

༡༡། འཛན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།
དེབ་ཕྱིང་གཉིས་པ།

བོད་གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༡། །བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གནས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།
དེབ་ཕྱེང་གཉིས་པ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པ།

སྒོ་མང་སྐལ་བཟང་རྟེ་རྩེ།

ཤ་བྲང་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ།

ས་མདའ་བསམ་དཀྱིལ་དབང་རྒྱལ།

ཁྱེ་སྒྲིག་པ།

བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན།

པར་ཐེངས་དང་པོ།

དེབ་གྲངས་ ༥༠༠ གྱི་ལོ་ ༢༠༡༠

པར་བསྟན་བདག་དབང་།

བོད་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས།

པར་ཁང་།

Progressive Offset Printers, Gaggal,
District Kangra, H.P. India

ISBN: 978-93-80091-00-6

DEPARTMENT OF HOME
Central Tibetan Administration
Gangchen Kyishong,
Dharamshala - 17615
H.P. India

Tel: +91-1892-222214 / 222412

Fax: +91-1892-225065

E-mail: home@gov.tibet.net

དཀར་ཆག

༡།	ད་རམ་ས་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བྱ་བ་ཁོངས།	༡༠༠༠༠
༢།	ཁལ་ཏོར་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས།	༡༡༡༠༠
༣།	སེམ་ལ་དབྱངས་ཅན་དགའ་ཚལ་སྒྲིང་།	༡༢༠༠༠
༤།	སོ་ལན་བོན་གཞིས།	༡༤༠༠༠
༥།	སྤུ་རུ་ལུ་ལ་ས་སྤྱ་གཞིས་ཆགས།	༡༦༠༠༠
༦།	སྒོན་ཁ་ཆོལ་གསུམ།	༡༨༠༠༠
༧།	ས་ཁོན་ཀུ་ཐོག་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས།	༢༠༠༠༠
༨།	ཀླུ་རའོ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས།	༢༢༠༠༠
༩།	སྤུ་རུ་ལུ་ལ་ས་སྤྱ་གཞིས་ཆགས།	༢༤༠༠༠
༡༠།	འབྲེ་ཅོན་ཏ་ར།	༢༦༠༠༠
༡༡།	འབྲེ་བོད་ཆོགས།	༢༨༠༠༠

ད་ས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་བྱུང་ཁུངས་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་
སྤྱི་བསྟན།

༩ ཁ་འཛོར་མི་མང་འགོ་འཇུག་ས་བྱང་རིམ།

བཞུགས་སྐར་ད་རམ་ས་ལ་ནི་ཀང་ར་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་གྲོང་བརྒྱུད་གལ་གནད་ཆེ་
བཞིག་ཡིན་ཞིང་དོ་ལ་དར་གངས་རིའི་འདབས་ངོས་ཀང་ར་གྲོང་བྱང་གི་བྱང་
ཤར་རྒྱང་ཆད་ཀི་ལོ་མི་ཀྱར་ ༡༥ ཀྱི་སར་གནས་ཡོད། ཡུལ་མྱོངས་ནི་རི་པོ་
མཐོ་ལ་ཤིང་སྒྲ་སྒྲ་ཆོགས་འཛོམས་པའི་ཡུལ་མྱོངས་སྤྱིད་པོ་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་
ནས་མཐོ་ཆད་མི་ཀྱར་ ༡༣༥༠ ནས་ ༣༠༠༠ བར་ཡོད། ཡུལ་མྱོངས་འདི་
ཁག་གཉིས་སྟེ་དབྱེ་ན་ད་སྤོང་དང་ད་ཤོད་གཉིས་ཡིན། ད་རམ་ས་ལ་ཤོད་ནི་
འབྲུག་ཆ་དོད་པའི་ཆོང་གི་ལྷོ་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་ད་རམ་ས་ལ་སྤོང་ནི་
ཁོར་ལོང་ས་མཚོག་གི་པོ་བྱང་དང་བོད་མི་སྐྱབས་བཙོལ་བའི་ཐོག་མའི་རྫོང་
སྐར་ཆགས་ས་བཙས་ཡིན། ད་སྤོང་དུ་ཡོད་པའི་གྲོང་ཆོ་ཁག་སོགས་ཀྱི་མིང་ནི་
མེག་ལོར་གླན་ཇི་དང་། པོ་ས་གླན་ཇི། ལྷག་སྟེ་ནག་ད་སྤོང་བོད་བྱིམ། ད་རམ་
ཀོཏ། གཙུག་ལག་ཁང་བཙས་ཡིན། ད་སྤོང་དང་ད་ཤོད་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་
བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལྷོ་གནས་གངས་ཅན་སྤྱིད་གཤོངས་སྟེ་ལས་ཁུངས་
ཁག་གནས་ཡོད། ད་རམ་ས་ལའི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྲིན་ནི་ཀི་ལོ་མི་ཀྱར་བྱ་བཞི་མ་
༥༧༩༧ དང་མི་འབོར་ཁྲིན་བསྐྱེམས་ ༡༡༥༠༠༠༠ ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་བོད་མི་
༣༠༠༠༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད། བོད་མི་མང་ཆེ་བའི་རྫོང་གནས་མེག་ལོར་གླན་ཇི་
ཡིན། ས་གནས་འདིར་ཡུལ་མི་༩༩་སྟེ་དང་བོད་མི། དེ་བཞིན་སྟེ་ལོ་ ༣༠༠༠
ལོའི་རྗེས་སྟེ་ཁ་ཆའི་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཆོང་ལས་ཆེད་སྐྱབས་པ་བཙས་དེང་
གི་ཆར་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་མཉམ་དུ་གནས་ཡོད། ༡༩༩༧ ལོར་ལྷོ་སྤྱི་
ཁོར་གོང་ས་མཚོག་ལ་ནོ་སྤོང་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབྲུལ་བཞེས་གནང་བ་
ནས་བརྒྱུད་ད་རམ་ས་ལ་འདི་འཛོམས་སྤོང་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་བྱང་སྟེ་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ས་ཁུངས་ཆེད་མངོན་བྱུང་བ་བྱང་ནས་འཛོམས་སྤོང་ཡུལ་གྱི་ཁག་ནས་ཡུལ་

སྐོར་སྐོར་འཆམ་དུ་ཡོང་མཁན་མང་དུ་སོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ནས་སྐབས་
 བཅོལ་བ་དང་། མཇལ་ཁ་ཁྱུ་མཁན་མང་དུ་སྐྱོན་ཡོད། ཁུལ་འདིར་བོད་སྐྱོད་
 བྱེད་པའི་སྐད་རིགས་གཙོ་བོ་ནི་དོན་དེ་དང་། བན་ཇབ་པུ། དབྱིན་ཇི། པའ་རིའི།
 བོད་སྐད་བཅས་ཡིན། ས་ཆ་ཆ་གང་སྟོམས་པོ་ཡོད་མོད། འཇམ་གླིང་ཁྱོན་ལ་
 གནམ་གཤིས་འགྱུར་བ་འགོ་མུས་ལ་བརྟེན་ལོ་ཁ་གས་གོང་ནས་ད་རམ་ས་ལའི་
 གནམ་གཤིས་ལ་ཡང་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྐྱོན་ཡོད། ༡༧༧༠ ལོ་བར་དུ་
 དགུན་དུས་གནམ་གཤིས་གང་ངར་ཆེ་ལ་གངས་ཀྱང་ཕི་གི་ ༡ ཅམ་ཕོ་གླན་
 དང་མེ་གླན་ཁྲོམ་གཞུང་བཀལ་ནས་འབབ་གི་ཡོད། ལོ་གས་གོང་གནམ་གཤིས་
 ལ་འགྱུར་བ་བྱུང་ནས་གངས་མེག་གླན་ཁྲོམ་གཞུང་བར་འབབ་ཀྱང་མགྲོགས་པོ་
 བཟུ་ནས་མེད་པར་འགོ་བཞིན་ཡོད། དབྱར་ཁ་ཆར་དུས་སྐབས་སུ་ཆར་པ་
 ཤུགས་ཆེ་ཆུང་མེན་གི་མི་ཀྱར་ ༣༧༠ ནས་ ༣༥༠ བར་འབབ་གི་ཡོད་པས་རྒྱ་
 གར་ནང་ཆར་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་གི་ས་ཆ་ཨང་གཉིས་པའི་གས་ཡིན། ད་རམ་ས་
 ལའི་གནམ་གཤིས་ཡག་ཤོས་ནི་སྤྱི་ཟླ་གསུམ་པ་ནས་ལྷ་པ་དང་སྤྱི་ཟླ་དགུ་པ་ནས་
 བཅུ་གཅིག་བར་ཡིན། དུས་ཚོད་འདི་གཉིས་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་དང་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐོར་
 སྐོར་འཆམ་པ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་མིན་སྤྱི་ཟླ་དྲུག་པ་ནས་བཅུད་པ་བར་ཆར་
 དུས་ཡིན། ཆར་དུས་འགོ་ཚུགས་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་རིང་ཆར་པ་ཉིན་མཆན་རྒྱན་
 མ་ཆད་པར་བརྒྱབ་གི་ཡོད་པས་དུས་དེར་སྐོར་འཆམ་པ་མང་ཆེ་བ་ས་གནས་
 གཞན་དུ་འགོ་ཡི་ཡོད། སྐབས་རེ་བདུན་ཤུག་གཅིག་ཅམ་ཉིན་མཆན་མེད་པ་
 ཆར་པ་འབབ་ནས་མ་སྐམ་པ་དང་ཁང་པའི་ནང་དྲི་མ་ཁ་བ་སོགས་གི་དཀའ་
 ངལ་ཤུགས་ཆེ་འཕྲད་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་སྤྱི་ཟླ་གཉིས་
 པ་བར་ཟླ་བ་གསུམ་རིང་དགུན་དུས་གི་གནམ་གཤིས་གང་མོ་ཡོད་ཁར་དུས་
 ཚོད་མང་ཆེ་བ་ཆར་རྒྱུང་ཡང་ཞིང་སྐབས་རེ་གངས་ཀྱང་འབབ་གི་ཡོད། བོད་མི་
 མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་གོང་ཁྲིར་ཁག་གི་ནང་དགུན་ཚོང་ལ་འགོ་བ་དང་ཡུལ་སྐོར་

སྒྲོ་འཆམ་པ་ཚོ་ཡང་གནམ་གཤིས་དྲོ་སར་བསྐྱོད་ནས་ས་གནས་འདིར་མི་
འབྱོར་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད།

ནྟ ཐོག་མར་མི་མང་རྒྱམས་ས་གནས་སུ་སློབས་སྤངས་དང་།
སྐབས་མོ་མོར་མི་བྱངས།

བཞུགས་སྐར་ད་རམ་ས་ལ་འདི་ནི་ས་གནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་བོད་གཞུང་
ནས་འཆར་གཞི་བཀོད་དེ་གཞིས་ཆགས་བཙུགས་པ་གང་ཡང་མིན། 1947
ལོར་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དམར་ལ་ཤོར་ནས་ཡོང་ས་མཆོག་དང་བོད་མི་
སྤོང་ཕྱག་འགའ་གས་ཤིག་ཀྱི་གར་ལ་བཅན་བྱེད་དུ་སློབས་ནས་ཐོག་མར་མི་ས་
མ་རི་ལ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་། དེ་རྗེས་བོད་གཞུང་གི་མངའ་གཅོད་ཁག་གཅིག་
ཀྱི་གར་བྱང་ཕྱོགས་ད་རམ་ས་ལར་ས་ཆའི་གནས་བབ་གཞིགས་སྒྲོར་དུ་ཕེབས་
པ་སྐབས་དེར་ད་རམ་ས་ལའི་ཚུ་ནི་མ་སུ་རིའི་འོ་མ་ལས་ཞིམ་པ་འདུག་ཅེས་པ་
ཀྱུ་རེའི་གསུང་ཚུལ་ལས། གཞན་གདམས་གསེས་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་
གནང་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག ལོ་དེ་གའི་ནང་ལ་ཤོང་ས་མཆོག་གི་བཞུགས་སྐར་དང་
བཅན་བྱེད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་བཅས་ད་རམ་ས་ལར་གནས་སྒྲོ་འགོ་
འཇུགས་གནང་འདུག སྐབས་དེར་དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་བོད་མི་ཁག་གཅིག་ལ་
བཅར་འདྲི་ཞུས་པ་བཞིན་བོད་མི་ 400 ནས་ 600 མ་གཏོང་མེད་པ་དང་།
བོད་མི་རྒྱམས་ཤིང་ཁང་དང་གྱུར་བཅས་ཀྱི་ནང་བསྐྱོད་ནས་ད་རམ་ས་ལར་
གཞིས་ཆགས་པ་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱི་འདུག བོད་མི་སློབས་པའི་ཁོངས་ནས་བརྒྱ་
དཔོན་འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ་རྗེས་སུ་བོད་མི་འབྱོར་མཁན་རྒྱམས་ལ་སྒྲེ་ལེན་ལམ་
སྒོན་དང་རྫོད་གནས་གྱུར་ཡང་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་ལ་སྤྱི་ནོར་ཤོང་
ས་མཆོག་ནས་བོད་མི་གསར་པ་འབྱོར་པ་རྒྱམས་ལ་སྐབས་རེ་ཉིན་གཅིག་ལ་
མངལ་ཁ་བེངས་གསུམ་ཙམ་གནང་གི་ཡོད་འདུག

སྤྱིར་བཏང་ལོ་རྒྱུས་གནའི་བཟུང་བྱས་ན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་
 ཁུངས་ཐོག་མར་ ༡༩༤༥ ལོར་སྤྱི་དོ་སློབ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ལགས་ནས་ས་
 གནས་འགོ་འཛིན་སྐབས་དང་པོ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་བདེ་སྤྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
 འགན་འཛིན་ཡང་གཅིག་ཕྱོགས་གནང་འདུག་ཀྱང་འགོ་འཛིན་སྐབས་ལྔ་པ་བར་
 དེང་ཆར་ས་གནས་སྤྱི་མེད་པས་བཅར་འདྲི་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་བར་བཞེན་
 སྐབས་དྲུག་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་བདེ་སྤྱང་འགན་འཛིན་གཅིག་ཕྱོགས་
 གནང་མཁན་ལས་བྱེད་ཅན་ཡོལ་ཐེབས་པ་སྤྱི་དོ་སྐལ་བཟང་དག་འདུལ་ལགས་
 དེོས་སྤྱི་ས་གནས་སྤྱི་ཡོད་པར་བཅར་འདྲི་ཞུས་སྐབས། ཁོང་ནས་འགྲེལ་
 བཞེད་གནང་གསལ། ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁང་པ་འདི་དེ་རྩོན་ཁ་ཆེ་མི་
 ཆང་ཞིག་གི་སར་ནས་ཁང་སྒྲ་སྒྲས་ཏེ་བསྐྱོད་པ་གང་ཞིག་ལ་ཁང་གཟུགས་ཀྱང་
 རང་འཇགས་ཡིན་པ་ལས་ད་ལྟའི་ཁང་པ་འདི་ཁ་ཆེའི་ལྟ་ཁང་མིན་པའི་འགྲེལ་
 བཞེད་གནང་གི་འདུག་སྐབས་དེ་དུས་ཁ་ཆེའི་མི་རེ་བྱང་ལས་མཐོང་རྒྱ་མེད་
 གསུངས་པ་དང་། ལས་ཁང་གི་ཉི་འཁྲིས་སྤྱི་ཡོད་པའི་བདེ་སྤྱང་ཡན་ལག་འདི་
 བཞིན་སྤྱི་དོ་སྐལ་བཟང་དག་འདུལ་ལགས་ཀྱི་སྐབས་གསར་རྒྱག་གནང་འདུག་
 ན་སྤོང་བདེ་སྤྱང་ཡན་ལག་དང་། བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ལུལ་འདི་བཞིན་
 བྱེ་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོ་ནས་བཟུང་བདེ་སྤྱང་ཁོངས་ཀྱིས་བདག་བཟུང་བྱས་ཡོད་ཀྱང་
 ས་བདག་དང་བདེ་སྤྱང་ལས་ཁུངས་དབར་དམིགས་བསལ་གན་ཡིག་གི་ཐོག་
 ནས་ས་ཆ་བཅད་གཏོང་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་སྤྱད་རིགས་མེད་སྐབས། དེ་སྤྱི་ས་
 བདག་གིས་ས་སྒྲ་དགོས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་རྟོག་སྤོང་མང་པོ་བཤད་པ་ད་ལྟ་རྒྱ་
 གར་ས་གནས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཁ་མཚུ་ཡོད་མུས་ཡིན། སྐལ་བཟང་དག་འདུལ་
 ལགས་ ༡༩༥༥ ལོར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གནང་སྐབས་མེག་གླན་ཁུལ་དུ་བརྒྱ་
 ཤོག་བརྒྱ་ཡོད་ཅིང་དབྱས་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་བཀའ་ཡིག་འབྲོར་བ་རྣམས་བརྒྱ་
 དཔོན་བརྒྱད་མི་མང་ལ་གསལ་བསྐྱགས་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་

དྲུང་ཆངས་ཐོག་བོད་མི་འདས་གྲོངས་ཟིན་པ་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དྲུར་ཁྲིད་དུ་བསྐྱལ་
 རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དོན་ནམས་མཉམ་རུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་ས་
 གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་སུ་བྱར་འཇུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དམིགས་བསལ་མེད་
 པར་བཞེན་བརྒྱ་དཔོན་ནམས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
 གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། ཁོང་ནས་མུ་མཐུད་གསུང་གསལ་སྐབས་དེར་
 བོད་མི་མང་ཆེ་བ་གནས་ཤིང་བྱེད་ཡུལ་ནི་བོད་གཞུང་ཚྲོས་གར་ལམ་གཞུང་གི་
 སྤང་འོག་གིང་ནགས་ཡོད་སར་ཡིན། དེ་དུས་སྐུམ་འཁོར་སོགས་ད་ལྟ་ལྟ་བུ་མཐོང་
 རྒྱུ་མེད། བོད་མི་ནམས་ད་མོད་དང་མེག་གླན་བར་ལ་རྒྱང་ཐང་ལ་བསྐྱོད་པ་ལས་
 སྐུམ་འཁོར་ཐོག་འགོ་མཁན་མེད། རྩི་ལི་སོགས་ལ་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་སྐབས་རྒྱང་
 ཐང་ཐོག་ད་མོད་སྐུམ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སུ་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

༡༥ སྐབས་དེའི་འཆོ་བའི་གནས་སྤངས།

བོད་མི་ནམས་ཀྱི་གར་དུ་བཅན་བྱོལ་དུ་སྤེལས་ནས་ཀྱི་གར་གཞུང་གིས་སྐབས་
 བཅོལ་དུ་སྤེལ་ལེན་གནང་བ་ལས་ཐད་ཀར་རོགས་རམ་གནང་བ་བྱུང་མི་འདུག་
 ། ཚྲོས་གར་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་གིང་ནགས་ཀྱི་ས་ཆ་དེ་དག་ཀྱི་གར་དབུས་
 ངལ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལགོང་ས་མཆོག་གི་མཆན་ཐོག་བོད་མི་སྐབས་
 བཅོལ་དུ་འབྱོར་མཁན་ནམས་ཀྱི་སྤོང་གནས་སུ་གནང་འདུག སྐབས་དེ་དུས་
 ཡོད་པའི་དོ་བདག་མེག་གླན་ཆོང་ཁང་ཨང་ལྔ་པའི་མོ་ཡན་སྐུ་རངས་དོ་ཨེ་ནས་
 ཨ་རིའི་རོགས་ཆོགས་ཀྱིས་སྐུམ་དང་གོ་ཆག་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་ ༡༩༧༩ ལོ་
 ནས་བཟུང་གནང་བ་བརྗོད་ཀྱི་འདུག དེ་བཞིན་བོད་མི་ཆོའི་སྤོང་གནས་གིང་
 ཁང་དང་། རྒྱུག་ཁང་། གྲུར་ལ་སོགས་དོ་བདག་སོ་སོས་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་
 ལས་རོགས་ཆོགས་ནས་རོགས་རམ་གནང་རིགས་མི་འདུག

༤ ས་གནས་འགོ་འཛིན་བྱུང་རིམ་གྱི་མཆན་དང་ལས་ཕྱན་གསལ་གསལ།

ཨང་།	མཆན།	ལོ་ཁྲིམས།
༡།	སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན།	༡༩༦༧ ར་ས་ ༡༩༦༩ བར།
༢།	དོ་ཁྲི་ཆོ་བདུན།	༡༩༦༩ ར་ས་ ༡༩༦༩ བར།
༣།	མཁུན་རབ་བསྐྱེད་སྒྱུང་།	༡༩༧༠ ར་ས་ ༡༩༧༣ བར།
༤།	ཆེ་བ་དར་རྒྱལ།	༡༩༧༣ ར་ས་ ༡༩༧༣ བར།
༥།	སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱུག	༡༩༧༣ ར་ས་ ༡༩༧༧ བར།
༦།	སྐལ་བཟང་དབང་འདུལ།	༡༩༧༧ ར་ས་ ༡༩༧༩ བར།
༧།	དངོས་གྲུབ་ཆོ་རིང་།	༡༩༧༩ ར་ས་ ༡༩༩༠ བར།
༨།	སྐལ་བཟང་དབང་འདུལ།	༡༩༩༠ ར་ས་ ༡༩༩༣ བར།
༩།	བསྐྱེད་པ་བཟོད་པ།	༡༩༩༣ ར་ས་ ༡༩༩༣ བར།
༡༠།	སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན།	༡༩༩༣ ར་ས་ ༡༩༩༦ བར།
༡༡།	སྒོ་བཟང་མཁུན་གྲུབ།	༡༩༩༧ ར་ས་ ༡༩༩༩ བར།
༡༢།	བཀྲིས་དོན་འགྲུབ།	༡༩༩༩ ར་ས་ ༡༩༩༩ བར།
༡༣།	ཆོ་དབང་བཀྲིས།	༡༩༩༩ ར་ས་ ༡༩༩༩ བར།
༡༤།	ཆེ་བ་ཆོ་རིང་།	༡༩༩༩ ར་ས་ ༢༠༠༡ བར།
༡༥།	བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ།	༢༠༠༡ ར་ས་ ༢༠༠༧ བར།
༡༦།	ཆོ་རིང་ཕྱན་ཆོགས།	༢༠༠༧ ར་ས་ལས་ཐོག་པ།

༥ དེ་སྒྲིན་དང་ད་ལྟོ་ས་གནས་ཀྱི་ལས་འཆར།

༡། ༡༩༩༩ ལོར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་

གནང་བར་བཞེན་དེ་སྡོན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་བྱུངས་ཡོད་ཀྱང་
 ལས་གཞི་དམིགས་བསལ་མེད་པ་དང་། ༡༩༩༣ ལོར་ཐོག་མར་འགོ་
 ཚུགས་སྐབས་ལས་ཁང་ནས་ལས་གཞི་ ཉ་པོ་དེ་མི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་མ་
 དངུལ་༥ ཞེས་པའི་འགོ་འཇུགས་ཞུས་པ་བཞིན་ས་གནས་སྤྱི་འབྲུལ་
 རྒན་མི་ཚང་ཁག་ལ་ཞལ་འདེབས་འབོད་སྐུལ་གྱིས་མ་དངུལ་བརྩོམས་
 སྒྲོར་ ༩༦༣༩༠༡༠༠ བྱུང་བ་ལོ་གསར་རིང་ས་གནས་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བོད་
 མི་ཉམ་ཐག་དང་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་དག་གི་དཀའ་ངལ་
 སེལ་སྐྱད་པམ་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག

༣༡ ༡༩༩༩ ལོར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ནས་ཀྱུ་གར་ཡུལ་མི་དང་
 འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོང་སྐྱད་ལས་གཞི་སྡེ་མང་གཉེར་ཐུས་ཁོངས་ནས་
 ཀྱུ་གར་ཡུལ་མིའི་སློབ་གྲྭ་གསར་ཀྱུ་ག་བྱེད་ཆེད་འདི་ཁྱལ་གྱི་བོད་མི་
 དང་ཕྱི་ཁྱལ་བ་བཅས་ལ་རོགས་དངུལ་ཞལ་འདེབས་འབོད་སྐུལ་གྱིས་
 མ་དངུལ་ཁྱོན་བརྩོམས་སྒྲོར་ ༡༩༧༩༩༡༠༠ བྱུང་བ་ལྟར་མེག་རྒྱན་
 ཐག་སྤྱི་ལམ་འོག་དུ་ཡོད་པའི་ཀྱུ་གར་ཉེ་རུ་གྲོང་གསེབ་དུ་དེ་སྡོན་གིང་
 ཁང་གི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ས་ཐག་གི་ཁང་པ་གསར་ཀྱུ་ག་བྱས་པས་
 ཕུ་གྱ་ཚོར་ཆར་དུས་དང་དགུན་དུས་སྤྱི་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཡོད་པ་
 རྣམས་སེལ་ཀྱུར་པམ་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༣༢ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་འགོ་ཚུགས་པའི་ལས་གཞི་ ཉ་ལས་ཁང་གི་རོགས་
 དངུལ་མ་དངུལ་༥ ཞེས་པ་ནི་བཞུགས་སྐར་ཁྱལ་དུ་དཀའ་ངལ་དཔོན་
 ཡོད་ཀྱི་བྱིམ་ཚང་ནང་མི་མང་བ་དང་ཕུ་གྱ་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱུང་བའི་
 དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལས་ནས་ལས་གཞི་འདིའི་འོག་ཕྱི་
 ཁྱལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལ་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སྤྱིན་བདག་ཐབས་འཛོལ་བྱས་ཉེ་

ད་བར་ཁྱོན་བསྡེམས་སྟེར་ ༤༩༤༩༤༩༡༡༠༠ ལྷག་ཙམ་བྱུང་བ་མ་
དངུལ་དེ་ནས་བགོ་འགྲེམས་བྱས་ཡོད།

- ༤། བཞུགས་སྐར་ད་རམ་ས་ལ་འདི་ས་གནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་
ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་བཞུགས་སྐར་ཡིན་པར་བརྟེན་ཕྱོགས་མཐའ་ཁག་
ནས་ཆོས་ཁྱེད་མང་པོ་ཡོང་ཐུས་དང་། བཅན་བྱོལ་གཞུང་གི་བསྐྱོ་
གནས་ཆ་ཆང་འདིར་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་གྱི་བོད་ནས་བོད་མི་སྐྱབས་
བཅོལ་བ་དང་མངལ་ཁར་ཡོང་མཁན་མང་བ། རྒྱ་གར་བ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་
སྟོ་འཆམ་པ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཡོང་མཁན་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་རང་
བཞིན་མི་ཆོགས་མང་པོ་ཆགས་ཏེ་ས་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གཙང་སྒྲ་
ཉམས་ཞན་དུ་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ལ་གོང་ས་མཆོག་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ལ་
ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱངས་སྐབས་ཁོར་ཡུག་སྟོར་བཀའ་སློབ་གནང་གི་ཡོད་
པ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གསར་འགོད་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ད་སའི་ཁོར་ཡུག་ལ་
སྟོན་འཛུགས་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་དབུས་མངའ་གཙོ་
ནམ་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་ལ་རྒྱལ་བའི་བཞུགས་སྐར་ཁོར་ཡུག་གི་
གཙང་སྒྲ་འཕྲོད་བསྐྱེད་ཆེད་འདི་ལས་ནས་དམིགས་བསལ་འགན་ཁུར་
ནས་ཁོར་ཡུག་གི་ལས་གཞི་ཞིག་ ༡༩༩༤ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཡོད།
ལས་གཞི་འདིས་ད་བར་མ་དངུལ་མཁོ་སྐྱབ་དང་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ་
ཁྱོན་བསྡེམས་སྟེར་ ༩༤༤༩༠༩༥༡༠༠ ཟེན་འདུག རོགས་རམ་གནང་
མཁན་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ (SOIR IM) རོགས་ཆོགས་ཡིན། འདི་ཁྲལ་ཡོད་
པའི་དགོན་སྡེ་དང་སྡེ་ཁག་ནས་ཀྱང་ལོ་ལྟར་ཁོར་ཡུག་གི་ལས་གཞིའི་
ཆེད་སྡེ་ཁག་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱས་བཅད་ཀྱི་ཞལ་འདེབས་
གནང་ཐུས་ཡིན། ཐོག་མར་ ༡༩༩༤ ལོར་ལས་གཞི་འགོ་ཚུགས་
སྐབས་དོ་ལེན་ནས་ཡིན་པ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཞིག་ནས་སྡེ་འབྲིད་ཐོག་དོ་ལེན་དེ་

དོན་གཅོད་ནས་སྒྲོར་ ༡༩༩༧༡༡༠༠ ཁོར་ཡུག་ལས་གཞི་འགོ་
འཇུགས་སྐྱུའི་ཆེད་ཞལ་འདེབས་གནང་ཡོད།

༥༡ ༡༩༩༩ ལོར་ཁོར་ཡུག་ལས་གཞི་འགོ་ཆུགས་པ་དུས་དེར་འགྲིག་ཤོག་
དང་ཤོག་བྱ་ལ་སོགས་མང་དུ་སྦྱིན་པར་བརྟེན། འགྲིག་ཤོག་དང་ཤོག་
བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བསྐྱར་བཟོ་དགོས་གལ་མཐོང་སྟེ་འགྲིག་ཤོག་
བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཚམས་བཞག་དུ་བཅུག་པ་དང་། ཆགས་པར་སོགས་
ཤོག་སྟོགས་བསྐྱར་བྱས་དེ་ལག་པས་དུང་ནས་ཤོག་བྱ་ཆུང་ཆུང་དེ་
འདྲ་བཟོས་ནས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་འགོ་བཙུགས། དེ་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་
སུ་ཤེན་རིགས་ཆོགས་ SOIR IM ལ་ཤོག་བཟོའི་འཕུལ་ཆས་ཉི་ཤུའི་
འཆར་གཞི་ཕུལ་བ་བཞིན་རིགས་དཔུལ་བསྐྱེད་སྒྲོར་ ༢༠༠༤༡༡༠༠
གནང་བ་དེས་དེང་གི་ཤོག་བྱ་བསྐྱར་བཟོའི་འཕུལ་ཆས་ཆ་ཆང་དེ་ཉི་
ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། འཕུལ་ཆས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོག་བྱ་ཁྲིམ་རའི་
སྒྲིམ་ཆད་དང་མཐུན་པ་བསྐྱར་བཟོ་བྱས་ཏེ་ད་བར་ལོ་བཅུ་བཞི་སོང་བ་
དེའི་རིང་ཐོག་མར་ཤོག་བྱ་བཟོ་བ་དང་། དེ་ནས་དེ་བར་རིགས་སོགས་
བཟོ་བའི་བར་ཡར་རྒྱས་སྦྱིན་ནས་དེང་གི་ཆར་འདི་ཁྲལ་དང་སྤྱི་རྒྱལ་
ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་སྤྱིར་ཆོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ལས་གཞི་དེས་པོད་ནས་
གསར་འཕྲོར་པོད་མི་ ༡༩ ལ་ལས་ཀ་སྤྱོད་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

༥༢ དྲང་བྱར་ནས་གསོ་ཁང་ལས་གཞི།

དེ་ས་ཁྲལ་དུ་དྲང་བྱར་པོན་ཆེ་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཏེ་ཅང་
ཞན་པོ་ཡོད། དྲང་སྟོབ་ནས་ཅ་དགོངས་ཁྱུ་སྐབས་དེང་དུས་ལྟར་གྱི་
དཔུལ་མང་པོ་ཐོབ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་ཆོགས་ནང་སྟེབས་དུས་ལུས་སྟོབས་
ཉམས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་མི་བྱུང་བ་དང་ཡོང་འབབ་ཀྱང་དམིགས་

བསལ་མེད་དུས་ཁང་ཟླ་སོགས་སློད་རྒྱུ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་གྲགས་
 ཆེན་ཡོད་པ་དེ་དག་སེལ་ཆེད། འདི་ག་ལས་ཁང་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་
 ལ་སྟན་སེང་ཞུས་པ་བཞིན་ནས་གསོ་ཁང་འཛུགས་སྐྱོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་ས་
 ཆ་གསོལ་རས་གནང་བ་དང་། རར་མན་གྱི་ཨ་མ་ལྷེ་དཀར་ལགས་
 གྱིས་ཐོག་མར་རོགས་དངུལ་བརྩོམས་སྒོར་ ༤༧༠༧༤༣ གནང་བ་
 དེས་ས་བཤང་རྒྱག་རྒྱ་དང་ཅིག་ཆ་དང་གཏིང་རྒྱ། དེ་ནས་མུ་མཐུད་
 རོགས་རམ་གྱིས་ཁང་པ་ཐོག་བཙུགས་གསུམ་ཙམ་རྒྱག་རྒྱའི་ལས་
 འཆར་ཡོད་ཀྱང་། དབུས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་བཀའ་ཕེབས་
 གསལ་ས་གནས་ལས་ཁུངས་ནས་ཆན་གསོ་ཁང་ཚུགས་ཀྱང་རྒྱན་གྲོན་
 ཐོག་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུར་བརྟེན་དབུས་ནང་སྲིད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་
 གསོ་ཁང་སྤྱི་མཆོངས་ལྟར་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་འགན་བཞེས་རྒྱ་
 གསུངས་པ་བཞིན་ ༡༩༩༥ ལོར་དབུས་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ལ་ལས་
 གཞི་ཆ་ཆང་ཅིས་སློད་ཞུས་ཡོད།

༥༡ སྤང་བསྐྱེད་ཁག་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི།

ན་སྤོང་ཕོ་སྟན་ལམ་བར་ཡོད་པའི་ད་ལྟའི་སྤང་བསྐྱེད་ཁག་ཁང་འདི་
 ༡༩༩༩ ལོར་མེག་སྟན་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་བརྒྱ་དཔོན་རྣམས་ནས་འགན་
 ཀྱང་ལེན་གྱིས་བཞུགས་སྐར་མི་མང་དང་སྤྱི་རྒྱལ་བོད་རིགས་སྤྱན་རླབས་
 རྣམས་ནས་དཔལ་འབྱོར་རོགས་རམ་བྱས་པ་ལྟར་སྤང་བསྐྱེད་ཁག་
 གསར་རྒྱག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། སྤང་བསྐྱེད་ཁག་ཁང་ལ་བརྩོམས་སྒོར་
 ༥༠༠༠༠༡༠༠༩ འབུམ་བདུན་དང་སྟེད་ཀ་༥ ཙམ་སོང་ཡོད།

༥༢ ཀྱག་འཁོར་གསར་ཉིའི་ལས་གཞི།

གོང་ཁྱུས་བཞིན་ཁོར་ཡུག་ལས་གཞི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རུ་སྤྱོད་ནས་དེ་སྡོན་
 གྲག་འཁོར་གཅིག་གིས་གད་སྤྱོད་སྐྱེས་སྐྱེས་ཆོན་གཉིས་ཀ་ལེན་གྱི་ཡོད་
 གྲང་མི་འཕོར་མང་དུ་སྤྱོད་སྐྱེས་གད་སྤྱོད་སྐྱེས་སྐྱེས་ཆོན་དཔོར་འདྲེན་
 ཆེད་གྲག་འཁོར་གསར་བ་ཞིག་དགོས་གཤམ་མཐོང་བ་ལྟར་༽ Richard
 Gere, USA ༽རྒྱ་གསལ་ཆོག་ས་ལ་རྒྱ་གསལ་དངུལ་སྐྱེས་འདུག་ཁྱུས་དོན་
 སྒྲོར་ ༡༩༩༧༡༡༡༠༠ རྒྱ་གསལ་རམ་གནང་བ་བཞིན་ ༢༠༠༩ དང་།
 ༢༠༠༩ ལོར་གྲག་འཁོར་གསར་བ་གཉིས་ཉོས་ཏེ་ས་གནས་ཀྱི་གད་
 སྤྱོད་སྐྱེས་སྐྱེས་ཆོན་དུས་ཐོག་ལོར་འདྲེན་གྱིས་ཁོར་ཡུག་གི་གཙང་སྤྱོད་ལ་
 བཅ་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༧༡ དེ་སྡོན་ལས་ཁང་ནས་རྒྱ་གསལ་དངུལ་ཐབས་འཛོལ་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྡོབ་
 གྲ་གསར་རྒྱག་བྱས་པ་དེ་དག་ལོ་བརྒྱ་བཞི་ལྷག་ཙམ་སོང་ཞིང་དེར་སང་
 སྡོབ་ཕྱག་མང་དུ་སྤྱོད་ནས་དེ་སྡོན་གྱི་སྡོབ་ཁང་རྒྱང་དགས་པ་དང་།
 སྡོབ་གྲུ་ཉེ་འབྲེས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཡང་གསར་རྒྱག་བྱ་རྒྱ་བཅས་ལ་འདི་ནས་
 རྒྱ་གསལ་རམ་ཡོང་བ་ས་གནས་མི་མང་ནས་རེ་སྐྱེས་བྱས་དོན་སྐྱེས་
 ཡིག་ཆང་ལ་ལྷན་སེང་ཁྱུས་པར་མ་ཆེའི་ཐེབས་ཅན་ནས་འདི་ལོ་རྒྱ་གསལ་
 དངུལ་སྒྲོར་ ༥༡༩༡༧༠༡༠༠ གསོལ་རས་གནང་བ་ལྟར་ལས་གཞི་འདི་
 ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཙམ་ལ་མཐུག་བསྐྱེད་གྱི་ཡོད།

༥ ཡུལ་མི་དང་འབྲུག་ཚོད་བྱུང་བའི་སྐོར།

༡༡ འབྲུག་ཚོད་དང་པོ།

བོད་ནས་བཅན་བྱོལ་དུ་ཡོང་སྡེ་ཐོག་མར་ ༡༩༤༠ ལོ་ཙམ་ལ་བཞུགས་
 སྐར་ད་རམ་ས་ལར་འབྱོར་བ་ནས་བཟུང་ ༡༩༩༩ ལོ་བར་བོད་མི་དང་

ཡུལ་མི་སྒྲེར་རེ་བྱུང་བར་འབྲུག་ཙོད་ཆུང་ཙག་རིགས་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་
 བོད་མི་དང་ཡུལ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་བར་འབྲུག་ཙོད་ཆེན་པོ་བྱུང་ཆུང་མེད།
 ཡིན་ནའང་ ༡༩༧༤ གྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ན་ཤོད་བོད་བྱིམ་སྒྲོབ་
 གྲུའི་ཉེ་འགམ་དུ་བོད་ཤུག་ཡེ་ཤེས་ཚོས་འཕེལ་དང་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིའི་
 ཤུ་གུ་ལྷ་སྤེན་ན་ར་གཉིས་འབྲུགས་འཛིངས་ཤོར་བ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་
 གར་ཡུལ་མིའི་བྱ་ལྷ་སྤེན་ན་ར་སྒོ་བྱར་འདས་གོངས་སོང་ཆེས་ ༡༩
 ཉིན་ན་ཤོད་བོད་བྱིམ་སྒྲོབ་གྲུའི་ཉེ་འབྲིས་དུར་སར་ཆེ་འདས་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 སྤང་བོ་མེར་སྤྲེག་གཏོང་སྐབས། རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་ ༥༠༠ ལྷག་ཙམ་འདྲ་
 འཛོམས་པ་དེ་དག་གིས་ཁོ་པ་འདས་རྒྱུན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་འཕེལ་ལ་ཉེས་
 འགལ་གྱིས་བོད་མིའི་ཐོག་ངོ་ཚྏ་ལ་སྐད་འབོད་བྱས་པ་དང་ལྷ་སྤྱོད་མོར་
 གོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་འང་མཆོན་སྟེ་བོད་
 མི་རྒྱལ་ས་ན་ས་ནས་སྤྱིར་འཕུད་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་འབོད་སྒྲུ་
 ཆོག་རྩལ་མང་དག་ཅིག་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ན་ཤོད་བོད་བྱིམ་སྒྲོབ་གྲུ་ནས་
 འགོ་རྒྱགས་ཏེ་སྐད་འབོད་བྱེད་བཞིན་སྟེ་ཅིས་ཁང་དང་གངས་རྒྱིད་
 ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་གཏོར་བཞིག་བཏང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་
 མེག་གླན་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་རང་རིགས་ཀྱི་ཆོང་ཁང་དང་སྟོད་གནས་
 ཁག་གཏོར་བཞིགས་དང་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ཏེ་ཁྱོན་བཅྱོམས་ཉིན་སྟོར་
 ༡༩༧༩/༡༩༧༩/༠༡/༠༠ ལྷག་ཙམ་གྱི་གྲོང་གུན་བཅོམ་པ་སྐབས་དེར་ས་གནས་
 རྫོང་དཔོན་ལ་བོད་གཞུང་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་བྱིམ་ཆང་སོ་སོ་བཅས་
 པར་གྲོང་གུན་བྱུང་བའི་ཐོ་གཞུང་སྤུལ་བ་བཞིན་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་
 ནས་གྲོང་གུན་གྲུན་གསལ་བྱ་ཉིན་སྟོར་ ༡༩༠༠༠༠༠༡/༠༠ ༩འབྲམ་བཅོ་
 རྩ་༩ གནང་ཡོད། ཁག་གཅིག་གིས་བོད་མིའི་ཁང་དངོས་གཏོར་བཞིག་
 དང་ལྷ་གོང་ས་མཆོག་ལ་འང་མཆོན་སྟེ་བྱགས་ཆེ་བྱགས་རྒྱུན་བཅས་

ཀྱིས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་བཞུགས་སྐར་རྒྱ་གར་ས་གནས་གཞན་དུ་
 གནས་སློམ་གནང་རྒྱུ་དཔོན་པོ་འབྲུག་པ་ཞེས་མ་གནང་ཐབས་མེད་ཀྱི་ལུ་པའི་
 གནས་ཚུལ་གསར་འགྱུར་ཁག་ནང་བྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་མ་ཐག་ས་གནས་
 དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་དང་ཡུལ་མི་ཞན་པ་རྣམས་ལ་སློབ་འཁོར་ཆེན་པོ་
 བྱུང་ནས་སྐབས་དེར་ཆང་མ་བྱུན་མོང་ནས་ལ་གོང་ས་མཆོག་ནམ་ཞིག་
 པོ་ཏེ་ལར་ཆེབས་བསྐྱར་མ་གནང་བར་དུ་ལ་གོང་ས་མཆོག་བཞུགས་
 སྐར་འདི་ནས་གནས་སློམ་མ་གནང་རོགས་ཞེས་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་
 བཏབ་པའི་འབྲས་བུར་མཐའ་དོན་ལ་གོང་ས་མཆོག་ནས་ཞལ་བཞེས་
 སྐལ་བཟང་ཐོབ་སྟེ་ལ་གོང་ས་མཆོག་ནས་གསུང་དོན་དུ་ལན་གྱི་གནས་
 ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱུན་དུ་གོ་གས་ཤར་བུང་ནས་བོད་མི་དང་ཡུལ་མི་རྣམས་
 ཕན་ཚུན་དངོས་འབྲེལ་དོ་ཤེས་བྱུང་སྟེ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཏུ་གྱུར་ཡོད་
 ཅས་བྱུགས་མཉེས་པོ་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་བོད་གཞུང་ནས་ནང་
 སྤྱིད་ལས་ཁུངས་། བདེ་སྐྱང་ལས་ཁུངས་། ས་གནས་འགོ་འཛིན་བཅས་
 ལས་གྲུབ་པའི་ཇ་དྲག་ཆོགས་ཚུང་ཡང་བསྐྱོབ་ཞུས་གནང་བ་བཞིན་བོད་
 མི་དང་ཡུལ་མིའི་བར་གནས་ཚུལ་འགྲིག་འཇགས་དང་ཞི་འཇམ་
 ཐབས་ཤེས་གནང་བ་བཞིན་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་ཆད་མཐོན་པོ་བྱུང་ཡོད།
 སྐབས་དེར་ཡུལ་མིའི་ཕྱ་གྲུ་ཆོ་འདས་ལྷ་སྟེན་ད་ར་ནང་མི་རྣམས་ལ་
 བོད་གཞུང་དང་ད་སའི་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ནས་སློར་འབྲུམ་
 གཉིས་སེམས་གསོ་སྦྱང་ཆོགས་ཚུང་ནས་གནང་ཡོད། མཐའ་མ་རྒྱ་
 གར་བྲིམས་ཁང་གི་བཅད་ཁྲའི་ནང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ལ་ནག་ཉེས་
 མེད་པ་ཐག་བཅད་དེ་ཁ་མཆུ་ཐོབ་ཡོད།

༢༠༠༧ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡ ཉིན་དགོང་དྲོའི་ཚུན་ ༡།༡༠ ཙམ་ལ་
 India House ནང་བོད་རིགས་གཞིན་སྐྱེས་ ༤ ནས་ཆང་འབྲུང་སྟེ་
 སྤྱིར་ཐོན་རྗེས་གཞུང་ལམ་དུ་ Auto Driver Suresh Kumar
 འབྲུག་འཛིངས་བྱུང་བར་ཨོ་གོ་དང་གྲག་སི་གཏོང་མི་ནམས་ཀྱིས་རྒྱབ་
 ལངས་བྱས་ཏེ་འབྲུག་འཛིངས་ཆེར་འགོ་སྐབས་བྱད་མེད་གཉིས་ལ་ཡང་
 ཉེས་བདུང་བཏང་བ་དེས་རྒྱུན་པས་གནས་ཚུལ་ཆབས་ཆེར་སོང་བ་དེ་
 ནི་བོད་མི་དང་ཡུལ་མིའི་བར་གྱི་འབྲུག་འཛིངས་གཉིས་པ་ཡིན། དེའི་
 སང་ཉིན་ཕྱི་ཚེས་ ༡ ཉིན་བོད་རིགས་གཞིན་སྐྱེས་ཕན་ཚུན་ཨེས་ཨེས་
 ཨེས་བཏང་སྟེ་ཉིན་རྒྱབ་ཚུན་ ༡ ཙམ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མི་མང་
 བརྒྱ་ཕྱག་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་བོད་མི་གཞིན་སྐྱེས་མང་པོས་རྟོག་རྩ་
 གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་ཐོག་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིས་སྤྱ་མཐུད་ནས་བོད་མིར་ལག་པ་
 བཀྲུག་ན་མགོ་སྐྱར་རྒྱ་མིན་པའི་ཆོག་ཐོ་ལ་མོས་མཐུན་བྱས། ཕྱི་ཚེས་
 ༤ ཉིན་བོད་མིའི་ཆོང་ཁང་ཁག་སྟོ་བརྒྱབ་པ་དང་། གྲག་སི་ཟླ་ཟླས་ཀྱིས་
 འགོ་རྒྱ་མེད་པ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གྲེས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་
 སྐགས་སྤྱ་མགོན་ཁང་དུ་ཚུན་ ༡ ཐོག་ S.P., D.C., S.D.M., S.H.O.
 རྒྱ་གར་ཆོང་ཁང་སྐྱིད་རྒྱག་སོགས་དང་བོད་མི་བཅས་འདུ་འཛོམས་
 སར་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ནས་ལམ་སྟོན་བཀའ་སྟོབ་གནང་ཡོད། དེ་ཉིན་
 ནང་སྤྱི་དྲུང་ཆེ་དང་། བདེ་སྤྱང་དྲུང་ཆེ། བདེ་དོན་བཅས་ངོ་ཕེབས་
 ཀྱིས་རང་རིགས་ནམས་ལ་ལམ་སྟོན་སྟོབ་གསོ་གནང་།

ཕྱི་ཟླ་ ༥།༥ ཉིན་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་དོན་རྒྱུན་གྱི་
 དཀའ་རྟོག་སེལ་སྐྱད་ནང་སྤྱི་དྲུང་ཆེ་དང་། བདེ་སྤྱང་དྲུང་ཆེ། ས་
 གནས་བདེ་དོན་བཅས་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཆོག་སྐྱུང་ཞིག་བསྐྱོ་

གཞག་གནང་བ་དང་། བྱི་དྲིའི་ཚུད་ ༥ ཐོག་གཙུག་ལག་ཁང་གིས་
 ཆོས་རར་མི་མང་སྤྱོད་ཁག་ཁ་གསུ་སྤྱོད་ཐོག་བཀའ་བྲི་མཆོག་ནས་
 ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གནང་། བྱི་ཆོས་ ༥ ཚུད་ ༩ ཐོག་ཡོངས་སྤྱོད་
 སྟོན་སློབ་དྲུ་ཆོག་ས་ཁུང་ནས་མི་མང་གི་བྱ་གཞུག་ཏུ་རྒྱ་ཁྱིལ་གསལ་
 མཐུར་གསལ་བཤད་གནང་འོས་ཁག་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཚུ་ཆོད་ ༥
 པའི་ཐོག་སྤྱི་འབྲུས་ཆོག་ས་གཙོ་དང་ཆོག་ས་གཞིན་རྣམ་གཉིས་ནས་བདེ་
 དོན་ཁོར་ཡུག་ཆོག་ས་ཁང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་
 ཆོག་ས་སྤྱི་ཁག་གི་འགན་འཁུར་བ་དོ་བྱུག་གིས་བསམ་ཚུལ་བརྒྱ་ལེན་
 གནང་ཡོད། བྱི་ཆོས་ ༧ ཉིན་ཆོག་ས་ཁུང་དང་། བཀའ་བྲི་ལས་ཆབ་
 ཤེས་རིག་བཀའ་སྟོན་མཆོག་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གར་ ITFA, Sanyog
 Manch, Taxi & Auto Union, Hotel & Beparmandal བཅས་
 བཀའ་བརྒྱུར་གནང་བའི་ཐོག་རང་སྤྱོད་ས་གསལ་བཤད་གང་ཡོད་
 གནང་། བྱི་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བྱུང་ཁོངས་གྲྭ་ཆང་
 ཁག་དང་། ཟུར་སྤྱོད་སྤྱི་ཆོན་ཁག་བཅས་ཀྱི་འགན་བཞེས་རྣམས་ལ་
 བཀའ་བྲི་ལས་ཆབ་ཤེས་རིག་བཀའ་སྟོན་མཆོག་ནས་ལམ་སྟོན་བཀའ་
 སློབ་གནང་ཡོད། བྱི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་སྤྱི་ཁྱིལ་ ༧ ཐོག་ས་གནས་
 དུད་མེད་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་གཙོ་དང་། ཉེས་དུང་ཐོག་པའི་བྱེད་བཅས་
 ལ་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱུན་ལས་དང་བཀའ་བྲིའི་ལས་ཆབ་བཅས་ནས་ནང་
 འགྲིག་བྱེད་ཐབས་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གནང་།

དེ་རྗེས་ཚུད་ ༡༠ ཐོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བྱུང་ཁོངས་གྲྭ་
 ཆང་ཁག་དང་། ཟུར་སྤྱོད་སྤྱི་ཆོན་ཁག་ས་གནས་ཆོག་ས་པ་ཁག་བཅས་
 ཀྱི་འགན་འཁུར་བ་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་ནང་འགྲིག་བྱེད་འཆར་སྤྲོད་

ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གནང་ཡོད། དགོང་ཕྱི་ལོ་ཚུ་ ༩ ཙམ་ལ་སྐྱགས་
 སུ་མགོན་ཁང་དུ་ DC. S.P. Taxi & Auto Union བྱད་མེད་ཆོགས་
 པའི་རྒྱུན་ལས་བཅས་ནས་བོད་མི་དང་ཡུལ་མི་བཅས་འཛོམས་སར་
 བཅོན་ཆུ་ནང་འགྲིག་བྱ་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་དང་
 འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་བོད་དཔོན་རིགས་ནམས་ནས་ཀྱང་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་
 ཀྱང་གནང་ཡོད། ཕྱི་ཟླ་ ༡༡༡^པ ཉིན་ཕོ་སྐྱུ་སྟོར་སྤྱང་ལས་ཁང་དུ་སྤྱི་
 འབྲུས་ཆོགས་གཞོན་གྱིས་དབུས་སྤྱི་འབྲུས་ཁག་གཅིག་དང་། ས་གནས་
 བྱད་མེད་ཆོགས་གཙོ་སྐལ་བཟང་གཡུ་སྟོན། ཉིས་དྲུང་ཕྱི་ལོ་བྱད་
 མེད་དབུངས་ཅན། དེ་བཞིན་བོད་མི་འབྲུགས་འཛིངས་བྱེད་མཁན་
 སྤར་ཁམས་བྱ་རྒྱུ་དང་། འབའ་བ་ཀྱན་དགའ། ལ་མདོ་གདུགས་
 དཀར་སྐྱབས། ཡུལ་མི་ཨོ་ཀྱི་ཡུ་ནན་ཆོགས་གཙོ་མའི་ཀལ། སུ་རེ་ག་
 ཀྱ་མར་སོགས་ཆང་འཛོམས་ཐོག་ཕན་ཆུ་ནང་འགྲིག་གི་ཐག་གཅོད་
 བྱང་བ་དང་། བོད་མི་གསུམ་པོ་སྟོར་སྤྱང་བས་འཛིན་བཟུང་མི་ཡོང་བ་
 སོགས་ཀྱི་ཐད་ཆོགས་གཞོན་དང་བདེ་དོན་ནས་འགན་ལེན་བྱེད་སྟོན་ཁག་
 གི་ཡིག་ཆ་བཟོས་པ་བཅས་བྲིམས་ཁང་དུ་ངོ་བཅར་གྱིས་བྲིམས་ཐོག་གི་
 ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ་ཙམ་ལས་རྩ་བའི་དཀའ་རྙོག་སེལ་བྱུང་ཡོད།
 ༢༠༠༥ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་དོན་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་ཆགས་ Auto
 Driver Suresh Kumar དང་འབྲུགས་འཛིངས་བྱེད་མིའི་ཁོངས་བོད་
 རིགས་བྱ་མོ་ཞིག་ལ་ཉིས་བདུང་བཏང་བ་དེ་བྲིམས་ཁང་ནས་བྲིམས་
 གདུགས་སྤྱད་བཀའ་འགྲུགས་གནང་བ་སྟོན་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་
 བྲིམས་རྩོད་པས་ (Randhir Singh Rana) ཡིག་ཆ་བཟོས་ནས་
 ༢༠༠༥ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་བྲིམས་ཁང་དུ་ཁ་མཆུ་ནང་འགྲིག་བྱེད་
 ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༡། ད་ས་མེག་གླན་ཁྲིམ་གཞུང་དུ་མེ་སློན་བྱུང་བའི་སྐོར།

༢༠༠༩ ཟ࿳་༩ ༡༢ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་གྱི་མཆན་མོ་ཚུ་ཚོད་ ༩ ཙམ་
ལ་ད་ས་མེག་གླན་ཁྲིམ་གཞུང་དུ་འབྱུང་བའི་གནོད་གཞི་འགོག་ཐབས་
མེད་པའི་མེ་སློན་བྱུང་ནས་ཀེ་ལ་ག་ཟ་ཁང་དང་ཁང་འོག་ཚོང་ཁང་ ༡༡
དང་འོག་གོད་མི་ཚང་ལྔ་བཅས་ལ་གནོད་སློན་བྱུང་བར་འདི་ག་ལས་
ཁང་གི་བདེ་དོན་གྱིས་གཙོས་པའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་མེས་འཆོག་
བཞིན་པའི་ཁང་པའི་ནང་ནས་ཅ་དངོས་བཏོན་རྒྱ་དང་མེ་གསལ་ཐབས་
སྤྱ་རྒྱས་པ་གང་ཡོད་བཏོན་པར་མ་ཟད་སྐབས་དེར་ས་གནས་ཀྱི་བོད་མི་
དང་རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་རྣམས་ནས་ཀྱང་མཉམ་རུབ་གནང་བར་བཞེན་
ཚེས་ ༢༡ གྲོ་ཚུ་ཚོད་ ༡༢ ཙམ་ལ་མེ་གསོད་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། འོན་
ཀྱང་ཁང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོག་ཟིན་པ་སྐབས་དེར་ས་གནས་རྫོང་དཔོན་
སྤྱོད་མ་ས་གནས་སྤྱ་གཞིགས་ཞིབ་ལ་ཕེབས་ནས་གོད་ཆགས་བྱུང་བའི་
ནང་མི་རྣམས་ལ་དོན་སྐྱོར་ ༡༠༠༠༠༠༡༠༠ རེ་གསོལ་རས་གནང་བ་
དང་ཆབས་ཅིག དེ་ཉིན་དགོང་དྲོ་རྫོང་དཔོན་མཆོག་ནས་སྤྱ་རྒྱས་
བཞིན་བྲིམས་ཐོག་ནས་ས་ཆ་བོད་གཞུང་ CTRC མིང་ཐོག་ཕོགས་
མར་བཏང་བའི་ཚོང་ཁང་རྣམས་བོད་མིར་རང་འཇགས་གནང་རྒྱུའི་
ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་གོ་བསྐྱར་བྱུང་དོན་གོད་ཆགས་
བྱུང་བའི་ངལ་སེལ་ལས་དོན་མཐུན་མཐུག་སྐྱོང་སྤྱད་ཆོགས་ཚུང་
ཞིག་དགོས་གལ་གཞིགས་པ་བཞིན་ ༡༩ ན་མེག་གླན་མེ་སློན་ངལ་སེལ་
ཆོགས་ཚུང་༥ ཞེས་པ་གསར་འཇུགས་གནང་བའི་རྒྱ་ལས་ཆོགས་མི་
གསར་འདེམས་བྱུང་བ་གཤམ་གསལ།

༡༡ ཆོགས་གཙོ། བདེ་དོན་བསོད་ནམས་ཚེས་འཕེལ།

ཁ ཆོགས་གཞིན། ཆོང་ཁང་སྐྱོད་སྤྱག་ཆོགས་གཙོ་བཀྲིས་དོན་
འགྲུབ།

ག བྱང་ཆེ། ཆོང་ཁང་སྐྱོད་སྤྱག་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས།

ང ཕྱིས་པ། བདེ་དོན་ལས་ཁང་གི་ཕྱིས་པ་སྐལ་བཟང་དོ་ཇེ།

ཅ དངུལ་གཉེར། ཟ་ཁང་སྐྱོད་སྤྱག་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།

བཅས་ལ་གཏན་འབེབས་བྱང་ཡང་། ས་གནས་གྲོས་ཆོགས་དང་ཐད་
ཀར་འབྲེལ་བ་མ་ཞུས་པར་ཆོགས་ཚུང་བཅུགས་པར་བརྟེན་དེ་རྗེས་ས་
གནས་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུའི་ཐོག་ཆོགས་ཚུང་
ནང་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་གཙོ་བཀྲིས་དགོས་གསལ་ལྷགས་བཤད་བྱང་
བ་བཞིན། གོང་གསལ་ཐོག་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོར་ཆོགས་ཚུང་
གི་ Chairman མཆན་གནས་ཕུལ་ཏེ་ཆོགས་ཚུང་གཏན་འབེབས་བྱང་
ཡོད། ཆོགས་ཚུང་ནས་འདི་ཁྲལ་གྱི་དགོན་པ་དང་། རྗེ་ཁག་ ཆོགས་
སྐྱོད་ཁག་བཅས་ལ་ཞལ་འདེབས་འབོད་བསྐྱེད་གིས་ཁྱོན་བརྩོམས་ཉིན་
ལྔ་རྗེས་ ༡༩༡༠༡༡༡༠༠ ཉེ་འབྲུམ་ལྷ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་བརྒྱ་མེད་ཉི་
ཤུ་ཅ་གཅིག་། བྱང་ཡོད། དེ་ནས་གོད་ཆགས་བྱང་བའི་ནང་མི་ནམས་
ལ་ཐོག་མར་སྔོན་སའི་ཁང་པའི་ཆེན་པོ་ཀྱུ་ཀྱུ་གྱི་ཁང་ཆེན་དང་བོད་མི་བྱིས་
ཆང་གསུམ་གྱི་ཅ་དངོས་མ་གནས་སྟེར་ ༡༠༠༧༩༠༡༠༠ ཆོག་པའི་གྲུན་
གསལ་ཡོང་བ་ཞེས་ཆོགས་ཚུང་ལ་ཞུ་སྟན་འབྱོར་པ་བཞིན་བརྒྱ་ཆ ༡༠
འབབ་སྟེར་ ༡༠༠༧༩༡༠༠ རེ་སྤྱད་པ་དང་། དེ་བཞིན་མེ་སྐྱོན་བྱང་བའི་
ཉི་འབྲིས་མ་ཁེ་ལྷ་ཁང་དང་ཨོམ་བཟ་ཁང་གཉིས་ལ་བརྩོམས་སྟེར་
༡༠༠༠༡༠༠ སེམས་གསའི་སྤྱད་སྤྱད་ཡོད། དེ་བཞིན་ཆོང་ཁང་དང་བཟ་

ཁང་ ༡༡ ལ་སྒོར་ ༥༠༠༠།༠༠ ཅིས་སྒོར་ ༥༥༠༠༠།༠༠ ནང་།
གཞིན་རྒྱུ་ལས་ཁུངས་ལ་སྒོར་ ༣༥༠༠།༠༠ བཅས་བསྐྱམས་སྒོར་
༥༧༥༠༠།༠༠ སྤྲོད་ཡོད། དེ་འཕྲོས་ལྷག་བསྐྱད་ཞལ་འདེབས་ནམས་
ཁང་པ་གསར་རྒྱག་སྤྲད་ནང་སྤྲོད་ལས་ཁུངས་སུ་དོན་སྒོར་
༣༣༠༠༠༠།༠༠ རྩལ་བ་དང་། ཅག་ཅིག་ལྷག་བསྐྱད་སྒོར་ ༣༥༠༤༣།༠༠
ཡོད་པ་དེ་ཕྱི་ཟླ་ ༥།༣༤ ཅིན་ཆོགས་རྒྱུ་ཆོགས་མི་ནམས་ཆང་
འཛོམས་ཐོག་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་སུ་གནང་རྒྱ་ཐག་གཅོད་
བྱུང་དོན་བཞིན་རྩལ་ཡོད། ཆོགས་རྒྱུ་ལ་ཞལ་འདེབས་དོན་སྒོར་
༥༣༡༠༣༡།༠༠ གོད་ཆགས་བྱུང་བ་ནམས་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁང་ཆ་
དང་། གུན་གསལ། ཁང་པ་གསར་རྒྱག་བཅས་ཀྱི་ཆེད་མེད་སྤྲོད་བཏང་
ནས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་སོགས་ཆོགས་རྒྱུ་གི་ལས་འགན་
ནམས་འབྲུས་ཆང་ལེགས་འགྲུབ་བྱས་ཡོད།

༥ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ཆོགས་པའི་ཨ་རྒྱུས་སྤྱི་བརྒྱུས་
གསལ་གསལ།

༡། ས་གནས་གྲོས་ཆོགས།

སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་བཅན་བྲོལ་པོད་མིའི་
བཅའ་ཁྲིམས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཕྱི་ཟླ་ ༦ ཆེས་ ༣༤ ཅིན་གཏན་ལ་
འབེབས་གནང་ནས་ས་གནས་སོ་སོར་མི་མང་ནས་མང་གཅོད་ལམ་
སྤྲོལ་བཞིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་ས་གནས་གྲོས་ཆོགས་མི་མང་
ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་དགོས་པ་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་ལྟར་ད་
ས་ས་གནས་གྲོས་ཆོགས་ཀྱང་ ༡༩༩༣ ལོར་འོས་འདེམས་གནང་ནས་

ད་བར་ས་འབྲས་སྐབས་དྲུག་པ་བར་སྒྲེབས་ཡོད།

༣། རང་བདེན་ཚོགས་ཚུང་།

རང་བདེན་ཚོགས་ཚུང་སྐབས་དང་པོ་ ༡༩༥༣ ལོ་ནས་འགོ་ཚུགས་གནང་འདུག་ཀྱང་ལོ་དུས་དང་ཚོགས་མི་གངས་ཆད་གཏན་འབེབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རག་ཐབས་བྱས་ཀྱང་ལག་སོན་མ་བྱུང་བར་བདེན་དེ་སྟོན་རང་ཚོགས་ནང་ལོ་མང་ལས་ཀ་གནང་སྟེང་ཡོད་པ་ད་ལྟའི་ཚོགས་གཙོ་ངག་དབང་བསྟན་པ་ལགས་སུ་བཅར་འདྲི་ཞུས་པར་ཁོང་ནས་གསུང་གསལ་བཅའ་བྲིམས་གཏན་འབེབས་མ་གནང་གོང་ལོ་དུས་གཏན་འབེབས་མེད་པས་སྐབས་ཅེ་ལོ་གཅིག་དང་སྐབས་ཅེ་ལོ་གཉིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རང་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་ཚོགས་མི་དང་ལོ་དུས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལྟར་ད་ལྟའི་ཚོགས་པའི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་འདུག།

༣། ས་གནས་འོས་བསྟུ།

ས་གནས་འོས་བསྟུའི་ལས་ཁུངས། འགན་འཛིན་དང་ལས་བྱེད་ལོགས་སུ་ས་གནས་སྤྱི་མེད་ཀྱང་བཅའ་བྲིམས་དགོངས་དོན་བཞིན་འོས་བསྟུའི་ལས་འགན་དང་ལས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སྐབས་བབ་ས་གནས་ནས་ལས་དོན་གཅིག་ཕྱོགས་གནང་ཐུས་ཡིན།

༥། བྱར་སྐྱོང་སྡེ་ཆ་ན་ཁག

༡། ཐང་སྐྱོང་སྡེ་གར་ཚོགས་པ།

ཐང་སྐྱོང་སྡེ་གར་བོད་ཀྱི་འབྲུབ་སྟོན་ཚོགས་པ་ནམས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་

གཙོ་བོ་རང་རིགས་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ནམས་མི་
 ཉམས་རྒྱན་འཛིན་དང་། ཉམས་པ་སོར་ཚུད་སྤངས་བསྟེན་གནས་འདི་ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༠༠ ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་
 དགེ་ཆན་ལས་བྱེད་དུ་ག་དང་སློབ་ཤུག་ན་གཞིན་བྱ་དང་བྱ་མོ་གངས་
 ༡༥ ཙམ་ཡོད། སློབ་ཤུག་ན་གཞིན་ཕོ་མོ་ནམས་ལ་རང་རིགས་བོད་ཀྱི་
 བྱེད་མོར་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་རྒྱ་རྩ་ལ་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ། ལྷ་མོ་
 རོལ་དབྱངས་བཅས་ལ་དོ་སྣང་དང་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་སྤངས་སློབ་བྱིད་བྱེད་
 བཞིན་པ་དང་། ད་བར་ཐང་སྤོང་སྤྱ་གར་བོད་ཀྱི་འབྲུག་སྟོན་ཆོགས་མི་
 ནམས་ནས་རང་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་མང་དོན་སྟོན་ཁག་དང་། གཞན་
 ཡང་རྒྱ་གར་ནང་རྒྱ་གར་མི་མང་དང་གཞིས་ཆགས་ཁག དེ་བཞིན་
 སློབ་གྲ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་བཅས་ལ་རང་རིགས་བོད་ཀྱི་བྱེད་
 མོར་རིག་གཞུང་རྒྱ་རྩ་ལ་ཐོག་ནས་གཞས་ཞབས་བྲོ་ལྷ་མོ་རོལ་དབྱངས་
 བཅས་འབྲུག་སྟོན་གང་མང་བྱས་དང་བྱ་ལྷས་ཡིན། ཐང་སྤོང་སྤྱ་གར་
 ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་བྱེད་སྐབས་སློབ་མ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་
 སློབ་མ་དེ་ཡང་ད་སྤོང་བོད་བྱིས་ནས་ཡིན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སློབ་མ་
 རི་མང་དུ་བྱིན་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་བྱིན་བསྟོམས་སློབ་མ་གངས་ ༡༥
 ཙམ་ཡོད་པ་དང་དགེ་ཆན་ལས་བྱེད་གངས་དུ་ག་བཅས་ཡོད།

༡། བོད་གཞུང་སྟོན་གར་ཆོགས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བཞུགས་སྐར་མ་སུ་རི་ནས་ལོང་ས་ལྷུབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དུ་མ་བཀའ་གཤམ་སྟོན་
 རྒྱས་ལ་བཀའ་སློབ་སྤྱི་བསྟུན་དགོངས་དོན་གཏམ་བཟོད་སྟོན་གར་ཞིག་
 ཆེད་འཛུགས་བྱུང་ན་བོད་དོན་དེའི་ལ་བསྐྱགས་དང་། རིག་གཞུང་མི་

ཉམས་བརྒྱད་འཛིན་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་བཅས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་
 ཡོང་རྒྱུ་ཞེས་སྤྱི་ཕེབས་བཞིན་གཞུང་ཞབས་རྩིང་པའི་ཁོངས་ནས་བཀའ་
 མོད་བར་མཆོད་དེ་རྒྱུ་ལགས་དང་། ཅེ་རྩུང་སྐལ་བཟང་ཀྱན་
 དགའ། མོད་རྩུང་སྤྱི་ཕྱགས་བཀྲིས་དེ་རྒྱུ། ཕྱག་ནང་ལྷ་དབང་ཆེ་རིང་།
 ཕྱག་ནང་དེ་རྒྱུ་རིག་འཛིན་བཅས་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་ཁྱེད་ཆོ་ཀ་སྤྱག་
 ཁུལ་བསྐྱོད་དེ་གསང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོས་གར་བྱི་སྤྱིག་འཇུགས་ཤིག་
 འཇུགས་ཐུབ་པའི་འབད་བཙོན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་གསུང་སྤྱི་ཕེབས་
 བཞིན་སྤྱི་རོ་ཞོར་ནང་ངག་དབང་ཞོར་བྱ་ལགས་འགོ་འཛིན་ཞུས་པ་
 བཞིན་བསྐྱོ་གཞག་སྤྱུལ། ཐོག་མར་ཀ་སྤྱག་དུ་མ་བྱ་ངག་དབང་མཐུ་
 སྒྲོབས་ལགས་ཀྱིས་དབུས་བྱ་དང་བྱ་མོ་གཟུགས་བྱད་ལེགས་པ་ནམས་
 ལ་འཕོད་བསྐུལ་ཞུས་ཀྱང་དོན་སོན་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་སྒྲོབས་སྒྲོས་གར་
 འགོ་འདེམས་ནམས་གྲོས་མོལ་གྱིས་མཐར་མ་བྱ་ངག་དབང་མཐུ་
 སྒྲོབས་ལགས་དང་། ལྷ་དབང་ཆེ་རིང་ལགས་གཉིས་ནས་ཐུགས་འགན་
 ཀྱང་བཞེས་ཀྱིས་པ་མ་དང་དོ་བདག་སོ་སོ་རོ་ཐུག་གིས་འཕོད་བསྐུལ་
 ཞུས་ཏེ་ཕོ་མོ་གང་འཆམས་ཤིག་བསྐུ་ཐུབ་པ་བྱུང་སྤྱི་ཕྱོ་ལོ་ ༡༧༥༧ ཟླ་
 ༡ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་བཙན་བྱོལ་པོད་མིའི་ཤེས་རིག་སྒྲོས་གར་ཆོགས་པ་
 ཐོག་མར་དབུ་འཇུགས་གནང་། འཁྲབ་སྒྲོན་དང་པོ་ ༡༧༦༠ ཟླ་ ༩
 ཆོས་ ༧ ནས་ ༡༡ བར་ཉིན་གསུམ་རིང་ཕྱི་ལེར་ཨེ་པ་རོ་ཨེ་གན་
 ཆོགས་འདུའི་སྐབས་འཁྲབ་སྒྲོན་ཞུས་པར་བྱ་གར་སྤྱིད་འཛིན་དང་སྤྱིད་
 འཛིན་གཞོན་པ། སྤྱིད་སྒྲོན་གྱིས་དབུས་པའི་དཔོན་རིགས་དང་། ཕྱི་
 རྒྱལ་གཞུང་ཆབ་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ ༡༧ རྒྱུ་ཆབ། པོད་མིའི་སྤྱི་ཆབ་བཅས་
 གནད་ཡོད་མི་གངས་ ༥༠༠ རྫོང་ལྷན་འཛོམས་སར་འཁྲབ་སྒྲོན་ཞུས།
 དེ་ནས་བཞུགས་སྐར་མ་སྤྱི་རིང་བཅར་ཏེ་ ༡༧༦༠ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༦

ཉིན་ལྔ་པོར་ས་མཆོག་ལ་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུས་པར་དགུས་མཉེས་ཆེན་
 པོས་བཀའ་སློབ་གནང་། གཞས་ཐོག་མ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་བྲགས་
 གྱི་བསྟོན་པ་དགའ་གཞས་སྐྱ་རེངས་དང་པོ། བསྟོན་པའི་སྐྱ་དབྱངས།
 བཟོ་ཞིང་འབྲོག་གསུམ་གྱི་ངལ་རྩལ་བྱེད་སྤངས། ཆོལ་གསུམ་མི་སྡེ་
 ཆེན་སྐྱེལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་བསྐྱེངས་འབྲེར་གྱི་མཉམ་གཞས་
 སོགས་སྐྱ་གཞས་ལེའུ་ ༡༩ གསར་རྩོམ་ཞུས། རྒྱལ་རབས། ཆོས་རྒྱལ་
 ཁྲི་སྤོང་སྤེའུ་བཙན་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་མཛད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱལ་
 རབས་ཐོག་མ་གསར་རྩོམ་གྱིས་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༥ ཉིན་
 གཟིགས་འབྲུལ་དང་པོ་ལྟ་སྤྱོད་ལྔ་པོར་ས་མཆོག་ལ་ས་མཆོག་ཆེན་པོ་
 མཆོག་ལ་བཀའ་སློབ་ཞུ་ཆེད་གཟིག་འབྲུལ་ཞུ་སྐབས་བཀའ་ཤག་དང་།
 སྤགས་ས་ཆོས་སྤར་གྱི་གཙོས་བོད་མིའི་སྤྱོད་གནས་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་
 རྣམ་པ། གནད་ཡོད་མི་སྡེ་བཙན་ལ་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུས།

ཐོག་མའི་འབྲུལ་སྟོན་ཞུ་ཡུལ་གཤམ་གསལ། བོད་མིའི་སྟོབ་གྲ་
 ཁག་དང་། སྤྱི་ལོ། སྟོམ་སྟེ། ཀ་ལ་ཀ་ཏ། ཀྱ་ལུ། མན་ཏི། མ་ན་ལོ།
 ཏལ་ཏེ་སོ། དེ་སྤྱིང་། ཀ་སྤྱུག་སིམ་ལ། ད་ས། ཀང་ར། སྤགས་
 ཆོས་སྤར། ཅན་རྟི་གར་བཙས་སུ་འབྲུལ་སྟོན་ཞུས། རིམ་བཞིན་ཡར་
 རྒྱས་སྤྱིན་ཏེ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་
 གི་ནང་གསེས་ཏེ། ལྟ་མོའི་སྟོས་གར་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་
 བོད་གཞུང་སྟོས་གར་ཆོགས་པས་བཞུགས་སྤར་ད་རམ་ས་ལར་ཞེ་སྟོན་
 རྒྱས་པ་འགོ་རྒྱུགས་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད། ཞེ་སྟོན་འགོ་རྒྱུགས་ནས་ད་བར་
 སྤྱོད་མཉམ་ཁབ་ཁག་གི་སྟོས་མའི་ཆོགས་པ་མཉམ་འཛོམས་གྱིས་ཞེ་སྟོན་
 རྒྱས་པ་བྱེད་སྤངས་ ༡༩ བར་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུས་པར་ལྟ་སྤྱོད་ལྔ་པོར་ས་

པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གྲགས་དགུས་མཉེས་ཆེན་པོས་བཀའ་
 སློབ་གསུང་གི་བདུད་ཅི་སྟེན། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ཁབ་གངས་ ༡༣
 ཅམ་ལ་ལྷ་གཞུང་དང་གཞས་སྒྲ་སོགས་བེངས་ ༡༠༠ ལྷག་ཅམ་འབྲབ་
 སློན་ཞུས། སྤྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ནང་བསྐྱོར་བསྐྱོད་དུ་འགྲོ་སྐྱབས།
 འབྲབ་སློན་གཟིགས་འབྲུལ་གྱི་ལམ་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རོ་སློད་
 ཡོང་གི་ཡོད་པར་མ་ཟད། གསར་ཤོག་ཁག་དང་། གཟུགས་མཐོང་
 བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ཡང་འགྲོ་སོང་གཏོང་མི་དགོས་
 པར་ཞོར་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དྲིལ་བསྐྱགས་ཡོང་གི་ཡོད།

སློབ་གྲུ་ཁག་ལ་འདི་ནས་དགེ་ཆེན་བཏང་བ་གངས་འཕོར་ཏག་
 ཏག་མེད་ཀྱང་བརྒྱ་སྐྱོར་བཏང་ཡོད། ད་བར་བོད་གཞུང་སློབ་གར་ནས་
 ལྷ་གཞུང་ཁག་མི་འདྲ་བ་ ༡༣ འབྲབ་སློན་ཞུས་ཁོངས་དེ་སྤྱི་བོད་ནང་
 འབྲབ་སློན་གནང་བའི་ལྷ་གཞུང་ཐོག་ལྷ་གཞུང་གསར་རྩོམ་ཡང་ཞུས་
 ཡོད། དེང་སང་འདི་གར་སྤྱི་ཁབ་འགན་འཛིན་གཞུང་ཞབས་བསྐྱོ་
 གཞག་གནང་བ་དང་། ནང་ཁྲུལ་སྤེ་ཆེན་ཁག་བཞི་ཡོད།

- ༡། འཛིན་སྐྱོང་སྤེ་ཆེན།
- ༢། འབྲབ་སློན་དང་སྐྱོང་བཅར་སྤེ་ཆེན།
- ༣། བརྩོ་ལས་སྤེ་ཆེན།
- ༤། ཉམས་ཞིབ་སྤེ་ཆེན་བཅས་བཞི་ཡོད།

སྤྱི་ཁབ་འགན་འཛིན་འོག་འབྲབ་སློན་སྤེ་ཆེན་ནང་འབྲབ་སློན་འགན་
 འཛིན་གཙོས་ཆོགས་མི་གངས་ ༥༧ ཡོད་པ་ནས། དགེ་ལས་གངས་
 ༦ གྲོ་བ་འབྲིང་བ་གངས་ ༡༠ གྲོ་བ་གཞིན་པ་གངས་ ༡༤ སློབ་སྤྱུག་

གྲངས་ ༦ བཅས་དང་། དེ་བཞིན་བཟོ་ལས་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༡༩
བགྲེས་ཡོལ་བ་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༩ འཛིན་སྐྱོང་དུང་ཆེ་གཙོས་ཚོགས་
མི་གྲངས་ ༣༠ བཅས་ཁྱོན་བསྡེམས་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༧༥ ཡོད། ད་
ཡོད་སྒྲིམ་གར་ལ་ས་ཆ་རྒྱ་ཁྱོན་མི་གར་གྲུ་བཞི་མ་ ༣༥༣༡༥ བཅས་
ཡོད།

༩། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

ལ་སྤྱི་མོར་ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐུ་ཕྱེད་བརྩ་བཞི་པ་མཆོག་
གིས་བོད་ཀྱི་ཚོས་རིག་སྐྱུང་སྐྱོབ་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་སྐྱོད་སྐྱོབ་གྲ་
དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ། དེ་བཞིན་རིག་གཞུང་གི་བསྐྱེ་གནས་མང་དག་
ཅིག་ཆེད་འཛུགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་ཁོངས་བཞུགས་སྐར་བོད་ཀྱི་
དཔེ་མཛོད་ཁང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠།༦།༡༡ ཉིན་བཞེངས་འགོ་བརྩུབ།
འདི་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བསྐྱེ་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གནས་པའི་
རང་རེའི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གི་དགོས་མཁའི་ཡིག་ཆའི་མཛོད་ཀྱི་
འབྱུང་ཁུངས་དང་། ཕྱི་ནང་མི་རིགས་ཀྱན་ལ་ཉམས་ཞིབ་སྐྱོབ་གཉེར་
གནང་ཡུལ་དང་སྐྱོབ་བྲིད་གནང་ཡུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དཔེ་མཛོད་ཁང་
འདིར་ཡིག་ཆ་སྡེ་ཚོགས་འབྱམ་གྱི་གྲངས་ལ་ཉེ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྤྱིང་
དེབ་དང་ཐང་ཀ་སྐུ་བརྟན། མཆོད་རྟེན་སྡེ་ཚོགས། དཔར་རིས་དུག་
སྐྱོང་སྐྱོར་བཅས་ཀྱིས་གཏམས་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་ངོ་ཉེར་ལྗེའི་རིང་
འདི་ནས་ཚོས་རིག་ཐད་སྤྱི་ཞུ་སྐྱབ་པར་ཕྱི་མིག་ལྟ་སྐྱབས། དངོས་
འབྲེལ་དུས་རབས་འཕེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཉམ་འགྲོས་ཀྱི་སྐུར་ཆེད་
ཐོག་འབད་སྐྱབ་བགྲེས་པའི་མཛོན་ཉགས་སུ་འཛུམ་སྤྱིང་གང་སར་འདི་
ནས་སྐྱོབ་གཉེར་གནང་སྤྱིང་བའི་མཁམ་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

༡༡ དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ།

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ཀྱི་
 ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གོ་ལ་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་བསྐྱེ་
 གནས་ནམས་སྤྲུལ་ཆུ་ཆད་པའི་རྗེས་སུ་འཛུགས་པར་མཛུགས་
 བསྐྱེས་ཏེ་རི་སྤྱོད་འགོ་བ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
 གསུམ་དང་འཆད་ཚིན་ཚིམ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་ཀླན་ལ་ཕན་
 བདེ་སྦྱུབ་པའི་རྗེས་ཆ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ་ཞིག་བསྐྱེན་རྒྱ་
 དང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་སྒྲོལ་ཕྱག་དང་། ཉམས་ཞིབ་པ།
 མཁས་པ་མུ་མཐུད་ནས་བྱུང་དང་འབྱུང་འབྱུར་ནམས་ལ་
 འཛོན་སྒྲོལ་སྤེལ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་སྤྲུལ་བསྐྱེས་རྒྱ་བཅས་
 ཡིན། བོད་ཡིག་ནང་འཁོད་ཡིག་ཆ་དང་སྤྲུལ་ལ་དཔེ་རིས་མཁོ་
 སྦྱུབ་བྱ་རྒྱ། དཔེ་མཛོད་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་སྒྲེར་ནམས་
 ལ་བོད་དབྱིན་ཕྱག་དེབ་མཐུན་རྒྱུ་སྦྲར་རྒྱ། འདི་ན་གཞན་ན་
 ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ནམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཐོ་འགོད་
 བྱ་རྒྱ། བོད་དཔེ་དཀོན་རིགས་དང་དབྱིན་འབྱུར་ཕྱག་དཔེ་
 གསར་པ་དཔར་སྐྱེན་གནང་རྒྱ། ཉམས་ཞིབ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་
 ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་ནམས་ལ་སྒྲོལ་བྱིད་བྱ་རྒྱ།

ཐོག་མར་དཔེ་མཛོད་ཁང་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༡།༡༡།༡
 ཉིན་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། འདི་ཉིད་དབྱུ་རྒྱུགས་པ་ནས་
 བཟུང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་སྒྲོལ་གཉེར་ཁང་དང་། མཁས་པ།
 སྒྲོལ་གཉེར་བ། དོན་གཉེར་བ་བཅས་ལ་ཆོས་རིག་གི་རྒྱ་སྒྲོལ་སྤེལ་
 ཡོད། ཐོག་མའི་འགོ་འཛུགས་དུས་ནས་གཞན་ཕན་སྤྲུལ་བསམ་

གྲིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དང་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་དང་སྒྲིབ་རྒྱུ་རི་མོ་དང་བཟོ་རིག་གི་སྒྲུ་རྩལ་བཅས་ཀྱི་ཐད་འཆར་བཀོད་བཞིན་སྤྱོད་ནང་མི་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་མཐོང་བ་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་ལེན་དངོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་པའི་ལམ་ནས་མད་བྱུང་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ཡོད། འདི་ནས་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་ཐོད་དེམ་དུས་དེབ་ནམས་ལྟར་ཆས་གཙོས་པའི་འཛམ་གླིང་དཔེ་མཛོད་གང་མང་ཞིག་དང་སྤྱོད་དུ་བཞེ་ལེན་ཡང་གནང་བཞིན་པ་རེད། སྤྱོད་པར་འདི་ནས་ལས་གཞི་སྤྱོད་པའི་ངག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་མཐོ་སྤྱོད་ཅི་ཞིག་དུ་དཀོན་པར་གྱུར་པའི་གལ་ཆེན་ལས་དོན་ཞིག་ཡིན་པས། ད་པར་ངག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེང་ ༡༥ པར་དཔར་སྤྱོད་ཅིན་ཏེ་སྤྱོད་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་གཞིགས་མོར་བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་འདི་གའི་ཆོས་རིག་འཛིན་གྲུ་ནམས་དེ་མ་ཅལ་མངའ་སྤྱོད་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཆོས་རིག་གི་བསྐྱེད་གནས་ཞིག་དུ་དོས་འཛིན་ཐོབ་ཡོད།

ཁ རྩི་ཆོན་ཇི་ཡོད།

༡། ཐོད་ཡིག་དང་དེམ་ཡིག་ནང་བཞུགས་གསུང་རྟེན་ཁག

༢། ཡིག་ཆ་གསུང་དང་དཔར་རྟེན་སྤྱོད་ཆོན།

༣། སྤྱོད་རྟེན་ཁང་།

༤། ཆོས་རིག་སྤྱོད་གཉེར་སྤྱོད་ཆོན།

༥། ཉམས་ཞིབ་དང་རྩི་ཆོན་འགྱུར་སྤྱོད་ཆོན།

30 | བཅན་ཤྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

༥། དཔར་སྐྱེན་སྡེ་ཆན།

༥། ངག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་སྡེ་ཆན།

༥། འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ཆན་བཅས་སྡེ་ཆན་བརྒྱད་ཡོད།

༥། བོད་གཞུང་གེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྟུས།

ཀ ངོ་སྤྱོད།

བོད་གཞུང་གེས་རིག་དཔར་ཁང་དེ་བཞིན་ལ་སྤྱི་ཚེས་ལ་གོང་ས་
ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར། སྤྱི་སྤྱིར་གཟིམ་
ཚུང་ནས་མ་རྩ་གསོལ་རས་བསྐྱེལ་བ་དང་སྤྱི་ཁག་ནས་བྱ་ལོན་
ཐོག་བོད་གཞུང་གེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བྱུགས་འབྲུར་ཆེ་
བཞེས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༣༡ ལ་འགོ་འཇུགས་
གནང་འདུག་ལགས།

ཁ དམིགས་ཡུལ།

རང་རེའི་བོད་སྤྱིངས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་དམར་
ནས་བཅན་འཕྲོག་ཐོག་རྩ་ཆེའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་སྤྱིགས་
བམ་ཆེ་ཕྱ་བམས་ཅད་རྩ་གཏོར་བཏང་པ་ནམས་སྤྱིར་གསོ་བྱུང་
ཐབས་དང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་ནམས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་
སོན་རྩར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དང་སྐད་ཡིག་རྒྱལ་རབས་བཅས་
ཆང་བའི་སྤྱིབ་དེབ་སྤྱིན་འགོ་དང་པོ་ནས་འཛིན་གྲ་བརྒྱ་གཉིས་
བར་ཡོངས་རྫོགས་དཔར་བསྐྱེན་མཁོ་གཏོང་བྱས་དང་བྱ་
བཞིན་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལ་དོ་སྤྲང་ཅན་དང་

རི་བོ་དེ་མ་ལ་ཡི་རི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་དད་ལྡན་ཕྱི་
ནང་མི་རིགས་ནམས་ཀྱི་རེ་འདུན་ཆ་ཙམ་སྒོང་ཆེད་བྱུགས་
མཁོ་བཀའ་མངགས་ནམས་དཔར་བསྐྱུན་འགྲེམ་སྒྲེལ་བྱ་བཞིན་
ཡོད།

བོད་གཞུང་གིས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱུན་
ཐད། བོད་གཞུང་གིས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་ཕྱབས་
དགོངས་དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་སློབ་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་
ཆོགས་ཚུང་དང་པོ་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་འཛིན་གྲུའི་རིམ་པ་དང་
འཆ་མས་གིང་ལམ་ལྷགས་དང་མཐུན་པའི་འཛིན་རིམ་དང་པོ་
ནས་ལྔ་པ་བར་གྱི་བོད་ཡིག་སློབ་དེབ་ཁག་ལོ་རིམ་བཞིན་རྩོམ་
སྒྲིག་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་འགོ་བཙུགས་ཡོད། བཙན་བྱོལ་གྱི་
དུས་ལུན་རིང་བོད་མི་ན་གཞོན་ནམས་ལ་སྤྱི་ཆེད་ལྡན་ཞིང་
སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆ་མས་པའི་གེས་ཡོན་བརྒྱུད་
སློབ་ཡོང་སླད་བསྐྱབ་གཞིའི་རྩ་འཛིན་དང་སློབ་དེབ་ལ་དུས་ནས་
དུས་སུ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་བཅོས་རིམ་ཅན་དུ་གནང་ཡོད་
པ་དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་སློབ་དེབ་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་
ཚུང་གཉིས་པ་བསྐྱོད་འཇུགས་ཀྱིས་འཛིན་རིམ་དུག་པ་ནས་བཙུ་
གཅིག་བར་གྱི་བོད་ཡིག་སློབ་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་ཡོད། དེ་
རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ དང་། ༡༩༩༩། ༡༩༩༩། ༢༠༠༠། ༢༠༠༤
བཙས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བསྐྱར་བཅོས་ཅི་གནང་ཐོག་དཔར་
བསྐྱུན་འགྲེམ་སྒྲེལ་འབྲས་གཙང་ཁྱས་པ་མ་ཟད་བོད་གཞུང་
གིས་དཔར་ལས་བྱེད་སྒོན་མ་ནམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་

བསྐྱོན་ཡོད། སློབ་དེབ་དཔར་ཅ་ནས་འཆག་ཤོག (Stencil) ཐོག་དང་བརྒྱུད་སྤོང་གཟུངས་བསྐྱུས་ལག་བྲིས་དཔར་ཅ་དང་དེ་ནས་དཔར་ཅ་ནས་ཕྱགས་འབྲུ་ཐོག་ནས་བཅོས་གནང་ཡོད། བོད་ཡིག་འབྲུལ་དཔར་གྱི་ལས་གཞི་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གསར་དུ་བཙུགས་དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་རིམ་བཞིན་གསར་འཛུགས་ཟིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་གྲུའི་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་དམའ་རིམ་བར་གྱི་བོད་ཡིག་སློབ་ཆ་ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ནས་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གོ་དོན་གཏིང་ཟབ་གནད་ཀྱི་སྤིང་པོ་འདུས་པའི་སློབ་དེབ་གསར་བཙུགས་དང་། ཐོགས་བསྐྱེད་ཟིན་པ་དེ་ནས་ཇ་དག་མུར་མགྱོགས་སུ་དཔར་བསྐྱུན་བྱེད་དགོས་པར་བརྟེན་དཔར་གཞི་འབྲུལ་འཁོར་ཀྱི་གར་ནང་ཉེས་ཆོག་ཡོད་ནའང་ང་ཚོའི་སློབ་དེབ་ཆང་མ་བོད་ཡིག་དབྱ་ཅན་གྱི་ཐོག་ཏུ་དཔར་བསྐྱུན་བྱ་དགོས་པས་སྐབས་དེར་ཀྱི་གར་ནང་སྤོང་ཆད་བོད་ཡིག་གི་ལས་ཀའི་དར་སྲོལ་ཏ་ལམ་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་བརྟེན་དཔར་ཁང་ཁག་ལ་ང་ཚོའི་སློབ་དེབ་དབྱ་ཅན་གྱི་དཔར་བསྐྱུན་བྱ་ཡུལ་ཅ་བ་ནས་མེད་པས་སྐབས་དེར་ལྷེ་ལེར་བཅའ་བཞུགས་ཀྱི་གར་བ་མཁས་དབང་ཤོག་ཏུར་ཉལ་གི་ག་ཅན་དར་། ལ་བོད་ཡིག་དཔར་བསྐྱུན་ལས་ཀ་སྐབས་བདེ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བཀའ་སློབ་ཞུས་པར་ཁོང་གིས་བོད་ཡིག་དབྱ་ཅན་ཕྱགས་འབྲུ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྷག་ཀོང་གསར་བཅོམ་བྱེད་དགོས་པ་དང་དེ་ནས་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་བོད་ཡིག་དཔར་ཁང་ལས་གཞི་གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ཆ་རྒྱུན་ཆང་འཛོམས་ཀྱི་ལག་ལེན་

གསར་སྒྲིབ་བྱ་བ་མགོ་རྟོག་སྒྲིམ་པ་འཕྲད་ན་ཡང་ཕྱ་ཚུགས་
ཀྱིས་བསམ་སྒྲེའི་འཐབ་འཛིང་བྱེད་དགོས་བྱུང་བར་བརྟེན།
ཐོད་གཞུང་གེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་མཁུ་པའི་
སྐབས་བབ་དུས་ཡུན་ཐོག་ཕྱག་བསྐྱར་ཇི་གནང་ག་ཤམ་གསལ།

༡། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ རྒྱུ་ལིར་ཏོག་ཏར་ལོ་གི་ཤ་ཅན་དར་
ཁོང་གི་དཔར་ཁང་དུ་སྒྲིབ་སྒྲུང་བྱེད་པར་ཐོད་གཞུང་
ཆོས་དོན་ལས་བྱུར་ཨོ་ཀྱན་ཆེ་རིང་ལགས་དང་།
གཞུང་ཞབས་བགེས་ཡོལ་སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱག་
ལགས་གཉིས་ཆེད་གཏོང་གནང་འདུག རྒྱུ་ལིར་ཆེ་
དུག་རིང་ཇོ་དུག་དཔར་བསྐྱན་ལས་གཞིའི་ཕྱགས་པར་
ཡིག་འབྲུ་སྒྲིག་བཞིགས་དང་། པར་འདེབས། དེབ་
བཟོ། པར་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱ་སྒྲེའི་སྒྲིབ་སྒྲུང་བྱས་
པ་དང་སྒྲགས་འཛིན་གྱ་གསུམ་པའི་སྒྲིབ་དེབ་པར་
ཐེངས་དང་པོ་པར་བསྐྱན་བྱས་པའི་དེབ་དང་། ཕྱགས་
པར་ཡིག་འབྲུ་དང་དགོས་མཁོ་ཅག་ཅིག་བཅས་གང་
འཆམས་མཉམ་འབྲེར་གྱི་ད་སར་འབྱོར་ཏེ་ད་ལྟའི་
ཆོས་རིག་རྒྱུས་གར་ཚུགས་ཡུལ་རྟོག་ཞེས་ཀྱ་གྱིའི་
ལས་ཤག་དང་། པར་ཁང་ཆབས་སྒྲགས་མདོ་སྒྲག་
གཉིས་ནང་འཕྲལ་སེལ་ཡིག་འབྲུ་སྒྲིག་བཞིགས་པར་
ཁང་ཆུང་ཏུ་ཞིག་སྒོ་འབྲེད་གནང་པར་གཞི་སྒྲིག་པ་
མཁས་དེ་མོད་ཀྱ་གར་པར་ཁང་དུ་པར་བསྐྱན་བྱས་
རིམ་བཞིན་བྱེད་འབྲུར་གྱི་རྟོག་ཞེས་ཀྱ་གྱིའི་འབྱོར་

པ་དང་དེ་བ་བཟོ་རང་ལས་བྱས། ལོ་དེར་ལགོང་ས་
 ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཀོ་ནམ་ཀྱ་གྱིའི་ལྷོས་གར་དང་།
 དཔར་ཁང་དུ་གཟིགས་བསྐྱོར་ལཱ་བས་སོར་བཀྱིན་ཆེ་
 འཁོད་སྐབས་དཔར་ཁང་གི་ལས་དོན་སྐྱོར་བཀའ་རྩ་ད་
 བེབས་པར་ད་པན་གྱི་ལས་དོན་ནམས་ལྷན་སེང་ཞུས་
 པར་ལགོང་ས་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཁོང་
 ཚོར་པར་སྐྱོན་འཁོར་ལོ་ཞིག་དགོས་ངེས་འདུག་ཅེས་
 སྐབས་དེར་ཆེབས་ཞབས་སུ་ཡོད་པ་ཤེས་རིག་བཀའ་
 རྒྱུ་བྱུང་བསྐྱོན་ཉིན་བྱེད་མཆོག་ལ་པར་འདེབས་
 འཕུལ་འཁོར་ཉི་བསྐྱུབ་དགོས་ཞེས་བཀའ་བྱུང་གནང་
 འདུག དེ་རྗེས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཨ་མ་རི་
 སར་བཟོས་པའི་པར་འདེབས་འཁོར་ལོ་ཆེ་བ་གཅིག་
 དང་། ཤོག་བྲེག་འཁོར་ལོ་གཅིག་འཁོར་འགྲུལ་སྒྲོག་
 གི་མ་འཁོར་ ཉེ་མེ་ཁོར་༥ གཅིག་བཅས་སྐྱུས་གཟིགས་
 གནང་བར་ཉིན་སྟོར་ ༡༥༥༥༡༠༠ ཐོབ་པ་ནམས་དང་།
 ལགོང་ས་མཆོག་ནས་གསོལ་རས་སྟོར་ ༧༠༠༠༡༠༠
 བཅས་རྩིས་སྟོན་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་
 པར་ཁང་ཕོ་སོར་གན་ཅི་སྐབ་རམ་གོ་གྱིར་སྒྲོས་ཏེ་
 འཕུལ་འཁོར་སྒྲིག་སྒྱུར་གྱིས་སྐབས་དེར་ལས་བྱེད་མི་
 གངས་ ༥ ཡོད་པ་ནས་སྒྲོབ་དེབ་སོགས་པར་བསྐྱོན་
 ཞུས། རིམ་པས་ཤེས་རིག་ནས་ལས་བྱེད་འགའ་ཤས་
 ཁ་སྒྲིལ་དུ་བསྐྱོག་ཞག་སྐྱུ་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤༡༩༡ ཉིན་
 ཨོ་རྒྱན་ལགས་ཤེས་རིག་པར་ཁང་གི་འགོ་འཛིན་

གནས་བརྒྱུད་པ་བསྐྱོད་གཞག་སྡུལ་བ་བཞིན་གསར་
མཇུག་ཞུས། སློབ་གྲུའི་འཛིན་རིམ་ལ་དཔག་པའི་སློབ་
དེབ་པར་འགྲེམས་བྱུང་པ་དགོས་སྐྱེ་བཀའ་ནན་ཐེབས་
པར་བརྟེན་ལས་བྱེད་ཁ་སློན་གྱིས་འགན་འཛིན་ཐེ་བའི་
མི་གངས་ ༡༠ ནས་མི་ལྔས་ཉིན་མོ་ཚུད་དགྲ་དང་།
མི་ལྔས་མཆན་མོ་ཚུ་ཆོད་དགྲ་རེས་མོས་གྱིས་ལས་ཀ་
བྱས་ཏེ་འཕུལ་འཁོར་བར་མཆོམས་མ་བཞག་པར་
བཀའ་དགོངས་ལེགས་བསྐྱབས་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤
ལོ་ནས་དཔར་ཁང་འདི་བཞིན་གསར་རིག་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཅམ་ལས་ཁང་སྤྱད་དང་། ཚུ་སློག་གི་
རིན་པ། ཕྱོགས་ཐོབ། ཚུ་ཆའི་རིན་པ་སོགས་འགྲོ་བྱོན་
ནམས་རང་གཞུང་ནས་བྱ་མ་དགོས་པར་འཆོ་བ་རང་
འཆོ་བྱས་ཏེ་ཅ་བའི་ལས་འགན་སློབ་དེབ་པར་བསྐྱུན་
བྱས་ཏེ་སློབ་དེབ་ནམས་ཀྱི་རིན་གོང་གསར་རིག་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་ལྟར་ཕྱི་ནང་བྱུང་མེད་གྱིས་
སྤྲོས་འགྲེམས་བྱ་རྒྱུ་གཏན་འབེབས་མཛད།

༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ལོ་ཕྱི་མོར་གན་ཅི་སྤྱོད་བ་རམ་གོ་གྱིར་
ནས་ད་ལོད་ཀ་གི་མིར་གོ་གྱི་སྤྱོད་ཏེ་དཔར་ཁང་དང་
ལས་ཤག་བཅས་སློས་ཏེ་ཁང་ཁུངས་གྲུ་ཡངས་དང་།
ལས་མི་སོ་སོར་སྤྱོད་ཆ་སྤྱོད་ཆ་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩
ལོ་སྤྱོད་ལ་ཤོག་བྱའི་བཟོ་གྲུའི་དཔར་ཁང་གི་ལས་བྱེད་
འབྲས་སློ་སྤྱོད་ཏུ་ཆོས་མཛད་བྱུང་བསྐྱུན་དགོན་

མཆོག་དང་། གཙང་པ་བྲི་སྤྱལ་ངག་དབང་སྟོབ་ཟུང་
 རོ་ལས་གསུམ་དང་། འབྲུལ་འཁོར་གཅིག་ཡིག་འབྲུ་
 དང་འཛིན་ཆས་གང་འཆམས་བཅས་སྟོབ་སྤྱལ་གཏོང་
 བ་གནང་། དེ་རྗེས་ལས་བྱེད་ཁ་སྟོན་བསྟོན་གཏོང་གནང་
 བ་དང་དཔར་ཁང་གི་ལས་དོན་ཡང་རྒྱ་བསྐྱེད་འཛིན་
 རིམ་སྟོབ་དེབ་ཀྱིས་མཆོན་ལས་ཁྲུངས་མ་ལག་ཁག་
 དང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཁག་ནས་བཀའ་མངགས་གནང་རིགས་
 བོད་དཔྱིན་གཉིས་ཐོག་དཔར་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་།
 རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དཔེ་རིང་གི་པར་ཤིང་ཡོད་པ་
 ནས་པར་ཤིང་བཞི་རེ་པར་འཁོར་ནང་བརྟུགས་ཏེ་
 གང་མང་པར་བསྐྱེད་བྱས། ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་
 ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་སྤྱད་པར་ཁང་འདི་བཞིན་མ་
 འོངས་བོད་དྲུ་དཔར་འདེབས་ལས་དོན་གྱི་ལག་རྒྱུན་
 སྤེལ་བྱུབ་པ་དགོས་གལ་ཐེབས་པ་ལྟར་ཆང་མས་
 ཉམས་གསོག་གཙོ་འཁྲུང་བྱས་ཏེ་སྟོབ་སྤྱལ་དཔར་ཁང་
 སོགས་ལ་སྟོབ་སྟོང་ཀྱང་སྤྱད་བྱུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༡། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ནས་སྟོབ་
 དེབ་ཁག་གི་མ་དཔེ་རྩིས་སྟོན་གནང་བ་དང་སྟོབ་དེབ་
 སོ་སོ་ནས་ཁ་གྲངས་འདི་ཙམ་པར་བསྐྱེད་བྱུ་དགོས་ཀྱི་
 བཀའ་ཁྲུབ་གནང་བ་བཞིན་བཀའ་དོན་འགལ་མེད་
 པར་བསྐྱེད་དེབ་བཟོ་འབྲུལ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་ཤེས་རིག་
 ལས་ཁྲུངས་ནས་སྟོབ་དེབ་ཉུང་ཤས་ལས་སྤྱུས་གཟིགས་
 མ་གནང་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་སྟོག་པ་དེས་དཔར་ཁང་

གི་རྒྱན་གྱིན་སོགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་འཕྲད་ཡོད།
 འདི་སྐོར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་
 སྐབས་སུ་སློབ་དེབ་སྤྲུལ་གཟིགས་མ་གནང་བས་འསྟོ་
 བརྒྱུ་འགོ་དང་། སྟོགས་གཅིག་ནས་སྟོགས་མཐའི་
 སློབ་གྲུའི་ནང་སློབ་དེབ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་
 བཅས་ལ་བརྟེན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་སློབ་དེབ་
 ཅོམ་སྤྲུལ་གཟིགས་ཀྱིས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་འབྲེམས་སྟོན་
 གནང་དགོས་པའི་འཕྲོད་བསྐྱེད་གྱི་དགོངས་འཆར་
 རྒྱགས་ཆེ་གནང་མཁན་བྱུང་ཡོད་འདུག ཤེས་རིག་
 ལས་ཁུངས་ནས་ལཱ་ཁ་ཆོས་གྲགས་དཔར་ཁང་གི་ཡིག་
 འབྲུ་བཞིག་སྒྲིག་མཁན་རྒྱ་གར་བ་མི་ལྔ་ཆེད་བསྐོང་
 གནང་སྟེ་ཤེས་དཔར་ལས་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་
 སྟོན་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིག་འབྲུ་བཞིག་སྒྲིག་
 གི་ལས་གྲུར་བྱགས་སུ་བརྩུགས་ཀྱང་མཐུན་ཆེན་དང་
 གླ་ཕོགས་ཚུང་ཆེན་ལ་བསྟན་དེ་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཉིན་
 བས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ལཱ་ཁར་སྤྱོད་ལོག་བྱས་འདུག

༤། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་དོར་གདན་དུ་ལོག་ས་ལྷ་སྐབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྤྱན་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྐབས་ཆོས་བྱུ་བ་
 རྣམས་ལ་འབྲེམ་སྟེལ་གནང་ཆེད་ཕྱག་དཔེ་མང་པོ་
 ཞིག་པར་བསྐྱུན་གྱིས་འབྲུལ་གཏོང་བྱ་དགོས་ཞེས་སྐུ་
 སྐར་ཡིག་ཆང་ནས་བཀའ་མངགས་ཕེབས་པ་ལྟར་པར་
 བསྐྱུན་དུས་ཐོག་ཟིན་ཀྱང་དོར་གདན་དུ་དཔོར་འདྲེན་

ཐད་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་དེ་སྐབས་སྐྱ་སྒྲེར་ཡིག་ཚང་
ནས་མི་འགོ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་འཕྲལ་འབྲལ་ཁྱུ་དགོས་
ཞེས་ཇོ་བླ་གི་བཀའ་ཕེབས་པར་བརྟེན་གྱིས་ལས་སྒྲུ་
དགོངས་སྒྲོར་ཁྱུ་ཉེ་འགན་འཛིན་ཨོ་ཁྱེན་ལགས་དང་
དཔར་ལས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་དབ་ཚོང་
འགེམ་བྱ་ཁྱུ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེར་ཏེ་སྐྱ་སྒྲེར་ཡིག་ཚང་
ལ་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་དུས་ཐོག་ཕྱིས་འབྲལ་ཁྱུས། དཔར་
ཁང་གི་དཔེ་དབ་རྣམས་གསུང་ཚོས་རིང་སྤྱིས་འཛོང་
བྱེད་མུས་སྐབས་རོགས་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ནད་མནར་
ཚབས་ཆེ་བྱུང་སྤྱི་སྤྱི་བསྐྱོན་སྐབས་ནད་གཡོག་དང་
དེབ་ཚོང་བྱ་ཁྱུ་གཉིས་ཀ་འགོ་འཛིན་ཨོ་ཁྱེན་ལགས་ཀྱི་
ཐོག་དུ་བབས་ཏེ་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེ་བྱུང་བར་མ་ཟད་
ནད་པ་དྲག་སྤྱི་མེད་པར་ཁྱེད་གཅིག་ཙམ་ནད་གཡོག་
དུ་མཉམ་སྤྱི་བྱས་ཀྱིན་སྤྱི་ནད་འགོ་འཛིན་ཨོ་ཁྱེན་
ལགས་ལ་འགོས་པ་ལྷ་བྱས་ནད་མནར་དྲག་པོ་བྱུང་།

༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ཁལ་ཤོར་བདེ་དོན་ནས་གཤམ་རིག་
དཔར་ཁང་དུ་འགན་འཛིན་དཀའ་ཤར་སྤྱི་བཟང་ཚུལ་
བྲིམས་ལ་གཤམ་རིག་བཀའ་སྤྱི་ཀྱན་བདེ་སྤྱི་མཆོག་
ནས་བསྐྱོག་ཞག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥༡༥༡ ཉིན་ལས་
འགོ་འཛུགས་སྐབས་ལས་བྱེད་པར་སྤྱི་ཐོགས་ཙམ་ཆད་
དང་ཁང་བདག་ནས་ཁང་པའི་སྤྱི་བྲིམས་གཏུགས་
ཀྱིས་སྤྱི་ཐོག་དུ་བྲིམས་ཁང་ལ་སྤྱི་ཆགས་ལོ་

གཉིས་རིང་འགོ་དགོས་བྱུང་སོགས་དཀའ་རྙོག་ཆེ་
 ཅོམ་འཕྲད་འདུག ཤེས་དཔར་ཁང་སྐྱ་དང་། ལས་
 གྲུང་གི་ཕོགས། སློབ་དེབ་ཁྱོན་ཆེ་ལམ་སེང་པར་སྐྱོན་
 གྲུང་དགོས་གི་ཕོགས་བྱ་དང་སྐྱུག་ཆ་གཏོས་ཆེ་དགོས་
 པར་བཏེན། སྐབས་དེར་སྤྱི་སྤྱིར་ཁག ༡༩ ནས་དངུལ་
 བུན་ཐངས་ཏེ་ཞོགས་སྤྲོ་ལངས་དང་དགོང་སྤྱི་ཉིལ་སྒོ་
 གསུམ་ཡོད་རྒྱ་ཅལ་སྐྱུགས་ཀྱིས་ལས་འཁུར་ཚགས་
 ཚུད་བྱས་པ་དང་། ལགོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 མཆོག་ནས་བྱགས་རྩེ་གཟིགས་བསྐྱེད་ཆེན་པོས་
 གཟིམ་ཚུངས་སྤྱི་སྤྱིར་ནས་སྒོར་ ༡༥༠༠༠༡༠༠ གསོལ་
 རས་སྤྲོལ་བའི་བྱགས་བསྐྱེད་བྱིན་མཐུས། ལས་གཞི་
 ཁག་ལམ་སྤོང་ཡར་རྒྱས་སུ་འགོ་བྱ་བ་བྱུང་ཡོད།

༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧༡༢༡༢ ཉིན་ཤེས་རིག་བྱུང་ཆེ་རི་ཁ་སྒོ་
 བཟང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་དང་ Smt. R.K. Bhard
 waj ན་ས་བོད་གཞུང་སྟོན་ཅིས་ཁང་ག་གམ་འོག་ས་ཆ་
 རྒྱ་ཁྱོན་ 14 KANAL 11 MARLAS ཁང་པ་སི་སི་
 ནར་གོ་སེ་གོ་གྱི་ཞིག་བཅས་སྤྱི་གཟིགས་གནང་ཡོད།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་ཤེས་དཔར་མ་སྤྱོས་གོང་བྱགས་
 དམ་སྟན་སེང་དང་སྐྱུགས་ཆོས་ཕྱོགས་བྱ་བ་ནམས་
 ལེགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ད་ལོད་ཀ་ཤི་མི་ད་གོ་གྱི་ནས་སི་
 སི་དར་གོ་སེ་གོ་གྱི་རྩོམ་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥༡༣༡༣ ཉིན་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་སྤྱིར་

དུང་ཆེ་མཆོག་ལ་སྙན་སེང་སྡོན་ཁྱུས་ལ་བཀའ་བཞེས་
 བཟང་ཐོབ་བཞིན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་
 ཆེན་པོ་མཆོག་སྤྱི་དྲེ་ཆུ་ཆོད་ ༡༡༩༠ ཐོག་དེ་ས་བོད་
 གཞུང་གེས་རིག་དཔར་ཁང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་བཀྲིན་
 ཆེ་སྤེལ་གཟིམ་ཆུང་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་
 དང་གེས་དཔར་འགན་འཛིན་ནས་མཇུག་ལ་སྐྱབས་ཀྱིས་
 ཐུགས་ཏེན་འདེགས་འབྲུལ་ཁྱུས། ཏེན་འབྲེལ་གྱི་
 གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་བཏེག་དེ་རྗེས་བཀའ་བསྟན་
 གསུང་རབ་ཕྱག་དཔེ་སོགས་བཞུགས་ཡུལ་དུ་དཔར་
 ཁང་འགན་འཛིན་ནས་སྤོས་སྤེས་གདན་འདྲན་ཁྱུས་ཏེ་
 གཟིགས་ཞིབ་ཐུགས་སྡོན་ཕྱག་ནས་བཅས་རྩལ་ཏེ་
 བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་དང་། གེས་དཔར་
 འགན་འཛིན་ནས་ལས་བསྡོམས་རག་བསྐྱུས་ལ་སྙན་
 སེང་ཁྱུས་པ་དང་འབྲེལ་འདི་གར་ཞབས་སོར་འཁོད་
 པར་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་འབྲུལ་དུ་མཇུག་དར་ནང་མཛོད་
 གྱིས་སྤེལ་དངས་འབྲུལ་མཆོན་བསྟར་འབྲུལ་ཁྱུས་རྗེས་
 གཟིམ་ཆུང་འགག་ཏུ་གེས་དཔར་ལས་བྱེད་དང་ནང་
 མི་བཅས་ལ་མཇུག་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་ཕྱག་སྲུང་
 གསོལ་རས་སྐྱུལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥༡༩༡༥ འཁོད་གནས་ནང་གེས་
 རིག་ལྷན་ཁང་ནས་གེས་དཔར་འགན་འཛིན་གྱིས་ཡིག་
 ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་བལ་ཡུལ་དང་ཁྲི་ལི་གཉིས་ལ་ས་

ཁང་ཉི་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་སྟན་སང་ལྷན་དོན་ལྟར་
བཀའ་འཁྲོལ་ཡི་གེ་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥།༡༡།༡༣ ཉིན་ད་ས་བཞུགས་
སྟར་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལྟན་ཁང་གི་བྱེད་ཁོངས་
ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་རིག་གཞུང་བྱེད་སྒྲུབ་ཆེད་
བལ་ཡུལ་མཆོད་ཉིན་ས་ཁྲུང་ས་སྤྱ་གཞིས་ཆགས་བོད་
རིགས་བཀྲིས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ལག་ནས་ས་ཆ་ཕི་ཉི་
༡༣ x ༡༠ རྒྱ་ཁྲིན་ཡོད་པའི་ཐོག་ཁང་པ་སྤེང་བོད་
ཁང་མིག་བརྒྱད་དང་རྒྱབ་བརྒྱད་ཁང་ཆུང་བཅས་སྤྱས་
གཟིགས་གནང་རྗེས་དེབ་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ་ནམས་བལ་
ཡུལ་གངས་ཅན་བདེ་རྩེ་མིང་ཐོག་ཏུ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོ་ནས་ཤེས་དཔར་གྱི་དཔེ་དེབ་ཆོང་ཁང་ཞིག་
ཁང་སྤྱི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་ལགས། རྒྱ་གར་ནས་བོད་མི་
ཆོས་ཕྱག་དཔེ་ཁྲིར་སྐབས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་
ས་མཆོམས་ནས་དེ་པོ་བཞུགས་བཤེར་བྱེད་པ་སོགས་
དཀའ་ངལ་ཡོད་སྐབས་བལ་ཡུལ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ཆོག་པའི་
ཤེས་དཔར་ཡན་ལག་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དེས་
ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ལྷ་ལི་མ་རྩུ་གྱི་ལའི་ནང་
བཞུགས་དམ་ཆོས་ལགས་ཀྱི་བྲིམ་ཆང་གཅིག་གི་ས་
གཞི་ཡང་ ༡༣ ཅན་དང་གྲུར་རང་འགྲིག་བོད་གཞུང་
ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་སྤྱས་གཟིགས་གནང་བ་དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་ཁང་པ་ཐོག་བཙུགས་གཉིས་ཅན་
 ཞིག་སྒོར་ ༣༣༠༠༠༠།༠༠ བཏང་ནས་གསར་རྒྱག་
 བྱས་པ་དེ་དག་ལྷི་ལི་ཤེས་དཔར་ཡན་ལག་གི་ལས་
 ཁུངས་དང་ལས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཤག་དཔེ་ཕྱག་
 བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐྱན་ཟིན་པ་ཉར་འཛོག་རྗེས་ན་
 སར་གཏོང་རྒྱུ་འདེད་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩།༣།༣༤ ཉིན་བོད་གཞུང་ཤེས་
 རིག་དཔར་ཁང་གི་སི་སི་ནར་གོ་སེ་ས་ཁང་རྣམས་
 ཤེས་རིག་རྒྱང་ཆེ་རབ་བསྐྱན་ཕྱག་མཛོད་ཆང་ལགས་
 ཀྱི་མཆན་ཐོག་མིང་བསྐྱར་གནང་བར་མ་ཟད་ཤེས་
 རིག་དཔར་ཁང་གི་ཁང་པ་ཨར་ལས་ཀྱིས་ལས་ཤག་
 དང་གསུང་རབ་སྒྲིག་བམ་བཞུགས་ལྷུ་ལ་བཅས་ཁང་
 མིག་ཀྱང་དུ་ ༥༩ གསར་རྒྱག་བྱས་ཡོད། དེ་རྗེས་སྤྱི་
 སྤྱོད་ཁག་ ༡༩ ནས་དདུལ་བྱན་གྲངས་པ་དེ་དག་གི་ངོ་
 བསྐྱེད་རིམ་སྤྱད་ཐོག་སློབ་དེབ་ཆ་ཆང་ལོ་ལྟར་དུས་
 ཐོག་འབྲུལ་ལམ་ཞུ་བཞིན་མ་ཟད། འབྲུམ་རྒྱས་འབྱིང་
 བསྐྱས་གསུམ་དང་། བཀའ་འགྱུར་དང་རྗེའི་གསུང་
 འབྲུམ་སོགས་དཔེ་དེབ་ཁྱོན་ཆེ་པར་བསྐྱན་ཞུས་ཡོད་
 པ་དང་། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་ལོ་རེ་
 གཙང་ཁེ་བརྒྱ་ཆའི་འབྲུལ་འབབ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ནས་
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ བར་ན་ས་རང་བདེན་ཆོགས་ཀྱང་
 བརྒྱད་རང་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་སྒོར་

༡༩༩༥༩༥༥ འབྲུལ་ལམ་ཁྱུས་འདུག

༥། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བཀའ་ཤག་ནས་བོད་ནས་གསར་
འབྱོར་སྡེ་ལེན་མགོན་ཁང་གསར་རྒྱལ་མངོན་སྐབས་
ཨར་པའི་ཞལ་འདེབས་འབོད་བསྐྱེད་གནང་བ་ལྟར་
བོད་གཞུང་གིས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་སྒྲིལ་
༣༠༠༠༠༠༡༠༠ འབྲུམ་གསུམ་ཕུལ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩༩༩༩༩ འཁོད་གནས་གིས་དཔར་འགན་འཛིན་
སྒྲོ་བཟང་ཚུ་ལ་ཁྱེད་སྐྱེས་ལགས་ནས་བཀའ་ཤག་མཆོན་
ཐོག་དང་སྤྱི་འབྲུས་ལྟན་ཁང་བཅས་སུ་ཕུལ་སྟན་ནང་
ད་ཆ་ལོ་ན་ ༥༥ མོན་པ་ནད་གཅོང་ལ་འགན་འཛིན་
གསར་པ་བསྐྱོད་ཞུགས་ཡོང་བ་ཞེས་དང་། ཅན་ལོ་ལ་
གནང་ནས་ལོ་ ༡༩ ཅམ་སོང་ཡང་འགོང་ས་མཆོག་
གི་བཀའ་སློབ་སྟིང་བཅངས་ཁྱུས་གནས་འཁོད་པ་
འབྲུལ་ལམ་ཁྱུས་དོན་ལྟར། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩༩༩༩༩
ཉིན་གིས་རིག་བཀའ་སྒྲོན་ཕུམ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་
མཆོག་ནས་གིས་དཔར་འགན་འཛིན་སྒྲོ་བཟང་ཚུ་ལ་
ཁྱེད་སྐྱེས་ལགས་སུ་བཀའ་བྱ་བ་སྐྱེད་བའི་ནང་། ཉིད་
ནས་ད་བར་གིས་རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་གྱི་
འཁུར་འགན་གནང་རིང་ལྟག་བསམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱེད་སྤྱོད་གཞུང་སུ་ཐོན་པའི་ཡར་རྒྱས་བྱུང་འབྲས་
གང་ལེགས་བྱུང་བར་བརྟུན་སྐྱོད་དང་འབྲེལ་
དགྲུང་ན་གང་འཆམས་ཐེབས་པ་དངོས་ཡོད་ཐོག་ནས་

ཞིག་འགན་འཛིན་གསར་པ་དགོས་མཚམས་རྗེས་
 མཐུད་འཛིན་སྐྱོང་ཐོག་འབྲས་ཤོར་མི་འབྱུང་བ་སྡོན་
 ཚུད་བསམ་ཞིབ་དགོས་གལ་ཙམ་མ་ཟད། དེ་གའི་
 གནས་སྤངས་གཞི་རྩར་བཞག་སྡེ་སྡེ་སྒོལ་དང་མཐུན་
 པའི་དབྱ་འཛིན་དང་། དེ་འོག་དྲུང་ཆེ། གལ་ཆེའི་
 གནད་དོན་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་གནང་བ་པོ་འགན་
 འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་བཅས་བྱ་སྤྱ་གནོན་གྱི་སྤྲིག་
 འཇུགས་འགྲོ་བྱུགས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་དགོས་གལ་ཆེ་བ་
 དང་། དབྱ་འཛིན་ནས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་སྤྱི་ནང་
 འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་ཡོངས་གྱི་འཆར་འགོད་སྟོགས་ཐག་
 གཅོད་གྱི་འགན་དབང་བཞེས་ཀྱི། དྲུང་ཆེ་དབྱ་འཛིན་
 གྱི་ཐད་ཀའི་བཀོད་རྒྱས་འོག་ལས་ཁུངས་མ་ལག་བྱུ་
 ཁོངས་དང་བཅས་པའི་ལས་དོན་ཁག་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་།
 དབྱ་འཛིན་མ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དབྱ་འཛིན་གྱི་ལས་
 འགན་བཞེས་ཀྱི་དང་སྤྱིར་ཐེབས་མཚམས་ཞིབ་ཐུའི་
 ལྷན་གསལ་བྱ་སྤྱ་བཅས་གོ་རིམ་ལྷན་པའི་གནང་
 ཕྱོགས་རྩ་འཛིན་དགོས་ཀྱི་དང་། དྲུང་ཆེ་འོས་བབས་
 ཤིག་མི་རིང་བར་བསྐྱོ་གཏོང་གནང་ཀྱི་ཡིན་ན་ཅིས་
 འབྲེལ་སྟོགས་གཤམ་འོག་སྡེ་ཆན་ཡན་ལག་བཅས་
 པའི་སྤྲིག་གཞི་འགྲོ་བྱུགས་སྤར་ཡོད་ཐོག དེ་གའི་
 གནས་སྤངས་ལ་གཞིགས་པས་སྡོན་འཕྲི་ཡར་རྒྱས་
 གཏོང་ཐབས་གནང་ཕྱོགས་དགོས་ཀྱི་དང་། འགན་
 འཛིན་ལྷན་ཚོགས་དུས་འགྲུངས་སུ་མ་སོང་བར་

ཚུགས་ཐབས་གནང་བྱ་ཡིན་པ་བཅས་འཁོད་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༣།༡༩ ཉིན་གཤམ་རིག་བྱང་ཆེ་
ཆེ་རིང་དབང་བྱུང་ལགས་ནས་གཤམ་རིག་དཔར་ཁང་
འགན་འཛིན་ལ་འདི་ནས་སྐུ་ལ་བྱ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༡།༣༩
འཁོད་པའི་འབྲུ་དོན་ལྟར་དེ་གའི་བྱང་ཆེའི་ལས་འབྲུར་
ཆེད་སློབ་ཐབས་དཀོན་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༣།༡༧
ནས་ལས་འགོ་འཛུགས་བྱུང་ཆེད་གཉེར་བྱ་བྱ་ཡིན་ན་
དེ་ནས་ལས་ལུ་དང་། སློད་གནས་ལས་ཤག་གཞན་
པའི་མཐུན་བྱེད་ཐོབ་ཆ་ཇི་ཡོད་གཤམ་དཔར་རང་
ཁྱེད་ས་ནས་གོ་སྐྱིད་བྱུང་སློད་གནང་དགོས་པ་དེ་དོན་
དགོངས་འཇགས་ཞུ་བཅས་འཁོད་པ་ལྟར་བསྐྱོད་གཞག་
སྐུ་ལ་བ་དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༤།༣༡ ཉིན་གཤམ་རིག་བྱང་ཆེ་
ཆེ་རིང་དབང་བྱུང་ལགས་ནས་གཤམ་དཔར་འགན་
འཛིན་ལ་བཀའ་སྐུ་ལ་ནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༤།༡༩
ཉིན་སྐུ་ཉིད་གཤམ་རིག་བཀའ་སློན་ལྷན་ཁོངས་མཁའ་
འགྲོ་མཆོག་དོ་མཇལ་བཀའ་བསྐུར་བྱང་བ་ལྟར་། སྐུ་
ཉིད་དགོངས་ཞུའི་ཆབ་གསར་མི་འགྲོ་འོས་ཆོས་ལྷན་
པ་ཞིག་གཤམ་རིག་ནས་གོ་སྐྱིད་གནང་དགོས་ལ་སོང་།
ད་ཡོད་དེ་གའི་ལས་བྱེད་ཁོངས་ནས་ལོ་མང་ཞབས་
ཞུའི་ཉམས་སྦྱོང་དང་། ལྷག་བསམ་གཤམ་ཆད་སོགས་
ལས་འགན་ཐེག་ངེས་མི་འགྲོ་ཇི་ཡོད་ནང་དོན་འོས་

མིའི་མིང་ཐོ་འདི་ལྟན་གྱི་དགོངས་པའི་དབྱུང་གཞིར་
 བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༥།༤།༢༤ འགྲུངས་མེད་འདི་གར་ཡིག་
 ཐོག་འབྲུལ་འབྱོར་བྱུང་པ་གནང་དགོས་པ་དང་དེ་ནས་
 སྤུལ་བའི་འོས་མི་གང་ཞིག་ཐོག་བསྐོས་གཞག་གནང་
 འོས་གྱུར་ཆེ་སྤྱི་གཞི་དགོངས་དོན་ཟླ་དྲུག་ཆོད་
 བཟུང་ཐོག་བསྐོས་གཞག་གནང་རྒྱ་དང་། དེ་མིན་འདི་
 ལྟན་ནས་འོས་ཆོས་ལྟན་ངེས་ཐབས་འཆོལ་འདེམས་
 སྤྱི་གཞི་བསྐོས་གཞག་གནང་རྒྱ་ཡིན་བཅས་འཁོད་
 ཡོད།

- ༥། བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༥།༥།༡༢ ཉིན་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་ཆེ་རིང་
 དབང་རྒྱལ་ལགས་ནས་ཤེས་དཔར་ལས་བྱེད་པ་
 རྒྱལ་པོ་ལགས་སུ། དེ་ག་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་
 འགན་འཛིན་ཆོལ་བཟང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ལགས་དགོངས་པ་
 ལྷན་འཁྲོལ་ཆབ་གསར་དྲུག་གས་ཤིག་དགོས་གལ་
 བྱེད་ཉིད་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ནང་ལོ་མང་ཞབས་ལྷ་
 དང་། བྱེ་ཕྱོགས་འབྲེལ་གདུགས་བྱེད་སྒོའི་ཉམས་སྦྱོང་
 སོགས་ཡོད་པར་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་ཤེས་རིག་དཔར་
 ཁང་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་ལོ་གཅིག་རིང་ཆོད་
 ལྟའི་ཐོག་བསྐོས་གཞག་གནང་བ་ཡིན་ན། དེ་གའི་བྱེ་ནང་
 འཛིན་སྒྱིང་ཐོག་སྤར་ལས་ཆགས་ཚུད་འབྲུང་ཐབས་
 ལྟག་སྒྲེ་ཆེ་སྒྱེད་དགོས་རྒྱ་དང་། ཅིས་སྒྲོད་ལེན་ཐད་བྱེ་
 ལོ་ ༡༩༩༥།༦།༩ ནས་འགོ་འདྲུགས་ཀྱིས་བྱེ་ཆེས་

༡༠ ཚུན་ཅིས་སྤོད་ལེན་བྱེད་སྒོ་གད་གཙང་མཐུག་
སྤྱི་ལ་བྱ་བ་པ་དགོས་ཀྱི་བཅས་བཀའ་སྩལ་གནང་ཡོད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༡།༡༡ ཉིན་འགན་འཛིན་གསར་ཤིང་
བར་ན་ས་ཤེས་དཔར་དབྱས་དང་ཡན་ལག་བལ་ཡུལ་
ཕྱི་ལོ་བཅས་ས་གནས་སོ་སོར་ངོ་མེད་སྤོང་ཐོག་པན་ཚུན་
སྤོད་དཔར་དབྱ་བཞུགས་ཀྱིས་ཅིས་ལེན་ཅིས་སྤོད་
ཁམས་དྲངས་བྱས་ཡོད།

༧༡ ད་ལྟའི་ཆར་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་དོན་གནས་གསུམ་
ཐོག་ཅོད་སྒོ་གཞི་ཡོད་བཞིན་པ་གཤམ་གསལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣།༡༡།༡ ནང་ད་ཡོད་ཤེས་དཔར་ས་ཁང་
དེ་དག་ཁང་བདག་ཚོང་མཁན་མ་གཅིག་གི་བྱ་ཕོ་ལ་
བདག་དབང་ཡོད་ལུགས་ཁ་མཆུ་བཙུགས་ནས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༤ ཟླ་དྲུག་པའི་ནང་སིམ་ལ་མངའ་སྡེ་བྱིན་སྤྱོད་
བཞུགས་བྱས་པ་དང་། ད་ལྟ་ན་ས་བྱིན་སྤྱོད་ཁང་དུ་
བྱིན་སྤྱོད་གཞུགས་འགོ་བྱས་ཡིན།

སྤྱི་ལམ་དུར་བྲལ་བསྐྱུ་ལས་བྱེད་ས་ནས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༥།༡༡།༡༡ འཁོད་གནས་འགྱུར་གསལ་ཤེས་
དཔར་འགོ་བྱོན་ཡོང་བྱེད་ས་ཇི་ཡོད་བྲལ་བསྐྱུ་ལས་
བྱེད་ས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཁོངས་འཛུགས་ཡོད་དེས་ཀྱང་།
འདི་གར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༡༡།༡༠ འགྲངས་མེད་ཡིག་ཆ་
ཁག་འབྱུར་ཏེ་འགྲེལ་བཞིན་ཁ་གསལ་དགོས་གསལ་
བར་སྐབས་དེར་དུས་ཐོག་གསལ་བཤད་ཆེད་བཅར་

ཡང་དོ་བདག་བཀའ་འགྲུགས་གནང་མཁན་མ་བྱུང་
སྐབས། འདི་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥།༣།༡༠ འཁོད་པའི་
སྙན་ཞུ་ཞིག་ཕྱུལ་ཡོད་པར་མ་འོངས་པར་རང་སྲོག་ས་
ནས་མ་ལན་མ་འགྱོད་ཆེད་རང་གཞུང་གིས་སྙན་དང་
དབུས་རྩིས་ཞིབ་བཅས་སྤྱོད་བསྐྱར་གྱིས་ཡིག་ཆ་མཁོ་
སྤྱོད་བྱ་ཐུས་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ནང་ཕྱི་ལོ་ཤོག་ཆོང་ཐོ་ཏི་པར་སད་ལ་
སྤྱི་འདོན་སྒོར་འབྲུམ་ཐུང་དང་སྤྱི་ལོ་ཤོར་བ་ཤོག་བྱ་
དང་དདུལ་ཐོ་རུང་རག་ཐབས་གྲོས་མོལ་བྱེད་བཞིན་
ཡོད།

༡༠། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥།༧།༡ ཉིན་ནས་ཤེས་དཔར་འགན་
འཛིན་ལས་ཚབ་པ་རྒྱ་ཕྱུལ་པོ་ལགས་ནས་འགན་འཁུར་
ཞུས་པ་ཤེས་རིག་ལམ་སྟོན་ལྟར། ཚོགས་པ་འཕམ་སྤྱི་ག་
འཛུགས་གང་ཞིག་ལ་སྤྱི་ག་གཞི་ཞིག་དགོས་པ་ནི་
ཚོགས་པའི་སྤྱི་སྟོན་ལྟར། སྤྱི་ག་གཞི་དང་ལས་བྱེད་
པའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ལ་སྤྱང་རྩི་ཐོག་ལས་བྱེད་པའི་
ངོས་ནས་ཀྱང་ལྟ་སྤྱོད་འབྱེད་སྤངས་སོགས་རྒྱ་མཚན་
མང་དག་ཡོད་སྐབས་འདི་ག་བོད་གཞུང་གིས་རིག་
དཔར་ཁང་ནས་གཞུང་འཛིན་འགྲོ་བྱུགས་དང་བསྟུན་
ཏེ་སྤྱི་ག་གཞི་འདི་ཉིད་གསར་སྤྱི་ག་ཞུས་པར་རང་
གཞུང་གིས་སྙན་ནས་སྟོན་འཕྲི་གནང་འོས་གནང་སྟེ་སྤྱི་
འཕྲོས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ལགས་ན། ཤེས་རིག་

དཔར་ཁང་ལས་བྱེད་ཚང་མས་སྤྱི་གཤམ་ལ་འབྱུང་དོན་
ཁག་ལ་ཕྱིས་བཀྱར་གྱིས་སྤང་བཅི་ཚུལ་བཞིན་དགོས་
ཏུ་སོགས་སྤྱི་གཤམ་གསར་བཟོ་གནང་།

༡༡། བོད་གཞུང་གིས་རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་
ཚོགས་གསར་འཛུགས་གྱིས་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོ་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་བ་ ༧ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་གསེར་དཔར་
ཁང་དུ་བསྐྱེད་ས་པའི་སྐབས་ཚོགས་མི་ནམས་གཤམ་
གསལ།

ཚོགས་གཙོ་གསེར་རིག་བཀའ་ཁྲོན་ལྷན་རིན་ཆེན་མཁའ་
འགྲོ་མཆོག་

ཚོགས་གཞོན་གསེར་རིག་དྲུང་ཆེ་དངོས་གྲུབ་ཆེ་རིང་
ལགས།

དྲུང་ཆེ་གསེར་དཔར་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་པ་རྩ་ལྟུང་
པོ་ལགས།

ཚོགས་མི་གསེར་རིག་དྲུང་གཞོན་རི་ཁ་ལགས།

ཚོགས་མི་གསེར་རིག་ཕྱིས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་
ལགས།

ཚོགས་མི་གསེར་དཔར་དྲུང་ཆེ་ལྷོ་བཟང་དགོན་མཆོག་
ལགས།

ཚོགས་མི་གསེར་དཔར་དཔར་བསྐྱེད་འགན་འཛིན་སྤྱི་གཤམ་

པ་རྒྱ་མཚོ་ལགས།

ཚོགས་མི་ཤེས་དཔར་དངུལ་གཉེར་བསྟན་འཛིན་
དབང་རྒྱལ་ལགས། བཅས་ཤེས་རིག་དང་ཤེས་དཔར་
གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་མི་བཞི་རེར་ཚོགས་འདུ་བསྐྱེད་ས་པ་
དང་སྒྲགས་ཚོགས་མི་ནམས་ཤེས་དཔར་གསུང་རབ་
དང་ས་ཁང་བཅས་ལ་གཞིགས་བསྟོར་ལེབས།

༡༣། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༩།༩ འཁོད་གནས་ནང་། ཤེས་རིག་
ལས་ཁུངས་ནས་ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་
པ་རྒྱ་རྒྱལ་པོ་ལགས་སུ། དེ་གའི་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་
གནས་ཐོག་གཞུང་ཞབས་དུང་གཞིན་གཅིག་གི་ས་
མིག་བཀའ་འབྲོལ་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་དང་པ་ལྟར་དབུས་སྡེ་
འབྲེལ་དུང་གཞིན་སྐལ་བཟང་གཡུལ་རྒྱལ་ལགས་གོང་
གསལ་དམིགས་སྟོར་འདི་གར་གནས་སྤོས་དུང་བ་
བཞིན་དེ་གའི་འགན་འཛིན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་
དང་། ཉིད་ནས་དུས་ཡུན་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་རིང་ཤེས་
དཔར་འགན་འཛིན་གྱི་ལས་འཁུར་བཞེས་པའི་རྒྱུས་
བབ་ཉམས་སྤྱོད་དང་སྒྲགས་བསམ་འཁུར་བསྐྱེད་བཅས་
ལ་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ནས་
ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་འགན་འཛིན་ལས་རོགས་སུ་བསྐོ་
བཞག་གནང་བ་ཡིན་དེ་ལྷགས་གོང་ཚེས་ཉིན་ནས་
བཟུང་འགན་འཛིན་གསར་རྟིང་དབར་ལྷགས་མཐུན་
ཅིས་སྤོད་ཅིས་ལེན་གནང་དགོས་འཁོད་ཡོད། སྤྱི་ལོ་

༡༩༩༦།༩།༣༠ ཉིན་འགན་འཛིན་གསར་ཉིད་བར་ད་
ས་ཤེས་དཔར་དབྱས་དང་ཡན་ལག་བལ་ཡུལ་ཁྲི་ལི་
བཅས་ས་གནས་སོ་སོར་ངོ་ཐེབས་ཐོག་ཡན་ཚུན་སྒྲིད་
དཔར་དབྱ་བཞུགས་ཀྱིས་ཕྱིས་ལེན་ཕྱིད་སྒྲིད་ཁམས་
དྲངས་ཞུས་ཡོད།

༡༣། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༡༠།༡ ཉིན་ནས་དྲུང་གཞིན་སྐལ་བཟང་
གཡུལ་རྒྱལ་ལགས་ནས་ཤེས་དཔར་གྱི་འགན་འཛིན་
ལས་འཁུར་ཞུས་པ་དང་སྐྱ་ཕོགས་དང་མཐུན་འགྱུར་
ནམས་ཤེས་དཔར་རང་ངོས་ནས་གནང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༦།༡༡།༣༥ ཉིན་ཤེས་དཔར་འགན་ཁུན་ཐེངས་
གཉིས་པའི་གྲོས་ཆེད་ནང་བཀའ་འཁྲོལ་ལྟར། ཁྲི་ལི་
ཤེས་དཔར་མང་རྒྱ་གྱི་ལར་ཁང་པ་ཨང་། ༣༣ ཐོག་
བརྟེགས་གཉིས་ཅན་དེ་བཞིན་བྲིམ་མཆོས་ཁང་པ་
གསར་རྒྱག་ས་འོག་ཁང་པ་ Basement གྲུས་རྒྱུན་
ཤེས་དཔར་ཁང་པ་བབས་སྒྲིན་བྱུང་སྒྲེ་གོད་ཆག་ཆེན་
པོ་བྱུང་སྐབས་ཐོག་བརྟེགས་བཞི་དང་ཕྱེད་ཀ་ཅན་གྱི་
ཁང་པ་གསར་རྒྱག་ལེགས་འགྱུར་བྱས་ཏེ་ཁང་ཁྲུངས་
སྒྲིང་ཐོག་ནང་བྲིམ་ཆང་ཆེ་བའི་ལས་ཤག་གསུམ་དང་
དེ་འོག་ཐོག་བརྟེགས་གཉིས་ནང་བྲིམ་ཆང་ཆུང་བའི་
ཁང་མིག་ཐབ་ཆང་རང་འགྲིག་ཁང་མིག་བརྒྱད་
བཅས་ལས་ཤག་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཡོད། དེའི་འོག་
ལས་ཁྲུངས་དང་ཤེས་དཔར་དཔེ་དེབ་ཆོང་ཁང་གསར་

འཇུག་པ་གནང་། གོང་གསལ་གྱི་ལོ་ལོ་མེད་དཔར་ས་
 འོག་ཁང་པའི་ནང་སྒྲིག་ཀླང་གསུམ་ཅན་འབྲིད་ཆོག་
 མིན་ལ་བརྟེན་དཔར་སྐྱོན་འཕྱལ་འཁོར་འཇུག་ས་
 ཐབས་མ་མཆིས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་དེ་བ་བཟོའི་ཆེད་དཔེ་
 དེ་བ་གཅིད་གཏུབ་འཕྱལ་ཆས་དང་དེ་བ་འཆོམ་ཆེད་
 འཕྱལ་ཆས་བཅས་དེ་བ་བཟོའི་དགོས་མཁོས་སྐྱུ་ཉིས་
 ཟེན་ཏེ་མ་འོངས་དེ་བ་བཟོ་ཆ་ཆང་རང་སྤྱོད་གས་ནས་
 རང་མི་རང་ལས་བྱུང་བ་ཡོང་ངེས་ཆགས་ཡོད། དེ་
 བཞིན་རང་གཞུང་གིས་དཔར་འཆར་གཞི་ཆེ་ཅམ་
 ཞིག་གྱི་ལོ་ལོ་མེད་དུ་རང་གཞུང་གིས་རིག་དང་འཕྲོད་
 བསྐྱེད་གཞུང་ཞབས་འདེམས་སྟན་བཅས་མཉམ་རྒྱུ་
 ཐོག་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་བརྩེ་ཅམ་སྐྱུ་གཟིགས་གནང་
 འཆར་ཡོད་ན་དེའི་ཁོང་གིས་དཔར་ཆེད་དུ་ས་ཆ་ཨེ་
 ཀར་གཉིས་སྐྱུ་གཟིགས་གནང་རྒྱུ་འབྲེལ་ཡོད་གིས་
 སྟན་ནས་མཁུན་ཏོགས་ཡོད་མཁུན་ཐོག་རང་གཞུང་
 གིས་རིག་བརྩུད་རོགས་རམ་འབྲོད་བསྐྱུ་ལྷ་སྐྱོད་དུ་
 འཆར་གཞི་ཆེ་ཆུང་ཁག་གསུམ་འབྲེལ་ལམ་ལྷན་པ་
 དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༡༡།༡༡ ཉིན་གིས་དཔར་འགན་
 སྟན་ཆོགས་ཐེངས་བཞི་པའི་ཐོག་སྤྱི་གཞིར་བསྐྱར་
 བཅོས་དང་། དོན་ཆན་ ༣༡ གསལ་དབྱེལ་ལྷ་སྐྱོད་
 སྐྱོར་གསར་སྐྱོན་ལྷན་ཏེ་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད།

༡༤། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༡༡།༡༥ ཉིན་རང་གཞུང་བཀའ་བླང་

ཡིག་ཚང་ནས་གནས་འཕྲོ་བཀོད་ཀྱི་ཐེབས་དོན་ལྟར།
ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་སྐལ་བཟང་གཡུལ་རྒྱལ་
ལགས་སྤྱོད་ལྷགས་བསམ་གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛིན་
དུ་གནས་འཕྲོ་ཚབ་གསར་ཨོ་གཞིས་འགོ་འཛིན་
ཟུར་པ་བྱུང་བསྟན་དབང་རྒྱལ་ལགས་སུ་རྩིས་སྤྱོད་ལྷ་
དགོས་པའི་བཀའ་ཐེབས་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༩།༡༥
ཉིན་འགན་འཛིན་གསར་རྩིང་བར་ད་ས་ཤེས་དཔར་
དབྱས་དང་ཡན་ལག་བལ་ཡུལ་གྱི་མི་བཅས་ས་གནས་
སོ་སོར་ངོ་ཐེབས་ཐོག་པན་ཚུན་སྤྱོད་དཔང་དབྱ་
བཞུགས་ཀྱིས་རྩིས་ལེན་རྩིས་སྤྱོད་ཁམས་དྲངས་ཞུས་
ཡོད།

༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༩།༡༦ ཉིན་ནས་དྲུང་གཞོན་བྱུང་བསྟན་
དབང་རྒྱལ་ལགས་ནས་ཤེས་དཔར་གྱི་འགན་འཛིན་
ལས་འཁྲར་ཞུས་པ་དང་སྐྱ་ཕོགས་དང་མཐུན་འགྱུར་
ནམས་ཤེས་དཔར་རང་ངོས་ནས་གནང་བཞིན་ཡོད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༦།༩ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཚང་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་ཤེས་དཔར་
ལས་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་འཆར་སྤྱོད་འཕྲོས་ངང་འཐེན་
གནང་གལ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཐེབས་ཡོད།

༡༦། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༦།༡༧ ཤེས་དཔར་འགན་ལྟན་ཐེངས་
དུག་པའི་གྲོས་ཚོད་བཞི་པའི་ནང་། ཤེས་དཔར་ལས་
བྱེད་ཞབས་ལོ་བཅི་སྤྱོད་གས་གཏན་འཕེབས་དགོས་སྟེར།

ཤེས་དཔར་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོར་ལ་གོང་ས་
 མཆོག་གིས་དབྱ་འབྲིད་པའི་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་
 འབྲེལ་ལམ་སྟོན་འོག་དགོས་པ་དག་མཆོད་ཆེ་གཟིགས་
 གིས་འགོ་འཇུགས་ཞུས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལོ་དུས་
 དེ་ནས་བཟུང་ལས་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་ནས་རང་རྒྱས་
 གང་འབྱོན་ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་ཞབས་འདེགས་
 གང་ལེགས་ཞུས་པས་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་དངོས་སུ་
 མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཚང་མའི་དགོངས་མངའ་དང་།
 ཤེས་དཔར་འགོ་འཇུགས་ཞུས་པ་ནས་འདས་པའི་ལོ་
 རྒྱུ་ཤས་སྟོན་བར་ལས་བྱེད་པ་ཆེར་ལམ་ལུགས་
 མཐུན་པའི་རྩ་འཛིན་བཀོད་རྒྱ་སོགས་ཡིག་ཐོག་གང་
 ཡང་སྤྲད་སྟོལ་བྱུང་མེད་སྟབས། ད་ཡོད་ལས་བྱེད་
 རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལོ་བཙུ་སྟོགས་ཐད་ཆ་འཛིན་གཏན་
 འབེབས་ཞུ་སྟོན་འགན་ལྷན་ཐོག་ཞིབ་ཏུ་གྲོས་བསྟུར་
 བྱུང་འབྲས་སུ། ལས་བྱེད་གང་ཞིག་ཤེས་རིག་དང་
 ཤེས་དཔར་གཉིས་ནས་བཀོད་རྒྱ་ཡི་གེ་མིག་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་
 ཡོད་རིགས་ལ་ཞབས་ལོ་བཀོད་རྒྱ་ལྷར་བཙུ་འཛིན་བྱ་
 རྒྱ་དང་ལས་བྱེད་རྟིང་པ་བཀོད་རྒྱ་སོགས་གང་ཡང་
 མེད་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལོ་བཙུ་སྟོགས་ཐད་དོ་
 བདག་ལས་བྱེད་རང་ཉིད་ནས་རྒྱལ་དོན་དབྱུ་བྲལ་
 གསོལ་ཐོགས་བརྒྱ་ཆའི་བསྟུ་འབབ་ཕུལ་ཉིན་ནས་
 ཞབས་ལོ་བཙུ་འཛིན་བྱ་རྒྱ་དང་། ཤེས་དཔར་ལས་

བྱེད་དོ་བདག་སོ་སོར་རྩ་འཛིན་གཏན་འབེབས་ཞུས་
 པས་བཀོད་རྒྱ་ཡི་གེ་བྱར་དུ་སྤྱད་ཡོད་པ་བཅས་ལ་
 མོས་མཐུན་ཞུས། ཤེས་དཔར་ལས་བྱེད་ཞབས་ལོ་
 བཙུང་སྤྱོད་གས་གཏན་འབེབས་སྐབས་ཕོགས་གཞུང་དང་
 རྒྱལ་དོན་དཔུ་ཁལ་གསོལ་ཕོགས་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱུ་འབབ་
 ལུ་ལ་ཡོད་མེད་དང་འདས་པའི་ལས་རྒྱ་ན་རིང་དོ་བདག་
 རང་ཉིད་ནས་ལས་ཀ་བར་མཆོམས་བཞག་སྟེ་
 དགོངས་ཞུ་བྱས་ཟིན་པའམ་འཛིན་སྐྱོང་ནས་གནས་
 དབྱུང་བཏང་བ་སོགས་བྱུང་ཡོད་རིགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་
 གང་ཞིག་བསྐྱར་དུ་ཤེས་དཔར་ལས་བྱེད་ཁོངས་
 བསྐྱར་འཇུག་བྱུང་ཡོད་ཆེ་སྟོན་གྱི་ཞབས་ལོ་ཇི་སོང་
 བཙུང་མེད་གཏོང་རྒྱ་དང་རང་ཉིད་ཤེས་དཔར་ལས་
 བྱེད་ཁོངས་བསྐྱར་འཇུག་དུས་ཆེས་ཉིན་ནས་ཞབས་ལོ་
 བཙུང་འཛིན་བྱ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་མོས་མཐུན་བྱུང་
 བ་ལྟར་ལས་བྱེད་ནམས་ལ་བཀོད་རྒྱ་ཡི་གེ་ལག་བསྐྱར་
 ལུ་ལ་ཡོད་པ་རེད།

༡༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤།༦།༡༥ ཤེས་དཔར་འགན་ཁུན་ཐེངས་
 རྒྱག་པའི་གྲོས་ཆོད་བརྒྱ་གཅིག་ནང་། ཤེས་དཔར་ནས་
 དཔེ་དེབ་དཔར་བསྐྱར་དང་ཕྱིར་ཆོང་བྱ་རྒྱ་ལྡི་ལིར་
 དེབ་བཟོ་འགོ་འཇུགས་བྱ་རྒྱ་བཅས་ལ་ཤེས་དཔར་
 རང་ངོས་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ལ་དཔེ་དེབ་ཐད་གཏོང་བྱ་
 རྒྱ་གང་ཐད་ནས་ཤེས་དཔར་ལ་བྲིམས་མཐུན་དེབ་

བསྐྱེལ་མ་བྱས་ཆོག་པའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུར་
 བཞེན་གྱིས་དཔར་དེ་བཞིན་ངེས་པར་དེབ་བསྐྱེལ་བྱེད་
 དགོས་གལ་ཆེ་དང་། གྱིམ་དཔར་དེ་བཞིན་དེ་ཡོད་
 གྱིམ་རིག་ TCE & WF དེབ་བསྐྱེལ་འོག་ཆེ་སྐྱེལ་
 བཏང་ན་གྱིས་རིག་གི་རྩིས་སོགས་གང་ཅིར་དཀའ་
 ངལ་མ་འཕྲད་པ་ངེས་པར་དགོས་གལ་བཞེན་དེབ་
 བསྐྱེལ་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐད་རྩིས་ཞིབ་དང་བྲིས་སྤྱོད་
 མཁས་པ་ཁག་ལ་ལམ་སྟོན་ཞུས་ཏེ་དེབ་བསྐྱེལ་བྱེད་
 ཐབས་འབད་བཞེན་ཞུ་དགོས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་བྱུང་བ་
 ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༢།༡༢ གྱིམ་དཔར་འགན་ལྷན་
 ཐེངས་དགུ་པའི་གྲོས་ཆོད་ཨང་བརྒྱད་པའི་ནང་།
 གྱིམ་དཔར་དེ་བཞིན་གྱིས་རིག་བྱུང་ཁོངས་ TCE &
 WF འོག་དེབ་བསྐྱེལ་བྱ་རྒྱུར་བྱུགས་གཏན་འཁེལ་བ་
 ལྟར་གྱིས་དཔར་མཚན་བྱང་ཐོག་ བོད་གཞུང་གིས་
 རིག་དཔར་ཁང་ཞེས་རང་འཇགས་འཛོག་རྒྱུ་དང་
 དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ Tibetan Cultural & Religious
 Publication Centre (A unit of Tibetan Children's
 Educational & Welfare Fund) A Registered So-
 ciety of the Dept of Educa-tion/Registered under
 the Societies Registration Act xxi of 1860 (Reg.
 No. 2369/81) གོང་གསལ་མིང་བྱང་ཐོག་གིས་
 དཔར་ལས་ཤོག་དང་རྩིས་ཤོག་ཐོག་ལག་བསྟར་ཞུ་
 དགོས་གྲོས་ཆོད་མོས་མཐུན་བྱང་ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་

༡༩༩༥།༡༡།༡༩ བེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་བདུན་
 པའི་ཐོག་ བེས་དཔར་སྒྲིག་གཞི་དངོས་སྒྲུ་ལག་བསྟར་
 ཞུ་སྐབས་དོན་ཚན་ཁག་མང་པོའི་ནང་བཅན་གྱི་ལ་བོད་
 གཞུང་གི་སྤྱིའི་སྒྲིག་སྒོལ་ཁག་དང་མཐུན་མིན་གྱིས་
 དཀའ་ངལ་ཡོད་རིགས་ནམས་བསྟར་བཅོས་སྒྲོན་འཕྲི་
 གནང་འོས་གནང་སྟེ་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༥།༡༡།༡༩ བེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་བདུན་
 པའི་གྲོས་ཚོད་བརྒྱད་པའི་ནང་གསལ། བེས་དཔར་
 ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོལ་ཐེབས་མཁན་ནམས་ཀྱི་ཆེད་
 ཐེབས་སྒྱུ་ལ་མཛད་སྟོང་གསོལ་སྟོན་དང་སྒྲགས་ཀྱིས་
 ཡོལ་ཐེབས་མི་རེ་ལས་རྒྱ་ན་ཞབས་ལོར་གཞིགས་
 པས་ལེགས་བསྐྱེད་སྟོན་པའི་ཞལ་ཐང་དང་སྟོར་
 ༡༩༠༠།༠༠ ལས་མ་བཀལ་བ་རེ་དང་ཕྱག་འཁྱེར་
 བཅས་སྒྲུ་ལ་རྒྱ་སྤྱི་མོས་ཐག་གཅོད་བྱུང་བ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩།༡༡།༢ ཉིན་སྒྲན་ཅིས་ཁང་གི་ཚོགས་ཁང་ནང་
 ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་མཛད་གཅོ་
 ནམས་གདན་ཞུས་གྱིས་མཛད་སྟོང་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་དང་།
 རང་གཞུང་བཀའ་བྲི་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་མཆོག་
 ནས་དེ་སྟོན་བཀའ་བྱུང་ཡིག་ཆ་ནས་བེས་དཔར་གྱི་
 ལི་ལས་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་མ་གནང་ན་ལེགས་ཚུལ་བཀའ་
 ཐེབས་ཡོད་མོད། ད་ཆ་བེས་དཔར་རང་ངོས་ནས་
 མིང་དོན་མཚུངས་པའི་དཔར་བསྐྱར་ལས་གཞི་གསར་
 འཛུགས་བྱས་ནའང་། རང་གཞུང་ནས་དམིགས་བསལ་

དགག་ཆ་ཆེ་བ་མེད་སྟབས། ཤེས་དཔར་རང་ངོས་
 ནས་འཆར་གཞི་འཇུགས་བསྐྱུན་ཐོག་ཤེས་རིག་དང་
 བཀའ་བསྟར་ལམ་སྟོན་གཞི་བཟུང་འབད་བཅོན་གནང་
 རྒྱ་བཀའ་མེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་
 ངང་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧༡༥༡༥ ཤེས་དཔར་འགན་
 ལྷན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་གྲོས་ཆེད་དང་པོའི་ནང་གསལ།
 ཤེས་དཔར་དེ་བཞིན་ལྷོ་ཡིར་དཔར་ཁང་གསར་
 འཇུགས་ཆེད་ཁང་པ་དང་ས་ཆ་སྤུས་གཟིགས་གནང་
 རྒྱུར་སྤྱི་མོས་ཐག་གཅོད་བྱུང་བ་ལྟར་འགན་འཛིན་
 ནས་ལྷོ་ཡིར་ལས་དོན་རྒྱ་སྐྱེད་ཆེད་ས་ཁང་ཇི་དགའ་
 ཅད་གཅོད་ཉམས་ཞིབ་གནང་རྒྱ་དང་རིན་འབབ་དང་
 ཡིག་ཆ་བཟོ་སྒྲུགས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཤེས་རིག་དང་གོ་
 བསྟར་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་ན་འབྲས་རྒྱུ། ས་ཁང་
 གསར་ཉི་དེ་བཞིན་ཤེས་དཔར་ལ་དེབ་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ་
 སོགས་གང་ཡང་མེད་སྟབས་ཤེས་རིག་བྱུང་ཁོངས་
 བོད་ལྷག་མཐའ་སྐྱེའི་སྒོ་བ་ཡོན་དང་བདེ་དོན་མ་དདུལ་
 མིང་ཐོག་སྤུས་གཟིགས་དེབ་སྐྱེལ་གནང་ན་འབྲས་རྒྱུའི་
 བཀའ་འཁྲོལ་ཐག་གཅོད་ལ་སྤྱི་མོས་གྲོས་མཐུན་བྱུང་
 བ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧༡༥༡༥ ཉིན་ལྷོ་ཡི་ R 28,
 Ramesh Park, Laxmi Nagar, Delhi 110092.
 Mr. Zahir Ahmed 160 sqyds. ཅན་ས་འོག་རྩིས་
 པའི་ཁང་པ་ཐོག་རྩིས་ལྷོ་ཡིར་མེད་འབརྒྱད་སྒོར་
 ༢༢༥༠༠༠༠༡༠༠ ཐོག་སྤུས་གཟིགས་གནང་བ་དང་

སྒྲགས་མིང་བསྐྱར་ཡིག་ཆ་སོགས་ཁམས་གཙང་
 བཟོས་ཡོད་པ་རེད། གྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༢།༡༢ ཞེས་
 དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་དྲུག་པའི་གོས་ཆོད་ཨང་
 གསུམ་པའི་ནང་། ད་ཆ་ལྷི་ལི་ཞེས་དཔར་བྲིམས་
 མཐུན་གྱི་ཁང་པ་གསར་པ་ཉོས་ཟིན་སྐབས་རིམ་པས་
 ད་ཡོད་མ་རྒྱ་ཀྲེ་ལའི་ཁང་པ་དེ་བཞིན་ཕྱིར་ཆོང་བྱ་
 བྱུར་བཞེན་ལས་ཤག་དང་ལས་ཁུངས་འཛིན་ཆས་ཇི་
 ཡོད་ཁང་པ་གསར་པའི་ཆོད་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བྱུ་དང་།
 དེ་དང་སྤྱོད་མ་ཆུང་ས་ན་ས་ཞེས་དཔར་ལས་ཁུངས་
 དབྱས་མ་ཡང་ལྷི་ལིར་སློབ་སྦྱར་གྱིས་ལྷི་ལིར་དགོས་
 མཁོའི་འཛིན་ཆས་མཉམ་དུ་ཆབས་ཅིག་འོར་འདྲེན་
 དགོས་སྟུ། དེ་འཕྲོས་འཛིན་ཆས་ཇི་དགོས་རིན་གོང་
 འགན་བསྐྱར་གྱིས་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་གྱིས་གསར་
 ཉོ་བྱས་ན་འབྲས་སྟུའི་གོས་ཆོད་བྱུང་པ་ལྟར་ཞེས་
 དཔར་ལས་ཁུངས་དབྱས་མ་ན་ས་ནས་ལྷི་ལིར་གྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ནང་སྤོས་ཡོད་པ་རེད།

༡༩། ཞེས་དཔར་ཁང་པ་གསར་པའི་དངུལ་སྤྱད་སྤྱོད་སྒོར།
 ཞེས་དཔར་ལྷི་ལི་ཁང་པ་གསར་ཉོའི་འགོ་སྤང་གཏོང་
 སྤྱོད་མ་ཐད་སྤོན་དུ་གོས་ཆོད་བྱུང་བ་ལྟར་ཁང་པའི་མ་
 གནས་སྒོར་ ༢༢,༥༠,༠༠༠་༠༠ ནས་ཞེས་དཔར་ནས་
 སྒོར་ ༣༥,༠༠,༠༠༠་༠༠ དང་དེ་བྱིངས་སྒོར་
 ༥༣,༥༠,༠༠༠་༠༠ ཞེས་རིག་ནས་གནང་བྱུ་མ་ཟད་

འཕྲོས་དེབ་སྐྱེལ། ཚུ་སློག་སོགས་ལ་འགོ་གོན་ཇི་སོང་
 ཤེས་རིག་ནས་གནང་བ་རྒྱ་དང་། ཤེས་རིག་ནས་ཤེས་
 དཔར་འཛུགས་སྐྱེན་ཐོག་འགོ་གོན་བཏང་བཞིན་པའི་
 དངུལ་འབབ་ཐོག་དགོངས་བཞེས་ཐག་གཅིད་ཇི་
 གནང་ཤེས་དཔར་དེ་བཞིན་ད་ཆ་མིང་དོན་མཚུངས་
 པའི་ཤེས་རིག་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཞིག་ཡིན་པ་གྲོས་
 ཚོད་བྱུང་དོན་ལྟར་གོང་དངུལ་ནམས་ཤེས་རིག་ལས་
 ཁུངས་ནས་སྡེ་འདོན་གནང་ཡོད།

༡༩༡ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནང་ལྷོ་ལི་ཤེས་དཔར་དབྱུས་ཁང་པ་
 ༡༥ ནང་དཔར་བསྐྱེན་འཕུལ་ཆས་ Offset Printing
 Machine 24x36 གོ་སློག་ཁུ་བྱུང་པ་དང་དེ་སྡོན་དཔེ་
 དེབ་གཅིད་བྱུང་དང་སྐྱེགས་བམ་བཟོ་བྱ་སོགས་ཤེས་
 དཔར་རང་ཉིད་ནས་ལག་བསྟར་བྱ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་།
 སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩༡༩༡༩ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
 གནས་འཕྲོས་བཀོད་བྱ་ཐབས་དོན་ལྟར། ཤེས་དཔར་
 འགན་འཛིན་བྱུང་བསྟན་དབང་བྱལ་ལགས་ལྷོ་ལི་དོན་
 གཅིད་ཁང་དུ་གནས་འཕྲོས་ཆབ་གསར་མ་སྤྱི་རི་
 གཏན་སློབ་རིག་ཁར་བྱུང་སངས་བྱུང་བྱམས་པ་
 ལགས་སྤྱི་ཅིས་སློད་ཁུ་དགོས་བཀའ་ཐབས་བཞིན་སྤྱི་
 ལོ་ ༡༩༩༩༡༩༩༩ ཉིན་འགན་འཛིན་གསར་མིང་
 དབང་ལྷོ་ལི་ཤེས་དཔར་དང་ཡན་ལག་རྟེན་བལ་ཡུལ་
 བཅས་ས་གནས་སོ་སོར་ངོ་ཐབས་ཐོག་ཕན་ཚུན་སློད་

དཔང་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་ཅིས་ལེན་ཅིས་སྤོད་ཁམས་
དྲངས་ཞུས་ཡིད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧༡༠༡༡ ཉིན་ཤེས་དཔར་འགན་
ལྷན་ཐེངས་བཅུ་པའི་ནང་ཤེས་དཔར་གསུམ་འགན་
འཛིན་གསར་རྟེན་གཉིས་མཉམ་བཀའ་བསྐྱར་བསྐྱངས་
པའི་གྲོས་ཚོད་བརྒྱད་པའི་ནང་། ཤེས་དཔར་འགན་
འཛིན་བྱར་པ་བྱུང་བཅས་དབང་རྒྱལ་ལགས་ནས་ཤེས་
རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་གྲོས་
ཚོད་ཇི་ལྟར་བཞག་པ་ནམས་འཛེམས་ཐོན་མེད་པར་
ཕྱག་བསྐྱར་གནང་སྟེ་དུས་ཡུན་བྱང་བྱང་རིང་འགན་
འཁུར་བྱགས་ཐག་ཚོད་པོའི་ལས་འཁུར་གང་ལེགས་
གནང་ཡོད་པར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་ལ་མོས་མཐུན་ཐག་གཅོད་
གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧༡༠༡༣ ཉིན་ནས་བྱང་དྲང་
སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ལགས་ནས་ཤེས་དཔར་གྱི་
འགན་འཛིན་ལས་འཁུར་བཞིས་པ་དང་སྐྱ་ཕོགས་དང་
མཐུན་འགྱུར་ནམས་ཤེས་དཔར་རང་ངོས་ནས་སྤུལ་
ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠༡༣༡༣ ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་
ཁག་ལ་དཔེ་དེབ་གཏོང་རྒྱུ་ Import & Export Li-
cense ཤེས་རིག་གིས་དདུལ་ཁང་གི་རྒྱབ་གཉེར་ཐོག་
བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད་པ་བཞིན་ད་ལྟ་
གཏོང་ཐུས་སུ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠༡༤༡༣ ཉིན་ཕྱི་

[illegible]

༡༠༡ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ རང་སྤྱི་ལོ་ཤེས་དཔར་དབྱུས་ཁང་པ་
 ༡༩ རང་དཔར་བསྐྱན་འཕྲུལ་ཆས་ Offset Printing
 Machine 24x36 དེ་སྡོན་གཅིག་ཡོད་པར་སྒྲར་ཡང་
 དཔར་བསྐྱན་འཕྲུལ་ཆས་གཅིག་སྤྲུས་གཟིགས་གནང་།
 དཔར་བསྐྱན་འཕྲུལ་ཆས་གཉིས་ལ་ཉིན་རེར་རྒྱ་ཆོད་
 ༡༩ ཅམ་ལས་ཀ་བྱེད་སྤྲུས་དང་དཔེ་དེབ་གཙོད་གཏུབ་
 རྒྱུ་གས་བམ་བཟོ་རྒྱ། དེབ་གཟུགས་སྤྲུབ་གས་འཆོས་

འགྲིགས་བྱེད་རྒྱ་སྒོགས་ཤེས་དཔར་རང་ངོས་ནས་
རང་རྒྱ་འཕེར་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། གྱི་ལོ་ ༢༠༠༠།༥།
༡༠ ཉིན་ལྷོ་ལེ་ཤེས་དཔར་མང་རྒྱ་གྲི་ལར་ཁང་པ་
ཨང་ ༡༡ ཐོག་བརྟེན་པ་བཞི་དང་བྱེད་ཀ་ཅན་དེ་
བཞིན་ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་བརྒྱ་པའི་གྲོས་
ཚོད་ཨང་ལྔ་པ་ནང་གསལ་མང་རྒྱ་གྲི་ལར་གནས་
བཞུགས་བརྟེན་འགྲུས་སེང་གེ་ལ་སྒྲོར་འབྲུམ་ལྔ་བརྒྱ་
བྱས་ཏེ་ཚོང་བརྒྱུར་གནང་། གྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༢།༡༢
ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་དགུ་པའི་གྲོས་ཚོད་
བདུན་པའི་ནང་གསལ་ལྟར། བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་
ལས་ཁུངས་ནས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ལ་གྱི་ལོ་
༡༩༩༩།༠༤།༡༡ ནས་བརྒྱུད་གྱི་ལོ་ ༢༠༠༠།༠༢།༢༢
བར་སྔོན་ཐེངས་བརྒྱ་ཐོག་སྒྲོར། ༡,༩༤,༡༠,༠༠༠།༠༠
འབྲུམ་བརྒྱ་དང་སོ་བརྒྱད་དང་ཁྲི་གཅིག་བཅས་སྔ་
འདོན་བྱུན་གཡར་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་གྱི་ལོ་
༢༠༠༠།༡༠།༤ ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་བརྒྱ་
གཉིས་པའི་གྲོས་ཚོད་གསུམ་པ་ནང་གསལ་ལྟར། ལྷོ་
ལེ་བོད་སློབ་བསམ་ཡས་སྒྲིང་མ་རྩ་གྲི་ལའི་ས་ཁུངས་
ཚོང་ཁང་ཨང་དྲུག་པ་ནས་ཤེས་དཔར་ཁང་མིག་ཚོང་
ཁང་གསུམ་དང་ལས་ཤག་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ས་ཁྲིུན་
༡༡༤༢།༡༢ ལུ་ཁྲི་བཞི་མ་ཐོག་གསར་རྒྱག་བྱས།
གྱི་ལོ་ ༢༠༠༡།༤།༢༢ ཉིན་སིམ་ལར་གནས་སྡོད་ཆེ་
རིང་ན་གེ་ལ་ཤེས་དཔར་ལྷོ་ལའི་བོད་སྒྲུབ་བསམ་ཡས་

མྱེང་ཁང་པ་ཨང་ ༡༧༩༩༩༩ པ་ཐོག་བཅུགས་གཉིས་
པ་ཆ་ཆང་དང་འོག་གི་འཆོང་ཁང་གཅིག་བཅས་སྒོར་
༩༥༠༠༠༠༡༠༠ འབྲམ་དགྲ་དང་ཁྱི་ཐོག་སྐྱེས་ཆོང་
གནང་བ་ཕན་ཚུན་གཉིས་མིས་ཀྱི་གན་རྒྱ་བཞག་ཡོད།

༣༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡༩༡༣༧ ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
གནས་འཕྲོས་བཀོད་རྒྱ་མཐོང་དོན་ལྟར། ཤེས་དཔར་
འགན་འཛིན་བྱུང་བྱུང་སངས་རྒྱུས་བྱམས་པ་ལགས་
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དབྱུས་མར་ལས་བཅར་ནང་
དགོས་པར་བཞེན། དེར་ཆབ་གསར་འདི་གའི་བྱུང་
གཞིན་ལྟག་པ་ཆོ་རིང་ལགས་བསྐྱོད་གཞག་སྐྱེལ་པ་ལྟར།
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡༡༠༡༤ ཉིན་ལས་བཅར་དང་སྐྱེས་
ཅིས་ལེན་ཅིས་སྒྲོད་གནང་དགོས་བཀའ་ཕེབས་ལྟར།
ལྟག་པ་ཆོ་རིང་ལགས་གོང་གསལ་བཀའ་ཕེབས་བཞིན་
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡༡༠༡༤ ཉིན་ལས་བཅར་ཁྱུས་པའི་རྗེས་
སངས་རྒྱུས་བྱམས་པ་ལགས་སྒྲོ་བྱར་དུ་སྐྱུང་གཞི་བྱུང་
བར་བཞེན་ཕན་ཚུན་ཅིས་ལེན་ཅིས་སྒྲོད་མ་བྱུང་བར་
རྒྱུན་རིང་གནས་ལགས། སངས་རྒྱུས་བྱམས་པ་ལྟ་
མྱོ་ལི་སྐྱེན་ཁང་དུ་ཡུན་རིང་ལུས་པ་དང་མཐར་ཕྱི་ལོ་
༡༠༠༡༡༡༡༦ ཉིན་ལས་གཤུ་ཆོ་ལས་འདས་བར་
གྱུར།

༣༡༢ ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡༡༡༡༣ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་
ནས་ལྟག་པ་ཆོ་རིང་ལགས་ལ་དེ་གའི་འགན་འཛིན་

སངས་རྒྱལ་བྱ་མས་པ་ལགས་སྤྱད་བཞིན་པར་འགན་
འཛིན་གསར་ཤིང་བར་ཅིས་སྤྱོད་ལེན་མ་བེན་པར་
འགན་འཛིན་ལས་ཆབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འཛིན་སྤྱོད་
ལས་དོན་འགན་འཁུར་འཐུས་ཆང་ཞུ་དགོས་བཀའ་
ཕེབས་ལྟར་ལས་འཁུར་གང་བྱ་བ་གནང་།

༣༩། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༡།༡༡༢ ཉིན་རང་གཞུང་གིས་རིག་བཀའ་
ཚོན་མཆོག་འདི་གར་གཉེས་དཔར་དུ་གཟིགས་ཞིབ་
བརྒྱུངས་སྐབས་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟུ་སྤྱོད་གིས་
བཀའ་སྤྱོད་དམིགས་བསལ་གནང་། སྤྱི་ལོ་རང་
གཞུང་བཀའ་གཉེས་གསར་པའི་ངོས་ནས་བྱར་སྤྱོད་སྤེ་
ཆོན་སྤྱོད་ཅིས་ཁང་དང་གཉེས་རིག་དཔར་ཁང་ལྟ་བུ་ད་
ལྟོ་འཛིན་སྤྱོད་གནས་སྤངས་འོག་མུ་མཐུད་རྒྱུན་རིང་
འཛིན་རྒྱ་མིན་པ་ཐག་གཅོད་གནང་བེན་པ་དང་། འདི་
གཉེས་གཉེས་དཔར་ལས་བྱེད་ཆོའི་ངོས་ནས་ཆང་
འཛོམས་བཟོ་སྤྱོད་ལམ་ནས་རང་སྤྱོད་སྤེ་ཆོན་དུ་
གནས་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་པོད་གཞུང་ཐད་ཀའི་
འཛིན་སྤྱོད་འོག་གནས་རྒྱ་ཁྲི་དགའི་འདེམས་ཀ་གཉིས་
ཐོག་གོ་བསྟར་སྤྱད་བཤད་མཐིལ་སྤྱོད་བཞུགས་ཏེ་སྤྱི་
མིས་བསམ་ཐོག་སྤྱོད་སྤེམས་ཞུས་ཏེ་རང་གཞུང་
བཀའ་གཉེས་དུ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༣།༩ ཆོས་ཤར་ལ་འགན་
འཛིན་སྤྱོད་པ་ཆེ་རིང་ལགས་ད་སར་བཀའ་གཉེས་དུ་ངོ་
བཅར་ཐོག་སྤྱོད་སྤེམས་ཞུས་ཏེ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་

ལས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡༡༧ ཉིན་ཕྱི་ལི་ཤེས་དཔར་
 དབྱས་དང་ཡན་ལག་དྲ་ས་བལ་ཡུལ་བཙས་ལ་གོང་
 གསལ་གནས་དོན་ཐོག་བསམ་ཤོག་ཕྱོགས་བརྒྱམས་
 འདི་གར་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡༡༣༠ འགྲངས་མེད་འབྱོར་
 དགོས་གསལ་བསྐྱགས་བདེ་བྱུང་བྱས་པ་དང་ཆབས་
 ཅིག་ངོ་བུལ་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་མཆོག་ལ་
 ཕུལ་འདུག

༡༤། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡༡༣ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
 གནས་འཕྲོལ་བཀོད་ཀྱི་ཐེབས་དོན་ལྟར། ཤེས་དཔར་
 འགན་འཛིན་དྲུང་གཞིན་ལྷག་པ་ཆེ་རིང་ལགས་ཉིད་
 རང་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཆ་དང་ནས་ཉི་རྒྱུ་ས་གནས་འགོ་
 འཛིན་ལ་གནས་སྡོད་གནང་ཟིན་འདུག་པར་བརྟེན་སྡོད་
 དཔང་ཕྱི་ལི་དོན་གཅོད་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་རིག་སྐྱེ་ཆ་བ་
 སྐལ་བཟང་དེ་རྗེ་ལགས་ངོ་ཐེབས་དགོས་པའི་བདེ་བྱུང་
 ཞུས་ཡོད་དང་སྡོད་ཁ་ཐོ་གཞུང་ཇི་ཡོད་ཤེས་དཔར་
 དྲུང་ཆེ་ཆོ་བཟང་དགོན་མཆོག་ལ་ཅིས་སྡོད་ཁམས་
 དྲངས་དགོས་པ་བཀའ་ཐེབས་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡
 ༡༡༡ ཉིན་སྡོད་དཔང་དབྱ་བཞུགས་ཐོག་ཅིས་ལེན་
 ཅིས་སྡོད་ཁམས་དྲངས་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡༡
 ༡༡༣ ཉིན་ནས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་
 འཛིན་ལས་ཆ་བ་དང་དྲུང་ཆེ་གཅིག་ཕྱོགས་མིང་འཛིན་
 པ་ཆོ་བཟང་དགོན་མཆོག་བག་གོ་ནས་ལས་འབྲུང་

སྒྲངས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣༡༥༡༤ ཤེས་དཔར་
 འགན་ལྷན་ཐེངས་བཅུ་བཞི་གོ་ས་ཆོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
 ཅིས་ཞིབ་སྟན་ཐོ་དོན་ཆོད་ཁག་ནང་གསལ་དངུལ་ལེན་
 ཐུབ་པ་དང་ཅིས་གཙང་ཁྱུ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ལག་བསྟར་གང་ལེགས་བྱས་ཡོད། ཤེས་དཔར་འགན་
 འཛིན་དུས་ཆོད་ཐུང་ཐུང་ནང་འཕོ་འགྱུར་མང་པོ་བྱུང་
 བས་ལབ་རྩོག་དང་ཅིས་རྩོག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༠༣༡༤༡༥ ནས་ ༡༠༠༣༡༥༡༥༡ བར་གྱི་པོད་
 གཞུང་ཤེས་དཔར་ཅིས་ཁྲའི་གནས་སྒྲངས་ཐོག་ཅིས་
 ཞིབ་ནས་ཤེས་དཔར་ནི་མའི་དངུལ་བྱན་གཡར་ཐོག་
 ནས་འཆོ་བཞིན་འདུག་ཅེས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད།

༣༥། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣༡༥༡༥༡༥ ཉིན་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་
 འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཆོག་ས་ཀྱི་ཆོག་ས་གཞིན་ཤེས་རིག་
 བྱང་ཆེ་མཆོག་ནས་ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་ལས་
 ཆབ་དང་བྱང་ཆེ་གཅིག་ཕྱོགས་སྒྲོ་བཟང་དགོན་མཆོག་
 ལ་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་བཀོད་བྱ་བ་གནང་དོན་ལ།
 ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་མ་འོངས་འཛིན་སྐྱོང་གནས་
 སྒྲངས་སྒྲོར། བཀའ་ཤག་ནས་ཞིབ་འཇུག་དགོངས་
 བཞེས་གནང་ཐུས་ཐག་ཆོད་མ་བྱུང་བར་དེ་གའི་ལས་
 དོན་དང་འགོ་གྲོན་གཉིས་ཀ་འཆར་ཅན་བྱེད་སྒྲོ་ཙམ་
 ལས་དམིགས་བསལ་རིགས་གསར་ཙྱུ་གསར་གཏོད་
 མ་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་འདི་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣༡

༡༡༡༤ འཁོད་གནས་སོང་བ་ལྟར་དབུས་དང་བྱུང་
 ཁོངས་ཡན་ལག་གང་དུ་ཡང་ལས་བྱེད་གསར་བསྐྱེམ་
 དགོས་པ་བྱ་རྒྱུ་གསུངས་པ་ལྟར་གོང་གསལ་སྟན་སེང་
 དང་སྒྲགས་ལག་བསྟར་བྱ་མཁས་ཡིན། གྱི་ལོ་ ༡༠༠༩།
 ༩༡༧ ཉིན་འཇམ་སྒྲིང་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་མགོན་
 མཚུངས་ལྷ་མ་མཆིས་པ་རྒྱུ་བས་མགོན་ལགོང་མ་ཁྲི་
 ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཆོག་གྲུ་དོ་རྩེ་ཆོད་ ༡༡༠༠
 ཐོག་ལྷི་ལེ་ཤེས་དཔར་དབུས་ལས་བྱེད་ཡོངས་དང་མི་
 མང་བཙས་ནས་བང་འགྲིགས་ཀྱི་སྟེང་དར་ཕྱག་ལ་
 བསྐྱམས་ནས་རྒྱལ་སྐོན་སྐྱོན་སྐྱོན་ལེགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེབས་
 བསྐྱེད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ་ཤེས་དཔར་
 འགན་འཛིན་ལས་བྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་གསོལ་ཇ་
 འབྲས་སེལ་འདེགས་འབྲེལ་བྱས། ཆོགས་ཁང་དུ་
 གདན་ཞུས་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་
 མཆོམས་ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་ནས་མཆོ་ཏལ་ཉེན་
 གསུམ་འདེགས་འབྲེལ་བྱས་ཟིན་རྗེས་རྒྱུ་བས་བྱ་སྟན་
 སེང་བྱས་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལས་བྱེད་མི་མང་
 བཙས་ལ་བཀའ་སློབ་དང་སྒྲི་སྒྲིར་ཡོངས་ཀྱི་འགལ་
 རྒྱུན་མ་ལུས་པ་ཞི་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་ལེགས་ཆོགས་གོང་
 འཕེལ་དང་བསམ་དོན་རིམ་བཞིན་འབྱུང་པའི་ཐུགས་
 སྐྱོན་ཞལ་བཞེས་རྒྱུ་བས་འདུག་བྱུང་པ་བཙས་ཀྱི་ལས་
 བྱེད་དང་མི་མང་ནམས་ཡིད་སྤྲོད་གཤེགས་བྱུང་བས་
 བཀའ་བཀོད་གནང་འབྲེལ་མཇུག་བཙས་ཕྱག་དབང་

ཕྱག་སྐྱོད་བཅས་གནང་། ལས་བྱེད་རྣམས་ལས་
ཁུངས་སུ་རང་གནས་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་
ལྷ་ལྟེ་བའི་བཀའ་བསྟན་གསུང་རབ་ཕྱག་དཔེ་
བཞུགས་ཡུལ་ཁང་ནང་དཔར་བསྟན་འཕུལ་ཆས་དེབ་
བཟོ་སོགས་འགན་འཛིན་ནས་སྒྲིམ་སྒྲེ་དང་འབྲེལ་
གཟིགས་བསྐྱོར་བྱགས་སྒྲིམ་ནས་རིམ་བཞིན་ཁྱེས་
རྒྱུ་ལས་བྱེད་དང་མི་མང་རྣམས་ཀྱིས་ཕེབས་སྐྱེལ་
ཁྱེས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།༥།༡༠ དགོང་ཕྱོད་ཆོད་
༡ པའི་ཐོག་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་དབུས་ཁྲི་ལི་ས་
གནས་སུ་དཔལ་ལྷན་རང་གཞུང་བཀའ་སྟོན་བྲི་པ་
མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དེ་སྒྲིམ་སྟན་
སང་ཁྱེས་པའི་བཀའ་བཟང་ཐོབ་པ་བཞིན་ཞབས་སོར་
བཀྱིན་བསྐྱུངས་པ་ལས་བྱེད་ཡོངས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྒྲོལ་ནས་
ཕེབས་བསུ་ཁྱེས། བཀའ་བྲི་མཆོག་དང་སྐུ་འཁོར་
བཅས་པ་འགན་འཛིན་ལས་ཁུངས་སུ་གདན་ཁྱེས་ཀྱིས་
གསོལ་ཇ་དང་ཞལ་ལག་འབྲུལ་ལམ་ཁྱེས། ལས་བྱེད་
རྣམས་ལས་ཁུངས་སུ་རང་གནས་ཐོག་བཀའ་བྲི་
མཆོག་དཔར་བསྟན་དང་དེབ་བཟོ་དཔེ་དེབ་འཛོལ་ས་
ཡུལ་སོགས་ལ་གཟིགས་སྐྱོར་དང་སྐྱགས་ལས་བྱེད་
རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ལས་འགན་ངོ་སྟོན་ཁྱེས། དེ་ནས་
བཀའ་བྲི་མཆོག་ཆོགས་ཁང་དུ་གདན་ཁྱེས་ཀྱིས་ལས་
བྱེད་འདུ་འཛོམས་ཐོག་ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་ལས་
ཆབ་ནས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་ངོ་སྟོན་དང་

དམིགས་ལྷུ་ལ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་བཅས་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་སྟན་སེང་ཁྱུས། བཀའ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་བཀའ་ཤག་གི་དགོངས་ཚུལ་དང་གཞུང་གི་ལས་དོན་བཅས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་སྦྱུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་དཔར་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་ནས་བྱུགས་རྒྱུ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་གཅིག་སྐྱར་པོ་ད་གཞུང་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་བཀའ་ཤག་ལྟན་ཀྱས་ནས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་དེ་བཞིན་གཞུང་གི་ཐད་འཛིན་འོག་སྐྱར་ལྷག་ཡར་རྒྱས་ཆགས་ཚུད་གོང་འཕེལ་དུ་ཡོང་བའི་བྱེད་བདེ་བྱུགས་ཐག་སྐྱར་དུ་སྐྱབས་འཇུག་ཅི་ནས་ཡོང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་སྟན་སེང་ཁྱུས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་ཐེབས་སྐྱེལ་ཁྱུས་ལགས།

༡༦། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།༡༡།༡༡ ཉིན་ལྷོ་ལོ་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་དབྱས་ལ་བཀའ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གཟིགས་སྐྱར་བསྐྱབས་པ་དང་ཤེས་དཔར་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱུང་འཕྲིན་ནས་རྒྱུང་བསྐྱབས་ཁྱུས་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།༡༡།༢༧ ཉིན་ཨ་རི་ཨེ་ཤའི་རྒྱུང་འཕྲིན་ནས་ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་མཉམ་དྲི་བ་ལན་འདེབས་ཀྱིས་རྒྱུང་བསྐྱབས་ཁྱུས། དེའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཨེ་ཤ་ཡའི་མདོ་སྐྱོད་རྒྱུང་འཕྲིན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།༡༡།༢༥ ཉིན་ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་ལས་ཚབ་མཉམ་དྲི་བ་ལན་

འདེབས་བྱས་པ་རྒྱང་བསྐྱང་ཞུས། ཤེས་དཔར་དཔེ་
དེབ་ཐུ་ཡོན་འབྲུལ་སྟོགས་དང་དམིགས་བསལ་དེབ་
ཡོན་ཆག་ཡང་དུས་བཀག་ཐོག་བོད་ཀྱི་དུས་བབ་
གསར་ཤོག་དང་བོད་མིའི་རང་དབང་གསར་ཤོག་
བཅས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་ཞུས། དེ་བཞིན་ལས་ཁུངས་
དབྱས་མར་དྲ་གནས་གསར་འཛུགས་ཞུས་པ་བཅས་
ཀྱི་དཔེ་དེབ་དང་དཔར་བསྐྱར་བཀའ་མངགས་གནང་
མཁན་དང་སྤྱི་ཚུལ་ནས་གནས་འབྲེལ་བཀའ་མངགས་
ཞུ་མཁན་མང་དུ་སྟོན་ཡོད།

༣༥། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧།༣།༡༥ ཉིན་ཤེས་དཔར་འགན་འཛིན་
ལས་ཁུངས་དང་དྲུང་ཆེ་གཅིག་སྟོགས་མིང་འཛིན་པ་སྒོ་
བཟང་དཀོན་མཆོག་དང་ད་ས་ཤེས་དཔར་ཡན་ལག་
འགན་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཚུལ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ནས་
ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་གྱིས་བཀའ་འཁྲོལ་དང་སྒྲགས་
སྒྲ་སྒྲིབ་དྲུང་ཆེ་མཆོག་ལ་ཤེས་དཔར་གྱི་གེགས་བར་
ཆད་ནམས་སྐྱུར་སེལ་སྐྱབས་ཞུ་དང་སྒྲགས་སྤྱི་ཚོར་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་བོད་གཞུང་
ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་ལ་ཚུལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་
རིན་པོ་ཆེ་བོད་ ༡༠༠ ཐམས་པ་དང་བསྐྱར་འགྲུར་བོད་
༡༡༩ ཅན་ན་བཟའ་གདོང་དར་རང་འགྲིགས་འབྲུལ་
ལམ་ཞུས་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧།༤།༧ ཉིན་ཤེས་རིག་དཔར་

ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ཚོས་
 ཤེས་བཀའ་སློན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རིགས་མཆོག་ནས་
 ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལས་ཆབ་སློ་
 བཟང་དགོན་མཆོག་ལ་བཀོད་ཀྱི་གནང་བ་ལྟར་ཤེས་
 རིག་དཔར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་དྲུང་ཆེ་གཅིག་
 ཟུགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།
 ༡།༩ ཉིན་བཀའ་དྲུང་ཡིག་ཆང་ནས་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་
 མཆོག་དང་ངོ་བཤུས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ལ་བཀའ་
 ཐེབས་གནང་དོན་ནང་། ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གཞུང་
 འཛིན་ནས། རང་སྐྱོང་སྡེ་ཆོན་དུ་བསྐྱུར་རྒྱ་ཅི་དགེ་
 ཆེད་འཇུགས་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟན་ཁུ་སྡེ་རྗེས་དང་།
 དཔར་ཁང་གི་ད་ལྟའི་ལས་བྱེད་དང་། དཔལ་འབྱོར་
 གནས་སྤངས། བཅོན་བྱོལ་གཞུང་གི་སློག་འཇུགས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་བཅས་སློ་གང་ས་ནས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་
 གཞུང་འཛིན་གནང་ཐབས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས། དེ་ག་
 ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལམ་སློན་སྤངས་འཛིན་འོག་
 རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཅི་འདྲ་ཞིག་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པ་
 དགའ་མིན་དང་། དེབ་སྐྱེལ་ལ་མཁོ་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་
 བྲིམས་ཚོད་པ་ཆོད་ལྟན་བརྒྱད་འཕལ་དུ་གོ་སློག་བྱ་
 དགོས། བྲིམས་མཐུན་སློག་འཇུགས་ཤིག་དེབ་སྐྱེལ་
 ཟིན་འཕལ་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་རང་སྐྱོང་ཅན་དུ་
 བསྐྱུར་རྒྱ། བྲིམས་མཐུན་ལས་དོན་མ་ཟིན་བར་ད་
 ལྟའི་གནས་བབ་རྒྱན་འབྲིང་བྱ་དགོས་བཅས་བཀའ་

ཐོབ་ས་པ་ཡིད།

- > ཤེས་དཔར་ Importer Exporter (IEC) Number
0599062878 ལག་འཁྱར་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༠།༡།༢༩
ལ་ཁྲི་ལི་ནས་ཐོབ་པའི་ཐོག་སྤྱི་ཚུལ་ཡུལ་གྱུ་ཁག་
ལ་དཔེ་དེབ་བཀའ་མངགས་ཅི་བྱུང་གཏོང་བཞིན་
ཡོད་ལགས་ན། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༡།༡༠།༡༡ ནས་མོ་
ཁལ་ལས་ཁུངས་ནས་གཏོང་བྱུ་བཀག་འགོག་
གནང་བར་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་སྤྱི་ཚུལ་སྤྱི་ཚུལ་དང་
སྤྱི་ཚུལ་དོ་བཅར་སྤྱི་ཚུལ་སེང་ལན་མང་ཁྱུ་ས་པའི་
མཐར་འབྲེལ་ཡོད་གཙོ་འཛིན་ J. Alam མཆོག་
ནས་ཞིབ་འཇུག་གིས་ན་ས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་
དང་ཁྲི་ལི་ཤེས་དཔར་གཉིས་ཀྱི་གོང་གསལ་ལག་
འཁྱར་ཐོག་ BIN (PIN + Extension) AAATT
1513B གཅིག་ལ་ཁག་གཉིས་པེད་སྤྱི་དེ་གཏོང་
བཞིན་པ་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པས་ནང་ཁུལ་ཐག་
གཙོད་ཀྱིས་ལས་ཁུངས་གཅིག་གི་པེད་སྤྱི་དེ་
སྤྱི་དང་དེ་མིན་ཤེས་དཔར་དེ་བཞིན་ལས་ཁུངས་
དབྱས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་ཡིན་པ་གསལ་ཆ་དགོས་
པའི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར་འགན་འཛིན་ལས་
ཚབ་དང་དྲུང་ཆེ་གཅིག་སྤྱི་གས་སྤྱི་ལོ་
༢༠༠༡།༡༡།༡༣ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སྤྱི་
བཅར་གྱིས་གོང་གསལ་སྟོན་སྤྱི་ཚུལ་སེང་ཁྱུ་ས་པ་དེ་

དག་ས་གནས་ས་ཐོག་ནས་ཐབས་འཛུལ་བྱེད་
དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་ད་ལྟ་ལག་བསྐྱར་འགོ་མུས་
ཡིན།

> ང་ས་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་དངུལ་བཙོལ་ཁུལ་
འབབ་སྤྱད་མི་དགོས་པར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་
ནས་ངོས་སྒྲོར་གནང་བཞིན་པ་དེ་དག་ཕྱི་ལོ་
༢༠༠༦།༥།༢༩ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
ཤེས་དཔར་ལ་ངོས་སྒྲོར་གནང་བའི་མེད་ལྷགས་
ཀྱིས་བཀོད་བྱུང་གནང་བ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།
༩།༢༡ བར་སྒོར། ༡,༥༥,༤༦༡.༠༠ སྤྱད་ཟིན་པ་
མ་ཟད་ད་ལྟ་འབབ་ཁུལ་སྤྱད་མུས་ཡིན།

> ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཕུ་གུ་ནམས་
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཐད་གཏོང་སྒྲོབ་འདུག་
དང་སྒྲོབ་ཡོན་དགོངས་བཞེས་གནང་མུས་དེ་དག་
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤།༥།༢༡ ཉིན་འདི་གའི་ལས་བྱེད་མིང་
གས་སྒོ་བཟང་ཐར་ལམ་གྱི་བུ་མོ་བསྐྱེད་འཛིན་ཚེར་
འཛོམས་ལ་རྩ་ཆག་ཐོག་སྒྲོབ་འདུག་གནང་ཐབས་
མེད་པའི་བཀའ་བྱུང་བྱུང་ལགས། འོན་ཀྱང་འདི་
ལས་ནས་ས་གནས་བདེ་དོན་བརྒྱད་རོགས་ལམ་
སྐབས་འདུག་གིས་དེང་སྐབས་སྒོན་ཀྱ་གཉན་སྒྲོབ་
ཏུ་སྒྲོབ་འདུག་ཞུ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

༢༩། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༧།༢༠ ཉིན་ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་

ཐེངས་ ༡༡ པའི་གོས་ཚད་དགོངས་དོན་བཞིན་ཚོགས་
ཚུང་བྱུང་འཇུགས་ཀྱིས་རིང་མིན་ཤེས་དཔར་གྱི་
གནས་སྤངས་ལ་འཕོ་འགྱུར་འགོ་རྒྱུར་བརྟེན། ཅ་
འཛིན་བྱ་བ་དེར་དོན་ཚན་འགར་བསྐྱར་བཅོས་དང་
གསར་སྡོན་ཕྱིར་བསྐྱུ་རིགས་གནང་འོས་གནང་སྟེ་ཤེས་
དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་ ༡༩ གྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༥།༡༤
ཉིན་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ཉིན་ནས་ཅ་འཛིན་
ལག་བསྐྱར་གནང་རྒྱུར་ཤེས་དཔར་ལས་བྱེད་ཡོངས་
ནས་སློག་གསལ་འབྲུ་དོན་ཁག་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་
ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པའི་ཁྲི་ལི་བོད་
གཞུང་ཤེས་རིག་དཔར་དབྱས་ལས་ཁང་ནས་སློག་
གཞི་དེབ་དཔར་བསྐྱར་དང་སྤྲུགས་ལས་བྱེད་ཡོངས་
ལ་གསལ་བསྐྱགས་འགྲེམ་སྟེལ་བྱས།

༣༧། གྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༡༡།༡༤ ཉིན་ཁྲི་ལི་བོད་མི་བསམ་ཡས་
སློང་སློང་མའི་མགོན་ཁང་ནང་བཞུགས་ཆེ་རིང་
དབྱངས་སློན་ལ་ཤེས་དཔར་ཁྲི་ལི་བོད་སྐར་བསམ་
ཡས་སློང་ཁང་པ་ཡང་། ༡༢༧༩༩ཁྲཾ་པ་ཐོག་བརྩིགས་
དང་པོ་ཆ་ཆང་དང་འོག་གི་ཆང་ཁང་གཅིག་བཅས་
སྒོར། ༡,༡༥,༠༠༠་༠༠ འབྲུམ་བཟུད་དང་བྲི་བཟུད་
སྒོར་ལྔ་ཐོག་ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་བཅོ་བཟུད་
པའི་གོས་ཚད་ཡང་གཉིས་པ་ལྟར་སྤྲུམ་ཆོང་གནང་པ་
ཕན་ཚུན་གཉིས་མོས་ཀྱི་གན་རྒྱ་བཞག་ཡོད།

༣༠། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦།༠༡།༣༠ ཉིན་ད་ས་མེག་ལོར་ཤེས་
དཔར་དཔེ་དེབ་ཆོང་ཁང་དེ་བཞིན་ཁང་སྒྲུབ་ཐོག་
གནས་ཡོད་པ་དེ་དག་དཔལ་འབྱོར་རབ་བརྟན་གྱི་ཁང་
ཁྲུངས་ཨང་ ༡༩ ཅན་ཆད་གཞི་མི་ཏར་གྱུ་བཞི་མ་
བརྩོམས་ ༡༡།༣༥ ཡོད་པར་སྒྲོར་ ༩,༤༡,༤༠༠་༠༠
གསུམ་འབུམ་བཞི་བེ་བེ་ཆེག་སྒྲོང་དུག་བརྒྱ་ཐོག་ཤེས་
རིག་དཔར་ཁང་ནས་སྤྲུམ་གཟིགས་ཁྱུང་པའི་ཕན་ཚུན་
གཉིས་མོས་ཀྱི་བྲིམས་མཐུན་གན་རྒྱ་འཛོག་གནང་
ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦།༣༡། ༩ ཉིན་ཤེས་དཔར་འགན་
ལྷན་ཐེངས་ ༡༤ གྲོས་ཆོད་ཨང་གཉིས་པའི་ནང་།
ཤེས་དཔར་ལ་ཕོགས་སྤར་གཏན་འབེབས་མེད་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་དཀའ་ངལ་མང་ཅམ་འཕྲད་ཡོད་པར་
བརྟེན། ད་ལན་འགན་ལྷན་འདི་ཐོག་མ་འོངས་པར་སྤྱི་
ཁྱུ་བ་ནམས་ཀྱི་ཕོགས་རིམ་བསྐྱར་ཞིབ་སྐབས་གཏན་
འབེབས་ཇི་ལྟར་གནང་བ་བཞིན་ལག་བསྟར་གནང་
ཆོག་རྒྱུ་ཡང་། དེབ་སྐྱེལ་བྱེད་མཆམས་ཆོགས་པའི་
འགན་ལྷན་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ལམ་སྟོན་གསར་
པ་ཁྱུ་དགོས་ཐག་གཅོད་བྱུང་བ་ལྟར་ལག་བསྟར་འགོ་
ཟུས་ཡིན།

༣༡། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦།༣༡།༣༣ ཉིན་བྲིམས་ཚོད་ཆེ་རིང་སྟོབས་
རྒྱལ་ལགས་ནས་ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཐེངས་ ༡༠

གོས་ཚོད་ཨང་གཉིས་པའི་ནང་གསལ། ཤེས་རིག་
དཔར་ཁང་དེ་བརྒྱལ་བུ་ཕྱོགས་ཐད། བོད་སྐད་གི་
ཤེས་ཡོན་དང་བདེ་དོན་མ་དངུལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་
ནས་ཚོགས་པ་བྱུར་བརྩམས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
ཤེས་དཔར་གྱི་ཚོགས་སྡེ་དེ་ཉིད་ཚོགས་པ་གསར་པ་
ཞིག་གི་ངོ་བོར་དེ་བརྒྱལ་བུ་ཐབས་དགོས་སྐྱུར་ཐག་
གཅོད་གནང་། དེ་བརྒྱལ་བུ་ལས་དོན་ཁག་གྲུབ་
མཆམས་ཤེས་རིག་དེ་བརྒྱལ་ཚོགས་པའི་མིང་ཐོག་
ཡོད་པའི་ས་ཁང་ཁག་རིམ་པས་བྲིམས་མཐུན་མིང་
བསྐྱར་ཐབས་གནང་བྱ། དེ་བརྒྱལ་བུ་རྒྱུ་ཚོགས་
མིའི་ཐད་མི་གངས་བརྒྱད་དྲག་འདེམས་ཐག་གཅོད་
བྱུང་བ་ལྟར་དེ་བརྒྱལ་བུ་ཟིན་བྲིས་ཤེས་རིག་བཀའ་སློན་
མཆོག་ལ་འབུལ་ལམ་ཁྱུས། དེང་སྐབས་ཤེས་རིག་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཐོག་དེ་བརྒྱལ་བུ་རྒྱུ་
ལག་བསྐྱར་འགོ་བཙུག་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦།༡༡༦
ཉིན་དེ་སློན་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༠༩།༡༡ ནས་
བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠།༠༢།༢༢ བར་སློད་ཐངས་བརྩ་
ཐོག་སྒྲི། ༡,༡༥,༡༠,༠༠༠་༠༠ གྲ་འདོན་བྱས་གཡར་
གནང་བ་དེ་བཙུག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤
བར་འབུལ་ཐངས་ལྟ་ཐོག་གོང་གསལ་དངུལ་གཡར་
ཅིས་གཙང་ཁྱ་བྱུ་བ་བྱུང་ཡོད།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦།༥།༡༠ ཉིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༥ ནས་བཟུང་
 སེམ་ལ་མངའ་སྡེའི་ཁྲིམས་ཁང་ནང་འགོ་བཙུག་པའི་
 ད་སའི་ཤེས་དཔར་ས་ཁང་གི་ཁ་མཐུ་དེ་བཙུག་ཐག་
 གཙོད་ཐུབ་པར་མ་ཟད་རྒྱལ་ཁ་རང་སྤྱོད་ས་ལ་ཐོབ་
 པའི་ཁྲིམས་དཔོན་མཆོག་ནས་ཐག་ཚོད་བཅད་བྲ་ངོ་
 བཟུས་ཤོག་གྲངས་ ༡༥ ཅན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་
 ལ་འབྲུལ་ལམ་ཞུས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦།༡༡།༡༥ ཉིན་
 གྲོད་ཡ་ཁ་གཏད་ནས་སེམ་ལ་མངའ་སྡེ་ཁྲིམས་ཁང་
 གིས་ཐག་གཙོད་རྒྱལ་ཁ་ཤེས་དཔར་ལ་ཐོབ་པ་དེར་སྒོ་
 ཁ་མ་ཆོམས་པར་བསྐྱར་ནན་ཁྲིམས་དཔོན་གཉིས་
 ཐོག་ཞུ་གཏུགས་གནང་བ་ལྟར། རང་གཞུང་བཀའ་
 ཤག་གི་བཀོད་ཁྲབ་བཙུག་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཐོག་ཤེས་རིག་དྲུང་འཕར་
 དངོས་གྲུབ་དོ་རྗེ་ལགས་བསྐྱོད་ཞུས་སྐབས་ལ་རོགས་པ་
 ཤེས་དཔར་འགན་འཁུར་སྒོ་བཟང་དཀོན་མཆོག་
 བཅས་ཁྲིམས་གཏུགས་ལ་འགོ་ཟུས་ཡིན།

༡༤། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦།༧།༡༠ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་
 བཀོད་ཁྲབ་ནང་སྐུལ། རྩི་ལི་ཁྲིམ་སྡོད་ནང་བཟོ་ལས་
 བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་ཉེས་ལག་བསྟར་འགོ་བཙུག་
 པའི་ཐོག་བཀའ་ཁྲི་མཆོག་ལ་ལམ་སྟོན་བཀའ་སྟོབ་
 ཞུས་པའི་ཕྱིར་ཕེབས་སུ། ད་ལྟ་ཁྲིམས་ཉེས་མ་ཐོག་པ་
 དང་རྟོག་ཞིབ་འོག་མ་ཚུད་པའི་གོ་སྐབས་ལ་དམ་
 འཛིན་གནང་སྟེ་ཡུལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་ལས་དོན་

ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་དུ་མཆོམས་འཛིན་གནང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་དཔར་གྱི་དཔར་བསྐྱེད་ཅི་ཆོན་གྱི་ལས་ཀ་དཔར་བསྐྱེད་འཕྲུལ་ཆས་གཉིས། དཔེ་དེབ་གཙོ་བོ་གཏུབ་གྱི་འཕྲུལ་ཆས་གཅིག ལྷགས་ཤོག་ཕྱིར་བཏོན་འཕྲུལ་ཆས་གཅིག དཔེ་དེབ་བཟོ་བྱ་བ་ཅས་མཆོམས་འཛིན་ཁྱུས་ཏེ་དང་སྐབས་ཀྱི་གར་ལ་སྤྱད་ཡོད། ཁོང་གསལ་ཞིབ་ཁྲུའི་གནས་དོན་ནམས་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ལ་འདི་ལས་ནས་ཕྱག་བྱས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦།༡༡།༢༣ ལ་ཕྱུལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ངོ་བོ་བུས་བཀའ་ཤག་ལྟར་བྱས་མཆོག་ལ་འབྲུལ་ལམ་ཁྱུས་ཡོད། དཔར་བསྐྱེད་ཅི་ཆོན་ལས་མཆོམས་འཛིན་སྐབས་ཀྱི་གར་ལས་བྱེད་གངས་བཟུང་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་དཀའ་རྙོག་ལབ་སྒྲིང་མང་ཙམ་བྱུང་བར་སྐབས་འཕྲུལ་སྒྲིང་འཇགས་ཐོག་འཛིན་བྱུབ་པ་དང་ད་ལྟའི་ཆར་ཁོང་གསལ་བྱ་གར་ནམས་ལ་འདི་ལས་ནས་ལས་ཀ་མེད་ལགས། དང་སྐབས་དཔར་བསྐྱེད་དང་དཔེ་དེབ་བཟོ་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་གར་གྱི་ལག་ཏུ་སྤྱོད་དགོས་པ་མ་ཟད་འོར་འབྲེན་འགོ་སྤོང་འཕར་མ་སྤྱོད་དགོས་ཀྱི་བྱེད་བདེ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ངང་གནས་ཡོད།

༣༤། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦།༡༡།༢༥ ཉིན་བཀའ་བླང་ཡིག་ཆང་ནས་བཀའ་ཕྱེབས་ནང་། དེ་ནས་༢༠༠༦།༡༡།༢༣ འཁོད་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གནས་སྤངས་སྐོར་བྱེད་

རིང་དཀའ་ངལ་ནང་གནས་མི་དགོས་པར་བཀའ་ཐག་
 གྲུབས་འདུག་ཅི་ནས་ཡོང་བ་ཞུ་སྟན་སྤུལ་འབྱོར་ལྟར་
 བཀའ་ཤག་ལྟན་རྒྱས་ཐོག་སྟན་སེང་ཞུས་པར། ཤེས་
 དཔར་གྱི་གནས་སྤངས་ཐད་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་
 དབང་བྱས་འོག་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཆོན་དུ་བསྐྱུར་
 རྒྱུར་ཐག་གཅོད་སྡོམ་ཟེན་ལ་བཞེན་ཤེས་རིག་ལས་
 ཁུངས་ལ་འབྲེལ་ཞུ་དགོས་པེབས་པ་ལྟར། བོད་གཞུང་
 ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་རྩ་འཛིན་བཀོད་ཁྲབ་སྤྱད་
 བྱས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༡༡༥ འཁོད་གནས་ནང་། བར་
 ལམ་ལོ་ཤས་ནང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་སྤྱི་ག་
 འདུགས་གནས་སྤངས་སྐོར་དེ་གའི་འགོ་ལས་བྱམ་མོང་
 ནས་རང་གཞུང་ལ་སྟན་ཞུ་རིམ་པར་སྤུལ་བ་དང་།
 རང་གཞུང་ནས་རྩ་བའི་ལམ་སྟོན་དང་སྒྲགས་ཞིབ་
 འདུག་ཆོགས་ཚུངས་ཏིང་གཉིས་བསྐོ་འདུགས་གནང་
 བ་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཅི་བྱུང་སྒྲོ་མངའ་ལྟར་ཡིན།
 བརྒྱུད་རིམ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་དཔལ་ལྡན་
 རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་མཆོག་ནས་ཐག་གཅོད་གཏན་
 འབབས་གནང་དོན་དུ། ཆེད་བཅུགས་ཆོགས་ཚུངས་
 གཉིས་པས་བཀའ་ཤག་དུ་སྤུལ་བའི་སྟན་ཐོའི་རྒྱབ་
 གཉེར་ལྟར། ད་ལྟའི་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་སྤྱི་ག་
 འདུགས་འདི་བཞིན་བཅོན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་འཛིན་
 སྐྱོང་སྤྱི་ག་གཞིའི་ཆ་རྒྱུན་འོག་ནས་འཛིན་སྐྱོང་དབང་

བྱས་འོག་ཡོད་པའི་རང་སྤྱོད་སྡེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱར་
རྒྱ་དང་། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་དེ་ལྟར་ལག་
བསྐྱར་གནང་སྟེ་གསུང་དགོས་རྒྱ་ཞེས་ཐེབས་ཡོད།
གནད་དོན་འདི་སྒྲོར་ཤེས་དཔར་འགན་ལྔ་ན་ཐེངས་
༡༥ པ་བསྐྱུངས་པའི་སར་ངོ་སྤྱོད་གསལ་བསྒྲགས་
སོང་བ་ལྟར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱི་ལོ་
༢༠༠༢།༡༡།༩ འཁོད་པ་ཤེས་དཔར་ལ་བཀོད་བྱ་བ་རྩ་
འཛིན་དོན་ཆེན་ལྔ་ཅན་གནང་ཡོད། འདི་ལས་ནས་
ཀྱང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ཞིབ་གནས་ཞུ་སྟེན་སྤྱི་ལོ་
༢༠༠༢།༡༡།༣༠ འཁོད་པར་འབྲུལ་ལམ་ཞུས་ཡོད། དེ་
བཞིན་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་ཤེས་རིག་གིས་བཏང་བའི་
བཀོད་བྱ་བ་དོན་ཆེན་ལྔ་ཅན་གསལ་བསྒྲགས་འགྲེལ་
བརྗོད་ཞུས་པ་མ་ཟད་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་མཆོག་སྤྱི་ལོ་
༢༠༠༢།༤།༡༧ ཉིན་གཟིགས་བསྐྱོར་དང་སྒྲགས་ལས་
བྱེད་འདྲུ་འཛོམས་གྱིས་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་
འགྲེལ་བརྗོད་ཞུས་ཡོད། ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་
ལས་བྱེད་ནས་སྤྱི་དོན་བསམ་ཤེས་ཐོག་འདེམས་ཀ་
གསུམ་ཀར་སྤྱི་མོས་གྱི་གཞུང་འཛིན་འོག་གནས་རྒྱར་
ཞུ་སྟེན་ཤེས་རིག་དང་ཤེས་དཔར་འགན་ལྔ་ན་བཀའ་
ཤག་བཅས་ལ་ཕུལ་ཡོད། མཐར་ཐོད་གཞུང་ཤེས་
རིག་དཔར་ཁང་དེ་བཞིན་ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་སྤྱོད་དབང་བྱས་འོག་ཡོད་པའི་རང་
སྤྱོད་སྡེ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༢།༧།༡༥

ཉིན་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་མཆོག་ནས་ཕྱག་བྲིས་བཀའ་
 ཐེབས་ནང་། ད་ཆ་དེ་གའི་འཛིན་སྐྱོང་སྒངས་འཛིན་
 གཞུང་འོག་ཏུ་ཚུད་ཟིན་ཀྱང་པར་ཁང་གི་ལས་དོན་མུ་
 མཐུད་འཛིན་སྐྱོང་ཆོག་པ་བྱུང་གཤིས། ད་ལམ་བཀོད་
 ཁུབ་བྱ་རྒྱུར། དེ་གའི་འགན་འཛིན་གང་ཉིད་དང་པར་
 བསྐྱུན་འགན་འཛིན་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་གཉིས་ནས་
 འགན་འཁུར་གྱིས་ས་གནས་ཀྱི་གོས་འདྲི་བྱ་ཡུལ་སྲུ་
 རུང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ། རྩི་ལེའི་མངའ་ཁོངས་བཟོ་ལས་
 ས་ཁུལ་གང་རུང་གི་ནང་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་ལས་
 དོན་དགོས་མཁོར་འཆོམ་པའི་ས་ཁང་གི་ཉེན་གཞི་
 འོས་མཐུན་ཞིག་ཉོ་སྐྱབ་བཅ། གསར་བསྐྱུན། ཟླ་
 གཡར་བཅས་བྱ་དམིགས་ཇི་ཡོད་ཞིབ་འཆོལ་གནང་
 རྒྱ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥།༡༡།༣༠ ནང་ཚུད་འདི་གར་
 དེ་སྐོར་སྙན་ཐོ་དང་འཆར་གཞི་འབྲུལ་དགོས། དེ་དང་
 ལྷན་ཅིག་ད་ཡོད་ཁང་ཉེན་གཉིས་པོའི་ཁང་མིག་རྒྱ་
 ཁྱོན་ཅི་ཡོད་ནམས་ད་བར་མཁོ་སྦྱོད་བྱེད་ཚུལ་ཇི་ཡིན་
 ཞིབ་གསལ་སྟོན་པའི་པར་རིས་ས་བཀྲ་དང་གངས་ཐོ་
 བཅས་འདི་གར་གང་མཁྱོགས་བྱུར་འབྲུལ་གནང་
 དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ལས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥།
 ༡༠།༡༩ ཉིན་ཁང་ཉེན་གཉིས་པོའི་ཁང་མིག་རྒྱ་ཁྱོན་
 པར་རིས་ས་བཀྲ་དང་དེའི་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཡུལ་གྱི་
 འབྲེལ་བཟོད་ཞིབ་ཁྲ་བཅས་འབྲུལ་ལམ་ཁྲུས་རྗེས་འདི་
 ལས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥།༡༡།༡༧ ཉིན་གོང་གསལ་

བཀའ་ཕྱེབས་ལྟར། ས་ཁང་དཔར་བསྐྱོན་འཕུལ་ཆས་
དེབ་བཅོ་བཙས་ཀྱི་འཆར་ཕྱིས་ཞིབ་བྱ་ཤེས་རིག་བྱང་
ཆེ་མཆོག་ལ་འབུལ་ལམ་ཞུས་པ་མ་ཟད་ཞབས་བསྐྱུལ་
ཡང་ཞུས་པ་ཡིན།

༣༥། བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥།༡།༡ ཉིན་བྱི་ལི་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་
དཔར་ཁང་དང་བྱི་ལི་ཤོག་ཆོང་རྩི་པར་སད་ཨིན་
དར་སེན་ལྷན་ལ་ཤོག་བྱའི་ཉི་ཆེད་ལྟ་འདོན་སྒྲིལ་འབུམ་
ལྟ་དང་བྱེད་ཀ་ཤོར་བར་ཚོད་རྟོག་དེ་བཞིན་བྱི་ལོ་
༡༧༧༧ ནས་བྱི་ལི་བྲིམས་ཁང་དུ་གཏུགས་བཤེར་འགོ་
ལྷུས་མ་ཟད་ཤེས་རིག་ལས་བྱུངས་ལའང་མཛད་
དཀའ་འཕྲད་ཉིན་བྱུང་ཡོད་ལགས། བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥།
༡།༡༩ ཉིན་བྲིམས་ཚོད་ཕན་ཚུན་དཔར་ངག་ཐོག་
གཏུགས་བཤེར་ཞུས་པའི་མཐར་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥།༡།༡
ཉིན་བྲིམས་དཔོན་མཆོག་ནས་ཁ་མཆུ་ཐག་གཅོད་
གནང་བ་མ་ཟད་རྒྱལ་ཁ་ཤེས་དཔར་རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་
པའི་བཀའ་བཙད་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁ་མཆུའི་
བཙད་བྱ་དང་ཐག་གཅོད་གནང་བའི་བྲིམས་ཁང་ནས་
བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥།༡།༡༩ འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཤོག་གངས་
༩༡ ཅན་འདི་གར་འབྱོར་བ་དང་འདི་ལས་ནས་རང་
གཞུང་ཤེས་དཔར་འགན་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་ཆོགས་
གཞོན་ཤེས་རིག་བཀའ་སྒྲོན་མཆོག་དང་བྱང་ཆེ་མཆོག་
ལྷན་རྒྱས་ལ་ངོ་བཤུས་འབུལ་ལམ་སྟན་སེང་ཞུས།

༡༤། བོད་གཞུང་གེས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་ལོ་རེར་གཙང་
ཁེ་བརྒྱ་ཆའི་འབབ་རང་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་
ཁུངས་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡།༡༡༡
བར་སྒྲིར་ ༥༩༡༠༧༤༣།༩༤ འབྲུལ་ལམ་ཁྱུས་ཁུངས་
ནས་འཕྲོས་སྒྲིར་ ༡༡༩༣༩༥༥།༠༠ འབྲུལ་བཟུང་ཡོད།
ད་ལྟ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡།༩༡༡༥ བར་བོད་གཞུང་གེས་རིག་
དཔར་ཁང་གི་གནས་སྐབས་ནི།

༡། མཐར་བོད་གཞུང་གེས་རིག་དཔར་ཁང་དེ་
བཞིན་བོད་གཞུང་གེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
འཛིན་སྐྱོང་དབང་བྱུས་འོག་ཡོད་པའི་རང་སྐྱོང་
སྡེ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལགས།

༢། བོད་གཞུང་གེས་རིག་དཔར་ཁང་གི་ལས་ཁུངས་
དབྱུས་སྡེ་ལི་དང་ཡན་ལག་ན་ས་དང་བལ་ཡུལ་
བཅས་སྤྱི་ཡོད་པར་འགོ་ལས་མི་གྲངས་ ༡༡
ཡོད།

༣། འཛུགས་སྐྱུན་ཐད།

སྡེ་ལི་གེས་དཔར་དབྱུས་ལ་ཁང་པ་ཨང་ ༡༧
དང་། ༡༩ ཐོག་བརྟེན་སྡེ་ཅན་གཉིས་ཡོད་
པའི་ནང་།

- ༠ ལས་ཁུངས་ཆ་ཆང་།
- ༠ ལས་ཤག་ཆ་ཆང་།

- དཔེ་དེབ་དང་ཞོག་བྱ་དོ་ཁང་།
- ཕྱིར་གཏོང་སྡེ་ཆེན་བཅས་ཡིད།
- ལྷ་ལི་མ་རྩ་གྱི་ལར་དཔེ་དེབ་ཆོང་ཁང་
དང་ལས་ཤག་བཅས་ཡིད།
- ར་སར་ཤེས་དཔར་ཡན་ལག་ལས་བྱུངས་
ཆ་ཆང་།
- ལས་ཤག་ཆ་ཆང་།
- དཔེ་དེབ་དོ་ཁང་ཆ་ཆང་།
- ཕྱིར་གཏོང་སྡེ་ཆེན།
- མ་འོངས་འཇུགས་སྐྱུན་སྒྲུབ་ས་སྤོང་ཆེ་
ཅམ་ཡིད།
- ར་སྤོང་མེག་ལོར་ལ་ཤེས་དཔར་དཔེ་དེབ་
ཆོང་ཁང་ཡིད།
- བལ་ཡུལ་ཤེས་དཔར་ཡན་ལག་ལས་
བྱུངས།
- ལས་ཤག
- དཔེ་དེབ་དོ་ཁང་།
- ས་སྤོང་ཡང་ཆུང་ཅམ་ཡིད།
- བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་འགྲམ་སྐྱུད་གྲོང་
བསམ་གཏན་སྤྱིང་གྲུ་ཆང་དུ་ཤེས་དཔར་
དཔེ་དེབ་ཆོང་ཁང་བཅས་ཡིད། གོང་
གསལ་རྣམས་ནས་བལ་ཡུལ་དཔེ་དེབ་
ཆོང་ཁང་གཅིག་པོ་ཁང་སྐྱ་ཐོག་ཡིད་པ་

ལས་དེ་མིན་ཆ་ཚང་ས་ཁང་ནམས་ཤེས་
དཔར་རང་ཉིད་ཀྱི་འགོ་གོན་བཏང་སྟེ་
རང་བདག་ཡིན་ལགས།

༤། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་གསོ་ཞེས་པ་གཙོ་
བོ་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་སོང་། སྟོན་འགོ་
དང་པོ་ནས་འཛིན་གྲྭ་བརྩམས་པར་བོད་ཡིག་
སློབ་དེབ་ཡོང་རྫོགས་ཤེས་རིག་གི་བཀའ་ཐེབས་
ལྟར་ཤེས་དཔར་ནས་དཔར་བསྐྱུན་དང་མཁོ་
གཏོང་ལོ་ལྟར་བྱས་དང་བྱ་མཁས་ཡིན། ཤེས་
དཔར་དཀར་ཆག་གི་ཡིན་ནས་བརྒྱ་ཆ་བརྩམས་
སློབ་གྲྭ་ལ་ཆག་ཡང་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད། དཀར་
ཆག་དེ་བཞིན་ལོ་གཉིས་མཆམས་འགྱུར་བ་རེ་
གཏོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་ལ་
དོ་སྣང་ཅན་དང་། དད་ལྡན་སྤྱི་ནང་མི་རིགས་
ནམས་ཀྱི་རེ་འདུན་ཆ་ཅམ་སྟོང་ཆེད། འདི་ག་
ཤེས་དཔར་ནས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དང་
དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་འགྱུར་གྱིས་གཙོས་
དཔེ་དེབ་ཁག་གོང་གསལ་ལྟར་དཔར་བསྐྱུན་
ཐོག་སྒྲུ་ཡོན་འོས་འཆམས་ཐོག་ནས་འགྲེམ་སྟེལ་
བྱ་བཞིན་ཡོད།

༥། རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ཚོམ་སྤྲིག་སྟེ་ཆོན་ནས་པ་
ཡུལ་ཤེས་བྱའི་བང་མཛོད་ཀྱི་དཔར་ཅ་ཆེ་རེར་

འདི་གར་གནང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ཤེས་དཔར་
ནས་དཔར་བསྐྱུན་དང་འགྲེམས་སྡེལ་ཟླ་རེ་
བཞིན་འགན་འཁུར་ཆ་ཚང་ལག་བསྟར་ཞུ་མཁས་
ལགས།

༥། ད་ལྟའི་ཆར་ཤེས་རིག་དཔར་ཁང་ནས་དཔེ་དེབ་
དཔར་བསྐྱུན་དང་དེབ་བཅོ་ལྔ་གས་རྒྱ་གར་
དཔར་ཁང་ཁག་ལ་སྤྲད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་
ཕན་ཚུན་འོར་འདྲེན་འཕར་མ་དང་བྱེད་བདེ་
མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཐོག་ལག་བསྟར་འགོ་
བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།

༢། བར་ཤེས་དཔར་གནས་སྤངས་བྱུགས་
ཐག་མ་ཚོད་པ་དང་ཆ་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་ཐོག་
ནས་འགོ་ལས་ཚང་མས་ཕྱར་བྱ་མཉམ་
འདེགས་བྱས་ཏེ་འབྲས་ཤོར་མེད་པར་འབད་
བརྩོན་བསྟུད་མར་ཞུས་རྒྱུན་དོན་འབྲས་ཀྱང་མི་
དམན་པ་གོང་གསལ་ལྟར་བྱུང་ཡོད་འདུག

༥། རྫོང་གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་།

༡། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ།

རྫོང་གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་
བཀའ་བྱུར་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་གིས་གསུང་གསལ་ལ།

རེད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། རིས་མེད་སྒྲ་སྒྲུལ་
 དག་བཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་དོན་གལ་ཆེན་དགོངས་བཅངས་
 ཀྱིས་དེང་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་རང་
 རེད་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟོན་གནས་མང་པོ་ཞིག་འདྲུགས་
 སྒྱུན་གནང་ནས་འགའ་ཞིག་བསྟན་དོན་གྱི་མཛད་པ་དང་།
 ཆོས་མཐུན་གྱི་འདུ་འགོད་སོགས་ཏ་ལས་པ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་
 གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་བསྐྱངས་པའི་རིག་གཞུང་གི་
 རྟེན་གནས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་འདི་ཡིན་དམིགས་བསལ་བཀོད་
 སྒྲིག་མཛད་སྐབས་གྱུར་མི་འདུག་ཅིང་། རེད་རང་གི་བསམ་
 པར་རེད་ཆོར་ལགོང་ས་ལྟུངས་མགོན་ཡིན་པའི་ཆེ་བསམ་
 འཕེལ་གྱི་ཞོར་བྱ་ཞིག་ངོམ་རྒྱུ་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་མཐུན་ཆུན་
 འདུ་འགོད་སོགས་ལ་ངལ་བ་ཆེ་གནས་ཨེ་ཡོང་སྟམ་པ་བྱུང་།
 དོན་འདིས་ད་ཆ་རིག་གཞུང་གི་རྟེན་གནས་ཤིག་ཚུགས་མ་བྱུང་
 ན་ཤིན་ཏུ་ཕངས་སྟམ་པའི་སེམས་ཆོར་ཞིག་བྱུང་ཞེས་ངེས་སྟོན་
 པ་མཆོག་ནས་རིག་གཞུང་རྟེན་གནས་ཤིག་གསར་འདྲུགས་
 གནང་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། ལྟུང་ཞོར་ལགོང་ས་
 ལྟུངས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གངས་སྐྱོད་ཆོགས་ཁང་དུ་
 རང་གཞུང་སྤེལ་ཞུ་ལས་བྱེད་ཆེ་ཕྱར་ཆོས་སྤྱིད་གླང་དོར་དང་
 འབྲེལ་བའི་གལ་དོན་ཞིབ་ཆ་ཅན་གྱི་བཀའ་སློབ་སྒྲུབ་དགོངས་
 ཀྱི་ཁྲོད་དུ་དེང་རང་རེད་སྐུ་ཅུལ་ནམ་གངས་གལ་ཆེ་ཁག་
 འགའ་ཤས་ཕྱི་མི་ཆོས་གཞུང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་འཆལ་
 ཆོལ་མང་པོ་ཞིག་རང་རེད་སྐུ་ཅུལ་ཡིན་ཁྲལ་གྱིས་ཆོང་ལས་
 དར་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་འདུག་ན། འདི་དག་ལ་སྐྱོན་འདོན་ཡོ་

སྤང་བྱ་རྒྱ་རེད་ཆོའི་འགན་དབང་ཡིན་ཁར། བྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་
 བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གི་སྐྱེ་ཙམ་དེ་ནམས་གཅེས་སྦྱོང་། དར་བྱ་བ་
 བྱ་རྒྱ་རང་རེའི་འོས་འགན་དུ་འབྲི་བའི་བྱེད་སྒྲིལ་ཡིན་པས་ཆང་
 མས་གཟུབ་ནན་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་གསུང་གི་
 བདུད་ཅི་དེ་ངེས་སྟོན་པ་མཆོག་གིས་དགོངས་པར་བཅངས་ཏེ་
 ཐུགས་འགན་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་རིག་གཞུང་བསྟེན་གནས་འདི་ཉིད་
 གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་མངོན་དུ་འགྱུར་
 བར་རབ་ཏུ་བསྐྱུལ། གཞན་ཡང་། དེང་བོད་ནང་རང་རིགས་
 ལར་ཞེན་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་རིག་སྦྱར་གསོ་གཅེས་སྦྱོང་
 གང་ཐུབ་གནང་ཐུས་ཀྱང་། བོད་འབངས་ནམས་དམར་པོའི་
 བཅོན་མེད་རྒྱལ་རྒྱུ་བྱ་བ་ཀྱི་འོག་རང་འདོད་རང་དབང་གི་བྱ་
 ཐབས་ལ་གཞིལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་རིང་བུལ་གྱི་གནས་སྤངས་སྐྱེ་
 སྤང་པ་དང་། རང་རེའི་ཆོས་རིག་གི་སྒོལ་བཟང་འདི་བོད་མི་
 རིགས་ཀྱི་འཛོ་གནས་ཀྱི་སྒྲ་སྟོག་དང་། བོད་དང་བོད་མི་ཞེས་
 འབྱར་ཐོན་གྱི་ནམ་པར་གནས་རྒྱུའི་རྩ་འགངས་ཅན་གྱི་སྟོག་
 སྙིང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རྒྱ་དམར་ནས་ཁ་མཁས་སྦྱ་བྱིད་
 དང་། གཡོ་སྦྱུའི་བཞིན་བཟང་གི་ནམ་འགྱུར་བསྟན་ནས་ཐུགས་
 དོན་ཆོས་རིག་གོ་མས་གསུམ་རྩ་བརྒྱལ་ཏུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐབས་སྡེ་
 གང་ས་ནས་སྤྱད་དང་སྦྱོད་བཞིན་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་གངས་
 སྤྲོངས་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་བོད་རིགས་གངས་རྒྱུང་མི་རིགས་སྐྱེ་
 འགྱུར་བཞིན་པ་དང་། དེའི་ཁོར་ཡུག་ནང་དམར་པོའི་ལྟ་སྦྱོད་
 རྩ་བཟུང་གི་རྒྱས་ཐུགས་ཐེབས་པའི་ལས་རིགས་རྩལ་དུ་བཏོན་
 པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཙམ་ནམ་གངས་དར་སྟེལ་ཁྲིད། དམར་

ལྷགས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་ཐོན་པའི་མཁོ་དངོས་འདོན་སྤེལ་ཆེད་དུ་
 གཉེར་ནས་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར། མི་རབས་གོང་མ་མེས་པོ་
 དམ་པ་ནམས་དང་། ཡར་ཐོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆ་འཛིན་ལས་གཉེར་
 བྱེད་པའི་མཁོ་དངོས་སྐྱུ་རྩལ་ལ་མིག་དཔེ་ལྟ་ཡུལ་མེད་པ་དང་།
 བྱེས་ཁྲོད་ལའང་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་རྗེས་
 འཛིན་དང་། མངོན་འཛིན་ལྷན་པོའི་བྱེད་མཁུས་བྱེས་
 འཁོད་གཞོན་སྤྱིས་ཆོར་ཆོས་རིག་གི་གོ་དོན་ལེགས་ལམ་དུ་
 སོན་མུས་འཛིན་ལས་ལྷན་པོའི་བྱེད་མཁུས་བྱེས་འཁོད་
 གཞོན་སྤྱིས་ཆོར་ཆོས་རིག་གི་གོ་དོན་ལེགས་ལམ་དུ་སོན་མུས་
 ཀྱང་། སྤྱིའི་ཆ་ནས་རང་རེའི་བྱེད་གནད་ཅན་གྱི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་
 ནམ་གངས་དག་དང་གོམས་འདིས་མཉམ་སྦྲེད། མིག་སྤར་
 བསྐར་རྒྱུ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་དེ་ཙམ་མེད། དེ་འདྲ་དེ་འདྲའི་
 འདུ་སྲོད་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་གར་གྱིས་མཆོན་པའི་བོད་མི་བྱིངས་
 གནས་ཡུལ་ཁག་གི་རང་རེའི་ན་གཞོན་ནམས་ལ་རྒྱུན་ལྡན་
 མཉམ་འགྲོགས་དང་། མིག་སྤར་སྦྲོད་རྒྱ་ནི། གཞན་སློལ་སྐྱུ་
 རྩལ་གས་ཆེ་བས་དེས་གན་བརྟེན་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་རྒྱ་རྒྱུ་
 རྒྱུད་དེ་གངས་ལྗོངས་སྐྱུ་རྩལ་ལ་དེ་ཙམ་དོ་སྤྲང་བྱེད་ལྷགས་ཆེ་
 བའི་ནམ་པ་མ་དོད། གནས་བབ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་སློལ་
 བཟང་རིག་གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་གི་ལས་གཞི་རྩ་འཛུགས་ཤིག་མ་
 ཐུབ་ན་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྦྱོང་ཅེས་པའི་ཁ་གཡང་ཙམ་གྱིས་ཅི་
 བན་སྟམ་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་དམིགས་ཡུལ་གཅིགས་འཛིན་
 གྱིས་རིག་གཞུང་སྤྱི་གནས་འདི་ཉིད་གསར་འཛུགས་བྱེད་པར་
 མདུན་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ།

ཁ ལས་འཆར་གསར་འདིར་གི་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཞོར་སྤྱོད་ངེས་སྟོན་པ་བཀའ་བྱར་སྐལ་
བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་རང་གཞུང་ནས་སྐབས་དེའི་ཆོས་རིག་
དྲུང་གཞིན་གྱི་བྱུགས་འགན་བཞེས་སྐབས་ཞོར་སྤྱོད་འདི་བཞིན་
གསར་འཛུགས་ཞུ་རྒྱུའི་དམིགས་སྟོན་དང་། འཆར་གཞི་ནམས་
སྐབས་དེའི་ཆོས་རིག་དྲུང་ཆེ་ཁམས་སྤྱལ་འཇམ་དབྱངས་དོན་
བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དྲུང་གཞིན་བསམ་མཁར་མི་འགྱུར་
ལགས་ནམ་གཉིས་ལ་ངེ་བཞིན་ཞིབ་བརྒྱུར་ཞུས་པ་བྱུགས་ཅི་
གཅིག་མཐུན་གྱིས་བྱུང་གཉིས་ཐོབ། ལས་གཞི་འདིར་ཕྱི་
ཕྱོགས་ཀྱི་འདུ་འཁོད་དང་། ལས་རིགས་གཉིས་སྤངས། ལག་
རྩལ་གྱི་རྒྱས་མངའ་སོགས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱོད་
གོམས་དང་། ཕྱི་མིར་འབྲེལ་ལམ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་གལ་
ཆེར་མཐོང་ཡང་། ལག་འདོན་སྐྱེ་སོགས་འདོད་ཆོམ་ཞིག་སྟོན་
རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་མེད་སྤངས། ཟླ་ངོ་རེ་བྱང་དྲུང་སྤྱི་ལོ་ལས་
ཕྱོགས་བྱེད་མཁན་འབྱུང་ཡང་པན་ཆ་དེ་ཅམ་མི་ཡོང་བ་
དངོས་དོན་དང་། ཞོར་སྤྱོད་ངེས་སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྐུ་ཆ་པཏྌ་
སྟོལ་དཀར་རམ་ཀེམ་ཡེ་ཤེས་ལགས་ལ་གོང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཆང་
མ་འཛོམས་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་སྐུ་རྩལ་སོགས་
ལ་ཆུང་དུས་ནས་གོམས་འདིས་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེར་སྟོལ་ལས་
དོན་ལ་གཞིལ་སྤངས་ཀྱི་ཉམས་སྟོང་དང་ཤེས་ཆ་དམན་ཞིང་།
སྐྱེ་བསམ་དང་ཤེས་འཛོན་གང་ཐད་ནས་ཆ་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་
འཛོམས་པར་བརྟེན། ངེས་སྟོན་པ་དང་དྲུང་ཆེ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་

རེ་དོན་དགོངས་ཚུ་ལ་པ་ཐ་སྐྱོལ་དཀར་ལགས་ལ་ཞིབ་གྲོས་བྱས་
 པར་སྐྱ་མེད་ཞབས་ཞུ་གང་ཐུབ་བཙོན་གཉིས་བྱ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་
 ཞུས། རེས་སྐྱོན་པ་དང་དྲུང་ཆེ་ནམ་གཉིས་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོའི་སར་བཅར་ཐོག་དགོས་དམིགས་འཆར་དོན་
 རི་མ་རི་བཞིན་ཞིབ་པ་སྤྲོས་སེང་ཞུས་འབྲེལ་བཀའ་ཡི་ཐེབས་
 སྒྲོར་ལས་འཆར་འདི་ཉིད་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་རི་ལྟར་
 བསམ་དོན་འབྲུབ་པའི་བྱ་གས་བསྐྱེད་དང་བྱ་གས་སྐྱོན་མཛད་
 རྒྱུའི་གསུང་གི་མདུད་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བཅེངས་པར་མཛད་ཐོག་
 མཐུན་ཀྱེན་ཉིན་སྒྲོར་ཉིས་འབྲུམ་བཀྱིན་སྤྱུལ་རྒྱུའི་བཀའ་བཞེས་
 ལྷག་པོར་ཐོབ། མོར་སྤྱིང་རེས་སྐྱོན་པ་མཆོག་གི་གསུངས་དོན་
 ལ། རང་གི་ཞེ་སྤྱགས་ཀྱི་འཆར་སྒྲོལ་ལས་དོན་འདི་ཉིད་མཐུན་
 ཀྱེན་དང་གྲོན་དདུལ་སོགས་གཞན་བཞེན་ཁོ་ན་དགོས་པའི་
 རང་དཔག་གཞི་ཀྱི་གང་ཆེ་དང་། གཞན་ཟེར་སྤྱིང་སྤྱི་གི་
 བསྐྱེད་སྐྱེད་ཅི་རིགས་ཀྱི་རུ་འཛིངས་གཤགས་ནས་འགོ་རྒྱ་
 སོགས་ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་གཙོས་རྒྱ་ཡིན་པ་སྐྱོན་མཐོང་
 ཡང་། ལ་གོང་ས་ཆེན་པོའི་བྱ་གས་རྗེའི་རྗེས་འཛིན་དང་། གང་
 གི་མཆོན་སྤྱི་གི་མོར་བྱ་རང་གི་སྤྱི་གཙུག་གི་ཀྱེན་དུ་ཡོད་པས་
 བཀའ་དོན་འོད་སྤང་གི་ཟེགས་མ་འབྲུམ་དུ་འཕྲོ་བ་གདོན་མི་ཟ་
 སྤྲོམ་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་། གདེང་སྐྱོབས་ཀྱིས་དངས་ཏེ། དེ་ནི་
 དཀའ་རྒྱུག་གང་བྱུང་ཡང་མཐའ་སྐྱེལ་སྤྲོམ་པའི་ངེད་ཐབས་
 ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ལ་དམ་བཅའ་བཞུན་པོར་བཟུང་བ་ཡིན།
 ཞེས་དུ་རྒྱུ་གཞི་ཀྱི་ཆེ་བའི་རིག་གཞུང་ལྟེ་གནས་འདི་ཉིད་དེ་
 ལྟར་དབྱ་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ།

ག ས་ཆ་ཉོ་ལྷངས་ཀྱི་སྒོར།

ས་ཆ་གང་སར་ཞིབ་བརྟུན་ལྟ་དྲོས་ལོ་ཟླའི་རིང་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༥༩ ནང་ད་ལྟའི་ཨོར་ཁྱིའི་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་དེ་ཐོབ་
སོན་བྱུང་བས་ས་ཁུལ་འདི་ཉིད་འབྲུལ་འཁོར་བཅོད་བསྐྱོད་ཀྱི་
ལམ་གཞུང་དང་ས་ཁག་ཉེ་བ། ཤིང་སྒྲའི་ལུས་ར་དང་། རྩ་
རྩུན་དང་རི་འདབས་ལ་ཡོད་པ་སོགས་དེ་མཆར་བྱུང་ཆོས་
མང་པོ་ཆང་བས་དེས་སྒོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་བབ་པོ་བྱུང་
ནས་བདམས་གནང་མང་ད། ས་ཆ་ཉོ་རྩུ་བྲིམས་མཐུན་བྱེད་རྩུ་
གལ་གནད་ཆེན་པོར་གཟིགས་ནས་ལས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ད་རམ་ས་ལའི་བྲིམས་ཚུད་པ་འགའ་གས་བསྟེན་གཏུགས་
བྱས། བོད་མིས་ས་ཆ་ཐད་ཀར་ཉོ་རྩུའི་བྲིམས་ཕྱགས་དོན་
མཐུན་མེད་ཀྱང་། མངའ་སྡེ་འདིའི་ནང་ཞིང་ས་ཡོད་པའི་
མངའ་སྡེའི་མི་ཁྲུངས་ཤིག་ནས་ཐོག་མར་ཉོས། དེས་ས་ཆ་ཉོ་
མཁན་ལ་ས་ཆ་འདིར་འཛུགས་སྐྱོན་གང་བྱས་ཀྱང་དབང་ཆ་ད་
ཉོ་མཁན་ལ་ཡོད་པའི་བྲིམས་མཐུན་ཡིག་ཆ་སྤྱད་ཆོག་པ་མ་
ཟད། འབྲུང་འབྲུར་ས་ཆ་ཉོ་མཁན་ལ་བདག་ཐོབ་ཡོད་པའི་
བྲིམས་ཕྱགས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ཡིག་ཆ་ཡང་བསྟོན་འཛིག་ཆོག་
པའི་བྲིམས་ཕྱགས་དོན་མཐུན་ལྟར་ད་ལྟའི་ཨོར་ཁྱིའི་ཆགས་
ཡུལ་གྱི་ས་ཁྱོན་ཨེ་ཀར་ལྷ་མ་བཟུང་ཅམ་འདི་ཉོ་སྤྱོད་བྱས།
ལགོས་ས་མཆོག་ནས་གསོལ་སྐུལ་བཀའ་ཆེ་བའི་དོན་སྒྲོར་ཉིས་
འབྲམ་ཐོག་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་བྱར་དབུལ་སྤུན་ཡོད་ནས་
ཁ་བསྟོན་བྱས་ཏེ་ས་རིན་ཆ་ཆང་སྤྱད། དེ་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་

གྱི་མཐུན་ཀྱིན་མ་འཛོམས་པའི་དཀའ་ངལ་འོག་ཨར་ལས་
 འཛུཌ་སྐྱོན་མགོ་འཛུགས་མ་བྱལ་པ་དང་། ས་ཆ་མཉེན་ལྷག་
 འབྲི་ཤིང་འཛོམས་པོ་ཡོད་པའི་སྤིང་ག་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་
 ཉེ་ཁུལ་གོང་གསལ་པ་དང་སྐྱ་དྲི་བ་ཚོས་ར་ལུག་བ་གསུམ་འཛོ་
 ཡུལ་བྱས་ཏེ་རྩི་བ་ནམས་སྟོད་དལ་བག་ཡངས་ལ་སྟོད་ཅིང་།
 ཤིང་ཅིར་སྤྱུ་ལྟར་འཛོགས་ཏེ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ།
 ལྷ་འཇག་སོགས་སྟོ་ཕྱགས་ཀྱི་དོན་དུ་གཙོད་འབྲེག་བྱས་ནས་མེ་
 ཏོག་དང་། ལོ་མས་མཛེས་པའི་སྟོན་ཤིང་ནམས་རབ་བྱུང་གི་
 དབྱ་ལྟར་བཟོས་ནས་ཁོར་ཡུག་སྐྱ་ཐེར་ལ་བཏང་བའི་ཉམས་
 ཆག་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། སྟོན་སྡེ་ཉམས་ཆག་མི་
 འབྱུང་ཆེད་སྟོན་སྐྱུང་བ་མི་གཅིག་ལ་ཆེ་རེར་སྐྱ་འབབ་སྟོར་སྐྱ་
 བརྒྱ་སྟོད་ནས་བཞག་སྤིང་སྐྱུང་བ་དེ་ཆེ་གས་རིང་བསྟན། ཡང་
 སྤིང་སྐྱུང་བ་གཞན་ཞིག་བཙལ་འཛོལ་གྱིས་བཞག་ཀྱང་བཤེ་
 མིན་བྱུང་སྟེ་དགོངས་འཁྲོལ་བཏང་དགོས་བྱུང་སོང་། མཐའ་
 མ་ཆེ་རིང་སྟོན་པར་སྤིང་སྐྱུང་གི་ལས་ཀ་སྟོད་པ་དང་། ཁོང་ནི་
 ད་ཆ་ནོར་སྤིང་ལས་བྱེད་ནང་ལས་མི་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་ཡོད་པ་
 ནས་ཞབས་ཡུན་གྱི་མཆན་ཐོ་དང་པོ་གཡང་༧མ་གྱི་ཆོད་དེ་
 རེད། དེ་ནས་བཟུང་སྤིང་སྐྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ས་ཆར་སྐྱུང་
 སྟོབ་ལྷགས་རི་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མེད་སྟབས་སྟོ་ཕྱགས་སྟོད་ནས་
 བཀག་ན་སྟོད་ནས་ཡོང་སྟེ་འ་འབྲུལ་མ་འདུས་པ། ལྷག་པར་ཡུལ་
 མི་དང་ཁ་ཚོད་ཉག་དུ་བྱེད་དགོས་སྟབས་དོན་ཀྱིན་ཆེན་པོ་མ་
 བྱུང་གོང་ལྷགས་རི་ཞིག་མ་བསྟོར་ཀ་མེད་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་
 བྱུང་བར་བརྟེན། འཕུལ་སེལ་ལྷགས་ཀྱི་གཟེ་མ་ར་མགོའི་

ཕྱགས་རི་ཞིག་བསྐྱོར། དེ་ནས་བཟུང་ཕྱོད་ཤིང་ནམས་སྐྱབ་ཅན་
ལུས་བསྐྱར་བྱེད་མ་དགོས་པར་སློབ་དེ་བག་ཐེབས་སུ་གནས་
བྱུང་པ་དང་། ཡུལ་མི་དང་ཁ་ཚུད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་སོགས་མེད་
པར་ས་ཆ་བདག་སློང་བྱེད་པར་དགེ་མཆན་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ང ལས་གཞི་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་ཀྱི་སྐྱོར།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ལགོང་ས་མཆོག་གིས་སྤྱད་སེའི་གོང་ས་བྲལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་དགོན་གྱི་འདབས་
རོལ་ལ་སྤྱི་ནང་སློང་ལྷན་ནམས་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་
བཀའ་དབང་ཟབ་མོ་བསྩལ། སྐབས་དེར་ནོར་ཁྱིའ་དེས་སློན་པ་
དང་སྐྱུ་ཁྲ་པད་མ་སློལ་དཀར་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་གྲོན་ཆ་སྒྲེར་
གཏོང་ཞུས་ནས་ཕ་རན་སིར་ཐེབས་བསྐྱོད་གནང་སྟེ་པད་མ་
སློལ་དཀར་ལགས་ཀྱི་སློང་བྱེད་ལ་ཉེ་གནས་གསར་རྒྱལ་གི་
ལས་འཆར་ཐོག་གྲོན་དངུལ་ད་བར་དུ་འདུ་འགོད་མ་བྱུང་པའི་
བཀའ་མོལ་བྱུང་བས་ཁོང་གིས་ལགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་དང་།
སྤྱི་མིས་དགའ་མོས་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་འདུ་རིས་སྟེ་མང་དཔར་
སློམ་ནང་འཇུག་རྒྱ་ཆོན་ཆོགས་ཆེ་ཆུང་དང་། བེས་ཤོག་འདུ་
མིན་སོགས་ཁྲི་སྤྲུག་སྐྱོར་ཆོང་བསྐྱར་ཆེད་མ་གནས་ནར་གཏོང་
དང་འབྲེལ་དཔར་བསྐྱར་གནང་། བརྟན་པར་དེ་ནས་སློང་ཆོ་
འགའ་གས་སྤྱད་སིར་དུས་དབང་སྐབས་ཆོང་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུའི་
ཆེད་མཉམ་འབྲེར་གནང་སྟེ། བརྟན་པར་ཁག་སྤྱད་སི་བོད་
རིགས་གཞོན་ཆོགས་སོགས་ཆོགས་འདུ་དང་། དུས་དབང་
སྐབས་ཆོང་བཅོལ་བཞག་སྟེ། འདུ་འགོད་གང་འཆམ་བྱུང་བ་

མ་ཟད། འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མི་ནམས་ལ་རིག་གཞུང་སྟེ་གནས་
གསར་འཛུགས་གྱི་དོ་སློང་དང་། རྟོན་ཆ་འཕྲོད་བརྒྱལ་བྱས་
པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཐོབ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་ཉི་ཤེང་རྒྱ་གོ་ཀ་ཆོས་ཆོག་གསུང་གི་
 དབྱ་འཛིན་ཕྱི་མ་རྒྱ་ཆ་ཆ་ལགས་ནང་གི་མ་དང་། ཆོག་གསུང་གི་
 འགའ་གསུང་བཅས་ན་རམ་ས་ལར་ལ་ཤོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་
 ཆོན་པོ་མཇུག་ཁར་ངོ་བཅར་དང་། དེ་སྐབས་བྱ་རྒྱུན་གསུང་
 འཁྱོད་དང་རིག་གནས་ལྟེ་གནས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ཆོར་སྤྱིང་ངེས་
 ཆོན་པ་མཆོག་དང་འབྲེལ་མེད་གནང་བ་མ་ཟད། ཁོང་ཆོ་ཆོར་
 སྤྱིང་འཇུགས་བསྐྱུན་བྱ་ཡུལ་ས་ཁུལ་གསུང་ཉི་བྱས་པར་གདན་
 ལུ་ལུས། ཉིན་གྲུང་གསོལ་ཆོག་གསུང་གི་སྤྱི་གཞུང་ནས་སྤྱོད་
 སྤྱིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཉིན་གང་དེར་སྤོང་བཞུགས་གནང་སྤོང་བས་
 དབྱ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ལ་རིག་གཞུང་ལྟེ་གནས་སྐོར་ཞིབ་
 ཆོག་གསུང་འབྲེལ་བཟོད་ལུ་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་སོབ། སྐབས་དེར་ཁོང་
 ཆོས་རིག་གཞུང་ལྟེ་གནས་ཆེད་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུ་ལོ་
 དམིགས་བསལ་ཞུས་བཞེས་མ་བུར་ཡང་། ཁོང་ཆོ་རྩ་སར་
 བཞུགས་རྒྱུན་གྱི་ཤོན་གཏོང་དངུལ་སྒྲག་རི་ཡོད་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་
 ཆོད་དུ་རས་གཞི་ཞིག་ས་ལ་བཀྲམ་ནས་དེའི་སྤྱིང་ཤོས་གནང་
 བ་དང་། རྣམ་འཁྱུར་གང་ལ་བརྟུན་ཀྱང་ལས་འཆར་དེར་
 ཐུགས་དབྱེས་པོ་བྱུང་ཡོད་པས་དབྱ་ལས་འབྲེལ་ཡོད་དང་
 བཅས་པ་རེ་བ་ཆོན་པོ་འི་ངང་གནས་རྒྱ་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༨
 ལོར་ལ་ཤོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆོན་པོ་དབྱིན་རི་ལོ་རྒྱལ་ས་ལོན་

འོན་ཏེ་ཆིབས་བསྐྱར་སྐབས་དང་བསྐྱལ། མོར་སྒྲིང་ངེས་སྟོན་པ་
 དང་ཁོང་གི་སྐྱེ་བྱུང་ནས་གཉིས་ནས་ལམ་གྱོན་རང་ངེས་ནས་
 བཏང་སྟེ་ཡོན་འོན་ལ་ཆེད་བསྐྱོད་གནང་། སྐབས་དེར་པཱ་
 ཆེན་ལོས་སྐལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་གར་བཞུགས་ཡོད་པས། རིན་
 པོ་ཆེ་བརྒྱུད་ངེས་སྟོན་པ་མཆོག་སྐྱེ་ཞབས་སྐྱུ་རོན་ཐི་སིན་ལ་
 འབྲེལ་མོལ་བྱ་བའི་ལོ་སྐབས་ལྷན་ནས་མོར་སྒྲིང་རིག་གཞུང་སྟེ་
 གནས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་། དེའི་མཐུན་ཕྱེན་
 འདུ་འཁོད་ཐོག་རོགས་རམ་གནང་བཞེས་བྱ་བ་ན། བོད་ཀྱི་
 རིག་གཞུང་སྐྱར་གསོར་སྤྲོད་ངེས་སྟོར་ཞིབ་པར་བྱས་ཤིང་། སྐྱེ་
 ཞབས་སྐྱུ་རོན་ཐི་སིན་ཁོང་ནི་དངོས་རིག་སྐྱེ་ཙལ་ལ་དབྱེས་
 མཉེས་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མོར་སྒྲིང་སྐྱེ་ཙལ་དང་།
 འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྟེ་གནས་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱེན་ལ་བརྟེན།
 ཨ་སྒྲོར་ཆོག་འདུམ་གྱི་དངུལ་འཛིན་ཞལ་འདེབས་རོགས་རམ་
 གནང་བ་མིག་སྒྲན་མིག་ཐོག་ཏུ་བྱུང་སྐབས་ཨར་ལས་འཁོ་
 འཛུགས་གནང་བྱ་བ་པ་བྱུང་།

ཁང་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་

མོར་སྒྲིང་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཁྱིན་ལ་ཨེ་ཀར་ ༥ མ་ཟིན་ཙམ་
 དང་བཞུགས་སྐར་ན་རམ་ས་ལ་ནས་སྤྱི་ལེའམ་ཀེ་ལེ་མེ་ཏར་
 ༡༥ དང་སྤེད་ཀ་ཙམ་གྱི་རི་འདབས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མོར་
 སྒྲིང་ཡོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅིས་སྒྲོང་ཁང་གི་ཁང་བཟོའི་བཀོད་
 རྣམ་ཐད་ཡུལ་ཡུང་གི་ཆགས་བབ་དང་། གནམ་གཤིས་ཀྱི་
 འགྱུར་འགྲོས། རྒྱ་ཆའི་ཐོན་ཁུངས་སོགས་ལ་སྐབས་བསྐབས་

དགོས་པར་བྱོལ་གཡོལ་བྱ་ཐབས་བྲལ་ཡང་། དེ་མིན་བོད་
 ལྷགས་ཀྱི་ཁང་བཅོའི་རྣམ་པ་གང་ཐོན་ཅུལ་གཉེར་བྱས་གིང་།
 དེ་ཡང་འགོ་གོན་གྱི་ཆ་ནས་སྦྱར་བཏང་ཡུལ་སྲོལ་གྱི་ཁང་པ་
 ལས་ཕྱན་བྱ་འགོ་སོང་ཆེན་ཡང་། རིག་གཞུང་གི་སྤེལ་གནས་
 བྱིན་ཡོན་སྤྲེལ་བོད་ཀྱི་ཁང་བཅོའི་རིག་ཅུལ་གྱི་ཁྱད་རྣམ་གང་
 ཐོན་བྱ་རྒྱ་དགོས་གལ་ཏུ་བཟུང་ཡོད། དེ་ཙམ་མ་ཟད་འདི་ཉིད་
 རང་རིགས་དར་དྲག་གཞིན་སྦྱས་ཆོའི་མིག་སྤྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་
 བྱུར་ན། རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་སྤྲོའི་བྱ་ཆོར་ཉམས་
 འདྲེན་པ། ཡུལ་གྱུ་གཞན་དང་གཞན་དག་གི་མི་རིགས་ལའང་
 བོད་ཀྱི་ཁང་བཅོའི་རིག་གཞུང་གི་ཁྱད་ཡོན་དངོས་སྤྱོད་
 ཐུབ་ཁར། བོད་མིར་ཆེ་མཐོང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་པའི་ལེགས་
 བྱས་སྤྱོད་འགོ་བ་སོགས་དགོས་དོན་ཁྱད་པར་བ་དུ་མར་དམིགས་
 པ་དགོས་དོན་དང་། རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད་པར་རྒྱས་སྦྱོས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཐོན་ཐབས་བྲས་པ་གཏན་ནས་མིན་པ་རྣམ་དཔྱོད་
 ཅན་དག་གི་གཟིགས་ངོར་རྒྱུ་བཞེན་པ་དེ་ལྟར་དང་། ཨར་
 ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཆའི་སྒྲོར་ནས་ལྷས་ན། དེང་སང་རང་རེའི་སྦྱི་
 ཆོགས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱན་གོམས་བཅོ་སྤྲེལ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་
 སྤྱོད་མེད་མཁན་ཕྱག་གསར་འགའ་གས་ཀྱི་ཁང་པ་དང་།
 འཛིན་ཆས། གོས་རྒྱན་སོགས་དར་པོ་བཀྲག་མདངས་ཅན།
 དཔེར་ན། ཁང་པར་ཆ་བཞག་ན་ནང་གི་གྲང་སྤེལ་དང་།
 ཕྱི་ཕྱགས་ཀྱི་དྲ་མིག་སོགས་ལ་ཆོས་གཞི་ལྡང་བྱ་དང་། ཁང་
 པའི་སྤྱོད་དང་། སྤྱུ་ཁྱད་སོགས་ཆོན་བྱ་ཅན། འཛིན་ཆས་ཀྱང་
 ཆོན་ཆོགས་ལ་མ་བྱུང་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དེ་འདྲ་བཅོ་

སྒོལ་དར་བཞིན་པ་འདི་དག་ཅིས་ཀྱང་སྦྱང་འོས་པ་ཞིག་རེད།
 རྣམས་ཀྱི་ཁང་བཟོའི་རྒྱ་ཆའི་ཐད་ཡུལ་ལྷང་འདི་ནས་ཐོན་པའི་
 ཨར་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་དེ་གཡམ་དང་། ཁང་སའི་ཁྲོད་ནས་ཐོན་
 པའི་བྲག་དོག་གསལ་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པའི་བཟོ་སྐྲུག་ཆེ་
 ལ་འགོ་སྤང་ལ་ཁེ་བྱུང་གང་ཆེ་ཐོན་བྱེད་པ་བྱུང་། ཁང་བཟོའི་
 བཀོད་པ་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྦྱང་སྤྱན་སྦྱང་གི་བཀོད་
 དབྱིབས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཏུ་
 ཅག་གི་ཡུལ་ལྷང་བོད་གངས་རྒྱུང་ས་དེ་ཉིད་འཕགས་མཆོག་
 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ། དེའི་རྣམ་རྟོག་
 རྒྱལ་མོན་པའི་བྱུང་སྤྱོད་བཟོ་རྒྱུ་སྤྱི་གཞི་འཆང་བ་སོགས་ད་
 རྒྱུ་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱོད་བཟུང་བཞི་པ་བར་ན་རིམ་གྱིས་བྱོན་
 ནས་བོད་རྒྱུང་ས་ལྷགས་གཉིས་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བའི་རང་
 ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྡངས་ཤིག་དང་།
 དེའི་བདེ་སྤྱོད་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བཀོད་རྣམ་དེ་ལྟར་བཏོན་པ་
 ཞིག་ཡིན། གཙུག་ལག་ཁང་གིས་དབྱ་དང་། དེ་འོག་ཁང་ཆེན་
 ཐོག་བཅེགས་གསུམ་ཐོག་སྒོར་འབྲིལ་དུ་ཡོད་པས་ཕྱག་སྦྱང་།
 དེ་འོག་བཟོ་རིག་སྤྱོད་ཆོད་ཀྱི་ཁང་ཆེན་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱིས་
 ཞབས་ཀྱི་པར། མགོན་ཁང་གིས་མཚུལ་བཅས་མཆོན་དོན་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན།

ཅ ཨར་ལས།

ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བྱུགས་བསྐྱེད་བྱིན་
 མཐུ་དང་། དེ་བཞིན་ལས་འཆར་བཀོད་པ་པོ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་དོན་

སྐབ་གཉེར་མཁན་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་སྒོ་བས་ཆོད་སེམས་བཅས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ནང་ཨར་ལས་ཀྱི་བྱེད་
 སྒོ་དངོས་སུ་མགོ་འཇུགས་གནང་བྱུང་པ་བྱུང་། ཨར་ལས་
 བོགས་མ་ལེན་མཁན་སྐུ་ཞབས་ཁྲ་གོར་ཁྱུ་བར་གཏན་ཁེལ་
 ནས། རྒྱ་འགྲོ་ཆང་མ་ཞོར་སྤྱིང་ནས་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཨར་
 རྒྱུག་གི་ལས་དོན་འགན་འཁུར་གཉེར་བས་བྱ་རྒྱ་བྱས་ཤིང་།
 གནད་དོན་ནི་ལས་གཉེར་འདི་ག་ཞོར་སྤྱིང་ནས་བྱ་རྒྱ་ཨར་པོ་
 བར་བཀོལ་བྱས་ཅི་བཞིན་འགྲོ་མིན་དང་། རྒྱ་འགྲོ་ལས་གཉེར་
 བས་བཏང་ན་རྒྱ་ཆར་བསྐྱེད་ལྡན་བཏང་དོགས་ཀྱིས་ལས་ཀ་
 དང་། རྒྱ་འགྲོའི་འགན་འཁུར་སོ་སོར་ཁ་བཀྲལ་བ་ལེགས་
 གནས་སུ་མཐོང་བས་ཡིན། ཨར་ལས་འཇུགས་བསྐྱེད་རིང་
 ཞོར་སྤྱིང་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན་ཀུམ་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཉིན་ལྟར་
 ཨར་ལས་སར་བསྐྱོད་ནས་བོགས་ལེན་པ་དང་མཉམ་གོ་བསྐྱུར་
 འབྲེལ་སྟོན་གནང་ཡང་། ཁང་བཅོའི་ཆེད་ལས་པ་གཅིག་མེད་
 ན་འབྱུང་འབྱུར་སྒྲིན་གནས་ཡོང་གཞི་ཆེ་ཞིང་། སྐབས་དེར་སྐུ་
 ཞབས་དེ་ལྷོ་ཏ་ཁྱུ་བ་དབྱིན་ཅིའི་མི་རིགས་ཁང་བཅོའི་ཆེད་
 ལས་པ་ཞིག་ད་རམས་ལར་ལོ་མང་གཏན་སྤྱོད་ཐོག་བོད་བྱིམ་
 ཀྱི་ཨར་ལས་བྱས་འགོད་ཀྱང་གནང་སྤྱོད་བ་དང་། ཁོང་ཆོས་
 ཞོར་ཁང་གི་ཁང་པའི་བྱས་འགོད་པར་རྒྱ་རྒྱས་ཡོད་མུས་ལ་
 བརྟེན། ཁོང་ལ་ཞོར་སྤྱིང་ཨར་ལས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་དགོས་
 པའི་རྒྱ་བཙལ་བྱས། དེ་ལྷོ་ད་ནས་ཁང་པའི་ས་རིས་སོགས་
 བཀོད་བྱས་གནང་ཡུལ་བོད་རིགས་ཁང་པ་བརྟེན་བཅོའི་སྒོ་བ་
 སྤྱོད་ཐོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ལས་གཉེར་བྱས། ཁོང་པ་ཨར་སར་

གཏན་སྡོད་ཀྱིས་ཁང་པའི་ས་བྱ་ཇི་བཞིན་ཡོང་མིན་ཞིབ་འཇུག་
 དང་། རྟོག་ཐོབ་པ་ཆོར་ཁང་པ་ཐོབ་པ་ས་བྱ་གཞིར་བཟུང་སྟུང་ཞབས་
 ཇི་ལྟ་ད་ནས་བཀོད་མངགས་གང་གནང་བ་བྱུང་བ་སྟུང་བྱས་ཏེ་
 བཞུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཉི་ཉོང་སྟོན་པོ་ཀ་ཆོག་གས་པ་ནས་ནོར་
 སྒྲིང་ཨར་ལས་ཐོག་མཐུན་རྒྱུན་རྟེན་གས་རམ་གནང་ཐུས་ཐོག་
 གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་ཞུ་རྒྱུ་འོན་ཀྱང་ཆ་ཆང་
 གནང་རྒྱུ་ཞུ་ཞུ་བཞེས་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ནས་ལོ་བདུན་རིང་ཨར་
 ལས་འཇུགས་བསྐྱུན་སྟེ་ཡོངས་ནས་ལེགས་འབྱུང་བྱུང་།

ཆ ལས་མི་གསར་འཇུག

སྐབས་འདིར་རྒྱ་ནག་གི་བཙོན་ར་ལྟ་བུའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དྲག་
 གཞོན་འོག་པོ་དེ་མི་མང་པོ་རང་དབང་དང་སྟོབ་སྟོང་གི་ཆེད་དུ་
 བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་མི་མང་དུ་སོང་བ་དང་། བཙན་བྱོལ་དུ་
 སྟོབ་གྲ་ཁག་དང་། རིས་མེད་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ནམས་བསྐྱར་
 འཇུགས་སོགས་ཆོས་དང་རིག་གནས། དེང་བསྐྱུན་གཤམ་ཡོན་
 དང་བཅས་པ་ཕྱ་ཚུགས་པའི་གནས་སྐབས་མངོན་དུ་གྱུར། གྲ་
 རྒྱུན་ནམས་རང་རང་འདོད་མོས་ཀྱིས་དགོན་སྡེ་སོ་སོར་གཏོང་
 གནང་གིས་པོད་གཞུང་གིས་འཆོ་ཐབས་མཐུན་རྒྱུན་རྟེན་གས་
 རམ། སྟོབ་གྲར་ལོ་ཆད་ཆེ་དྲག་པ་དང་། དགོན་སྡེར་འཇུག་སྟོབ་
 མེད་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་དར་གཞོན་གྱི་སྟོབ་གྲ་ཆེད་
 འཇུགས་བསྐྱུངས་ཏེ། གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱོངས་ཆ་ཆང་
 བ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་དར་གཞོན་གྱི་སྟོབ་ཐོན་པ་དང་།
 ཡང་གཤམ་ཡོན་ལ་དོ་འཁུར་མེད་པ། ཡོད་ཀྱང་ནམ་དུ་ཕྱིད་

ཀྲིས་མ་ལྷོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཞི་
 ཅུ་གཏན་ནས་མེད་རིགས། ཡང་འགའ་ཤས་ལག་གཉེས་ཕྱན་བྱ་
 དང་། འགའ་ཤས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་བཅོན་བྱས་པ་
 ཁག་གཅིག་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་བཅོན་འོག་དུ་བསྐྱར་ལོག་ཀྱི་ག་
 འདོད་མེད་པ་ཇི་མང་གིས་དེ་རམ་ས་ལར་ལས་མེད་བོད་
 རིགས་ན་གཞོན་མང་པོ་ཞིག་འཕར་ཆད་འགོ་བའི་འགོ་ཚུགས་
 ཞིང་། དེ་འདྲའི་བོད་ནས་འབྱོར་གས་མང་པོ་ཞིག་ནོར་སྤོང་ལ་
 ལས་རིགས་བཅོལ་འཛོལ་བྱེད་པར་ཡོངས་སྐབས། འདི་
 རིགས་ལ་ལྟ་སྦྱོང་བྱུང་ན་ལྟ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་མི་རིགས་
 གཅིག་གི་ལ་རྒྱུ་ལ་ཕྱག་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་
 དང་། དེ་དག་གི་སེམས་ཚོར་ལའང་། བོད་གཞུང་གི་གཟིགས་
 སྦྱོང་གིས་འཛོལ་ཡིན་སྐྱེས་པའི་གཏམ་དོན་གཉིས་ཡོད། མི་
 ཡུལ་དུ་གཉེན་ཉེ་གང་ཡང་མེད་པའི་དཀའ་སྤྱད་གིས་གཅོས་
 པའི་ལམ་ངན་དུ་འཕྱུར་མི་དགོས་པར་འཛོལ་བའི་མདུན་ལམ་གྱི་
 གཞི་ཅུ་ཚུགས་བྱུང་པ་དང་། གཞན་ཡང་ནོར་སྤོང་བོད་ཀྱི་རིག་
 གཞུང་གཅིས་སྦྱོང་ཁང་འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་
 བྱེད་པའི་ལྟེ་གནས་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། འདི་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 ཞབས་འདེགས་གང་བྱུང་ཅིག་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ན། ཚོས་དང་ཆབ་སྲིད་
 ལ་སྤྱོད་དགའི་བྱ་བ་ཡིན་སྐྱེས་པའི་སྤྱད་བསམ་གྱིས་དངས་ནས།
 འཁོས་དཔག་གིས་ལས་སྦྱོད་གང་བྱུང་ལྟ་བུ་འགོ་བཅུགས་པ་
 རེད།

དེ་སྐབས་ལྟ་བུ་བྱས་བསྐྱོར་ཆོས་ལགས་ཀྱི་རྒྱུས་འབྲེལ་

ཡོད་པའི་རི་མོ་ཆོབ་ཙམ་འབྲི་ཤེས་མཁན་ཉི་ཤུ་ཅུ་གྲངས་ཤིག་
 དང་། དེ་མིན་གིང་བཟོ་བ་སོགས་གང་འཆོམ་ལ་ལས་སྒྲིང་
 བྱས། ལྷག་པོ་ལ་འཆོམ་བཟོ་ཁང་འཁོས་དཔག་ཆུང་དུ་ཞིག་
 བཅུགས་གིང་། འཆོམ་ཁང་དེར་འཆོམ་བྱ་ཕྱན་བྱ་ཤེས་མཁན་
 ཆོར་གཙོ་འགན་སྒྲང་བཅུག་ནས་ཁོང་ཆོའི་བཀོད་སྒྲིག་འོག་
 ལྷན་བྱུངས་དང་། ལྷས་བྱུངས། ལྷ་གྱུའི་ཚེད་ཆས་བར་ཆང་
 ཅན་གྱི་རས་གཞིར་གཡག་དང་། རི་ཤོང་། ལྷག་ལ་སོགས་པ་
 འཆོམ་བཅོས་བྱས་ནས་ཆབ་སྲིད་དྲིལ་བསྒྲགས་དོན་དུ་ཚེད་
 ཆས་དེ་ཆོའི་རྒྱལ་ལ་ཤོད་གྱི་རྒྱལ་དར་དང་མདུན་ལ་ཤོད་རང་
 དབང་ཞེས་དབྱེན་ཡིག་དུ་བཀོད། དེ་དག་ནི་རྒྱུང་འཕྲུལ་
 སེལ་ཆོང་ཁང་དུ་ཆོང་བསྐྱར་གྱིས་འདུ་འགོད་ཕྱན་བྱ་ཡོང་
 ཐབས་ཀྱིས་ལས་མི་ཆོའི་འཆོ་བའི་མཐུན་ཁྱེན་བཅུ་ལ་འཆོལ་
 བྱས།

ང ལྷ་ཚུལ་ཁང་གི་སྒྲིང་དབྱེ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་ཚུལ་ལས་གྲྭ་ཁག་དང་། མཐོ་སྒྲིབ་གྱི་
 འཛིན་ཁང་སོགས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཁང་བཅུགས་ཐོག་ས་
 གསུམ་ཅན་དེ་ལེགས་བྱུང་བྱུང་ནས། ལྷ་ཚུལ་ཁང་གི་སྒྲིང་དབྱེ་
 དབྱེས་སྒྲིན་ཞུས། ལྷག་པོ་དེར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 གདན་ཞུ་གསོལ་འདེབས་བཀའ་བཞེས་སྤྱི་སྒྲིན་ཐོབ། དེ་ཉིན་སྤྱི་
 འབྲས་ཆོགས་གཙོ་དང་། བཀའ་ཤག་སྤྱི་འབྲས་ནམ་པ། དུང་
 ཆེ་ཆུང་གིས་མཆོན་པའི་ལས་བྱེད་ཁག་ ལྷ་མགྲོན་སོགས་མི་
 གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གདན་ཞུ་དང་། ད་སར་གཉུག་མར་

གནས་པ་དང་། སྤྱོད་གས་ནས་ལྷགས་པའི་བོད་མི་དང་། མི་
 རིགས་གཞན་ཁག་བཅས་སྤྱོད་ཆོ་གསུམ་སྒོར་འདུ་འཛོམས་
 གུང་། ལ་གོང་ས་མཆོག་ཞབས་སོར་པ་རྒྱུ་རེ་ཁ་མངོན་པར་
 འཁོད་ཅིང་། སྒོ་ད་བྱེད་དར་ད་གུངས་ཆོས་ཆོཌ་ལྷ་ལྷན་གཅིད་
 འབྲེག་བསྐྱངས་ཏེ་ནོར་སྤིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྤྱོད་
 ཁང་གི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྲེས་པར་མཛད། དགེ་འདུན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་སེར་སྤྱིང་དང་བོད་གཞུང་སྒོས་གར་སྐྱ་ཅལ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གྲུས་བསྐྱུ་བྱས་པ་དང་མི་འཛིགས་སེང་ཁྲིར་ཞབས་
 སོར་མངོན་པར་འཁོད་པ་དང་། ཆེད་ཐེབས་འབྲས་སྤྱངས་
 གསུང་བཟང་བས་སྤར་སྒོལ་ནོར་སྤིང་སྤྱོད་སྐྱུ་འི་བརྟན་
 བཞུགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་འདུ་བཀྱི་བར་བྱས།
 གསུང་མཆོམས་དང་བསྐྱུན་ངེས་སྒོན་པ་མཆོག་ནས་མཆུལ་
 ཆོམ་འདེགས་དང་། བོད་སྤྱོད་སྤྱོད་རིག་གི་ལོ་ལ་གོ་ལོ་གའི་སྤྱོད་
 དཔོན་ཐོན་མི་སམ་སྒོ་ཌའི་སྤྱང་བརྟན་གནས་འདིར་རིག་གནས་
 རྒྱ་གཏེར་གྱི་ཐ་ཆ་བས་འཕྱར་བའི་རྟགས་ཏེན་སྤྱད་སྐྱུན་ལམ་
 འདེགས་མཆོན་དུ་བསྐྱར་འབྱལ་བྱས། དུས་མཆོམས་དང་
 བསྐྱུན་དེར་འདུས་ཡོངས་ལ་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས། དགེ་
 འདུན་རྣམས་ལ་མཛལ་དར་དང་བསྐྱེན་བཀྱར་སོགས་བཀྱིས་
 དགེ་མཆོན་འབར་བའི་ལེགས་བྱས་འདུ་བཀྱི་བ་ཟིན་འཕྲལ།
 མགོན་པོ་གང་གི་འཇུམ་ཞལ་ལྷ་བ་དཀར་པོ་དཀྱེས་པའི་འོད་
 སྤྱང་དེར་འདུས་ཡོངས་ལ་འཕྲོ་བར་མཛད་པ་དང་། འབྲེལ་
 ཡོད་ལས་དོན་བཀྱིད་ཁྱར་བྱ་མི་རྣམས་ལ་ལེགས་གཟེངས་
 གསུང་གི་དབྱགས་དབྱང་དང་། སྤྱང་དོར་བྱེད་སྤྱོད་བཀའ་སྤྱོད་

ཟབ་གསུང་བདུད་ཅིའི་ཟེགས་མ་དེར་འདུས་ཡོངས་ཀྱི་ན་བའི་
བྱ་གའི་བཅུད་དུ་བཞུགས་པར་བསྐྱེད་ས་ཤིང་། དེ་རྗེས་འདུས་
ཚོགས་ནས་ཤིས་ཚོག་གི་གདངས་སྟུན་པར་འབྲོལ་ཞིང་། བོད་
གཞུང་ཚོས་རིག་ལས་ཁྱད་ས་ནས་སྐྱུ་མགོན་ཡོངས་ལ་ལེགས་
དར་འབྱུལ་ལམ་ཁྱུས་ཏེ་མཛད་སྒོ་གོལ།

ན ཚོས་ནོར་ཁང་དང་ནོར་ཁྱིང་གསལ་མགོན་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༤ ལ་ཚོས་ནོར་ཁང་གི་ཁང་བཟོའི་ལས་བཅོལ་སྐྱུ་
ཞབས་དེ་ལྟེ་ད་དང་། བོགས་གཏོང་བྱ་ཡུལ་སྐྱུ་ཞབས་ཁྲ་ཀོར་
ལ་ཁྱུས་ཤིང་། སྐྱུ་ཞབས་དེ་ལྟེ་ད་ནས་ནོར་ཁྱིང་སྐྱུ་བྱུང་འགན་
འཛིན་ཀེམ་ཡེ་ཤེས་དང་ངེས་སྟོན་པ་མཚོག་ལ་སྐྱོང་བཀོས་ཀྱི་
བསམ་ཤེས་བཏོན་རེས་བྱས་ནས་ཁང་པ་བྱས་འགོད་ཀྱི་ས་
རིས་དང་། བཏན་ཆའི་འགན་ཁུར་ཚང་མ་ཁོང་གིས་སྐྱེད་སྤྱོད་
ཨར་བྱུང་པ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱུ་བཅོལ་བྱས། སྐྱུ་བྱུང་འགན་འཛིན་
ཀེམ་ཡེ་ཤེས་ལགས་ནོར་ཁྱིང་དང་། ཚོས་ནོར་གཉིས་ཀའི་
ཨར་ལས་ལ་ལྟ་རྟོག་བྱ་དགོས་དང་། སྐྱུ་ཞབས་དེ་ལྟེ་ད་སྐྱུན་
ཁམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་ལས་དུས་སུ་ཐེབས་མ་བྱུང་པ། ཡང་
འཛིན་ཆས་དང་། ཐེབས་རིས་ཚང་མ་ནོར་ཁྱིང་ལག་ཤེས་པས་
བཟོ་བསྐྱུན་བྱས་སྐབས་འགོར་གཞི་གང་འཆམ་བུང་། ཁང་
མིག་སོ་སོར་མིང་དང་། དེ་བསྐྱུན་ཐེབས་རིས་མི་འདྲ་བ་ཡོད།
དཔེར་ན། ཁང་མིག་གཅིག་འབྲུག་དང་། གངས་སེང་སོགས་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོན་ཆགས་དང་། ཡང་བོད་ཀྱི་རྩ་མོའི་འདྲ་རིས།
ཡུལ་འབྲོག་གི་འདྲ་རིས། བོད་ཀྱི་བྱ་རིགས་འདྲ་མིན་སོགས་

གྱི་བྱིས་བརྟན་གྱིས་གྲང་ཐེབས་ཡོངས་སུ་བཀང་ཡོད། ཁང་
 མིག་སོ་སོར་ཆབ་ཁང་དང་། གཟིམ་སྤྱོད་དང་ལྷགས་དང་
 མཐུན་ཞིང་། འཛོན་ཆས་ཡོངས་རྫོགས་བོད་བཟོའི་རྣམ་པ་
 ཡོད་པ་ལ། དང་བསྟུན་གྱི་མཁོ་སྤྱོད་དང་འཆམ་ཞིང་། ཁང་
 མིག་ཆང་མར་བོད་གྱི་གུམ་ཟེའི་ས་གདན་སོགས་མདོར་ན་
 ཉལ་ཁེབས་ཡན་ཆད་ལ་བོད་ལྷགས་འདྲ་གཟུགས་ལྟན་དུ་བས་
 སུ་བཅོས་ཡོད། ཞིབ་ཆ་འདིར་འབྲིར་མ་ལང་ཞིང་། གང་ལྟར་
 བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༩ རང་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་འབྲི་གྲང་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེ་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་སྒོ་དབྱེ་ཏེན་འབྲུང་གི་
 སྒེས་པ་གྲུབ་པའི་བྱིན་འབེབས་མཛད། ད་ཡོད་འགན་འཛིན་
 བདེ་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་འབད་བཅོན་དང་།
 འཛོན་ཐང་གང་ལེགས་ཡོད་པའི་ཁར་ཁེམ་སྟེ་ཏེ་ཡར་མགོན་
 ཁང་ཁག་གི་ཉམས་ཞིབ་དུ་ཆེད་གཉེར་བྱས་ཏེ། རིམ་པས་ཡོང་
 འབབ་ཀྱང་གང་ཆེ་བྱུང་བས་སྦྲར་ཡང་ཁང་ཁང་ས་རྒྱ་བསྐྱེད་
 བྱས། དེ་ཆོའི་ནང་དབྱས་གཙང་གི་ཁང་མིག་ལ་དབྱས་ཆས་
 རྒྱན་གོས་ཅན་དང་། མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁང་པར་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་གོས་
 རྒྱན་དང་། ལུལ་སྒོལ་སྤྱོད་སྦྲངས། མདོ་སྤྱོད་ལ་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་
 རྒྱན་གོས་དང་། དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་འདྲ་རིས་བཀོད་ཅིང་།
 ཁང་མིག་ལེགས་ཤོས་དེར་སྤོང་བཅན་ཁང་ཞེས་བཏགས་ནས་
 དེའི་ནང་བོད་ལྷགས་དྲེད་ཅན་ཕྱག་སྐམ་དང་མཆོད་གཤོམ།
 མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྟན། བོད་ལྷགས་གདན་ཅིག་
 སོགས་སྐྱིག་གཤོམ་བྱས་ཡོད། ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་ལ་ཆ་
 བཞག་ན། ཆོས་ཞོར་འགྲུལ་ཁང་ད་རམ་ས་ལའི་ནང་ཆེ་ཤོས་

མིན་ཡང་། ལེགས་ཤོས་ཡིན་ཞེས་ཞུ་ཆོག་པའི་ཆོད་དུ་ཡོད།
དེ་བཞིན་ནོར་གླིང་མགོན་ཁང་འགོ་འཇུགས་ཞུ་སྤངས་སོགས་
ཞིབ་ཐུ་བྱས་ན་ཡིག་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཆགས་གཞིར་བརྟེན་འདི་
ཞིབ་ཐུ་བྱ་མ་དགོས་པར་ནོར་གླིང་གསལ་མགོན་ཁང་གི་གཙོ་
འགན་ཨ་མོ་དགའ་སྦྱིད་ལགས་ཀྱིས་ཁྱེད་པོ་ལོད་པ་དང་། ནང་
ཆས་དང་བཀོད་དེ་བྱིབས་སོགས་གོང་གི་ཆོས་ནོར་ཁང་དང་
གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད།

ནོར་གླིང་གསལ་ཁང་ནི་ད་ཆང་རྒྱ་ཆེན་དེ་འདྲ་མིན་
ཀྱང་། ཕྱི་བཟོ་བཀོད་དང་ནང་གི་བསྐྱེགས་བཀོད་སོགས་བོད་
ཀྱི་བཟོ་རྒྱུ་གྱི་བྱད་ཆོས་ལྡན་པར་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ནང་
ལོགས་ཀྱི་རི་མོ་སྒྲ་ཆོགས་ནི་བོད་ས་རང་ན་ཡོད་པའི་བྱ་བྱེའུ་
རིགས་ཡིན་པ་དང་། གནམ་ཡོལ་བཟོ་བྱ་བ་སྤྱིན་རིས་སོགས་
གང་ལའང་བོད་རང་གི་བཟོ་རྒྱུ་གྱི་བྱད་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་
བྱས་ཡོད། ནང་གི་ཞལ་ལག་ཀྱང་བོད་རང་གི་ཟས་རིགས་སྒྲ་
ཆོགས་གཙོ་འདོན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ལྡན་གྱི་ཟས་རིགས་མཁོ་
སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཞབས་ཞུ་པ་རྣམས་ནི་སྐད་རིགས་གསུམ་
ནས་ལྡེ་བར་གཤེས་མཁན་དང་། གསལ་ཁང་ཞབས་ཞུ་བའི་
ཉམས་སྦྱོར་སྤྱད་པོ་ཡོད་མཁན་གཞན་ཡིན། རྣམ་རྒྱུན་ནོར་
གླིང་མགོན་ཁང་གི་སྤྱི་མགོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་
ག་ནས་ཞལ་ལག་མཆོད་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་ནོར་གསལ་ཁང་ནི་
ཆོས་ནོར་མགོན་ཁང་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ནང་གི་ལྡེབས་
རིས་ཕོ་བྲང་པོ་རྒྱ་ལ་དང་རྒྱལ་ཆེ་དཔལ་འཁོར་མཆོད་རྟེན་

སོགས་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རི་མོ་ལྷ་ཚོགས་དང་། ནང་
 ཆས་ཆ་ཚང་གིང་གིས་བཟོས་བོད་རིས་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་
 ཅིང་། ས་གདན་དང་བཅས་ཆད་ལྡན་གསོལ་ཁང་གི་རྣམ་པར་
 བཟོ་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད། སྤྱི་རོལ་དུ་མེ་ཏོག་གླིང་ཀ་གྱར་དང་
 བཅས་སྐྱུ་མགོན་ལ་དམིགས་བསལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད་དུ་ཞལ་
 ལག་མཆོད་ས་བཟོ་བསྐྱུན་གང་ལེགས་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་
 ཞལ་ལག་ལ་བོད་རང་གི་ཟས་རིགས་དང་ཡོ་རོབ་གླིང་དང་ཨེ་
 བ་ཡའི་གླིང་གི་ཞལ་ལག་སོགས་ཤར་རྒྱུ་མགོན་སྤྱི་ཡོན་གྱི་
 ཐུགས་མེས་བཞིན་གཡོས་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གངས་སྤྱིད་
 སྤྱི་ཐབ་མ་བྱན་ཆེན་མོ་དང་ཆོས་གར་མ་བྱན་ཆེན་མོ་སོགས་
 ལས་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་དང་བྱང་ཆད་སྤྱོད་བཅས་ཅན་དག་གི་
 ལག་རྩལ་དང་ཉམས་སྤྱོད་རྒྱན་འཛིན་ཐོག་བོད་རང་གི་ཞལ་
 ལག་བཟོ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ཡོ་རོབ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཞལ་ལག་
 བཟོ་སྐྱེད་སྤྱོད་ལ་དམིགས་བསལ་སྤྱོད་བཅས་ཡོད་མཁན་གྱི་
 མ་བྱན་ཆད་ལྡན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་གི་ཡོད། ཞབས་ཁུ་པ་
 རྣམས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གསོལ་ཁང་ཞབས་ཁུའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཡོད་མཁན་དང་སྐད་ཡིག་བཞིན་སྤྱོད་པར་ཤེས་མཁན་མང་
 ཞིང་། ཞབས་ཁུ་ཕོ་མོ་སྤྱི་ཡོན་ཡང་བོད་རང་གི་ཆས་གོས་སྤྱས་
 ལྡན་གྱོན་ཅིང་ཀྱན་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་ཆད་ལྡན་གསོལ་ཁང་གི་
 རིམ་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།

༥ བདེ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་།

བདེ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཡུལ་ལ་ས་སྤྱོད་མང་པོ་མེད་

ཀྱང་། གང་ཡོད་པའི་ས་ལྷག་དེར་བྱེད་སྒོ་གང་དགོས་ཚད་བྱུང་
 པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་གྲོས་འདྲི་གོ་བསྟུར་གནང་གིང་། རྟོག་སྒྲིང་གི་
 ཁང་བཅོའི་མཆོན་དོན་གོང་དུ་བྱས་པ་ལྟར་དང་། སྤྱི་ཡོངས་
 ནས་བྱས་ན། ས་ཁྲོལ་གང་ཡོད་ལ་ཁང་པས་གྲུ་དོག་ས་སྤྱོད་
 མེད་པ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཁོར་ཡུག་གི་མཛེས་བཞོན་ལ་ཉམས་
 ཆགས་ཆེན་པོ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་བཞོན་པར་རི་མི་
 ལྷམ་པའི་གོམས་གཤིས་ངན་པའི་རྗེས་འབྲས་ལྷག་རྒྱུ་གདོན་མི་
 ཟ་ཞིང་། དེར་བརྟེན་ཁང་པ་སོ་སོའི་དབར་བར་སྒྲིང་འཛོག་རྒྱུ་
 སོལ་སྒོ་འདྲི་གྲོས་བསྟུར་མང་པོ་གནང་དགོས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་།
 རྩེབས་རིས་སྤྱ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས། ལྷ་བྲིས་དགེ་ཆེ་
 བསྟན་ཆོས་འདས་པོས་གཙོ་འགན་ཁུངས་ཏེ། དེས་སྟོན་པ་
 མཆོག་ལ་འདྲི་བསྟུར་དང་འབྲེལ་ཚོར་སྒྲིང་ལྷ་བྲིས་སྤྱེ་ཆོན་ནས་
 བརྟན་རིས་འབྲི་འགོད་བྱས།

སྐབས་དེར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 དགྲུང་གངས་རེ་གཉིས་སྤྱ་ཤེབས་པའི་ཚུལ་བསྟན་སྤྱ་བཞེགས་
 གྱི་ཚད་མ་ཡོད་རིགས་ཞིན་ས། སྤྱ་ཆེ་དོ་རྗེའི་རང་ཁམས་སྤྱ་
 བསྟན་སྤྱད། ཆོགས་ཁང་གི་སྒྲིང་སྤྱོགས་ཁོར་ཡུག་དུ་གནས་
 བརྟན་བཅུ་དྲུག་དང་། ཆེ་ལྷ་ནམ་གསུམ་གྱི་སྤྱ་བརྟན་ངོ་གངས་
 འབྲི་འགོད་བྱས། མཐོང་ཡངས་སྤྱ་ལ་གོང་ས་སྤྱ་ཤེང་ན་རིམ་གྱི་
 སྤྱང་བརྟན་དང་། བྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
 བཞེངས་བསྟུན་དང་། དེ་བཞིན་ཆོགས་ཁང་ནང་བྱུང་བ་
 རིགས་ལྷ་གཙོ་གྱུར། བྱུང་དབང་ཞལ་གངས་ཆེག་སྒྲིང་ཉིས་
 བཅུ་དང་། སྟན་ལྷ། ཆོ་དཔག་མེད་སོགས་ཤེབས་བཞོན་བྱས་

ཡོད། གཞན་ཡང་། གཟིམ་ཆུང་སོགས་ལ་སྤང་བརྟན་དང་།
 ཞལ་ཐང་འབྲི་བཀོད་ཞུས་པ་ནམས་རེ་རེ་ནས་འདིར་བརྗོད་
 གིས་མི་ལངས། ཐེབས་རིས་འདི་དག་རྒྱལ་སྐབས་ངེས་མེད་པ་
 མཆོག་དུས་ཆོད་ནམ་ཡོད་ལ་ཉིན་གང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 མཉམ་བཞུགས་གིས་ལྟ་ཉོག་གནང་། དེ་བཞིན་འཛིན་ཆས་
 སོགས་ཀྱང་གཙོ་བོ་སྤྱི་བྱུང་འགན་འཛིན་ཀེམ་ཡེ་ཤེས་ལགས་
 ནས་བཀོད་འདོམས་གིས་ཤིང་བཟོའི་སྡེ་ཆན་དང་། འཆོམ་
 བཟོའི་སྡེ་ཆན་ནས་གསར་བསྐྱུན་ཞུས་པ་ལས་ཕྱི་སྤྱོད་ནས་
 གོང་ཆེ་ཉོ་སྤྱོད་ཞུས་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག

ཐ ཉེན་གཙོ་བྱུང་དབང་གི་སྐྱུ།

སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་
 དགོངས་བཞིན་ཉེན་གཙོ་བྱུང་དབང་གི་སྐྱུ་དང་བཞེངས་
 བསྐྱུན་གནང་མཁན་ཉེན་བཞེངས་ཆེ་མོ་ཅེ་གདོང་སྡེ་པ་དོ་རྩེ་
 ལགས་སུ་ཆེད་གཉེར་ཁུ་རྒྱ་གཞན་ཁེལ་བར་ལྟར། ཆོས་རིག་
 དུང་ཆེ་མཁས་གྲུབ་ལགས་ར་རུ་ཕུར་དུ་ཉེན་བཞེངས་ཆེན་
 མོར་འབྲེལ་མོལ་ཁུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེད་ཐེབས་གནང་སྟེ་ཉེན་བཞེངས་
 དག་ཆེ་དང་། ཁོང་གི་ཕུག་རྒྱུན་འཇགས་པའི་ལག་རྩལ་པ་ལྟ་
 རོར་གླིང་དུ་ལས་ཞབས་ཁུ་རྒྱ་ཐག་བཅད་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤
 ལོར་དགེ་ལས་ནམས་ནོར་གླིང་ལ་ཆེད་འབྱོར་གིས་ཉེན་
 བཞེངས་ལག་རྩལ་པ་ལྟ་རོར་གླིང་དུ་ལས་ཞབས་ཁུ་རྒྱ་གཞན་
 ཁེལ་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་དགེ་ལས་ནམས་ཚོར་གླིང་ལ་ཆེད་
འབྱོར་གྱིས་ཏེན་གཙོ་བྱུང་པའི་སྤང་བརྟན་གསར་བཞེངས་ཀྱི་
ལས་འགོ་བཙུགས། ཏེན་གཙོ་འོ་ནང་གཟུངས་སུ་གང་བྱུང་ཆེད་
མཐུན་མེད་པ་ཐལ་ཉེས་འབྱུང་དོགས་ཀྱིས། ནང་གཟུངས་
གཞན་ནས་སྤྱི་ལ་ཟིན་ཐུས་ན་སྤངས་འཛིན་མ་བྱུང་པའི་སྤྱོན་
གནས་ཆགས་སྐྱུ་ཡོང་ཉེན་ལ་བསམ་སྟེ་གཟུངས་སྤྱི་ལ་མཁན་
ཆེད་མངགས་འབྲས་སྟོ་གླིང་དགེ་འདུན་པ་བཞི་ཕྱེ་གདན་ཞུ་
དང་། གཟུངས་བཞུགས་སུ་གཙོ་པོ་ལགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་ཆོས་
དང་། ཏེན་བྱིན་ཙ་ཆེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྱུང་དང་། འབྲུམ་
ཆ་ཆང་གཉིས། བརྒྱད་སྟོང་པ་གྲངས་བཙུ། གཟུང་བརྟུས་
གྲངས་དགུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་བྱགས་གཟུངས་དང་།
མགིན་གཟུངས་སོགས་ཇི་དགོས་དམ་དོན་བྱས། གཟུངས་
འབྲུལ་ཞུ་བའི་ཉེན་དབྱུ་བཞུགས་སུ་ཕན་མ་སྟོ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་
གདན་ཞུ་ཕྱག་བསྟར་གནང་ནས་ལེགས་འབྱུང་བྱུང་བ། ད་ལྟ་
ཚོར་གླིང་བདེ་ཕན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐལ་ཕུན་སྐྱེ་པོ་ཡོངས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཏེན་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན།

ད ཚོར་གླིང་བདེ་ཕན་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཁོར་ཡུག་ཡོངས་ཀྱི་
དབྱེ་འབྲེད།

མངོད་ཏེན་དངོས་གཞི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་
ཞུས་ཤིང་། དེ་ཉིན་མངོད་གཙོར་སྤྱི་ཚོར་ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་གདན་ཞུ་སྟོངས་གསོལ་བཀའ་བཞེས་སྟོན་ནས་
སྤྱི་གཙུག་དུ་འཛོལ་ལྟར། ཞབས་སེན་འོད་ཆགས་ཀྱི་རི་མོ་

ནོར་མྱིང་པད་མའི་འདབ་མར་བཀོད་དེ་ལེགས་བྱས་བྱེ་བའི་
གཏེར་མཆོ་ཡོངས་སུ་རྒྱས། མཇུག་ཞབས་སུ་སྐྱབས་རྗེ་ས་སྐྱ་
བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ། འབྲི་གྲང་སྐྱབས་མགོན། དགེ་ལྷན་བྱང་
ཅེ་ཆོས་རྗེ། བོད་གཞུང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་
བཀའ་ཡི་མདུན་འདོན་དང་། གོས་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་དང་།
སྤྱི་འབྲས་ནམ་པ། བྱང་གཞོན་ཡན་གྱི་སྲིད་ཁྱའི་ལས་བྱེད། ར་
སར་བཙའ་བཞུགས་ལས་བྱེད་བགྲས་ཡོལ་ནམ་པ། མངའ་
སྡེའི་སྡོན་ཆེན་དང་། ཉི་ཉོང་གོས་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་འབྲས་གཅིག་
ཡོལ་དམག་སྐར་གྱི་དམག་སྤྱི་ཆེན་མོ། ས་རན་སི་གཞུང་ཆབ་
ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་བྱང་ཆེ་དང་པོ། ཉི་ཉོང་རིགས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་ཆོགས་
གཙོ་ལྷམ་སྐྱེ་སྐྱེ་ལགས་གཟིམ་ཁང་སྡོས་བཙས་སོགས་ཆོགས་
འབྲས་ཉི་ཤུ། སོག་པོ་དགའ་ལྷན་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དང་།
རུ་སུ་ནང་པའི་མངའ་སྡེ་སྐྱེ་རུ་ཡ་ཉི་དང་། ཨ་གིན་སི་གི་སྐྱེ་
ཆབ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆེ་རྒྱ་ནམས་
དང་། རྒྱ་གར་གསུང་ཞབས་ནམ་པས་དབྱས་དགེ་འདུན་འདུས་
པ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་སེར་སྐྱ་མི་མང་སྡོང་ཆོ་གསུམ་ལས་བཞུལ་བ་
མཇུག་སྡོར་ཆེད་བཙར་གནང་། ལ་གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་
མཆོག་གི་ཞབས་སེར་ནོར་མྱིང་ཀྱན་དགའི་སྐྱེད་ཆལ་དུ་མངོན་
པར་བཀོད། བདེ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སྡེང་ནས་སྤྱན་
རྒྱ་དང་། གར་པས་བསུ་སྡེའི་དབྱངས་སྤྲོན་པའི་སྤྱི་བརྒྱ་ཀྱན་ཏུ་
འཁྱོལ་བ་སོགས་ཐེབས་བསུ་རྒྱ་ཆེར་ཞུས། ལ་གོང་ས་མཆོག་
ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེན་གཙོ་ལེགས་བྱས་བྱེ་བས་བསྐྱར་
པའི་བྱུང་པའི་སྡེང་བརྒྱན་ལ་སྤྲོན་དར་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་སྲིད་

ན་རིང་བ་འབྲུལ་གནང་མཛད་དེ་མི་འཛིགས་གདོང་ལྡས་
བཏེགས་པའི་གསེར་གྱི་བྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་སེན་གྱི་རེ་
ཁུ་མངོན་པར་བཀོད། རོར་ཁྱིང་ངེས་སྟོན་པ་དང་སྤྱི་བྱེད་
འགན་འཛིན་ནམ་གཉིས་ནས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་
དང་། བྱེ་བྲག་བོད་མྱོངས་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་མངོན་པར་
མཐོ་བའི་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོ་མི་གཞིག་དོ་རྩེའི་རང་ཁམས་སུ་བཏན་ཅིང་།
རོར་ཁྱིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྤྱོད་ཁང་འདི་ཉིད་རབ་
འབྲུམས་རིག་པའི་སྤྱོད་ཅུལ་གྱི་གཏེར་དུ་བཅུལ་བ་སོགས་བྱུགས་
བསྐྱེད་མཛད་པོ་ཆོས་རྩེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ། མཁུ་ཏལ་གྱི་
ཆོས་བྱེད་འདེགས་འབྲུལ་དང་། གོས་ལྷན་དུ་བས་གྱི་མགོན་པོ་ཆོ་
དཔག་ཏུ་མཛད་པའི་ཐང་བཏན་འབྲུལ་ཆོན་དུ་བསྟར། ངེས་སྟོན་
པས་རོར་ཁྱིང་སྤྱོད་ཅུལ་ཞེ་གནས་ཀྱི་བྱུང་བ་ལས་བཅུམས་ཏེ་
སྟོན་དང་འབྲུང་འབྲུར་དང་བཅས་པའི་ལས་རིམ་པ་ཁག་དེར་
ཆོགས་ཡོངས་ཀྱི་སྟན་དབང་དུ་ཞུས། །ཞོང་ས་སྤྱབས་མགོན་
ཆོན་པོ་མཆོག་ནས་སྒྲུང་དོར་བཀའ་སྟོབ་བསྟུལ། སྤྱིས་ཆོན་
དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱས་རིས་མཛད་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་
མཆོར་ཏེན་འབྲུང་ལེགས་དར་དང་། བསྟན་འགྲེད་དད་འབྲུལ་
བསྟར་ཏེ་གིས་བརྗོད་ཀྱི་མཐའ་རྒྱན་ནས་སྤྱོད་པོ་མཛད་སྟོ་
བཀྱིས་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ངང་ནས་གྲོལ་ལོ།

བདེ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་ཆོམས་ཆོན་
འདོད་འཛོ་བདེ་ཡངས་ཀྱི་ནང་མཁྱེན་བཙུའི་གཏེར་ཆོན་ཞོང་
ས་སྤྱབས་མགོན་ཆོན་པོ་མཆོག་དབྱས། རིས་མཛད་ཆོས་རྒྱད་

ཀྱི་ཆ་ཆེན་ཁག་ བཀའ་ཤག་ ལས་བྱེད་དང་། སྐྱ་མགོན་གཙོ་
 གས་ལ་ཉིན་གྲང་ལྷགས་སྤོན་འབྲུལ་བསྐྱར་དང་། དེ་མིན་ནོར་
 གླིང་ཁང་ཁྲོལ་ཁག་ལ་སྐྱ་མགོན་སུམ་བརྒྱ་བཀལ་བར་གསོལ་
 སྤོན་དང་། བྱོང་གསེབ་ཡུལ་མི་བྲིམ་མཆོས་ཡོངས་ལ་གྲ་ཞོམ་
 པའི་གྲང་ཆོགས་བསྐྱར་འབྲུལ་ཞུས། ཉིན་གྲང་གསོལ་སྤོན་གྲུབ་
 འཕྲུལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་བྲམས་སུ་ཞབས་སྟེགས་བདེ་སྟན་
 སྤོན་ནས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་ཞབས་པད་མངོན་པར་མཐོ་བའི་
 བྱང་དུ་གཙོ་གས་ནམ་པ་དང་། སེར་སྐྱ་མི་མང་བཅས་འདུས་
 པའི་འདུ་རྩེ་མངའ་སྡེའི་ཆོན་ཆེན་གྱིས་གསུང་བཤད་གནང་།
 དེ་ནས་པོད་གཞུང་རྒྱུས་གར་ཆོགས་པས་སྐྱ་གར་གཞས་སྒྲིའི་
 གཟིགས་འབྲུལ་དང་། རྒྱ་གར་ཡུལ་མིས་ཡུལ་གཞས་བྲོ་གར་
 སོགས་གཟིགས་འབྲུལ་བསྐྱར། བྱེད་ཡོལ་ཕྱག་ཚོད་བཞི་པ་
 ཙམ་ལ་ལ་གོང་ས་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱངས། ཕྱི་ཉིན་སྤྱིད་
 གསུམ་འགན་མེད་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐྱར་ཡང་
 རོར་གླིང་བདེ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞབས་སེར་འཁོད།
 སྲོལ་རྒྱན་གཞས་སྐྱ་སོགས་གཟིགས་འབྲུལ་གནང་བར་དགེས་
 མཉེས་གྱིས་དེར་འདུས་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བུའི་ཆོགས་ནམས་སྒོ་
 དགའི་གནས་ལ་བཀོད་དེ་མངའ་སྡེ་གཟུབ་རྒྱས་ངང་བྱོལ།

ན འཆོམ་སྡེ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ནོར་གླིང་འཆོམ་པོའི་སྡེ་ཆན་འདི་གསར་
 འདུགས་བྱས། འཆོམ་བཟེའི་གནས་ལ་བྱང་བ་དང་ཉམས་
 བྱོང་ཆེ་བའི་དགེ་འཇམ་དབྱངས་ཉི་མ་ལགས་གྱིས་ཐོན་རྫས་

བཟོ་འདོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་མིའི་ལག་རྩལ་ཡར་རྒྱས་
གཏོང་བའི་ཀང་འགན་འབྲེལ་བ་དང་། རྟོག་སྒྲིབ་སྤྱི་བྱེད་
འགན་འཛིན་ཀེམ་ཡེ་ཤེས་ལགས་ནས་བཟོ་བཀོད་དང་ཆོང་
དོན་རིགས་གཙོ་གཉེར་གནང་གི་ཡོད། གཞན་ཨ་རིའི་ནེའུ་
ཡོག་ཏུ་རྟོག་གཞི་བྱས་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་གྲོན་ཆས་རྩས་འགོད་
ཐད་འཇམ་སྒྲིབ་ན་སྟན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྒྲོབ་གྲ་ཆེན་མོ་
Parsongs School of Design ནས་ཆེད་ལས་སྒྲོབ་ཐོན་པ་
བསོད་ཆོས་ལགས་ཀྱིས་སྤྱི་བྱེད་འགན་འཛིན་དང་མཉམ་ལས་
ཐོག་གནའ་དེང་བྱུང་གི་བྱེད་ནམ་ལྡན་པའི་གྲོན་ཆས་སོགས་
འཆོམ་བཟོའི་ཐོན་རྩས་འདྲ་མིན་རྩས་འགོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

པོད་རང་གི་བསམ་སྒྲུབ་མཛུས་རྩལ་རིག་གནས་མང་
གཞི་བྱས་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་ངོར་འདུག་པའི་མཁོ་འདོན་
དང་། དེ་འཆོམ་བཀོད་ནམ་ཀྱི་རྩས་འགོད་ཀྱིས་འདི་ག་རྩེ་ཆེན་
ནས་གསར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་རིགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
དཔེ་མཆོན་ཅམ་བཀོད་ན་རྩེ་དཔར་དང་འབྲེལ་སྒྲུབ་རི་མོ་ལྡན་
པའི་པོད་ལྷགས་ཀྱི་གྱར་དང་གཡབ། རྩལ་ཆེན་རྩེ་བཞི་དང་།
རྩལ་སྤྱི་སྤྱོད་ལྷ་བདུན། པོད་ཀྱི་རྩལ་དར། ནམ་བཟུང་བང་ལྡན།
དེ་བཞིན་ལྷ་ཀོང་ས་མཆོག་གསེར་བྲི་མངའ་གསོལ་ཞུས་ནས་
བགྲང་བྱ་ ༤༠ འཁོར་བ་དང་། ལྷགས་གཉིས་གསེར་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ལྷག་ཏུ་བཞེས་ནས་མེ་ལོ་ ༥༠ འཁོར་བའི་མཛད་
སྤྱོད་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་དང་རྩས་བརྒྱད་འཁོད་པའི་
སྒོ་འཕྲོར་གནམ་ཡོལ་དང་། གངས་སང་དཀར་མེའི་ལག་ཏུ་

མིར་བྱ་དགའ་འབྲིལ་བཏོགས་པའི་རིམ་རྩམ་འགོད་སྤྱོད་
 ལེགས་ཅན་ཞིག་དང་། ཀ་འཕན་རིང་ཆད་མི་ཏི་ ༡༧ གྲས་པ་
 ཆ་གཅིག་བཅས་བཟོ་བསྐྱུན་གྱིས་མཛད་སྒྲིལ་ཐོག་ཕྱལ། དེ་
 མིན་འདོད་ཡོན་སྣ་ལྔ་དང་། བོ་ཏ་ལ། མཐུན་པ་སྤྱོད་བཞི་
 དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་། གམ་སྒྲ་ལའི་བྱེད་ཀྱི་དཔལ་
 གྱིས་མཛེས་སྤྲོངས། ཉགས་བརྒྱད་བྱམ་གཟུགས། བཟ་ཤིས་
 ཉགས་བརྒྱད། བྱང་བྱང་སྒྲིལ་རིང་། གཤེར་ཉ་ཁ་སྤྱོད། གཟི་
 དཔལ། སྤག་མ་བྱ་ཁ་སྤྱོད་སོགས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་རིགས་དང་།
 ཕྱི་ཤིང་སོགས་རིམ་དང་མཚོན་ཉགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཛེས་
 རིས་ལྡན་པའི་སྒྲིལ་ལ་དང་བྱང་འགལ་མཛེས་རྒྱན། རྒྱབ་རྒྱས།
 ཉལ་ཁེབས། བཟ་ཤིས་ཉགས་བརྒྱད། རྒྱས་བྱུབ་སོགས་སྣན་
 འདུབ་དང་འཆེབ་འདུབ་འདེས་མ། སྤྱི་བྱུབ་འགན་འཛིན་ཀེམ་
 ཡེ་ཤེས་ལགས་ནས་ཐོད་སྒྲོར་དེབ་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་
 ཉམས་ཞིབ་གྱིས་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཐོད་ལ་དར་
 བའི་རི་དྲགས་དང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྤྲང་བརྟན་བྱིས་ཆ་མང་པོ་
 ཞིག་སྤྲར་གསོ་དང་། སྤག་པར། རྒྱན་རབ་དར་གོས་ཚོང་ལམ་
 སྐབས་དར་བའི་བྱིས་ཆར། དང་སྒོལ་ཐོད་ཀྱི་བྱིས་ཆ་ཕན་བྱ་
 བསྐྱུན་ནས་སྤྱོད་བྱུབ་སོགས་ལ་བཟོ་བཀོད་གནང་། གཞན་ཡང་
 འཆམ་གོས། ཐོད་དོན་འཐབ་ཚོད་ལ་སྤྱོད་སྤྲད་གཡག་དང་།
 རྒྱ་ལ་དོམ་སོགས་རི་དྲགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྣ་ཚོགས་ལ་
 ཐོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷང་འདྲ་མིན་གྱི་ཆས་གོས་གཡོགས་པའི་རྒྱབ་རྒྱ་
 ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་དང་བྲང་སྤྲང་དུ་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཐོད་རང་
 བཅོན་ཞེས་འཁོད་པའི་ཕྱི་ཆས་དང་གཤམ་རྒྱས། ཐོད་ཀྱི་

སྲིལ་རྒྱུན་གྱི་ཆས་དང་བཟོ་ལྷ་འདྲ་མིན་ལས་བྱུང་པའི་དེང་
 ཏུས་ཀྱི་ཆས་གོས་དཔེ་གསར་དང་སྟོ་ཕད་སྡེ་ཆོགས་བཟོ་འདོན་
 བྲས་དང་བྱེད་སྤྲས་དེས་པོད་ཀྱི་འཆེམ་བཟོའི་ཐད་རང་སྲིལ་
 རྒྱུན་འཛིན་ཐོག་དེང་ཏུས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ནང་འདོན་གསར་
 གཏོད་རང་བཞིན་གྱིས་གནའ་དེང་བྱང་འབྲེལ་བྱེད་པའི་སྡོང་
 ཆ་དེ་བསྐྱང་བྱུང་པ་མ་ཟད། འདི་ནས་བཟོ་འདོན་བྲས་པའི་
 ཆས་གོས་དང་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱུད་ལྷ་བྱའི་གྲང་འགེལ་
 ག་གས་རྫས་བཅས་ལ་རྒྱ་ཆ་དང་། བཟོ་རྩལ། མངོས་རྣམ། སྒ་
 ཆ་བཅས་ཆད་འཕེར་ངོམ་ཆོག་པར་འབད་འབྲངས་ཞུ་སྤྲས་ལ་
 བརྟེན། འདི་གའི་ཐོན་རྫས་ལ་པོད་རིགས་ཙམ་མ་ཟད། སྤྱི་
 རྒྱལ་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་མོས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་
 བྲས་ཏེ་སྤྱི་རྒྱལ་ཡུལ་ཁག་གི་བྲིམ་ཆང་དང་ཁྲིམ་རར་པོད་ཀྱི་
 འཆེམ་བཟོའི་འཛད་སྤྱོད་དང་ཆོང་འབྲེལ་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་
 རྒྱགས་བཞིན་ཡོད།

རོར་སྤྱིང་གི་དངོས་ཆས་ན་རམ་ས་ལའི་ཆོང་གི་གནས་
 བབ་དང་བསྐྱུན་པའི་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དངོས་དོན་ཡང་།
 དེ་ལྟར་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་། གཙོ་
 གནད་འགའ་ཤས་དཔེ་མཛོན་ལ་བྱས་ན། རོར་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་
 རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་འདི་ཉིད། རིག་གཞུང་གཅེས་
 སྐྱོང་བྱེད་པའི་གཙོ་འགན་ཡོད་སྟབས། ཐོན་བསྐྱེད་ཇི་ཡོད་སྟུས་
 ལེགས་ཞི་གཅིག་ཡོང་བཅས་མ་བྱས་ན་རིག་གཞུང་གཅེས་
 སྐྱོང་གི་དོད་ལ་རིག་གཞུང་གཏོར་བཞིག་གཏོར་མཁན་ཞིག་

ཆགས་ཉེན་དང་། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ལྟ་བུར་བཅས་པ་ལས་སྤྱི་
མཐོ་ཆོད་ཅིག་མ་སྤྱད་ན་ཞིབ་ཆགས་མི་ཡོང་བ་དང་། ཞིབ་
ཆགས་བྱེད་པ་ལ་དུས་ཆོད་གཏོང་དགོས་པ་ལས་སྤྱི་བཙན་གྱི་
ག་ལ་འགྲིགས། དུས་འགོར་ཇི་ཙམ་སོང་བ་དེ་བཙན་གྱིས་
ལས་སྤྱི་འཕར་མ་འགྲོ་བ་ནི་བཙན་སྤྱི་མེད་པའི་གནས་བབ་ཅིག་
རེད། དེ་ནས་རྒྱ་ཆ་ལེགས་གས་ཞེ་གཅིག་ཡིན་སྟབས། དེ་དང་
མཐུན་པའི་རྒྱ་ཆའི་རིན་གོང་ཆེ་གནས་ཡོང་བ་ནི་ཀྱན་ཆོས་
དང་། དེ་ཙམ་མ་ཟད་བཙོ་འདོན་བྱེད་ཐུབ་ཙམ་གྱིས་མི་ཕན་
པར། དེ་དག་ཆོང་འགྲེམས་དགོས་སྟབས་དེ་དང་བསྟུན་པའི་
ལས་བྱེད་དགོས་པར་ཕོགས་ཐོབ་སྟོན་ཡོན་དང་། གཞན་ཡང་།
འཁོར་མཉམ། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ལྟ་བུར་ཁ་པར་སོགས་འཛིན་སྟོང་གི་འགྲོ་གྲོན་
ས་ཁང་གོག་རྒྱལ་དུ་མི་གཏོང་བར་ཉམས་གསོ། སྤྱི་བཙན་
ཁང་དང་། ལས་མིའི་བྱ་སྤྱོད་གི་སྟོང་ཡོན་སོགས་འགྲོ་གྲོན་
གཏོང་ཁུངས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་དེ་དག་གི་ཉེན་ཁ་ཆོང་གཉེར་
མ་གཏོགས་གཞན་ག་ལ་འཛོལ། དེ་འདྲའི་ཆོགས་སྤེལ་གི་འཛོ་
གནས་ཐུབ་པའི་ལས་གཉེར་བྱེད་པར། བཟང་པོའི་ཁ་བདུ་མེད་
པར། ངན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ངལ་བ་བྱེད་རིགས་ནི་
སེམས་བྱུགས་ཀྱི་འགག་དོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱལ་མཐུན་
ལུགས་བཟང་ལ་དགའ་བ་ཆོས་ནི་མ་རབས་ཀྱི་སྟོན་འཆལ་འདི་
འདྲ་ག་ལ་བཙོ། དེ་དོན་ད་ལྟོ་ཆར་འཛོམ་བཙོ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་
ལ་ལས་སྟོན་དང་། སྟོང་བདེན་སྤྱད་དེ་རིམ་པས་ལེགས་གས་
ནམས་གཟབ་གཉེར་ཅི་ཆེ་དགོས་པའི་ལས་རིགས་ལག་བསྟར་
བྱེད་བཞིན་ཡོད།

པ ལྷ་བྱིས་སྡེ་ཆོན།

པོད་དུ་ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིས་ཆའི་སྒྲུང་བརྟན་ནི་དུས་
རབས་བདུན་པ་ཙམ་ནས་འབྲི་སྒོལ་བྱུང་ནས་རིམ་འཕེལ་གྱིས་
མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱུངས་བཅུན་པའི་བཟོ་རྩལ་རིག་
གནས་མད་བྱུང་ཞིག་ཏུ་གྱུབ། དེང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཞལ་ཐང་
སོགས་སྡེ་ལུགས་སམ། ཡང་ན་དེང་སང་གི་བྱིས་ཆ་ལྟར། སྒྲུང་
བར་གང་ཤར་ཤར་མཆོན་དོན་སོགས་འབྲེལ་བཅོད་བྱས་ཏེ།
ཞི་ཁྲོའི་ལྷ་ཆོགས་ཀྱང་དེང་སྒོལ་བྱིས་ཆ་ལྟར་འབྲི་བཞེངས་བྱེད་
མཁན་འདུག ཡང་དདུལ་དངོས་དང་ཆོང་གི་དོན་དག་ལ་
གཞུང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐང་ག་དང་། འབྲར་བརྟན་
མང་པོ་པོད་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་ལས་བྱུང་བའི་དེན་དངོས་དང་ཐང་ག་
ཡིན་པའི་བཟོ་རྩལ། དེའང་དངོས་རྩིང་ཡིན་པའི་བཟོ་སྐྱེད་བྱས་
ནས་ཁྲོམ་རར་ཐོན་བཞིན་པ་འདི་དག་ཆོས་དང་། པོད་ཀྱི་རྒྱ་
རྩལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་འགལ་འཛོལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད།
པོད་ཀྱི་སྒོལ་བཟང་འཛིག་པའི་གཤེད་མ་ལྟ་བུའང་ཆགས་ཡོད་
པ་བཅོད་ཅི་དགོས། དུལ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་སྐྱར་རྒྱབས་ཆེ་
བའི་སྐབས་འདིར། བྱིས་ཐང་སོགས་གནད་སྡེ་མོའི་ལག་རྩལ་
བཟང་པོ་ཡོད་པ་ནམས་ཉར་ཆགས་གཅེས་སྦྱོང་བྱ་རྒྱ་ནི། རང་
རེར་འབྲི་བའི་ལས་འགན་ཞིག་རེད། གནད་དོན་འདིས་ནོར་
སྒྲིང་དུ་ལྷ་བྱིས་སྡེ་ཁག་ཆེད་དུ་བཅུགས་པ་དང་། ཆོན་པ་འདིའི་
ནང་ཐང་རིས་དང་། གོས་ཐང་། ཤིང་ཆོན། མཐིང་ཤོག་བཟོ་
རྒྱ་དང་། དེ་སྤེང་རིན་ཆེན་སྡེ་བདུན་འདུལ་སྦྱོང་བྱས་ནས་

གསུང་རབ་འབྲི་བའི་ཆན་ཁག་བཅས་ཡོད།

འདི་ག་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཆན་ནས་སྤྱི་སྤྱིར་བཀོད་མངགས་གནང་བའི་ཞི་ཁྲོའི་ལྟ་ཆོགས་ཀྱི་གསེར་ཐང་དང་། ཆོན་ཆོགས་ཞལ་ཐང་ཆེ་ཆུང་གང་མང་བཞེངས་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད། ད་ལྟའི་སྐབས་ལྟ་བུའི་པ་ཅེར་ཐོན་ཆོས་ལགོར་ས་སྐྱ་སྤེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་འབྲུངས་རབས་ཞལ་ཐང་ངོ་གངས་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་བཞེངས་བསྐྱུན་བྱ་བྱས་དང་། ཞལ་ཐང་ ༩ གསེར་བཞེངས་ཟིན་པ་ཡིན། ཞལ་ཐང་སོ་སོར་སྐྱ་སྤེང་གང་ཞིག་དབུས་སུ་གཙོ་བོ་དང་། མཐའ་སྒོར་དུ་སྐྱ་སྤེང་དེའི་མཛད་པ་གཙོ་གནད་ཁག་དང་། གང་གི་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་ཡི་དམ་དང་གཉེར་གཏད་གནང་བའི་བཀའ་སླང་སོགས་བཀོད་ཡོད། བྲིས་ཆ་དང་། ཆོན་མདངས། གསེར་འབྲུལ་རྒྱ་སོགས་ཉེར་མཁོའི་གྲོན་ཆ་ཇི་སོང་ལ་འཛེམས་པ་མ་བྱས་པར་ཞིབ་ཆགས་གང་ཆེ་བྲས་ནས་ཞལ་ཐང་གཅིག་ཆར་བ་ལ་ཆུ་གངས་དགུ་ནས་བཅུ་བར་འགོར་གྱི་འདུག ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདིར་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་མཆོར་མདངས་ཆེ་བའི་ཞལ་ཐང་འདི་ལྟ་བུ་བཞེངས་བསྐྱུན་བྱ་མཁན་ཁག་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་བརྗོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་ནོར་གླིང་གི་མགོ་མང་ཡོངས་ཀྱི་རེ་བའི་སྤྱི་ནོར་ཕུང་པའི་བསོད་ནམས་ཞིང་མཆོག་དུ་བསྐྱུན་པའི་བགོ་སྐལ་ལྷ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ནོར་གླིང་གི་ནོར་གྱི་སྤྱི་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་ཆན་འདིའི་ཁོངས་གཏོགས་ཤིང་ཆོན་སྤྱི་ཆན་ནས། ཐུག་སྐམ་མཆོད་གསོམ། སྤྱོས་འཛིན། ལྟལ་ཅོག་བཞུགས་ཁྲི་

ཡི་ཆས་སོགས་ལ་མངའ་སྡུག་ལྡན་པའི་ཆོན་ཆོགས་ཀྱི་བྲིས་ཆ་
སྒྲ་ཆོགས་དང་། སྐྱོ་འབྱར་བྲིས་ཆའི་མངའ་ས་ཆ་བཏོན་ནས།
སྒར་སྒོལ་སྐྱོ་འབྱར་གཏོང་སྒངས་སྒར་གསོ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་
ཅུ་ལ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན། རྟོ་རྒྱུ་ཕྱི་ནང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་
ཉམས་དགའ་བའི་གནའ་སྒོལ་ཆོན་རིས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡོད་པ་དེ་
ནི་བརྗེད་ཉམས་རྒྱས་སྒྲིས་དང་དུ་སྒྲུང་པ་མ་ཡིན་པར། དེས་
གནའ་སྒྲའི་རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་ཁར།
སྒྲ་བྲིས་དང་། བེང་ཆོན་སྒྲིང་བདར་བ་ཆོར་ལག་ལེན་དངོས་
སུ་བསྐྱར་ནས་འབྲི་སྒྲིང་གི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཐོབ་ཐབས་བྱས་ཡོད།

གོས་ལྡན་དུ་བ་ཀྱི་ཐང་ག་བཞེངས་སྒོལ་ནི་དུས་རབས་
མང་པོའི་རྒྱུན་པོད་ལ་དར་བ་ཞིག་རེད། དམིགས་བསལ་ལྡན་
དུ་བ་ཀྱི་སྒྲ་སྐྱུ་བཞེངས་པའི་སྒོལ་ཡང་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་རྗེའུ་
བཅན་སྐབས་ནས་དར་ཡོད། པོད་ཀྱི་གོས་ཐང་ནི། རིན་ཐང་
ཆེ་བའི་གོས་ཆེན་ཆོན་ཆོགས་སྐྱས་ལྡན་ལས་བཞེངས་ཤིང་།
གོས་ཆེན་ནི་རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག་ ཉི་འོང་། ཅུ་སྤྱུ། མདོར་ན་ཕ་
རན་སི་ནས་དར་བའང་ཡོད་པ་རེད། གོས་ཆེན་དེ་ཆོའི་བཀོད་
ནམ་ཡང་། གནའ་སྒྲ་མའི་དར་གོས་ཆོང་ལམ་བརྒྱད་འཇམ་
སྒྲིང་གར་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་བ་ཕྱོགས་སུ་དར་བའང་གས་ཆེན་པོ་
ཡོད། ད་རྒྱུན་དགེ་ཆེ་བསྐྱར་པ་ཆོས་འཕེལ་འདས་པོ་ལགས་
ཀྱིས་ཞོར་སྒྲིང་གོས་ཐང་སྒྲེ་ཆོན་གྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་ནས་རིམ་
འཕེལ་བྱུང་སྒྲེ་སྒྲེ་ཆོན་རང་རྒྱ་འཕེར་ངེས་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟའི་
ཆར་འཇམ་དབྱུངས་རྒྱ་མཆོ་ལགས་ཀྱིས་གཙོ་འགན་ཁུར་ནས་

མེས་པོའི་སློལ་བཟང་རྒྱན་འཛིན་གྱིས་ཞི་དག་ལྷ་ཚོགས་གང་
 མང་བཞེངས་བསྐྱུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལས་མིའི་
 སྤྱི་ཚད་ཀྱང་ལས་གོང་མཐོར་གཏོང་སྟེ་ཐིག་ཅུ་དང་རི་མོ་
 སོགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྦྱོང་བརྟེན་ཀྱང་སློབ་བཞིན་
 ཡོད། རྩེ་ཆོན་འདི་ག་ནས་བཞེངས་བསྐྱུན་བྱས་པའི་རིགས་ལ།
 གནས་བརྟན་བརྟུ་དྲུག་གི་ཞལ་ཐང་ཕྱི་ཏི་ ༡^པ ཅན་དང་།
 པཎ་གྲུབ་བརྟུ་བདུན་གྱི་ཞལ་ཐང་ཉེར་ལྷ་ཕྱི་ཏི་ ༥ ཅན། སློན་
 པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་དང་། ཆོ་ལྷ་རྣམ་གསུམ། རིག་གསུམ་
 མགོན་པོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་སོགས་ཀྱི་ལྷན་འདུབ་ཞལ་ཐང་
 མང་པོ་བཞེངས་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད། ལས་མི་ ༣^པ ལྷག་གིས་
 བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་བཟོ་རྩལ་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་སྟེ་ལས་ཁུར་
 གྲང་བཞིན་པ་ཡིན།

མཐིང་ཤོག་གི་སྟེང་རིན་ཆེན་སྒྲ་བདུན་གྱི་མངོས་བརྩེད་
 ལྷན་པའི་གསུང་རབས་བྲིས་ཏེ་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་
 བསྐྱུན་པའི་རང་རེའི་གནའ་སློལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
 འོན་ཀྱང་། བོད་ས་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་རང་རེའི་
 ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་ཅུ་གཏོར་གཏོང་ཐབས་བྱས་པ་ནས་
 བཟུང་མཐིང་ཤོག་གསར་བསྐྱུན་བྱ་སྟངས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་བྲིས་
 ཁྱོད་དུ་དར་བཟོ་མ་བྱུང་ཞིང་། གནད་དོན་དེས་ལགོ་འཁོར་ས་
 མཆོག་གི་བཀའ་འབྲེལ་འདི་ནས་མཐིང་ཤོག་བཟོ་འདོན་བྱ་
 ཐབས་བྱས་ནས། ད་ལྟོ་སྤྱི་བྲིས་དག་ཆེ་བསྐྱར་པ་ཆོས་འཕེལ་
 འདས་པོ་རྒྱ་གར་ར་ཇ་སྤྱི་པ་ས་དགོན་དུ་ལྟོན་མ་སྤེལ་དག་ཁུལ་

ལག་ལེན་གནང་སྲིད་པའི་དགེ་སྤྲོད་པ་གསུམ་སོང་ཞིག་བཞུགས་
 པའི་མདུན་ལ་ཆེད་བཅར་དང་། ཁོང་གིས་སྦྱོར་བྲིད་མན་ངག་
 རི་བཞིན་གསལ་སྒྲོན་གནང་འདུག ཡུལ་བབ་དང་། གནམ་
 གཤིས་ཁམས་བསྐྱེད་ཐུན་བྱ་སྦྱར་བའོད་དགོས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་གྱི་
 རྟེན་སྒྲིལ་བཞིན་ཉམས་གསེབ་བྱེད་པ་བྱུང་ཡོད། ལྷ་བྱིས་དབྱ་
 དགེ་བསྐྱེད་ཆོས་ལགས་ཀྱིས་ལམ་སྒྲོན་འོག་དགེ་འདུན་དོན་
 འགྲུབ་དང་སྐལ་བཟང་རྩལ་བྱིས་གཉིས་ཀྱིས་མཐིང་ཤོག་
 ཡུན་གནས་སྤྱིས་ལེགས་ཅན་བཟོས་སྦྱོར་ཐོག་གསེར་དང་།
 དངུལ། ཟངས། ཕྱགས། གཡུ་བྱར་སྤྲོད་པ་བཅས་རིན་ཆེན་
 ལྷ་བདུན་ལ་སྦྱོར་བ་ཆེད་ལྷན་གྱིས་གཡོས་སྦྱོར་བྱས་ཏེ་ཆོ་མདོ་
 དང་། གསང་འདུས་ཙ་རྩུད། སྦྱོར་འདུག་སོགས་འབྲི་བསྐྱེད་
 ཞུས་ཡོད།

པ རྟེན་བཞེངས་སྡེ་ཆོན།

ཞོར་སྤྱིང་རྟེན་བཞེངས་སྡེ་ཆོན་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་གསུམ་
 འདུགས་ཞུས། རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་བཟོ་རྒྱུ་རྩལ་ཐད་མཁའུ་
 སྲིད་རྩེར་སོན་དབྱ་དགེ་ཆེ་མོ་སྤྲོད་པ་དོ་རྩེ་ལགས་དང་དབྱ་
 རྩེ་ཆེ་བཙན་ལགས་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་བཟོ་བའོད་འདུབ་བྲིད་
 འོག་བཟོ་རྩལ་མི་གངས་ལྷ་ནས་ཞོར་སྤྱིང་བདེ་ལྷན་གཙུག་ལག་
 ཁང་གི་གསེར་ཟངས་བྱེད་པའི་སྤྱིང་བརྟན་དང་། ལ་རི་དང་།
 ཡུ་རོབ་བྲལ་ནས་བའོད་མངགས་གནང་དོན་དཔལ་དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་སྤྱིང་བརྟན་སྦྱོར་ཆེད་ཕྱི་ཏེ་ ༡ ཡོད་པ་གཉིས་སོགས་
 ཁྱོད་ཞི་ཁྱོད་ལྷ་ཆོགས་ཆེ་རྩེ་མང་པོ་གསུམ་བཞེངས་ཞུས་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་ལས་གཉེར་བ་བཟོ་བོ་ ༡༩
 ༥༤། སྦྱོང་བཅར་བ་ ༦ བཅས་ཡོད། རྟེན་བཞེངས་སྦྱོང་
 བཅར་གྱི་ཡུན་ཚད་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་དང་། དེའི་རིང་ཐོག་
 མར་བྱིས་ཆ་ནས་བཟུང་བརྒྱད་རིམ་མང་པོ་ཞིག་སྦྱང་གཉེར་
 གྱུད་དགོས་པ་ཡིན། འདིར་གསལ་པོར་ཞུ་རྟེན་ལ། དེང་སྐབས་
 རྩེ་ལེ་དང་། བལ་ཡུལ་སོགས་ནས་ཞི་ཁྲོའི་རྟེན་མང་པོ་ཞིག་
 བཞེངས་བསྐྱུན་གྱིས་དངུལ་དངོས་ཁྲོམ་རའི་གར་སྟེགས་སུ་
 ཐོན་ཡོད། དེ་དག་དང་རང་རའི་མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐར་
 སྟོལ་ལག་རྩལ་གཉིས་བསྐྱར་ན། སྐར་སྟོལ་ཉིད་བཟོ་བྱད་ཐུན་
 སུམ་ཚོགས་པའི་བྱད་ཡིན་ཅེར་ཐོན་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་
 ཡོད།

བ བྱིང་བཟོ་དང་བྱིང་རྟོས་སྟེ་ཆན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་ཞོར་སྦྱང་བྱིང་རྟོས་སྟེ་ཆན་གསར་འཛུགས་
 གུས། ཉམས་སྦྱོང་རིམ་གསོག་གི་གྲུབ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ཆ་
 རྩེ་ཆན་འདི་གཉིས་ཟླ་སྦྱིལ་གྱིས་བྱིང་རྟོས་དང་། འཇམ་བཟོ།
 དེ་བཞིན་ཁང་པའི་བཟོ་བཞོད་བཅས་ལ་མཁུན་སྦྱོང་ཆད་
 འཕེར་བའི་དབྱ་དག་ཆེན་མོ་ཆོས་ཐུན་ཚོགས་ལགས་དང་དབྱ་
 རྒྱུང་ཞོར་བྱ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་འདི་གའི་ཐོན་རྫས་བཟོ་འདོན་
 དང་ལག་རྩལ་མི་སྡེ་གསར་པ་གསོ་སྦྱོང་གི་གཙོ་འགན་རྒྱུས་
 སྟོན་གནང་བ་དང་། འདི་ནས་བཟོ་འདོན་ཞུས་པའི་བྱིང་ཆས་
 གས་སུ་ཞོར་སྦྱང་བདེ་ལུན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྩལ་བའི་
 བཞུགས་ཁྲི་བརྟོས་མ་དང་། ཞོར་སྦྱང་དང་ཆོས་ཞོར་མ་ལག་

གི་པོད་ལྷགས་ནང་ཆས་ཡོངས་ཚོགས། ལ་གོང་ས་མཆོག་གསེར་བྱི་མངའ་གསོལ་བྱས་ནས་བཟང་བྱ་དུག་ཅུ་དང་ལྷགས་བྱང་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་སྐབས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་སྦྱང། མོར་སྤྱང་ཤིང་ཤོས་བཟོ་རྩལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བརྟན་བཞུགས་ཡུལ་བཞོས་རིས་ལེགས་པའི་བྱག་སྒྲུལ་དང་མཆོད་གཤོམ་སྤྱས་ལེགས་ཤིག་བཟོ་སྦྱར་གྱིས་དུས་སྟོན་ལ་འབྲུལ་ལམ་བྱས། པོད་ནང་ལོ་བདུན་ཞེས་པའི་སྟོག་བརྟན་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ཆེད་བཟོ་བྱས་པའི་པོད་ལྷགས་ཆ་སྒྲུལ། རྒྱུད་སྦྱང་གྲ་ཚང་གི་ལ་རྩལ་བའི་བཞུགས་ཁྲི་བཞོས་མ་གསེར་རིས་ཅན་དང་། གཞན་བཟོ་རྣམ་སྤྲེལ་ཆོགས་ལྷན་པའི་ཆ་སྒྲུལ་དང་། སྤོས་གཞིང་། ཤིང་ཁྲོལ། སྒྲ་སྟན། མཆོད་གཤམ། བཞོས་དགྲོལ་ཅན་གྱི་སྟེབ་ཅོག་ཡིག་ཚང་གི་འཛིན་ཆས་སྤྱུ་གྲུ་འཛོག་སྟེགས་སོགས་ཤིང་གི་ལོ་བྱད་སྤྲེལ་ཆོགས་པོད་མིའི་རིག་གཞུང་གི་བྱད་རྣམ་འབྲུར་ཐོན་དང་གནའ་དེང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་ཆ་ལྷན་པ་བཟོ་འདོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམས། པོད་རིགས་ནང་ཁྲལ་ཅམ་མིན་པར་སྤྱི་རྩལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལའང་ཆོང་འབྲེམ་རྒྱ་བྱེད་ཀྱིས། པོད་མིའི་ཤིང་བཟོའི་སྤྱི་རྩལ་ལ་རྩལ་སྤྱིའི་ཁྱོན་དུ་ཆད་མཐོའི་གདེངས་འཛོག་དང་དོ་སྤང་ཡོང་བའི་ལམ་ཁ་ཞིག་བསྐྱར་དང་སྐྱར་སྤྱས་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆར་ཀན་མིག་དམར་ཆེ་རིང་དང་རྩལ་མཆོན་བསྟན་འཛོན་གཉིས་ཀྱིས་འགན་ལེན་འོག་ལས་མི་བརྒྱ་དུག་སྟག་གིས་ཤིང་བཞོས་བཟོ་རྩལ་གྱི་ལས་དོན་སྤྱུབ་བཞིན་ཡོད།

པོ་ལོ་ལྟ་བུ་ཆགས་སྐྱེ་ཙམ་རིགས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་
 གྱུར། སྤྱི་ལོ་ ༡༧༧༣ ལོ་ལྷོ་ ༡༣ ཆོས་ ༥ ཉིན་མོར་གླིང་
 ལྟ་བུ་ཆགས་སྤེལ་ཆོན་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཤིང་། པོ་ལོ་
 སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་ཆགས་རྒྱུ་ཙམ་ལ་བྱང་གོམས་ཆེ་བ་ཀླུ་ལགས་
 གྱིས་གཙོ་འགན་འོག་ཐོན་རྫས་ཁག་བཟོ་བསྐྱུན་བྱེད་མུས། རྩེ་
 ཆོན་འདི་ནས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཁྱུས་པའི་གསུམ་སྤྱ། ལོ་ལོ་ས་མཆོག་
 གསེར་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ་ཁྱུས་ནས་བབྱང་བྱ་ ༤༠ དང་།
 ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གསེར་འཁོར་ཕྱག་མཆོན་དུ་བཞུགས་ནས་མེ་ལོ་
 ༥༠ འཁོར་བའི་མཛད་སྤྱོད་སྐབས། རྩེ་ཆོན་འདིའི་བཟོ་ཙམ་བ་
 རྒྱུས་ཀྱིས་དྲངས་སྐྱོང་ཐོག་སྤྱོད་དང་བྱང་གསེར་གི་དུས་
 ཆོད་སྤྱད་པ་དང་། མོར་གླིང་ཡིག་ཆ་ནས་རྒྱ་གྲོན་སྤྱར་ཅིང་
 རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་ལྡན་མཛེས་རིས་
 ལེགས་པའི་ཐིང་ཏོག་ཁག་ཅིག་བཟོ་བསྐྱུན་གྱིས་དུས་སྤོན་ཉིན་
 འབྲུལ་ལམ་ཁྱུས་པ་དང་། འདི་གའི་ཁང་ཁྱུངས་ཡོངས་ཀྱི་སྒོ་
 བཞུགས་སྤེལ་དང་། གཞུང་བསྐྱེད་དག་ལྟའི་གཙོ་པོ་གནས་ཆུང་རོ་
 རྩེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཕྱགས་གསལ་མེ་ལོ་དང་། དཔོན་རྩེ་གྲུ་ཆང་ཁག་
 དུ་མའི་རྒྱ་ཐིབས་དང་རྒྱན་རི་ར། སྒོ་བཞུགས། དེ་བཞིན་སྤོན་དང་།
 ཞག་སྤོན་འཛིག་སའི་སྤོན་བྱ། མཆོད་ཏིང་། རི་དྲགས་དན་
 མིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྡན་པའི་ཉགས་མ་སྤྱོད་ཆོགས། མཛེས་
 རིས་ལྡན་པའི་བྱར་མ་དང་། པར་སྤོམ། གཟུ། རྒྱང་བྱིལ་སོགས་
 རྒྱུ་གངས་མི་འདྲ་བའི་ཐོན་རྫས་རིགས་བཟོ་སྐྱུན་བྱེད་མུས།

ཙ རས་གཞི་དཔར་སྐྱེད་སྤེལ་ཆོན།

སྡེ་ཚན་འདི་བོད་མིའི་གནའ་དེང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དཔར་ལས་
ལག་ཅུལ་དར་སྡེལ་སྒྲད་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། སྡེ་ཚན་
འདི་ནས་ཞོར་སྤྱི་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཤོག་དང་།
ཡིག་སྒྲིག་ས། དེབ་ཀྱི་ཁ་ཤོག་དང་ཀླབ་ག། དག་ཅན་དང་
འགན་འཛིན་ནམ་པའི་མཚན་བྱང་། མཛད་སྒྲིང་དང་འདུ་
འཛོམས་རིགས་ཀྱི་དཔུང་ཉག་ས། དེ་བཞིན་ལས་ཉག་ས་དང་།
མཚན་དཔར་ཅན་གྱི་ལོ་ཐོ། ལོ་གསར་ཤིས་ཤོག ངོ་སྟོད་ཤོག་
བྱང་། དཔར་རིས་ལྡན་པའི་ཤོག་བྱའི་བྱང་འགེལ་ཡིག་སྒྲིང་།
དེ་བཞིན་ཞོར་སྤྱི་བཟོ་སྡེ་ཁག་ནས་བཟོ་འདོན་བྱས་པའི་གྲོན་
ཆས་དཔེ་གསར་རིགས་ཀྱི་ཐོག་འགོད་རྒྱུའི་ལས་ཉག་ས། མཛོད་
གོས་སྤྱི་ཡིག་རིས་པ་འགོད་སོགས་བོད་མིའི་བྱད་ནམ་དང་
དེང་དུས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ཟུང་འབྲེལ་ལྡན་པའི་ཡིད་འགྲུག་བྱད་
ལུས་ཅན་བཟོ་བསྐྱུན་བྱེད་ལུས།

ཆ རིག་གཞུང་ཞིབ་འཛུགས་སྡེ་ཚན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར། ཞོར་སྤྱི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྒྲིང་
ཁང་། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཛུགས་སྡེ་ཚན་གསར་འཛུགས་
བྱས། འདིའི་བྱང་ཆུན་རོབ་ཅམ་ཞིག་བཟོ་ན། རང་རེ་ཆང་
མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གངས་ལ་རྒྱ་དམར་
གྱིས་བོད་ནང་བཀའ་བསྐྱུན་གསུང་རབ་ནམས་མེར་བསྐྱེད་ས་
ཁུ་བསྐྱར་སོགས་གང་ལྟར་བྱལ་མེད་བཟོ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་གྱི་
ཟིང་ཆ་བསྐྱངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྒྱ་ཆད་ཉམས་དམས་
སྤྱ་གཏོང་བའི་དུག་སྒྲིང་མི་སྒྲིང་ལས་འདས་པའི་ལས་འགྲུལ་

སྤེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་སྤེལ་གྱི་ནས་ཀྱི་ནག་དང་། བོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཕྱན་བྱ་དག་ཏུ་སོང་སྟེ། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་བོད་ཡིག་སློབ་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཙམ་མ་ཟད། དེ་བཞིན་གསུང་དམར་གཞུང་གི་ལྷ་སྒྲོན་དང་མཐུན་པ་ཡོད་ན་དཔར་བསྐྱུན་ཆོག་པ་དང་། གོ་སྐབས་འདི་ཉིད་དམ་འཛིན་བསྐྱུངས་ནས་སྤང་མཐའི་སྒྲོས་གར་ཀྱན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཀྱང་དགོངས་ཡངས་དཀྱུལ་ཆེས་བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་སྤར་གསོའི་མཛད་ཐབས་སྒྲུག་ཏུ་བཞེས་པའི་ཁར། རྒྱལ་ལུས་ལར་ཞེན་ཅན་གྱི་མཁས་དབང་ཆོས་ཀྱང་འཛིགས་ཞུམ་མ་མཛད་པར་ཆོས་དང་། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེགས་བམ་སྟེགས་བུ་དང་། གསར་ཚོམ་དཔར་བསྐྱུན། གཞིན་སྒྲིམ་ཆོར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་བྱིད་སོགས་གནང་སྟེ། ཆོས་རིག་གི་དེ་བཞིན་གསུང་འདྲ་མིན་ཐོན་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཙམ་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། བད་དག་སྟན་ཚོམ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཕུག་པའི་གཞིན་སྒྲིམ་གང་འཆམ་འབྱུང་བཞིན་ཡང་། དེ་དག་གི་ཤེས་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ལས་སྒྲུབ་འདུག་པའི་གཞི་རྒྱུ་འཆར་འགོད་མེད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་བཟོད་རང་དབང་མེད་པའི་འཛིགས་ཞུམ་གྱི་མེ་ཕྱེ་འབར་བའི་སྐབས་ལས་རང་ལུལ་དུ་རང་དབང་གི་ཚོམ་འབྲི་བྱ་དབང་མེད་པ་སོགས་འཛིགས་འཆར་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྐབས་འོག་ཞི་མོད་ཀྱི་སྤོང་ཐབས་གལ་ཡོད། ཤེས་བྱིད་དུ་འགོང་ས་འཐུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བྱགས་རྗེས་ཆོས་རིག་

ཉམས་པ་སྐྱར་གསོ་བྱུང་ཁར། དེའི་སྙན་པ་གཞིས་ལུས་བོད་
མིའི་ཁྲོད་དུ་བཅུ་ལ་བྱུང་བྱུང་། དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འོག་
ཀྱ་གར་དུ། བོད་ཆོལ་གསུམ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་མདོ་སྤྱད་ཁུལ་
ནས་ན་གཞོན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱིས་སྤྱུག་པ་མང་པོ་ཞིག་
འབྱོར་ཞིང་། འོན་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་འང་དེ་འཆམ་གྱི་བྱེད་སྒོ་
སྤེལ་བའི་མཐུན་ཀྱིན་ཀྱི་ཆེ་སྐབས་འགྲིག་མེད་སྐབས་ད་རམ་ས་
ལ་སོགས་ལ་གྲོང་ཉུལ་བྱས་ཏེ་སྤོང་དགོས་པ་འང་གང་འཆམ་
བྱུང་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་དང་། གནས་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ཀྱིན་
ལྷ་བྱ་བྱས་ནས། གང་བྱུང་གིས་ཁོང་ཆོའི་ཁྲོད་ལ་ཇི་འཆམ་གྱི་
ལས་སྒོར་བྱགས་པའི་མདུན་ལ་མ་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་ཞིབ་འཇུག་སྤེ་ཆན་ཞིག་འཇུགས་ཐབས་བྱུང་ན། དོན་
འབྲེལ་གྱི་ཕན་ཚུབས་ཡོང་རྒྱུར་དམིགས་ནས། སྤྱི་འཐུས་བྱུང་
པ་ཏོར་གཙང་འཇིགས་མེད་ལགས་ཞིབ་འཇུག་སྤེ་ཆན་གྱི་
འགན་འཛིན་དུ་བསྐོས་བཞག་བྱས་ནས། དུས་རིམ་ནང་ཚོམ་
སྐྱིག་པ་བརྩུ་གཉིས་སྒོར་གྱིས་ཉམས་ཞིབ་དང་། ཚོམ་འབྲི་བྱེད་
པའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཡོད། ཁོང་ཆོས་ཁུར་འགན་དང་ལེན་
དགོས་པའི་ནང་། ཆན་ཁག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱིས་བཅེངས་པའི་ཁྱ་
རེའི་ཆགས་པར་ རྟོན་ལྡེ། འདི་ནི་བོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་
ཉམས་སྐྱང་གནང་མཁན་ཆོའི་སྒོ་གོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་འབྲེད་པའི་
གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག་ལྷ་བྱ་བ་ཆགས་ཡོད།

རྟོན་འོད། ཅས་བརྟན་པར་ཆོན་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཁྱ་གསུམ་
མཆམས་ལ་འདོན་ཐེངས་རེའི་བརྟན་དེབ་དང་། དེའི་ནང་དོན་

གཙོ་གྲས་ནི། སྤྱང་ཚོམ་དང་། གནད་ཆེད་ལོ་རྒྱུས། ལྷན་ངག་
དཔུང་ཚོམ། སྤྱར་ཚོམ། ཤེས་མྱོང་ཆེད་ལས་ཅན་གྱི་མི་སྡེར་
བཅར་འདྲི་དང་རྒྱལ་གཅིས་ཆབ་སྲིད་བཙོན་བྱར་ཆོད་མྱོང་
ཆོར་བྱུང་བ་སོགས་འཁོད་པའི་ཚོམ་རིག་ལ་སློབ་མཐོ་དམན་
ཅི་རིགས་ཀྱི་འབྲི་སློག་ལ་དོ་སྣང་མཐོར་འདེགས་ཀྱི་དགོས་དོན་
ཅན་གྱི་དུས་དེབ།

༼ཁོར་མཛོད་༽ ཅིས་ཟླ་དུག་མཆམས་འདོན་སྡེལ་བྱེད་པའི་
དུས་དེབ་དང་། དེའི་ནང་དོན་ཡང་། གནའ་དེང་གི་ཚོམ་ཁྱད་
དང་ཚོམ་རིགས་འདྲ་མིན་དབར་དཔུང་སྒྲིབ་སྡེལ་བའི་དཔུང་
བཛོད་དང་། ལོ་རྒྱུས་དོགས་དཔྱོད། བཅམས་ཆོས་ཞིབ་དཔྱོད།
སྤྱི་ཆོགས་དཔུང་བཛོད། བད་སྟོད་དཔུང་སྒྲིབ་དང་། བགྲོ་སྒྲིབ་
གར་སྟེགས་བཅས་བཛོད་གཞི་སྡེ་མང་ཐོག་དཔུང་ཚོམ་འདོན་
སྡེལ་ཁྱུས་ཏེ། གཙོ་བོ་ཤེས་ཡོན་གནས་ཆད་མཐོ་གས་ཀྱིས་
འབྲི་སློག་རྩལ་གཉེར་ཡོང་བའི་དེབ་ཕྲང་དང་། སྤྱི་ནས་ཚོམ་
ཡིག་འགོད་སྡེལ་ཁྱུས་རིགས་ལ་ཚོམ་ཡོན་ཡང་འབྲལ་བཞིན་
ཡོད། གཞན་ཡང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལུགས་སྲ་དར་སྡེལ་བྱེད་པའི་
ཤེས་བྱ་ཀྱན་བརྟམ་ (Encyclopedia) ལྷར་བཛོད་དོན་འདྲ་
མིན་གྱི་ཆན་ཁག་གཅིས་བརྟམ་བྱས་པའི་༼གངས་ཅན་ཤེས་
རིག་བང་མཛོད་༽ ཅིས་སྡེ་མང་ཤེས་བྱའི་དོ་སྟོན་གྱི་བཅམས་
ཆོས་འབྲི་ཚོམ་བྱེད་བཞིན་པའི་ནང་རང་དེའི་གནའ་དེང་
མཁས་པའི་བཅམས་ཆོས་ཁག་གི་དོ་སྟོན་དང་། ལུལ་གོམས་
གཤེས་ལུགས། སྟོད་བརྟུན་ཆགས་རིམ། རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས།

གངས་ལྗོངས་སྤྱི་ཤེའི་ལྷགས་གཉིས་བྱང་རབས་སོགས་དང་།
 རོ་བོ། རྣམ་གངས་དང་ཕན་བྱ་སོགས་དོན་གྱི་ཉིང་ཁུ་སྤྱང་
 པའི་དཔུང་འཛོལ་བསྐྱུ་བསྐྱེགས་ཀྱིས་དེབ་སྤོང་ཚོམ་སྤྱིག་ལྷ་
 ལུས་དང་། དེ་ཡང་ཞོར་སྤོང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྷ་
 གནས་ཁང་གི་ལས་གཞི་གཙོ་བོས་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ལོ་མཇུག་ནས་ད་བར་དོ་རྗེ་དབང་ལྷག་ལགས་ཀྱིས་འགན་
 འཛིན་ལས་ཁུར་སྤོང་ལུས་ཀྱི་ཤེད་སྤྱོད་རྒྱ་ལོད་བཞིན་པ་
 དང་། ད་ལྟའི་སྐབས་ཚོམ་སྤྱིག་པ་མི་གངས་བཅུ་གསུམ་དང་།
 ལྷག་ལྷན་མཁོ་སྤྱོད་པ་བཞི་བཅས་ཁྲོན་མི་གངས་བཅུ་བདུན་
 ཡོད།

ཇ་ མཇུང་རྣམ་སྤྱི་ཆོན།

ཞོར་སྤོང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཙུག་ལྷན་སྤྱོད་ཁང་འདི་ཉིད། རིག་
 གཞུང་གི་ལྷ་གནས་ཞིག་ཡིན་སྐབས་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་དང་ཁུངས་
 སྤྱོད་ཡོད་མཇུང་རྣམ་ཚོམ་འབྲིའི་ཞབས་ལྷ་སྤྱི་ཆོན་ཡོད་པ་ཞོར་
 སྤོང་བྱ་བ་ཁུངས་སྤྱི་སྤྱོད་ལྷ་སྤྱོད་དག་སྤྱོད་སྤྱི་ཆོན་དུ་འཛོལ་བའོ།
 མཇུང་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱིག་ལྷ་སྤྱོད་ཐད་ཞོར་སྤོང་ནས་ཞབས་ལྷ་
 དགོས་སྤྱོད་བྱང་བ་གསེར་གཟིགས་བསྐྱུངས་པར་དགའ་སྤྱོད་
 འདབ་མ་ཡངས་པོར་བཞད་དེ་བྱུགས་རྗེའི་གཏད་སོ་ཆེད་
 བསྐྱུངས་གནད་པའི་བཀྱིན་སྤོང་བཅངས་ལྷ་སྤྱོད་ཞི་དེད་ཆོའི་
 འགན་ཁུར་གྱི་གཙོ་གནད་ཡིན་པ་སྤྱོད་ཅི་དགོས། སྤྱི་སྤྱོད་ཡིག་
 ཆ་དུ་མཇུང་རྣམ་ཞབས་ལྷ་པའི་ཁུངས་སྤྱི་སྤྱོད་དག་
 དབང་དོན་གྱུ་ལགས་དང་། རིགས་ལམ་སྤྱོད་གྲ་ཐོན་པ་སྤྱི་

ཞབས་པར་རིག་འཛིན། རྒྱུ་མེད་དུ་འཇུག་འགོད་བྱེད་པོ་སློ་
བཟང་བསམ་འཛིན། རྒྱ་ཆ་བསྐྱུ་རུབ་པ་སྐྱ་བྱང་སློ་བཟང་བསམ་
འཛིན་བཅས་ཁོ་ཆོ་བཞི་ཡོད་པ་ནོར་སློང་ལས་བྱེད་ཁྲུངས་
འཇུག་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་སློང་བྲིམས་ཞིབ་པ་དང་། བཀའ་སློན་
ཟུར་པ་ཞེ་བོ་སློ་བཟང་དར་རྒྱས་མཆོག་གསར་བསྐྱོན་ཞུས་ཤིང་།
ཁོང་ནི་མཁུན་རྩ་ལ་ཡངས་ཤིང་གཞུང་གི་འགྲོ་སློལ་ཡིག་
རིགས་བརྗོད་འགོད་ལ་མཁུན་པ་རྒྱས་སྐབས། བྲིམས་ཞིབ་པའི་
མཛད་ཁྲུང་བཞོལ་མཆོམས་ནོར་སློང་དུ་ཚུ་མ་འབྲིའི་མཛད་
འགན་བཞེས་རྒྱུར་སློན་ཚུད་ནས་ཞལ་བཞེས་གཏན་འཁེལ་
ཡོད་པ་ལྟར། སྐབས་འགྲིག་བྱུང་སློ་མཛད་ནམ་སློ་ཆོན་ཁྲུངས་
མཛད་ཁྲུང་གནང་རྒྱ་ཞུས་པ་ཡིན། མཛད་ནམ་སློ་ཆོན་ནོར་
སློང་དུ་ཟླ་སྟོན་ཞུ་སྐབས་གཞི་རྩའི་བེན་བྲིས་གནང་བེན་པ་རྒྱལ་
དབང་སྐྱ་སློང་དང་པོ་ནས་སྐྱ་སློང་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་སྐྱ་འབྲུམ་
ནས་ནོར་སློང་དུ་ཐོག་མར་གདན་ཞུ་བསྐྱུངས་སྐབས་བར་དང་།
ཡང་སྐྱ་ལོ་ ༡༧༥༧ གྲ་སྐྱོར་མཆོན་རྟགས་བསྐྱུངས་བཞེས་
གནང་བ་ནས་ ༡༧༦༠ ལོར་བྱེས་ཁྲོད་དུ་དམངས་གཙོའི་ལམ་
སློལ་གསར་བཏོད་བསྐྱུངས་པའི་བར་བཅས་འདུག

ནོར་སློང་མཛད་ནམ་སློ་ཆོན་ནས་སྟོན་སྟོན་ཞུ་
དགོས་པ་ ༡༧༩༠ ནས་ ༡༧༩༥ བར་ལོ་གངས་བཅོ་བརྒྱད་
ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་སྟོན་འགོ་འཇུགས་ཞུ་རྒྱ་ཆགས་འདུག
དུས་སྐབས་དེར་འགོང་ས་མཆོག་སྐྱལ་ཆུང་སློང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་
ན་པ་བའི་སྐབས་ཀྱི་མཛད་པ་ཇི་བསྐྱུངས་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་འཁེལ་

ཡོད་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་དམར་ནས་བོད་སར་བཅན་འདྲེལ་བྱས་
ནས་ལོ་གངས་བཅོ་བརྒྱད་རིང་ཇི་བྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གལ་ཆེ་ཁག་
ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་ཆ་ལྷ་དཔྱིད་བྱ་ཡུལ་དུ་ཅང་དགོན་པས་སྤྱོད་ས་
སྤྱོད་ཁྱུ་རྒྱ་དམིགས་བསལ་གྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བྱུང་། འོན་
ཀྱང་ལག་སོན་བྱུང་རིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། འབྲེལ་ཡོད་
ལ་བཅར་འདྲི། ལྷག་པར་ཨ་ཁོང་ས་མཆོག་མཛད་གསལ་དང་
སྐབས་བསྐྱེད་འོ་བཅར་དང་འབྲེལ་ཐུགས་དཀྱེལ་ཆེ་བའི་བཀའ་
ལན་སྤྱི་བོར་བསྐྱངས་པ་བཅས་ལས་ད་ཆ་མ་ཟིན་ལམ་རོམ་
ཟིན་ཡོད། མཛད་ནམ་ཇི་ཆོན་གྱི་ཞབས་ཁྱུའི་ཁྲུངས་རིས་སུ་
ཐེབས་པ་བཀའ་རྒྱུ་བྱི་བྱར་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་མཆོག་
དང་། གཞུང་ཞབས་འདེམས་སྟན་དང་། འོས་བསྐྱེད་སྟན་ཁང་
གི་ཆོགས་བྱར་ནམ་རྒྱལ་དོ་རྩེ། རྒྱ་སྟེར་བྱུང་བྱར་སྟོ་བཟང་སྟེན་
པ་༥ གྲིལ་བསྐྱགས་བྱུང་བྱར་གཤམས་པ་བསྟན་དར་བཅས་རིམ་
པས་སྤྱག་ལས་གནང་ཐུས་ཡིན། རྒྱར་སྤྱིད་ངག་དོན་ལགས་
དང་། བྱུང་བྱར་གཤམས་པ་བསྟན་དར། ཆོག་སྐད་འདྲུག་པོ་སྟོ་
བཟང་བསྟན་འཛིན་བཅས་དགོངས་ཁྱུ་ཡུལ་འཕྲོས། དེར་སྐབས་
མོར་སྤྱིང་པེས་སྟོན་པ་བཀའ་རྒྱུ་བྱི་བྱར་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་གཙོས་ཚོམ་འབྲིའི་ཞབས་ཁྱུ་བོད་གངས་བརྒྱད་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་འཇུག་པའི་མཆོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་།

ཐུ་ལོ་ ༣༠༠༠ ལོར་ནོར་ཁྱེར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཙུག་ཁྱེར་
ཁང་གི་ཡིག་ཆ་གསལ་ལས་གཞི་མགོ་འདུགས་བྱས། བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ནང་སློན་ཆད་བྱུང་མ་ཁྱོད་བའི་དྲུས་འགྱུར་ཉམས་ཉེས་

གོད་ཆག་ཆེན་པོ་བྱང་པའི་གནས་བབ་ནང་། རང་རེའི་རྩ་ཆའི་
 ཡིག་རིགས་ཁག་མང་ཙམ་གཏོར་བྱུང་མེད་བཟང་པའི་གནས་
 དབང་བཅན་ཐབས་ཀྱི་དབང་ལོག་ཏུ་ཚུད་ཅིང་། དེ་ནི་སྤྲོ་སྤོར་
 ཚུད་མི་ཐུབ་པའི་ཐབས་སྤྱོད་བྱང་རབས་ཤིག་རང་རེའི་མི་
 རབས་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟག་པའི་ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་
 རེད། ལོན་ཀྱང་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བོད་སྤྱི་ནང་གང་སར་བྱུང་སྤྱོད་
 ཡིག་རིགས་སོགས་བཅུ་ལ་འཛོལ་གྱི་བསྟུ་ཆགས་དང་། དེང་
 སང་གི་མཁོ་སྤྱོད་ཆེ་བའི་ཡིག་རིགས་སོགས་ཀྱང་གསེག་ཉར་
 གཅེས་ཆགས་བྱེད་ཐུབ་ན་མི་རབས་རྗེས་མ་ཆོར་དཔྱད་གཞིའི་
 གཟིགས་དཔེ་གལ་ཆེ་ཡོང་བྱུ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲོ་སྤོར་པ་ཞིག་
 རེད། ལམ་ནས་དེང་སང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལམ་སྤོར་ལའང་ཡིག་
 ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་འདི་གལ་འགངས་ཆེན་པོར་ཕྱིས་ནས་མང་
 ཆོགས་ནས་བརྟུ་སྤྱོད་དང་། དཔྱད་གཞི་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆར་མཁོ་
 འདོན་བྱེད་པ་ལྟར་རང་རེས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་གོམ་པ་རིམ་སྤོར་
 བྱེད་དགོས་པ་ནི་ངེད་ཆོར་འགན་འཁུལ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་གྱི་
 ཆ་ཤས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། སྤྱི་ཆེན་འདིའི་ནང་ཆེད་ལས་པ་མི་
 གངས་བཞིས་འགན་འཁུར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་ཆེད་ཆུང་
 འདྲ་མིན། སྤྱོད་བརྟན་པར་ཆས་དང་། པར་ཆས་རིགས་འདྲ་
 མིན་སོགས་ཡོ་བྱད་སྤྱི་འདུས་དགོས་ངེས་ཁག་ཡོད།

ཞ ཡིག་ཆགས་སྤྱི་ཆེན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས།

༡། ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་ཆོས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་
 གསུང་ཆོས་ཁག་གི་བརྟན་འཕྲིན་དང་། སྤྱི་འདུག་

འཁོར་ཐག་བསྟུ་ཚགས།

༡། བོད་འབྲེལ་བརྟན་པར་བསྟུ་ཚགས།

༡། སློག་བརྟན་སྡེ་ཚན།

༤། ང་ཀྱ་སྡེ་ཚན་བཅས་ཡོད། ང་སྐབས་ལས་དོན་བྱས་
ཟིན་པར་སྡེ་ཚན་དང་པོར་གསུང་ཚོས་བརྟན་འཕྲིན་
འོད་སྡེར་ ༼DVD༽ ༡༤༠ དང་། སྐ་འདུག་འཁོར་
ཐག་གངས་༡༡༤ ཡོད། ༼AudioCD༽ འོད་སྡེར་
༧༡ ཡོད། གསུང་ཚོས་ཁག་ས་བཅད་སོ་སོ་དང་།
འཕྲོས་དོན་གསུང་བཤད་བཅས་གྲུང་སློག་སྡེ་དཀར་
ཆག་བཀོད་དེ། དཔེར་ན། ལམ་རིམ་གསུང་ཚོས་ལྷ་
བྱར་མཆོན་ན་མགོ་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ནས།
མཇུག་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འདུག་གི་བར་དང་། འཕྲོས་
དོན་གསུང་བཤད་བཅས་པ་ས་བཅད་སོ་སོའི་འོག་
སློག་བཀོད་བྱས་ནས་གཟིགས་བདེ་བཟོས་ཡོད།
བརྟན་དཔར་བསྟུ་ཚགས་ནང་ལ་གོང་ས་མཆོག་དང་།
བོད་འབྲེལ་བརྟན་དཔར་སྟོགས་བསྟུས་གཅིས་ཚགས་
ཀྱིས་འདྲ་དཔར་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་བསྟུ་བྱས་ནས་
འདྲ་དཔར་ནང་གསལ་ཇི་ཡིན་གྱི་མིང་དང་། འབྲེལ་
བརྗེད་བཅས་གང་རག་བཀོད་ཟིན་པ་ངོ་གངས་བཞི་བྲི་
ལྷག་དང་། ང་དྲུང་བསྟུ་ཚགས་ཀྱི་ལས་དོན་རིམ་བསྟུད་
བྱེད་ཐུས་ཡིན།

ཟ མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ

གྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་མོར་སློང་བོད་ཀྱི་རིག་
 གཞུང་གཅེས་སློང་ཁང་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སློབ་
 གཉེར་ཁང་གསར་འདུགས་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དང་པོའི་
 འཆང་རྒྱགས་འབྲུལ་མི་བདུན་ཅུ་སྟོར་བྱང་། དེ་དག་ནས་
 ལེགས་གས་རྩ་བཏོག་གིས་སློབ་གཉེར་བ་ཕོ་མོ་གཉིས་བརྩམས་
 ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་འདམས་སྒྱུག་བྱས་ཤིང་། དེའི་ཁྲུངས་ནས་འགའ་
 བས་བོད་སྒྱུག་བྱིམ་སྡེ་ནས་ཐོན་གས་ཡོད་ཀྱང་། བྱིངས་བོད་
 ནས་འབྱོར་བ་ཞི་གཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རིག་གནས་ཀྱི་ཆུ་
 ཚད་ལོན་པ་མདོ་སྟོད་པ་མང་བ་བྱང་། ཐོག་མར་གསར་འདུའ་
 སྐབས་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྱི་དགེ་ཀན་ཆེ་བ་ཀས་ལོལ་དུ་ཐེབས་པ་
 རིག་གནས་དང་། ཚོམ་རིག་ལ་ཆེད་མཁས་ཨ་ཅུ་སྟེ་སློང་
 དགེ་བཤེས་སློབ་ཟུང་རྒྱལ་མཆན་སློབ་སྦྱི་དང་སྤུམ་ཉགས་དགེ་
 ཀན་གཅིག་ཕྱོགས། ཐོས་བསམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྱུག་པའི་འབྲས་སློ་
 སློང་ཉག་རེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆེ་དབང་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་
 དགེ། བོད་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་བ་
 སྦྱི་རྒྱར་ཉོར་གཙང་འཛིགས་མེད་སྟན་ངག་དགེ་ཀན། དབྱིན་
 དགེ་སྦྱི་རྒྱལ་བ་འདུ་ལི་ལ་ཡ་བཅས་ཡོད། ཐོག་མའི་སློབ་གྲྭ་
 བའི་སྡེ་ཁག་ནས་ལོ་གངས་དུག་སྤུ་མཐུད་སྟོད་མཁན་མ་བྱང་
 ཡང་། ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོན་རྒྱགས་ཟིན་པའི་ཁྲོད་རོ་ཐོགས་ཀྱི་
 ལས་རིགས་ལ་གཞིལ་བ་བྱང་ཡོད། སྡེ་ཁག་གཉིས་པའི་ནང་
 ཐོག་རིགས་དང་། ཉི་མ་ལའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་

ཅིང་། རྩེ་ཁག་འདིའི་ལོ་རིམ་གསུམ་པ་ཐོན་གས་ནས་སློབ་
གཉེར་བ་དོ་གངས་བརྒྱད་ནོར་སྤྱིང་ཞིབ་འཇུག་སྟེ་གནས་དང་།
ལས་རིགས་གཞན་ཐོག་ལས་ཁུར་ལེན་བཞིན་པ་དང་། འགའ་
གས་ལོ་རིམ་དུག་པ་མཐའ་འབྱོངས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ནང་རྩེ་ཁག་བཞི་པ་གསར་འཇུག་བྱས།
སྐབས་བཞི་པའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་བོད་ཀྱི་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་སྤྱིང་དོན་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རིག་གནས་སྡེ་
མང་སློང་བའི་གོ་སྐབས་སྤྱད་པའི་ཐོག། སློག་ཁྱད་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཡིག་དབྱིན་སྐད་སོགས་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་སློང་
གང་ཐུབ་མཁོ་སློང་བྱེད་ཐུས། སློག་གཉེར་པ་རང་དོས་ནས་
ཙོག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སློབ་གྲུའི་དུས་དེབ་ ༼ནོར་རྒྱན་༽ ༥ ཐོག་
དུ་མངགས་གཏོང་དང་། བོད་རྒྱ་དབྱིན་གསུམ་སྐད་ཡིག་ལས་
ཙོག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ ༼འོད་ཐིག་༽ ཆགས་ཤོག་དཔར་སྐྱུན་
འགྲེམ་སྟེལ་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

འ བྱིས་བཙུན་ཁང་དང་སློན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འཁོས་དཔགས་ཞན་པའི་བྱིས་བཙུན་ཁང་
ཞིག་ཡོད་པར་བྱིས་པ་ལྔ་ལས་མེད། བྱིས་པར་ལྔ་སློང་བྱེད་
མཁན་མི་མོ་འཇམ་དབྱངས་ཟེར་བར་འགན་དཀྱི་བྱས་པ་ཡིན།
རིམ་གྱིས་ནོར་སྤྱིང་དུ་ལས་མི་ཇེ་མང་སོང་བསྟུན་བྱིས་བཙུན་
ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས་བྱུང་། ད་ཆའི་ཆར་སངས་རྒྱས་
ལགས་ཀྱིས་གཙོ་འགན་ལེན་བཞིན་ཐོག་བྱིས་བཙུན་ཁང་དུ།
ལོ་གཅིག་མན་མ་འབྱུར་བྱིས་པ་དགྲ་དང་། ལོ་གངས་གཅིག་

ནས་གསུམ་པར་བྱིས་པ་གངས་ཉི་ཤུ་ཙུང་དག། གསུམ་ནས་བཞི་
 བར་རྩོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲ་དང་པོར་གངས་བཙོ་ལ། བཞི་ནས་ལྔ་
 བར་རྩོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲ་གཉིས་པར་གངས་བཙུ། ལྔ་ནས་དྲུག་
 བར་རྩོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲ་གསུམ་པར་གངས་གཉིས་བཙས་ཁྲོན་
 བྱིས་པ་གངས་དྲུག་རུ་མེ་ལྔ་ཡོད། ལོ་གངས་དྲུག་ཡན་བྱིས་པ་
 གངས་བཙུ་དགྲ་དང་། ཙན་ཏ་ར་བོད་ཁྲིམ་གཏན་སློབ་ཏུ་
 བསྐྱོད་མི་གཅིག་བཙས་ཁྲོན་བྱིས་པ་གངས་ ༡༠ བོད་ཁྲིམ་
 ཁོངས་སློབ་གྲར་གཏོང་ཐུས་ཡིན། དེ་ཁོངས་ཕུ་གྲ་གངས་བཙུ་
 དགྲ་དེ་མོད་དུ་བསྐྱོད་མི་ཚོའི་དོན་དུ་དམིགས་བསལ་སྤྱི་སྤྱོད་
 སྤུམ་འཁོར་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་ཞོགས་པ་སློབ་གྲར་བསྐྱལ་ནས་
 སྤྱི་དྲོ་ཞོར་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ལོག་བྱེད་པ་རེད། གཞི་རྩའི་བྱིས་པའི་
 གངས་འཕོར་ནི་ལས་བྱེད་དང་། ལས་མིའི་གངས་ཆད་ལ་
 བཏེན་ནས་འཕར་ཆག་འགོ་རྒྱུའང་། རྒྱན་གཏན་སྤྱ་གྲུའི་
 གངས་འཕར་བ་ལས་ཆག་པ་ཡོང་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་ཉུང་ཤས་
 ཡིན། བྱིས་བཙོལ་ཁང་དུ་ད་སྐབས་མ་མ་བཙུ་དང་། དགེ་ཅན་
 གསུམ་ཡོད། བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྐྱེན་ལ་ལེགས་ཚུ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་
 གང་སྟེ། ཞོགས་པ་རྒྱ་ཚོད་བཙུ་གཅིག་པར་མེ་ཏོག་གི་རྩ་དང་།
 གངས་བཙོས་གོ་ཟས་དང་ཤིང་ཏོག་གི་སྟེ་ཁ། སྤྱོད་ཡོལ་རྒྱ་
 ཚོད་གསུམ་དང་སྤྱོད་ཀར་གོང་མཚུངས། བར་བར་ལ་ཤིང་
 ཐོག་ངང་ལག་སོགས་ཤིང་འབྲས་འབྲ་མིན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་
 དག་གི་མཐུན་རྒྱུན་ལ་ད་སྐབས་བྱིས་པ་གངས་བཙུ་དྲུག་ལ་
 སྤྱོན་བདག་ཡོད་པས་ཁོང་ཚོའི་ས་ནས་ཟླ་རེར་སྤོར་སྤུམ་བརྒྱ་
 ཡོད་ཐུས་ཀྱང་། བྱིས་པ་གངས་ ༡༧ ལ་སྤྱོན་བདག་མེད་པས་

ཁོང་ཚོའི་ས་ནས་སྐྱ་ཡོན་གང་ཡང་སྒྲང་མི་དགོས་པ་ནོར་སྒྲིང་
 ནས་ནར་གཏོང་གིས་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་བརྒྱམས་སྒྲོར་
 ༤༣༧༠༠༠་༠༠ འགོ་མུས་ནས་སྒྱིན་བདག་ཡོད་པའི་ཕ་མ་ཚོའི་
 བསྐྱ་འབབ་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་སྒྲོར་ ༥༧༦༠༠་༠༠ འཕྲུག་
 འཕྲོས་སྒྲོར་ ༥༧༧༤༠༠་༠༠ ནོར་སྒྲིང་ནས་གཏོང་མུས། ད་
 བོད་བོད་བྲིམ་དུ་ཉིན་སྒྲོབ་ཀྱི་རོ་པོར་བསྐྱོད་མི་ཚོའི་ཆེད་སྒྱི་
 སྐྱོད་སྐྱམ་འཁོར་ཀྱི་ཁ་ལོ་པ་སོགས་ཀྱི་འགོ་སོང་ཁྱོན་བརྒྱམས་
 ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་སྒྲོར་ ༡༥༧༤༦༣་༠༠ དེ་ཁོངས་ནས་ཕ་
 མ་སོ་སོའི་ས་ནས་འཁོར་སྒྲུའི་དོད་ཆེ་རེར་སྒྲོར་བརྒྱ་དང་ལྔ་
 བརྒྱ་བརྒྱ་མུས་ཐོག་དཔེ་སྒྲོན་སྒྲོབ་གྲར་འདི་གའི་སྒྱི་སྐྱོད་རྒྱངས་
 འཁོར་ཆེད་གཏོང་བྱས་པ་ཤེས་ལས་ནས་འདི་གར་ཆེ་རེར་
 སྒྲོར་ ༥༠༠༠་༠༠ གནང་མུས་བརྒྱམས་སྒྲོར་ ༡༣༧༠༡༥་༠༠
 འཕྲུག་འཕྲོས། ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་འཕར་སོང་ཉིན་སྒྲོར་
 ༥༠༤༤༥་༠༠ ནོར་སྒྲིང་ནས་ནར་གཏོང་བྱ་མུས་ཡིན། འཛིན་
 བྲ་དང་པོ་ནས་གཉིས་པ་བར་བྱིས་པ་གངས་གཉིས་ཡོད་པར་
 བྱིས་པ་རེར་བོད་བྲིམ་དུ་སྒྲོབ་ཡོན་ཆེ་རེར་སྒྲོར་ ༥༥༠་༠༠
 བརྒྱམས་ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་སྒྲོར་ ༦༥༥༠་༠༠ དང་། འཛིན་
 བྲ་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱ་པ་བར་བྱིས་པ་གངས་ ༡༣ ལ་བྱིས་པ་
 རེར་ཆེ་རེར་སྒྲོར་ ༦༠༠ དེ་ཁོངས་ནས་བྱིས་པ་གངས་བཞི་ལ་
 ད་སྒྲིང་བོད་བྲིམ་ནས་སྒྲོབ་ཡོན་གནང་བ་ཕུད་ཁྱོན་ལོ་འཁོར་
 གཅིག་ནང་སྒྲོར་ ༡༡༡༦༠༠་༠༠ ཐམ་པ་བོད་བྲིམ་དུ་འབྱུལ་
 མུས་དང་། དཔེ་སྒྲོན་སྒྲོབ་གྲར་ནོར་སྒྲིང་ཁྱངས་བྱིས་པ་གངས་
 བརྒྱ་འགོ་མུས་ནས་གཉིས་ལ་ཕུ་གྲ་རེར་ཆེ་རེར་སྒྲོར་ ༧༠

དང་། ལོ་འཁོར་གཅིག་ལ་སྒྲོར་ ༣༡༦༠་༠༠ ཤེས་རིག་ལས་
 ཁུངས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟས། ར་ཤོད་ཉིན་སྒྲོབ་དུ་འགོ་མཁན་གྱིས་པ་
 ཆོ་སྒྲོབ་གྲ་ནས་ནོར་སྒྲིང་དུ་སྒྱུར་འཁོར་མཆམས་སྒྱེད་ཡོལ་ཚུ་
 ཆོད་ལྡ་དང་སྒྱེད་ཀ་བར་དམིགས་བསལ་འཛིན་གྲ་ཚུགས་ཏེ་
 སྒྲོབ་བྲིད་དང་རང་སྒྲོང་། དེའི་ཁར་དཀྱིས་མོག་དང་། ཤིང་
 ཐོག་ཕྱེ་ཁྲ། ར་བཅས་བཏང་། དབྱར་དགུན་གྱུང་གསེང་སྐབས་
 ཉིན་ལྟར་འཛིན་གྲ་ཏག་ཚུགས་ཀྱིས་ར་དང་། དཀྱིས་མོག་
 འཆར་ཅན་དང་། ཁོང་ཆོའི་ཆེད་དམིགས་བསལ་དགེ་གན་
 གཉིས་བསྐོ་འཇུགས་ཡོད་ཅིང་། འགོ་གྲོན་བྲིན་བཅློམས་སྒྲོར་
 ༡༡༥༡༦༧་༠༠ འགོ་ལྷུས་ནས་པ་མ་སོ་སོའི་ས་ནས་ཁྲ་རེར་
 སྒྲོར་བརྒྱ་རེ་བསྐྱུ་འབྱུང་བ་བཅློམས་ ༣༥༧༧༠་༠༠ འཐེན་འཕྲོས་
 ལོ་འཁོར་རེར་ ༤༧༣༧༧་༠༠ ནོར་སྒྲིང་ནས་ཁ་གསལ་གཏོང་
 ལུས་ཡིན།

ཡ སྒྲན་ཁང་།

འདི་གར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་མི་ཚུང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་
 སྐབས། དེ་ལ་བཅློས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་འཛོམས་
 དགོས་པ་ནི་གྲོལ་གཡོལ་བྱ་ཐབས་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཞིག་
 རེད། འདུ་སྤྱོད་བྱ་མི་ལྟོས་འཁོར་དུ་ལམ་མི་གངས་ལྡ་བརྒྱ་
 ཡས་མས་ཡོད་སྐབས་ས་ཚུ་མ་འཕྲོད་པ་དང་། དེ་མིན་རྒྱུན་
 གཞན་དག་གི་དབང་གིས་གཞུགས་བབ་བདེ་མིན་གྱི་ནད་གཞི་
 ཆེ་ཚུང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཅོས་པའང་ཡང་ཡང་ཡོང་ལུས་ལ་
 བརྟེན། ནད་གཞི་དྲག་བཅོས་བྱ་རྒྱ་ཆ་བས་ཆེ་རིགས་ན་ས་སྤྱན་

ཅིས་ཁང་དང་། བདེ་ལེགས་སྒྲན་ཁང་ལ་སྒྲན་པ་བསྐྱེན་གྲུགས་
བྱ་རྒྱ་དང་། དེས་ཀྱང་བཅོས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་མེད་མིན་ཡོང་
སྐབས་ཅན་དེ་སྒྲར་དང་། སྤེལ་སོ་སོར་སྒྲན་ཁང་གང་འོས་ལ་
ཆེད་གཏོང་གིས་འདི་གའི་སྒྲན་གཡོག་མཐུན། ཡང་ན་རིགས་
ཟླ་གཞན་ཆེད་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་ལྡན་ནད་
རིགས་ཅན་ཅིག་གམ། ཡང་ན་སྒྲན་ཁང་གང་ཞིག་ལ་ངས་
བསྐྱོད་མི་དགོས་པའི་རིགས་ནོར་སྤྱང་རང་དུ་སྒྲན་ཁང་རྒྱུ་
རྒྱུ་ཞིག་འཛུགས་གཉེར་བྱས་ཡོད། སྒྲན་ཁང་གི་ཆ་རྒྱུན་ལ་
ཁང་པ་མདོ་རྒྱག་གསུམ་དང་། རྒྱག་མར་ནད་པ་བཅུག་དཔུང་
བྱས་དང་། དེའི་མདོ་མར་སྒྲན་སྒྲོད་ཡུལ། དེའི་མདོར་ནད་པ་
རྒྱག་སྒྲོད་བྱས་བཅས་ཡོད།

ར བཀྲོ་སྤྱང་ཆོགས་འདུ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༣༥ ནས་བདུན་ཕྱག་
གཅིག་རིང་ནོར་སྤྱང་དུ་གནམ་གཤིས་འགྱུར་ལྡོག་ལ་བཞེན་
ནས་གོ་ལར་ཕན་གཞོད་ཅི་འགྱུར་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་
རྒྱལ་སྤྱིའི་མཁས་པའི་བཀྲོ་སྤྱང་འཆོགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་
ཟླ་ ༣ ཆོས་ ༣༠ ནས་ཉིན་གཉིས་རིང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
པའི་སྒྲན་པ་ནམས་སྒྲན་ཆོགས་ཐེངས་དང་པོ་ནོར་སྤྱང་དུ་
འཆོགས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡ ནས་
ཉིན་གསུམ་རིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་བྱང་འབྲེལ་སྐོར་བཀྲོ་སྤྱང་
ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་འཆོགས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོའི་ཟླ་
༡༡ ཆོས་ ༣༦ ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་གངས་རྒྱུང་ས་རིས་མེད་

ཆོས་ཆོགས་ཐེངས་བདུན་པ་སྟན་འཆོགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༠༦ ལོའི་ཟླ་ ༧ ནང་གངས་ལྗོངས་ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་
 ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་དགུ་པ་སྟན་འཆོགས་གནང་།

ལ རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོད་འབྲས་སྤྲངས་མཆོད་ཏེན་གྱི་དུས་དབང་ཆེན་མོ།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོའི་དུས་དབང་གི་སྤྱིན་བདག་གཙོ་བོ་འཇར་
 པན་རྒྱ་ཤོ་ཀའི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་ལོ་མང་རིང་ནོར་སྤྲིང་ངེས་
 སྟན་པ་མཆོག་བརྒྱད་ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་དབང་ཆེན་སྤྲུལ་གནང་ཡོང་བའི་སྟན་སེང་བྱས་པ་བཀའ་
 བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་རྒྱུ་སྟེ། ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གོ་སྐྱོག་
 རོར་སྤྲིང་ནས་དགོས་པའི་རེ་སྤྲུལ་བྱས་འབྲེལ། ལས་གཞི་ཆེན་
 པོ་འདི་གལ་ཆེན་དུ་བཟུང་ནས་འགན་ལེན་བཀོད་སྐྱོག་བྱས།
 གོ་སྐྱོག་ཆོགས་ཚུང་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་ལས་འཆར་རིམ་པ་
 བསྐྱོགས་ཏེ། དུས་དབང་གནང་ཡུལ་ས་གནས་དཔྱད་ཞིབ་
 གཏན་འཁེལ་བརྒྱད་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་དེ་དོན་སྟན་སེང་
 དགོངས་འཁྲོལ། ལྷག་པར་དུས་དབང་རིང་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་
 སྤྱི་སྤྱོད་སྤྲོད། ཆོས་ཁྱུ་བའི་མཐུན་ཆུན་སྐྱོག་དང་ཚུ། སྤོང་
 གྲུར། བཟའ་བཅའ། སྟན་བཅོས། གསང་སྤྱོད་བྱས་ཁང་།
 བཟའ་བཅའ་ཆོང་ཁང་གི་གངས་ཆད་སོགས་འཆར་གཞི་ས་བྲ་
 དང་བཅས་པ་གསལ་པོ་བཅོས་ཏེ། དེ་དོན་རོགས་རམ་དམ་
 དོན་དགོས་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་སྟན་སེང་རིམ་བྱས་ལ་བརྟེན།
 རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་གཞུང་གིས་གཞིགས་པ་ཆེན་པོས་དུས་དབང་
 གནང་ཆོག་པའི་བཀའ་ཁྲོལ་དང་། དུས་དབང་བདེ་འཇགས་

དང་དཀའ་ཆོག་ས་མེད་པའི་ངང་འདྲ་ཆོག་ས་བྱུང་ཆེད། ས་
 གནས་ཀྱི་ལམ་ཁ་ཡར་རྒྱས་དང་གཙང་སྤྱོད། ཆད་མཐོའི་སྤྱོད་
 ཅིས་བཀའ་འཁྲིལ་བརྒྱུད་འོག་རིམ་སྤེལ་གསལ་སྤྱོད་ས་ཡོངས་ཀྱི་
 མཐུན་རྒྱུ་སྤྱོད་ས་བཅས་དམ་དོན་བཀོད་མངགས་དང་
 འབྲེལ། དམིགས་བསལ་གོ་སྤྱོད་ཆོག་ས་ཚུང་གིས་འགན་ལེན་
 འོག་ལས་མི་ཡོངས་ནས་འབད་བརྩོན་ཅི་ཆེར་གནང་བར་
 བརྟེན་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ལྟར་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་། ཆོས་བླ་
 པའི་འཆོ་བ་དང་གསུང་ཆོས་ར་བའི་མཐུན་རྒྱུ་དང་བཀོད་
 སྤྱོད་གང་ཐད་ནས་ཆོས་བླ་པ་ཡོངས་ཀྱི་འདོད་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་
 ཆོམས་པས། གོ་སྤྱོད་བླ་སྤྱོད་ས་ལ་ཆོས་བླ་པ་ཕལ་ཆེ་བས་ཡི་
 རངས་བཞུགས་བརྗོད་དང་། ལྷག་དོན་ལ་གོང་ས་མཆོག་ནས་
 ཆོག་ས་དབུས་སུ་དུས་དབང་བླ་སྤྱོད་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བར་དགེས་
 མཉེས་ཀྱིས་བཞུགས་བརྗོད་བཀའ་སློབ་ལན་གསུམ་དུ་བསྡུལ།
 གཞན་དུས་དབང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབུ་གྱར་ནི་མོར་སྤྱོད་
 བཟོ་རྩལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་མང་པོར་འབད་བརྩོད་བླ་ས་པའི་
 བྱུང་དོན་དུ། དབུ་གྱར་དེར་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མིན་གྱི་གསར་
 འགོད་པ་དང་གནད་དོན་དེ་ཉིད་ཞིབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆད་མཐོའི་
 གདེངས་འཛིན་བརྒྱུད། རྒྱལ་སྤྱོད་ཁྱོད་དུ་བོད་མིའི་བཟོ་རྩལ་
 གྱི་བྱུང་རྣམ་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཐད་གཞིའི་སྤྱོད་མངོན་པའི་ཟེན་
 ཐོག་སར་བཞག་བཀོད་བྱུང་ཡོད། དེ་ལོའི་དུས་དབང་གཞིས་
 ལུས་མི་མང་གི་ཆབ་མཆོན་བོད་ནས་རང་རིགས་ཆོས་བླ་པ་
 སྤྱོད་ཕྱག་བཅོ་ལྷག་ཕེབས་འཛོམས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ནས་ཆོས་བླ་པ་ཕེབས་པའི་གྲངས་

འཕྲི་མང་གོས་ཆགས་ཡོད། ལགོང་ས་མཆོག་གི་ཟབ་གསལ་
བཀའ་སློབ་དང་། བཀའ་སློན་སྤྲོད་པ་དབྱས་བཀའ་བྱུང་ནས་པའི་
ལམ་སློན་གསུང་བཤད། དུས་དབང་གོ་སྟོན་ཆོགས་ཕྱུང་གིས་
གཉེར་བའི་ རྟོན་མ་བཅུ་དབང་ལྷན་པུ་ ཉིན་རེའི་གསར་ཤོག་
སོགས་བརྒྱད། ལགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དབྱ་མའི་
ལམ་གྱི་སྤྱོད་དུས་དང་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཁ་སྤྱོད་གས་
དམིགས་སྟོ། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མཇུག་དུས་ཇི་ཡིན་
མཁྱེན་ཉོགས་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ནི། བོད་གཞིས་བྱེས་བར་ཡོངས་
ཁུབ་གྱི་མཇུག་འབྲེལ་དང་ཡིད་ཆེས་རྒྱན་གནས་གོང་འཕེལ་
འགོ་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བྱུང་ཡོད།

དེ་སྐབས་ཨ་རི་དང་རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་མོ་སོགས་
ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་དང་། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་
ཀྱི་གཙོ་སྐྱོར་ཁྲོད་ཆོས་ཁྲུ་བ་འབྲམ་གཉིས་འདུ་འཛོམས་བྱུང་བ་
མ་ཟད། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་བདུན་ཅུ་སྟོན་ནས་གསར་འགོད་པ་
ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་
དང་། ལྷག་པར་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པའི་
གོ་སྐབས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། དུས་དབང་གི་མཐའ་མའི་ཉིན་དུས་
དབང་གོ་སྟོན་ཆོགས་ཕྱུང་གི་ཆོགས་གཙོ་ནོར་སྤྱིང་ངེས་སྟོན་པ་
བཀའ་བྱུང་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་གིས་ལགོང་ས་མཆོག་གི་
སྟུན་སྲུང་ཆོས་ཁྲུ་བ་ཉིས་འབྲམ་གྱི་དབྱས་སུ་དུས་དབང་གོ་
སྟོན་གི་བྱུང་རིམ་དང་། བྱེད་སྒྲུབ་སྤངས་དང་བྱུང་སྤང་
ཅིས་སྤྱོད་སོགས་ཞིབ་ཕྱི་སྟུན་སྟོན་ཁུས།

ག དེབ་སྐྱེལ་དང་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས།

མོར་སྒྲིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྒྲིང་ཁང་འདི་བཞིན་ཡིད་
ཆེས་དགེ་ཅིའི་མཆོན་ཐོག་ཏུ་ཀྱུ་གར་གཞུང་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་
དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཤིང་། པོད་མིའི་ལེགས་བྱང་སྐུ་ཅལ་གྱི་
དམིགས་དོན་གཙོ་གཉེར་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྡེ་ཚན་
གལ་གནད་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཚོགས་སྡེ་འདིའི་ཁྲིམས་ཀླུ་སྐུ་གྱི་
དབང་ལུང་བྱུང་སྐུར་བྱེད་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་གྱི་
ཚོགས་གཙོ་ལོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་།
ཚོགས་མིར་བཀའ་ལློན་ཁྲི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་
ཆེ་མཆོག་དེ་ས་དཔེ་མངོན་འགན་འཛིན་ཀྱི་མཆོ་ཆེ་རིང་། དེ་
མིན་ཆོས་རིག་བཀའ་ལློན་དང་། ཏུང་ཆེ། ཤེས་རིག་ཏུང་ཆེ།
འཛིན་ཉེན་མི་སྡེའི་འགན་ཁུར་ཚོགས་པའི་ཏུང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་ར་
ཇི་བ་མེ་ལོ་ཏར་། བཀའ་བྱུར་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས། ཀེམ་ཡེ་
ཤེས་སམ་པརྩ་སྒྲོལ་དཀར་ལགས་བཅས་ལ་གཏན་འཁེལ་བྱས།
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་ལོང་ས་མཆོག་དབྱ་བཞུགས་ཀྱིས་འགན་
འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱེད་སྤྱོད། སྤྱི་བྱུང་དབང་
འཛིན་གྱི་ཁྲིམས་ཀླུ་སྐུ་ཡོངས་རྫོགས་མངའ་བའི་ལོང་ས་
མཆོག་གིས་སྡེ་གནས་འདིའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་གཙོ་སྐུ་ལས་དོན་ཆ་
ཆང་སྤྱི་འདོམས་གཙོ་གཉེར་བྱེད་པོར་ངེས་སྒྲིན་པ་བཀའ་ལློན་
ཁྲི་བྱུར་སྐལ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དང་། སྤྱི་བྱུང་འགན་འཛིན་
ཀེམ་ཡེ་ཤེས་ནམ་གཉིས་ཐད་བསྐྱོ་བསྐྱེད་སྤྱོད། ལོང་ས་
མཆོག་གི་མངོན་གསུང་སྐུ་བས་བསྐྱེད་མགོན་པོ་གང་ཉིད་དབྱ་

བཞུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་བསྐྱེད་ས་མུས་
 དང་། དེ་བཞིན་ལོ་འཁོར་བསྐྱར་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་སྲིད་ཅིས་ཁྲ་
 ཁག་ལ་རང་གཞུང་སྤྱི་བྱེད་ཅིས་ཞིབ་ལས་ཁྲུང་ས་ནས་ཟླ་བཞི་
 ལྷག་རིང་ལས་བྱེད་གསུམ་ནས་བཞི་བར་ཆེད་མངགས་འདི་
 གའི་གཏོང་ཡོང་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་རེ་རེ་བཞིན་ཅིས་
 ཞིབ་མཐིལ་སྤྱིན་གནད་དང་གནད་མུས་མ་ཟད། རྒྱ་གར་
 གཞུང་ནས་ཀྱང་ལོ་ལྟར་ཅིས་ཞིབ་གནད་མུས་ཡིན་ཞིང་། ལོ་
 རེའི་ལས་སྒྲུལ་དང་ཅིས་ཞིབ་གནད་བའི་ལྷན་ཐོ་ཡང་སྤྱི་ལྷན་
 སོགས་ཁྲུང་ས་སོ་སོར་འབྲལ་གྱི་ཡོད།

ས རོར་སྤྱིང་གི་མི་སྡེ།

རོར་སྤྱིང་དུ་ཐོག་མར་ལས་འགོ་འཛུགས་སྐབས། ལྷ་བྱིས་དག་
 ཆེ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་བོད་དུ་ཡོད་སྐབས་ཀྱི་གཞིན་སྤྱིས་དག་
 ཕྱག་འགའ་གས་ལས་སྤྱིར་ཞུགས་ཡོད། ལོ་འགའ་གས་ནས་མི་
 གྲངས་འཕེལ་ཆ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེའི་ནང་འགའ་གས་བཅོན་
 ཤོལ་དུ་སྤོན་ནས་འབྱོར་བ་དང་། འགའ་གས་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱིས་
 འཆར་བྱུང་བ། ལྷག་པར་བོད་ནས་འབྱོར་བའི་རང་རིགས་
 མང་བོ་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་ཅ་ཁྲུང་ས་ནི་དབུས་གཙང་། མདོ་སྤོང་
 སྤང་བཅས་བོད་ཆོལ་གསུམ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ཡིན། རོར་སྤྱིང་
 ནས་རིམ་པས་གྲངས་འཕོར་གང་འཆམ་ལ་ལས་ཀ་སྤྱད་དེ་ཟླ་
 འབབ་དང་། སྤོང་ཁང་། འཕྲོད་བསྟེན་ལྷ་སྤྱོད་སོགས་འཆོ་བའི་
 མདུན་ལམ་དོན་འབྱོར་ས་བྱུང་བར་བརྟེན་བཟའ་ཟླ་བ་ཕྱག་
 སོགས་བྱིམ་གཞིས་མང་པོ་ཆགས་ཏེ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་

གོང་མཐོར་འཕེལ། རྟོར་སྒྲིང་གི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྒྲིང་བྱ་བ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་། ཚོགས་སྡེའི་ཁྲུངས་གཏོགས་ལས་བྱེད་དང་ལས་མི། དེ་དག་གི་བྱིས་ཚང་བཅས་ལ་ངལ་འཕྲད་མི་ཡོང་བ་དགའ་སྦྱིད་དང་གནས་སྡོད་ཐུབ་ཐབས་དང་། དེ་དག་ནས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཚོས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རིན་ཐང་མཐོང་ནས་ཞབས་འདེགས་འགྲུབ་ཐུབ་ཐབས་དང་། མདོར་ན་འདི་ནས་ཀྱང་འགན་སྲུང་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་སྦྱོར་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་འགྲུར་རམ། བན་བདེ་བསྐྱབ་པར་འགན་ཁུར་གྱིས་ཕན་ཐོགས་བྱ་མི་ཆུང་བ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན།

ད རྟོར་སྒྲིང་སློབ་སྦྱོང་།

འདི་གའི་ལས་བྱེད་དང་། ལས་མི་ཚང་མས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་གྱིས་རྒྱ་ན་དུ་ལས་ཚོལ་བྱ་བ་དུར་འབྱུངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ཚང་མ་མཉམ་འདུས་ཀྱི་ངང་ཕན་ཚུན་སློབ་སེམས་འཁོལ་བའི་འདུན་པ་འཕེལ་ན། གཅིག་མཐུན་གྱི་སེམས་ཁུར་ཉམས་མེད་འཕེལ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགོ་བ་བཅས་ལས་ལོ་རེ་བསྐྱར་ཆགས་སྤྱི་ཟླ་ལྔ་པ་ཡས་མས་ལ་ཉིན་གཉིས་རིང་སློབ་སྦྱོང་སྒྲིང་ག་གཏོང་གི་ཡོད། ཅ་བའི་སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་གསེང་རྟོར་སྒྲིང་དབྱ་འབྲེད་ཀྱི་དུས་དྲན་སྐབས་བསྐྱེད་བྱས་ན་འོས་འཚམ་ཆེའང་། དབྱ་འབྲེད་ཀྱི་དུས་ཆེས་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཡིན་པས། དེ་ལ་སྐབས་བསྐྱེད་བྱས་ན་གནམ་གཤིས་རྒྱུང་འཚམ་མིན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་གོང་གསལ་དུས་ཆེས་ལ་སྐབས་འགྲིག་བྱས། སྤྱིར་བཏང་ད་ས་ཁུལ་སློབ་སྦྱོང་གཏོང་སློབ་ཕལ་

ཆེར་སྤྱི་མཆུངས་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། རྟོར་སྤྱིང་གི་སྤོ་སྤྱིད་ལམ་
 ལུགས་ནི་སྤང་ཚུལ་མི་མངོས་པའི་རྒྱན་ཅིད་ཆེ་རིགས་ནམས་
 དམ་བྲག་བྱས་ནས། གཙོ་བོ་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ། ཆང་མ་
 མཉམ་འདུས་ཀྱི་ཁ་མཆར་དགོད་བྱོལ་ཅིད་མོ་འདྲ་མིན་དང་།
 ལྷག་པར་བོད་སྐད་གཙང་མ་བཤད་པར་འགན་བསྟར་དང་།
 བོད་ཆས་ཁྱོན་ལུགས་འགན་བསྟར་སོགས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྤོལ་
 རིག་གནས་གང་མང་ཞིག་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཅི་སྤོལ་བཏོད་ཡོད། རྩི་ཆན་ཁག་སོ་སོའི་ཅིད་སྤྱི་
 དང་། བྲོ་གཞས། རྒྱ་དབྱངས་སོགས་འགན་བསྟར་བྱེད་ཅིང་།
 ཨང་གངས་གསུམ་པ་བར་བྱ་དགའ་ལེགས་སྐྱེས་ཐོབ་སྤོད་བྱེད་
 པ་མ་ཟད། རྟོར་སྤྱིང་གི་ལག་ཅིད་དང་། ཀྱང་ཅིད་སྤོ་ལོའི་སྤོ་
 ཆན་ནང་ཁུལ་འགན་བསྟར་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཡང་དེ་ཉིན་སྤོད་ཀྱི་
 ཡོད། ཅིད་མོ་བ་ནམས་སྤྱི་སྤོགས་ཀྱི་འགན་བསྟར་ལ་ཞུགས་
 རྒྱུར་སྤོ་སྤྱིང་གིས་དངས་པའི་སེམས་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
 དེར་ལྟར་ལོ་ལྟར་ད་ས་སོགས་སྤྱི་ལག་ཅིད་དང་། ཀྱང་ཅིད་སྤོ་
 ལོའི་འགན་བསྟར་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པ་
 དང་། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་གའི་འགོ་གོན་ཉིན་དང་པོ་རྟོར་སྤྱིང་
 གཞུང་དང་། ཉིན་གཉིས་པར་བསྟུ་ཆ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྩི་
 ལོ་ ༡༠༠༥ ནས་ཉིན་གཉིས་ཀར་རྟོར་སྤྱིང་སྤྱི་གཞུང་ནས་ནར་
 གཏོང་བྱེད་ཐུས་ཡིན།

༥། རྟོར་སྤོལས་སྤྱིང་དབང་སྤོན་སྤྱིང་བདར་བྱིས་ཆང་།

ལ་གོང་ས་ལ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྟོར་སྤོལས་སྤྱིང་ཞེས་པའི་

མཆན་བྱང་འོ་མཆན་ཅན་གྱིན་རྒྱལ་པ་ལ་འདྲིན་གསེལ་བསྐྱེད་གནང་
བའི་པོད་སྤྱད་དབང་སྒྲིན་ལག་ཤེས་སྒྲོང་བཟར་གྱིས་ཆང་འདི་ཉིད་པོད་
མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་རག་དབང་སྟོ་མོ་ལགས་ནས་འགན་འཁུར་འབད་
བཙོན་སྤྱར་ལེན་ཐོག་གསར་བསྐྱུན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༣།༢༥ ཉིན་
ཉིན་འབྱུང་མཛད་སྒོའི་སྤྱི་མགོན་གཙོ་བོ་པོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཆོགས་
གཙོ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་དབྱེ་འབྲེད་བཀའ་
དྲིན་བསྐྱེད་ས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༣།༥།༡༠ ཉིན་སྐབ་བརྒྱད་བསྐྱེད་
བའི་གཙུག་རྒྱན་ལ་དཔལ་ལྷ་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་སྤྱི་སྒྲེང་བརྒྱ་བདུན་པ་ཨོ་
རྒྱན་འཁྲོ་འདུལ་འཕྲིན་ལས་དོ་རྩི་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་འཇུགས་
སྐྱུན་ལས་རིམ་གཉིས་པའི་རྒྱང་དོ་བརྒྱུགས་ཤིང་རབ་གནས་བྱིན་རྒྱལ་
བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་ས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།༥།༡༣ ཉིན་ལས་འཆར་རྒྱས་བསྐྱན་གཉིས་པ་
 ལེགས་པར་བྱུང་པའི་ཉིན་འཁྲུང་མཇུག་སྒྲིལ་མཁོན་གཙོ་བོ་ཕུན་ལེན་
 Finland གཞུང་ཚབ་དྲུང་ཆེ་ལུ་མ་སྤྱོད་ Dr. Ahonen མཆོག་དང་།
 བོད་གཞུང་བཀའ་སློན་གྱི་བ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ། དེ་
 བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཆོགས་གཙོ་བོ་བརྒྱ་འཁྲུང་གནས་མཆོག་
 བཅས་ཐེབས་ནས་བཀའ་སློབ་གནང་། མཇུག་སྒྲིལ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་མ་གྱི་
 སྤྱི་ཚབ་དང་། ཆོགས་གཙོ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་མ་གཙོས་སྤྱི་འབྲུས་ནམ་པ། བོད་
 གཞུང་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་མཁོན་མན་མང་པོ། རྒྱ་གར་བ་
 གནད་ཡོད་མང་པོ་བཅས་མི་མང་གྲངས་ཆེན་ལས་བཞུལ་བ་ཐེབས་
 གནང་གིས་ཆང་མས་བཀའ་སློབ་གཙོ་བོར་དབང་པོ་སྤྱོན་ཅན་ལ་སྤྱི་
 སྤྱོད་བྱེད་བྱུང་པའི་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོ་སྤྱོད་ས་ལ་ཡི་རངས་བསྐྱུགས་བརྒྱུ་

གནང་བ་སོགས་ཡིད་འགྲུལ་ཐེབས་པའི་ངང་མཛད་སྒྲིལ་གས་པར་གྱུ་བ།

ཀ ཆོགས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་འཇུག་དགོས་པའི་ཐོག་མའི་འདུན་པ།
 ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྒྱལ་ཆེ་བའི་དབྱ་
 འབྲིད་དང་། གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
 འདུག་ལ་བརྟེན་བཅན་གྱི་ལ་སྤྱི་ཆོགས་འདི་བཅན་གྱི་ལ་བ་གཞན་
 དང་མི་འདྲ་བའི་ཆོགས་རྒྱུད་ཡར་རྒྱས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་
 ཡོད་པ་ནི་ཆང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་བཟང་
 ལ་རྒྱ་མཆོལ་རྒྱ་ཐིགས་ལྟ་བུ་ཕྱར་གྱི་མཉམ་འདེགས་ཤིག་ཐུབ་
 ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུལ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལྷས་
 ཞིག་ཐོབ་པ་མ་ཟད། དགེ་སྤྱི་སྤངས་ལྡངས། གཞན་པ་བྱུང་
 སེམས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་རྒྱ་རྒྱུན་ལྟར་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན།
 བཀའ་འདུག་བསམ་ཤེས་བྱས་ཏེ་རང་རེའི་དམངས་ཁྲོད་རིག་
 འཛོམས་བཞེད་པ་དང་། ཤེས་དམན་པ། ཅ་གྲིབ་དང་། གྲིབ་སྒྲིན།
 ཞ་བོ། ཡོང་བ། འོན་པ། ལྷགས་པ་ལ་སོགས་དབང་པོ་སྒྲིན་
 ཅན་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་ལྟ་སྒྲིང་འགན་ཁུར་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་
 སྒྲིང་བཅར་ཁང་འདི་གསར་འཛུགས་བྱས། ཐོག་མར་སྒྲིང་
 བཅར་ཁང་འདི་གསར་འཛུགས་བྱས་དུས་ལྷ་གྲུ་གངས་ ༥ དང་།
 ལས་བྱེད་ ༤ བཅས་དང་། ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྲིམ་ཀ་ནལ་ ༡ ཐོག་
 འཕྲལ་སེལ་ལྷགས་ཐོག་ཅན་སོགས་ཡོད། ད་ཆ་ལྷ་གྲུ་གངས་
 ༥༠ དང་། གཏན་འཇགས་ལས་བྱེད་ ༡༣ འཕྲལ་སེལ་ ༡ ས་
 ཆའི་རྒྱ་ཁྲིམ་ཀ་ནལ་ ༡༠ ཐོག་ཉལ་ཁང་དང་། ཐབ་ཆང་།
 གསོལ་ཆོགས་ཁང་། འཛིན་ཁང་། ཡིག་ཆང་། ཆོགས་ཁང་།

སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཁང་། ལས་ཤག་དང་བཅས་པ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད།

ཁ དམིགས་ཡུལ།

༡། དབང་པོ་སྒྲིབ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕུ་གུ་ནམས་སྤང་བྱ་དང་
བདག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ནས་འཆར་ཡོངས་བྱ་བྱ།

༢། དབང་པོ་སྒྲིབ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕུ་གུ་ནམས་ལ་རང་རྣམས་
སྒྲིབ་བདར་སྤྲད་དེ་སེམས་ཤུགས་སྤར་ཏེ་རང་ཁ་རང་
གསོ་བྱེད་བྱ་བ་ཐབས་བྱ་བྱ།

༣། དབང་པོ་སྒྲིབ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕུ་གུ་ནམས་ཀྱི་སེམས་
ཁམས་དང་གཟུགས་བཅོས་ཀྱི་བག་ཐེབས་བདེ་ཙ་
བསྐྱུན་བྱ།

༤། ལས་ཀ་དང་ཡོང་ཁུངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་བསྐྱུན་བྱ།

༥། ལག་ཤེས་བཟོ་ཆོང་བྱས་ཏེ་འབྱུང་འགྱུར་ཡོང་སྒོ་བསྐྱུན་
པ་དང་། འཆོ་བའི་ཤྱོགས་ལ་སེམས་ཤུགས་སྤར་བྱ།

༦། སྒྲིབ་བདར་སྤྲད་པའི་ཕུ་གུ་ནམས་ཀྱིས་པ་མའི་དཔལ་
འབྱོར་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་སོགས་ཡིན།

ག བྱེད་སྒོ་ཁག

༡། སྒྲིབ་བདར།

སྒྲིབ་བདར་གཙོ་བོ་དབང་པོའི་རྣམས་པ་དང་འདོད་པ་ལ་
བསྐྱུན་ཏེ་ལུས་སམ། ཤེས་པ་ལེགས་གྲུབ་ནམས་ལ་སྤྱི་

ཆོགས་ཀྱི་ནང་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱུང་རྒྱུ་དེ་མིགས་ཏེ་
 རི་མོ་འདྲ་མིན་དང་། རང་བཙན་ལག་འདོགས། ལྷས་
 མ་སྦྲུ་། འཆོམ་བཟོ་དང་། རྟེན་བཟོ་ཆུང་རིགས།
 སྒྲིམ་བཟོ། ཁོར་ཡུག་སྤང་སྒྲིབ་ཆེད་ཤོག་སྒྲིགས་ནས་
 ཤོག་བྱ་བསྐྱར་བཟོ་བྱས་ཏེ་ཤིས་ཤོག་བཟོ་རྒྱུ་དང་།
 རྒྱས་པ་ཆུང་བ་ནམས་ལ་སོ་སོའི་ལུས་དང་། གོས།
 སྒོད་ཁང་། ཁོར་ཡུག་གཙང་ཉར་བྱེད་རྒྱ། མེ་ཏོག་
 དང་ཆ་ལ་ཞིང་འདེབས་ལས་སོགས་ཀྱི་གོམས་གཤེས་
 འཇགས་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༡། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཞལ་འདེབས།

རང་རེའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
 བཟང་སྒྲིད་འཇགས་ཐབས་སུ་སྡེ་དགོང་ཞལ་འདོན་
 དང་། རྒྱ་མ་སོགས་ཀྱི་མཇལ་ཁར་འབྲིད་རྒྱ། བོད་སྤྱི་
 ལྷན་བསོད་ནམས་དང་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྒྲིམ་སྤྱ། དེ་
 མིན་འཇམ་སྒྲིང་ས་ཁུལ་གཞན་ནང་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་
 དང་། ལྷག་པར་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གདུག་
 རྒྱུ་ལོག་གནས་པའི་བོད་རིགས་སྤྱན་རྒྱ་ནམས་ཀྱི་
 ཆེད། གོམ་བགོད་དང་རྩམ་སྒྲིམ་ཁྲོམ་སྒྲོར་ལ་སོགས་
 ལ་མཉམ་ཞུགས་མི་བྱུང་བ་བྱུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་
 ཡིན་པས། ཟས་བཙན་དང་དགེ་སྤྱོད་ཞལ་འདོན་
 སོགས་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་བྱ་རྒྱུར་ཞབས་འདེགས་ཞུ་
 བཞིན་ཡོད།

༡། སྤྱི་དོན་ནམ་པོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས།

བོད་གཞུང་དང་སྤྱི་ལྗོན་གྱིས་མང་དེ་རིམ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་
དང་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་པའི་གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་
ཡིན་པའི་ཡུལ་སྐོར་སྤྱོད་འཆམ་སྡེ་ཆན་དང་། བོད་དོན་
ཚུབ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཁག་ནས་འཆར་གཞི་བཟོས་ཏེ།
དཔོན་རིགས་དང་སློབ་ཕྱག་མཁས་དབང་། ཆོང་དང་
སྤྱི་ཆོགས་སྡེ་ཆན། མང་ཆོགས་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་དོན་གཉེར་བ་ལ་སོགས་ལོ་ལྟར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པར་
སྡེ་ལེན་དང་། བོད་རྒྱུ་ལོ་ལྟར་སྤྲོད་ས་ཐོག་གསལ་
བཤད་དང་འབོད་སྐུལ་བྱས་དང་བྱ་བ་ལྟུང་ཡིན།

སྐབས་དང་དུས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་གཞུང་བཀའ་
ཆོན་དང་སྤྱི་འབྲུས་སོགས་གདན་ཁྲིམ་གྱིས་གསུང་
བཤད་གོ་སློག་ཁྲིམ་ནས་ལས་བྱེད་དང་སློབ་ཕྱག་ནམས་
ལ་ཆབ་སྤྱད་ཀྱི་གོ་ཉོགས་སྡེལ་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

རང་རེའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལའང་བྱད་མེད་གཞོན་ནུ་
སོགས་ཆོགས་སྒར་སྤྱི་རྒྱུ་ལོ་ལྟར་སྤྲོད་ས་ཐོག་གསལ་
བྱུང་ལ་རྒྱུ་སྤྱོད་གང་ཐུབ་བྱ་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་ཆོགས་པ་ལྟུང་གོ་མ་བཟོད་ཐེབས་
མི་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩།༡༡།༡ ནས་
༢༠ བར་ཆོགས་ཁང་དང་ཡིག་ཆ་སྡེ་འོག་གཉིས་
ཀ་དང་། གསལ་ཐབ་དང་ཐེབས་འཁོར་འཛིན་སའི་

ཐང་དང་དེ་མིན་གང་དགོས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་ཞུས་པ་
མ་ཟད། ཐེབས་ཐོན་སྐབས་མངལ་དར་སྤེལ་བ་དང་།
གོམ་བགོད་པ་དག་གནས་ལུལ་སྤང་བྱ་བས་བཀག་
ཉར་བྱེད་སྐབས་སྒྱུ་མ་འཁོར་འཛོག་སའི་སྒྱུ་ངལ་འཕྲད་
པར་འདི་གར་བཞག་ཆོག་པའི་དཀའ་སེལ་ཞུས་ཡིད།

༤། འཕྲོད་བསྟེན་སྒོར།

སློབ་གྲྭ་དང་སླློག་འདྲ་གས་ཕལ་ཆེ་བས་ལག་ལེན་སྤྱབ་
པའི་ཟས་སྡེ་ཡིན་ཡང་། ག་སྒོར་ལས། སྡོ་ཆལ་དང་
ཤིང་ཏྲོག་གལ་ཆེར་བརྩིས་པ་དང་། ཞག་ཆེལ་ཉུང་ལ་
གོ་ཞིབ་འབྲས་འབྲ། བྱེ་མ་ཀ་ར་སོགས་མིག་ལ་མངེས་
པ་ལས་བརྒྱད་ལྟན་གང་ཡིན་ཉི་བ་མ་ཟད། སླློག་
འདྲ་གས་ཕལ་ཆེར་མེད་པས་ཆུ་ཆོད་ལྔ་པའི་རྩེས་འོ་མ་
དང་ཤིང་ཏྲོག་ཉིན་ལྟར་རེས་མོས་ཀྱིས་ཕུལ་གྱི་ཡིད།

༥། གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་ལུས་རྩལ་སྦྱོང་བརྟེན།

གཞས་དང་ཅིད་རིགས་ནི། ན་བས་གོ་མིན་དང་།
རིག་ཤེས་བཀྲ་དམན། ཀྱང་འགོ་སྤྱབ་མིན་གང་ལའང་
ཁྱད་པར་མེད་པར་ཆང་མས་དགའ་བོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡིད་
པར་བརྟེན། དགའ་སྟོན་དུས་ཆེན་ཁག་ལ་ཁར་རྒྱང་མ་
ཡིན་པར་རྒྱན་དུ་རོལ་དབྱངས་དང་། འབྲབ་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས། ཅིད་རིགས་སྡེ་ཆོགས་ཡིད་མུས་རེད། དེ་
བཞིན་གཞུགས་གཞིར་དཔགས་པའི་ལུས་རྩལ་དང་

ཅིང་རིགས་མཐུན་ཆེན་སྤྱར་ཡོད། གོ་སྐབས་དེ་དག་
གིས་ཕུ་གུའི་སེམས་སྦྱིད་པོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། ལྷས་
སེམས་གཉིས་ཀར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བར་མངོན།

༥། སྤྱན་བཅོས།

སྦྱིར་ཕུ་གུ་སོ་སོའི་ཕ་མས་གང་བྱུང་ནད་གཞིར་བཅོས་
ཐབས་བྱས་ཡོད་པ་གཏོན་མི་བྱ་ཡང་། སོ་སོའི་ལས་
དབང་གིས་ལྷས་སེམས་ཀྱི་གནས་བབས་ཡར་རྒྱས་
འགོ་ཐབས་སུ་སྦྱིར་བཏང་བཏག་དཔྱད་དང་། གྲིབ་
སྦྱོན། རྩ་བས་མི་གོ་བ། སྤྱ་བརྗོད་མི་བྱུང་མཁན་སོའ་
ཆན་པ་སོ་སོར་དབྱེ་སྡེ་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྤྱན་ཁང་དང་།
དག་སྦྱིད་མེད་རིགས་ཅན་རྩི་ལྷར་སོགས་སྤྱན་ཁང་ཆེ་
སར་བྲིད་དེ་སྤྱན་བཅོས་གང་བྱུང་ཅིག་བྱས་དང་བྱ་
ལུས་ཡིན། དེ་མིན་གཟུགས་བཅོས་དང་། ངག་སྦྱོང་
སོགས་གང་བྱུང་སྦྱོད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན་བྱ་མོ་ལོ་ ༡༩
བར་ཉལ་བྲི་དང་ཅིག་པར་འཐམས་ཏེ་འགོ་མཁན་ཞིག་
སྦྱི་མཚུངས་འགོ་བསྦྱོད་བྱུང་པ་དང་། ཅ་གྲིབ་ཅན་ཞིག་
ད་ལྟ་ན་མོད་སྦྱོབ་གྲར་འགོ་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་
བྱ་ཞིག་གི་དེ་སྦྱོན་རྩ་བས་མི་གོ་བ་ད་ལྟ་གོ་བྱུང་པ་ཞིག་
ཆེད་ཡོད། ད་དུང་རྩ་བས་མི་གོ་བ་དང་རྒྱང་ལག་མི་
བདེ་བ་སོགས་ཁ་གས་ཞིག་དག་སྦྱིད་བྱུང་ཡོད།

༥། སྦྱི་ཆོགས་ཞབས་ལྷ།

འདི་གའི་སྒྲིན་སྒྲོད་ཁང་ནས་རྒྱ་དུ་བོད་མི་དང་ཡུལ་
མི་དབྱེར་མེད་སྒྲིན་བཅོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་རྒྱ་
ཆེ་བའི་རིན་མེད་སེའི་སྒྲིན་བཅོས་བྱེད་ས་གཉིས་དང་།
རྒྱ་ཡོངས་ནད་གཞི་སྒྲིན་བཅོས་བྱེད་ས་གཅིག ལྟར་
མེད་དང་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་མི་དམན་
ཅམ་ཞུས་ཡོད།

འདི་གའི་སྒྲིན་ཞབས་པ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་བྱེད།
 མྱོང་ཕྱག་བཞིས་གཟུགས་བཅོས་སྦྱོང་བཅར་བྱས་ནས།
 བོད་གཞུང་ནང་སྲིད་བྱུང་ཁོངས་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་
 བཞུགས་འཁོགས་ནྟམས་ལ་འཕྱར་མཉེད་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་དང་
 བོད་བྱས་ཡོད།

གཡས་གཡོན་ཁོར་ལུག་སྤང་སྐྱབ་ཆེད་གཙང་འཕྲོད་
 གྱུ་དང་། འདི་ལོའི་ལོ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་འབྱུངས་
 གླུ་གཙོས་ལོ་གས་གོང་ནས་མེ་ཉོག་དང་། ཁིང་
 འབྲས། ཕྱི་ཁིང་རིགས་སོགས་འདེབས་འཇུགས་བྱེད་
 གྱི་ཡོད་པས། གཟིགས་སྐྱོར་བ་པལ་མོ་ཆེ་བས་ཡིད་
 སྐྱོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

༥། གཟེངས་རྟགས་དང་ངོས་འཛིན།

ད་བར་ལས་དོན་ཁག་ལ་སྤྱི་ནང་གིས་ངོས་འཛིན་ཐོབ་
 པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ World Women's Guild
 ལོའི་ཟས་བརྒྱད་བྱ་དགའ་ཐོབ། ༢༠༠༩ ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་

རོ་ཏི་རི་ཀ་ལའ་ International Rotary Club ནས་
ངོས་འཛིན་དང་རོགས་སྐྱོར་ཐོབ། ༡༠༠༣ དང་
༡༠༠༤ སོ་སོར་ཨ་རིའི་ས་ཁུལ་ Baltimor ནང་ཨ་
རིའི་རིག་རྩལ་མཐོང་རྒྱུ་འགྲེམས་སྟོན་ American
Visionary Art Museum ཞེས་པའི་རི་མོའི་འགྲན་
བསྟུར་དུ་ཞུགས་ནས་ཕྱག་འབྲེར་དང་དབུ་ལ་གྱི་
གསོལ་རས་ཐོབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ལོར་འཇར་མན་
གསར་ཤོག་ཅིག་གི་ནང་། འཇམ་གླིང་གི་སྒོ་སྟོབས་
ལྡན་པའི་བྱད་མེད་ ༡༠༠ ཞེས་ནང་སྟོང་སྟོབས་གླིང་
གི་འགན་འཁུར་ཞུ་མཁན་སྤྱི་འབྲུས་ངག་དབང་ལྷ་མོ་
ལགས་ཀྱང་འདེམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད། ༡༠༠༤ ལོར་ད་
ས་ས་ཁུལ་ Sangklab དང་། ༡༠༠༥ ལོར་སྟོད་པའི་
སྤྱི་བྱུང་དབྱས་རྒྱུན་ལས་ཁང་ནས་ལོ་ ༤༠ ནང་སྤྱི་
དོན་བྱས་ཐེས་ཅན་གྱི་གཟེངས་ཉགས་ཐོབ། ༡༠༠༤
ལོར་ཉི་དོང་གོག་ཁྲོ་ནང་རྒྱལ་སྤྱི་རི་མོའི་དུས་ཆེན་
International Art Festival ནང་ ༡༠༠༧ ལོའི་
ལོ་ཐོའི་རི་མོ་ཁག་འདེམས་སྐྱུག་བྱས་པའི་ནང་འདི་
གའི་རི་མོ་ཡང་འདེམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

༧། མ་འོངས་བྱེད་འཆར།

ལས་རིམ་དང་པོ་གསུམ་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་པར་བརྟེན་
ད་ཆ་ཕུ་གུ་སིལ་པོལ་ཅེད་ཐང་དང་། རྒྱ་རྒྱལ་རྒྱག་ས།
ཕུ་གུའི་ལུས་རྩལ་ཐང་ ཞིག་དང་། ཉི་འོད་ཆ་སྟོག་ས་

མཆོམས་ཀྱི་ར་བ་འཕྲོས་ལྷག་བསྐྱར་རྒྱ་དང་། ལག་
ཤེས་རེ་བྱུང་གསར་སྒྲོབ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཡིན།

༥། ར་ས་བོད་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ལག་ཤེས་བཟོ་བྲ།

༡། མཉམ་འབྲེལ་བཟོ་བྲ་འདི་བཞིན་ཐོག་མ་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་
ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་ལྟར། བཅན་
བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་རོགས་སྐྱོར་འོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩
ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་པན་དབ་མངའ་སྡེ་ཀང་ར་རྫོང་ཁོངས་
ར་ས་བྱུད་མེད་ལག་ཤེས་མཉམ་ལས་ཆོགས་པ་ཞེས་གསར་
འཛུགས་གནང་འདུག ཆོགས་པ་འདི་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ནི་
རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཆད་མི་༧ར་ ༡༥༥༠ དང་གནམ་
གཤེས་ཆ་གང་མཐོ་ཆད་ ༩༥ དམའ་ཆད་ ༠ བར་ཡིན་
འདུག

༢། བཟོ་ལས་ནམས་ཁག་གཅིག་ཀྱི་ལུ་དང་སིམ་ལ་ལམ་བཟོའི་
ཁོངས་ནས་ཡིན་པ་དང་། ཁག་གཅིག་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་བོད་
ནས་ཐད་ཀར་འབྱོར་བ་ཡིན་འདུག སྐབས་དེར་ལས་མི་གངས་
༩༥ རེད་འདུག

༣། མཉམ་ལས་བཟོ་བྲ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་
ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་མཐུན་
པར་རང་རེའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་ཤེས་ནམས་རྒྱན་
འཛིན་དང་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ། དེ་བཞིན་རང་རིགས་ནམས་
སྐབས་བཅོལ་དུ་གནས་རྒྱན་རིང་འཛོ་གོས་སྦྱན་ཐབས་སྦྱང་

གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། སྐབས་དེར་བཟོ་གྲུའི་མ་ཙ་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་གསོལ་སྐྱེལ་སྒོར་
༥༠༠༠་༠༠ ཐམ་པའི་ཐོག་ལས་མི་རྒྱུ་མ་ཙ་ནས་བསྐྱེད་འབབ་
སྒོར་ ༥༣༩༣་༠༠ ཡོངས་འཛིན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུད་མེད་སྒྲ་
གཡར་སྒོར་ ༡༩༧༥་༠༠ ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་སྒྲ་གཡར་
སྒོར་ ༣༥༠༠་༠༠ བཅས་ཁྱོན་བསྒྲིམས་མ་ཙ་སྒོར་ ༡༩༣༥༩་
༠༠ རེད་འདུག་པ་ལས་རོགས་ཆོགས་སོགས་དམིགས་བསལ་
བྱུང་མི་འདུག

༤། བཟོ་གྲུ་གསར་འཛུགས་སྐབས་ལས་མི་གྲངས་ ༤༥ ཡོད་པ་
རིམ་བཞིན་འཕེལ་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ནས་ ༡༩༩༥ བར་སྐབས་
དེའི་ཐོག་ཁྱུང་ནང་གསལ་མི་གྲངས་ ༣༤༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད་
འདུག ད་ལྟ་ ༣༠༠༩།༣༡༣༡ ཉིན་ལས་མི་ལས་འཕེར་གྲངས་
༧༩ དང་། ལས་མི་བཞུས་ཡོལ་ཐོན་པ་ཀས་ཕོགས་འབྱུལ་
དགོས་གྲངས་ ༡༩ ལས་བྱེད་གྲངས་ ༡༩ བཅས་ཁྱོན་བསྒྲིམས་
བཟོ་ལས་གྲངས་ ༡༡༥ ཡོད་འདུག

༥། ཐོག་མར་བཟོ་གྲུར་བདག་ཐོབ་ས་ཁང་གང་ཡང་མེད་པར་བཟོ་
གྲུ་ཚུགས་ཡུལ་ས་གཞུང་གི་ས་སྒོང་སྒྲིང་འབྲུལ་སེལ་གིང་ཁང་
བརྒྱབ་པ་དང་། ལས་མི་རྒྱུ་མ་ཙ་ཁག་ཅིག་གིང་ཁང་ནང་དང་
ཁག་ཅིག་རས་གྱུར་ནང་བསྐྱེད་ཡོད། སྐབས་དེར་ལས་མི་
རྒྱུ་མ་ཙ་སྒྱུ་ཐབ་དང་ལས་ལྷ་མཐོ་ཆད་མི་རེར་ཉིན་ལྔ་སྒོར་མེད་
པད་ ༣༥ རེ་ཐོག་སྐབས་རེ་གོས་ཕོགས་སྒྱུ་བ་གསོ་བགོ་སྒྱུད་
གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། བཟའ་བཅའ་སྒྱུ་བ་གསོ་འབྱོར་རིགས་

སྤྱི་ཐབ་ལ་བཅད་སྤྱོད་གནང་གི་ཡོད་འདུག དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠
 ཅམ་ནས་སྤྱི་ཐོགས་སྤྱི་ལ་བཏང་སྤེད་སྐབས་ལས་སྤྱི་ལ་
 གདན་འཐག་སྤྱི་མི་ཏར་གྱུ་བཞི་རེར་སྒྲོར་ ༤༠༠༠ རེ་དང་།
 སྤྱི་དགེས་ཉིན་སྤྱི་སྒྲོར་ ༤༥༠༠ རེ། རིམ་རྒྱུག་ལས་སྤྱི་མི་
 ཏར་གྱུ་བཞི་རེར་སྒྲོར་ ༡༩༠༠ རེ། འཆོམ་བྱ་བའི་ཉིན་སྤྱི་
 སྒྲོར་ ༥༥༠༠ རེ་ཞུ་སྤྱོད་བྱ་བཞིན་ཡོད། བཟོ་ལས་བྱ་སྤྱུག་
 རྣམས་སྤྱི་ལོ་འགྲོ་བར་སྤྱོད་ཡོན་ཆ་ཆང་བཟོ་གཞུང་ནས་གནང་
 བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་ལས་ཉམ་ཐག་དང་ལྷན་གཅིང་ཁག་
 ཅིག ཉམ་ཐག་གི་བྱ་སྤྱུག་ཁག་ཅིག་བཅས་ལ་རོགས་རམ་ཐོབ་
 བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་བཟོ་ལས་གསར་ཞུགས་རྣམས་ལ་སྤྱི་
 གཞུང་ཁག་ནས་སྤྱི་གྲུར་སྤྱོད་ཡོན་རོགས་དང་སྤྱོད་འདུག་ཆེད་
 དགོས་ངེས་ཀྱི་བྱ་གཉེར་ངོས་སྤྱོད་སོགས་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

༦། བཟོ་འགོ་བྱུང་རིམ་དང་། མཆན། ལས་འཁུར་དུས་ཡུན་ལོ་
 ཁམས་སྤྱི་ཆོས་གཤམ་གསལ།

ཨང་།	མཆན་གནས།	ལས་མཆོམས།
༡།	ཆོ་བདུན་སྤྱི་ཆོགས།	༡༩༦༩།༤༡༡ རས་ ༡༩༦༥།༣༡༣༩
༢།	སྤྱི་བཟང་རབ་རྒྱལ།	༡༩༦༥།༣༡༣༤ རས་ ༡༩༩༩།༡༠༡༦
༣།	སྤྱི་ཁྲིམ་རྒྱལ་མཆན།	༡༩༩༩།༡༠༡༥ རས་ ༡༩༩༩།༡༣༡༡༣
༤།	སྤྱི་བཟང་མཁས་གྲུབ།	༡༩༩༩།༡༣༡༡ རས་ ༡༩༩༩།༡༣༡
༥།	བདེ་སྤྱོད་དོན་ལྷན།	༡༩༩༩།༤༡༡ རས་ ༡༩༩༩།༤༡༡
༦།	བསྐྱོད་རྣམས་དག་འདུལ།	༡༩༩༩།༤༡༡ རས་ ༡༩༩༩།༤༡༩
༧།	ངག་དབང་རིན་ཆེན།	༡༩༩༩།༤༡༡ རས་ ༡༩༩༩།༤༡༡

- ༡། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་། ༡༩༩༢།༥།༢༣ ནས་ ༡༩༩༤།༣།༡༠
- ༩། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་། ༡༩༩༤།༣།༡༡ ནས་ ༢༠༠༡།༤།༢༤
- ༡༠། བསམ་གཏན་ཕྱན་ཆོ། ༢༠༠༡།༤།༢༥ ནས་ ༢༠༠༣།༥།༣༡
- ༡༡། དཔལ་སྦྱོན་མཆོམས་གཙུག་། ༢༠༠༣།༥།༡ ནས་ ༢༠༠༤།༢།༢༥
- ༡༣། རྫོང་བཟང་ཤེས་རབ། ༢༠༠༤།༢།༢༤ ནས་ ༢༠༠༥།༣།༡༡
- ༡༣། པར་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་མཆོན་པ། ༢༠༠༥།༣།༡༣ ནས་ལས་ཐོག་པ།

༢། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣།༤།༡༡ ཉིན་མཉམ་ལས་བཟོ་གྲ་གསར་འཛུགས་
 ཞུས་པ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་ལོ་གཅེན་མོ་
 དམ་པ་ཆེ་རིང་སྤྱོད་མ་མཆོག་གིས་གཙོས་རང་གཞུང་གི་
 མངའ་གཙོ་ནམ་པ། དེ་བཞིན་གནས་ཡུལ་གཞུང་གི་དཔོན་
 རིགས་ཁག་སྤྱི་ཀྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་གི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་
 འབྲེལ་མིན་པའི་དཔོན་རིགས་ཁག་རིགས་ཆོགས་ཁག་སྤྱི་
 ཀྱལ་བ་བོད་ཀྱི་ལག་ཤེས་ཐོག་དོ་སྣང་དང་བོད་མིར་གཙོ་བོ་
 པའི་ཆོང་ཤག་ཁག་བཅས་སྤྱི་ནང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་དུ་མ་ཞིག་
 ཐེབས་ཡོད་འདུག

༣། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བཟུང་རང་རེའི་ལག་ཤེས་རུམ་
 གདན་འཐག་ལས་དང་། ཆས་གོས་བཟོ་སྐྱེན་ཁག་བོད་ཀྱི་
 བདེན་མཐའ་མ་གསལ་བར་རྒྱུན་འབྱོར་སྤྱོད་ཐུབ་ཐབས་ཞུ་རྒྱ་
 དང་། རང་རིགས་རང་མགོ་མ་ཐོན་པ་ཉམ་ཐག་ཁག་བཟོ་
 གྲར་འཛུག་བཞེས་ཀྱིས་འཆོ་རྟེན་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་ཐོག་མའི་
 དམིགས་ཡུལ་ཐད་འབད་བཙོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་འདུག

༥ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོག་ས་པ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

༡༡ བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཆོག་ས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏུས།

བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཆོག་ས་ནི་ཐོག་མར་སྤེལ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་ ༩
ཆེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་
གཞུང་དམངས་དང་བཅས་པར་རྒྱལ་མིན་གྲིམས་འགལ་གྱིས་དྲག་
གཞོན་མི་བཟད་པ་བྱེད་སྐབས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏུ་ལའི་མདུན་གྱི་འབྲས་བུ་
གཡུལ་ཁའི་ཐང་སྒེར་དུ་བྱད་མེད་སྤྱིར་བཏུས་མང་པོ་འདུ་འཛོམས་ཐོག་
རྒྱ་དམར་གྱི་དབང་བསྐྱར་ལ་མཐར་སྤྱོད་པའི་ངོ་རྒྱུ་བྱས་པ་ནས་
བཟུང་དབུ་བརྟེན་པ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་དཔལ་མོ་སྤྱིར་གི་བྱ་མཆོག་
ཀྱན་སྲེད་ཀྱན་བཟང་ལགས་དང་། དགའ་སྤྱིར་གར་ཆོས་ལགས་ཀྱིས་
གཙོས་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་གཏོང་དང་མ་བསྐྱུལ་དྲང་
སྤྱིར་བཏུས་མེད་ཆོག་ས་འཛོམས་ཐོག་རྒྱ་མིའི་བཅན་གཞོན་གྱི་བྱེད་
སྤྱོད་ལ་ངོ་རྒྱུ་གྲོས་ཆོད་བཞག་སྟེ། ལྷ་ཞོལ་དཔར་ཁང་དུ་བོད་སྤྱིར་ས་
ཆོག་ས་འདུ་དྲག་བསྐྱུས་སར་ངོ་བཅར་བྱས་ནས་བྱད་མེད་ཆོས་གསུངས་
དོན། བོད་མི་ནམས་རང་དབང་འདོད་པ་དང་རྒྱ་མིའི་དབང་བསྐྱུར་
འོག་སྤྱིར་འདོད་མེད། རྒྱ་མི་རྒྱ་ནག་ཏུ་ལོག་དགོས། བོད་ཀྱི་བདག་པོ་
བོད་མི་ཡིན། བོད་འདི་བོད་མིས་འཛོན་སྤྱིར་གཙང་མ་ཞིག་བྱེད་དབང་
མ་བྱུང་བར་བོད་མི་དམངས་ཆོས་ཕོ་བྲང་མོ་ལ་ཐུག ལག་ཟད་དཔུང་
ལ་ཐུག་ཀྱང་ངོ་རྒྱུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཟེན་
པས། ད་རེས་ཀྱི་དོན་གནད་དེ་བཞིན་གནས་སྐབས་སྤྱིར་འཇགས་ཀྱི་
དོན་ཕན་མེད་པར་སོང་། དེ་དོན་ལྷན་ཆོག་ས་ནས་དགོངས་བཞེས་ཡོད་
པ་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྟན་སེང་བྱས་པ་མ་ཟད། རམ་སྟོན་ཁྲོམ་སྟོར་གཞི་རྒྱ་

ཆེ་བ་ཞིག་ཕྱང་གསེབ་ཤར་ནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་བར་སྐྱོར་བརྒྱུད་གོར་ཁའི་གཞུང་ཆབ་དང་། བདེ་སྦྱིད་མིང་གྱུ་གར་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚབ་བཅས་པར་བསྦྱོད་དེ། བདེན་པའི་དཔང་པོ་ཡོང་བའི་ཁྱེན་སྤྱུལ་ཡོད་བ་རེད།

དེ་བཞིན་གྱུ་དམར་གྱི་ལས་ཁུངས་སྡེ་བར་ངོ་མོལ་བད་ཡིག་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་འོག་བྱུད་མེད་འགོ་བྱེད་ཆང་མ་འཛིན་བཟུང་བཅོན་བརྒྱུ་བྱས་པ་དང་བྱུད་མེད་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་གཅེས་པའི་ལུས་སྟོག་ཤོར་བས་མ་ཆད། མང་པོ་ཞིག་གྱུ་དམར་གྱིས་འཛིན་བཟུང་བཅོན་བརྒྱུ་བྱས་ཏེ་མི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད་ཆད་མེད་མུངས་དགོས་བྱུང་ཡོད། མཐར་ཐོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་དམར་པོའི་དཔང་བསྐྱར་འོག་ཚུད་རྗེས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་དབུས་པོད་མི་བྲི་ཆོ་བཀལ་བ་རང་ཡུལ་བཞག་ནས་གཞན་ཡུལ་དུ་གྱུར་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པོར་བཅོན་བྱོལ་དུ་སྐབས་པའི་བྱུད་མེད་ཆམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱུད་མེད་མང་དག་ཅིག་གིས་དཀའ་ངལ་འཁྲར་བཞེས་ཐོག་སྤྱུལ་གཅེས་སྟོན་གཤེགས་དཔའ་མོ་ཆམས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་མཐུག་སྟོང་བརྒྱུད་འཛིན་གནང་རྒྱུའི་ལས་འགན་དང་། ཐོད་དོན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བཅས་ལ་དམིགས་ཏེ་བཅོན་བྱོལ་ནང་བྱུད་མེད་ཀྱི་སྤྱི་འཛུགས་དེ་བཞིན་སྦྱར་གསོ་གནང་རྒྱུའི་ཕྱགས་བསམ་གྱི་ལབ་ཅེ་ཐོག་མར་བསྟན། འོན་ཀྱང་དུས་ལྡུག་པོར་བཅོན་བྱོལ་གྱི་གནས་སྤངས་ནི་གོམ་རིམ་ཐོག་མ་ཡིན་སྐབས་ཐོད་མི་ཕལ་ཆེ་བ་ཁ་འཐོར་གྱི་གནས་སྤངས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུད་མེད་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁྱེན་ཆོགས་ཤིག་འཛུགས་སྟོང་བྱེད་བྱུང་མེད། དེར་བརྟེན་ས་ཁུལ་དང་དུས་བབ་ཀྱི་གནས་སྤངས་

གཞིར་བཞག་ཐོག་ས་ཁུལ་ཁ་ཤས་སུ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་པ་གསར་
འཛུགས་ཀྱི་གོམ་སྒྲབས་དང་པོ་སློའགོ་ཚུགས་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༥༩ བར་རྒྱ་གར་ས་ཁུལ་རྫོང་
མིང་དང་། རྟ་རམ་ས་ལ། ཀ་ལོན་སྤྱག་རྒྱུ་བྱར་བཅས་སུ་བྱད་མེད་
ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དབུས་ཡིག་ཆ་འཁོར་
དམིགས་བསལ་མེད། དེ་ནས་ལྷ་སྤྱོད་ལོ་གོང་ས་སྒྲབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་བྱས་འབྱོར་བྱད་མེད་ནམས་ལ་ཆོལ་གསུམ་སྤྱི་འབུས་
འདམས་སྤྱོད་ས་བཀའ་སློབ་བསྟུན་ཞོར་དུ་བྱད་མེད་ཚོགས་པ་སྤྱི་བཀ་
ཐག་ཅིག་བྱང་ན་དགོ་མཆོན་ཆེན་པོ་ཡོད་ལྷགས་བཀའ་སློབ་བཀའ་དྲིན་
བསྟུན་ཐེབས་སྟར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ལྷ་སྤྱོད་པའི་
བཞུགས་སྐར་རྟ་རམ་ས་ལར་དངོས་སུ་དབུས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་
བསྐྱར་གསོ་བྱས་པ་དང་སྤྱགས། ཐོག་མའི་ཆར་རྒྱ་གར་ནང་བྱད་མེད་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁག་བཅུ་གཉིས་བཅུགས་པ་རེད། དེ་ལྟར་པོད་
ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ནི་པོད་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་
ཁག་གི་ནང་ནས་ཆེས་རྙིང་ཤོས་ཤིག་དང་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ད་
ཆ་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱུ་སྤྱི་ནང་རྒྱ་གར་དང་། བལ་
ཡུལ། ཨ་རི། ཁེ་ན་ཏ། སུད་སི། ཉི་ཁོང་། ཨི་ཏ་ལི། དབྱིན་ལན།
ཨོ་ས་ཀྲེ་ལི་ཡ་བཅས་ས་གནས་ཁག་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་ཙམ་ལ་
བཅུགས་བྱབ་པ་བྱང་ཡོད་ལ། ཚོགས་མི་གཅིག་བྲི་བཞི་སྟོང་སྤྱག་ཡོད།

པོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་གཅིས་སྟོན་གསེགས་
དཔའ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེད་དུ་རང་སློག་དོར་བ་དང་
དཀའ་སྤྱག་གངས་མེད་སྤངས་པར་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་བཞིན་པ་

དང་། རི་སྤྱོད་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་མ་གསལ་བར་དེ་སྤྱོད་དུ་ང་ཚོའི་
 འཐབ་ཚོད་དེ་མུ་མཐུད་མཐུག་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ལྷན་ཚོགས་དེ་དག་
 སྤར་གསོ་ཞུས་ཏེ་ལོ་ངོ་ ༡༧ ནིལ་པོའི་ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཙམ་
 མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཆའི་སྒྲུབ་བོད་པའི་གནད་དོན་དེའི་
 བསྐྱགས་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་བྱེད་ཡོད། དཔེར་ན། བྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་པེ་
 ཅིང་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱེད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཞི་པ་དེ་འཚོགས་
 སྐབས་བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤུག་འབྱེད་ཡོད་མཁན་བོད་པའི་བྱེད་མེད་འགའ་
 ཤས་ངོ་བཅར་བྱེད་ཏེ་བོད་དོན་དེའི་བསྐྱགས་དང་། ཡང་སྒྲིལ་བོད་ནང་
 གི་བྱེད་མེད་ཚོའི་གནས་སྒྲུབ་ཐད་འགྲེལ་བརྗོད་དང་འབྲེལ་བརྟན་
 འཕྲིན་འཁོར་ཐག་ཀྱང་བསྐྱོད་བྱེད་པ་མ་ཟད། བོད་དོན་ཡིག་ཆ་ཡང་
 གང་མང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་བྱེད་ཡོད། དེའི་སྐབས་ཚོགས་བཅར་བའི་
 བྱེད་མེད་སྤྱིའི་ཡུལ་གྱི་ཁག་གི་བྱེད་མེད་མང་པོ་ཞིག་ལ་བོད་པའི་
 གནད་དོན་དེ་བྱེད་མེད་སྤྱིའི་རྒྱུ་རྐྱེད་བྱེད་བྱེད་པ་དང་། དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 ཡང་གང་ལེགས་ཐོབ་པས་མ་ཆད་བོད་པའི་བྱེད་མེད་ཚོར་ཆད་མཐོའི་
 གདེངས་འཛིན་ཐོབ་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བྱེད་མེད་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཚོགས་ཆེན་མང་པོར་བོད་ཀྱི་བྱེད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
 འཐུས་མི་ངོ་བཅར་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་། བྱེད་མེད་ལ་ཕོ་
 མཚོག་མོ་དམན་གྱི་དབྱེད་འབྲེད་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མཐུན་
 CEDAW ཚོགས་འདུར་བཅར་ནས་བོད་ནང་གི་བྱེད་མེད་ཚོར་གཏན་
 འབེབས་བྱས་པའི་སྤྱོད་བྱས་དེ་དག་འགལ་བ་འགྲོ་ལུགས་སྐོར་ཐད་ཀར་
 རྒྱ་གཞུང་ལ་བཅར་འདྲི་བྱེད་རྒྱུའི་ཚ་ཆའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད།

དེ་མཚུངས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་

གི་ཚོགས་དུས་ཐེངས་ ༦༡ 61st. Session UNCHR གི་བཅར་ཀྱི་
གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་དེར་བོད་ནང་བྱུང་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
དང་ཡང་སྒོས་འཕྲོད་བསྐྱེད་སྒོར་སྒོར་སྒོར་བྱེད་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

ད་དུང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ ནས་ ༢༠ ཉིན་ཇི་
ནི་ཐུར་འཚོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱིས་པའི་ཐོབ་ཐང་སྡེ་ཚན་ (UNCRC)
ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་ལ་པར་ཆེན་ཚུང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོར་སྒོར་
ཤུགས་ཆེ་བྱེད་བྱུང་བར་བརྟེན་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་
ཚན་ནས་པར་ཆེན་ཚུང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་དངོས་སུ་མངལ་
འཕྲད་ཞུ་རྒྱུའི་གོམ་ཚོད་གཏན་འབེབས་གནང་བྱུང་ཡོད། བོད་ཀྱི་བྱུང་
མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ནང་བོད་པའི་གནད་དོན་དྲིལ་བསྐྱགས་གང་མང་བྱ་རྒྱུ་དང་། སྒོས་སུ་
རྒྱ་ནག་གི་བཅན་འོག་དུ་སྤོང་བཞིན་པའི་གཞིས་ཁུགས་བྱུང་མེད་ནམས་
ཀྱི་གནས་སྐབས་སྒོར་སྒོར་སྒོར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་བྱུང་
མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རང་རེའི་བྱུང་མེད་
ནམས་ལ་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་དེ་རྒྱན་འཁྱོངས་ཡོང་བར་སྤེངས་ཆ་
ཞིག་བསྐྱེད་གྱིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་དང་། འཕྲོད་
བསྐྱེད། འགན་འཁུར་སྡེ་འབྲིད། བྱུང་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱེད་པའི་ལུས་
སྤྱིམ་ཀྱི་བྱ་གཞག་མང་དག་ཅིག་གི་ནང་ལས་འགྲུལ་དང་རྒྱུ་ཤུགས་
གཙོ་བོ་སྤེལ་མཁན་གྱི་ཚོགས་པ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ཁ བོད་ཀྱི་དགྲ་བརྩུ་གསུམ་ལས་འགྲུལ་ཚོགས་པ།

བོད་ཀྱི་དགྲ་བརྩུ་གསུམ་ལས་འགྲུལ་ཚོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་

ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་གར་བྱང་ཕྱོགས་ད་རམ་ས་ལར་
བཅུགས་པ་དང་། དེར་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་པ་
སྟེ། གཅིག་ནི་བོད་མིའི་རང་དབང་འཐབ་ཚྱོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཁག་
བཏན་མིང་སྤྱི་བཏན་དང་རྒྱུན་མཐུད་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཆེད་བཅན་བྱོལ་
སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནས་པ་འདྲ་མིན་གྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ་རྒྱ་དང་། གཉིས་ནི་
ཚོགས་པ་འདིའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་མི་རྒྱུས་ལ་འཆོ་བ་དང་། སྤྱི་
བཅས་། ཤེས་ཡོན་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ཆ་རྒྱུན་གསར་སྤྱོད་བྱས་
ཏེ་རང་འཆོ་རང་གནས་བྱུང་པའི་གནས་བབ་གསར་པ་ཞིག་དུ་སྟེབས་
ཆེད་བུན་མོང་ཐོག་འབད་ཐབས་བྱ་རྒྱ་བཅས་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བོད་ནས་བཅན་བྱོལ་དུ་སྟེབས་པའི་བཅན་
ཁོལ་རྒྱལ་སྟོབ་ཀྱི་སྤྱི་དོན་བཅོན་པ་བྱུར་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་འབྲེལ་
ཆགས་སོགས་བོད་རང་བཅན་ཆེད་དུ་སྟེབས་ཆེན་གྱི་འཐབ་ཚྱོད་ནང་
འདྲེལ་ཞུགས་བྱེད་སྟོང་པའི་མི་སྡེ་ཆུན་གྲས་ཁག་གཅིག་གིས་བལ་ཡུལ་
སྟེ་ཡེན་ཁང་དུ་བཅན་ཁོལ་རྒྱལ་སྟོབ་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཞིག་གསར་འདྲེགས་
བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་གྲོས་བསྟུར་བྱས། ཡིན་ནའང་། རྩ་བ་མེད་པའི་བཅན་
བྱོལ་ཁོར་ཡུག་གི་ནང་སྟོན་འདྲེགས་དེ་འདྲ་ཞིག་འདྲེགས་རྒྱུར་དཔལ་
འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་དང་མང་གཞི་ནི་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་
བརྟེན། མདུན་དུ་འཕྲད་པའི་གནད་དོན་དང་པོ་ནི་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་
གཏན་གྱི་འགོ་བོན་ཚུད་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་
བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་དེར་བཅན་བྱོལ་ནང་སྟེབས་པའི་སྤྱི་དོན་
བཅོན་པ་དང་། དེ་མིན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྡེ་ཚུད་པའི་ཁྱོད་མི་གངས་
སུམ་རྩ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མང་

གཞི་མེད་ལ། ཐ་ན། རང་ཉིད་ལ་གཏན་སྡོད་བྱ་སའི་ཁང་པ་དོད་ལ་པ་
གཅིག་ཀྱང་མེད།

སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་འཆར་ལ་ཉེ་བར་སླེབས་ཡོད་པའི་
གོ་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ནས་ཚོགས་མི་ཚོས་སླེས་དབང་གི་ཐོག་མར་གོ་མ་
སྐབས་ཚུང་དུ་ཞིག་སྡོད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། དུས་དེར་བོད་ནས་གནས་
མངལ་གཉིན་འཕྲད་དུ་སླེབས་པའི་ཕུ་ལགས་གཅིག་དང་། ཨ་མ་ལགས་
གཅིག་ནས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་གོ་ཞིབ་རྩ་རས་གཅིག་དང་། ལྷུ་མ་
ལྷགས་ཀྱིང་གང་མཁོ་སྡོད་གནང་བ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་མི་
ཚོས་འཆར་གཞི་གཞན་ཞིག་བསྐྱོགས་ཡོད་པ་སྟེ། བོད་གི་གོ་ཞིབ་རྩ་
རས་དེ་དང་ལྷུ་མ་ལྷགས་ཀྱིང་གང་པོ་དེ་དག་བཅད་སྟུང་དེ། ལོ་གསར་གྱི་
དུས་ཚོགས་དང་སྐབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁ་ཟས་ཚོང་གཉིས་བྱེད་པའི་ལས་གཞི་
འགོ་བརྩམས་ཤིང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དུ་མི་སྡེ་འགའ་གས་ཀྱིས་ཐུ་
ཡིར་བསྐྱོད་ནས་ཀྱ་གར་གྱི་གྲོན་གོས་རྩིང་པ་འཛོང་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་
ནས་གྲོན་གོས་རྩིང་པ་ཉོས་པ་དང་། དེ་དག་ན་རམ་ས་ལར་འབྱེད་ཡོང་
ནས་གཙང་བཀྲས་བྱས་རྗེས་བཙོངས་པ་རེད། ད་དུང་ཚོགས་མི་རེའི་
ས་ནས་ཁྲ་རེར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དངུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཉིན་སྟོར་གཅིག་
ནས་ཐུའི་བར་བསྟར་བྱེད་ཐག་གཅོད་ཀྱང་བྱས། ཐབས་ཤེས་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་དངུལ་ཕན་བྱ་གསོག་འཛོག་བྱུང་བ་བྱུང་། དེ་འདྲའི་བརྒྱུད་
རིམ་གྱི་ནང་ཕལ་ཆེ་བར་གཏན་འཇགས་རང་བཞིན་གྱི་ལས་གནས་
གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན། ཚང་མས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཚོགས་པ་
གསར་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མང་གཞི་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་
ལས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ནི་སྐབས་བབ་ཀྱི་མི་

སྒྲ་དེ་དག་གི་ཉིན་རེའི་ལྷོ་གོས་ཀྱི་གནད་དོན་ཡང་ཐག་གཅོད་དགོས་
པས། དེ་འདྲའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ན་སྐབས་དེའི་ཚོགས་
མིའི་ཡོང་འབབ་དང་འགྲོ་གྲོན་གཉིས་བསྟར་བ་བཏང་ཆོ། དེ་ནི་ཐད་དེ་
ཁེ་གྲོང་བསྟར་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། གནས་སྤངས་དེ་འདྲའི་འོག་
ཚོགས་མིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་སྡེ་མང་ཆེ་བ་ཕྱོགས་མཐའི་གྲ་ས་དང་སྒྲོབ་གྲ་
ཁག་ལ་བསྐྱོད། དེ་མིན་སེ་རའི་སྐྱེ་ཞབས་སྤྱར་ཁམས་པ་འོད་ཟེར་སྐྱེ་ལ་
སྐྱེ་ཡིས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་མི་སྡེ་ལྟ་བུ་ཅིག་ད་རམ་ས་ལའི་མཆན་ཉིད་
གྲ་ཆང་དུ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱས་ནས་བཟུང། དུས་སྐབས་དེའི་རིང་ཚོགས་པ་
གསར་འཛུགས་བྱེད་སྤངས་དང་། ཚོགས་པའི་སློབ་གཞི་བཟོ་སྤངས་
སོགས་གནད་དོན་མང་པོའི་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་བཞེ་རེས་བྱས་མཐར་
སློབ་འཛུགས་ཀྱི་མིང་དང་ལས་ཁུངས་མཐོ་ཤོས། ཚོགས་པའི་ངོ་བོ།
ཚོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ། ཚོགས་མིའི་འོས་ཚུན་བཅས་གཏན་ལ་ཕབ།

༡། སློབ་འཛུགས་ཀྱི་མིང་ལ་བོད་ཀྱི་དགུ་བརྒྱ་གསུམ་ལས་འགྲུལ་
ཚོགས་པ་ཞེས་འདོགས་དགོས་དོན་ནི། ༡༧༥༧ ལོའི་ཟླ་ ༧
ཆེས་ ༡༧ དང་ཟླ་ ༡༠ ཆེས་ ༡ ཡང་ ༡༧༥༥ ཟླ་ ༩ ཆེས་
༥ བཅས་ཀྱི་ཞི་ཤིན་ལས་འགྲུལ་ལ་ཟེར།

༢། ལས་ཁུངས་མཐོ་ཤོས། དབྱས་སྤྱི་བྱ་བ་རྒྱན་ལས་ཁང་།

༣། ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་བོད་བསྐྱན་སྤྱི་སྤྱོད་གསེའི་ཞབས་འདེགས་
ཞུ་བའི་བོད་མིའི་ཡོངས་བྱ་བ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན།

༤། ཚོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི།

ང་ཆོའི་སློབ་འཛུགས་འདི་བཞིན་ལགོ་སྐྱོར་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་

པོའི་བྱགས་དགོངས་ལྟར་དང་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་དོན་
བོད་རང་བཅན་འཐབ་ཚྱོད་བྱེད་སྲོགས་ལ་ཡར་རྒྱས་ཆགས་
ཚུད་ཡོང་བའི་ནུས་པ་འདོན་རྒྱ།

གཞིས་བྱས་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་དམ་ཆོག་དོན་ཅུ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེལ་ཐད་བྱགས་སྒྲེན།

བོད་རང་བཅན་འཐབ་ཚྱོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཆོགས་སྡེ་དང་མི་སྡུ་ཁག་དང་འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་ཁྲུང་དང་གཞན་
དག་ལའང་རྒྱབ་གཉེར་ཡོང་བའི་འཕྲོད་སྤྱུལ་རྒྱ་གང་ཆེ་ལྟར་བྱུ་རྒྱ།

སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སྤྱི་བྱེའི་
ཟབ་གསལ་བཀའ་སློབ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་སློབ་སྦྱོང་དང་།
སྤྱང་བཅི་དྲིལ་བསྒྲགས་མཐར་ཕྱིན་ལྟར་བྱུ་རྒྱ།

ལོ་ལྟར་འཆར་ཅན་སྤྱི་ཟླ་ ༧ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་
ལྷ་སར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བོད་མིས་བཅན་གྱི་ལ་རམ་སྤོན་ཁྲིམ་སྒྲོར་
དངོས་གཞི་འགོ་འཇུགས་བྱས་པའི་དུས་དྲན་སྤྱང་བཅི་བྱ་རྒྱ།

༥། ཆོགས་མིའི་འོས་ཆོས་ནི།

- > བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆབ་འབངས་སུ་གཏོགས་པ།
- > བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་། མི་དམངས་ལ་ལ་རྒྱ་དང་བརྟེ་ཞེན་ཡོད་པ།
- > དབྲ་བོ་རྒྱ་དམར་ནག་གཉིས་ལ་སྒྲོ་གཏད་དང་རྗེས་འབྲངས་བྱེད་
མཁན་མིན་པ།
- > རིག་འཛོམ་ཟིན་པ་མིན་པ་བཅས་ཡིན།

སྐབས་དེ་དུས་སློབ་སློན་ལྷ་ས་ནི་བྲག་གཡེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་
 འཛིན་དང་། སྐར་ཁམས་ཉི་མ་དཔོན། ཏྲ་དཔོན་ཆང་ཨ་མ་ཨ་ཏི།
 སློམ་མདའ་ཆང་ཨ་ཁི་དཔལ་ཆེན་ལྷ་བྱའི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་བྱུར་མི་སྡེ་
 གན་གས་མང་པོ་ཞིག་གི་ས་ནས་ཁོང་ནམས་ཀྱི་ཉམས་སྲུང་སློབ་སློན་
 དུའང་བབྱང་བ་རེད། བསམ་གྲོས་དེ་ལྷར་བྱས་པའི་ཆང་གཞིའི་ཐོག་ལོ་
 ན་ཕྱ་བའི་མི་སྡེ་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་ཐབས་འོག་སྐབས་དེའི་མཆན་
 ཉིད་གྲུ་ཆང་གི་སློབ་གྲུའི་ཉལ་ཁང་ཞིག་གཡར་པོ་བྱས་པའི་ཆང་གཞིའི་
 འོག་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་ཡིག་ཆང་གི་ཆབ་བྱས། དུས་ཚོད་དེ་
 འདྲ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་སྤྲད་སེར་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་གིས་འཆོམ་འཁོར་
 གཉིས་སྒྲིན་བདག་བྱས་པར་བརྟེན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་བདེའི་
 འཆོམ་ཁང་ཞིག་ཀྱང་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་། དེའི་ནང་ཉི་མ་ཨ་
 སང་དང་། ཀ་ཀ་པ་སངས་གཉིས་ཀྱིས་འགན་འཁུར་གྱི་ཐོག་དེ་མིན་གྱི་
 མི་སྡེ་གཞན་དག་འགའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་འཆོམ་ཁང་
 དང་ཡིག་ཆང་གཅིག་ཕྱོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཆོམ་བྱ་ཀྱག་
 མཁན་རང་ཉིད་ཡང་དེ་གར་གཏན་སྡོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཆོམ་ཁང་དེ་
 ཆོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆང་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས། རེ་གཟུང་སློན་
 པ་དང་ཉི་མ་ནམ་ཡིན་གྱི་སྐབས། མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆང་དུ་སློབ་གཉེར་བྱ་
 བཞིན་ཡོད་པའི་ཆོགས་མི་སློབ་སྤྱག་ཆོས་འགའ་རེས་འཆོམ་བྱ་ཀྱག་
 རོགས་བྱེད་པ་དང་། འགའ་རེས་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་བོད་དུ་བྱུང་བའི་
 གནས་ཚུལ་ནམས་སྲུང་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཡིག་ཆ་བཟོ་གི་ཡོད། བོད་ཡིག་
 གི་ཐོག་ནས་ཡིག་ཆ་བཟོ་རྒྱུར་དེ་འདྲའི་དཀའ་ངལ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལས་
 གལ་གནད་ཆེ་བའི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ནི་བོད་ནང་གནས་སྡངས་
 བྱལ་སྤྱིའི་སློང་དུ་དྲིལ་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས་སྐབས། ཆང་མར་དཀའ་

ངལ་ཆེ་ཤོས་ནི་དབྱིན་ཇི་འཕྲུག་ནས་ཡིག་ཆ་བཅོ་ལྔ་དཀར་ངལ་
 འཕྲུག་གི་ཡོད། དེར་བཞུགས། བོད་གཞུང་གི་དྲི་ལུགས་ཁྲུང་སྤྱི་ལུགས་
 སློན་དང་རོགས་རམ་གྱི་འོག་ནས་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་ཆ་མཁས་དབྱིན་
 ཇི་འཕྲུག་ལ་བསྐྱུར་བྱས་ཏེ། དུས་སྐབས་དེར་གང་ཤེས་ཤིགས་བྱུང་
 བའི་གནས་ཚུལ་མཁས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་གིས་མཆོན་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་ཙུ་འཕྲུགས་ཁག་དང་། དེ་མིན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་སྤྱི་གཞུང་དང་།
 གོས་ཆོགས་། མི་སྒྲུབ་པ། ཡང་སློབ་བོད་དོན་ཐོག་བདེན་པའི་རྒྱལ་
 ལངས་བྱེད་མཁན་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་ཁག་ལ་ངོ་
 སློང་བྱེད་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་ཆོགས་མི་ཆོས་
 བོད་གྱི་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་བྱ་བཞག་མདོན་འབྲུར་གྱི་དོན་དུ་བྱུང་འབྲས་
 ཆེན་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་མོད། ཡིན་ནའང་ཆང་མའི་ལས་ཀའི་དམིགས་
 ཡུལ་དང་ཁ་ཕྱོགས་ཙུ་བའི་ཆ་ནས་གཏན་འཁེལ་ཟིན་སྐབས། སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༩༡ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༧ ཉིན་བཞུགས་སྐར་ལྷ་རྒྱལ་རིང་
 བོད་གྱི་དགྲ་བཅུ་གསུམ་ལས་འགྲུལ་ཆོགས་པ་དངོས་སུ་གསར་
 འཕྲུགས་བྱས་པའི་བྱུང་བསྐྱུགས་བྱས། དེ་ཡང་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༧
 ཉིན་ནི་བོད་གྱི་དེང་རབས་གྱི་ལོ་ལྔ་ཐོག་དོན་སྤྱི་ལོ་ལྔ་ཆེ་བའི་ལོ་
 ཞིག་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༧ ཉིན་བོད་གྱི་རྒྱལ་
 ས་སྐྱ་སར་འབྲས་སྤྱངས་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པས་སྡེ་བྱིད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་
 གིས་བོད་དུ་བཅན་འཕྲུལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པར་ངོ་རྒོལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་
 འབྲོག་སྒྲུབ་སྐྱུགས་པར་བཞུགས། དུས་ཆོད་དེ་ཆང་མས་གལ་གནད་ཆེན་
 པོ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་བདམས་ཁ་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དེའི་
 མངའ་སྡེའི་ཐོག་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་ཚོན་དང་། སྤྱི་འབྲུས། དེ་མིན་གྱི་
 ཆོགས་པ་དང་སྤྱི་དབྱུག་ཁག་གི་འབྲས་མི་མང་པོ་ཆོགས་བཞུགས་

གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་ལྡན་པའི་དེ་ཉིན་གྱི་མཇུག་
 སྒྲིལ་ཐོག་ཁོང་རྒྱལ་སྤྱི་སྐབས་དེའི་ཕོད་ཀྱི་ཇ་དྲག་གི་དུས་བབས་དང་
 འབྲེལ་བའི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་རབ་དང་རིམ་པའི་ཐོག་གསུང་བཤད་
 གནང་བ་རེད། དེ་ལྟར་ཆོག་ས་པའི་ལས་ཀའི་དམིགས་ལྟུང་དང་། ཁ་
 རྩོག་ས། དངོས་གཞིའི་ལས་དོན་སོགས་འགོ་འཇུག་ས་ཟེན་གྱི་ཁྱོད་
 ཡོངས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཆོག་ས་པའི་གནས་བབས་
 ཞི་མུར་བཞིན་དམའ་རིམ་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་གནས་ཡོད། དེ་ཡང་རྩོག་ས་
 གཅིག་ནས་སྐབས་དེར་མི་སྡེའི་བྱུང་ཆ་དང་ཆོག་ས་མིའི་དཔྱད་ཁག་
 ཡག་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་ཆགས་མེད་པའི་ཐོག་ཐར། ཡིག་ཆ་དེ་གི་ནང་
 དུ་རྒྱན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཀྱང་ཡག་
 པོ་ཞིག་ཚུགས་བྱུང་གི་མེད། དེའི་དབང་གིས་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་མང་
 པོ་ཞིག་སྐབས་དེར་ད་རམ་ས་ལའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་ཆོག་ས་མི་སྤྱི་
 རྒྱལ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་མཉམ་འཇོམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་
 བྱེད་པ་དང་། དེ་མེན་གྱི་གནད་དོན་སྤྱིར་བཏང་བ་མང་ཆེ་བ་མཆན་
 ཉིད་བྱ་ཆར་ནང་སློབ་གཉེར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་མི་སྡེ་དེ་དག་གིས་
 བྱེད་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་ཐག་གཅོད་མི་བྱུང་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་
 དཀའ་གནད་དང་འཕྲད་ཆོ། ཆོག་ས་མི་རྒན་གས་རྒྱལ་སྤྱི་པའི་ཕན་ཚུན་
 གོས་བསྐྱར་གྱི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། བྱུང་རིམ་དེ་དག་
 བརྒྱུད་རྗེས་ཆར་མར་བསམ་སློབ་གནས་ཞིག་འཁོར་བ་སྟེ། དུས་སྐབས་
 དེའི་རིང་གི་ཕོད་ནང་གི་གནས་སྤངས་ནི་དེ་ལྟ་དང་མི་འདྲ་བར་ཁྱོད་
 ཡོངས་ནས་ཇ་དྲག་གི་རང་བཞིན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དེ། རྒྱ་མིས་ཕོད་
 ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ལྷུང་གོམས་གཤིས་ལྷགས་དང་བཅས་པ་ཅ་
 གཏོར་བྱུང་མེད་བཟོ་བའི་གདུག་རྒྱུ་ཆེ་བའི་སྲིད་རྒྱུས་ལྟར་བས་རེ་

ཆེར་སོང་བ་དང་། ད་དུང་རྒྱ་མིས་བོད་མི་ཞི་ཤོལ་བ་དང་བཙན་ཁང་
ནང་ཚུད་པ་ཚང་མར་ཆེས་གཏུམ་བྱ་གེ་བའི་མནར་གཅོད་ཇི་འདྲ་
གཏོང་ཚུལ་གྱི་གཏུམ་བཟོད་ལྟ་བུའི་གར་སྒྲུགས་ཐོག་འབྲབ་གཞུང་ཞིག་
གསར་ཅོམ་བྱས་ཐེས་བརྟན་འཕྲིན་འཁོར་ཐག་ནང་བཅུག་ཏེ་ལགོང་ས་
མཆོག་དང་། དེ་མིན་བོད་གཞུང་སྤྱི་འབྲུས་སོགས་ཁག་སོ་སོར་སྤྱན་
འབུལ་ཞུས་པར་ཚང་མས་ཚད་མཐོའི་གདེང་འཛིན་ཐོབ་པ་མ་ཟད།
སྐབས་དེར་ལགོང་ས་མཆོག་ནས་གཏུམ་བཟོད་འབྲབ་མཁན་རྣམས་ལ་
མངལ་ཁའི་གོ་སྐབས་གནང་། མི་རིང་བར་ལགོང་ས་མཆོག་ནས་ཚོཾ་
མི་ཚོར་གཏུམ་བཟོད་དེ་བཞིན་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་
གི་ནང་དུ་འང་བསྐྱོར་བསྐྱོད་བྱུང་ན་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ལམ་
སྟོན་ཐེབས་པ་དང་། ལགོང་ས་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་དེར་བཀའ་ཤག་ནས་
ཀྱང་གལ་འགངས་ཆེན་པོར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ། ཕྱོགས་ཚང་མའི་
མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གྱི་འོག་ནས་སྐབས་དེར་ཚང་མས་རང་ཅོམ་
རང་འབྲབ་བྱས་པའི་གཏུམ་བཟོད་དེ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་
བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་མང་པོའི་ནང་བསྐྱོར་བསྐྱོད་བྱུང་པ་
བྱུང་ཡོད། འཕེལ་རིམ་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་སྤར་ཡང་སྤར་གྱི་འཆོམ་
ཁང་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱ་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། འཆོམ་བྱའི་ལས་རིགས་དེ་མ་
གཞི་ཡོང་འབབ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་ནའང་། དེས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་
ལས་མེད་ཀྱི་ཆོགས་མི་འགའ་ཞིག་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་བྱུང་
པ་མ་ཟད། དེའི་ཁྲོད་ནས་ཆོགས་པའི་རྒྱན་གྲོན་གྱི་མ་དངུལ་གྲུབ་
གསོག་བྱ་རྒྱུར་ཡང་ཕན་ཐོགས་ལུས་པ་ཕན་བྱ་ཐོན་པས་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་ཆོགས་པས་བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ཞེས་པའི་དུས་

དེ་བ་ཅིག་བཏོན་པ་རེད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་བོད་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་ས་ནས་ཁང་པ་ཞིག་གཡར་བ་དང་། སྐབས་དེའི་ཚོགས་
པའི་སློབ་སློན་པ་སྦྱར་ཁམས་པ་ལུར་པ་དཔོན་ཆང་ཆེ་རིང་སློབས་ཀྱལ་
ལགས་ཀྱིས་གལ་ཆེའི་ལམ་སློན་གནང་བ་རེད། ཚོགས་པའི་དུས་དེ་བ་
དེར་ཕོ་ཉ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་དོན་ནི་བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གི་གནས་སྐབས་
དག་ཀྱལ་སྤྱིའི་སློང་དུ་ལན་བསྐྱལ་མཁན་གྱི་མཚོན་དོན་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཞིག་རེད། དུས་སྐབས་དེར་ཚོགས་མི་མང་
པོ་ཞིག་སློབ་གྲྭ་ཐོན་པའི་དུས་ལ་སློབས་བེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ཚོཾ་
པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆང་གཞི་དང་། ཆ་རྒྱན་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་མི་
མང་པོ་མཉམ་འདུས་ཀྱིས་ལས་ཀ་བྱེད་སའི་ཡིག་ཆང་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་ཉལ་
སའི་ཁང་པ་ཐེབ་ཆགས་ཤིག་ཀྱང་མེད་པར་བརྟེན། ཡེ་ཤེས་འོགས་ལུན་
མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཆང་ནས་དགོངས་ཁྱུ་བྱས་ཏེ། ཚོགས་པའི་རྒྱུན་གཏན་
གྱི་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་བཟད་པ་དང་། དེ་མིན་ཚོགས་མི་མང་ཆེ་བ་ཤེས་
རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ལས་བཀོས་བརྒྱབ་པ་ལྟར། རང་རང་གི་ལས་
ཐོག་ཏུ་འགོ་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད།

མཐའ་མཇུག་སླེས་དབང་གི་ཐོག་ནས་ཚོགས་པའི་བྱ་བ་ཞག་འགོ་ཚུགས་
ཡོང་རྒྱུར་ལམ་སློངས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། སྐབས་དེར་ཚོགས་པའི་
འཆོམ་ཁང་གི་ཉེ་འབྲེས་སྤྱི་ཡོད་པའི་འཇར་པན་བ་ཆ་རྟ་ཏུ་ར་དང་ཨ་
ཀེ་མ་ཞེས་པ་གཉིས་ནས་འཆོམ་ཁང་གི་གནས་བབ་དང་། ཚོགས་མི་
ཚོས་ལས་ཀ་གང་འདྲ་བྱེད་གྱི་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱུང་བར་
བརྟེན། སྐབས་དེར་ཁོང་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་འཆོམ་ཁང་གི་ཆེད་དུ་འཇར་
པན་གྱི་སྤྱིན་བདག་ཤིག་ངོ་སྤྱོད་གྱི་ཐོག་ནས་ད་ལྟའི་ཚོགས་པ་གནས་

ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་དེ་ཉི་ཤུ་བ་བྱ་རྒྱུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ནས་རོགས་རམ་
 ཐོབ་པ་དང་། ལས་གྲྭ་གསར་རྒྱལ་གི་དངོས་གཞིའི་ལས་ཀ་དེ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༩༥ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་དངོས་སྤྱི་
 ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་ལྟ་བུར་གྱུར། དེ་ནས་ཁྱོན་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་པ་
 ཡར་རྒྱས་སྤྱིན་པ་དང་དུས་མཚུངས་སྤྱི་དུལ་ཤེའི་གར་དོས་ཀྱི་སྤྱོད་གྲྭ་
 ཚོགས་ཡུལ་གྱི་ཐོག་ཅིག་ཁང་དེ་ཡང་དེ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་དྲུ་
 མ་གྱིན་དབང་འདུས་ནས། ཨ་རིའི་ནང་བོད་དོན་རྒྱུ་རྒྱུར་གནང་
 མཁན་ཚོར་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱུར་ཐོབ་མཚམས་ ༢༠༠༩
 ལོར་ཁང་པ་གསར་རྒྱལ་གི་ལས་གྲྭ་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།
 ཚོགས་པ་འདི་ད་སྐབས་ཚོགས་གཙོ་ཀ་ཆ་ངག་དབང་འོད་འབར་གྱི་
 གཙོ་སྤྱི་རྒྱུ་ལས་དུག་དང་གདན་ཞུའི་ལས་བྱེད་བཞི། ལས་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་ཤག་དང་། སྤྱི་ཐབ། འཚོམ་ཁང་སོགས་ལས་གྲུབ་པ་བཅས་གྲུབ་
 སྤྱི་ཚོགས་པ་ཆད་ལྷན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད།

ག ཚོལ་གསུམ་ཅིག་བསྐྱེལ་ཚོགས་པ།

༡། སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་
 དགོངས་གཞིར་བབྱུང་། རང་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་རིམ་པའི་
 དགོངས་དོན་བཞིན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གནས་མཆོག་དོན་རྒྱུ་
 གདན་དུ་ཚོལ་གསུམ་ཚོས་ལྷགས་དང་བཅས་པའི་མི་མང་སེར་
 རྒྱུའི་འབྲས་མི་དང་མཁན་ལྷ་འགོ་གཙོ་སྤྱི་མགྱིན་ནས་བོད་
 རིགས་སེར་རྒྱུ་ཡོངས་རྫོགས་དོན་རྒྱུ་གཙོ་བོ་བསྐྱེལ་ལྷགས་ཀྱི་
 གོང་བྱ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུའི་མནའ་གན་མཐུ་མོ་ཆེ་བསྐྱེལ་འཛོག་
 བྱས་པའི་འབྲུ་དོན་དང་། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རྩ་བུ་སྤྱི་ཚོགས་རིན་པོ་

ཆེའི་དགོངས་དོན་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་ལག་ལེན་དོན་
 འཁྲོལ་བྱུང་ཐབས་སྤྲད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩
 ཉིན་ནོར་རྗེ་སྤྱིང་དུ་ཅེ་དུང་འཕན་པོ་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལགས་
 དང་། ཏེ་ཉོར་ཆེ་དབང་འཕྲིས་ལས། ཉག་རོང་དཔོན་ཉི་མ་
 རྒྱལ་མཆན། རྒྱང་ར་དགེ་འདུན་བཟོད་པ། འབའ་ཕྱག་སྐལ་
 བཟང་བཀྲིས། ཀེ་རྟི་སློབ་བཟང་སང་གེ་རྒྱལ་ཅེ་སྤེ་སྤང་པ་སངས་
 རྒྱལ་པོ། རྒྱ་བྱང་པ་རྒྱ་དོ་རྗེ། ཤེས་དཀར་ཆེ་རིང་དབང་འདུད་
 བཅས་རྒྱལ་གཅེས་ཆོལ་གསུམ་མི་སྡེ་ཁག་ཅིག་ནས་བོད་
 རིགས་ཆོལ་གསུམ་ཆེག་སྤྱིལ་ཆོགས་པ་འདི་དངོས་སུ་དབྱ་
 འཇུགས་གནང་བ་ཞིག་རེད། ཆོགས་པ་འདིས་དམིགས་ཡུལ་
 དོན་ཆན་ལྔ་གཞིར་བབྱང་སྤྱིག་གཞི་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་སྤྱི་
 རོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། རང་
 གཞུང་ལ་སྤྱན་བསྐྱར་ཀྱིས་ཆོགས་པ་འཇུགས་འབྲས་བཀའ་
 འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་ཁྱུས་པ་ལྟར། རང་གཞུང་ནས་ངོས་བཞེས་
 ཀྱིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཆན་བཀྲིན་ཆེ་བསྐྱེལ་བྱུང་ཡོད།

༡། ཆོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དོན་ཆན་ལྔ་།

དོན་ཆན་དང་པོ།

གཞིས་བྱེས་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་དབྱང་མཚུངས་ཟླ་མ་མཆིས་པ་
 ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། བོད་གཞུང་གི་
 རྒྱབས་ཆེན་ཆོས་སྤྱིད་བྱང་འབྲེལ་མང་གཙོའི་མཛད་བཟང་གི་
 དབྱ་བྲིད་འོག་སློབ་ཅེ་གཅིག་གཏོད་ཤར་བསྐྱོད་ཀྱིས་འཕམ་

ཕྱགས་ཀྱི་བདེ་དོན་དང་། རང་དབང་རང་བཙན་གྱིས་མཆོན་
 པའི་གཞུང་མང་གཅིག་མཐུན་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཐབས་ཞུ་བྱ་གང་
 ཅིར་ཐུར་བ་བྱ་འདེགས་སྒྲག་བསམ་དུང་ལས་དཀར་ལ་བཟོད་
 བསྐྱོན་ཕྱགས་ལས་སྤྱ་བའི་རྒྱས་ཤུགས་གང་ཆེ་ཆུང་དོར་མ་
 འཛོལ་བ་ཞུ་རྒྱ།

དོན་ཆེན་གཉིས་པ།

ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་འཛམ་གླིང་གྱི་
 སྤྱི་ལ་དང་མཐུན་

པའི་མང་གཅོམ་རྩ་བྱིས་ཀྱི་འབེབས་བཀྱིན་ཆེ་བ་འཛམ་
 གླིང་ཡོངས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་བསྐྱབས་པའི་རྩ་དོན་ལ་ཉམས་
 ལེན་སྲུང་བཅི་དུང་ལེན་ཞུ་རྒྱ།

དོན་ཆེན་གསུམ་པ།

བསྐྱོན་དབྱ་རྒྱ་མི་དམར་པོས་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་བཙན་བཟོས་
 ཀྱིས་རང་རེའི་ཕ་མེས་མི་རབས་ནས་དཀར་སྐད་དུ་མས་རིམ་
 བསགས་རིན་ཐང་བལ་མའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་སོགས་རྒྱ་
 རག་ཏུ་རྒྱ་འབྱེར་བྱེད་པ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་སོགས་
 བསྐྱོན་གཏུབ་བཙན་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱོན་པ་
 རིན་པོ་ཆེ་རྩ་བརྒྱུ་ཏུ་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པ་དང་།
 གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་ཆེ་མི་མང་ནམས་ནི་སྐྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སྐྱ་རུམ་ཐུན་པའི་གནས་ལ་བརྟུག་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་
 སྤྱོད་འགོག་པ་དང་། གསོད་དུང་བྱེད་པ་སོགས་བཙན་དབང་

གདུག་རྩུབ་ཀྱི་འོག་དུ་ཉིན་མཚན་བར་མེད་དུ་ཁས་མནར་ཏེ་
 དུས་ད་ལྟ་ཡང་བོད་མིའི་བྲག་གི་འབབ་རྒྱ་མི་ཆད་པའི་དག་
 བོའི་སྒྲིང་ངན་དེ་དག་སྤིང་གི་དཀྱིལ་དུ་བཀོད་དེ། སྒོན་པ་
 བཅོམ་ཞུན་འདས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སྒོན་གནང་མཛད་པའི་
 དམ་པའི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་གཙུག་འཛིན་
 དང་འབྲེལ། བོད་རིའ་ཡིན་ཕྱིན་པ་ཆུན་རོགས་རེས་འཕྲལ་
 ཕྱགས་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཀྱན་སྒྲིང་ཞུན་ཞིང་སྒྲོབ་སྒྲོང་
 སོགས་ཞུ་སྒྲོག་ཅིར་འབད་བརྩོན་སྒྲིང་མེད་བྱེད་པ་ལས་ཆོས་
 ལྷགས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་རིས་དང་རིགས་རུས་གྲལ་རིམ་གྱི་
 དབྱེ་བ་སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་ཞེན་ཕྱོགས་ལྷུང་འཐེན་
 འབྲེར་རིང་ལྷགས་འདི་རིགས་དངོས་བརྒྱད་ཅི་རིགས་ནས་མི་
 ཞུ་བར། དང་སྒྲིམས་ཀྱིས་ཆོལ་གསུམ་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོང་
 འོ་ཆུ་གཅིག་འདྲེས་ལྟ་བུའི་དམ་ཆོག་དོ་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་
 མགོན་གཉེན་དག་གསུམ་འཛིན་ཕྱོགས་མ་ཞོར་བར་བསྐྱན་དག་
 རྒྱ་མི་དམར་པོ་དང་། གོ་མིན་ཏང་གི་ལས་བྱེད་རེ་བྱུང་གིས་
 གཙོས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དག་བོའི་སྒྲོག་གཡོའི་ངན་བྱས་བསྐྱེད་
 ལ་མགོ་བོ་མ་ཆོངས་པར་རྒྱན་དུ་དོགས་བློན་བཟླ་དབྱེད་ཀྱིས་
 དག་བོར་ལུ་མཐུད་དོ་རྒྱལ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་པ་ལས་སྒོ་རྒྱང་
 འགའ་གས་ནས་འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་དག་སྒྲིན་མ་རྟོགས་པར་
 འཕྲལ་སེལ་སྒྲེར་དོན་ཁོག་ལ་བརྩུགས་ཏེ་དག་བོའི་རྒྱགས་བྲི་
 བྱས་དང་བྱེད་ལུས་དེ་རིགས་རྩ་བ་ནས་བཀག་འགོག་བྱུབ་པ་
 ཞུ་རྒྱ།

དོན་ཆན་བཞི་པ།

བོད་རིགས་ཆོལ་གསུམ་ཆིག་སྒྲིལ་ཆོགས་པ་ནས་རྒྱལ་བསྐྱོན་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཡིད་
བཞིན་ཞོར་བྱའི་སྐུ་ཕྱུ་དང་བསྐྱོན་སྤྲིད་རང་དབང་སྦྲར་གསེའི་
ཐད་བྱས་རྗེས་བཞག་པའི་རང་རིགས་དཔལ་བོད་པའ་མོད་ག་
རྗེས་དྲན་ཐོག་རང་ལྷགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དུས་ཆེན་ཁག་
བཅས་ལ་བསྐྱོན་པ་རྒྱས་ཤིང་འགོ་ཀྱན་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་མཆོད་
འབུལ་བསང་གསོལ་ཞུ་རྒྱ་དང་། བོད་རིགས་བདག་མེད་
མཐའ་ཞན་དངོས་འབྲེལ་རིགས་ལ་སྦྱོན་བཅོས་སོགས་ཡུལ་
བབ་ཕན་ཆར་ལྟ་དོག་རོགས་རམ་ཞུ་རྒྱ།

དོན་ཆན་ལྔ་པ།

བོད་རིགས་ཆོས་གསུམ་ཆིག་སྒྲིལ་ཆོགས་པ་འདིའི་སྒྲིག་ཁོངས་
སུ་ཞུགས་ཕྱིན་གཞིས་བྱས་ས་གནས་གང་དུ་གནས་ཀྱང་།
རྒྱལ་བསྐྱོན་ཆབ་སྤྲིད་དང་། རང་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་སོག་
འདོར་རྒྱས་ཞབས་འདེབས་ཞུ་རྒྱ་སྒྲོལ་མེད་ཁར་གཙང་སྒྲ་
འཕྲོད་སྦྲེན་དང་ཡུལ་མི་བྲིམ་མཆོས་སོགས་ལ་མཐུན་པ་སྦྱོར་
བཞིའི་ངང་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཡུལ་བྲིམས་ཁྲར་ལེན་ཐོག་སྤྲོགས་
འཐེན་བྱེད་པ་སོགས་ལྷགས་ངན་སྤང་པའི་དང་བདེན་གྱི་སྒོ་
ནས་གཞུང་དང་མི་མང་གཅིག་མཐུན་ཆགས་རྒྱུད་ཡར་རྒྱས་
འབྱུང་ཐབས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་བའི་དོན་གནད་ཁག་
འགན་འཁུར་ཉམས་ལེན་སྤང་བཅི་ཞུ་རྒྱ་བཅས།

༡། ཆོགས་པའི་འཕེལ་རིམ་སྐོར་ག་གམ་གསལ།

ཆོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བཟུང་སྤྱི་གཞི་གཏན་
འབེབས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ་གང་སར་ཆོགས་པའི་
ཡན་ལག་གསར་བཟུགས་ཀྱིས་ཆོགས་མི་གངས་ཁྲི་བྲག་ཙམ་
བྱུང་འདུག དབུས་ས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྲོད་ནས་ཀྱུ་ལ་བའི་བཀའ་
དགོངས་འགལ་མེད་དག་གཉིན་མགོན་གསུམ་འཛིན་སྤྱོད་སྤྲོད་མ་
ནོར་བར་བོད་རིགས་ཡོད་དོ་ཅིག་དོག་ཅ་གཅིག་སྤྱི་ལ་གྱིས་ཅ་
དོན་འགྲུབ་ཐབས་ལ་འབད་བཅོམ་སྟོད་མེད་ལྷ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་།
ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཆོལ་གསུམ་ཆིག་སྤྱི་ལ་ཆོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
དངོས་བདེན་བྱུང་རིམ་དེབ་ཐེར་དང་སྟོང་དགུས་པའི་མཆོད་
སྤྱིན་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཆབ་སྟོན་ལས་འགྲུལ་འགོ་འཛུགས་པ་
པོ་ཡིན། ༡༩༥༥ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ཁྲི་ལིར་རྒྱ་དམར་གཞུང་
ཆབ་ཁང་གི་མདུན་དུ་དོ་སྐོལ་རམ་སྟོན་ཁྲིམ་སྐོར་བྲས་པ་འདི་
རྒྱ་གར་ནང་བོད་མིས་རྒྱ་དམར་ལ་དོ་སྐོལ་སྐད་འབོད་ཁྲིམ་
སྐོར་བྲས་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་པ་རེད།

ང རྒྱུད་སྤྱི་གཞི་ཁག

༡། ཆབ་མདོ་རྒྱུད་སྤྱི་གཞི

རབ་དཀར་གངས་རིས་ཁོར་ཡུག་ཡོངས་སུ་བསྐོར་
བའི་བོད་རྒྱུངས་ཆོས་ལུན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཉིད་བོད་རྒྱུ་
གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་བཟུང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་
ནམས་གསུམ་སོགས་འཕགས་པ་སྤྱིན་རས་གཟིགས་

མི་ཡི་མགོན་དུ་རིམ་པར་བྱོན་ནས་འདུལ་ཞིང་དུ་
 བདག་གིར་བསྐྱེད་ས་ཏེ་མི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་བཞུལ་བར་
 བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཆོ་བར་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད་
 ནའང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ནས་རྒྱ་དམར་དཔུང་ཚོགས་
 ཀྱི་བཙན་འཛུལ་དྲག་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུན་གྱིས་མ་བདག་
 བདག་བབྱང་བདག་པོ་སྤྱིར་འཕུད་བྱས་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་
 བོད་རིགས་མང་དག་ཅིག་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བའི་
 ཁོངས་ནས་མདོ་སྟོད་ཆོལ་ཁའི་ཡ་གྲུལ་ཆབ་མདོ་སྐྱིད་
 རྒྱལ་ནི་སྤྱི་ལོར་ ༡༩༥༧ ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་པ་ ༥ ལ་
 གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་སྐབས་དེར་
 གསར་འཛུགས་གནང་མཁན་ཆབ་མདོ་དུང་ཡིག་
 དཀོན་མཆོག་དོ་ཨེ། སོང་སོང་བྱམས་པ་ཆོས་འབྱོར།
 རུ་ཆ་འཕྲིན་ལས་དར་རྒྱས། ཤར་ཅ་དགའ་དགའ།
 དགའ་བ་ཆང་བྱམས་པ་ཀུན་མཁྱེན་བསམ་ནོར། ཆབ་
 མདོ་བྱ་ལགས། རྒྱལ་གཟིགས་དོ་ཨེ་སོགས་མ་གྲོས་
 བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱི་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད་
 པ་དང་ལོ་དེར་ཆབ་མདོ་སྐྱོ་སྐྱིད་ཐེངས་དང་པོ་བཏང་
 ཡོད་པ་རེད་འདུག ཆོགས་པ་འདིར་གསར་འཛུགས་
 གནང་དགོས་དོན་ནི། ཆབ་མདོའི་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་
 ཡོངས་ནས་རྒྱུན་དུ་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་འདི་
 ཕྱིའི་སྐབས་གནས་པ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆོན་པོ་
 མཆོག་གི་ཡང་དག་དཔུ་འབྲིད་འོག་མང་གཙོའི་གཞུང་
 གི་ལམ་བཟང་ཁོ་ནའི་འོག་ཤར་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ་

གནས་དུས་དང་འཆ་མས་པའི་བོད་གཞུང་མང་གི་
 ཞབས་འདེགས་ཞུ་འོས་ཅི་མཆིས་ཀྱི་མདུན་དོ་སྐྱོག་
 མེད་པར་སྟག་བསམ་ནས་དག་གིས་ཀྱི་སྐྱོར་ཞུ་བ་
 ལས་དོལ་ཀྱི་ལ་བསྟེན་པ་སོགས་བཀའ་དོན་འགལ་
 འགོའི་རིགས་ནས་ཡང་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་གཉིས་
 བན་དབྱ་མའི་ལམ་ནས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་
 ཐབས་ལ་སྟོད་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཀྱི་སྐྱོར་ཞུ་
 དགོས་པ། དེ་བཞིན་ཉམ་ཐག་ལ་སྟོར་། ནད་པ་ལ་
 སྟོར་དང་ནད་གཡོག་ཀྱི་པ་སྟོན་སྟག་ནང་ཁྲལ་
 བྱོད་གཞིའི་རིགས་བྱང་ཆོ་གང་བྱུང་གིས་རོགས་པ་
 དང་མཐུན་འབྱུང་ཇི་ཡོད་གནང་། སྟན་པ་བསྟེན་
 གཏུགས་སོགས་ལ་རོགས་རམ་ལམ་སྟོན་བྱ་། སྤང་
 བོ་བསྐྱེལ་བསྟེགས་། བསྟོན་འབྱུང་བསྐྱེལ་སོགས་ལ་
 རོགས་འབྱུང་ལེན་ཞུ་སོགས་ཡིན་འདུག ཆབ་མདོ་
 སྟོན་སྟག་འདི་སྟོན་སྟག་མིང་ཤོས་ཡིན་པ་དང་དེར་སྟོན་
 སྟོན་སྟག་འདིའི་ཁོངས་ཁམས་ཀྱི་ས་ཁྲལ་ཁག་མ་ཚུད་
 པ་དུ་ལམ་མེད། སྤྱི་སྟུ་ཆོགས་ཚུང་མང་པོ་གསར་
 འཛུགས་གནང་བྱེད་དུ་ལམ་མི་ ༣༠༠ ནས་ ༥༠༠
 མ་གཏོགས་མེད།

༡། ན་ས་མེག་སྟན་པ་མའི་ཆོགས་ཚུང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་
 བསྟུས།

ལ་སྐྱེ་མོར་ལ་གོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བྱུགས་རྩེ་

བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།
 མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཅས་རྒྱན་འཛིན་གོང་འཕེལ་
 གཏོང་བྱུང་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད། བཅན་བྱོལ་ནང་ཐུགས་
 ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་སོན་ཅའི་མྱ་གུ་
 རྣམས་ལ་དེང་དུས་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་
 པའི་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་ཚད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད་བཅན་
 བྱོལ་ནང་སློབ་གྲྭ་ཁག་འཛུགས་སྐྱོན་གནང་ཡོད།
 བཅན་བྱོལ་ནང་སློབ་གྲྭ་ཆེ་ཤོས་དྲུག་པ་བོད་ཐུག་བྱིམ་
 རྩེར་ལྷ་སྤྱི་རྩེ་བཅུན་པ་རྩེ་མཆོག་གིས་བོད་ཐུག་སྤོང་ཐུག་
 འགའ་ཤས་ལ་ཟ་གོས་དང་། དེང་དུས་ཤེས་ཡོན་སློབ་
 སྤྱོང་གི་གོ་སྐབས་ཆ་ཆོང་བ་གནང་བ་དང་། འདི་ག་
 བཞུགས་སྐར་གྱི་དུས་སྤོང་བོད་བྱིམ་ཉིན་སློབ་དང་། མེག་
 ལྷན་ཉིན་སློབ་སློབ་གྲྭ་གཉིས་ལ་གཟིགས་སྤྱོང་སྤྱོང་མེད་
 གནང་བ་མ་ཟད། སློབ་གྲྱེའི་མཐུན་ཁྱེན་ཆ་ཆོང་
 འཛོམས་པ་བོད་བྱིམ་ཁོངས་སུ་ཉི་ཆར་བར་འཛིན་
 སྤྱོང་གི་འགན་འཁུར་ཆེན་པོ་བཞེས་གནང་མཛད་
 ཡོད། མེག་ལྷན་ཉིན་སློབ་དུ་འགོ་བཞེས་པ་འདི་དང་ད་
 སྤོང་བོད་བྱིམ་དུ་འགོ་བཞེས་པའི་ཉིན་སློབ་སློབ་ཐུག་
 ཡོངས་སྤོང་སྤོང་འགོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གསུམ་གྱི་སློབ་ཐུག་
 འདི་ཆོའི་ཕ་མ་མང་ཆེ་བ་འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་རང་
 འཆོ་དང་། སྐབས་དེར་བྱ་གར་ཡུལ་སྤྱད་ཀྱང་ཐུན་
 བུའི་མ་འདང་བ། འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་བརྒྱ་ཆ་མང་
 ཆེ་བ་སྤྱད་ཆོང་བ་ཡིན་སྐབས། བོད་བྱིམ་གཏན་སློབ་

ཁོངས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་བུལ་ནས་དཀའ་ངལ་
དུ་མ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། བཀྲུགས་སྐར་མེག་གླན་བྱུང་དུ་
གནས་སྡོད་ནམས་ནས་མ་གྲོས་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་
གིས་གཞིས་སྐར་ད་ས་ས་གནས་བདེ་དོན་གྱི་ལམ་སྟོན་
འོག་མེག་གླན་པ་མའི་ཚོགས་ཚུང་འདི་ཉིད་ ༡༩༩༠
ལོར་གསར་འཛུགས་ཞུས་ཏེ་མེག་གླན་ཉིན་སྟོན་དང་།
ད་སྟོན་པོད་བྲིམ་ཉིན་སྟོན་། ཡོངས་སྤྱིར་སྟོན་འགྲོའི་
སྟོན་ཕྱག་ནམས་བུམས་བཅེ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་སྟོན་
སྟོང་ཡག་པོ་སྟོན་རྒྱུ། སྟོན་ལམ་ཡང་ཡག་པོ་བཅོ་རྒྱུ།
ཡ་རབས་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས། ཅན་གཞིན་
བར་གྱས་ཞབས་བྱེད་སྟངས། ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་
འཁུར་བས་དམིགས་ཡུལ་དུ་བབྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
སྟོན་དང་བྱེ་བྲག་འདི་ག་གཞིས་སྐར་གྱི་བྱ་ཕྱག་ནམས་
ལ་གཟིགས་སྟོང་དང་། ས་གནས་ཐོག་དུ་དངོས་ཡོད་
གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་པ་མ་ནས་འཁོགས་དང་ནད་
གཙོང་། པ་མ་ཉམ་ཐག་གི་སྤྱ་གྱ་བཅས་གྱི་དཀའ་ངལ་
སྟོར་བཅས་ལ་ད་ས་མེག་གླན་པ་མའི་ཚོགས་ཚུང་དང་།
ས་གནས་གཞིས་འགོ་གཉིས་གྱིས་རྒྱུ་གཉེར་གྱིས་
གནས་ཚུལ་གནང་འཕྲོར་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་པོད་བྲིམ་
ནས་རོགས་རམ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། པ་མ་
ཉམ་ཐག་གི་སྤྱ་གྱ་གྲངས་མེད་ལ་སྟོན་ཡོན་མཐུན་
འགྱུར་དང་། དེ་བཞིན་བྱ་དང་བྱ་མི་མཐོ་སྟོན་གྱི་སྟོན་
ཡོན་མཐུན་འགྱུར་གནང་བ། འཆོ་བ་རང་འཆོ་ཡིན་

པའི་ཕ་མ་ཁ་བྲལ་སྤྱིན་པའི་ཉམ་ཐག་འགའ་ཤས་དང་།
 ཕ་མ་སྤྱན་མཆེད་མེད་པ་སོགས་ལ་འཆོ་སྒྲོན་རོགས་
 དངུལ་སྤྲད་བཞིན་ཡོད། ཕ་མ་མང་ཆེ་བ་ནི་ཤེས་ཡོན་
 གྱི་སྒྲིངས་པའི་དབང་གིས་ཕུ་གུར་རང་སྤྱོད་སོགས་ལ་
 སྤྲུལ་ཕྱག་བྱེད་སྤངས་མ་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་
 གི་དགུན་ཁའི་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་གྲང་སེང་རིང་མེག་རྩན་
 ན་ས་ཕ་མའི་ཆོགས་རྒྱུད་ནས་ད་ས་ཁྲལ་གྱི་སྒྲོབ་ཕྱག་
 རྣམས་དང་ས་གནས་གཞན་གྱི་སྒྲོབ་ཕྱག་རྣམས་ལ་
 དམིགས་བསལ་སྒྲོབ་བྲིད་བོད་ཡིག་དང་ཨང་ཅིས་།
 དབྱིན་ཇི་ལ་སོགས་བཅས་སྒྲོབ་མཁན་དག་གི་ཆེད་
 ལུན་ཞིག་གོ་བསྐྱེགས་ཁྱུས་ནས་སྤྲད་གོང་གཉིས་ལ་རྒྱ་
 ཆོད་ ༡ རིང་སྒྲོབ་ཕྱག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆེད་གྲུབ་
 འབྲས་ལེགས་ཐོན་ཡོང་བའི་ཆེད་དགུན་དུས་ལ་རང་
 སྤྱོད་གནང་གི་ཡོད། ཉིན་སྒྲོབ་ནས་འཛིན་རིམ་ ༧
 ཐོན་མཆམས་ནས་ཕུ་གུའི་སྒྲོབ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་དུས་ཆེད་
 ཉིང་པོར་སོན་པར་བཞེན། འཛིན་གྲུ་ ༡༠ སྒྲོབས་
 མཆམས་ནས་ད་སྤོང་བོད་བྲིམ་གཏན་སྒྲོབ་དུ་ཁྱེད་ལས་
 ཆོག་པ་ཆོགས་རྒྱུད་གི་རྒྱལ་གཉེར་ཡང་དག་ཡོད་ཆེ་
 དགོངས་བཞེས་གནང་གི་ཡོད། ད་སྤོང་བོད་བྲིམ་
 གཏན་སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲོབ་ཕྱག་རྣམས་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་
 རྣམ་བཟུ་ཆ་ ༥༥ ལས་ལེན་མ་དགོས་པ་དང་། ཉིན་
 སྒྲོབ་སྒྲོབ་ཕྱག་ཆོས་བཟུ་ཆ་ ༥༥ ལན་དགོས་པའི་ཆ་
 རྒྱུན་འདི་བཞིན་ཉིན་སྒྲོབ་ཆོར་ཆེས་མཐོ་བ།

པོད་བྱིས་ནས་མཐོ་སྒྲོབ་སྒྲོབ་ཡོན་མུ་མཐུད་གནང་དང་
གནང་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་པ་མའི་ཆོགས་ཁུང་ནས་ཉིན་སྒྲོབ་
ཕུ་གྱ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་སྒྱུ་འཁོར་ཞིག་ཉོས་ཡོད་པ་དེ་ལོ་
མང་སོང་རྒྱན་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་དཀའ་བ་ཆགས་ཡོད་
རྒྱུ་། པ་མའི་ཆོགས་ཁུང་རྒྱན་ལས་སྐབས་བརྒྱ་པའི་
རྒྱན་ལས་ནམས་ཀྱིས་བསམ་ཚུལ་གོ་བསྐྱར་བྱས་ནས་
ད་རམ་ས་ལ་འཁྱེད་བྱེད་སྒྲུབ་ཁག་དང་། དགོན་སྡེ་
ཁག་རང་གཞུང་སྒྲན་ཁང་ཁག་ཆོགས་སྤྱིད་ཁག་མི་
མང་། ཆོང་ཁང་། ཟ་ཁང་། མཁོན་ཁང་བཅས་ཕྱི་
རྒྱལ་རོགས་ཆོགས་ཁག་ལ་སྒྱུ་འཁོར་ཉོ་རྒྱུའི་མ་
དངུལ་ཆ་ཆང་ཆོགས་ཁུང་ནས་ཐབས་འཛོལ་གང་
ཡོང་ཅི་ཡོང་གི་འབད་བཅོམ་གནང་ཡོད། སྒྱུ་འཁོར་
གསར་པའི་རྒྱན་འཛིན་འགྲོ་སོང་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་
སྒྱུ་འཁོར་ཉིང་པའི་རྒྱན་འཛིན་འགྲོ་སོང་པོད་བྱིས་
ནས་སྤར་བཞིན་རྒྱན་ལས་ནམས་ཀྱིས་སྐབས་འཇུག་
ཡོང་བ་ཞུས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་ཏེ་སྒྱུ་
འཁོར་སྒྱིང་བའི་འགྲོ་སོང་ཆ་ཆང་པོད་བྱིས་ནས་
བསྐྱངས་བཞིན་པ་ཡིན། འཛིན་རིམ་ལྟ་པའི་ཉིན་སྒྲོབ་
ནམས་ལོ་ན་ཏ་ཅང་རྒྱུང་བའི་དབང་གིས་ཉིན་ལྟར་
ཞོགས་པ་སྤྲོ་པོ་ལངས་ནས་སྒྲོབ་གྲར་སྒྱུ་འཁོར་གྱི་
དུས་ཆོད་རྗེས་ཟིན་དགོས་སྐབས་སྒྲོབ་མ་རང་ཉིད་མ་

༣༥། བ་མ་ཚོ་ལའང་དཀའ་ངལ་གིན་དུ་ཆེ་བས་
 དཀའ་ངལ་ཕྱན་བྱ་སེལ་སྐད་འཛིན་རིམ་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་
 མེག་གླན་བོད་བྲིམ་ཉིན་སློབ་ནང་གསར་འཛུགས་
 གནང་ན་གང་ལེགས་ཡོང་ངེས་མ་ཟད་ Bus ནང་
 སློབ་ཕྱག་ཆ་ཚང་མི་གོང་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་ཡང་ཕྱན་
 བྱ་ཡང་དུ་འགོ་རྒྱུའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་ལུགས་
 ཞུས་པ་ལྟར། དེ་དོན་དགོངས་བཞེས་གནང་ནས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༠༡ ནས་འཛིན་རིམ་ལྔ་པ་མེག་གླན་ཉིན་སློབ་ནང་
 འཛུགས་གནང་མཛད་འདུག དེང་དུས་ཀྱི་གཞིས་སྐྱར་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་འཛམ་གླིང་སྤྱོད་མཐའ་ག་ས་ག་
 ནས་ཡུལ་བསྐྱོར་སྒྲོ་འཆམ་པ་ད་ཅང་ཆེས་འཁོར་སའི་
 ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རྒྱན་ཅེད་ཁང་དང་། ཆང་
 རག་ཁང་། ཐ་མག་ཉལ་ཐག་ལ་སོགས་པས་ཕྱ་གྲུ་
 འཕྲོ་བརྒྱུ་འགོ་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་དང་། དེ་བཞིན་ད་སྤེང་
 བོད་བྲིམ་གཏན་སློབ་དང་ཉིན་སློབ་གཉིས་བར་ལ་ཕྱ་གྲུ་
 རྒྱན་བཤད་མཁན་སོགས་ཅུང་ཙམ་སྟག་བཞིན་ཡོད་
 པར་ཆང་མས་སེམས་ཁུར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་
 ཞིག་ཆགས་ཡོད་ཀྱིན། ཚོགས་ཚུང་ནས་འགན་ཁུར་
 ཏེ་བོད་བྲིམ་དབུ་འཛིན་མཆོག་དང་། བོད་བྲིམ་སློབ་
 གྲུ་མཆོག་ནས་བཀའ་སློབ་ཟབ་ནན་གནང་བས་ཕན་
 སྐབས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། ད་སྤེང་གཏན་སློབ་སློབ་ཕྱག་
 མེག་གླན་ཉིན་སློབ་དང་ཡོངས་གླིང་སྤོམ་འགོའི་སློབ་གྲུ་
 ཁག་གི་སློབ་ཕྱག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་། ཀྱན་སྤྱོད། རྒྱུག་

ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གྲུའི་འགན་འཛིན་སློབ་
 སྟེ་དང་། དགེ་ལས་ནམས་པན་ཚུན་ཆོགས་ཚུང་དང་
 འབྲེལ་ལམ་བཟང་པོ་ཡོད། ལོ་ལྟར་པ་མའི་ཉིན་མོར་
 ད་སྤེང་བོད་ཁྱིམ་དང་མེག་གླན་ཉིན་སློབ། ཡོངས་སྤྱིང་
 སློབ་གྲུ་བཅས་ནས་པ་མའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་གྱི་
 མང་ད་སློབ་ཆོགས་ཚུང་གི་རྒྱུན་ལས་ནམས་བཅར་ཏེ་
 སློབ་གྲུའི་དབྱ་འཛིན་མཆོག་དང་། ལྷ་མགོན་གཙོ་བོ་པ་
 མའི་ཆོགས་ཚུང་གི་རྒྱུན་ལས་ནམས་པ་བཅས་པ་མའི་
 བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སློབ་སྤྱང་
 བརྩེ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ལོ་ལྟར་སྤྱི་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༥
 ཉིན་དགེ་ཆན་གྱི་ཉིན་མོ་ཞེས་དགེ་ཆན་ནམ་པའི་བཀའ་
 དྲིན་རྗེས་དྲན་བྱ་སྤྱིར་ད་སྤེང་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲུའི་སློབ་
 ཕྲུག་ནམས་ཀྱིས་དགེ་ལས་ནམས་ལ་རྩེད་རིགས་འདྲ་
 མིན་གྱི་ཁྲབ་སྟོན་གཟིགས་འདུལ་བྱ་སློབ་ཡོད་སྟབས།
 པ་མའི་ཆོགས་ཚུང་ནས་སློབ་ཕྲུག་ནམས་ཀྱི་ཆབ་བྱས་
 ཏེ་དགེ་ལས་ནམས་ལ་གསོལ་སྟོན་ཟབ་བྱས་སྤུལ་རྒྱུའི་
 ལུགས་སློབ་ཡོད། ལོ་ལྟར་བྱིས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་
 མོ་དང་། ཡོངས་སྤྱིང་སྟོན་འགྲོའི་སློབ་གྲུ་དབྱ་བརྟེས་
 པའི་དུས་དྲན། བོད་པའི་རིག་གཞུང་དུས་ཆེན་ཆེ་ཁག་
 རིགས་ལ་མེག་གླན་ཉིན་སློབ་དང་། ཡོངས་སྤྱིང་སློབ་
 གྲུ་བཅས་ཀྱིས་སློབ་ཕྲུག་ཆོར་བོད་པའི་རིག་གཞུང་
 དང་། གོམས་གཤིས་སོགས་ལ་དོ་སྣང་དང་། རིག་
 གཞུང་གཞས་སྣ་འཁྲབ་སྟོན་ལ་ཆོགས་ཚུང་ལ་མགོན་

འབོད་གནང་བ་ལྟར་ལོ་ལྟར་བཅར་ནས་བྱགས་རྩེ་
ལེགས་འབྲུལ་གྱི་མངལ་དར་གོ་སླིག་ཞུས། ཆོགས་
ཚུང་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་ཁོངས་སྡོན་མ་རྒྱན་ལས་
ནམས་ཀྱིས་རོགས་ཆོགས་ནས་ཐབས་ཤེས་གནང་སྟེ་
རོགས་དངུལ་དེ་དག་གོང་གསལ་རོགས་དང་འབྲེལ་
བའི་འཆར་གཞི་གསར་པ་ལག་ལེན་གྱི་ཆེད་བསྐྱར་གྱི་
ཡོད།

༡༠༠༩ ལོར་རྒྱན་ལས་ནམས་ཀྱིས་མེག་གླན་
ཉིན་སྟོབ་སྟོབ་ཕྱག་གི་ཆེད་ཐབ་ཆང་བརྒྱབ་རྒྱུའི་
དགོངས་འཆར་ཡོད་རུང་། ང་སྟེང་བོད་བྲིམ་དབྱ་
འཛིན་མཆོག་ནས་རྒྱན་ལས་ནམས་ལ་ཉིན་སྟོབ་ཀྱི་ས་
ཆ་དེ་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་བྲིམས་ཁང་ནང་ཚོད་གཞིར་ཡོད་
སྐབས། ཉིན་སྟོབ་གྱི་ཐབ་ཆང་རྒྱབ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལས་
འགུལ་བརྒྱམས་ཆེ་བྲིམས་ཚོད་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་
ཚུལ་དེར་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས་ལ་བརྟེན།
བྲིམས་ཐག་མ་ཆོད་བར་ཐབ་ཆང་རྒྱག་རྒྱ་ཕྱིར་འཐེན་
བྱ་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ནན་ཏན་ཕེབས་འདུག རྒྱན་ལས་
སྐབས་ ༡༡ པའི་པ་མའི་ཆོགས་ཚུང་ནམས་ཀྱི་ལས་
འཆར་ནང་ཡོད་པའི་མེག་གླན་ཉིན་སྟོབ་ཀྱི་སྟོབ་ཕྱག་
ནམས་ལ་ཉིན་གྲང་ཞལ་ལག་བཟོ་སའི་ཐབ་ཆང་ཞིག་
ང་སྟེང་བོད་བྲིམ་ནས་བཀའ་གྲོལ་གནང་བ་བཞིན་
མཐའ་མ་ཐབ་ཆང་བརྒྱབ་ཡོད། ༡༠༠༩།༩།༡༤ ཉིན་

སྐབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚོགས་མི་གསར་པ་མི་མང་
གིས་འོས་འདེམས་གནང་ཞིང་། རྒྱ་ལས་ནམས་ཕན་
ཚུན་ངོ་སྤྲོད་དུ་མང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལས་ཆན་འོས་
འདེམས་བསྐྱོ་བཞག་བྱས། དེ་ཡང་། ཟླ་བ་རིན་ཆེན་
ཚོགས་གཙོ། དབང་འདུས་ཚོགས་གཞོན། བསོད་
ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་དུང་ཆེ། ཨོ་རྒྱན་ཅིས་པ། འཛིགས་
མེད་དདུལ་གཉེར། དབྱངས་འཛོམས་དུང་ཆེ་ལས་
རོགས། ཏ་མགིན། ཐུབ་བསྟན། བཀྲ་ཤིས། བཀའ་
རྟེན། བསྟན་འཛིན་སྟོལ་མ་བཅས་རྒྱ་ལས། ཁྱིན་
བསྟོམས་མི་བརྒྱ་གཅིག་ཚོགས་མིའི་ནང་ཞུགས་ཡོད།
སྐབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལས་ནམས་ལྟན་འཛོམས་
ཀྱིས་ཐོག་མའི་གྲོས་འཆར་ནང་། མི་མང་གི་དཀའ་
ངལ་བསལ་ཐབས་གལ་ཆེར་མཐོང་སྟེ་ཕུ་གུ་ནམས་
ཉིན་དགྲང་ཞལ་ལག་སྐབས་ནང་ལ་ལོག་མི་དགོས་
པར་སྟོབ་གྲུའི་ནང་ཞལ་ལག་གོ་སྟོག་བྱེད་ཐུབ་ཆེ་པ་
མར་དཀའ་ངལ་རྒྱུང་བ་མ་ཟད། ཕུ་གུའི་བདེ་འཇགས་
ལའང་ཕན་པ་གིན་དུ་ཆེ་བར་མཐོང་ནས། རྒྱ་ལས་
ནམས་ཀྱིས་ཕུ་གུའི་ཉིན་དགྲང་ཞལ་ལག་དེ་སྟོབ་གྲུའི་
ནང་དུ་གོ་སྟོག་ཞུས་ཡོད། ༡༠༠༩ ཟླ་ ༦ ཆེས་ ༡༡
ཉིན་ཉིན་མའི་སྟོབ་གྲུའི་སྤྱི་ཐབ་གསར་པ་དབྱ་འབྲེད་
མཛད་སྒོར་ཐེབས་བཅར་ཞུས་པ་གཙོ་བོས་གནས་
འགོ་འཛིན་ཆེ་རིང་ཕུན་ཚོགས་ལགས། བོད་ཁྱིམ་
དབྱས་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་ཆེ་དབང་ཡེ་ཤེས་ལགས།

ད་སྤང་བོད་བྱིས་ངེས་སྟོན་པ་དག་ཕུན་ཚོགས་ནམ་
 རྒྱལ་ལགས། ད་སྤང་བོད་བྱིས་སྟོབ་སྤྱི་བཟོད་ནམས་
 སྟོལ་དཀར་ལགས་དང་། ས་གནས་གཞུང་འབྲེལ་མ་
 ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སྤྱིད་སྤྱག་ཁག་ མེག་སྟན་ཉིན་སྟོབ་
 དག་ལས་ནམས། ཕུ་གཉི་པ་མ་ཡོངས་ཚོགས་དང་
 ཚོགས་མི་ནམས་བཅས་ཕེབས་ཡོད། ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༩
 རེས་གཟའ་ཕུར་བུ་ཉིན་ནས་ཉིན་སྟོབ་ཀྱི་ཉིན་དགྲང་
 ཞལ་ལག་དུས་གཅིག་གཏོང་རྒྱ་འགོ་ཚུགས་མཛད་པ་
 བཞིན་མ་བྱན་གཅིག་དང་། མ་གཡོག་གཅིག་ཟླ་བ་
 གསུམ་རིང་ལ་ཚོད་བཞི་ལྟུང་དུ་བཞག་ཅིང་། མ་
 བྱན་ཀྱི་སྐྱ་ཕོགས་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་སྟོར་ ༣,༥༠༠་༠༠
 དང་། མ་གཡོག་ལ་སྐྱ་ཕོག་ཟླ་གཅིག་ལ་སྟོར་ ༡,༠༠༠་
 ༠༠ སྤྱད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མ་ཡོངས་པར་ཚོགས་
 ཚུང་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འགོ་མཆམས་སུ་མ་
 བྱན་དང་། མ་གཡོག་གཉིས་ལ་སྐྱ་ཕོགས་སྤར་རྒྱུའི་ཆ་
 རྒྱུན་བཞག་ཡོད། ད་ལྟོ་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་མི་སུ་
 ལའང་ཉམས་ཐྱོང་དེ་ཙམ་མེད་སྟབས་སྟོབ་སྤྱག་ནམས་
 ཀྱི་ལྟོ་དོད་པ་མས་ཟླ་རེར་སྟོར་ ༣༠༠༡༠༠ བཞག་
 ཡོད། ཞལ་ལག་བཏང་བའི་སྐབས་སུ་སྟོབ་སྤྱག་ནམས་
 ཀྱི་སྤྱིག་འཛུགས་ཐད་དག་ཀན་ནམས་ཀྱིས་འགན་
 ཁུར་ཆ་ཆང་དགོངས་བཞེས་གནང་ཡོད། རྒྱུན་ལས་
 ཡོངས་ནས་དམིགས་བསལ་དག་ཀན་ནམས་ལ་བྱགས་
 རྩེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱུན་ལས་སྐབས་གསར་བའི་མ་

འོངས་གྲོས་འཆར་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་
པ་ཁག་ནི། སློབ་གྲུའི་གསང་སྟོན་གྱི་བསྐྱེད་དང་གསར་
བཟོ་བྱ་བ། སློབ་ཕྲུག་གི་ཅེད་ཐང་ཉམས་གསོ། དེང་
དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་ཁྲིད་འཛིན་གྱི་ Computer
Class གསར་འཛུགས་བྱ་བ་པ་བྱ་བ་བཅས་ཡིན།

གོང་གི་འཆར་གཞི་དེ་ནམས་ལ་དཔལ་འབྱོར་
དགོས་མཁོ་ཆེ་བས་རྒྱ་ན་ལས་ནམས་ཀྱིས་རོགས་
ཆོགས་ཁག་ནས་ཐབས་འཛོལ་གནང་དང་གནང་མཁས་
ཡིན། རྒྱ་ན་ལས་གོང་མ་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མ་
དངུལ་ལྷག་མ་དངུལ་ཁང་ནང་ཉིན་སྟོར་ ༡,༠༠,༠༠༠
་༠༠ འབྲུམ་གཅིག་དང་། དངུལ་དམར་ཉིན་སྟོར་
༧༠,༠༠༠་༠༠ སྟོང་ཁྲག་དགུ་བཅུ། ཁྱིན་བཅོམས་ཉིན་
སྟོར་ ༡,༧༠,༠༠༠་༠༠ མ་དངུལ་གཅིག་འབྲུམ་དགུ་
ཁྱི་རྒྱ་ན་ལས་གསར་པ་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པར་ལག་
སྟོན་བྱུང་ཡོད། སྤྱི་ཆོགས་ནང་མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་
ཐབས་སུ་ཕ་མ་ནམས་ནས་རང་གི་སྤྱ་གྲུར་ལྟ་སྟོང་གང་
ལེགས་གནང་དགོས་པ་མ་ཟད། ཆོགས་རྒྱུད་གིས་
ཀྱང་དེའི་ཐོག་ཞབས་འདེགས་ཁྱེད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ན་
ལས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྟོན་ཆོད་པོས་མཐུན་
ལམ་ཟབ་པོ། ལས་ལུན་རིང་མ་སྟོས་པར་རྒྱ་ན་ལས་
ཆོང་མ་ད་བར་ཕན་ཚུན་ཆོང་མར་རང་རང་སོ་སོའི་
ལས་དོན་ཆེ་ཆུང་འདྲ་མིན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།

ཚང་མས་སྤྱི་དོན་གལ་ཆེར་བརྩིས་ཏེ་བསམ་པ་རྒྱས་
དག་གིས་ལས་འགུལ་ལ་མ་གཡོལ་བར་སློ་མཐུན་དམ་
གཙང་དུ་གནས་བཞིན་ཡོད།

༡། ལྷ་ས་མཐུན་གྲོགས།

དང་པོ། ལྷ་ས་མཐུན་གྲོགས་དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༠
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་འདི་གར་འབྱོར་བའི་གཙུག་ཅན་
གྱི་ལྷ་ས་ཁུལ་གྱི་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་མི་སྤྱི་འགས་ཐོག་
མར་གསར་འཛུགས་བྱས། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུན་ནི་
འདི་ག་ལྷ་ས་ཁུལ་གྱི་མི་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཐུན་
གྲོགས་ནང་ཞུགས་སློ་ཡོད་པའི་རིགས་ནས་ལྷ་སྤྱི་ཚོར་
གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དབྱ་བྱིད་འོག་
བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་གས་འཛུགས་ལ་བརྩི་བཀུར་ཚུལ་
བཞིན་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་གཞུང་གི་བཀའ་
དགོངས་འགལ་མེད་ཐོག་སྤྱི་གཅེས་མ་དངུལ་ལག་
དེབ་ཚུལ་བཞིན་བརྒྱུ་འབྲུལ་དུས་ཐོག་གཙང་འབྲུལ་
དགོས་པ།

གཉིས་པ། ལྷ་ས་ཁུལ་གྱི་ཉམ་ཐག་ནད་མནར་རིགས་
ལ་གང་རྒྱས་ཅི་ཕན་གྱི་རོགས་རམ་དང་འགོ་འདོན་
ལམ་སློན་བྱ་རྒྱ་དང་། ཚོགས་མི་གང་རུང་ནད་མནར་
གྱི་རྒྱན་པས་སྤྲོད་ཁང་དུ་ལུས་སྐབས་འདི་ག་མཐུན་
གྲོགས་རྒྱན་ལས་གྱི་འགན་ཁུང་བཞིས་ཐོག་ནད་
གསོས་འཆམས་འདྲི་དང་། ནད་གཡོག་གལ་སྤྱི་ཆོ་

ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་སྐྱུ་ཕྱར་དུར་སྐྱུངས་སོགས་ཀྱི་
ཞབས་ཕྱི་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད།

གསུམ་པ། ལྷོང་ས་མཆོག་གི་འབྱུངས་སྟེ་དབྱར་
གསོལ་གཙོས་རང་གཞུང་གི་མཛད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་
ལའང་འདི་ནས་བཀའ་ཡིག་དང་གོ་སྐབས་ནམ་བུར་
ལ་སྟུང་ས་ཁུལ་གྱི་དམངས་ཁྲོད་གཞས་སྟེ་འབྲུབ་སྟེན་གྱི་
དང་བྱེད་མུས་སུ་ཡིན། མཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་ཆོགས་གཙོ་དང་། དུང་ཆེ། ལས་
དུང་། དདུར་གཉིར། ཅིས་པ་བཅས་རྒྱན་ལས་གྲངས་
ཆད་བརྒྱད་ནས་བརྒྱ་བར་གྱི་སྐབས་ཐོག་རྒྱན་ལས་ཀྱི་
ཐུགས་འགན་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་ལ་རྒྱན་ལས་དུས་ཡུན་ལོ་
གཉིས་རེའི་མཆོམས་ནས་ཆོགས་མིས་འདེམས་ཀྱི་
ཡོད། དེ་བཞིན་ལོ་ལྟར་བོད་ནས་གསར་དུ་གནས་
བསྐྱོར་དང་ཐུག་འཕྲད་ལ་ཐེབས་པའི་སྟུང་ས་ཁུལ་གྱི་མི་
ནམས་ལ་འདི་ནས་གཞིས་བྱས་འབྲེལ་མཐུད་ཀྱི་གོ་
སྐབས་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་བསམ་སྟེ་སྟེ་ལེན་གསོལ་
ཆོགས་དང་། ལྷོང་ས་མཆོག་དང་རང་གཞུང་བོད་
དོན་དགོངས་བཞེས་ངོ་སྟོན་དང་བརྒྱན་འཕྲིན་
གཟིགས་འབྲུལ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་ལོ་ལྟར་
ཆོགས་མི་ནང་ཁུལ་མཐུན་ལམ་ངོ་ཤེས་སྒྲུབ་ཉིན་
གསུམ་རེའི་སྟོ་སྐྱེད་གོ་སྐྱེག་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་
སྐབས་བརྒྱན་ལོ་རེའི་སྟོ་དདུལ་དང་རྒྱ་དངོས་སོགས་

ཅིས་བྲུ་ཁམས་དྲུང་ས་འབྲུལ་བཞིན་པ་དང་། གལ་
 སྲིད་ཅིས་ཆད་བྱུང་རིགས་འབྲུལ་ཡོད་དོད་ག་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་འགན་ཁུར་བྱེད་པའི་ལྷགས་སྲོལ་ཡོད། ཟླ་
 རེར་རྒྱན་ལས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་མི་ཉམ་ཐག་
 རིགས་ལ་གྲོས་ཚེད་བཞིན་མཐུན་འགྱུར་ཇི་ཆགས་ཀྱི་
 གོ་བསྟུར་དང་། ཚོགས་མིའི་བསམ་འཆར་བསྟུ་ལེན་
 ཀྱིས་སྐབས་ཐོག་དཀའ་ངལ་གང་འཕྲད་ལ་རྒྱན་ལས་
 ཆེད་བཅར་ཀྱིས་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་པའི་གྲོས་ཚེད་
 དང་ཐག་གཅོད་བྱ་བཞིན་ཡོད། མཐུན་གྲོགས་ནང་
 ཁུལ་དཀའ་ངལ་སེལ་བ་ཕྱད་མེ་ཏོག་ཆུང་ཡང་ལྷ་རྩས་
 ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ ༡༠༠༩ ལོའི་བོད་ནང་གི་ཇ་དྲག་གནས་
 ཚུལ་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྦྱེད་དང་བོད་ཀྱི་ཙ་དོན་
 འཐབ་ཚོད་ལ་དམིགས་ཏེ་བོད་གཞུང་མང་ཇ་དྲག་
 ལས་འགུལ་ཚོགས་པར་ཉིན་སྟོར་ ༡༠༠༠༠༡༠༠ ཞལ་
 འདེབས་དང་། བི་ཏར་མངའ་སྡེའི་ཆུ་ལོག་གོད་ཆགས་
 ལ་ཐུགས་གསོས་ཆེད་ཉིན་སྟོར་ ༥༠༠༠༡༠༠ སྤུལ་བ་
 སོགས་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་
 འབད་འབྲུངས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧ ར་ས་ཏེ་ཏོར་སྦྱིད་རྩུག

ར་ས་ཏེ་ཏོར་སྦྱིད་རྩུག་ཚོགས་པ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་གསར་དུ་དབྱ་བཙུགས་
 བྱིང་། འདི་ནི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཀར་མཛེས། ར་པ།

སྒོང་འཁོར། ཉག་རོང་། མི་ཉག་། ཏུ། དར་རྒྱས།
བེ་རི། བྲག་འགོ། ལྷོག་རི་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཆོ་རྟེན་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཆོགས་མིའི་གྲངས་ཆད་ནི་ད་སྐབས་
བཞུགས་སྐར་ཁྲལ་དུ་མི་གྲངས་ ༥༡༩ ཙམ་ཡོད།
ཆོགས་པ་འདི་ཉིད་བཙུགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་
ནི་མདོ་ཁམས་ཏེ་ཏོར་ཁྲལ་གྱི་ཡུལ་སྒོལ་གོམས་
གཤིས་ནམས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མི་ཉམས་རྒྱུད་
འཛིན་བྱེད་ཆེད་དང་སྐྱག་པར་དུ་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་
འབྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་དང་། དེ་མིན་དམིགས་བསལ་
དུས་ཆེན་ཁག་ལ་མདོ་ཁམས་ཏེ་ཏོར་ཁྲལ་གྱི་མང་
ཆོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་གཞས་སྒྲ་གཟིགས་འབྱུལ། དེ་
ཁྲུངས་ཀྱི་མང་ཆོགས་དཀའ་ངལ་ཆེ་རིགས་ལ་ཆོགས་
པའི་འཁོས་དཔག་ལ་གཞིགས་པའི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུ་
སྒྱུར་དང་། བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་སློག་གཞིའི་འོག་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་ཆགས་ཚུགས་ཀྱི་
སྒེལ་བྱུང་བའི་ཆེད་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན། སྤེལ་
༡༩༤༩།༠༢།༡༣ ནས་ ༡༩༩༤།༤།༡༣ བར་ཆོགས་པ་
འདིའི་སྒྲངས་འཛིན་ལས་འགན་དཀར་མཛེས་སྐྱག་པ་
ཆེ་དབང་དང་། སྒོང་འཁོར་སྐྱམ་ཆོགས་དངོས་བྱུང་
གཉིས་ནས་ཞུས་པ་དང་། ༡༩༩༤ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༣
ཉིན་ནས་དར་རྒྱས་དབང་ཆེན་དང་། དཀར་མཛེས་
བསྐྱེད་འཛིན། དར་རྒྱས་བྱམས་པ་བསྐྱེད་འཛིན།
དཀར་མཛེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཏུ་པམ། རྩ་པ་བྱུང་བསྐྱེད་

འོད་ཟེར། དཀར་མངའ་དབང་གྲགས། མི་ཉག་ཐུབ་
 བསྐྱེད་འོད་ཟེར་བཙན་ནས་ ༡༩༩༩།༤།༡༤ བར་ལོ་
 འཁོར་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ཐུགས་འགན་བཞེས། དེ་
 ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡།༤།༡༤ བར་ཆོས་མཛད་དང་། ཡ་
 མ་བསམ་འགྲུབ། དཀར་མངའ་ཡ་མ་རིན་ཆེན།
 བསམ་དགའ། མི་ཉག་སྒོ་བཟང་ལོར་བྱ། རྩ་པ་སྒོ་
 དགའ། བསོད་ནམས་བཀྲིས། རྩོམ་རྩལ་ལྷན། རོན་
 འགྲུབ་ཆེ་རིང་བཙན་ནས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་ལོ་
 འཁོར་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་ཐུག་ལས་གནང་བ་དང་།
 དེ་ནས་འགན་འཛིན་གསར་པ་བསོད་ནམས་རྩོམ་རྩལ་
 ། ག་བྱ། རིན་ཆེན་བསམ་འགྲུབ། ཐུན་ཆོགས་དབང་
 འདུས། བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་། བུམས་པ་དབྱ་འདུལ།
 རྩོམ་རྩལ་དབང་གྲགས་བཙན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣།༦།༡༤
 བར་ལོ་གཉིས་རིང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་
 བཞེས། ༢༠༠༣།༦།༡༤ ནས་ ༢༠༠༥།༢།༢༠ བར་
 འགན་འཛིན་གསར་པ་སྐྱེན་པ་དང་། དཀར་མངའ་
 བདེ་ཆེན། དར་རྒྱས་པ་སྒྲ། དབང་ཐུག་དར་དགོན་
 ཀམ་ཤེས་རབ། རྟུ་ཤེས་རབ། རྩ་པ་འཛིགས་དགའ།
 དཀར་མངའ་བྱ་མོ་མཆོག་མི་ཉག་ཆོས་འཛོམས། མི་
 ཉག་ཆེ་རིང་དབང་ཐུག་བཙན་ལ་ཆིས་སྤྲད་ཀྱིས་ཁོང་
 ནས་པས་ལོ་འཁོར་གཉིས་རིང་འགན་ཁུར་མཛད།
 ༢༠༠༥།༢།༢༠ ནས་གཉིས་པ་གསར་པ་བསྐྱེད་འོད་
 ཆོས་འཕེལ་དང་། བུམས་པ་བསྐྱེད་འོད་། རྩོམ་

དཔལ་ལྷན། རྩ་པ་བསྟན་པ། དཀར་མཛེས་འཛིན་ལོ།
 དཀར་མཛེས་བསྟན་ཀྱས་མགོན་པོ། སྤར་བྱ་ཆེ་རིང་།
 བྱམས་པ་གཡང་འཛོམས། ཡ་དགའ་སྒྲིལ་མ་བཅས་
 ནས་ཕྱི་ལོ་༡༠༠༧། ༤།༡༡ བར་བྱགས་འགན་བཞེས།
 ༡༠༠༧། ༤།༡༡ ཉིན་ནས་བཟུང་ད་རྒྱལ་འཛིན་སྐྱོང་
 བ་ཆོས་འཛིན་དང་། ཡ་མ་བསམ་འགྲུབ། ཀན་བསོད་
 ནམས་དེ་རྩེ། རྩ་པ་བྱུང་དགའ། བསོད་ཆོས་འཕེལ།
 དཀར་མཛེས་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་། ཡེ་ཤེས་བསོད་
 ནམས། ངག་དབང་དགེ་ལེགས། ཀྱན་དགའ་ཉི་མ།
 པ་སངས་དེ་རྩེ། སྤེལ་ཀར། མི་ཉག་སྒྲོ་བཟང་ཞེས་བྱ་
 བཅས་ནས་རིམ་བཞིན་ལས་གནས་འགན་འཁུར་བརྩེ་
 མོས་ཀྱི་ད་བར་ཆོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་དམིགས་ཡུལ་མ་
 བརྒྱག་པར་རྒྱན་འཁྱོངས་སུ་གནས་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད།

༥། བོད་རྒྱལ་ཡོངས་ཆབ་སྲིད་བཅོན་ཟུར་ཆོགས་པ།

བོད་རྒྱལ་ཡོངས་བཅོན་གྲོལ་ཆོགས་པ་ནི་ལོ་གོང་ས་
 ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པའི་མཆོག་གི་བྱགས་དགུས་བཙེ་
 བའི་བཀའ་འཁྲོལ་སྤྱི་བོའི་མཛེས་རྒྱན་བསྐྱེད་ཐོབ་བྱུང་
 ཞིང་། རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་ཀྱང་གཞུང་འབྲེལ་
 མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་སྤྱི་འབྲེལ་ཁོངས་ངོས་བཞེས་
 རྒྱུ་གཉེར་གནང་བ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ཟླ་༩
 ཆོས་ ༩ ཉིན་དངོས་སུ་དབྱ་བརྟེན་གྱིང་། ད་ལྟོ་ཆར་
 ཆོགས་མི་ལྔ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་
 ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་བཅོན་ཟུར་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཆོགས་པའི་ལངས་ཕྱོགས།

ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བྱགས་བཞེད་དང་
བོད་མི་མང་གི་རྒྱང་གཞིའི་མངོན་འདོད་གཉིས་ངོ་བོ་
དབྱེར་མེད་ལ་སོང་། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྲིད་
བྱས་ཏེ་བདེན་པ་དང་འཆོ་བ་མེད་པའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་གཞི་
བཙུག་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལས་མི་བཞུགས་ཀྱི་ནི་
ཆོགས་པའི་སྤྱི་གཞིའི་འབྲུ་དོན་ནང་གསལ་ལྟར་ཅ་
འཛིན་ལངས་ཕྱོགས་ཡིན།

ཆོགས་པའི་དམིགས་ཡུལ།

ག བོད་རྒྱལ་བསྐྱོན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་རྒྱ་དམར་
གྲིས་བཙོན་དུ་མནར་གཅོད་ཐུངས་དགོས་བྱུང་
བའི་བཙོན་བྱུར་ཀྱས་གཅོང་མང་དག་ཅིག་
བཅན་བྱོལ་ཁྲོད་དམིགས་བཀར་འཆོ་བའི་ཉེན་
ཁོངས་མེད་པ། ཁ་ཆ་དགོས་གཏུང་གིས་འཆོ་
བའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་སྤྲོད་ཡོན་སོགས་གང་
ཅིར་རོགས་པ་གནད་སྤྲོད་ལ་འབད་རྒྱ།

ཁ རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གནས་ཤིང་གཞིས་
ཆགས་ཁག་ནང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་།
དམངས་གཙོའི་འཕྲོད་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་ཐད་
མི་མང་ལ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་སྤྱད་ཟབ་སྦྱོང་སྦྱོང་
ཐབས།

- ག བོད་མི་བཙན་བྱུང་གན་པ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟུ་
སྒྲིག་དང་དཔར་འགྲེམ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འཆར།
- ང བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྲིད་བྱས་ཏེ་དབྱ་
མའི་ལམ་གྱི་དགོངས་དོན་འོག་བོད་རང་
དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཞི་བའི་སློན་ས་
སྤེལ་རྒྱ།
- ཅ ཆོགས་པའི་བསྐྱེ་གནས་བཞུགས་སྐར་ད་རམ་
ས་ལ་ཡིན། ས་གནས་བལ་ཡུལ་མཆོད་ཉེན་
བཅས་སྤྱོད། དབྱས་རྒྱུན་ལས་མི་གྲངས་ ༧
ཡོད་པ་ནས་ཆོལ་ཁ་རེ་ནས་མི་གསུམ་རེ་ཡོད།

ཆོགས་པ་འདིས་སྐྱེད་པའི་བྱེད་འབྲས།

- ག ལྷགོང་ས་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་
ཆེ་ཞབས་པད་བཏན་པ་དང་། འཛམ་གླིང་
ཡོངས་ལ་ནད་མཆོན་སྤྱ་གའི་འཛིག་པ་མེད་
པར་ཞི་བདེ་རང་དབང་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
ཅིང་། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
ཆེད་དུ་མི་རྒྱ་སྤྱོད་གསུམ་སློས་བཏང་བེན་པའི་
སློན་གཤེགས་རྒྱལ་གཅེས་དཔལ་པོ་ཕོ་མོ་
ནམས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ས་ལ་
འགོད་ཆེད་བཅས་སྤྱད་མེགས་ཏེ། མཐོ་ཆད་
ཕི་ཁྲི་དགུ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ནམ་རྒྱལ་མཆོད་ཉེན་

ཞིག་པོ་བྱང་རྩུ་རྒྱལ་རྩུ་ལ་རིར་བཞེངས་
བརྩུན་ལེགས་བྱུང་བྱས་པོད།

ཁ ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་
 མཛད་འཕྲིན་རྣམས་བསྟན་པ་ཐིམ་སྲིད་བར་མི་
 རུབ་དར་གནས་ཡོང་བ་དང་། བོད་རང་
 དབང་ཆེད་སྲུང་སྐྱོབ་བཅོམ་དུ་མཛར་གཙོད་
 བྱངས་དང་སྲོལ་བཞིན་པའི་སྲིད་བཅོམ་འདས་
 གསོན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲ་ན་མེད་པའི་སྲུང་སྐྱོབ་སྲིད་
 རྒྱུ་བསྟན་དང་། ལྷག་བསམ་ལ་རྗེས་དྲན་མཆོག་
 གྲུབ་མཐོ་ཆོད་མི་ཁྲི་བདུན་ཅན་གྱི་རྟེན་རིང་
 གསར་སྐྱུན་ཁྲུས་ཤིང་། རྟེན་རིང་གི་ངོས་སུ་
 ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཞོར་བཤམ་
 ཞི་བདེའི་གཟུངས་རྟགས་འབྲུལ་བཞེས་
 བསྐྱངས་པའི་སྐུ་དཔར་དང་མཛད་རྣམས་སྲིད་
 བསྐྱས་བཅས་བཞོས་ཡོད།

ག བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་བྱུང་ཆུང་རབས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་ཚོགས་མི་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་
 མྱོང་བརྒྱུས་སུ་བཀོད་པ། ཉི་འོད་མ་རིག་པའི་
 རམ་ཟླ། དང་ གྲག་བོན་གྱི་འབྲུག་བྲིས། དེ་
 བཞིན་མི་མགོ་བང་ལ་འགྲིལ་ཅིང་བྱངས་ཁྲག་
 གི་ཡུར་རྒྱ། ཞེས་པ་བཅས་དེ་བ་སྟེང་གསུམ་

དཔར་འགྲེམ་ཁྱུས་ཟིན་པ་ཡིན།

ང བཙན་ཕྱོལ་ཁྲོད་ཀྱི་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་
ཅིག་ཏུ་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་
དང་། བོད་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་བཙན་པའི་
དངོས་ཡོད་གནས་སྐབས་དང་བོད་ཀྱི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།
སྲིལ་རྒྱུན་གྱི་ཡ་རབས་གཤིས་བཟང་བཙས་
གྱི་སྐོར་གཅིས་ཉར་དགོས་གལ་ཆེ་བའི་ཟབ་
སློང་ཁག་ཕུལ་ཡོད།

ཅ དེང་སྐབས་ཆོགས་མི་བཙན་བྱུར་གྲས་གཅིང་
ཉམ་ཐག་བདུན་ལ་འཆོ་སློན་མཆོན་སྦྲད་ཟླ་
རེར་ཉིན་སྐོར་ ༣༠༠།༠༠ རེ་དང་། དེ་བཞིན་
འཆོ་འཁོས་ཞན་པའི་ཆོགས་མི་གཞན་ཁག་
ཅིག་ལ་སློན་དོན་མཐུན་འགྱུར་འཕར་གཏོང་
ཞུ་མུས་བཙས་ཡིན།

༦། ནང་ཆེན་ཉེར་ལྔའི་མཐུན་ཆོགས།

ནང་ཆེན་ཉེར་ལྔའི་བྱང་རབས་མདོར་བསྡུས་ནང་སྡེ་
ཤོག་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད། སྡེ་སྡེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གྲུ་གྲུ་པ་རིན་
ཆེན་ཆོ་དྲུག་སོགས་ཡོངས་གྲགས་སུ་འབོད་ལ། ནང་
ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཆབ་འབངས་དཔོན་ཆེན་ཉེར་ལྔ་དང་།
དེའི་རྒྱ་ཁྲོན་ལ་ནང་ཆེན་ཉེར་ལྔ་མིང་དུ་གྲགས། ནང་

ཆེན་རྒྱལ་རབས་རིམ་བློན་ནས་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་ཨང་
 ༡༥ བ་བཀྲ་གིས་ཆོ་དབང་སྟོབས་རྒྱལ་ ༡༩༡༡|༡༩༢༡
 གྲིས་བཙུན་མོ་སྤེ་དགེ་སྲས་མོ་གཡུ་སྟོན་ཁབ་དྲུ་བཞེས་
 ཏེ་སྲས་ཀྱན་བྲལ་དང་། ཀྱན་དགའ། ཨ་བྲུང་། སྲས་
 མོ་མོ་དགའ། གཡུ་རྗེར། གཡུང་རྒྱུང་སོགས་ཡོད།
 ༡༩༧༩ ས་ཕག་དུས་འཇུར་རི་བོ་རལ་བ་དང་རྒྱ་མཚོ་
 འབྲུག་པ་ལྷ་ཕུའི་དུས་ཟླ་འོག་རྒྱལ་པོ་ཁོང་རྒྱ་དམར་
 གྲིས་བཙུན་འབྲུག་བྲས་ཏེ་ ༡༩༢༡ ལོར་ཡང་བའི་
 དག་སྟོན་འོག་བཙུན་ཁང་དུ་འདས། རྒྱ་དམར་གྱི་
 བསྐྱར་བཙུན་འོག་ནང་ཆེན་ཉིར་ཕུའི་ས་ཁྲིན་རྫོང་ཁག་
 དུག་ལ་དབྱེ་སྟེ་ནང་ཆེན་རྫོང་། རྫོང་། འབྲི་སྟོན། རྒྱ་
 མར། འབྲི་འདུ། ཡུལ་གྲུལ་རྫོང་བཅས་རྫོང་དུག་གི་
 རྒྱ་ཁྲིན་སྟེ་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ཆིག་འབྲུམ་དགུ་བྲི་བདུན་སྟོང་
 ལྷག་ཡོད། མི་འཛོར་ཉིས་འབྲུམ་ལྷ་བྲི་ལྷག་ཙམ་ཡོད།

དེང་གི་བཙན་བྱོལ་ནང་ནང་ཆེན་ཉི་ཤེས་ལྷའི་
 གྲིད་རྒྱལ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༥ ཆེས་ ༡ ཉིན་རྒྱུད་སྡོད་ར་
 མོ་ཆེ་ཐང་ཆེན་དུ་གསར་འདུགས་གནང་སྐབས། རྒྱ་
 རམ་ས་ལ། བོད་ཀྱི་ལེས་རབ་སྤྱིང་བཙས་ནས་ཆོ་ཤ་མི་
 ༡༥༠ ཙམ་འདུ་འཛོམས་བྱུང་། ལོ་རྒྱུ་ར་བཞིན་བྱགས་
 གྲོ་རེ་བཏང་སྟེ་ས་ཡུལ་གཅིག་པ་རྣམས་རོ་སྤྱོད་བྱག་
 འཕྲད་དང་ཆོགས་མི་ནང་ཁྲལ་ཉམ་ཐག་ནད་པ་དང་།
 ར་ཁི་རྒྱ་སོགས་ཅི་མཆིས་ལ་ལྷ་རྟོག་གང་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། ལོ་གསུམ་རེའི་མཆོམས་ནས་གཉིས་པ་བརྗེ་

ལེན་དང་ཅིས་སྤྱོད་ཅིས་ལེན་ཆོ་ཤ་མི་མཉམ་འཛོམས་
ཐོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༡༠༠༥ ལོར་ནང་ཆེན་ཉིར་ལྡེའི་རྒྱལ་རབས་
རོ་སྤྱོད་དང་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་འདེམས་སྒྲིག་ཅིས་པའི་དེབ་
ཅིག་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ལ་པན་སྤྱིར་དེབ་གངས་
༥༠༠ ཐམས་པ་དཔར་བསྐྱུན་ཞུས། ༡༠༠༩ ཟ๳་བྲེ་ ༧
ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གོ་ངེས་ཡའི་གསུངས་ཆོས་སྐབས་དང་
བསྐྱུན་ཉི་ནང་ཆེན་གཞིས་བྲེས་གཉིས་ཀྱིས་ལགོར་ས་
རྒྱུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་པས་བསྐྱལ་
བརྒྱུར་བརྟན་ཆེད་བརྟན་བཞུགས་ཤིག་ཀྱང་བསྐྱར་
འབུལ་ཞུས་ཡོད།

༥། རྒྱལ་སྤོན་ཞིང་དགུ་སྤྱོད་སྤྱུག

མདོ་ཁམས་ཀྱི་བཞི་ནང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་ཀྱི་འགྲམ་དང་།
སྐང་རྒྱལ་གི་ནང་ནས་མདོ་ཁམས་སྤོ་འཕོར་སྐང་གི་
སྤོད། བར་སྤོགས་བྱུང་པོ། སྤོ་སྤོགས་ཤོར་སྤོ་སྤོ་
གསུམ། རྒྱལ་སྤོགས་ནགས་ཤོད་བཅས་ཀྱི་ས་འབྲེལ་རྒྱ་
འཁེལ། རྒྱལ་སྤོན་ཞིང་ཆོ་དགུ་ནི་སྤོད་ཞིང་གསུམ་དང་།
བར་ཞིང་གསུམ། སྤོད་ཞིང་གསུམ་བཅས་ཞིང་ཁ་དགུ་
ཞེས་གྲགས་ལ་རྒྱལ་སྤོན་ཞིང་ཆོ་དགུ་འི་ཁོངས་སྤོ་སྤོ་
དགོན་ཁག་བརྒྱ་གསུམ་ཐོག་ བྱ་དགོན་དང་རི་ཁྲོད་
བཅས་ཉིར་ལྡེ་བཅས་ཡོད། ཉི་རབས་བཅན་བྱོལ་ནང་

རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་གྱི་སྤྱུག་ ༡༠༠༡ ལོར་བཅུགས་ཏེ་ད་ཆ་
ཆོགས་མི་ ༧༩ ཙམ་ཡོད།

༡། བྲག་གཡལ་བ་སྤྱི་ལྷན་གྱི་སྤྱུག་

བྲག་གཡལ་བ་སྤྱི་ལྷན་གྱི་སྤྱུག་ནི་ས་ཡུལ་གཅིག་པ་རྣམས་
བཅན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་བོད་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་ངོ་
སློང་དང་སྤྱི་ལྷན་གྱི་མཉམ་སྦྲེང་བྱེད་སྤྱོད་ཆེད་བཅུགས་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་སྐབས་ཆོགས་པ་འདིའི་བྲལ་
ཁོངས་ཆོགས་མི་མི་འཕོར་ ༥༠༠ ཙམ་དང་མཐོ་སྤྱོད་
སོགས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་མ་བདུན་བསྐྱེམས་ནས་ཆོགས་
མི་ ༥༠༧ ཙམ་ཡོད།

༧། རྩེ་དགེ་མཐུན་འབྲེལ་ཆོགས་པ།

རྩེ་དགེ་ཞེས་པ་ནི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གར་ཕྱོགས་མདོ་
ཁམས་ཡུལ་གྱི་ནང་གསེས་སུ་རྩེ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་
བོད་གྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཞིག་ཡིན། གར་མི་ཉག་གཞག་ར་ལྟ་
ཅེར་གནམ་ལྟ་བུས་གྱི་རྒྱལ་པོ་མགར་ཆ་འབྲུག་ཅེས་
པ་ནས་སྒྲི་ཞེས་པའི་ས་ཆར་གནས་ས་འཛིན་ཏེ་སྒྲི་ལྟ་རྩེ་
དཀར་པོ་ཟེར་བའི་ཡུལ་དེར་ཆགས་པའི་མི་རབས་
བཞི་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོའི་ནང་སྒྲི་ཆེན་
པོ་མགར་སྤོང་བཅན་ཡུལ་བབྱང་ཁྱ་བ་ནས་ད་བར་མི་
རབས་དང་རྒྱལ་རབས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་སོང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་ནས་བོ་ཐར་

བཀྲིས་སེང་གེ་ཁྱེ་བ་ནས་སྡེ་བཞི་དགེ་བཅུ་ཚང་བའི་
རྒྱལ་ས་བཟུང་བ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྡོང་རྒྱལ་པོས་
དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པའི་དགོན་ས་
བཏབ་པ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཟིན་ལ་ཉེ་བའི་རིང་
དུ། ཆོས་ལྷན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་ཁམས་སུ་གྱུར། བསྐྱར་
འཛིན་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ཆོས་བྱེད་
དགེ་འདུན་འདུ་བའི་གནས་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་
ཆོས་བཞིན་སྐྱོངས་བཞིན། བྲིམས་ཡིག་ཞལ་སྡེ་བཅུ་
གསུམ་ལ་ཅ་བ་འཛིན། ལྷ་ཆོས་དགེ་བཅུ་དང་མི་ཆོས་
གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ལོངས་སུ་སྤྱོད། འཁོར་ཡུག་སྤང་
སྐྱོབ་ཀྱི་འོག་ནས་སློག་ཆགས་ཕྱ་མོ་ཙམ་ལའང་འཆོ་བ་
མི་འབྱུང་བའི་རྣམས་ཀྱི་རི་བྲིམས་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ཉ་བྲིམས་
ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱོམས། སྐྱོབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་
བཀའ་དང་ཐུགས་སྦྱོར་གྱིས་བྱུང་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་
ལྷ་ཁྱུ་གཉིན་གསུམ་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་རྣམས་ལ་
གསོལ་མཆོད། རང་བྱུང་གི་མེ་ཏོག་དང་། ཅི་ཤིང་
ནགས་ཆལ་རིགས་ལ་སྤྱང་སྐྱོབ། ས་གཏེར་དང་།
མོར་གཏེར། གཡང་གཏེར་རིགས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཉེན་དུ་བསྐྱོགས་འདོན་མི་ཆོག་པའི་
བྲིམས་ལུགས་དམིགས་བསལ་དུ་འཛིན་པའི་པོད་མདོ་
ཁམས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཕྱན་ཡིན། ༡༠༠༡ ལོར་
སྤྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་སྤྱིད་རྒྱུག་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་
ད་ལྟའི་ཆར་ཆོགས་མི་མི་གངས་ ༡༣༣ ཙམ་ཡོད།

༡༠། བྱང་པ་སྒྱུར་སྤྱད།

མདོ་ཁམས་ཁྱུང་པོའི་ས་ཁྱིན་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྐྱ་སའི་
གར་ཕྱོགས། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ཁྲུངས་ཞེས་པའི་ཆབ་
མདོ་ས་ཁྱལ་གྱི་བྱལ་འོག་སྤང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་ཡོངས་
རྫོགས་དང་། སྤོ་རོང་རྫོང་། རི་བོ་ཆེ་རྫོང་། ནག་ཆུ་
ས་ཁྱལ་གྱི་བྱལ་འོག་སྤྱ་ཆེན་རྫོང་སོག་རྫོང་བཅས་སུ་
གང་འཆམས་བྱལ་ཡོད། སྐྱ་རྩལ་རིག་དངོས་ཕུན་
སྤུམ་ཚོགས་ཞིང་ཆོས་ལུགས་ཐད་གཡུང་དྲུང་བོན་
དང་རྩ་འགྲུར་རྟིང་མ་བ། མཉམ་མེད་བཀའ་རྒྱུད་པ།
རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་བཅས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་བརྒྱ་ལྷག་མ་ཟིན་
ཅམ་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་
བྱས་རྗེས་བཙན་བྱོལ་དུ་གསར་དུ་འབྱོར་བཞིན་པ་
ནམས་ངོ་དྲག་ནད་མནར་སོགས་ལ་ཕན་ཚུན་སྤྱིད་
རྒྱག་མཉམ་སྤྱོད་གི་རོགས་མགོན་དང་མཐུན་སྦྱོར་
ཡོང་སྐྱད་དང་། ཡུལ་ལྱང་གི་ཐུན་མིན་གོམས་གཤིས་
སོགས་གསོན་གནས་བྱལ་སྤྱིར་ ༡༩༩༧ ལྷ་ ༧ ཆོས་
༥ ཉིན་ན་རམ་ས་ལར་ཐོག་མར་སྤྱིད་རྒྱག་འགོ་འཛུལ་
གྱིས་ད་བར་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བཟུང་ལས་དོན་
རྒྱན་གནས་དང་ཕན་ཚུན་རོགས་མགོན་སོགས་ཅི་བྱལ་
ཁྱ་བཞིན་ཡོད་ལ་ཐོག་མར་ཆོགས་མི་མི་གངས་ ༩༩
ཅམ་ཡོད།

ཆ་བ་སྐྱིད་རྒྱལ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན་
མང་གཙོ་དུས་བྲན་དང་སྐབས་བསྐྱེད་ནས་བཞུགས་
སྐར་ན་ས་རུ་ཡོད་པའི་ཆ་བའི་ཁོངས་གཏོགས་མཛོ་
སྐར་ཁྲལ་དང་། དཔའ་ཤོད་ཁྲལ། ཆ་བ་རོང་ཁྲལ། རྩ་
ཡུལ། སྒོམ་མདའ་སོགས་དོན་སྙིང་ཆ་བའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པའི་སེར་རྒྱ་ཤོ་མོ་མི་གངས་བརྒྱ་སྐྱོར་ཞིག་
འཛོམས་ནས་གསར་འཛུགས་བྱས་ཡོད། སྐྱིད་རྒྱལ་གི་
དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་སྐྱིད་རྒྱལ་གི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པའི་མི་སུ་ཞིག་ལ་ན་ཆ་དང་། རྒྱུན་ཆག་
རིགས་བྱུང་སྐབས་ལྟ་ཏོགས་རོགས་རམ་གྱིས་དཀའ་
ངལ་སེལ་ཐབས་བྱ་བྱུང་དང་། འཛོ་བ་ཁྲངས་མ་འབྲེལ་
བའི་ཉམས་ཐག་ནམས་ལ་འཛོ་ཏོན་ཐབས་ཤེས་གང་
བྱུང་བྱ་བྱུ། བན་ཚུན་སྤྲི་ངོས་ནས་ཀྱང་རོགས་པན་
ཤེས་ཏོག་བྱུང་མིན་འདི་བཞིན་སྤར་སོང་དེ་འགྲོའི་
དབང་དུ་མ་ཡིན་པར་བན་ཚུན་རོགས་རམ་དང་།
གཅིས་སྦྱོང་གང་བྱུང་ཡོང་ཐབས་གཙོ་བབྱང་ཐོག་བོད་
མིའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡ་རབས་བཟང་སྦྱོད་ཀྱི་
གོམས་གཤིས་ནམས་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་དང་། ཉམས་
པ་སོར་ཆུད་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱ་བྱུ། དེ་བཞིན་ཆ་
བའི་ཤེས་ལུན་མི་སྣ་གསེ་སྦྱོང་བྱ་བྱུ་སོགས་ཡིན། ད་
ལྟའི་ཆར་རྟ་སར་ཆ་བའི་སྐྱིད་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
པའི་མི་འབོར་ཞིབ་ཕྲ་གངས་འབོར་མ་ངེས་ཀྱང་ཆོད་
དཔག་བྱེད་པ་ལྟར་ན་སྒོ་བ་ཕྱག་དང་མི་མང་བསྒྲིམས་

མི་གྲངས་སྐྱམ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། མཐོ་སྒོ་བ་འགོ་མཁན་
སྒོ་བ་མ་གྲངས་ ༡༠ ཙམ་ཡོད།

༡༡། གཙང་སྒོད་བྱང་པ་སྦྱིད་རྒྱལ།

གཙང་སྒོད་བྱང་པ་སྦྱིད་རྒྱལ་ནི་ད་ལྟོ་བོད་རམ་རིང་
རྫོང་དང་། ལྷ་ཅེ་རྫོང་ཁྲལ་གྱི་མི་གཙང་སྒོད་བྱང་པ་
སྦྱིད་རྒྱལ་ནང་བཞུགས་སྒོ་ཡོད་རིགས་ཚུད་པའི་སྦྱིད་
རྒྱལ་གཅིག་ཡིན་ལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་བཙུགས།
ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ལོང་ས་མཆོག་དང་བོད་
ཀྱི་བཙའ་བླམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བཞིན་ཡུལ་འདི་ཁྲལ་
གཙང་སྒོད་བྱང་ཁྲལ་ཉམ་ཐག་ནམས་ལ་གཞན་ཡུལ་
ཀྱི་འཆོ་བ་སྦྱིད་རྒྱལ་མཉམ་སྦྱོར་གི་པར་རོགས་ཚུར་
རོགས་བྱ་རྒྱུ་དང་། གཙང་སྒོད་བྱང་པའི་སྒོལ་རྒྱུན་
དམངས་ཁྲོད་རིག་ཅལ་མ་ཉམས་གོང་སྤེལ་དང་
ཉམས་པ་སོར་ཚུད་ཆེད་བཙུགས་པ་བཞིན་ད་བར་།
ནད་གཙོང་དང་། ཉམ་ཐག་གང་འཆམས་ཤིག་གི་
དཀའ་ངལ་དཔལ་ལྷན་རང་གཞུང་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་
སྐབས་འདྲུག་འཆོ་མགོན་ལྷ་མི་དགོས་པ་གཙོ་འདོན་
ནང་ཁྲལ་གང་ཐུབ་འབད་ཐབས་བྱེད་ཐུས་དང་། འདི་
ག་སྦྱིད་རྒྱལ་ནས་རོགས་ཐན་མ་ཐུབ་རིགས་སྐྱལ་གྱི་ཏུ་
ས་པ་མ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་རང་གཞུང་ན་
ས་བདེ་དོན་གཙོས་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་གི་རོགས་མགོན་
སྐབས་འདྲུག་ཡོང་བའི་ངོས་སྒྲོར་བྱུང་གཉེར་དང་།

སྐྱོད་སྤྱུག་གི་འགན་ཁུར་མི་དོ་ཆེད་བསྐྱོད་ཀྱིས་གནས་
 ཚུལ་འགྲེལ་བརྗོད་བྱས་པའང་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་
 དམིགས་ཡུལ་གཉིས་པའི་ཐད་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་
 འབྱུངས་སྐར་གཙོས་དཔལ་ལྷན་རང་གཞུང་གི་དུས་
 དུན་མཛད་སྒོ་ཆེ་ཕྱ་རྒྱུད་གསུམ་གང་ལའང་བདེ་དོན་
 ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཀའ་ཡིག་ནམ་མཐའ་དང་། ལྷག་
 པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྷན་ཞིང་དམངས་ཁྲོད་
 རིག་ཅུལ་ཁྲོད་གལ་ཆེའི་གོ་བབ་བཟུང་པའི་གཙང་སྒོད་
 བྱང་ཁུལ་གྱི་སྒོད་གཞས་འོད་སྟེར་ཆེད་བསྒྲིགས་གཉིས་
 བ་ཡུལ་གྱི་དམངས་ཁྲོད་རིག་ཅུལ་མ་ཉམས་གོང་སྟེལ་
 དང་བྱ་རབས་ཆ་བརྒྱད་ལ་མིག་སྟོན་ཆེད་བརྟན་པའ་
 བྱུང་ཡོད། སྔད་ཕྱིན་ཀྱང་སྤར་བཞིན་ལ་གོང་ས་མཆོག་
 དང་དཔལ་ལྷན་རང་གཞུང་གི་བཀའ་དགོངས་འགལ་
 མེད་ཐོག་གཙང་སྒོད་བྱང་པ་ཁུལ་གྱི་ཉམ་ཐག་ནད་
 གཙོང་རིགས་ལ་གང་ཐུབ་རོགས་རམ་ལམ་སྟོན་དང་།
 རོས་སྒྲོར་རྒྱུ་གཉེར་ཁུ་འོས་ཁུ་འཆར་དང་། སྤྱི་
 འབྱུངས་སྐར་ཡར་གསོལ་གཙོས་གཞུང་གི་མཛད་སྒོ་ཆེ་
 ཕྱ་གང་ཞིག་ལའང་དེ་ནས་བཀའ་ཡིག་དང་གོ་སྐབས་
 ནམ་བྱུང་ལ་གང་ཐུབ་རིག་གཞུང་འབྲུབ་སྟོན་བྱ་
 འཆར་ཡོད།

༡༩། ད་ས་སྐར་ཁམས་སྐྱོད་སྤྱུག

ལྷུ་ཁོར་ལ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་

རང་གཞུང་གི་བྱུགས་ཁུར་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་འོག་ན་
 ས་སྐར་ཁམས་སྐྱེད་རྒྱུ་དེ་བཞིན་སྤྱོད་ལོ་ ༡༩༤༩ གྱི་
 ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བཞུགས་སྐར་ན་རམ་ས་ལར་
 དངོས་སུ་གསར་འཛུགས་བྱས། དེ་ཡང་། ཀུང་མོག་
 གཞིས་ཆགས་པ་ཁག་ཅིག་དང་། བོད་ནས་གསར་དུ་
 འབྱོར་བ་ཁག་ཅིག་གིས་སྐྱིལ་འཛུགས་བྱས། དེ་སྐབས་
 གྱི་གཉེར་པ་གསར་འབྱོར་བ་ཉི་མ་དཔོན་ཨ་བཟང་
 དང་། གཞིས་ཆགས་བ་འཕྲིན་ལས་ཕོ་གསར་གཙོས་
 རྒྱན་ལས་མི་གངས་བདུན་ཡོད། ཚོགས་པའི་སློབ་སློན་
 པ་རི་འབྲུར་སྤྱལ་སྤྱོད་མཆོག་གིས་ལགོ་འཁུར་སྐབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྙན་གསལ་ཞུས་པར་བཏེན་
 སྐྱེད་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གསར་འཛུགས་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་
 ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐྱེད་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ནམ་ཡང་ལགོ་འཁུར་ས་
 མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་ལམ་སློན་འོག་བསྐྱོད་རྒྱུ། སྐྱེད་
 རྒྱུ་དེ་བཞིན་འཛུགས་དགོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན།
 དམིགས་ཡུལ་སོགས་ནི། སྐྱེད་རྒྱུ་འདིའི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པའི་མི་སྡེ་སུ་འདྲ་ཞིག་ལའང་ནད་མནར་ལ་
 སོགས་པའི་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་ཡོང་སྐབས་དེ་སེལ་
 ཐབས་དང་། ཆན་འཁོགས་ཚོར་ལྟ་སྐྱོར་རོགས་རམ་
 བྱ་རྒྱུ། རང་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པའི་གཞས་
 ཞབས་བྲོ་དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱུང་བ་བྱ་རྒྱུའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གཞུང་ཡུལ་
 གོམས་ཞབས་གཞས་སོགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་

ཆེད་དུ་ལྷ་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལྷ་བླ་མ་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ནས་རང་རེའི་སྤྱི་དུག་ལ་ཉིན་སྟོར་ ༥,༠༠༠་
༠༠ ཐམ་པ་གསོལ་བསྐྱེལ་སྤྱི་བས་འདུག་བཀའ་དྲིན་
ཆེ་བ་ཐོབ། ལྷ་ག་པར་དུ་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་
བཞིན་པ་དེ་དག་ལ་རོགས་རམ་དང་ལམ་སྟོན་གང་
ལེགས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ༥་ལྷ་འོ་སྐབས་
ཆོགས་མི་ ༣༥་ལྷ་ ཡོད། མི་གངས་ ༥༧ ཉི་ཟླ་ཡོད་
ཐོག་འཆོ་བ་སྤྱི་བ་བཞིན་ཡོད། མཐོ་སྟོབ་འཛིན་རིམ་
༡༥ ཐོན་པའི་ན་གཞིན་ ༡༩ ལྷ་ལི་དང་། རྟེན་ལོར།
ད་ས། བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ལས་ཀ་བྱས་དང་བྱེད་
བཞིན་ཡོད། དེ་འཕྲོད་ཆོགས་མི་གཞན་ནམས་རང་
རང་སོ་སོའི་འཆོ་སྟོན་ཆེད། བག་ལེབ་དང་། ལ་ཕིང་།
སྤྱད་ཆོང་སོགས་ཆོང་ཅག་ཅིག་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་པ་
དང་། འགའ་རེ་གཞན་གྱི་ཤོན་གོས་བཀྲས་ཏེ་འཆོ་བ་
སྤྱི་བ་བཞིན་ཡོད། ཁོང་ཆོར་སྟོན་གནས་ཀྱི་ཁང་པར་
རང་བདག་མེད་པ་མ་ཟད། གཏན་འཇགས་ཀྱི་འཆོ་
བའི་དམིགས་ཉིན་སོགས་གང་ཡང་མེད།

༡༩། ད་ས་ཆོལ་གསུམ་དྲུང་སྒྲུང་ས་མི་མང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཅམ་གྱི་ནང་ལ་གོང་ས་
ལྷ་བླ་མ་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཨ་རི་ར་ཆེབས་བསྐྱུར་
གནང་སྐབས་བོད་མི་ཁག་གཅིག་ལ་བཀའ་སྟོབ་ཕེབས་
དགོངས་སུ་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་ཡང་སྤྱི་དུག་ཕེབས་

སྤྱིགས་སྒྲོར་བཀའ་སློབ་ཅིག་ཕེབས་པར་བོད་མི་ཚོར་
 བཟོད་མེད་སློ་འཆབ་ཆེན་པོ་བྱང་བ་མ་ཟད། རོལ་
 རྒྱལ་སྤྱིགས་གཏོགས་པས་སློ་དམ་གྱིས་མི་བསད་ཁྲག་
 སློར་གྱི་བྱ་ངན་སློད་ལོག་ཁྱུ་བཞིན་པ་བཅས་ལ་བརྟེན།
 བཞུགས་སྐར་ཁྲལ་གནས་མི་མང་ ༡༣ ཅམ་ནས་མ་
 གོས་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱི་འཁྲར་ལེན་ཁྱུས་ནས་
 ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་མཆན་ཁོད་གསེལ་འདེབས་ཁྱུ་སྟན་
 དང་། མང་ཆོགས་ལ་འབོད་བསྐྱལ་སོགས་གྱི་ཡི་གེ་མི་
 གཞན་ལ་བཟོ་རོགས་ཁྱུ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་མ་ཐག་མང་
 ཆོགས་མི་གངས་ ༣༥ ཅམ་དྲང་སྦངས་ཐོག་མཉམ་
 བཞུགས་བྱང་བ་ལྟར་ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཆོས་ཤར་ལ་
 ཉིན་ ༡ མི་མང་རྣམས་མཉམ་ལས་ཐོག་ཁར་མཉམ་
 འཛོམས་གོས་མོལ་ཁྱུས་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་
 པའི་དབུས་ཆོགས་པ་ཁག་དང་སྦྱིད་སྦྱག་ཁག་བཅས་
 གྱི་འཐུས་མི་གདན་ཁྱུས་གྱིས་བཀའ་སླུར་ཁྱུ་རྒྱུ་བྱས་པ་
 བཞིན་ཉིན་གཅིག་བཞུགས་སྐར་ཉིན་སློབ་ནང་ཆོགས་
 སྦྱིད་ཁག་གི་སྤྱི་ཚབ་ནམ་པ་གདན་ཁྱུས་ལྟར་འཛོམས་
 རྗེས་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༡༣ ཉིན་ཡོངས་སྤྱི་བ་གྲུའི་
 ནང་བཞུགས་སྐར་ཁྲལ་གྱི་དགོན་སྡེ་གྲུ་ཚང་ཁག་དང་།
 ཟུར་སྦྱོང་སྡེ་ཚན་ཁག་ཆོགས་སྦྱིད་བཅས་ཚང་མའི་སྤྱི་
 ཚབ་གདན་ཁྱུས་ཆོགས་ཕེབས་ལྟར་བཀའ་གོས་གནང་
 མཐར་སྦྱི་མོས་གྱི་གོས་ཚོད་དོན་ཆེན་ ༥ ཞིག་འཛོག་
 གནང་གིས་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་སྤྱི་ཚོ་

ཞབས་པད་བཏན་པའི་བཏན་བཞུགས་བསྐྱར་འབྲུལ་
 ཚོག་པའི་མཆན་འཁོད་ལྷ་སྟན་སྟོན་འབྲུལ་ལྷ་རྒྱས་
 མཆོན་ལྷ་སྟེང་ཞབས་རིམ་སོགས་སྐྱབ་གསོག་ལྷ་
 རྒྱར་བཏན་བཞུགས་གྲ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་མི་སྡེ་ ༣༥
 ལས་གྲུབ་པ་འཛུགས་གནང་དང་། རོལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ས་
 གཏོགས་པར་སྐབས་བབས་གདོང་ལེན་དང་ལན་
 འདེབས་སོགས་བྱ་རྒྱུ་ལོ་གཅིག་རིང་ཆོལ་གསུམ་
 མཉམ་འབྲེལ་སྤྱི་བྱེད་ནས་འགན་ཁུར་གནང་རོགས་
 ལྷས་དོན་ཁས་ལེན་ལྷས་པ་མ་ཟད་དཔལ་འབྱོར་
 སོགས་མི་རྒྱ་ཐོག་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྷ་རྒྱར་
 བཞུགས་སྐྱར་བྱེད་ཁོངས་ཚོགས་པ་སྤེལ་ག་ཆང་མས་
 ཁས་ལེན་མོས་མཐུན་གྱིས་གྲོས་ཆོད་དོན་ཆོན་ ༥ ལ་
 ཆང་མས་ས་ཏགས་བཀོད་གནང་མཛད། བཏན་
 བཞུགས་གྲ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་ནས་མཆན་འཁོད་ལྷ་
 སྟན་འབྲུལ་རྒྱས་མཆོན་སྡེ་སྟེང་ཁག་ལ་ལྷ་ལྷ་སྤྱིར་
 ཐེབས་གྱི་ཞབས་རིམ་རྒྱ་ཆེ་སྐྱབ་གསོག་དང་། བཏན་
 བཞུགས་བསྐྱར་འབྲུལ་བཀའ་བཞེས་ཐོབ་པ་ལྷར་བཏན་
 བཞུགས་བསྐྱར་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་མཆོན་གསུང་རྟེན་གྱི་
 ཁོངས་སུ་དྲང་བྱེད་མི་མང་ནས་མདོ་སྤྱོད་བསྐྱེད་བཟང་
 བོད་ ༡༡༩ འབྲུལ་ལམ་ལྷས་པ་དང་འབྲེལ་ལོ་ལྷར་
 བོད་ལྷ་ ༦ ཆོས་ ༩ དུས་བཟང་བྱེད་པར་ཅན་ལ་
 སྐབས་བསྐྱར་གྱི་རྒྱ་སྟེང་ཞབས་རིམ་གཙོ་བོ་མདོ་སྤྱོད་
 བསྐྱེད་བཟང་བོད་ ༡༡༩ དག་སྒྲིག་དང་ཞབས་རིམ་

ཁག་སྐྱབ་གསོག་ཁྱུ་ནས་ཆོགས་འཁོར་བཅས་འབྲུལ་
 བཤམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་ཉིན་གྲངས་ ༣༡༤ རེ་བཟུ་ཆེན་
 ཆོས་སྤྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱབ་གསོག་ཁྱུ་སྐབས་སྒྲ་
 རྒྱ་ཁག་ལ་ལྷང་ཁྱུ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་ཐེབས་དགོངས་དོན་
 རྒྱུ་ཁྱུ་བཞིན་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ལོར་ལ་གོང་
 ས་མཆོག་སྐྱ་ཀེག་རྒྱ་སྤྱིར་ཐེབས་བསྐྱེན་བཟན་བཞུགས་
 གཟུབ་རྒྱུས་ཤིག་བསྐྱར་འབྲུལ་ཁྱུ་པ། དེ་བཞིན་དྲུང་
 གྲངས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་རྒྱུ་དུ་ལ་གོང་ས་མཆོག་
 གི་ལ་སྐྱ་ཕུ་ཉིན་སྤྱང་དོ་འཁྱར་དང་རང་གཞུང་ལ་
 གནས་དུས་ཆོད་ཅིས་སོགས་བྱ་མིར་གདོང་ལེན་གང་
 སྐྱབ་ཡིག་ངག་གང་ཐད་ནས་ཁྱུ་བཞིན་པ་དྲུང་གྲངས་
 མི་མང་གི་ཁོངས་མི་ནི་དྲུང་གྲངས་ཁོ་ནས་འཇུ་ལ་
 བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་སོ་སོར་མི་གྲངས་མང་ཙམ་ཉུང་
 ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེའི་གོང་ཆོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་
 དང་ཆོགས་གཙོ་གང་ཡང་མེད། དེའུ་གཉེར་དང་
 ཅིས་པ་སོགས་བབས་འོས་ཀྱི་འོས་འཇུགས་བྱས་པ་
 དང་། ༡༠༠༤ ལོ་བཟན་བཞུགས་འབྲུལ་རྒྱུ་འི་གྲ་སྤྱི་ག་
 ཁྱུ་སྐབས་ནས་ཆོགས་གཙོ་ཆོགས་གཞོན་འོས་འཇུགས་
 ཀྱིས་ཆོགས་གཙོ་བཞེས་གཞོན་འོས་འཇུགས་གཏན་
 ཁེལ་དང་ལས་ཤོག་དང་ལས་ཐམ་བཅས་གཏན་
 འབེབས་གསར་བཟོ་བྱས། ད་བར་དྲུང་གྲངས་མི་མང་
 ལ་མ་དེའུ་གི་མང་གཞི་ཡོང་ཁྱུངས་གང་ཡང་མེད་
 པར་ཞལ་འདེབས་ཁོ་ནར་བཟུན་ནས་ལ་སྐྱ་ཕུ་བསྐྱེན་

སྲིད་ཞབས་རིམ་སོགས་འབད་སྐྱབ་བྱ་བཞིན་ཡོད། ད་
ཡོད་དྲང་སྤངས་ཆོལ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་ནས་བྲིམ་ཆང་
ཁ་གས་ཡོད་འདུག།

༡༥། ད་ས་མྱོ་བྲལ་སྲིད་སྤྱུག།

ལ་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་སྤང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
གཟིགས་རྒྱུ་རིང་བའི་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པའི་
འོག་བོད་ཀྱི་གཉན་འཕྲང་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་
རིམ་ནང་མཆོད་རྟེན་མགོ་མཐུག་ལོག་ཀྱང་བང་རིམ་
སྲིད་པར་གནས་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར། བཙན་བྱོལ་བོད་
མང་གཙོའི་གཞུང་གསར་འཛུགས་གནང་ནས་མི་ལོ་
ལྷ་བཅུ་འཁོར་བའི་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྗེས་དྲན་
དང་། ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་དུས་
སྐབས་འདིར། བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་
མ་ལག་ཁག་དང་། སློབ་གྲྭ། དགོན་སྡེ། གཞུང་འབྲེལ་
མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་དང་། དེ་མིན་གྱི་སྲིད་སྤྱུག་ཁག་
གི་རང་རང་སོ་སོའི་བྱེད་ཁོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་
ཞིབ་དང་། ལེགས་བསྐྱོད་སྤྱོད་པའི་ལས་དོན་ཁག་
སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལས་དོན་ཁག་
དུས་སྐབས་དེ་དག་གི་རིང་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་
ཀྱི་ཅ་བ་མེད་པའི་བཙན་བྱོལ་འཁོར་ཡུག་གི་ཁྲོད་
སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་འཆོ་གནས་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་

མིའི་རང་དབང་འཐབ་ཚད་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
 རིག་གཞུང་སོགས་རང་རེའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་
 རྒྱན་འཛིན་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ངོ་བོ་མཆོན་པའི་སྤྱི་ཚོལ་
 ཀྱི་མ་ལག་གསར་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད་
 ཅིང་། འགྱུར་ཕྱོག་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་
 ཁུབ་ཁོངས་ཀྱི་སྦྱིད་སྤྱུག་མང་པོ་བཙུགས་ཡོད་ལ།
 སྦྱིད་སྤྱུག་དེ་དག་གིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
 བརྟན་སྡིང་སྲ་བརྟན་དང་། རྒྱན་མཐུད་གོང་འཕེལ།
 ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་རྒྱུར་ལེགས་སྦྱོར་མི་ཉུང་
 བ་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱིད་སྤྱུག་དེ་དག་གསར་
 འཛུགས་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་དམངས་གཙོའི་
 ལམ་ལུགས་ལྟར་ཆོགས་གཙོ་དང་། ཆོགས་གཞོན།
 ཏུང་ཆེ། དེ་མིན་གྱི་རྒྱན་ལས་ནམས་སྦྱིད་སྤྱུག་དེ་གའི་
 ཁོངས་གཏོགས་མི་མང་ནས་འོས་ཤོག་ཐུགས་ནས་
 འདེམས་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། འདེམས་བསྐྱོད་ཟེན་
 རྗེས་ཆོགས་གཙོ་དང་། ཆོགས་གཞོན། ཏུང་ཆེ་བཅས་
 ཀྱིས་གཙོ་འགན་འཁུར་བའི་མང་གཞིའི་ཐོག་སྦྱིད་སྤྱུག་
 དེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་མི་མང་ཁྲོད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཕན་
 བདེའི་ཆེད་དུ་སྒྲ་མང་གི་ཞབས་ཁུ་སྦྱོར་གྱི་ཡོད་པ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ཉམ་ཐག་བྱིམ་ཆང་གི་སློབ་ཕྱག་ལ་སློབ་
 ཡོན་གྱི་རོགས་རམ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་

པོ་སྐྱོན་ཅན་དང་། ནད་མནར་གྱི་རིགས་སོགས་སྤྲོན་
 ཁང་དུ་ལུས་པའམ་དེ་མིན་གྱི་འཆོ་བའི་ཐོག་ལ་ལྟ་ཏྲིག་
 གྱུ་རྒྱ། ཐ་ན་འདས་གྲོངས་སོང་བའི་མི་སྤྲོས་འདས་
 མཐུག་གྱུ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཐད། རང་རང་སོ་སོའི་དཔལ་
 འབྱོར་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ལ་གཞིགས་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད། ཕན་གོགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 དང་ཆད་གཞི་མཐོ་པོ་ཞིག་མིན་ནའང་། བཅན་བྱོལ་
 ཁོར་ཡུག་འགྲིམས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཁྲོད་བོད་མི་
 རྣམས་སྤྱིད་སྤྱུག་མཉམ་སྦྱོར་དང་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་
 བྱེད་པའི་རང་རེའི་མི་རིགས་ལ་པ་མེས་ནས་ཡོད་པའི་
 སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྤྲོགས་
 མཚུངས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་འབྲུངས་སྐར་དང་།
 དམངས་གཙོའི་དུས་ཆེན། ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་
 ལྟ་བུའི་དུས་ཆེན་ཆེ་ཁག་གི་སྐབས་སུའང་། རང་རང་
 སོ་སོའི་ཡུལ་ལྗང་གི་བྱུང་ཆོས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ལྡན་པའི་སྐྱ་ལེན་གར་འབྲུབ་སོགས་རིག་རྩལ་འབྲུབ་
 སྒོན་གྱི་བྱེད་སྒོ་མང་པོའི་ནང་དུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས།
 རང་རེའི་མི་རིགས་ཀྱི་མཆར་སྤྱུག་འོད་སྟོང་འབར་
 བའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་། དར་
 སྤེལ་གཏོང་རྒྱུའི་དོན་དུ་ལས་འགན་ཡང་འཁུར་བཞིན་
 ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་འབྲུང་འབྱུར་གྱི་བཞག་སྐར་ལས་
 དར་རྒྱས་ཡོང་རྒྱུའི་ཡོད་ཆེས་ཀྱང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ འགོ་འཇུགས་ཀྱིས་
 པའི་སྐྱོད་རྒྱུག་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ཕྱི་
 རང་གཉིས་ལ་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་རྒྱ་དང་དེ་སར་
 གནས་སྡོད་དུགས་ཀོང་མི་མང་ནམས་ལ་མིག་ལྟ་
 རོགས་རམ་ཕྱན་བྱ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཡིན། དམིགས་
 ཡུལ་གཉིས་པ་ནི་ཀོང་པོ་མི་ངན་རེ་བྱང་ནས་དཀྱགས་
 བེང་བརྒྱབ་སྟེ་ཀོང་པོ་མདོ་སྡོད་ཡིན་ཁྲུལ་གྱི་ལ་བ་རྩོག་
 མང་དག་ཅིག་བྱེད་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། དེ་ནམས་ལ་
 ཀོང་པོ་མདོ་སྡོད་ཁྲུངས་མིན་པར་གསལ་བཤད་བྱེད་
 རྒྱ་དང་གཙོ་བོ་ལོ་ལོ་ས་མཆོག་ནས་བཀའ་སློབ་ཐེབས་
 པ་བཞིན་ཀོང་པོ་སྐབས་གཅིག་དབྱས་གཙང་ཁྲུངས་
 གཏོར་གནས་དགོས་གསུང་པ་བཞིན། དུས་ད་ལྟ་འང་
 དབྱས་གཙང་ཁྲུངས་གནས་མུས་ཡིན་པས་ཕན་ཐོགས་
 ཡོད། དཀྱགས་བེང་དབྱེན་སྦྱོར་ཅུང་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཡང་
 སྐྱོད་རྒྱུག་བརྒྱུགས་པས་ཕན་ཐོགས་ཡིན། དེ་བཞིན་
 གས་འཁོགས་ནད་གཙང་རིགས་ལ་ཡང་ཕྱན་བྱ་དངོས་
 པའི་རོགས་རམ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡༩ གདན་ས་ཚོས་སྐར་གྱི་སྐོར།

- ༡། ཐེག་ཆེན་ཚོས་སྐར་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་། བརྟེན་པར་བཅས་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་དཀར་ཆག་དད་གསུམ་འདྲིན་པའི་བེང་ན། རྒྱ་གར་ནི་མ་ཅལ་
 མངའ་སྡེའི་ཀང་ར་རྫོང་ཁོངས། རྟ་རམ་ས་ལ་ཐེག་ཆེན་ཚོས་སྐར་དུ་
 འབོད་པའི་ས་གནས་འདིར། གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་

བཅས་པ་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་རྒྱ་མཚན་རགས་རིམ་བཞེད་པར། རྒྱ་
 རྒྱུ་མི། འགོ་བ་མིས་མཚོན་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ནེ་ཅིག་བདེ་བ་འདོད་
 པ་དང་། རྒྱལ་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་གསལ་ཡིན་ལ། བདེ་རྒྱལ་གཉིས་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་བདེ་བ་འདོད་པས་དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་དགོས་པ་
 དང་། རྒྱལ་བསྐྱེད་མི་འདོད་པས་དེའི་རྒྱ་སྤོངས་དགོས་ཤིང་། བདེ་རྒྱལ་
 གི་མཐར་ཐུག་པའི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་རྒྱུ་སེམས་དུལ་མ་དུལ་འདི་ལ་ཐུག་
 པས་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་རྒྱལ་བསྐྱེད་མི་འདོད་པས་སེམས་འདུལ་བའི་
 ཐབས་ལ་འབད་དགོས། སེམས་འདུལ་བའི་ཐབས་ཤེས་སྡོན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་
 དམ་པ་མང་པོས་ནམ་གངས་དུ་མ་བསྟན་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན། ཐུབ་པ་
 སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འདི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་།
 གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པའི་
 ལམ་ནས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་འདི་བྱུང་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་
 རྩ་བརྒྱ་ལྷག་འདས་རུང་། ད་ལྟོའང་འཛམ་གླིང་འདིར་ནང་པ་དྲུང་ལྷུར་
 རྩ་ཙམ་ཡོད་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་
 པས། གཞི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། ཐབས་
 ཤེས་བྱུང་སྦྱེལ་གྱི་ལམ་བརྒྱད། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མཛོན་དུ་བྱ་དགོས་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ནམས་སྦྱབ་པ་ལ་ཤེས་དགོས་པས། བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཏེན་བཞེངས་ན། མཐོང་ཐོས་
 དན་རེག་གིས་སེམས་ཅན་མང་པོར་དགེ་བའི་བག་ཆགས་གསར་དུ་
 འཛིག་པ་དང་། བག་ཆགས་སད་པར་བྱེད་པ་དང་། དན་པ་གསོ་བའི་
 རྒྱུ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་སྦྱར་འཕྲལ་ཡུན་གྱི་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད།

བྱེ་བྲག་ཏུ་བོད་ཁ་བ་ཅན་པའི་ལྷ་སྐལ་ལ་རྒྱལ་ཀྱན་སྟོང་རྗེའི་རང་
 གཟུགས་མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤང་བརྟན་འཕགས་པ་རང་བྱུང་

ཐུ་ཐུན་དུ་གྲགས་པ་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོའི་གས་སུ་
བཞུགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་སྟོར་བཞེགས་སོང་བའི་དབུ་ཞལ་
འཕྲོར་གྱར་གྱི་གར་དུ་ཐེབས་པ་ནང་གཟུངས་སྟོང་པོར་བཞུགས་པའི་
འཕགས་པའི་སྐུ་བརྟན་ཞིག་བཞེངས་པར་སྟོའོ་ཞིང་། སྐུ་བརྟན་བཞུགས་
ཡུལ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་ཀྱན་གྱིས་མངལ་མཆོད་བྱ་ཡུལ་ཞིག་མེད་
ཐབས་མེད་པ་དང་། བྱལ་འདྲིར་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱ་ཡུལ་ཁང་
བྱངས་ཐུན་བྱ་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་
༡༩༤༩ ལོར་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱ་ལོར་གཙུག་ལག་ཁང་
འདི་བཞེན་གསར་དུ་བཞེངས་བསྐྱོན་བགྱིས་པའོ།

སྐྱ་རྟེན་སྟོར།

རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདྲིར་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་
སྐྱའི་རྣམ་ཅན་སྟོང་ཅུ་གཅིག་བྱོན་དང་འབྱོན་རྒྱུའི་རྣམ་འདྲན་བཞི་པ།
རི་སྐད་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐུ་བ་ཞབས་ཀྱིས།

གང་གིས་ཐུགས་བརྩེས་ཉེར་བཟུངས་ནས། །

སྐུ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར།།

དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མང་དུ་པའི། །

གོ་ཏམ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་འདོམས་པའི་བསྟན་
པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ཐུན་འདས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་པད་སྐྱགས་ཀྱི་སྐུ་
ཆོད་ལ་ཐི་གྱི་དགུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་སྐུ་རྒྱ་ཟངས་ཆ་གསེར་ཅན་བཟོ་
བཞོལ་ཆོད་མཐུན་བྱོན་གཙང་གསར་བཞེངས་གཙང་ཁང་དབུས་སུ་
བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

སྒྲ་པོ་དེ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་བྲི་སྒྲིང་ཕྱེ་བཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སྤྱི་བསམ་
ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ཆོ་སྒྲོབ་དཔོན་པལ་འབྱུང་གནས་
གྱིས་སྒྲ་སྤྱི་མ་རུངས་པ་དག་བདུལ་ཏེ་བསྐྱོན་པའི་ཆང་གཞི་འཇུགས་
པའི་གྲོགས་དན་མཛད་པའི་བྱུགས་བསྐྱེད་འཕྲིན་ལས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་མངའ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོ་དཔལ་
བཟང་པོས།

རིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་པལ་འབྱུང་།།
སྒྲ་བརྒྱའི་གཙུག་རྒྱན་དཔལ་ལྷན་མར་མེ་མཛད།།
རྗེ་རྗེ་འཆང་དབང་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ།།
སྒྲ་ཆོགས་སྐུལ་པའི་གར་མཛད་དེ་ལ་འདུད།།

ཅེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱིགས་མཚུངས་པའུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སྒྲོ་བཟང་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་ཀྱང་།

སྤྱི་གྱི་དུས་སྤྱི་གྱི་པ་ན།།
རིག་འཛིན་པལ་འབྱུང་གནས་ཏེ།།
དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་མར་མེ་མཛད།།
དེང་སང་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ།།
སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ།།
སྒྲ་ཆོགས་སྐུལ་པའི་སྒྲོས་གར་གྱིས།།
མཁས་དང་གྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྩལ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གངས་ཅན་གྱི་སྒྲོངས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་པའི་རྩལ་
གར་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱོན་འགྲོའི་བདེ་དོན་རྒྱབས་པེ་ཆེ་མཛད་
པའི་བཀའ་དྲིན་མཆོག་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། དེང་གི་སྐབས་སྤྱི་ཡང་། བོད་

ལྗོངས་ཁྲ་ལྗོངས་དབང་དུ་སྦྱར་བཞིན་པའི་མི་དང་མི་མིན་མ་རུང་པའི་
བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་བྱེ་མའི་འཆང་བུ་ལྟར་རང་ཞིག་དུ་གཏོང་བའི་
བྱུགས་ཇེ་དང་འཕྱིན་ལས་བསྐྱལ་བའི་སྤྱད་དུ། ཟངས་ཚ་གསེར་མའི་གྲ་
རུ་སྤྲང་སྤྱིད་ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྦྱ་བརྟན་གསར་བཞེངས་ནང་གཟུངས་སྦྱི་
ལྟར་ཐོག་གྲ་རུའི་སྦྱ་བརྟན་འབྲུམ་ཕྱག་སྒྲག་ངེས་ཅན་གཙང་ཁང་རྒྱབ་
མར་ཞལ་བོད་སྤྱོགས་ཤར་གཟིགས་ཀྱིས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

དངུལ་སྤྱི་བྱུགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་གནས་ལྷགས།

སྤར་བོད་ཇེ་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་བཞེངས་ཤིང་། ལྷ་ལྷན་ར་
ས་འབྲུལ་སྤར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཙང་ཁང་བྱང་མར་བཞུགས་སུ་
གསོལ་ནས་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སྐམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་འགྲོའི་
མཆོད་ཡུལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཉམས་ཆག་འཕྲོ་འགྱུར་བྱུང་མ་
སྟོང་བར་བཞུགས་པའི་བྱུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་ཞེས་སྤྱིད་ན་
ཆེད་དཀའི་སྦྱ་ཉེན་བྱིན་ཆུབས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་དེ་བཞིན། བར་སྐབས་
བོད་ལྗོངས་བཅན་འཕྲོག་མ་བདག་བདག་བཟུང་བྱེད་པོ་རྒྱ་དམར་གྱུང་
བྱན་གྱི་གཙོ་བོ་དག་ལ་ཤེས་རིག་གསར་བརྗེར་འབོད་པ་ལོག་པའི་སྒོ་
གོས་ཤར་ཏེ་སྤར་གྱི་རིག་གཞུང་དང་། ཉེན་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་ར་
མེད་དུ་གཏོང་བའི་ཁྲ་ལྗོངས་སྤྱིད་ཚུལ་ཤིན་དུ་ཐ་ཆད་པ་སྦྱར་སྤངས་ཏེ་
༡༩༤༤ ལོར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྦྱ་གསུང་བྱུགས་ཉེན་ནམས་སྟོར་
བཞིགས་སོང་བའི་སྦྱ་ཆལ་བོད་མི་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་དེ།
འཕགས་པ་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཞི་ཞལ་གཅིག་དང་། ཁྱོ་ཞལ་གཅིག་
༡༩༤༥ ལོ་འགོར་བལ་ཡུལ་བརྒྱད་རྒྱ་གར་དུ་གདན་དྲངས་པ་དང་།
ཡང་། ཁྱོ་ཞལ་གཞན་གཅིག་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབུ་ཞལ་

བཅས་ ༡༩༤༩ ལོར་གོང་བཞིན་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་ཀྱི་གར་དུ་གདན་
 དངས་ཐེབས་འགྱོར་བྱུང་། དེ་ལྟར་སྤྱུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་
 ལྷམ་པོས་བཞེངས་པའི་བྱུགས་རྩི་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་སྐྱེད་ངོས་ད་
 ཆ་རང་རེས་མངོན་སྲུལ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མངལ་རྒྱུའི་བསོད་
 རམས་ཀྱི་སྤྱུལ་བས་ཐོངས་ཀྱང་། དབུ་ཞལ་ཁག་ཀྱི་གར་དུ་གདན་ཞུས་
 རམས་ནང་གཟུངས་སྤོང་པོར་བཞུགས་པའི་བྱུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་
 བརྒྱན་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་ཆ་བརྟུ་བྱས་ཆོག་པ་ཞིག་བཞེངས་བསྐྱེན་
 བྱུང་ན། འཕགས་མཆོག་བྱུགས་རྩི་ཆེན་པོས་ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་སེམས་
 ཅན་རམས་གདུལ་བྱར་བཟུང་བའི་བྱུགས་བསྐྱེད་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་ལས། ཐོད་འབངས་སྐྱེ་འགྲོའི་འཕུལ་ཡུན་གྱི་འདོད་དོན་
 འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་དག་མཆོན་དུ་འགྱུར་ངེས་སྤྲུལ་པའི་ལྷག་བསམ་
 གྱིས་ཀྱན་ནས་མངས་ཏེ། སྐྱེ་རྒྱུ་དངུལ་དཀར་ལས་གྲུབ་པའི་བྱུགས་རྩི་
 ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལྷགས་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་ཕྱག་སྤོང་སྐྱན་སྤོང་གི་སྐྱེ་
 བརྒྱན་པད་ཐུགས་སྐྱེ་ཆ་དུ་ལ་ཐི་གྱི་བརྒྱ་གསུམ་ལྷག་ཅུ་ཡོད་པ་འདི་
 བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཐོད་ལྷགས་བྱི་ལོར་གསར་དུ་བཞེངས་གིང་།
 གཟུངས་ཀྱི་རིམ་པ་བྱིངས་རམས་གཞུང་ནས་བཤད་པ་རྩི་ལྷ་བའི་ཐོག་
 ལ། དབུའི་ནང་བྱུགས་རྩི་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱི་དབུ་ཞལ་གསུམ་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་པས། དད་ལྷན་རམས་ནས་ལྷ་ལྷན་སྤྱུལ་པའི་
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱུགས་རྩི་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་དང་ངོ་ཐོ་དབྱེར་
 མེད་དུ་མོས་ནས་ཕྱག་མཆོད་གསོལ་འདེབས་བཞི་འོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟའི་
 བྱུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་དངུལ་སྐྱེ་འདི་བཞིན་རེ་ཞིག་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་རྩི་སྐྱེ་ཐོད་གངས་ཅན་སྤོངས་སུ་གདན་འདྲེན་
 ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐད་དུ་ཞལ་ཐོད་ཕྱོགས་ཤར་གཟེགས་

ཀྲིས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཏེན་སྟོན་མཆོག་བྱབ་པའི་
 དབང་པོ་དང་། འཕགས་མཆོག་འཛིག་ཏེན་དབང་ཕྱུག་གྱུ་རུ་སྐྱང་སྟིང་
 ཟེལ་གནོན། གསུང་ཏེན་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་པོད་བརྒྱ་
 ཐམ་པ་དང་། བསྟན་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་པོད་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལ། ཐུཌ་
 ཏེན་ཟངས་ཚྭ་གསེར་མའི་མཆོད་ཏེན་ཆེ་ཆུང་དང་། རྒྱ་གར་ལེ་མ་ཁག་
 སོགས་ཏེན་དང་བཏེན་པར་བཅས་པ་འདི་དག་སྐྱེ་རྒྱུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཞིང་མཆོག་ཏུ་སྟིང་མཐར་བཏྟན་པར་བཞུགས་གིང་། མཐོང་ཐོས་དྲན་
 རེག་གི་འགྲོ་ཀྱན་སྟོན་གྲོལ་གྱི་དཔལ་ལ་འགོད་སྟེ། གསང་སྤགས་ལྷ་
 མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་དང་འབྲེལ་བར་རབ་ཏུ་གནས་པའི་
 ཆོ་ག་དག་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་ཆར་འབབས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བགྱིས་ཏེ་དམ་
 ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱབས་པ་ལགས།

གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ཨར་ལས་སུ་ཏེན་བོད་རྟེ་ཤིང་མི་གངས་
 ༡༠ སྟོར་དང་། དམངས་ཁྱལ་བོད་མི་ཁེ་གཙང་མི་གངས་ ༢༠། ༡༠
 སྟོར་བཅས་ནས་ལས་རྒྱན་ལྷ་བ་བདུན་གྱི་ཁོངས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས།
 ཕྱི་ནང་བཟོ་བཀོད་མངའ་ཆ་སོགས་རྒྱས་གཤོམས་སྟོས་པ་དོར་ཏེ་མཁོ་
 བོད་གང་ཆེ་ཡོང་ཐབས་གཙོ་བབྱང་བྱས། སྐབས་ཏེན་ཕྱགས་འཕེར་ཡོང་
 བར་དམིགས་ཏེ་ཕྱགས་དང་། འཕེ་ལར་ས་གཏོང་ཁྲངས་ཁག་ལྷུག་པར་
 བཏང་བས། དོན་སྟོང་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ས་རྟེ་ཤིང་ཕྱགས་སོགས་
 རྒྱ་འགྲོའི་རེགས་དང་། ལས་མའི་སྐྱེ་ཕོགས་སོགས་འགྲོ་གོན་ཁག་ཁྲོན་
 གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པའི་ཏེན་སྟོར་ཉིས་འབྲུམ་བཀལ་ཙམ་སོང་། ཏེན་
 བཞེངས་བཟོ་ལས་པ་འགོ་བྱེངས་མི་བདུན་ནས་ལས་རྒྱན་ལོ་གཅིག་
 དང་ལྷ་བ་དགའི་ཁོངས་གོང་གསལ་སྐྱེ་ཏེན་ནམ་གསུམ་བཞེངས་བསྐྱབ་

ལེགས་པར་ཁྱས་ཤིང་། རྒྱ་རྒྱ། གསེར། དངུལ། ཟངས། དངུལ་ཁྲ།
 རྒྱ་རྒྱ་ཁོངས་པ་ལམ་གྱིས་གཙོས་པའི་ཕྱ་རིགས། ལུ་ཏིག་གཡུ་བྱར།
 གཟི། བཟོ་པའི་ལས་ལྷ། ཟུར་གསོས་སོགས་འགོ་ཆ་ཡོངས་རྩོགས་
 རགས་བཅིས་གྱིས་བཞུགས་པའི་ཏིན་སྒོར་འབྲུམ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་སོང་
 འདུག སྒོར་གྱི་བཀོད་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། བཙུད་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་ཁྲ་
 བཅས་གསར་བཞེངས་འགོ་ཆ་ཁྲོན་བཞུགས་ཏིན་སྒོར་ལྷ་འབྲུམ་ལྷག་
 ཙམ་སོང་བའི་ཁོངས་སུ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ཁྲ་ཁྲོན་
 ལ་ཆེད་དམིགས་ཞལ་འདེབས་དངུལ་དངོས་ཕུལ་འབྱོར་བྱུང་བ་ཁྲོན་
 བཞུགས་ཏིན་སྒོར་ ༣༡༣༧༠༠༡༠༠ ཟིན་པ་སྒྲིན་གཏོང་ཐོག་ཁ་ལོངས་
 ཏིན་སྒོར་ ༣༤༢༡༠༠༡༠༠ དགོས་པ་འདི་གར་གཞིས་བྱས་པོད་མི་
 འདས་གསོན་ཁག་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་བྱ་དངུལ་དངོས་རིམ་འབྱོར་བྱུང་
 བ་རྣམས་སྒྲིན་གཏོང་བྱས་ཡོད།

དེ་ལྟར་གནས་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་རྒྱ་ཁྲ་དང་བཞུགས་པར་
 བཅས་པ་གསར་དུ་བཞེངས་ཏིན་མ་དཀར་བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་པོ་རི་
 རྟེན་ཅིག་འདུ་བྱས་པ་འདིས་མཆོན་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་ཙུ་
 རྣམས་སྒྲིགས་གཅིག་དུ་བཞུགས་པའི་མཐུ་ལ་བཞུགས་ནས། རྒྱ་སྒྱོར་བ་
 འདས་གསོན་འབྲེལ་སྒྲིབ་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ཨར་ལས་རྒྱ་རྒྱ་
 བཞེངས་དོད་མ་ལས་བྱེད་དོད་ཤིང་དམངས་ཁུལ་སོགས་ཚུལ་འདིར་སྒོ་
 གསུམ་ངལ་འཁྱར་དང་ལེན་བྱེད་པོ་རྣམས་གྱིས་མཆོན། མཐོང་ཐོས་
 དན་རིག་གི་འགོ་བ་མཐའ་དག་ཆེ་རབས་ཀྱན་དུ་འཕགས་མཆོག་
 འཛིག་རྒྱ་རྒྱ་ཁྲ་ཁྲོན་གིས་རྩོམ་སྐྱབས་བྱུངས། རིས་འབྲུང་བྱུང་སེམས་
 ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་། རིམ་གཉིས་ལམ་གྱི་བཞུད་པ་སྐྱར་དུ་རྩོགས་

ནས་སློབས་བརྒྱ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་བྱུང་འདུག་དོན་མེད་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་
འཕང་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པ་དང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་མི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་
དམར་རྩ་མོའི་བཅོན་དབང་ཆེ་གཡོག་ལས་ལྟར་དུ་གྲོལ་ཏེ་འགྲོ་བ་མིའི་
རིགས་གཞན་དག་དང་སྐལ་མཉམ་རང་དབང་གི་དགའ་སྟོན་ལ་སྦྱོར་
བྱུང་། འཛིག་ཏེན་ཀྱན་དུ་ནད་ལྷག་འབྲུག་ཚོད་སོགས་མི་མཐུན་ཀྱང་
ཆོགས་ཞི་ཞིང་། འགྲོ་ཀྱན་མངོན་གཟུགས་བདེ་སྦྱོར་གྱི་འཆོ་བ་བཟང་
པོར་སྦྱོར་བ་བཅས་ཀྱི་བསྟོ་སྟོན་མཆོམས་སྦྱོར་བྱུགས་དག་དུ་བགྱིས་
ཡོད་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག ཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉིད་
དཀར་ཆག་དང་། སྟོན་ཆོག་འདི་ནི་ལགོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཐམས་
ཅད་མཆོན་པ་མཆོག་གིས་མངོན་པའོ།

༣། རྒྱལ་གྲུ་ཆོང་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྦྱོང་།

གངས་ཅན་སྤྱ་གཅིག་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པ་སྟོ་སྟུ་སྦྱང་རིམ་གྱོན་
རྒྱལ་གྱི་འཕྱོན་ལས་དང་། ཕྱགས་རྗེའི་ཞོ་གས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་
པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟུའི་གམ་བཅར་རྒྱལ་པར་རྒྱལ་བ་པན་བདེ་
ལེགས་བཤད་སྦྱོང་ངམ། རྒྱལ་གྲུ་ཆོང་ཞེས་མཆོན་སྟུན་གྱི་གྲགས་
པ་སྦྱོགས་གྱི་བྱ་མོའི་མཐའ་གྱུར་བྱུང་པའི་གྲུ་ཆོང་འདི་ཉིད་ནི། ལྷ་རྒྱལ་
མཆོག་སྟུ་སྦྱང་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་དགའ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་སྦྱི་
ལོ་ ༡༥༠༧ ལོར་མངའ་དྲགས་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཆོས་འཁོར་
རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཐོག་མར་དབུ་ཚུགས་
ཤིང་། ལྷ་རྒྱལ་བ་དགའ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་དགོན་བདག་གནང་གཞིའི་བྱུང་
འཕགས་གྲུ་ཆོང་ལྷ་ཡོད་པ་ནི་མངའ་རིས་གྲུ་ཆོང་དང་། དྲགས་པོ་གྲུ་
ཆོང་། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ། པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྦྱོང་། རྒྱར་པ་གྲུ་
ཆོང་བཅས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཞིག་ཡིན།

ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྟུང་མཆོག་སྐྱེས་པ་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་མཆོ་མཆོག་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་བྱི་ལོ་སྟེ་བྱི་ལོ་ ༡༥༥༩
ལོར་འབྲས་སྐྱུངས་གསང་སྟགས་པོ་བྱང་དུ་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། ཐོག་མའི་
དེན་འབྲེལ་གྱི་སྟེང་དུ་ལྟུང་དབང་མཆོག་གིས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་གྱི་བཀའ་ཆོས་ཆོས་ཐུན་གཅིག་གནང་ཞིང་། གྲ་
ཆང་གི་མཆན་དུ་འང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་ཞེས་མཆན་གསོལ་
གཟེངས་བསྟོད་བཀའ་དྲིན་སྦྱུལ། གཞན་ཡང་བེ་སེར་ལས། ས་འབྲུག་
གི་ལོ་མཇུག་ལ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་འཇུགས་པ་གནང་ཞིང་།
དེར་ཨལ་ཐན་ཀྱི་ལོ་པོའི་ཆོ་སྐྱབ་ལ་དམིགས་ནམ་ཀྱི་ལོ་མའང་བཅུ་གསུམ་
སེར་འབྲས་ཀྱི་ལོ་སོགས་ཀྱི་གདན་ས་རྗེ་དགེ་འདུན་ཀྱི་མཆོ་ལྟར་
བསྐྱུངས་ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་ལྟུང་དབང་སྐྱེས་པ་གསུམ་པ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་མཆོ་མཆོག་དང་། སོག་པོའི་ཀྱི་ལོ་པོ་ཨལ་ཐན་ནམ་གཉིས་
མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར་བས་ལྟུང་དབང་མཆོག་དང་། ཨལ་ཐན་ཀྱི་
པོའི་སྐྱེ་ཆེ་བསྐང་བའི་ཆེད་གཙུག་ཏོར་ནམ་པར་ཀྱི་མའི་སྟོན་ས་ཆོ་ག་
སྟོན་སྐྱབ་མངོན་པས་ན། ནམ་ཀྱི་གྲ་ཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ།
རྗེས་སུ་སྐྱེ་ཞབས་གྲ་ཆང་ཞེས་ཀྱང་འབོད་སྟོལ་བྱུང་། དེ་བཞིན་བེ་སེར་
ལས་ནམ་ཀྱི་གྲ་ཆང་ནི། རྗེ་བླ་མ་སྤྱིད་ཞིའི་གཙུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་འཕྲུ་
པ་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱེ་བ་བཞེས་དུས་ཏོར་སེ་ཆེན་ཀྱི་ལོ་པོས་འབྲེལ་ཆེན་
གསུམ་གྱི་མཐའ་མར་གོས་ཡུག་ནག་པོ་བདུན་གྱི་མཐར་དཀར་པོ་
གཅིག་ཕྱེལ་བས་འདི་ནས་སྐྱེ་བ་བདུན་བར་མི་ཕྱད། དེ་རྗེས་ཁྱིད་ཀྱི་
པོ་གསེར་གྱི་མིང་ཅན་དང་། དེད་ཆུ་ལས་བྱས་པའི་མིང་ཅན་དུས་
མངལ་ནས་འགོ་དོན་ཀྱི་ཆེན་པོ་བྱེད་གསུངས་པ་སོགས་ལྟར་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཐོག་དུ་བབས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོ་

མཆོག་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོས་སོག་ལྷལ་དུ་གདན་དྲངས་དུས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་
 ཆོངས་ཀྱང་ནམ་རྒྱལ་གྲ་ཆོང་ལ་དགོ་ལྷགས་ཀྱི་ས་གར་འཇུགས་ཅིས་
 བྱས་ཏེ། དགོ་ལྷགས་ཀྱི་ས་གར་གེས་མཁན་བཅལ་བས་མངའ་རིས་
 བར་དུ་བཅལ་ཀྱང་རྩད་མ་ཆོད། ལྷ་ལྷ་ནས་རྒྱན་བྱས་ཏེ་བྱ་ལྷགས་ཀྱི་
 ས་གར་ཞིག་འཇུགས་ཅིས་ཡིན། འཕངས་པ་དེ་འདྲའི་ཐུག་ལེན་བྱ་
 པར་ཅན་ད་ལྟ་ཁྱི་སྐྱོར་བཅུ་གསུམ་ན་བཅལ་བས་ཀྱང་མ་རྟེན་རྒྱབ་འདུག
 ཁམས་ཕྱོགས་ན་ལེགས་པར་བཅལ་ན་རྟེན་གས་ཆེ་གསུངས་གིན་ཏུ་
 གཅེས་འདུན་ཆེ་བར་མཛད་སོང་། །ཞེས་གསང་བའི་ནམ་ཐར་དུ་
 གསལ་ལོ། ། བེ་སེར་ལས། རྗེ་ཆུ་མ་མཆོག་ཞིང་འདིར་ཐེབས་ནས་
 འཇིགས་བྱེད་ཆོར་ལྷགས་སོགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་
 རྒྱ་མཆོའི་དུས་གང་ཡིན་ནམས་གོང་འཕེལ་དང་གངས་ཅན་དུ་ཆོས་
 མིན་གདུགས་དཀར་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕན་བདེ་སྤེལ་བའི་དགོས་པ་བྱེད་
 པར་ཅན་ནི་རྒྱས་དབང་དུ་གཉིས་པ་ལས་དང་མཐར་བུག་ཀྱང་བུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོའི་དམིགས་འབྱེད་ཉི་ལམ་རིག་འཛིན་ཞལ་ལྷང་སོགས་ནང་དོན་
 རྒྱ་འགྱུར་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་རིང་ལྷགས་དར་རྒྱས་སྤྱུ་གྱུར་ཅིང་། སྐབས་
 དེར་ཨང་གི་དང་པོའི་ཡང་རྩེ་ཨང་མེད་གྲ་གངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་
 སྐྱོར་ས་གསུམ་ན་འགྲན་ཆེ་དང་བྲལ་བ་དེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༡། དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲ་ཆོང་།

དེ་ཡང་གྲ་ཆོང་འདི་ཉིད་ཐོག་མའི་བྱེད་པོ་དོན་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཅུན་ཀྱན་
 དག་འདོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མོ་
 སྤག་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༤༡༧ ལོར་གཙང་རྟ་ནག་ཏུ་སྐྱུ་འབྱངས། རྗེ་དགོ་
 འདུན་གྲུབ་ལས་ནམ་འགྲེལ་དང་། ལྷག་པར་རྗེ་གེས་རབ་སངས་ཀྱི་ལས་

འདུས་པའི་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་བཤད་ལུང་དང་། རིམ་ལུའི་དམར་བྱིད། རྩ་
 ཆེན་སྦྱོན་པ་དཔལ་བ་ལས་འདུས་པའི་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་འབྲེལ་མན་ངག་དང་བཅས་
 པ་གསུམ་ནས་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་རྩ་བ་ཤད་པའི་གསུང་འདུས་པའི་བསྟན་པའི་
 བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་དགྲུང་གྲངས་ཞེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༧༩ རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་པོ་སྟེང་ལོར་བྱེད་བསྟན་སྦྱོར་དང་།
 བྱེད་པར་ཡབ་རྩེ་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་མདོ་སྟེང་གསུང་ཀྱི་བསྟན་པ་གསེར་
 རྒྱུང་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་ཟུར་ནས་ཟུར་སྟེང་བའི་བྱེད་པ་བསྟེན་ཀྱིས།
 རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་ནང་ཉེན་བྱེད་དབང་རྩལ་བྱེད་མཁས་མ་དང་། མགོན་ཐང་རིན་པོ་
 ཆེ། ནང་མཆོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བཅས་ཉེན་སྟེང་བྱེད་མཁས་ཉེ་གནས་བྱེད་
 ཤེས་དང་བཅས་དབྱུང་སྟེང་སྟེང་གསུང་སྟེང་ཕེབས། ཐོག་མར་དཔོན་སྟེང་
 དྲུག་དང་། དེ་ནས་སྟེང་གསུང་བྱེད་པའི་གསུང་བ་འདུས་པའི་རྩ་
 བྱེད་པའི་མཉམ་པས་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་འཆད་ཉེན་འཕེལ་བའི་ཉེན་འབྲེལ་
 ལེགས་པར་འབྲིག། དེ་ནས་ལྟར་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སངས་ཤེས་བསྟན་
 པའི་སྟེང་པོ་དཔལ་གསུང་བ་འདུས་པའི་བསྟན་པ་སྟེང་བའི་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་
 རྩེ་དང་ཤེས་ཤེས་ལུང་བསྟན་དབྱུང་སྟེང་དུས་སྟེང་བཅས་པར་
 གཟིགས་ཏེ། རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་ལོ་དྲུག་པའི་ཤིང་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་
 རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་འདི་ཉིད་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྩ་བ་ཤད་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཤད་པའི་གསུང་བ་འདུས་པའི་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་བཤད་པ་བཙུགས་
 ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་གྱི་ཆོགས་རྩེ་ཆེར་དང་། བཤད་སྟེང་གོང་
 འཕེལ་དུ་གྱུར་ཏེ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྩེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སངས་གོང་།
 རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་ཆེན་སྦྱོན་པ་དཔལ་བ་གསུམ་ཀྱི་ནམ་ཐར་བཟང་པོ་མ་ཉམས་པ་
 བཟུང་ནས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་དགོངས་དོན་བཞིན་འདུལ་བྱེད་མཁས་
 གཙང་ཞིང་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་འཆད་ཉེན་ལོ་བཙུགས་ཀྱི་བར་བསྟེངས་པས་

མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུ་གྲ་ཚང་ཞེས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་པ་འདི་བྱང་བ་ཡིན། ཅམ་ཞིག་ཚུ་མདའ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་ཚུས་
 འཛིག་ཉན་ཆེན་པོ་བྱང་སྟེ། སྟེ་པ་སྦྱིད་ཤོད་པས་ཕོ་ཉའི་བཀའ་ཡིག་
 འབྱོར་བ་དང་འཆད་ཉན་མནན་སྦྱོར་གྱི་ཆོག་ཚུ་ཡི་སྟེང་དུ་བཅག་པར་
 བྱ། ཞེས་གསུང་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་བྱང་བས་རྟགས་རྟེན་ལེགས་
 འགྲིགས་བྱང་། དེ་ནས་ཆོས་མཆོམས་བཞག་པ་དང་། རྗེ་ཉིད་ནས་
 དུག་ཅུ་མ་ཕུག་ཏུ་བཞེས། སྦྱིད་ཚུའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཏེ་རྗེ་འཕྲུལ་གྱིས་
 ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་གཞོན་སྟོགས་སུ་དུག་ཅུ་མ་གནད་སྟོན་འཕང་རྒྱ་
 གནང་བས་ལྷ་སའི་གྲོང་འབྲེར་ཚུ་ཡི་འཛིག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕན་རྒྱས་
 མངོན་གསལ་ཐོན་ཏེ་མི་བྲི་སྟོང་མང་པོ་སྟོག་གི་འཛིགས་པ་ལས་
 བརྒྱབས་པའི་ལེགས་འབྲུལ་དུ་གཞུང་ས་མཆོག་ནས་ར་མོ་ཆེ་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པར་བཅས་པ་རྟེན་སྐལ་དུ་སྤུལ་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་ར་མོ་ཆེ་ལ་
 དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུ་གྲ་ཚང་གི་གདན་ས་མཛད་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ལོ་རྒྱུས་ནང་མ་གྲགས་པའི་བསྟན་དག་རྒྱ་
 དམར་གྱིས་བོད་ས་ཡོངས་ལ་དུག་གཞོན་དམ་ཐོས་བྱས་རྒྱུན་ལགོང་ས་
 ལྒྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རང་རིགས་ཆོག་འབྲུལ་བཞུལ་བ་
 བཅོན་བྱོལ་དུ་འཁོད། སྐབས་དེར་ལྷང་པ་རྒྱས་མེད། སྐད་བདེ་འཕྲོད་
 མིན། གནམ་གཤིས་ཆ་གང་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་
 ཡང་། ལགོང་ས་མཆོག་གི་ཡང་དག་པའི་དབུ་བྲིད་ལམ་སྟོན་འོག་ཐོག་
 མར་རང་གྲའི་དགེ་འདུན་པ་ ༡༩ ཉལ་ཏོར་དུ་སྦྱོབ་གསའི་གསལ་
 ཐོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་མོ་བཟོ་གྲའི་ཕུག་ལས་དང་། མཆོན་མི་རྣམས་

སྒོལ་བཟང་པོ་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་སྐྱོད་བྲིད་དང་། ཆོས་ཐོག་སོ་
 སོའི་བྱེད་སྒོ་ནམས་ཆད་ལྷས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་རྒྱུད་
 འགེལ་ཆེན་མོའི་འཆད་ཉན་མི་ཉམས་རྒྱུན་གནས་བྱུང་པ་ནི་བསྟན་པའི་
 མཛད་རྗེས་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་རང་གཞུང་
 ནས་ལམ་སྟོན་འོག་གནས་སྐབས་གཞིས་ཆགས་འབྱམ་ལ་བསྟན་སྐྱོད་ཏུ་
 གནས་སྒྲིམ་མཛད། དེ་ཡང་ལོ་ངོ་སྤྲུམ་རྩ་ཉི་བར་གནས་དེར་བཞུགས་
 རིང་ཁྲལ་དེའི་མི་མང་དང་གཞིས་ཆགས་སོགས་ལ་ཆོས་སྤྱི་ཀྱི་གང་
 ཐད་ནས་ཕན་ཐོགས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་ཡབ་རྗེ་ཡུལ་བ་
 ཙོང་ཁ་པའི་མདོ་རྒྱགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ཆེད་
 བྲ་ཆོགས་འཕེལ་བ་དང་། ཡུལ་ས་མཆོག་གི་གསུང་གི་བདུན་ཅི་ངོམ་
 མེད་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལྷན་བཟང་གི་གོ་སྐབས་དང་། ལྷག་པར་ཡུལ་
 ས་མཆོག་ལ་ཆེས་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཉོར་པེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་
 ཉགས་འབྲལ་བཞེས་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་སྐྱོད་དེ་ས་ར་མོ་
 ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་ལེགས་བྱུང་
 ཐོག་དགེ་འདུན་འདུས་མང་ནམས་དེ་སར་གནས་སྒོས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཆེན་
 ཀྱན་དགའ་དོན་བྱུང་ནས་ད་ལྟའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་དཔལ་
 བཟང་མཆོག་གི་བར་རྒྱུད་འགེལ་ཆེན་མོའི་འཆད་ཉན་དང་ཟབ་ལམ་
 རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་བཞིན་
 པའི་ཐོག་ ཡུལ་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་ཐུས་དང་། ལྷག་
 པར་ཡུལ་ས་མཆོག་ནས་དོལ་རྒྱལ་བསྟན་གསོལ་སྤང་སྤང་བྱ་སྟོབ་གལ་
 ཆེའི་བཀའ་སྟོབ་ཕེབས་སྐབས། བྲ་ཆོང་འདི་ཉིད་ནས་ཐུར་མཛད་ཡེ་
 བེས་མགོན་པོ་དཔང་ཏུ་གདན་དྲངས་ཏེ། དོལ་རྒྱལ་བསྟན་གསོལ་བྱེད་

མི་ནམས་དང་ཁ་དང་ཁ་སྤུའི་དབྱེ་མཆམས་གསལ་པོར་སྤྱེས་ནས།
བཅན་བྱོལ་དུ་གནས་པའི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་མཐའ་དག་གི་མིག་དཔེར་
བལྟ་འོས་པར་གྱུར་ཡོད། གཞན་ཡང་ལོ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱོད་དང་།
བོད་བསྐྱོན་སྤྱིད་ཀྱི་བདེ་གནས་སྤྱད་ཞབས་རིམ་ཇི་དགོས་རང་གཞུང་
ཆོས་རིགས་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་དུ་ས་ནས་དུས་སུ་
སྐབ་བཞིན་པ་བཅས་སོ།།

༤། རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་བཅུད་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠
ལོར་གདུག་རྩལ་ཅན་གྱི་དམར་གྱིས་བྲིམས་འགལ་ཐོག་ནས་བཅན་
འཛུལ་གྱིས་བོད་ལྗོངས་ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་དབང་དུ་མ་བསྐྱུས་
པའི་བར་བོད་དེ་ཉིད་རང་དབང་རང་བཅན་གཙང་མའི་ཐོག་གནས་པ་
ལས་སྤྱི་མི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ལྟ་མོ་ཙམ་ཡང་བྱུང་མེད། བོད་རྗེ་སྐུང་དར་མའི་རྗེས་བོད་ཁམས་སེལ་
བྱར་འཐོར་ནས་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་མ་བྱུང་གི་བར་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་ལྷོད་ཞིག་སོང་བའི་མཇུག་མཆམས་ཤིག་ནས་བཟུང་ལྷུ་ལ་དབང་
སྐུ་སྤྱོད་ལྟ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མངའ་
དབང་གིས་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་མ་གྱུར་གྱི་བར་བོད་ཀྱི་ཆབ་
སྤྱིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ནམས་བོད་མི་ནང་ཁྲལ་པན་ཚུན་དབང་ཤུགས་ཀྱིས་
འཕྲོག་རེས་བྱེད་རྒྱུའི་དོན་དུ་ཉེ་འཁོར་བྲིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཤོར་སོག་
དང་རྒྱ་ནག་སོགས་ནས་དྲག་དམག་གི་སློབས་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱལ་གཉེར་
སྤངས་པ་ཙམ་རབས་དང་རིམ་པ་བྱུང་བ་ལས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་གི་རྒྱལ་
སློན་དང་། དམག་དཔོན། རྒྱ་ཆབ་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཆབ་
སྤྱིད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པ་གཏན་ནས་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་ཀྱུ་དམར་གྱིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་བཅན་
བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་མིའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་
བྱས་ངན་སྒྲ་ཆོགས་ཐོག་ནས་བྱལ་མེད་དུ་བཟོ་བཞིན་པ་ཡིན། བོད་རང་
དབང་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སོགས་བསྐྱར་
གསོ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཤགོང་ས་ཤུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལྷ་
ན་མེད་པའི་བྱགས་བསྐྱེད་སྒྲིན་ལམ་དང་མཛད་འཕྲིན་བཅས་གྱིས་བཅན་
སྤྱོད་ནང་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གསར་གཏོད་དང་སྐྱགས་བོད་གཞུང་གི་
ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་། གཞིས་ཆགས། སློབ་གྲྭ་ཆོས་སྡེ། བཟོ་ལས།
རིག་གཞུང་བསྐྱི་གནས་སོགས་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་གས་
གང་ས་ནས་ཡར་རྒྱས་ཆེས་ཆེར་འགོ་བྱས་སུ་ཡོད།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་སྒྲིང་།

ཤུལ་མེད་ཤགོང་ས་ཤུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རང་རེའི་བཅན་
སྤྱོད་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་རབ་བྱུང་སློབ་ཕྲག་ཁྲིད་ནས་སློབ་
གྲྭ་ཐོན་རྗེས་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་ཞིག་གི་སྒྲིན་ལམ་མཆོན་ཉིད་རིགས་པའི་
ཐོག་ནས་ནང་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་སྐྱུང་བཅོམ་བྱེད་འདོད་ཡོད་པ་ནམས་
གྱི་ཆེད་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་ཆོས། རིག་གཞུང་།
བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་བཅས་ལ་ཕན་ཐོགས་སྤེལ་བཅས་ལ་དམིགས་ཏེ།
བོད་གཞུང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་སློབ་ཕྲག་དོན་གཉེར་ཅན་རབ་བྱུང་གངས་
༡༩ སྐོར་ཞིག་བརྒྱ་རུབ་གནང་སྟེ། གང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་འབྲུངས་སྐར་དང་
སྐབས་བསྐྱེན་གྱིས་ ༡༩༥༩ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༦ ཉིན་བཞུགས་སྐར་
ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྡིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་རིགས་ལམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་བསྐྱུངས་ཏེ་ཤེས་འཛིན་ལྷག་བསམ་གྱིས་

ཕྱག་པའི་མ་སྐ་རི་སློབ་གྲ་ཆེ་མོའི་ཆོས་དགེ་མཁས་དབང་སློབ་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་མཚོག་དབྱ་དགེ་གཅིག་ཕྱོགས་སྐ་བསྐྱོབ་ཞག་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས།
རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་བྱུང་ནས་ལོ་
གསུམ་བར་ཕྱིའི་མཐུན་ཁྱེན་ཆེས་ཞན་པ་ཡོད་ནའང་དགེ་སློབ་ཡོངས་
ནས་དཀའ་ངལ་ལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་རང་འབྲིའི་སྐབས་བབས་ལས་
འགན་ཐོག་འབད་བཅོམ་དྲུང་བསྐྱེད་གནང་། ལྷག་པར་དབྱ་དགེ་མཚོག་
ནས་ལྷག་བསམ་སྤྱིང་སློབས་ཆེན་པོས་ལགོ་འཁུར་མཚོག་གི་བཀའ་
དགོངས་དང་ལེན་ཀྱིས་གང་གི་སྤྱན་རླུང་ཇི་ལྟར་དམ་བཅའ་ལྟལ་བ་
ལྟར་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་སློབ་འབྲིད། མཐུན་ཁྱེན་
བཅས་པ་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སློབ་ནས་དཀའ་ཆོགས་ཡོངས་རྫོགས་ཁྱད་དུ་
བསད་དེ་ཐབས་མཁས་ངང་ལྷག་བསམ་སྤྱི་ངལ་ཆད་མེད་ཀྱིས་བཀའ་
དྲིན་བསྐྱུངས་པས་ལོ་རེ་བཞིན་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་ཉིད་རྒྱ་སྐྱེད་ཕྱིན་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་ཁྱེན་ཡང་རེ་བཟང་དུ་ཕྱིན།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཡན་ལག་སྟོར།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་བྱུང་ཁོངས་མཐོ་སློབ་དང་སློབ་གྲ་སོགས་
གསར་འཛུགས་བྱེད་ཆོག་པ་ལྟར་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁས་དབང་སློ་
བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་པ་
སྤེལ་གསོ་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཡོད།

༡༩༩༠ ཅམ་ནས་བཟུང་བོད་གཞུང་གི་བྱུང་ཁོངས་སློབ་གྲ་
ཡོངས་ལ་བོད་དགེ་ཆེས་དཀོན་པའི་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེ་ཡོད་པ་བསལ་
ཆེད་དང་། བོད་ཀྱི་རྩ་ཆེའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་བཅས་ས་ཁྲལ་
གང་སར་དར་བྱུང་གཏོང་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་དམིགས་ཏེ་

རྟ་རམ་ས་ལ་འཛིན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ས་གནས་ས་རྩ་ཞེས་པར་མཐོ་སྒྲོབ་ཁང་
 ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དེ་ཉིད་ ༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩
 ཉིན་པོར་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་དང་བཀའ་སློན་གྱི་པ་
 མཆོག་གིས་གཙོ་སྐྱོད་བཀའ་སློན་དང་སྤྱི་འཐུས། པོད་གཞུང་ལས་ཁུངས་
 མ་ལག་གི་འགན་འཛིན་དང་དྲུང་ཆེ་ནམ་པ། ཚོགས་པ་ཁག་གི་འགན་
 འཛིན། སྒྲོབ་གྲྭ་ཁག་གི་དབྱུང་འཛིན་སོགས་འདུ་ཚོགས་ཆེན་པོའི་དབྱུས་
 ལྷན་པོའང་ས་ལྗོངས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབྱུང་འབྱེད་བཀའ་བྱིན་
 བསྐྱབས་པ་ནས་བཟུང་སྒྲོབ་གཉེར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོས་པོད་ཀྱི་སྐད་
 ཡིག་དང་རིག་གཞུང་བཅས་ལ་ཆད་མཐོའི་སྒྲོབ་གཉེར་དང་སྦྱོང་བཟུང་
 མཐར་ཐོན་གྱིས་གཞུང་དང་མི་མང་ལ་ཕན་ཚུབས་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་
 བཞིན་པ་དང་། མཐོ་སྒྲོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ཆ་ཤིན་ཆ་ཆང་བ་ཡོད་པ་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ལ་བརྟེན། ༢༠༠༩ ལོར་དཔལ་ལྷན་པོད་གཞུང་
 ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཡིག་
 ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བའི་པོད་ཀྱི་
 མཐོ་སྒྲོབ་རྩན་གྲགས་དང་དོན་ཕན་ལྡན་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

རིགས་ལམ་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་གི་རྩ་བ།

རིགས་ལམ་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པའི་མིང་ལྗོངས་ལྗོངས་མཐོན་
 ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་། རིགས་ལམ་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་ལ་ལ་
 ལས་རིགས་ལམ་སྒྲོབ་གྲྭ་ཞེས་པ་དང་། ལ་ལས་མཆོན་ཉིད་སྒྲོབ་གྲྭ་ཞེས་
 པ། ཡང་ལ་ལས་མཆོན་ཉིད་གྲྭ་ཆང་ཞེས་པ་བཅས་དགའ་ཞེན་ཆེན་
 པོས་འཕོད་སྒྲིལ་ཡོད། གཙོ་བོ་ལྗོངས་ལྗོངས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 གི་སྒྲིན་མེད་པའི་བཀའ་དགོངས་དང་དབྱུང་གི་དམ་པ་མཁས་དབང་

ནན་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཡང་དག་པའི་ལམ་སློན་འོག་བོད་ཀྱི་
 ཆོས་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་དད་གྲུས་གཅིག་མཚུངས་ལྷུ་བའི་ཐོག་ནས་
 རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན།
 གོང་ས་མཚོག་གི་བཀའ་དགོངས་དང་བོད་གཞུང་གི་ལམ་སློན་ཡང་
 དག་པའི་འོག་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་དང་མི་རིགས་ལུང་ཆན་རིས་མེད་
 ཏུ་བརྩི་མཁན་གྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་
 མདོར་བསྡུས་ན་གོང་ས་མཚོག་ཆེན་པོ་མཚོག་རིགས་ལམ་
 སློབ་གཉེར་ཁང་ཏུ་འཁྲུགས་པའི་ཐོག་མར་བསྐྱེད་ས་སྐབས་དགེ་སློབ་
 ཡོངས་ལ་བཀའ་སློབ་བཀའ་དྲིན་སྦྱུང་བའི་ནང་ཏུ་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་
 གཉིས་གསུངས་པ་ལས་དང་པོ་ནི། གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་
 མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་ནས་མཐར་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་
 སྒྲིམ་པ་ཅི་གཅིག་གིས་ཆེ་དང་སྐྱབ་པ་མཉམ་པ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ། གཉིས་པ་
 ནི། གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་ནས་སྤྱི་
 ཆོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལས་དམ་སྒྲོར།

ལས་དམ་གྱི་ནང་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་ངས་དང་། བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་
 གསུམ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོས་རྒྱུགས་པར་ཡོད་པ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཐེག་པའི་ཡང་ཅི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ། ཐེག་
 གསུམ་གྱི་དམ་ཆོས་མཐའ་དག་ཆོས་སྦྱོང་བཅུ་ཉེ་སྟོན་ས་འཛིན་སྦྱོང་

སྒྲིལ་གསུམ་གྱིས་ནི་བསེལ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་བཙེ་བོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཏུ་དར་ཞིང་
ཡོད་པ་འཇོག་མེད་དུ་སྒྱུད་བཞིན་པ། བོད་ཀྱི་འགོ་བ་ཆགས་པ་ནས་
བཟུང་སྒྲེ་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་སྒྱུར་ཞིང་འཆོ་བ་
བཅས་མཆོན་པ་ཡོད།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞིའི་སྐོར།

རིགས་སློབ་མ་ལག་གཉིས་ཀར་བྱ་བ་པའི་སྤྱི་བྱ་བ་སྒྲིག་གཞི་དང་མ་ལག་
སོ་སོའི་སྒྲིག་གཞི་བཅས་ཡོད། སྒྲིག་གཞིར་སྒྲིན་འཕྲི་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་
དགོས་རིགས་དང་རིགས་སློབ་མ་ལག་གཉིས་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཁག་
སྤྱི་བྱ་བ་འཛིན་སྒྱུར་ལྷན་ཆོགས་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་གི་ཡོད། རིགས་
སློབ་མ་ལག་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བྱ་བ་དང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་དོན་གལ་
ཆེའི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ལྷན་
སེང་ཕུལ་བ་དང་སྒྲགས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྒྲིན་ཁྲུས་ཏེ་ལག་ལེན་འགོ་ལ་
ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་གར་གྱི་བྲིམས་ལྟགས་ལྟར་དེབ་སྒྲིལ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་བྲིམས་ལྟགས་ལྟར་དེབ་
སྒྲིལ་བྱས་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཟད་ཕྱི་རྒྱལ་རིགས་དངུལ་ཡང་ལེན་ཆོག་
པའི་བཀའ་འཁྲུག་ཡོད་པའི་ཁར་ཅིས་བྲ་ཡོངས་རྒྱ་གར་གྱི་
བྲིམས་ལྟགས་ལྟར་བཟོ་ཉར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རིགས་སློབ་མ་ལག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དང་ལས་བྱེད་བརྒྱ་
བཞག་གནང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

པ་ཤོང་ས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཞིང་ག་ཤེགས་དམ་པ་
 མཁས་དབང་སློབ་ཐང་གྱ་མཆོ་མཆོག་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
 འགན་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་
 ཁང་ནས་སློབ་གཉེར་ཐོན་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་དབྱ་འདུལ་ལགས་
 རིགས་སློབ་ཀྱི་འགན་འཛིན་གཞོན་པར་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་ཡིན།
 བཀའ་ངོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཁས་དབང་སློབ་ཐང་གྱ་མཆོ་མཆོག་སྐུ་
 གཤེགས་པའི་རྗེས་རིགས་སློབ་ཀྱི་དཔེ་བྲིད་སློབ་དཔོན་བགྲམ་པ་དགེ་
 བཤེས་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་རིགས་སློབ་ཨ་མའི་འགན་འཛིན་
 དུ་བསྐོ་བཞག་བསྐྱུལ། རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་
 དང་འགན་འཛིན་གཞོན་པ་སྤྱི་ལོ་དེ་དག་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་
 མ་ལག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་གཞོན་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་པ་ཡིན། ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྤྱི་དང་སློབ་སྤྱི་
 གཞོན་པ། རིགས་སློབ་མ་ལག་གཉིས་ཀའི་སློབ་དཔོན་དང་ལས་བྱེད་
 བཅས་ཡོངས་རྫོགས་རིགས་སློབ་མ་ལག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འཛིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱན་
 ཆོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་སྡོན་སོང་ཐོག་རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་
 ནས་བསྐོ་བཞག་གནང་གི་ཡོད། མ་འོངས་པར་རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁྱབ་སྤྱི་ག་
 གཞི་ལྟར་རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁྱབ་འཛིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱན་ཆོགས་ནས་རིགས་སློབ་
 འགན་འཛིན་གྱི་འོས་མི་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་གཞུང་ཕུལ་བའི་ཁོངས་ནས་
 གཅིག་པ་ཤོང་ས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རིགས་སློབ་སྤྱི་ཁྱབ་
 འགན་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་བཀའ་ངོན་བསྐྱུལ་གྱ།

སློབ་འབྲུག་དང་སློབ་གཉེར་བའི་གྲངས་འཛོར།

དེང་སྐབས་ལོ་གཉིས་གསུམ་གྱི་མཆོམས་སྤྱི་ཆ་རྒྱུན་ཆོང་བའི་སློབ་

གཉེར་བ་གྲངས་ ༡༠ གློ་འཁྱིལ་གསར་འཛུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གློ་བ་
གཉེར་བ་གང་ཞིག་འཛིན་གྲུ་བཅུ་པ་ཐོན་པའི་ལག་འཁྱེར་ཡོད་ན་ཚུད་
རྒྱལ་ས་གཏོང་མི་དགོས་པར་ཐད་ཀར་འཛུགས་བཞེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་
འཛིན་གྲུ་བཅུ་པའི་ལག་ཁྱེར་མེད་རིགས་ནམས་ཚུད་རྒྱལ་ས་ངེས་པར་
དུ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། གློ་བ་གཉེར་ཁང་འདི་ནི་དགོན་པ་གྲུ་ཆང་ཁག་
དང་མི་འདྲ་བར་གློ་བ་གཉེར་མཐར་ཐོན་ཟིན་མཆོམས་གློ་བ་གཉེར་ཁང་
ནས་ཐོན་ཏེ་འགོ་དགོས་པ་ལས་ཐུ་མཐུད་གནས་སྡོད་མི་ཆོག་པ་ཡིན།
དེར་སྐབས་མཆོན་ཉིད་རིགས་པའི་སློ་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གློ་བ་གཉེར་
བྱེད་མཁན་སྤྱི་ནང་མི་རིགས་བསྐྱེད་སྤེལ་གྲངས་ ༡༥༠ གློ་འཁྱིལ་

སྤྱི་གཞི་བྱེད་སྤེལ་སྐོར།

རིགས་ལམ་གློ་བ་གཉེར་ཁང་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
གཙོ་བོ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་རྩ་བྱེད་སྤེལ་
དང་མི་འགལ་བར་སྤྱང་བཅི་དང་། ནང་བྱེད་སྤེལ་ཐོག་སྤྱི་གཞི་གཞི་བྱེད་
ཡོད་ལྟར་གློ་བ་གཉེར་གྱི་བྱེད་སྤེལ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་གཞི་བྱེད་སྤེལ་དམ་ལ་
འཇམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་གློ་བ་གཉེར་བ་ཡོངས་ནས་དང་བ་ཆེན་པོས་
བཅི་སྤྱང་བྱེད། སྤྱིར་གློ་བ་གཉེར་བའི་སྤྱི་གཞི་བྱེད་སྤེལ་ཡོངས་རྒྱུ་གས་དག་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱངས་འཛིན་འོག་འགོ་དགོས། འོན་ཀྱང་སྐབས་རེ་དག་བསྐྱེད་
ཀྱིས་ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་པའི་རིགས་བྱུང་ཆེ་འགན་འཛིན་བགྲུས་གཞིན་
ནམ་གཉིས་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་བ་དང་། ཅི་སྤྱི་འགན་འཛིན་ནམ་
གཉིས་ནས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་སྤྱི་གཞི་བྱུང་ཆེ་སྤྱི་བྱུང་འཛིན་སྤྱི་ལྷན་ཆོགས་
ནས་ཐག་གཅོད་གནང་གི་ཡོད།

གློ་བ་ཆེན་དང་འཛིན་གྲུ་རྒྱལ་ས་སྤྱི་བྱེད་ལག་འཁྱེར་སྐོར།

ཞིང་ག་ཞེགས་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཁའ་དབང་སློབ་བཟང་གྱུ་མཆོ་མཆོག་གིས་སློབ་ཆན་དང་སློབ་བྲིད་བྱེད་སྤྱོད་གས་སློག་གཞི་བཅས་གནང་དུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་གནང་སྤངས་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་དེད་དུས་ཀྱི་འཛིན་སློབ་བྱེད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཐོག་མའི་ལོ་གས་རིང་དབྱ་དགེ་དམ་པ་མཆོག་གཅིག་ཤུས་འཛིན་གྱ་ཁག་འགའ་གས་ལ་སློབ་བྲིད་གནང་དགོས་པར་བརྟེན། གཙོ་བོ་དབྱ་དགེ་མཆོག་གི་དེ་ལྟའི་སློབ་གོམས་དང་བསྟུན་པའི་ཐོག་དགེ་སློབ་དབར་དཀའ་ངལ་འཕར་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སློབ་ཆན་གྱི་རིམ་པ་ཕལ་ཆེ་བ་འབྲས་སྤངས་སློག་སལ་སློབ་གྱུ་ཆང་གི་སློབ་ཆན་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གྱ་རྒྱས་སྤྱིན་ཏེ་དེད་སྤངས་འགོ་བསྟུས་གྱ་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་ཀ་པོ་དེ་ལྟའི་ཐོག་དུ་སྤྱི་འབྱུར་རྩིང་མ་དང་མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད། དཔལ་ས་སྤྱི་བཅས་རིས་མེད་ཆོས་རྒྱུད་ཁག་གི་རང་གཞུང་། གསང་སྤྱོད་སྤངས་བཅས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྱོད་སྤངས་དང་བཅས་པའི་སློབ་ཆན་ཆ་ཆང་ཞིག་འཛིན་གྱ་སོ་སོར་ཆ་བགོས་བྱས་ཡིད།

> རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཐོག་མར་སློབ་གཉེར་བ་གསར་དུ་འདུག་བཞེས་བྱུང་འཕྲལ་གཞུང་ཆེན་སྡོན་འགྲོའི་འཛིན་གྱར་སློག་ཞུགས་ཀྱིས་རིགས་ལམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་བསྟུས་གྱ་དང་། སློ་རིགས། ཉགས་རིགས། གྲུབ་མཐའ་བཅས་སློབ་ཆན་ཆ་ཆང་ལོ་གཅིག་གི་ནང་སློབ་གཉེར་ཆར་བ་དགོས། རྒྱགས་སློབ་ནི་ཙོད་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏོང་དགོས། རྒྱགས་སློབ་འདི་འབྲོད་ནའང་ལག་འབྲེར་དམིགས་བསལ་གནང་སློལ་མེད།

> གཞུང་ཆེན་སྡོན་འགྲོའི་འཛིན་གྱ་ཐོན་རིས་ཕར་སྤྱིན་འཛིན་གྱར་

ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན། སར་ཕྱིན་འཛིན་གྱར་ལོ་དྲུག་སློབ་གཉེར་བྱེད་
 དགོས། ལོ་དྲུག་པོ་དེའི་རིང་སར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་
 པའི་བར་གྱི་རྩ་བ་དང་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁག་དང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་བཅས་སློབ་ཆན་ཆ་ཆང་
 ལོ་དྲུག་ལ་ཆ་བགོས་ལྟར་སློབ་གཉེར་ཞིབ་ཐུག་སྤྲད་སྟེ་ཐོག་ཆར་བ་
 དགོས། ལོ་དེའི་སློབ་གཉེར་ཟིན་རྗེས་ལོ་དེའི་རྒྱུགས་སློབ་འབྲི་རྒྱུ་
 དང་ཚོད་རྒྱུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏོང་དགོས། སར་ཕྱིན་ལོ་རིམ་དྲུག་
 པའམ་མཐའ་མའི་རྒྱུགས་སློབ་སྐབས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དང་མི་འདྲ་
 བར་སར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་བར་གྱི་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་
 པ་ཁག་ཆ་ཆང་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་
 པ་བཅས་ལོ་དྲུག་གི་སློབ་ཆན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འབྲི་རྒྱུགས་ཁག་ལྟ་
 དང་ཚོད་རྒྱུགས་ཁག་གཉིས་བཅས་བསྡེམས་རྒྱུགས་སློབ་ཁག་
 བདུན་གཏོང་དགོས། རྒྱུགས་སློབ་ཀྱི་དེ་ཤོག་རྣམས་གདན་ས་ཆེན་
 པོ་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་མཁས་དབང་དགེ་བཤེས་རྣམ་པས་བཟོ་བ་
 དང་། ལན་ཤོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཨང་གི་སློབ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱུགས་
 སློབ་ལེགས་པར་འཕྲོད་ན་སར་ཕྱིན་རབ་འབྲུམས་པའི་ལག་ཁྱེར་
 ཐོབ་ཀྱི་ཡོད།

- > སར་ཕྱིན་རབ་འབྲུམས་པའི་རྒྱུགས་སློབ་འཕྲོད་ན་དབུ་མའི་འཛིན་
 གྱར་ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན། དབུ་མ་འཛིན་གྱར་ལོ་གསུམ་སློབ་གཉེར་
 བྱེད་དགོས། ལོ་གསུམ་པོ་དེའི་རིང་དབུ་མ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་པོ་ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་རྫོགས་མཆོམས་བར་ཆ་ཆང་གི་རྩ་བ་
 དང་དེའི་འགྲེལ་བ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཙོ་བོར་གྱུར་

པའི་འགྲེལ་བ་ཁག་དང་། རྒྱལ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་རྩ་བ་དང་
 འགྲེལ་པ་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཆན་ལོ་གསུམ་ལ་ཆ་བགོས་ལྟར་སློབ་
 གཉེར་ཞིབ་སྤྲད་སྐྱེས་ཆར་བ་དགོས། ལོ་རེའི་སློབ་གཉེར་བྱིན་
 རྒྱུ་ལོ་རེའི་རྒྱགས་སློབ་འབྲི་རྒྱགས་དང་རྩོད་རྒྱགས་ཀྱི་ལམ་ནས་
 གཏོང་དགོས། དབུ་མ་ལོ་རིམ་གསུམ་པའམ་མཐའ་མའི་རྒྱགས་
 སློབ་སྐབས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དང་མི་འདྲ་བར་དབུ་མ་འཇུག་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ་ཆ་ཆང་བར་གྱི་རྩ་
 བ་དང་འགྲེལ་བ་ཁག་ཆ་ཆང་དང་། རྒྱལ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་
 རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་བཅས་ལོ་གསུམ་ཀྱི་སློབ་ཆན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
 འབྲི་རྒྱགས་ཁག་བཞི་དང་རྩོད་རྒྱགས་ཁག་གཉིས་བཅས་བསྒྲིམས་
 རྒྱགས་སློབ་ཁག་དུག་གཏོང་དགོས། རྒྱགས་སློབ་ཀྱི་འོག་རྒྱལ་ས་
 གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་མཁས་དབང་དག་བཞེས་རྒྱལ་
 པས་བཞོལ་དང་ལན་ཤོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་ཨང་གི་གནང་གི་
 ཡོད། རྒྱགས་སློབ་ལེགས་པར་འཕྲོད་ན་དབུ་མ་རབ་འབྲུམས་པའི་
 ལག་ཁྱེར་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད།

- > དབུ་མ་རབ་འབྲུམས་པའི་རྒྱགས་སློབ་འཕྲོད་ན་རིས་མེད་སློབ་
 དཔོན་གྱི་འཛིན་གྲུར་ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན། རིས་མེད་སློབ་དཔོན་གྱི་
 འཛིན་གྲུར་ལོ་བཞི་སློབ་གཉེར་བྱེད་དགོས། ལོ་བཞི་པོ་དེའི་རིང་
 མངོན་པ་མངོན་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ། འདུལ་བ་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ།
 རྩ་འགྲུར་རྙིང་མའི་རང་གཞུང་ཁག་ མཉམ་མེད་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་
 རང་གཞུང་ཁག་ དཔལ་ས་སྐྱའི་རང་གཞུང་ཁག་བཅས་ལ་སློབ་
 གཉེར་བྱས་ཏེ་ལོ་རེའི་རྒྱགས་སློབ་ནི་འབྲི་རྒྱགས་ཀྱི་ལམ་ནས་

གཏོང་གི་ཡོད། མངོན་པ་མངོན་དང་འདུལ་བའི་སྒྲིབ་ཆན་སོ་སོར་
འབྲི་རྒྱལ་ས་བཞི་རེ་གཏོང་དགོས་པ་དང་རིས་མེད་ཆོས་རྒྱུད་ཁག་
གི་སྒྲིབ་ཆན་རེར་འབྲི་རྒྱལ་ས་གཉིས་རེ་བཅས་འབྲི་རྒྱལ་ས་བཅས་
བརྩམས་པའི་བརྒྱ་བཞི་གཏོང་དགོས། རིས་མེད་སྒྲིབ་དཔོན་ལོ་རིམ་
བཞི་པ་འཕམ་མཐའ་མའི་རྒྱལ་ས་སྟོད་འཕྲོད་པའི་ཐོག་ནང་ཆོས་སྐོར་
བརྩམས་པའི་ཡང་རྩལ་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་དབྱུང་ཚོམ་ཤོག་སྟེ་
ཉུང་མཐར་གྲངས་ ༥༠ ཆང་བ་ཞིག་གིས་ཏེ་མཁས་དབང་དག་
བཤེས་ཉུང་མཐར་བཞིས་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་ཡང་གི་གནང་སྟེ་
རྒྱལ་ས་སྟོད་འཕྲོད་པ་བཅས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རིས་མེད་སྒྲིབ་དཔོན་
ཆན་པོའི་ལག་བྱེད་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད།

- > རིས་མེད་སྒྲིབ་དཔོན་ཆན་པོའི་རྒྱལ་ས་སྟོད་འཕྲོད་ན་གསང་སྟགས་
འཛིན་གྲུར་ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན། གསང་སྟགས་འཛིན་གྲུར་ལོ་གཉིས་
སྒྲིབ་གཉེར་བྱེད་དགོས། ལོ་གཉིས་པོ་དེའི་རིང་ལྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆན་པོའི་
སྟགས་རིམ་ཆན་མོ་དང་། སྟགས་ས་ལམ་སྟགས་སྒྲིབ་གཉེར་ཞིབ་པ་
བཞུགས་ཏེ་ལོ་རེར་འབྲི་རྒྱལ་ས་ཁག་གསུམ་རེ་བཅས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
འབྲི་རྒྱལ་ས་ཁག་དུག་གཏོང་བའི་སྐོར་ས་རྒྱལ་ས་སྟོད་གཏོང་དགོས། ལོ་
རིམ་གཉིས་པ་འཕམ་ལོ་རིམ་མཐའ་མའི་རྒྱལ་ས་སྟོད་ལེགས་པར་འཕྲོད་
ན་རིས་མེད་དག་བཤེས་ཀྱི་ལག་བྱེད་འཐོབ་ཀྱི་ཡོད། རིགས་ལམ་སྒྲིབ་
གཉེར་ཁང་དང་གང་ཅིའི་ཐད་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་པར་སྟོན་ཐོན་
རྒྱལ་ས་དང་དབྱུང་ཐོན་རྒྱལ་ས། རིས་མེད་སྒྲིབ་དཔོན་ཆན་པོའི་ཐོན་
རྒྱལ་ས། གསང་སྟགས་ཐོན་རྒྱལ་ས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་
ཡིག་ཆང་དང་པོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས། པོད་གཞུང་ཤེས་

རིག་ལས་ཁྲུངས་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་རེ་རྒྱལ་སྤྱོད་གཟིགས་ཞིབ་དུ་
 སེབས་སློལ་ཡོད། རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་སློབ་གཉེར་ཐོན་
 པའི་ལག་འབྲེར་གྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྤྱི་
 སྐབ་མཁན་དང་། ལག་འབྲེར་དེ་གའི་སློ་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་
 མང་པོའི་ནང་ཆད་མཐོའི་མཐོ་སློབ་འགྲིམས་ཏེ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་
 སོགས་གནང་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བ་ཞིན་པ་ཡིན།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དུག་རིང་མཆན་ཉིད་
 རིགས་པའི་སློ་ནས་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྐབས་སུ་རྗེའི་ལམ་རིམ་
 ཆེན་མོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་བསྐབ་བྱའི་སྤྱི་ཚོན་ཁོངས་སུ་ཟུར་དུ་
 དམིཌ་བསལ་སློབ་བྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
 དང་དབྱེན་ངེ། རྒྱ་སྐད་སོགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡང་བཟང་
 པོ་ཡོད།

རིགས་སློབ་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྐོར།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ནས་
 བཟུང་ད་བར་སློབ་གཉེར་བ་སློང་ཕྱག་ཉེ་བ་སློབ་གཉེར་ཐོན་ཡོད་པའི་
 ཁོངས་སློམ་སྐབ་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་དང་། དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཆན་
 གནས་བཤེས་མཁན། ཆོས་རྗེ་དང་དགོན་པའི་དབུ་འཛིན་དང་མཁན་
 པོ། ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་འཛིན། བཤད་གྲུའི་དཔེ་བྲིད་སློབ་དཔོན། མི་
 མང་ལ་ནང་ཆོས་ངོ་སློད་གནང་མཁན། མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན། སློབ་
 གྲུའི་ཆོས་དགེ་དང་དགེ་ཤན། གཞུང་གི་སྤྱི་བྱ་བ། རྩོམ་པ་པོ། ཞིབ་
 འཇུག་པ། ཚགས་པར་དང་དུས་དེབ་ཁག་གི་རྩོམ་སྒྲིག་པ། ཚོགས་སྐྱེར་
 ཁག་གི་དབུ་འཛིན་དང་ལས་བྱེད། རྒྱ་བསྐྱར། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་

ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ལས་དོན་སྐྱོ་ཆོགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་སྤྱི་ནང་སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་སྟག་བསམ་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་དང་
སྐྱབ་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་བཟང་པོའི་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་ཀུན་
ཀྱི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པར་བཞིན་པོད་གཞུང་མང་ཆང་མས་དགའ་
སྟོབས་དང་བཏུགས་བཅོམ་བྱུང་སྐྱོར་གནང་བཞིན་པ་བཅས་ཡིན།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་མ་ལག་དང་བཅས་པ་མུ་མཐུད་
གནས་ཐབས་སྒྲུབ།

རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་ཡན་ལག་ས་རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་
གཉེར་ཁང་གཉིས་ཀར་བཀའ་དྲིན་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་དབྱ་དགེ་དམ་པ་
མཁས་དབང་སློབ་ཐུང་ཆུ་མཆོ་མཆོག་སྐུ་འཛོལ་བཞུགས་སྐབས་ནས་
བཟུང་ད་ལྟའི་བར་གཙོ་བོ་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་སློབ་གཉེར་
ཐོན་པའི་སློབ་བྱར་ནམས་ཀྱིས་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་མ་ལག་
དང་བཅས་པ་མུ་མཐུད་རྒྱུན་འབྲུངས་གནས་ཐབས་སུ་འཛིན་སྐྱོང་དང་
སློབ་གཉེར། དཔལ་འབྱོར་ཐབས་འཛོལ། དགོངས་ཆར་གནང་རྒྱ་
སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་དངོས་ཤུགས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཐུན་
འགྱུར་རོགས་རམ་དང་རྒྱབ་གཉེར་གནང་རྒྱུའི་ལམ་སློལ་བཟང་པོ་
ཡོད་བཞིན་པ་བཅས་ཡིན།

༥། ཀའི་བྱེས་པ་གྲུ་ཆང་།

༄༅། སློ་ཆེན་བཟང་པོའི་བྱགས་བསྐྱེད་པ་མཐར་སོན།
བྱབ་བསྐྱན་འཛིན་ལ་གདུང་འཛོལ་གཉིས་པའི་རྗེ།
འཛིགས་མེད་མཆིན་བཅེ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་དབྱིངས་ལས།
འགོ་ཀུན་བདེ་བའི་རྒྱ་མཆོ་སྐྱོང་དེ་རྒྱལ།

ཞེས་གིས་སྒོན་གྱིས་མདུན་བསུས་ཏེ་གང་སྐྱོང་བར་བྱ་བ་ནི། དགོངས་
འདུས་གསེར་ཆོས་སྤྱ་གྲགས་པ་གྱུ་རུའི་ལུང་བསྟན་བཀའ་རྒྱ་མ་ལས།

སྟག་སྲིད་འདྲེས་པའི་ནགས་མདོ་རུ།

འགྲོ་འདུལ་སྐྱོང་བས་ས་བོན་བཏབ།།

མདོ་སྟགས་བསྟན་འཛིན་ཆ་མ་འབྱུངས།།

ཡུལ་སྐད་ཀི་ཏི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཞེས།།

ཉང་སྒོན་བེར་སྒོན་ཅན་གྱི་སྤྱལ།།

སྤྱ་སྒོན་དངོས་སྤྱ་ཕྱག་རྒྱར་འདྲུང།།

ཅེས་སོགས་གྱིས་ལུང་གིས་བསྟགས་པ་མདོ་སྟན་སྤྱོད་རྒྱུད་གྱི་བསྟན་པའི་
མངའ་བདག་ལ་རོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་སྤྱབས་མགོན་ཀི་ཏི་སྤྱུ་སྐྱོང་
བཅུ་གཅིག་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༣ ལོར་མདོ་སྟན་མཛོད་
དགའི་ཐེ་བོའི་སྟག་མའི་སྐྱང་དུ་འབྱུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༥ ལོར་རྩ་
འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོ་དང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྤྱུ་སྐྱོང་
ལྷ་བ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གྱིས་སྤྱོད་མའི་ཡང་སྤྱལ་དུ་ངོས་
འཛིན་གནང་སྟེ་གདན་ས་གོང་འོག་དུ་བྲི་སྒོན་སོགས་ཁྱུས། ཕྱི་ལོ་
༡༧༥༧ ལོར་སྤྱ་སར་ཐེབས་ནས་སྤྱ་ཡོན་གསན་བཞེས་མཛོད་སྐབས་རྒྱ་
དམར་གྱི་བོད་ས་ཡོངས་རྩོགས་ལ་བཙན་འདྲུལ་བྱས་པས་ ༡༧༥༧
ལོར་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་ལ་ཐེབས། ༡༧༦༠ ལོར་སྟག་ས་ཆོས་སྐར་
དང་ཉལ་ཏོར་སོགས་སྤྱ་ནང་དོན་རིག་པའི་སྒྲོར་གསན་བསམ་དང་།
ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༡ ལོ་ནས་བཟུང་ལུང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་
པར་སྦྱངས་ཏེ་ཨཛ་རུའི་མཆོན་གནས་བཞེས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༡
ནས་བོད་གཞུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ལོ་བཅུའི་རིང་རིག་གཞུང་ཉམས་

ཞིབ་ཀྱི་མཛད་འགན་བཞེས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ནང་ ༡༩༥༥ ལོར་ནང་
དོན་གཞུང་འབྲེལ་སྐྱེ་ཆབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྐྱ་ས་དང་།
གདན་ས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་རྒྱན་པོ། ལྷ་མོའི་ཆུ་མཆོ།
རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན། རི་བོ་ཅི་ལྷ། མདོ་སྐད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོ་
ཞིག་ལ་གཟིགས་བསྐྱོར་དང་། ལྷ་ཀྱན་གཟིགས་ལ་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་མཆོག་གིས་གཙོས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་མང་པོར་
མངལ་འཕྲད་དང་། ལོ་མང་རིང་རྒྱན་ཆད་པའི་རབ་གནས་ཆེན་མོ་ལྷ་
ལྷན་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཉམས་གསོ་གནང་བ་སོགས་མཛད་
པ་རྒྱལ་ས་ཆེན་བསྐྱུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ནམ་བཟུངས་ལྷ་རམས་པའི་
མཆོན་གནས་བཞེས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོ་ནས་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱ་སྐྱར་ཡིག་ཆ་དུ་ཕྱག་
ལས་གནང་བ་དང་། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རྩ་བའི་སྐྱེ་བྱེད་སྐྱེ་བྱེད་སྐྱེ་བྱེད་
དང་། ཆབ་སྲིད་ཆོགས་རྒྱུད་། གཞུང་ཞབས་འདེམས་བསྐྱོར་ལྷན་ཁང་
བཅས་ཀྱི་ཆོགས་མིར་ལྷོང་ས་མཆོག་གིས་ཐད་བསྐྱོར་གནང་། ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༣ ལོར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཁྲི་པ་གྲྭ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ཉིད་གསར་འཛུགས་བཀའ་བློན་
བསྐྱུངས་ཏེ་དབྱུང་འཛིན་གྱི་མཛད་འགན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཞེས། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་ཁོང་གི་སློབ་བརྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་དགོན་སྡེ་མང་
པོར་བཅའ་བྱིམས་རབ་དང་རིམ་པར་བསྐྱེད་བ་སོགས་བསྐྱོར་ལ་དག་
ཐེར་བྱེད་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་མང་མོས་འོས་འདེམས་བརྒྱུད་དེ་ཆོས་རིག་བཀའ་
སློན་གྱི་མཛད་འགན་བཞེས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་དགོས་པ་དུ་མར་

དམིགས་ཏེ་གནས་མཆོག་དོན་མཉམ་གཤིད་དུ་བྱུགས་མེད་པོ་གཉན་ཆེ་བྱ་
 པའི་ལྷགས་ཀྱི་བསྟེན་མཆོམས་ཆེན་མོར་བཞུགས་གིང་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་
 ཆེར་བྱུང་བས་ལོ་གཉིས་ལྷག་རིང་བོད་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མ་ཉི་
 དུང་ལྟར་འདོན་མཁན་མང་པོ་བྱུང་བ་སོགས་སྤར་ལོ་རྒྱུས་ནང་མ་
 གྲགས་པའི་ཆོགས་བསགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ ༡༠༠༦ ལོར་བསྟེན་
 མཆོམས་ཆེན་མོ་ལེགས་པར་གྲུབ། གྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཀི་ཏི་ཟླ་བྱང་ཆེན་མོ་དེ་དགེ་ཙུ་ཆོགས་པའི་རོ་བོར་
 བསྐྱར་ཏེ་ཀི་ཏི་དེ་དགེ་ཙུ་ཆོགས་པ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དེའི་དབྱ་
 ཁྲིད་དང་། འཕགས་ལུལ་ཀི་ཏི་བྱེས་པ་གྲ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་
 རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབྱ་འཛིན་གྱི་མཆོན་གནས་བཞེས་ཏེ་
 སློབ་སྟོན་གནང་བཞིན་ཡོད། འཕགས་ལུལ་ཀི་ཏི་བྱེས་པ་གྲ་ཆང་གི་ཆེས་
 མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
 རྒྱལ་མི་བསྐྱུན་སྦྲོའི་དབྱང་གིས་ཉེ་བར་གཞི་མ་པའི་ངང་ཚུལ་རྒྱལ་
 བྱུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་བོད་རབ་གནས་ཚུ་སྟེལ་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་
 མང་གཏིངས་གིང་། མདོ་སྨད་ཀི་ཏི་དགོན་ནས་གྲ་གཞིན་མང་པོ་འབྱོར་
 བར་བཞེན་གྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་ཀྱི་རྒྱུགས་སློབ་
 ཀྱིས་སློབ་ལུན་ལོ་བཙུག་ཅན་སྟོན་འགྲོའི་འཛིན་གྲ་དང་དངོས་གཞིའི་
 འཛིན་གྲ་བཅས་གསར་འཛུགས་ཀྱིས། ལམ་རིམ་དང་། གྲུབ་མཐའ།
 ཆོས་འབྱུང་། ལུ་མ་ཉགས། བད་དག་སྟན་ངག་མཛོན་བཟོད། རྟེན་
 སྟོར། རྟོགས་གར། སྒྲ། སྒྲན། ཅིས། རྒྱལ་རབས་སོགས་ཀྱི་སྟོར་ཙུ་
 འགྲེལ་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྟེ་ཆོགས་པར་སྦྱངས་བཙོན་བཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་
 མཐར་མུག་སྐབས་བཙུ་བར་སྟེབས་ཡོད། གྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ལོར་སློབ་ཆེན་
 སྟེ་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དེ་ཙམ་འབྲས་སྟོ་ཆང་མིན་ལ་གཟིགས་ཏེ་མཆོན་

ཉིད་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་བྱུང་དུ་འཛིན་གྲགས་ར་འཛུགས་བྱས་ཏེ།
བརྒྱུས་གྲག་འཛིན་གྲག་ལོ་དུས་ངེས་མེད་དང་། ཉགས་རིགས་འཛིན་གྲག་ལོ་
གཅིག་དང་། སར་སྤྱན་འཛིན་གྲག་ལོ་དུག་རྫོགས་རྗེས་སར་སྤྱན་རབ་
འབྱམས་པའི་ཕྱག་འབྲེར་གནང་རྒྱུའི་སྒྲིག་ལམ་གཏན་འབེབས་གཞིར་
བཟུང་འདི་ལོར་སར་སྤྱན་རབ་འབྱམས་པ་ཐེངས་དང་པོ་ཐོན་བཞིན་ཡོད།

༦། ད་ས་ཆོ་མཆོག་སྤྱིང་གྲག་ཆང་།

ཆོ་མཆོག་སྤྱིང་གྲག་ཆང་འདི་ནི་དུས་རབས་ ༡༩ ལྷག་ས་ཁྱལ་དབང་
འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར། དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་
ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་ནས་ཕྱག་བཏབ་པར་མཛད། དགོན་པ་
ཕྱག་བཏབ་ཡུལ་ས་གནས་ནི་ལྷ་སའི་རྫོང་ཕྱོགས་སུ་གྲིབ་ཅེས་པའི་གྲོང་
གསེབ་དུ་ཕྱག་བཏབ་པར་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་གྲག་ཆང་འདིར་ཆོས་
བྱེད་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། དགེ་
འདུན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་ནི། གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་དང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་
གཉེར་ལ་སོགས་པ་གནང་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བར་གནས་བྱུང་པ་བྱུང་
ཡོད། བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་དམར་གྱིས་དཀའ་གནོན་བྱས་རྗེས་རྒྱ་
གར་རི་ཤི་རྩ་ལུན་དུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ནས་འཆར་གཞི་གོ་སྒྲིག་གིས་རྣན་
དམ་པ་ཕྱག་མཛོད་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་ནས་ཕྱག་བཏབ་པར་
མཛད། ཁོང་ནི་བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་སྤྱིང་གྲག་
ཆང་གི་གཉེར་པ་དང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་ལས་འགན་སོགས་ལོ་ ༡༥ ཙམ་
རིང་གནང་བ་དང་། དེའི་རིང་དགེ་འདུན་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་གྲག་གས་
ཐོག་བཞུགས་ཉིས་ཐོག་ཅན་ཁང་མིག་གྲངས་ ༣༥ ཙམ་གསར་

བཞིངས་ལེགས་གྲུབ་གནང་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ད་སར་ཕེབས་ནས་ ༡༩༩༡ ལོར་འདས་གོངས་སུ་སོང་། ད་ལྟའི་དབུ་བཞུགས་ཆེ་མ་ཡོངས་འཛིན་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཡང་སྲིད་སྐུ་ཕྱིར་ཐུ་པ་བསྟན་འཛིན་དགེ་ལེ་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་ད་ཆ་འབྲས་གཞུང་གི་ཆོས་རིག་ལྟན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེའི་ཐུག་ལས་གནང་ཐུས་རེད། འདི་གར་བོད་རིགས་གྲུ་གངས་ ༣༩ དང་ཉི་མ་ལ་ཡི་བལ་པོའི་ས་མཆོམས་ནས་ཡིན་པ་གངས་ ༡༤། འབྲས་ཕྱོངས་སམ་སྐང་ཏོག་བཅས་ནས་ཡིན་པ་གངས་ ༤ བཅས་བསྐྱེམས་པའི་དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་ ༥༡ ཡོད།

༥། ད་ས་སྐྱུང་གནས་ལྟ་ཁང་།

ལོ་གངས་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་གི་སྡོན་ནས་སེར་སྐྱད་དགེ་བཤེས་བྱབ་བསྟན་ཆོ་གོས་དང་། དད་ལྡན་ཨ་མ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་ཏེ་བཞུགས་སྐར་ཁྲལ་གནས་བཞུགས་དད་ལྡན་པ་ནམས་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་ལ་བསྐྱལ་ཕྱིར། ས་ག་ཆ་བ་དང་། རྒྱ་སྡོད་ཆ་བ་དེ་མིན་ལྟ་བུས་དུས་ཆེན། གཞན་ཡང་ཉ་སྡོད་བརྒྱད་གསུམ་སོགས་སུ་སྐྱུང་གནས་བརྒྱ་ཆར་རམ་དཀར་པོ་ཆ་བརྒྱད། ཆ་གཅིག་དང་ཆ་གཉིས་གཏོང་བ་སོགས་དུས་བསྟན་གྱི་དགོས་གལ་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཐོག་མར་རྟ་ས་པོ་སར་རྟ་འཛི་ཞེས་པའི་གོང་ཁྲལ་དུ། ཁང་སྐྱ་སྐྱས་ཏེ་གོང་འཁོད་དགེ་བཤེས་མཆོག་ནས་སྐྱུང་གནས་ཆེ་མ་མཛད་པ་དང་། ཨ་མ་ལགས་ནས་མཐུན་འགྱུར་ཞབས་ཞུ་བཅས་སྐྱུང་གནས་དངོས་སུ་ཚུགས་བྱབ་པ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ད་ལྟའི་སྐྱུང་གནས་ཆོགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཁང་འདི་དག་ཁོང་ནམ་གཉིས་ནས་མི་གཞན་ནས་དདུལ་གཡར་པོ་ཞུས་ཏེ་སྐྱུས་གཟིགས་

ཀྱིས་སྒྲ་རབས་བཞི་པའི་བར་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་གཙོ་བོ་སེར་
 སྒྲ་གྲ་ཚང་ནས་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། འཛིན་སྐྱོང་བ་ཡང་གྲ་ཚང་གི་
 འདུས་མང་ནས་འོས་ཤོག་འཕེན་ཞིང་། ཐ་འོག་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་
 དྲུང་དུ་ཟན་རིལ་དཀྱུགས་ནས་གཏན་འབེབས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བའི་
 སྐྱོང་གནས་སྒྲ་མ་དང་། གཉེར་པ། དབུ་མཛད་གསུམ་ནས་འགན་
 བཞེས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་
 ཐོག་མར་དགེ་བཤེས་ལགས་དང་ཨ་མ་ནམ་གཉིས་སུ་སྤྱིར་སྐྱབས་
 ཁྲིམས་ལྷགས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དམན་པའི་དབང་གིས་ས་ཁང་གི་རིན་
 འབབ་དགེ་བསྐྱལ་ཞུས་ཏེ་བདག་པོར་སྤྱད་པའི་བྱུང་འཛིན་ཞིག་ལེན་པ་
 ཙམ་ལས་ཁྲིམས་མཐུན་མིང་འགྱུར་ཡིག་ཆ་སོགས་གང་ཡང་བཅོས་
 མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བར་སྐབས་ས་ཁང་གི་བདག་ཐོབ་ཐང་སྐྱེད་
 མང་དག་ཅིག་བྱུང་སྐབས་གྲ་ཚང་དང་། སྐྱོང་གནས་འཛིན་སྐྱོང་མི་
 འབྲས་བཅས་ནས་ལྷོང་ས་མཆོག་དང་རང་གཞུང་ཆོས་དོན་སོགས་སུ་
 ཉན་ཞུ་ཐེངས་མང་སྤུལ་མཐར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༩
 ཉིན་སེར་སྤྱད་མཁན་བྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཆེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་
 མཆོག་ལ་སྤྱི་ནོར་ལྷོང་ས་སྐྱབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གཟིམ་ཆུང་
 མངལ་བཅར་ཞུས་སྐབས། ལྷོང་ས་མཆོག་ནས་སེར་སྤྱད་གྲ་ཚང་དང་
 སྐྱོང་གནས་མང་ཆོགས་ལ་ཐུགས་བརྩེའི་གཟིགས་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་
 བཟང་ཐེབས་པར་བརྟེན། དེང་སྐབས་རྟོག་སྐྱོང་ཞི་འཇམ་དང་། འདི་
 གའི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོལ་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་ས་ག་ལྷ་བ་དང་ཆུ་སྒོད་
 ལྷ་བ་སོགས་སུ་ལོ་ལྟར་སྐྱོང་གནས་ཆ་བཙུ་རེ་དང་། དེ་མིན་ཉ་སྐྱོང་
 བཙུད་གསུམ་སོགས་སུ་བཞུགས་སྤར་བྲལ་གྱི་མི་མང་འདུ་འཛོམས་
 ཐོག་རང་གཞུང་སྐྱོང་ལྟེ་བཀའ་ལྟང་བཞིན་བོད་སྤྱིའི་བསྐྱེད་སྤྱོད་མངའ་

ཐང་གོང་འཕེལ་ཐོག་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཕུལ་ཡུན་བདེ་ཐབས་སྤྲོད།
 ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་ཞབས་བརྟན་དང་གནས་བརྟུ། མ་ཁི་དང་གྲུ་རུ་སི་
 རྟི་ཏྟ་ སྒྲོལ་མ། བོད་ཡོངས་སྤྱ་སྤྱང་འཕྲིན་བསྐྱེལ་བཅས་གངས་གསོག་
 སྤྲོན་སྤྱབ་ཀྱིས་ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་སྟན་སེང་བྱ་བཞིན་ཡོད། ལ་གོང་ས་
 སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་གྲུས་འབངས་སྤྱང་གནས་མང་ཆོགས་ལ་བྱགས་
 རྗེའི་སྤྱབས་འོག་ནས་ནམ་ཡང་མི་འདྲོར་བའི་བཀའ་བཟང་དང་། སྤྱང་
 གནས་སྤྱ་ཁང་གི་ཉེན་གཙོར། རྒྱ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་ཅིང་རིན་པོ་
 ཆའི་ཕྱ་རྒྱན་ཅན་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལོངས་སྤྱིའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྤྱ་བརྟན་
 དཔངས་སྤྱ་ཨིན་ཅི་ ༥༡ ཅན་ཞིག་གསོལ་བསྐྱེལ་བཀའ་བྲིན་བསྤྱངས་
 པ། ས་ག་ཁྱེ་བའི་ཆོས་དགྲུ་ཉིན་སྤྱང་གནས་ཡར་ཆོགས་དང་སྤྱབས་
 བསྐྱེན་གདན་བྱས་ཀྱིས་སྤྱ་ཁང་གི་ཉེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སྤྱ་གསོལ་
 ཡོད།

༡། འཕགས་ཡུལ་སྤྱ་འགྱུར་བྱག་གསེབ་ཨོ་རྒྱན་རྗེ་དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༠ རང་བྱག་གསེབ་ནས་བཙུན་མ་ ༡༩ དང་ཆེ་རིང་
 ཡོངས་བཙུན་དགོན་ནས་བཙུན་མ་ ༥ བཅས་རྒྱ་གར་ལ་འབྱོར། དེའི་
 སྤྱབས་བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་སྤྱ་སྤྱོར་ཡིག་ཆ་ལ་
 བཙུན་དགོན་ཞིག་བཞེངས་རྒྱུའི་རེ་བསྐྱེལ་བྱས་བ་དང་། རྗེས་སྤྱ་ལ་གོང་
 ས་མཆོག་ལ་སྟན་གསན་ཕུལ་ཏེ་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་རྗེས།
 སྤྱབས་དེ་དུས་སྤྱ་འགྱུར་སྤྱིང་མའི་དབྱ་བྲིད་ལ་སྤྱབས་རྗེ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་
 བརྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཨ་མ་མོ་རར་ཨ་མ་བསོད་ནམས་
 ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་ས་ཆ་ཞིག་ཕུལ་འདུག་པ་དེ་བྱག་གསེབ་དགོན་པར་
 གནང་བར་བརྟེན་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱེལ་སྤྱ་ཨོ་དབྱངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་

བཙུན་མ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བོད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་ཞུས་འདེབས་
 ཟུང་ཏེ་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཐོན་མཇུག་ཟུ་
 སྐབས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་གནས་དེར་བོད་མི་ཉུང་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་
 མཐུན་ཆེན་ཞན་པས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྲིད་ཀྱང་བྱེད་ནམས་ལོ་ན་
 རྒྱུ་བས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དཀའ་ངལ་བྱུང་ན་བོད་གཞུང་
 ལ་འབྲེལ་བ་བྱ་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་བསྐུལ་བྱུང་། དེ་ནས་བྱུང་
 སྤྱོད་ཀྱིས་ཨམ་མོ་རར་སྡོད་སྐབས་ལ་སྐྱབས་ཆེ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཙུ་རིན་
 པོ་ཆེས་སྐུ་ལ་སྐུ་གསང་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་བཀའ་མངགས་གནང་སྟེ་ལྷ་བ་ ༡
 རིང་ལ་ཀྱན་བཟང་ལྷ་མའི་ཞུང་བཀའ་བྲིད་གནང་། ས་ཆ་དེར་ལྷ་
 བ་ ༥ ཙམ་བསྐྱེད་པའི་རིང་བཙུན་མ་ནམས་ནས་རིག་འཛིན་བཙུན་
 པའི་ཕྱག་བཞེས་མ་ཉམས་པ་དང་བོད་བསྐྱེད་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་རིམ་ཅི་
 ཐབ་བསྐྱབས་སྐབས། ལ་སྐྱབས་ཆེ་དེའི་མགོ་མཁྱེན་བཙུ་རིན་པོ་ཆེས་
 ལ་སྐྱབས་ཆེ་གྲུབ་དབང་པད་ཞོར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་བཙུན་མ་ཆོར་
 གཟིགས་དྲི་གནང་དགོས་ལུགས་བཀའ་བསྐུལ་བ་བཞིན། ལ་སྐྱབས་ཆེ་
 པད་ཞོར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་བྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཨམ་མོ་རར་ཆིབས་བསྐྱར་
 བཀའ་བྲིན་བསྐྱབས་པ་དང་། མཐུན་ཆེན་རོགས་རམ་བྱ་ཆེར་གནང་།

དགོན་པ་དེར་བཞེངས་སྐྱེད་ཐད་དཀའ་ངལ་ཆེ་བར་གཟིགས་
 པའི་མཐར་དཀའ་ཆོགས་རིམ་པར་བྱངས་ཆེན་སྒར་ཡང་བཞུགས་སྐྱོར་
 ད་རམ་ས་ལར་གནས་སྡོད་བྱས། སྐབས་དེ་དུས་ཁང་པའི་མཐུན་ཆེན་
 ཞན་པས་བཙུན་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་གར་བའི་གྲོང་གསེབ་དུ་བསྐྱེད། སལ་ཆེ་
 བས་དབྱས་གཙང་ཆོགས་ཁང་གཡར་ནས་བསྐྱེད་སྐབས་ཀྱང་སྒྲོལ་མ་
 སྤྱོད་ཀྱིས་ཞབས་རིམ་སྐྱབ་པ་ལ་བཞེན་ཏེ་ལྷ་བ་ ༥ ཙམ་སོང་། དེའི་རྗེས་

བྱད་མེད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ལྷ་ལྷམ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་དང་
ཚོས་རིག་བྱང་ཆེ་ཀམ་དགེ་ལེགས་ལགས་ལྷན་རྒྱས་བཀའ་མོལ་བྱང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་མཇུག་ཏུ་ལྷམ་མཚོག་གིས་བྱད་མེད་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དང་པོའི་རྗེས། ། ལོ་གོང་ས་མཚོག་ལ་མངལ་ཁའི་
སྐབས་ལོ་གོང་ས་མཚོག་ནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ལ་
ཕེབས་པའི་སྐབས་ཚོགས་མི་ནམས་ལ་བཀའ་སློབ་སྤེལ་དོན། བྱད་ཆོ་
མཉམ་འཛོམས་ནས་བྱད་མེད་ཚོགས་པ་སྦྲར་གསོ་བྱལ་པ་དགའ་པོ་ཞི་
དག་བྱང་། ད་བྱད་ཆོས་བཙུན་མ་ནམས་ལ་ཡང་རོགས་རམ་གང་བྱལ་
བྱད་བྱལ་ན་ལེགས་ཞེས་གསུངས། དེའི་སྐབས་བཙུན་མ་ནམས་ཀྱི་
གནས་སྤངས་ཏེ་ལས་པའི་སྐྱོ་པོ་ཡོད་སྐབས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་བྱད་
མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཙུན་མ་ནམས་ལ་རོགས་རམ་གང་དག་ཅི་དག་
གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་ཁང་པ་རྩིང་པ་ཁ་གས་ལྷམ་
རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་སོགས་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་བཙུན་མ་ནམས་མཉམ་
དུ་གནས་ཐོན་བྱང་སྐབས་། ། ལྷུབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་
བཀའ་སླུལ་འོག་མཁན་ཆེན་པཎ་ཤེས་རབ་མཚོག་དང་། ལྷ་ལྷམ་རིན་
ཆེན་མཁའ་འགྲོ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་ལྷུག་པོ་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་
མཐུན་རྒྱུན་ལ་སོགས་སྟེ་མཚུངས་ལྷམ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་མཚོག་
གིས་ཐབས་ཤེས་གནང་རྒྱ་དང་། ནང་སློབ་སློང་གི་ཐད་མཐུན་རྒྱུན་ཆ་
ཚང་ལྷུབས་རྗེ་པད་ཉེར་རིན་པོ་ཆེས་བསྟུལ་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་
ནས་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོ་ནས་ཇུ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་རིག་པའི་འབྲུང་
གནས་སྤིང་གི་མཁན་ཆེན་པཎ་ཤེས་རབ་མཚོག་གི་བཀའ་བསྟུལ་བ་
བཞིན་རྒྱུན་ལས་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་ནས་ཇུ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཤུག་གསལ་

བཙུན་མའི་མཁན་སློབ་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ཕེབས་དང་ཕེབས་བཞིན་
 ཕ་དེ་ལྟར་དང་། ཕྱི་ལོ་མཐུན་རྒྱུན་ཐད་ལྷན་སྐྱེས་ཞབས་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༡ ནས་བཟུང་བྱུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་སྐྱོང་ལ་བྱུང་བས་དེ་སྐྱོ་
 ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞག་སོགས་ལ་མ་གཟིགས་པར་བཙུན་མ་ནམས་ལ་ཤེས་
 ཡོན་དང་འཕྲོད་བསྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་འཛོག་རྒྱུ་ལོ་འབད་བཅོམ་གནང་བ་
 དང་། བཙུན་དགོན་འདིར་བཙུན་མ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་བཞུགས་
 གནས་ཁང་དང་། གསོལ་མགོན་ཁང་། གསོལ་ཐབ་གཉིར་ཆང་།
 འཛིན་ཁང་། ཆོགས་ཁང་ཆེན་མོ། དཔེ་མཛོད་ཁང་། མགོན་ཁང་།
 ཀླས་གཅིང་ལྷ་རྟེན་ཁང་དང་། ལས་ཁུངས་སོགས་རིམ་བཞིན་བཞེངས་
 གནང་རྒྱུ་ལོ་འཆར་གཞི་ཡོད་པ་ལྟར་ད་ལྟེ་ཆར་ཨར་པོ་འགོ་བཙུགས་
 ནས་ཁང་པ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་མཐུན་རྒྱུན་རོགས་རམ་གནང་བ་
 ལ་བཞེན་ནས་བཙུན་དགོན་འདིར་བཙུན་མ་གྲངས་ ༡༩ མདོ་རྒྱགས་
 རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་མཐར་སོན་དང་ཐོན་ལ་ཉེ་བ་
 བཙུན་མ་གྲངས་ ༣༡ ད་ལྟ་ཐོན་བཞིན་པ་ ༡༩ སློབ་མཐར་ཐོན་ལ་ཉེ་
 བའི་བཙུན་མ་གྲངས་ ༥ བལ་ཡུལ་སྐྱབ་ཁང་དུ་ལོ་དགྲ་ཙམ་རྒྱར་
 བཞུགས་པ་དང་ད་ལྟ་ཡང་བཞུགས་བཞིན་པའི་བཙུན་མ་གྲངས་ ༣༣
 བཅས་ཡོད།

༩། སློལ་མ་སྐྱེང་བཙུན་དགོན།

བཙུན་དགོན་སློལ་མ་སྐྱེང་ནི་ ༡༩༩༡ ལོར་བོད་ཀྱི་བཙུན་མའི་ལས་
 འཆར་གྱིས་ལམ་སློན་དབྱ་བྱིད་འོག་གསར་དུ་བཙུགས་ནས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོར་སློབ་གཉེར་དབྱ་འཛུགས་གནང་སྟེ་ད་ལྟེ་ཆར་ལོ་ངོ་ ༡༥
 ཙམ་ཕྱིན་འདུག བཙུན་མ་ཆོས་སློབ་གཉེར་གནང་བྱེད་ཀྱིས་ཐད་ལ་གཙོ་

པོ་ནང་ཆོས་དང་པོ་དེ་གི་རིག་གནས་དབྱིན་ཡིག་ཞར་བྱུང་རྒྱལ་རབས་
 ཆོས་འབྱུང་དང་ཨང་ཉི་ཤེས་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་གི་ཡིད། བཙུན་
 དགོན་འདི་ནས་ད་བར་ཡར་སྤེན་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན་མཁན་བཙུན་མ་
 གངས་ ༥༦ དང་། དབྱ་མ་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན་མཁན་བཙུན་མ་
 གངས་ ༣༠ རིག་གནས་རབ་འབྱམས་པ་ཐོན་མཁན་བཙུན་མ་གངས་
 ༥ བཅས་ད་ལྟའི་ཆར་སློབ་ཐོན་པ་ཁྱོན་བསྡེམས་བཙུན་མ་ ༥༩ ཙམ་
 འདུག

༡༠། དགེ་ལྡན་ཆོས་སྒྲིང་བརྩམ་དགོན།

བཙུན་དགོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་མ་དགོན་ནི་རྩ་ལྷན་གྲོང་གི་བྱང་སེ་ར་དགོན་གྱི་ཕར་རིའི་ངོགས་སུ་གནས་པའི་ནི་ཕྱང་རི་བཙུན་དགོན་ཡིན་ཞིང་། དེའང་ཐོག་མར་སེ་ར་དགོན་པ་ཆགས་སའི་འབྲམ་དུ་དུས་རབས་བཙུ་གཉིས་པའི་ནང་ཞང་གཡུ་བྲག་པའི་སློབ་མ་རབ་འབྲམས་པ་ཆོས་རྗེས་སྐྱབ་སྟེ་བྱལ་པའི་ཆལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དུས་རབས་བཙུ་གཉིས་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སེ་ར་ཆོས་རྒྱུད་སྐྱབ་སྟེ་དེའི་སློབ་ཡོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས།

དེ་རྗེས་གྲུང་རྩ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་པོ་སེ་རའི་གྲི་པ་མཛད་སྐབས་
བཙུན་མ་ལལ་ཆེ་བས་ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་འཛིན། སྐབས་དེར་བཙུན་
མའི་སློབ་དཔོན་མཁའ་སློན་དཔལ་ལྷན་གྱི་བཙུན་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་ན་མི་
ལེགས་པར་དགོངས་ཏེ་དགོན་གནས་སྡེ་རྒྱུ་ལེགས་འགན་བཞེས་ཏེ་
གནས་བརྟན་མི་སྤེད་པ་བརྒྱགས་པའི་རྩོམ་སི་སའི་ས་འཛིན་གྱི་མགྲུལ།
རང་བྱུང་དྲུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་གྱི་སྤང་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ལྷན་གྱི་ཆུ་

རྒྱན་འབབ་པ། ཅི་གིང་ནགས་ཚལ་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སུ་དགོན་
 པ་སྒྲིམ་པར་མཛད། བཙུན་དགོན་འདིར་དེ་དུས་ནེ་ལུ་ཆུང་རི་དང་། མེ་
 ཆུང་རི། ནེ་ལུང་རི་སོགས་འབོད་སྒོལ་ཁ་གས་ཡོད། མ་དགོན་དེ་ཉིད་
 དུ་བཙུན་མ་ཞལ་གྲངས་སུ་མ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་
 ཐོག་ལོ་ལྷར་ཆོས་ཐོག་ལ་འབད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་དགོན་པའི་བྱ་བ་ཡང་
 དགེ་བའི་སྒྲིགས་སུ་དར་བཞིན་འགོ་བ་དེ་ལྷར་ཡིན་ཡང་། དུས་འགྱུར་
 སྐབས་བསྐྱེད་དག་ཀྱང་དམར་གྱིས་བྱལ་མེད་དུ་བཏང་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་
 ལོ་དགའ་ལོ་ར་བཙུན་དགོན་ནེ་ལུང་རི་དེ་ཉིད་ནས་ཐེབས་པའི་བཙུན་
 མ་ངག་དབང་ཆོས་འཛིན་དང་། ངག་དབང་དཔལ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱིས་
 གཙོས་པའི་བཙུན་མ་ཁག་ཅིག་གིས་འགན་བཞེས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱུ་
 གཉིས་ཀྱི་ཞབས་བྲལ་དང་། རང་གཞུང་ཆོས་དོན་ལས་ཁུངས་སུ་
 བཅར་ནས་མ་དགོན་ནེ་ལུང་རི་དགོན་པའི་མང་གཞིའི་ཐོག་མ་དགོན་
 འདི་ཉིད་གསར་བཞེངས་གནང་འཆར་གྱི་དོན་སྙན་སེང་ཁྱས་པ་བཞིན་
 བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ། སྐབས་མེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཙུན་དགོན་
 འདིར་དགེ་ལྡན་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་མཆན་གསོལ། དེ་ནས་རིམ་པས་གཏོང་
 མོད་ཅན་གྱི་སྤྱན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རོགས་རམ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ད་ལྟའི་གནས་གཞི་འདི་གར་བཙུན་མ་ཆོས་བསྐྱང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རིང་
 དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྤེལ་བཙུན་མ་ལྔ་བཙུ་ཅམ་གོང་བའི་འདུ་ཁང་དང་།
 བཙུན་ཤག་གིང་ཁང་བརྒྱད་ལེགས་པར་བྱལ་ཏེ་བཙུན་དགོན་འདི་ཉིད་
 ནས་སྤར་གྱི་ཕུག་བཞེས་ཁག་མ་ཉམས་དར་སྤེལ་གཏོང་འགོ་ཚུགས་
 ཡོད། ད་ལྟའི་སྐབས་བཙུན་དགོན་འདི་ཉིད་ལ་བཙུན་མ་གྲངས་ ༡༤༩
 ཡོད།

༡༡། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲིང་བཙུན་དགོན།

དེ་ཡང་རང་ཅག་ནང་པ་ཡོངས་ཀྱི་ལ་མགོན་སྐྱབས་མཚུངས་ལྷ་མ་
 མཆིས་པ་ལ་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བོད་
 གངས་ཅན་པ་དང་མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་དེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་མི་
 མང་རྒྱམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་འཛིན་སྐྱུང་ལ་འཛེམས་
 མེད་ཐོག་གནམ་གཤིས་དང་ས་རོང་རྩུབ་ཅིང་། ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་
 ཞན་པའི་དེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་ཡང་ཡང་
 ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་གསུང་ཆོས་བཀྱིན་བསྟུལ་བའི་ཐོག་
 རྩ་ཆེའི་བཀའ་འཁྱོལ་རིམ་པ་ཐེབས་དོན་སྤྲིང་པོ། ས་ཁུལ་དེ་དག་ལ་ཕ་
 མེས་ནས་དར་བའི་མདོ་སྤྲུགས་བྱུང་འབྲེལ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྲུ་
 མཐུད་རྒྱུད་འཛིན་དར་ཁུལ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ནང་
 ཆོས་ལ་དད་པ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བསྐྱབ་པ་སློབ་
 གཉེར་བྱས་ཏེ་དོན་སྤྲིང་ཤེས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་རྩ་ཆེའི་
 ལམ་སྟོན་བཀའ་འཁྱོལ་སྤྱི་བོར་ཐེབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་ལ་ཡའི་ས་
 ཁུལ་གང་ས་ནས་རྩ་ས་སོགས་བོད་མི་བཅན་བྱོལ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་
 གཉེར་བསྐྱོ་གནས་གང་སར་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ།
 བརྒྱུད་རིམ་དེ་ལས་རྩ་སའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཆགས་པའི་བཙུན་དགོན་
 འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲིང་འདི་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ཨ་རི་བྱུན་
 དགེ་སློབ་མ་ཀུམ་ལེགས་བཤད་མཆོ་མོ་མཆོག་ནས་གཙོ་བོ་དེ་མ་ལ་
 ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་བཙུན་མ་རྒྱམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་བཙུགས་པའི་
 རིས་མེད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་
 འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲིང་སློབ་ཁང་།

Jamyang Choling Institute

No XX1 1860 Sr. No 940/96 ཞེས་ཚིགས་པ་དེ་བ་སྦྱོལ་བྱས། ད་
 ལྟའི་ཆར་སློབ་གཉེར་བའི་ཁོངས་ལ་དྲུག་ས་དང་བཅས་དཀར་གཉིས་
 བསྒྲེམས་པའི་སློབ་གཉེར་བ་ ༡༡ གར་ཞ་ནས་ ༡༩ སྤྱི་ཉི་ནས་ ༡༡
 མོན་ནས་ ༤ འབྲས་ལྗོང་ནས་ ༤ འབྲུག་ནས་ ༡ བལ་ཡུལ་ནས་
 ༡༡ ཨ་ཏ་རན་ཅལ་ནས་ ༡ བོད་ནས་གསར་འབྱོར་ ༡༥ ཐུ་ཐུན་ནས་
 ༩ སོག་པོ་ ༡ ཨོ་སི་ཀྱི་ལི་ཡ་ནས་ ༡ ཀོ་རིས་ཡ་ནས་ ༡ དང་འབྲིང་
 རིམ་སློབ་གྲ་ཐོན་པའི་སྦྱ་མོ་ ༡ བཅས་ཁྱོན་བསྒྲེམས་སློབ་གཉེར་བ་
 ༡༠༠ ལྷག་ཙམ་དང་འདི་གའི་དབྱ་འཛིན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་
 གཏན་འཇགས་དཔེ་འབྲིད་ཆན་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 རིག་པའི་དགོ་ཆན་གཉིས་བཅས་དགོ་ཆན་རྣམ་པས་སྤྱོད་ཤིང་ཞིགས་ཚིགས་
 གྲོལ་བ་ནས་སྤྱོད་ཤིང་ཆོས་གྲུ་མ་གྲོལ་བར་སློབ་འབྲིད་གནང་བཞིན་ཡོད།
 མ་ཟད་སྐབས་རེ་སྤྱི་ཆུལ་བ་དང་ལྷང་བྱད་མེད་དགོ་ཆན་དང་འདི་གའི་
 བཅུན་མ་ཉིན་རྒྱི་སློབ་གྲར་འབྲིམས་སྤྱོད་བ་འགའ་གས་ནས་ཉིན་རྒྱི་དང་།
 དྲང་ལྷང་ས་སྤྱི་ཆུལ་བ་བྱད་མེད་ཆོས་དབྱིན་ཇི་སློབ་བྲིད་ཀྱང་བྱེད་
 བཞིན་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་བཅུན་དགོན་འདིའི་སློབ་གཉེར་བའི་འཛིན་
 རིམ་ལ་ཆ་བཞག་ན། སྤྲུགས་རིམ་འཛིན་གྲུ་ཁག་གཅིག་མཛོན་པ་
 མཛོད་ལོ་རིམ་དང་པོའི་འཛིན་གྲུ་གཅིག་དབྱ་མ་འཛིན་གྲུ་གཅིག་པར་
 སྤྱིན་འཛིན་གྲུ་ཆན་གཞིན་གཉིས། རྟགས་རིགས་དང་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་
 གྲུ་གཅིག་བཅས་འཛིན་ཁག་དྲུག་ཡོད། སློབ་གཉེར་བ་སྤྱོད་པས་ཐད་དབྱ་
 པར་ཆད་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་རྩ་བའི་སློབ་ཆན་
 དང་གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རིག་པ། དབྱིན་ཉིན་སོགས་སྤྱི་ནང་སྤྱོད་
 ཡིག་རྣམས་ཡན་ལག་སློབ་ཆན་གྱི་ཆུ་ལ་དུ་དེ་དག་ལོ་རིམ་སྤྱོད་ཆ་
 བཞོས་གྱིས་སྤྱོད་འགོ་བོད་ཡིག་བྲིས་སློབ་སྤྱོད་ཆུར་ལོ་གཅིག་ལོ་རིམ་

གཉིས་པ་ནས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བསྟུས་སྒོ་གཉིས་ལོ་
 གཅིག་རྟགས་བྱུང་གཉིས་ལོ་གཅིག་དེ་ནས་ཕར་སྤྱོད་ལོ་དྲུག་དབུ་མ་
 ལོ་གསུམ། མཛོད་ལོ་གཉིས། འདུལ་བ་འོད་ལྡན་དང་འདུལ་བ་སྤྱི་
 བཤད་བཅས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱེད་མུས་སུ་ཡོད། མ་ཟད་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལྟ་དང་
 འབྲེལ་བའི་བསྟན་སྲིད་ཞབས་རིམ་སོགས་ཆོགས་སྤྱིད་གཞན་དང་སྤྱི་
 མཚུངས་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་ཆེད་རྒྱས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་ལས་འགུལ་ལ་
 མཉམ་ཞུགས་ཀྱང་གནང་མུས་ཡིན། འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་དང་སྤྱིའི་
 འཇུགས་སྤྱོད་ཐོག་མདོར་བསྟུས་ཤིག་ཞུས་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ནས་ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༥༠ བར་དགོན་པ་གསར་འཇུགས་གནང་མཁན་བཅུན་མ་ཀམ་
 ལེགས་བཤད་མཆོ་མོ་མཆོག་ནས་དཔལ་འབྱོར་དང་འཛིན་སྐྱོང་གང་
 ཐད་རོགས་རམ་གནང་ཡང་ལོ་དེ་ནས་ཁོ་མོ་ལས་དོན་གཞན་མང་དག་
 ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཟད་ལོ་ནའི་འབབ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་དགོངས་ཞུ་
 གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྐྱོ་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་དང་ནས་སྤྱིའི་
 འཇུགས་སྤྱོད་ཐད་སྤྱི་ནང་མི་རིགས་གཏོང་ཕྱོད་ཅན་ལ་འབོད་བསྐྱེལ་
 གནང་ནས་རོགས་རམ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་བྱུང་། དཔལ་ལྡན་བོད་གཞུང་
 ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཀྱང་བོད་ནས་གསར་འབྱོར་བཅུན་མ་ཆོར་
 ལག་དངུལ་དང་དགེ་ཆན་གསོལ་ཕོགས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོན་རོགས་རམ་གནང་
 མུས་སུ་ཡོད། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཀྱང་
 གཙོ་བོ་གེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་རོགས་རམ་ཕན་བྱ་ཡང་གནང་མུས་
 ཡིན། སྤྱིར་འཆོ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཐོག་སྤྱི་ནང་མི་རིགས་གཏོང་ཕྱོད་ཅན་
 ལ་འབོད་བསྐྱེལ་གྱིས་འབྲས་བྱ་མི་ཉུང་ཅམ་ཐོབ་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་དབུ་
 འཛིན་དབུ་བཞུགས་ཐོག་བཅུན་མ་ཡོངས་ནས་མང་མོས་འོས་ཤོག་
 བསྟུས་ནས་ཆོགས་མི་དགུ་ལས་བྱུང་བའི་འཛིན་སྐྱོང་ལྟན་ཆོགས་

བཙུགས་ཏེ་གཤམ་ཡོན་དང་དཔལ་འབྱོར་འཛིན་སྐྱོང་མོགས་ཀྱི་ཐུག་
ལས་གནང་ཐུས་ཡིན།

༡༣། ཏེ་ལོ་སྤྱིར་བཙུན་དགོན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་རྒྱ་རྒྱུ་དཔུང་གིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་
བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་མི་ནམས་ལ་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་མནར་
གཙོད་བྱས་ཀྱིན་བོད་མི་ནམས་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་ལ་ཡོང་དགོས་
ཐུག་པ་བཞིན། འདིའི་ཁྲལ་གྱི་བོད་མི་ནམས་ཀྱང་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་
འབྱོར་མཆོམས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་ལུས་སྐབས་ལག་ཏོར་
གནས་སྡོད་དབྱིན་ཇིའི་མ་མི་སའ་ཅེས་པ་སྟེ་ Fredh Bedi ཞེས་པ་དེ་
དབྱིན་སྐད་ཀྱི་མིང་དང་། བོད་སྐད་དུ་ཀམ་མཁས་མཆོག་དཔལ་མོ་ཞེས་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཚ་བའི་ཁྲ་མ་ལ་དཔལ་བྱལ་བ་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་བཙུ་བྱག་རིག་
པའི་རྩི་རྩེ་མཆོན་འདོན་གནང་སྟེ་སྤྱིར་བོད་མི་ཆོར་དགའ་ཞེན་ཆེན་པོ་
གནང་བ་དང་སྟོས་སུ་ང་ཆོ་བཙུན་མ་ཁ་འཕྱོར་བ་ནམས་ལ་མཐུན་
འགྱུར་གནང་སྟེ་གནས་སྐབས་རིང་ལག་ཏོར་དུ་གནས་བཙས་པ་དང་དེ་
ནང་ཁོང་གི་བཙུན་མ་ཆོ་འདུས་སྡོད་བྱ་ཡུལ་བཙུན་དགོན་ཞིག་གསར་
བཞེངས་གནང་ཆེད་དགོན་པ་བརྒྱུ་ཡུལ་གནས་འཆོལ་བར་གྱུ་བཞེན་
ཏེ་ལོ་པའི་སྐབས་པ་གནང་བའི་གནས་མཆོག་ཏེ་ལོ་སྤྱིར་ཞེས་པ་དེར་ས་ཆ་
ཉོས་ཏེ་གནས་དེར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ དང་ ༥༩ ནང་ཚུད་དུ་ལག་ཏོར་
ནས་གནས་སྟོས་ཀྱིས་ཏེ་ལོ་སྤྱིར་དུ་ཐོག་མར་རྩ་ཁང་ཞིག་བརྒྱུ་སྟེ་
གནས་སྐབས་རིང་བཙུན་མ་ནམས་བཞུགས་ཡུལ་དུ་གནང་བ་དང་།
བཙུན་དགོན་གསར་བཞེངས་ཐད་ལ་དཔལ་བྱལ་དབང་ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་
བཙུ་བྱག་པར་དགོངས་སྟོར་རིམ་ཁྲུས་ཀྱིས་བཙུན་མ་ཆོའི་སྡོད་གཤམ་

དང་ད་ཡིད་ཀྱི་ཆོག་མཆོག་ཁང་རྒྱུ་ལ་འདི་གསར་བཞེངས་གནང་། དགོན་པ་གསར་བཞེངས་གྲུབ་རྗེས། ལྷ་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་རིག་པའི་དོ་རྗེ་མཆོག་གནས་འདིར་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་སྒྲོ་འབྱེད་གནང་བ་དང་དེ་ནས་རིམ་ཐོབ་སྤྱི་ལོ་བཅུ་མ་ཆོར་ལྔ་པ་དོར་བཀའ་སྒྲོབ་རྒྱ་པོའི་རྒྱུན་བཞུགས་བསྐྱེད་པ་མ་ཟད་བཅུ་མ་ཆོར་འདོན་ལྷ་དབང་ས་དང་མཆོད་བཞེངས་བཅས་ཀྱི་དགེ་ཆེན་རུམ་སྒྲིག་དགོན་པ་ནས་རིམ་གཏོང་གནང་སྟེ། བཅུ་མ་ཆོར་འདོན་ལྷ་དབང་ས་དང་མཆོད་བཟོ་དཀར་རྒྱུན་བཅས་ཀྱི་ཐད་སྒྲོབ་སྒྲིང་མཐོན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༩༡ ལོར་ལྷ་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་རྒྱ་ཤེང་བཅུ་དྲུག་པ་མཆོག་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ཏེ་བཅུ་མ་ཆོར་མགོན་སྐྱབས་དང་བུལ་བ་ལྷ་བྱ་བྱུང་ཡང་ལོ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་རང་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་འོག་བཅུ་མ་ཆོས་ད་ལྷའི་བར་སྤར་སྒོལ་རྣམས་མ་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་བཞུགས་ཡོད།

༡༩ སྒྲོབ་གྲུ་དང་སྒྲུན་ཁང་།

༡ བཞུགས་སྤར་པོ་དུག་བྱིས་སྟེ།

༡༡ སྟོན་སྒྲིང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་ལོག་སྟོན་དུས་སུ་བདེ་སྟེ་རྒྱ་དམར་གྱིས་པོ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བའི་སྤྱི་དབྱུང་ལག་བསྐྱར་བྱས་ཀྱིན་པོ་དེ་མི་མང་རྣམས་ལུ་བྱག་ཐབས་ཟད་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་རང་དབང་སྒྲིང་ལངས་བྱས་པ་དང་། ལོ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཀའ་གྲགས་དབྱུང་ས་

བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་ཞི་དྲག་སོགས་གཞུང་གི་ངོ་བོ་
 ཡོངས་སུ་ཆང་བ་ཉིན་གཡོལ་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་རྒྱ་གར་
 འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ལཱ་བས་སོར་བདེ་འཁོད་བྱུང་མ་ཐག་
 བོད་ཀྱི་རང་དབང་སྐྱར་གསལ་ལས་གཞི་ནམ་མང་ཕྱག་བསྐྱར་
 གནང་བའི་ནང་ཆན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཆོན་པའི་ཆོས་
 དང་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་བོད་ཀྱི་བདག་
 པོ་དེ་ཡོད་བྱིས་པ་ན་གཞོན་ནམས་ལ་ཕྱི་ནང་ཤེས་ཡོན་གཉིས་
 ལྷན་ཕུལ་བྱུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་འཛིན་པར་གསོ་སྦྱོང་གནང་
 སྐད་དེ་ས་བོད་ཕྱག་བྱིས་མེ་འདི་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠༡༥༡༥ ཉིན་
 བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བྱ་བཅོལ་ཁང་གི་མིང་ཐོག་དབྱ་འཛུགས་
 གནང་། དེ་ཡང་ལ་དྲགས་ལམ་བཟུང་འགན་འཛིན་རྒྱལ་རིང་
 ནང་སོ་བཞུགས་སྐར་དུ་བཅར་ནས་འཇུག་ཁུལ་ལ་དྲགས་
 ལམ་ལས་པ་ཆོས་ཚུ་མ་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུས་ནད་མནར་འཆི་རྒྱུ་
 བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་སྟན་མེད་ཁྱས་པ་བཞིན་སྐྱོང་བྱུང་བསྐྱར་
 ཉིན་བྱེད་ས་གནས་སུ་ཆེད་བརྒྱུད་གནང་སྟེ་ལམ་ལས་པ་ཆོར་
 སེམས་གསལ་འཆམས་འདི་དང་སྐྱགས་བྱ་བྱག་རང་ལོ་ ༡༥
 མན་ཆད་ཇི་ཡོད་མཉམ་དུ་འབྲིད་དགོས་ཀྱི་བཀའ་མངགས་
 ཡོད་པ་ལྟར་པ་མ་ཆོས་མོས་མཐུན་བྱས་ཏེ་བྱ་གངས་ ༡༩ དང་།
 བྱ་མོ་གངས་ ༡༩ ལྷན་མ་མ་པ་ཆོས་སྦྱོན་དང་དཀོན་མཆོག་
 ཆོས་སྦྱོན་བཅས་མཉམ་འབྲིད་གནང་བ་ལྟར་ཐོག་མའི་ལས་
 གཞི་ཀོ་ནམ་དུ་དབྱ་འཛུགས་ཀྱིས་སྐྱེའི་གཅེན་མོ་དམ་པ་ཆེ་
 རིང་སྦྱོལ་མ་མཆོག་དང་། ཕྱག་རོགས་བཀའ་བྱར་སྐྱོང་བྱུང་
 བསྐྱར་ཉིན་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་བྱགས་འགན་

བཞེས་པ་དང་། གླུ་མཁའ་ལྟེན་མཛད་འཆར་ལྟར་སྒྲོབ་ལོ་སོན་པ་
ནམས་གཏན་སྒྲོབ་ཁག་རིམ་བཞིན་བརྟུགས་ཏེ་དེ་དག་གི་ནང་
གཏོང་རྒྱ་བྱས་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་དབང་འཛིན་སྐྱེའི་
གཅེན་མོ་ཆོ་རིང་སྒྲོལ་མ་མཆོག་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པའི་ཡིད་སྐྱེའི་
གནས་ཚུལ་བྱུང་བས་མཛད་འགན་རི་ཡོད་སྐྱེའི་གཙུང་མོ་
བཀའ་བྱར་རྗེ་བཙུན་པ་རྩ་མཆོག་ལ་ཐུགས་འགན་བསྩལ་བ་
བཞིན་མུ་མཐུད་མཐུག་སྐྱོང་གིས་གནང་སྟོང་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་
གནས་སྐབས་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱ་སྤྲུག་ནམས་སྤྱི་
ནང་གི་ཤེས་ལྡན་དུ་འཆར་ཡོངས་ཡོང་ཆེད་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱ་གྲུའི་
ཁྲིམ་སྡེ་ཡོད་སར་བོད་ཁྲིམ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཁག་ལ་
བྱ་སྤྲུག་གཏོང་ཐབས་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྟོར་གྱི་ཁྲིམ་
ཆང་ཁག་ལ་བྱ་ཆབ་དུ་བཏང་བ། སྤྱི་རྒྱལ་དང་རྒྱ་གར་བཅས་
པའི་སྟོབ་བྲ་ཁག་ལ་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་བྱ་སྤྲུག་གང་མང་སྟོབ་
སྟོང་དུ་གཏོང་ཐབས་གནང་ཡོད། རིམ་པས་གཏན་སྟོབ་ཁག་དུ་
ཡང་ས་མིག་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༡
ལོར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བྱ་བཅོལ་ཁང་དེ་བཞིན་བོད་སྤྲུག་
ཁྲིམ་སྡེར་མིང་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་ཁྲིམས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་
གནང་སྟེ་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ཤེས་ཡོན་སྟོབ་སྟོང་སྟོང་རྒྱ་
གསལ་བ་བཞིན། ལས་འགུལ་འགོ་འཛུགས་གནང་གལ་ཆེ་བ་
སྟར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་ CBSE འོག་ངོས་འཛིན་ཐོབ་སྟེ་རིམ་
པས་བྱ་སྤྲུག་ཆོའི་འཆར་ཡོངས་དང་མཐུན་པའི་སྟོབ་སྟོང་སྟོང་
རྒྱའི་མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པར་བརྟེན། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་

རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་སྤྱིའི་ཤེས་ཡོན་ཡང་སློབ་སྦྱོང་སྤྱད་དེ་
 འདབ་གཤོག་གཉིས་ལྟ་དུ་གསེ་སྦྱོང་གནང་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་
 བ་ལྟར་སྤྱི་རྒྱལ་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་སྐར་གྱི་བྱ་ཆ་བ་དུ་གཏོང་རྒྱ
 མཆོམས་འཛིག་གནང་ཡོད། ལྷུ་ནོར་ལགོང་ས་རྒྱབས་མགོན་
 ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་གཞིར་བབྱང་དགོས་གཤམ་
 དང་བརྟུན་བོད་མི་གནས་ཡུལ་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་བྱིམ་སློབ་
 གསར་རྒྱག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་གཞི་ཁག་ལག་བསྟར་
 གནང་བ་ཁག་རགས་ཙམ་སྐྱེང་བ་ཡིན་ན། རྒྱའི་གཙུང་མོ་
 བཀའ་བྱར་རྗེ་བརྟུན་པརྩ་མཆོག་ནས་ལྟག་བསམ་ནམ་དག་
 དང་། རྒྱ་ངལ་ཁྱམ་མེད་གྱི་འབད་བརྩོན་གནང་བའི་འབྲས་བྱ་
 ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པར་བརྟེན། སྤྱི་ནང་གང་ས་ནས་
 གཞེངས་བསྟོད་གྱི་བྱ་དགའ་རིམ་པ་སྤུལ་བ་སོགས་གྱི་བོད་བྱིམ་
 འདི་བོད་གྱི་ཤེས་རིག་རྒྱན་འཛིན་སོགས་གྱི་སྦྱད་མེད་དུ་མི་
 རུང་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་གསལ་བོ་རེད།

སྐྱུའི་གཙུང་མོ་མཆོག་དགྲང་ཡོའི་བབ་དང་བསྐྱེན་མང་
གཙོའི་ལམ་སྲོལ་གཞིར་བཟུང་ལོན་གཞིན་པ་ཆོར་གོ་སྐབས་
ཐོབ་སྐྱད་འོས་བསྐྱུའི་ལམ་ནས་དབྱ་འཛིན་གསར་པ་འདེམས་
བསྐོ་གནང་བ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བྱིམ་སྡེའི་འཛིན་སྐྱོང་
སྡེ་ཆོན་ནང་ཞབས་ཞུ་གནང་བ་གཙོ་འཛིན་གཞིན་པ་ཆོ་དབང་
ཡེ་ཤེས་ལགས་སྐུ་མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱུང་སྟེ་ ༡༩༩༢
ནས་འགན་ཁུར་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། མྱ་སྐྱུ་མཆོག་
བྱིམ་སྡེ་འདིར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་སྐབས་བྱིམ་ཆང་གཅིག་
གི་ནང་མིའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ནས་རྒྱུན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་བྱུགས་

འགན་བཞེས་མི་དགོས་ཀྱང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་གཟིགས་
 རྟོགས་ལམ་སྟོན་དང་ལྷག་པར་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་ལས་གཞིའི་ཐོག་
 ཐུགས་འགན་རྐང་བཞེས་ཡོང་བ་ཞེས་སྐབས་འདིའི་འབྲེལ་
 ཡོད་ཆང་མས་ནན་གསལ་ཞུས་པར་བརྟེན་དེ་ལྟར་བཀའ་
 བཞེས་གནང་སྟེ་ཐུགས་འགན་བཞེས་སུས་སུ་ཡོད།

༡། བོད་བྱིམ་སྤྱི་ཁྱབ་ཡིག་ཆང་།

ཆོགས་པའི་མགོན་སྐབས་གཞིས་བྱེས་བོད་མིའི་ཆོས་སྲིད་
 གཉིས་ཀྱི་དབྱ་འབྲིད་ནི་བདེའི་དེད་དཔོན་ལགོང་ས་མཆོག་
 ཡིན།

ཆོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཆོགས།

བོད་བྱིམ་འཛིན་སྐྱོང་ལྟན་ཆོགས།

བོད་བྱིམ་འཛིན་སྐྱོང་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལྟན་ཆོགས།

བོད་བྱིམ་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་ལྟན་ཆོགས།

སྤྱི་ཁྱབ་ཡིག་ཆང་དང་སྡེ་ཆན་སོ་སོའི་ནང་འགན་འཛིན་ཆོགས་
 རྒྱུད་དང་། དེ་དག་གི་འོག་ལས་རིམ་གཞི་བཙུག་ཀྱི་ཆོགས་
 རྒྱུད་ཡོད་པ་སོ་སོར་ལས་དོན་ཞུ་སྟོའི་བཀོད་སྤྱིག་ལམ་སྟོན་
 ཡིག་ཆ་ཡོད་པ་ལྟར་ཞུ་སྟོའི་ཐོག་ལས་སྟོབ་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་ཁག་
 ནས་སྤྱི་སྟོན་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་དེ་དོན་ལེགས་ཆ་སྟེལ་
 ཐབས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཞུ་སུས་ཐོག་ལགོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་
 པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་བྱ་སྤྱུག་ནམས་རང་རང་གི་
 རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་སད་དེ་བླང་དོར་གྱི་གནས་
 ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལེགས་ཉེས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་

བོད་མི་ཆོད་ལྡན་འདབ་གཤོག་གཉིས་ལྡན་འབའ་ཞིག་འཆར་
 ཡོངས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་གལ་གྱི་བཀའ་མངགས་དགོངས་དོན་
 འགྲུབ་ཐབས་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་སྐབས་སེ་སེར་དགོས་གལ་
 གྱི་ལས་འགྲུལ་སྒྲེལ་རྒྱ་དང་། ལྷག་པར་དགེ་ཆན་གྱི་འོས་སྦྱོང་།
 སློབ་ཆོན་དང་མཐུན་པའི་ཟབ་སྦྱོང་། སློབ་འབྲིད་ལམ་སློན་
 གནང་སྟེགས་སོགས་སློབ་ཕྲག་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ཐབས་
 རྒྱུ་ལ་འོག་སློབ་ཕྲག་སེ་སེའི་མོས་འདུན་དང་མཐུན་པའི་བསམ་
 རྟེན་དང་ཤེས་ཆོད་གོང་འཕེལ་ཡོང་སྟེ། ཟུར་སྦྱོང་ལས་འཆར་
 རྩ་ཆོགས་སྒྲེལ་རྒྱས་མཆོན་དུས་བསྐྱུན་གྱི་བྱ་སྒྲེ་ཅི་མཆིས་
 མཆམས་སྦྱོར་བྱེད་ཐབས་བྱ་རྒྱ་སོགས་དོན་ཉིང་བྱ་ཕྲག་ཆོར་
 སློབ་སྦྱོང་གི་མཐུན་ཆེན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཞིག་སྦྱོད་རྒྱ་ནི་གལ་
 ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་དོན་འབྲེལ་
 བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡། ཁྱིམ་སྒྲིའི་ཡན་ལག་ཁག་

- ⊖ བཞུགས་སྐར་ད་སྟེང་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ ལ་དྲགས་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ རྩེལ་གོབ་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ ད་ཤོད་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ སུ་ང་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ རྩོ་པལ་ཕུར་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ ཅོན་ཏ་ར་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ སེ་ལ་ཁུ་བོད་ཁྱིམ།
- ⊖ བཞུགས་སྐར་མེག་གླན་ཉིན་སྟོབ།

- མ་ལུ་བོད་བྱིས་ཉིན་སློབ།
- མ་དྲུགས་བསོད་སྤྱི་གཞིས་ཁག་ཉིན་སློབ།
- མ་དྲུགས་བྱང་ཐང་གཏན་སློབ་ཁག་གསུམ།
- བཞུགས་སྐར་བོད་བྱིས་ལས་རིགས་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- ཀུ་ལུ་བོད་བྱིས་ལས་རིགས་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- སེ་ལ་ཁུ་བོད་བྱིས་ལས་རིགས་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- ལ་དྲུགས་བོད་བྱིས་ལས་རིགས་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- ཐེ་ལེ་བོད་བྱིས་མཐོ་སློབ་ཐོན་ཁང་།
- རྒྱང་ལོར་བོད་བྱིས་མཐོ་སློབ་ཐོན་ཁང་།
- མོན་རྩེ་བོད་བྱིས་སློབ་ཤུག་ཐོན་ཁང་།
- ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་ཆན།
- དགེ་འཕེལ་སློབ་གཉེར་ཁང་།
- སྤྱི་འགྲོའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་ཆན།
- ཨ་མའི་འཕེལ་སྤྱོད་།
- བོད་བྱིས་ཕྱི་རིགས་སྤྱི་ཆན།
- རྒྱང་ལོར་བོད་བྱིས་མཐོ་སློབ་བཙས་ཡོད།

༤། མཐོ་རིམ་སློབ་བཅར་ཁག་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ བར་སློབ་ཆན་འདྲ་མིན་ལ་བཏང་སྟོན་བྱང་བའི་
 བརྒྱུས་གཞུང་གསལ་གསལ།

S#	SUBJECT	TOTAL NO. OF PASS
1	Tibetan Studies	380
2	Under-graduate Studies	1370

3	Post-graduate Studies	335
4	Health & Medical Profession	317
5	Computer & Information Technology	172
6	Education	417
7	Certificate & Diploma Studies	136
8	Post-Graduate Diploma Studies (PGD)	135
༥།	ལས་རིགས་ཁག་ནས་སྒྲིབ་ཐོན་བྱུང་བའི་རེུ་མིག་ག་གསུམ་གསལ།	
	སྒྲིབ་ཐོན་གསལ།	༡༩༧
	རེུ་མིག་གསལ།	༧༩
	འཆོས་ལས།	༡༩༩
	པང་གཏན་འཇགས་ལས།	༡༩
	ཤོག་དཔེ་འབྲི་ལས་པ།	༡༠
	ལས་རིགས་སྒྲིབ་ཁང་དུ་སྒྲིབ་ཐོན་ ༡༧ ཡོད་ཁོངས་ནས་ཐོན་གྲངས་	༧༩༡
༦།	བོད་བྱིས་སྒྲིབ་ཁག་ནང་གཏན་ཉིན་སྒྲིབ་འཇུག་ཞུས་པ།	
	གཏན་སྒྲིབ་ཁོངས་བྱ་ཐུག་ ༣༥༥༩༧	
	ཉིན་སྒྲིབ་ཁོངས་བྱ་ཐུག་ ༤༣༣༣	
༧།	བྱིས་སྒྲིབ་ཁག་ནས་སྒྲིབ་ཐོན་ཡོད་པའི་མི་འབོར་སྒྲིག་སྒྲིབ་ལས།	
	གཏན་སྒྲིབ་ཁོངས་སྒྲིབ་ཐོན་ལས་ ༡༠༡༩༩	

ཉིན་སློབ་བྱོན་བསྐྱོམས། ༡༩༡༩

མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བ། ༡༩༠༩

ལས་རིགས་སློབ་གཉེར་བ། ༢༩༡

ཕྱི་རོགས་སྡེ་ཆ་ན་འོག་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་བཞིན་བ།

གས་གཙོང་། ༥༩༤

བྱ་ཕྱག་གངས། ༡༩༣༤

ལས་བྱེད་དང་ལས་མི་བསྐྱོམས་ ༡༥༡༧

༡། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱས།

རང་གཞུང་ནས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གནང་བར་
 རྗེས་སྐྱེ་ཡི་རངས་ཁྱུ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ཕྱག་ཁྱིམ་སྡེའི་
 སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློན་འགོ་དང་། གཞི་རིམ་འོག་མའི་འཛིན་གྲུའི་
 རང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོ་ནང་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱས་ཀྱི་དགོངས་
 དོན་གཞི་མཚུངས་ལག་བསྟར་ཁྱུ་བཞིན་ཡོད། བྱ་ཕྱག་ཆོར་
 སློབ་སྐྱོང་གི་ངོ་བོ་དང་པོ་མ་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱ་རྒྱུ་དེ་བཞིན་
 འོས་ཤིང་རན་ལ་གྲུབ་འབྲས་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། མི་
 རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྡན་ཐབས་སྐྱེད་མིགས་པའི་ལས་
 འཆར་དང་གསྐྱིག་ཁྱུ་རྒྱུ་ཐོག་སྐྱེད་མཐུད་རྒྱས་འདོན་ཁྱུ་རྒྱུ་དེ་
 བཞིན་ལས་འགན་གྱི་ནང་ནས་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་སྐྱེད་པའི་
 འཛིན་ཁྱུ་བཞིན་ཡོད།

- ༡། ཤེས་རབ་དགའ་ཚལ་སློབ་སྦྱང་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༧ ཉིན་གསར་དུ་བཅུགས་པ་དང་། སྐབས་དེར་སློབ་མ་གྲངས་ ༡༠༧ དབུས་སྡེ་ལེན་ཁང་ནས་འགན་འཛིན་ཚོས་འཛིན་བྱམས་པ་ནས་ཚིས་ལེན་ཞུས་ནས་ས་གནས་འདི་རུ་རས་གྱུར་ཕུབ་སྡེ་འགོ་འཛུགས་གནང་བ་རེད། ༡༩༩༩ ནས་ ༡༩༩༩ བར་ཕུགས་ཤོག་སྡོད་ཁང་གསར་བའི་ནང་གནས་སྡོས་བྱས་བ་དང་། ༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ནས་ཨར་ལས་མགོ་བཅུགས། ༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ནས་སློབ་མ་རྣམས་སྡོད་ཁང་གསར་བའི་ནང་སྡོས་བ་རེད།
- ༢། ༢༠༠༣ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ནས་ཤེས་རིག་གིས་ཤེས་རབ་དགའ་ཚལ་སློབ་སྦྱང་བྱ་བ་ཁོངས་སུ་བཞེས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་བྱས།
- ༣། སློབ་གྲྭ་འདི་བཅུགས་དགོས་དོན་ནི་བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བའི་གཞིན་སྐྱེས་ལོ་གྲངས་ ༡༩ ནས་ ༣༠ ཟེན་པ་རྣམས་ལ་བོད་ནང་དུ་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པ་དང་སློབ་ཡོན་འབྲལ་མི་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་ཡིག་སྦྱོང་སྡོམ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན།
- ༤། སློབ་སྦྱོང་དུས་ཡུན་ལོ་ལྔ་ཡི་ཆེད་ཡིན།
- ༥། སློབ་ཆན་བོད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས། ཆོས་འབྲུང་། ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་ནམ། མཉམ་པོའི་དབུ་བྱེད་ཡིག་བཅས་ཡིན།
- ༦། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་སློབ་མའི་ཆེད་དུ། ལག་ཤེས། ལྷ་

བྱིས། འཆོམ་བཟོ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱིན་སྐྱར་ཡོད། དེར་མ་
ཟད་སློབ་མ་ནམས་ལ་ལག་ཤེས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱིན་སྐྱར་བ་གཤམ་
གསལ།

དང་པོ།	ཤིང་བཟོ།
གཉིས་པ།	སྒོག་བཟོ།
གསུམ་པ།	ཁུ་བཟོ།
བཞི་པ།	དོ་བཟོ།

༩། ལོ་རེ་འཛིན་གྲ་གཉིས་རེ་སྟོང་དགོས་པ་དང་ལོ་ལྔའི་ནང་དབྱིན་
ཇི་འཛིན་གྲ་བརྒྱད་པ་དང་བོད་ཡིག་འཛིན་གྲ་བརྒྱད་པ་ལ་
འཛིན་རིམ་བཅས་ཡོད་སློབ་མཐར་ལག་འབྱེར་འཛིན་རིམ་
བརྒྱ་གཉིས་པར་ཆད་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནས་ ༢༠༠༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༣༠ བར་
བོད་ནས་གསར་དུ་འབྱོར་བ་བྱ་གངས་ ༤༤༩༦ དང་བྱ་མོ་
གངས་ ༡༥༤༥ བསྐྱེམས་ ༤༠༣༡ འབྱོར་ཡོད་མོད་བརྒྱ་ཆ་
༤༠ ཙམ་བོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་བཞིན་ཡོད།

༡༠། འཛིན་སྐྱོང་འགོ་སྤང་ཆ་ཆང་ U.S.A.

བྱའི་སྟོང་ཁང་།	Denmark
འཛིན་ཁང་།	Denmark
ཆོགས་ཁང་།	Denmark

༡༡། ཐབ་ཆང་།	Denmark
-------------	---------

གཉེར་ཆང་།	Denmark
-----------	---------

སློབ་མ་གསེལ་ཆོག་ས་ཁང་། Denmark

ལས་ཤག Denmark

༡༣། བྱ་མེད་ཉལ་ཁང་། སྤེལ་སྤྱོད་མི་གཅིག་ནས།

༡༩། སློབ་གྲུའི་ས་ཆའི་ཁྱུ་ཁྱོན་། ཀར་ནལ་ ༢༠ མར་ལ་ ༤༥
ཡོད་།

༡༤། སློབ་གྲུའི་འགན་འཛིན་རིམ་བྱོན་།

༡། ཆོས་འཛིན་བྱམས་པ། ༡༩༩༩།༩།༢ནས་ ༢༠༠༢།༤།༢༠

༢། ཀུན་དགའ་དོ་རྩེ། ༢༠༠༢།༤།༢༡ ནས་ ༢༠༠༢།༡༡།༥

༣། དངོས་གྲུབ་དོ་རྩེ། ༢༠༠༢།༡༢།༢ ནས་ ༢༠༠༤།༢།༤

༤། བྱ་ཐུག་གསལ་། ༢༠༠༤ ནས་ལས་ཐོག་པ།

ག ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ།

ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནི་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱ་སའི་མཐོ་སློབ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། མཐོ་སློབ་འདིའི་
དམིགས་ཡུལ་ནི། སྤོངས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློབ་ལམ་
སློན་དང་། བོད་གཞུང་གི་རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་དགོངས་གཞི། བོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱམ་མོང་རིག་གནས་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་
དང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ཡོང་ཆེད་གཞུང་གི་ཡོན་ཏན་པའི་མི་སྡེ་གསོ་སྦྱོང་
བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེར་བརྟེན། རིག་ས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབྱུང་གི་
གཅིག་ཕྱོད་མཁས་དབང་ཞིང་ག་གཞི་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས་།
༡༩༩༡ ནས་བཟུང་ས་ཆ་ཉོ་རྒྱུ་མཚོན་པའི་ཨར་རྒྱུ་གི་ལས་གཞི་

དབུ་འཇུགས་གནང་། དེའི་སྐབས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྡངས་ཞན་
 བས་ཐོག་མའི་ས་ཉིའི་ཞལ་འདེབས་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིག་ཚང་
 ནས་བསྐྱལ་གནང་བྱུང་བ་དང་། ༡༩༩༣ ལོར་ལྷ་སྐྱེ་ཞོར་ལགོང་ས་ཆེན་
 བོས་ཐོག་མའི་ས་གཞི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེས་ཞབས་མོར་བཀའ་དྲིན་ཡང་
 བསྐྱུངས། འདི་གའི་ཨར་རྒྱག་དང་འབྱུང་འབྱུར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
 འདི་ཉིད་མི་རབས་རྗེས་མ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱན་འཛིན་བྱུང་སྟེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་གསར་འཇུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེན་མཛད་བཟང་
 སློང་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གདོན་གྱིས་ཚུལ་པའི་དོལ་རྒྱལ་ཆོགས་
 བས་ ༡༩༩༧ ལོར་ཞིང་ག་ཤེགས་དམ་པ་དང་རྗེས་འཇུག་སློབ་མ་
 གཉིས་བཅས་རྒྱན་ལམ་དུ་བཏང་བ་དེས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལ་གྲོང་གྲུན་
 ཆབས་ཆེན་དང་། རིགས་སློབ་མ་ལག་གི་དགེ་ལས་སློབ་མ་ནམས་ཀྱང་
 སློབ་མ་དང་ཡིད་སྤྱོད་གནས་སུ་གྱུར། འདི་གར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཨར་
 རྒྱག་ལས་གཞི་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་འོག རིགས་
 སློབ་མ་ལག་གི་དགེ་ལས་ནམས་ནས་རྗེས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགེ་བཤེས་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོན་
 ལགས་ནས་རིགས་སློབ་མ་ལག་གི་དབུ་འཇུག་གི་བྱུགས་འགན་བཞེས་
 ནས་ཐོག་མར་འདི་གའི་ཨར་རྒྱག་གི་ལས་མཇུག་ནམས་ལེགས་གྲུབ་
 བྱུང་མཆོམས་ ༡༩༩༩ ལོ་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༩ བཀྲ་ཤིས་པའི་གཟུང་
 ལྷན་དང་སྐབས་བསྐྱེད་ལྷན་ཞོར་ལགོང་ས་ལྷན་མགོན་ཆེན་པོ་དབུ་
 འབྱེད་མཛད་སྟེ་ཞབས་མོར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་པ་ནས་བཟུང་དངོས་
 སུ་བོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་སློབ་སློང་བྱེད་སའི་མཐོ་
 སློབ་ཁང་ཞིག་དངོས་སུ་དབུ་བརྟེས་པ་རེད། སློབ་ཆོན་སོགས་ལའང་
 དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིག་ཚང་དང་། རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་

ཀྲིས་ཞིབ་འཇུག་ལམ་སྟོན། འདི་གའི་སྟོབ་དཔོན་བགྲུས་གཞིན་རྣམ་པའི་
ཉམས་སྟོང་དང་། སྤྱིར་བཏགས་མཁས་པ་མང་པོའི་དགོངས་ཚུལ།
བོད་སྤྱི་ནང་གི་མཐོ་སྟོབ་ཁག་གི་སྟོབ་ཚན་དང་ཡང་དཔུང་བསྐྱར་ནན་
ཏན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་འབྲེལ། ༡༠༠༡ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༩ ཆེས་
༡༥ ཉིན་རང་གཞུང་གིས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྲིས་མཐོ་སྟོབ་ཚད་ལྡན་གྱི་
ཕྱག་འཁྲུང་ཀྱང་གསོལ་བསྐྱེད་གནང་པ་དང་ ༡༠༠༩ ནས་ལོ་རེར་
སྟོབ་གངས་ ༡༥ ལ་སྟོབ་ཡོན་ཡང་བཀའ་ངོན་བསྐྱེད་སྐྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡། བསྐྱེད་པ་མཐར་སྤྱིན་པའི་སྟོབ་མའི་གངས་འཕོར།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་སྐབས་
བདུན་པ་བར་བསྐྱེད་པ་མཐར་སྤྱིན་པའི་སྟོབ་མ་གངས་ ༡༥༩
དང་། འབྲིང་རིམ་དགེ་འོས་སྐབས་བཞི་པ་བར་གངས་ ༡༩
དམའ་རིམ་དགེ་འོས་སྐབས་གཉིས་ལ་གངས་ ༤༩ ཉི་མ་ལ་ལ་
རི་བརྒྱད་ཀྱི་དམའ་རིམ་དགེ་འོས་སྐབས་གཉིས་ལ་གངས་ ༩༩
ཡིག་འབྲུལ་སྟོབ་མ་ད་བར་གངས་ ༡༥ ཐོན་ཅིང་། སྟོབ་
མཐར་སོན་པ་རྣམས་ད་ཆ་སྤྱི་སྤྱོད་འདྲ་མིན་གྱི་སྟོབ་གྲ་ཁག་
དང་། ཆོགས་སྟེ། དགོན་སྟེ་ཁག་ཏུ་གེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་
བཞིན་ཡོད།

ཐབ་སྟོང་ཁག་དུས་ཡུན་རིང་བྱང་འདྲ་མིན་ཐོག་བོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབ་སྟོང་ཡང་། དབྱས་
འདེམས་བསྐྱོད་ལྟན་ཁང་གི་བཀའ་འབྲེལ་འོག་གཞུང་འབྲུག་འོས་
སྟོང་གནང་བ་སྐབས་དུག་དང་ཐབ་སྟོང་སྐབས་བདུན་གནང་པ་
དང་། རང་གཞུང་གིས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་

གཏན་ཉིན་སློབ་དག་རྣམས་ལ་ཟབ་སྦྱོང་། བོད་སྐད་བྲིས་སྒྲིལ་
དང་བྲུང་འབྲེལ་གྱིས་བོད་བྲིས་བྲུང་ཁོངས་ཀྱི་ལགས་རྣམས་
པར་དུས་ཡུན་འདྲ་མིན་གྱི་ཟབ་སྦྱོང་དང་། བོད་བྲིས་གྱི་མ་
འོངས་དག་ཀྱི་དམིགས་སློབ་འོས་སྦྱོང་པ་རྣམས་ལ་འང་ཆེ་
དུག་རིང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ནང་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་
སློབ་བཞིན་པ་ལས་ད་བར་སྐབས་དུག་པ་བར་བསྐྱབས་ཡོད།

- ༡། ཕྱི་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་ཁག་དང་གཤམ་ཡོན་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ལས་གཞི།
- ཕྱི་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་ཁག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་ ༡༠༠༠ ལོར་ཨ་རི་
ཨི་མོ་རི་མཐོ་སློབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལོ་རྒྱུར་སློབ་དུས་
གཅིག་ཆ་ཆང་འདི་ག་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་།
༡༠༠༥ ལོར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་མུ་མཐུད་གནས་
ཕྱིར་འགོང་ས་འཕྱུགས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀྱི་མོས་མཐུན་གན་ཡིག་གི་མཆན་རྟགས་ཀྱང་བསྐྱོན་
ཡོད། ༡༠༠༠ ནས་ ༡༠༠༧ བར་བྲེངས་ཐུ་སྐྱབས་ཡོད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་ ༡༠༠༥ ལོར་མི་ཡ་མི་མཐོ་སློབ་ཁང་དང་འབྲེལ་
མཐུད་བྱུང་པ་དང་ད་ལྟོ་ཆར་སྐབས་གསུམ་པ་བར་ཕྱིན་ཡོད།

- ༢། ད་ལྟོ་གནས་སྤངས།

ད་ཡོད་སློབ་མ་གྲངས་ ༣༥༣ དག་ལས་གྲངས་ ༣༥ ཡོད།
འཛིན་གྲུ་ཁག་ རིག་གནས་འཛིན་གྲུ་གསུམ། དག་འོས་འཛིན་
གྲུ་གཅིག་ ཉི་མ་ལ་ཡའི་དག་འོས་འཛིན་གྲུ་གཅིག་ ནང་རིག་
འཛིན་གྲུ་གཅིག་ མཆོམས་སྦྱོར་འཛིན་གྲུ་གཅིག་ ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་

ཡིག་འཛིན་གྲ་གཉིས། ཟུར་སྒྲིང་སྡེ་ཆོན་གཅིག་བཅས་སྒྲིན་
བསྐྱེམས་སྡེ་ཆོན་བརྒྱད་ཡོད།

༤། མཐོ་སྒྲོབ་ཁང་དུ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས།

མཐོ་སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲོབ་བྱིན་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་དུས་ནི་ལོ་ལྟར་སྒྲི་
ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡ ལ་ངེས་པ་ཡིན། མཐོ་སྒྲོབ་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུགས་
དེ་བཞིན། ལོ་ལྟར་སྒྲི་ཟླ་ ༥ པའི་བདུན་ཕྱག་དང་པོར་ངེས་པ་
ཡིན། མཐོ་སྒྲོབ་ཁང་དུ་འཇུག་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས་རིགས་གཉིས་
ཡོད། ཡིག་རྒྱུགས་བཏང་ནས་མཐོ་སྒྲོབ་ལ་ཞུཌ་མཁན་གཅིག་
དང་། ཡིག་རྒྱུགས་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་
སྒྲིང་འདོད་ཤུགས་ཆེན་ཡོད་པ་ནམས་ལ་ཟུར་སྒྲིང་གི་གོ་སྐབས་
འབྲལ་བཞིན་ཡོད། ཟུར་སྒྲོབ་ནམ་པར་སྐབས་དང་བསྐྱེན་ཏེ་
སྒྲོབ་གྲུའི་ས་དམིགས་ལ་གཞིགས་པའི་སྒྲོབ་འཇུག་ཀྱི་སྐབས་
ཡོད།

༥། མཐོ་སྒྲོབ་ཀྱི་འཛིན་གྲ་ཁག་དང་སྒྲོབ་ཆོན།

ནང་རིག་འཛིན་གྲ་

སྒྲོབ་འཇུག་ནི་ལོ་གསུམ་བཞི་མཆོམས་སུ་ཐེངས་ཅེ་ཀྱི་
ཡོད། སྒྲོབ་ཕྱག་ས་དམིགས་ ༤༠ ནས་ ༤༥ བར་ཡིན། དེའི་
ནང་དམིགས་བསལ་ས་མིག་གཞི་རིམ་འཛིན་གྲ་བརྒྱ་གཉིས་
ཐོན་པའི་བོད་རིགས་སྐྱ་པོ་གསུམ། སྤྱི་ཆུལ་ཆེད་ས་དམིགས་
བདུན། དེ་བྱིངས་ནམས་རབ་བྱུང་ཡིན་དགོས། ལོ་གསུམ་
ཅམ་ས་རྒྱ་མཐོ་སྒྲོབ་དུ་སྒྲོབ་སྒྲིང་བྱས་རྗེས་རིགས་སྒྲོབ་ཨ་མར་

གནས་སྐོས་བྱས་ཤིང་མུ་མཐུད་སློབ་ཆེན་ལྷག་མ་རྣམས་མཐུག་
སྐྱེལ་གནང་དགོས། སར་བྱིན་དང་ཆད་མ་ཐོན་པར་ལོ་ ༥
དེའི་སྤང་དབྱ་མ་ཐོན་པར་ལོ་ ༩ དེའི་སྤང་མཛོད་འདུལ་དང་
ས་སྐྱ་བཀའ་རྙིང་གི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ལོ་
བཞི། དེའི་སྤང་གསང་ལྷགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ལོ་ ༩ བཙན་
ནང་དོན་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་མཐར་མོན་པར་ལོ་ ༡༤ འགོར་
གྱི་ཡོད།

མཆ་མས་སྦྱོར་འཛིན་གྱི་

དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་ཡིན། ས་མིག་སློབ་མ་གྲངས་ ༣༥ རས་
༩༠ བར་ཡིན། སློབ་མའི་ཡོང་ཁུངས་གཞི་རིམ་འཛིན་གྲྭ་བརྒྱ་
གཉིས་ཐོན་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ་དྲུ་ཞུགས་འདོད་
ཡོད་ན། མཆ་མས་སྦྱོར་འཛིན་གྲྭའི་ཚུད་རྒྱགས་ལ་ཞུགས་
དགོས་ཤིང་ཚུད་པ་རྣམས་ལོ་གཅིག་རིང་མཆ་མས་སྦྱོར་འཛིན་
གྲྭར་བོད་ཀྱི་བདུ་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས། རང་ཆོས་
ངོ་སྤྱོད། ལོ་རྒྱུས། དག་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་སོགས་གཞི་རིམ་
གྱི་ཆར་གཞིའི་སློབ་ཆེན་ཁག་བྱུར་བཀོལ་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་སྤྱོད་
བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་གཞི་རིམ་འཛིན་གྲྭ་བརྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱ་གར་
མཐོ་སློབ་ཁག་ནས་ཐོན་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་པ་ཞིག་
ཡིན།མཐོ་རིམ་རིག་གནས། དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་རིང་ཡིན།
ས་དམིགས་སློབ་མ་གྲངས་ ༩༠ རས་ ༩༥ བར་ཡིན། དེར་
ཞུགས་པར་ངས་པར་དུ་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་ཀྱི་ཚུད་རྒྱགས་
ལ་ཞུགས་དགོས་ཤིང་། གཞི་རིམ་འཛིན་གྲྭ་བརྒྱ་གཉིས་སམ་

མཆོམས་སྒྲིབ་འཛིན་གྲུ་སྒྲིགས་ཀྱི་སྒྲིན་འགོ་འཛིན་ཆེན་མོ་དང་ཀྱང་
རིག་གནས་ཚུད་རྒྱལ་ས་ནང་ཁྱེད་སྒྲིགས་ཆོག་དེ་ནི་བོད་ཡིག་ཤེས་
ཚད་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་བོད་ནས་ཐེབས་
མཁན་ཆོར་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན། པ་དང་རྒྱལ་ས་འཕྲོད་པ་
ནམས་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་ནང་སྒྲིབ་འཕུག་ཤེད་བཞིན་ཡོད།
ཅི་སྒྲིག་རྒྱལ་ས་འཕྲོད་ཀྱང་འདི་ག་མཐོ་སྒྲིབ་ཏུ་བཞུགས་ཁོམ་མེད་
པ་དང་། ས་དམིགས་ཀྱི་ཆེན་པས་འདི་གའི་རིག་གནས་འཛིན་
གྲུར་མ་ཚུད་ན་ཡིག་འབྲུལ་ལམ་ནས་མཐོ་རིམ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཤེད་
རྒྱུ་འགོ་སྐབས་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

སྒྲིབ་ཆེན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། བད་སྒྲིབ། ལྷ་མ་ཚུ་མ།
ནང་ཆོས། སྒྲིག་ཁྲིམ། དབྱིན་ཇི་འོ་སྒྲིབ་ཡིག། རྒྱ་གར་མཐོ་སྒྲིབ་
ཁག་ཏུ་ (Correspondence Course) ཐོག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གནང་
རྒྱུ་འགོ་སྐབས་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད།

དགོ་ཆེན་འོས་སྒྲིབ་།

དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་གམ་གཉིས་ཡིན། དགོ་ཆེན་འོས་སྒྲིབ་ལ་
གཞི་རིམ་འོག་མའི་དགོ་འོས་དང་། གཞི་རིམ་བར་མའི་དགོ་
འོས་ཁག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དགོ་འོས་དེ་བཞིན་རང་གཞུང་
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བཀའ་བསྐྱུར་གྱིས་དགོ་འོས་ས་
དམིགས་ལ་གཞིགས་ཏེ་དགོ་ཆེན་འོས་སྒྲིབ་འགོ་སྐབས་ཁྱེད་བཞིན་
ཡོད། དགོ་འོས་སུ་ཁྱེད་སྒྲིགས་པར་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་སྒྲིབ་ཐོན་
གྱི་སྒྲིབ་ཐོན་ཨང་སྡེ་གཉིས་པ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ མ་མཐར་ལོངས་
པ་ཞིག་དགོས།

བོད་དང་རིག་གཞུང་གཅིག་པའི་དྲི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་
དགེ་འོས།

དུས་ཡུན་ལོ་གཉིས། སློབ་མ་གྲངས་ ༡༥ ནས་ ༣༠ བར། སློབ་
འཇུག་ལོ་གཉིས་གསུམ་མཚམས་སུ་ཐངས་རེ། དྲི་མ་ལ་ཡའི་
རི་རྒྱུད་ནམས་ནི་བོད་དང་རིག་གཞུང་གཅིག་པའི་ཡུལ་ལྗང་
ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བོད་དེ་རྒྱ་མིས་བཅན་འཕྲོག་མ་བྱས་གོང་
ནང་ཆོས་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་
གནང་བར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་།
བོད་ནང་དུ་སླེབས་ཐེས་ཐོབ་ཐང་ཡང་བོད་པ་དང་གཅིག་
མཚུངས་ཡིན། ལྷ་གོམས་སྦྱོད་གསུམ་དང་ཉིན་རེའི་མི་ཆེ་སྦྱེལ་
སྤངས་ཀྱང་བོད་རིགས་གཅིག་མཚུངས་ལས་གཉིས་སུ་མེད།
འོན་ཀྱང་རྒྱ་མིས་བོད་བཅན་བཟུང་བྱས་པ་ནས་བོད་དུ་སློབ་
སྦྱོང་བྱེད་པར་བསྐྱོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་
ན་བོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་རང་གི་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་
ཐོབ་ཐང་མེད་པར་གྱུར་བའི་ཡ་ང་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཏུ་
གྱུར། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དྲི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད། གཞན་ཡང་
སོག་རིགས་སོགས་མདོར་ན་རྩེར་བོད་དང་རིག་གཞུང་གཅིག་
པ་ནམས་ཀྱང་བོད་ལ་ཉམས་ཉེས་བྱུང་བ་དང་རྩོན་དུ་དེ་དག་གི་
རིག་གཞུང་ཡང་ཉམས་ཆག་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡགོང་ས་
མཆོག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱིས་ལམ་སྟོན་བྱས་ཐེད་འོག་བཅན་
ཤྱོལ་བོད་གཞུང་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་། ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཆོགས་
ཁག་སོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་སོགས་ལས་བཅན་ཤྱོལ་དུ་ཐེབས་བའི་

བོད་པ་ནམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དུ་མ་བྱུང་དུ་བསད་ནས་རང་གི་
 རིག་གཞུང་ཉམས་པ་སྐར་གསོ་བྱ་རྒྱུ་ཆེད་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་
 བསྐྱེ་གནས་ཁག་ཆེད་བཙུགས་གནང་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་
 ཁོངས་སུ་དེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཁག་ལའང་སྐར་བཞིན་གོ་
 སྐབས་འབྲུལ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁོངས་སུ། འདི་ག་མཐོ་སློབ་ནས་
 ཀྱང་དགེ་འཕེལ་འཛིན་གྲུ་ཆེད་བཙུགས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་
 བཞིན་ཡོད། ད་བར་ཐེངས་གཉིས་སྤྱད་ཡོད་ཅིང་། ༢༠༠༧༡༥
 པའི་ནང་སྐར་ཡང་དགེ་འཕེལ་ཐེངས་གསུམ་པ་སྦྱོང་རྒྱུ་ཡིན་
 འདུག

ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་འཛིན་གྲུ

དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་སློབ་མ་གྲངས་ ༣༠ ནས་ ༣༥ བར་ཡོད་
 པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་ཕོ་མོ། ཆོས་ལུགས། ལོ་གྲངས་སོགས་
 ལ་བྱུང་པར་མེད། སློབ་ཆ་ན། བོད་ཡིག་འབྲི་སློབ། བོད་སྐད་
 བརྒྱུ་སྐད་སྤྱད་ནང་ཆོས་དོ་སྦྱོང་། གཞི་རིམ་གྱི་བད་སྦྱོང་གི་
 འགོ་སྐབས་སོགས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་གི་ཡོད། སློབ་འཇུག་བྱེད་
 སྐབས་དོ་བདག་སོ་སོ་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་
 འདོད་ཡོད་པའི་སྙན་ཞུ་དང་མཉམ་དུ་རང་གི་ཁ་བྱང་ཁ་གསལ་
 འབྲི་དགོས། ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་མུ་མཐུད་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཡར་
 རྒྱས་གཏོང་འདོད་ཡོད་ཆེ་མཆོམས་སྦྱར་འཛིན་གྲུ་དང་། ནང་
 རིག་འཛིན་གྲུ་གསར་བསྐྱེད་སྐབས་དང་འཁེལ་ཞིང་གོང་གི་ས་
 མིག་ནང་ཚུད་ན་ནང་རིག་སློབ་སྦྱོང་ཡང་བྱས་ཆོག་པའི་གོ་
 སྐབས་སྦྱོང་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་རྒྱལ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་རིག་གཞུང་སློབ་རིམ་
ཀྱི་ལས་འཆར།

ཕྱི་རྒྱལ་མཐོ་སློབ་ཁག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་། ༡༩༠༡ ལོར་ Em-
ory Uni-versity, U.S.A ཨི་མོ་རི་མཐོ་སློབ་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་སློབ་དུས་གཅིག་ཆ་ཆང་འདི་
ག་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ༡༩༠༥།༡༡༡༩ ལོར་
ལོ་ལོ་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་སྦྱོགས་གཉིས་
ཀས་མོས་མཐུན་གན་ཡིག་གི་མཆན་རྟགས་ཀྱང་བསྐྱོན་ཡོད།
སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཡུན་ནི་ཟླ་བ་ལྔའི་རིང་ཡིན། ༡༩༠༡ ནས་
༡༩༠༢ བར་སྐབས་ཟླ་བ་རྩེབས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ནས་
Miami University, U.S.A ཨི་ཡེ་ཨི་མཐོ་སློབ་ཁང་དང་
འབྲེལ་མཐུད་བྱུང་བ་དང་ད་ལྟ་སྐབས་གསུམ་པ་བར་འགྲོ་
བཞིན་ཡོད། དུས་ཡུན་བདུན་ཕྲག་གསུམ་གྱི་རིང་ཡིན། དེའི་
ནང་པོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་བ། པོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་
པ། པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་། པོད་ཕྱི་ནང་གི་པོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་གནས་སྤངས་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བཞིན་ཡོད།

པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱང་འབྲེལ་དུས་
འཁལ་ཟབ་སྦྱོང་ཁག་

> ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ།

གཏན་ཉིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་གཞི་རིམ་འོག་མ་དང་། བར་པ།
གོང་མ་གསུམ་ལ་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲོར་ཟབ་སྦྱོང་དང་།

ཆོས་དག་ཟབ་སྦྱོང་། ཤེས་ཡིན་སྲིད་རྩམ་གསར་པའི་
དགོས་དམིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཟབ་སྦྱོང་སོགས་ལོ་ལྟར་
སྦྱོང་ཁུས་ཡིན།

> གཞུང་ཞབས་འདེམས་ལྟན་དང་འབྲེལ་བ།

གཞུང་ཞབས་གསར་ཞུགས་པ་ནམས་དང་། གཞུང་ཞབས་
གནང་བཞིན་པའི་ལས་བྱེད་པ་ནམ་པར་བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་ཐོག་ཟབ་སྦྱོང་ལུས་བཞིན་ཡོད།

> ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ།

བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དགོན་སྡེ་ཁག་དུ་བོད་དགའི་དཀའ་
ངལ་ཆེ་བར་བསྟེན་བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་
འདི་ག་མཐོ་སྦྱོང་ནས་དག་འོས་བྲེངས་དང་པོ་ལུས་བ་དེས་
ཆོས་བྱེད་དགོན་སྡེ་ཁག་དུ་བོད་དགའི་དཀའ་ངལ་སེལ་
བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

> ད་ས་བོད་བྱིས་དང་འབྲེལ་བ།

ད་ས་བོད་ལྷན་བྱིས་སྡེའི་བྱུང་ཁོངས་བོད་དག་ཁག་གཅིག་
ལ་ལོ་གཅིག་རིང་དག་འོས་ལུས་བ་དང་། ད་ལྟའི་འཆར་
བོད་བྱིས་དག་འོས་པ་ནམས་ཟླ་དུག་རིང་བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་
སྟེ་ཡར་རྒྱས་ཆེད་འདི་གར་འོས་སྦྱོང་གནང་ཁུས་དང་།
ད་བར་བྲེངས་ཐུ་བ་བར་སྟེབས་ཡོད།

> མ་སྲ་རི་བོད་བྱིས་དང་འབྲེལ་བ།

མ་སྲ་རིའི་བོད་བྱིས་ཀྱི་གཞི་རིམ་འོག་མའི་དག་ཅན་ཁག་གི་
གཅིག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་འོས་
སྤྱོད་ཐེངས་གཅིག་སྤུལ།

> དཔལ་ལྷན་སྤྱི་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་དང་གི་བཀའ་འབྲེལ།

དེ་ཡང་རང་རིགས་ན་གཞོན་མང་དག་ཅིག་གཞི་རིམ་འཛིན་གྲ་
བརྩ་གཉིས་ཐོན་རྗེས་སྤྱི་གར་མཐོ་སྤྱོད་འདྲ་མིན་ཐོག་སྤྱོད་སྤྱོད་
གནང་བར་ཐེབས་པ་དང་། ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་བོད་ཀྱི་
ཐུན་མིན་རིག་གཞུང་ཁག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་ལོ་སྐབས་
དཔེན་ཞིང་། ཐ་ན་བོད་སྐད་བརྒྱུ་སྤྱོད་ལྟོན་ཡང་མེད་པའི་
དཀའ་ངལ་གྱི་འོག་ནས་མཐོ་སྤྱོད་ཐོན་སྐབས་བོད་ཡིག་གནས་
ཆད་ཀྱང་རྗེ་ཞན་དང་། བོད་སྐད་ཀྱང་ཆད་ལྷན་ཞིག་བརྒྱུ་
སྤྱོད་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ། འགའ་ཞིག་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་དང་
སྤྱོད་ཀྱང་བོད་མིའི་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ལས་
སྤྱོད་རིང་གྲུར་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་དང་ཡོང་བཞིན་གནས་ཡོད། དེ་
འདྲའི་དཀའ་ངལ་དེ་ལས་སྤྱོད་ཐེབས་སྤྱོད་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་སྤྱོད་
ཡིག་ཆ་དང་ནས་བཀའ་ཐེབས་དང་མཐུན་འགྱུར་གནང་བ་ལྟར་
རང་རིགས་ན་གཞོན་ནམས་ལ་མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་གྲུང་མེད་དང་
སྐབས་བསྐྱུན་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྗེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་སྤྱོད་ལོ་
སྐབས་སྤྱི་ཟླ་ ༥ པ་ ༦ པའི་ནང་ཟླ་གཅིག་རིང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤུལ་
བཞིན་ཡོད། ད་ལྟ་ཐེངས་ལྔ་པ་བར་སྤྱོད་ཡོད། མདོར་ན་བོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་རིག་གནས་མ་
ཉམས་སྤྱོད་འཛིན་ཉམས་པ་སྤྱོད་གསོ་བྱེད་སྤྱོད་དང་། དེང་དུས་

ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་པའི་ཐོག་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་རྒྱུ་མངའ་
ལྷན་ཞིང་། རིག་གཞུང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བཟང་པོའི་བསྐྲུབ་བྱ་
ནམས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་གོམས་གཤེས་དང་འོ་ཆུ་གཅིག་
འདྲེས་ཀྱིས་བོད་མིའི་བཟང་སྲོད་ནམས་མ་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་
བྱ་བ་པའི་མི་རབས་གསར་པ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།

ང ཡོངས་སྤྱི་བསྐྱོད་འགྲོའི་སྒྲིབ་བྱ།

༡། སྒྲིབ་བྱའི་བྱུང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ནས་ ༡༩༥༠ བར་བོད་མིར་འཆོ་གོས་
དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བྱ་སྤྱད་མང་པོ་སྒྲིབ་བྱར་མ་བཟང་
བ་དང་སྒྲིབ་བྱ་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱ་མཁན་མང་བའི་དཀའ་ངལ་
ལ་བརྟེན་འབྲེལ་ཡོད་ནམས་ཀྱིས་ཕ་མ་དང་མང་ཆོགས་ལ་ཕྱ་
གུའི་ཤེས་ཡོན་ཐོག་འགན་འཁུར་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་སྒྲིབ་
ཡང་ཡང་ཐེབས་པ་ལྟར། གཞོན་སྐྱེས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་ཀྱིས་རང་
རྒྱུ་ཅི་ཚུགས་ཀྱིས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དུ་སྒྲིབ་བྱ་འཇུགས་རྒྱུའི་
འཆར་གཞི་དང་བསམ་ཚུལ་ཁག་དང་པོ་གཞོན་རྒྱུའི་རུ་ཁག་
དང་། དེ་ནས་ ༡༩༥༩།༡༡།༢༩ ལ་མང་ཆོགས་འདུ་བསྐྱོང་
བྱས་ཏེ་གསལ་བཤད་བྱས་པར། མང་ཆོགས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་
བྱུང་སྦྱོར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་བཞིན་ལས་གཞི་དངོས་སུ་འགོ་
འཇུགས་མ་བྱས་གོང་དང་ཐོག་འབྲེལ་ཡོད་ཤེས་ལྷན་དང་བོད་
བྱིམ་དབྱ་འཛིན་བཅས་ལ་སྣན་སེང་བྱས་པར་མང་ཆོགས་སམ་
ཕ་མའི་ངོས་ནས་སོ་སོའི་ཕྱ་གུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དོན་དུ་འགན་

འབྲུར་གནང་མཁན་དང་པོ་བྱང་བ་ཞེས་དགུས་སློ་ཆེན་པོའི་
བཟླགས་བརྗོད་ཐོབ། དེ་ནས་ཤེས་ལྷན་གཙོས་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་
གི་བཀའ་སློབ་ལམ་སློན་བཞིན་འཆར་གཞི་དང་པོ་སློ་རྒྱག་
དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་སྐར་ཡང་གྲིས་པ་ཆུང་བ་བདག་ཉར་བྱ་
རྒྱའི་ལས་གཞི་གསར་པ་འདི་ ༡༩༤༧༦༡ ཉིན་ཤེས་རིག་
བྱང་ཆེ་དང་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་གཙོ་འཛིན་དབྱ་
བཞུགས་ཐོག་སློས་གར་ལམ་དུ་སྒྲེར་གྱི་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་
དབྱ་འབྲེད་མང་ད་སློ་བྱས།

༡༩༤༥ ལོར་ད་ལྟའི་ས་ཆའི་ཐོག་སློས་ཀྱང་ལོ་གསུམ་
ལྷག་ཙམ་ལ་སློབ་གྲུའི་ཁང་ཐོག་འགོ་བས་མ་བྱུང་པར་ལུས།
༡༩༤༧༡༡༠༡༣༧ ཉིན་ SOIR- IM རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་ཁང་
པའི་ཐོག་འགོ་བས་བྱུང་པ་བྱང་ཞིང་ England's Save the
Children's Fund རོགས་ཆོགས་ནས་གྲིས་པ་དག་གི་ཉིན་
དགྲང་ཞལ་ལག་རོགས་རམ་གནང་བས་རིམ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་
སྲུ་ཕྱིན།

༣༡ སློབ་ཕྲུག་གི་གནས་སྤངས།

སློབ་གྲྭ་འགོ་རྒྱགས་པའི་སྐབས་མཐུན་ཆེན་ཞན་པའི་དབང་གིས་
སློབ་ཕྲུག་ ༣༥ ནས་ ༣༥ ལས་གཏོང་མཁན་མ་བྱུང་། རིམ་
བཞིན་སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མང་ད་
པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱགས་རྗེ་དང་། ཡང་སློས་ལ་སྐབས་རྗེ་ཡོངས་
སྤང་རིན་པོ་ཆེས་དམིགས་བསལ་བྱགས་སློན་སྐབས་འཇུག་

བཀའ་དྲིན་བསྐྱེལ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་རྟོགས་ཚོགས་ནམས་
ཀྱིས་རྟོགས་རམ་གནང་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལ་བསམ་ཞིབ་
ཡོད་པའི་སྒྲེར་དང་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་བྱུན་གཡར་གནང་བ་
བཅས་ལ་བརྟེན་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ནས་དེང་སྐབས་ཉིན་སྟོབ་སྟོན་
འགོ་དང་བྱ་བཅོལ་ཁང་བཅས་སུ་སྟོབ་ཕྱག་ཁྱོན་བསྐྱོམས་
༡༤༥ ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ཡུལ་མིའི་བྱ་ཕྱག་བརྒྱ་
ཆ་ ༥ ཙམ་ཡོད།

ཅ གངས་སྤྱིད་སམ་རྩོུ་ཏེ་ཉིན་སྟོབ།

ཉིན་སྟོབ་འདི་ནི་ ༡༩༥༥ ལོར་ད་སྟེང་བོད་བྱིམ་སྟོབ་གྲུའི་དབྱ་
འཛིན་མཚོག་ནས་དམིགས་བསལ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་འདི་
ག་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ནམ་པའི་བྱ་ཕྱག་གི་ཆེད་
སྟོན་འགོ་སྟོབ་གྲུ་ཞིག་དགོས་གལ་གཟུགས་ཏེ་བཙུགས་པ་དང་།
སྐབས་དེར་འཛིན་ཁང་གཅིག་གསར་བཟོ་བྱས་ཤིང་། སྟོབ་
ཕྱག་གངས་ ༡༥ ཙམ་དང་དགེ་ལས་ ༡ ཡོད་འདུག ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོ་ནས་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་གི་འཛིན་སྟོང་འོག་
དམའ་རིམ་སྟོབ་གྲུ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཏེ་ལོ་ངོ་སྤུམ་ཅུ་འཁོར་ཡོད།
སྐབས་དེར་སྟོབ་ཕྱག་གངས་ ༤༠ དང་། དགེ་ལས་ ༡ ཡོད་
འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་སྤུམ་གྱི་འཛིན་ཁང་རྫིང་པ་གསུམ་
གྱི་ཤུལ་དུ་ཚོགས་ཁང་གཅིག་དང་འཛིན་ཁང་གཉིས་དེ་བཞིན་
དོ་ཁང་བཅས་གསར་བསྐྱུན་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོ་ནས་
བཟུང་སམ་རྩོུ་ཏེ་བྱ་བ་ཁོངས་སྟོབ་གྲུ་ཡོངས་ཀྱི་འཛིན་རིམ་
གསུམ་པ་བར་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་གསར་པ་གཏན་འབེབས་

གནང་བའི་དགོངས་དོན་བཞིན་རིམ་པས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་གསར་པའི་དཔེ་སྟོན་ལམ་སྲོལ་དུ་བསྐྱར་ཡོད་ནའང་། འདི་སྟོབ་དུ་དག་ནས་པ་མའི་ཆོག་སྐྱོད་གི་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་དུང་ཆེ་མཆོག་དང་། སམ་རྩོུ་ཁྱེ་བྱེ་བྱེ་འགན་འཛིན་མཆོག་ལ་སམ་རྩོུ་ཉིན་སྟོབ་དུ་གནས་སྐབས་རིང་དཔྱིན་ཇི་སྐད་ཡིག་སྟོབ་ཁྲིད་གནང་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་དགོངས་བཞེས་གནང་སྟོགས་སྐྱོར་སྟེན་མེད་ཞུས་པ་བཞིན་ལོ་གཅིག་རིང་རྩོན་འགྲོ་གཉིས་པ་ནས་འཛིན་རིམ་གཉིས་པ་བར་དཔྱིན་ཇི་སྟོབ་ཁྲིད་ཞུས་ཡོད། འདི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོའི་སྟོབ་དུས་གསར་པ་ནས་དཔྱིན་ཇི་སྟོབ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་མཆོམས་འཛིག་གིས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ལམ་སྲོལ་གཙང་མ་ལག་བསྐྱར་ཞུས་པ་ནས་བཟུང་། སྟོབ་མ་ནམས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ཡིག་གཟུགས། སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་གོང་འཕེལ་བྱིན་ཡོད་འདུག

ཆ མེས་དཔོན་གཙུག་ལག་དཔེ་སྟོན་སྟོབ་གྲ།

བཅན་གྱི་ལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་སམ་རྩོུ་བོད་སྟོབ་སྤྱི་བྱེ་བྱེ་ལས་ཁང་གིས་ཉིས་བཞེས་གནང་སྟེ། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་ཆེད་བཀའ་སྟོན་ཁྲི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བྱེ་ལོ་ ༡༠༠༥།༡༠།༡༠ ཉིན་དབུ་འབྱེད་གནང་བ་ཡིན་འདུག སྟོབ་གྲ་འདི་ཐོག་མར་དབུ་འཛུགས་གནང་སྐབས་གཏན་ཇིད་སྟོབ་ཕྱག་གུངས་ ༡༩ དང་ཉིན་མའི་སྟོབ་ཕྱག་གུངས་ ༡༣ བཅས་ཁྲིན་

བརྩོམས་སྒྲིབ་གྲངས་ ༡༡༤ འཇུག་ཁྱུགས་གནང་སྟེ་ཤེས་ཡོན་དང་བདེ་
དོན་ལྟ་ཏོག་པ་དག་གན་ ༡༠ དང་། འཛིན་སྐྱོང་ལས་བྱེད། སྤྱན་ཞབས་
པ། མ་ཆོབ། མ་བྱན། གཉེར་པ་བཅས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མི་སྡེ་ ༣༤
བསྐོ་བཞག་བགྱིས་པ་ལྟར་དེ་དག་སོ་སོའི་རྣམས་པ་ལ་དཔགས་པའི་ལས་
གནས་ལ་རྩུར་ཐག་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ང བོད་གཞུང་བདེ་ལེགས་སྤྱན་ཁང་།

རྩ་བ། དེང་རབས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱི་ལྷགས་སྤྱན་ཁང་།

དམིགས་ལྷལ་དང་བསྐྱབ་བྱ། གསོ་བ་རིག་པའི་ལྟ་བུ་ལྟར་མི་
རིགས་དང་། རིགས་རུས། ལྷང་ཆོན། ཆོས་ལྷགས་ཕོ་མོ་སོགས་
དབྱེར་མེད་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ནས་ནད་རིགས་བཟླ་དཔུང་དང་སྤྱན་
བཅོས་ལྟ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱ།

བྱང་རབས་ལོ་རྒྱུས། བོད་གཞུང་བདེ་ལེགས་སྤྱན་ཁང་འདི་བཞིན་
ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་འཁྲོལ་འོག་ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༡ ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༤ ཉིན་རི་ཤིང་སྐུ་ངོ་ཞིང་གཤེགས་ཆེ་དབང་
རིག་འཛིན་དམ་པ་དེས་གསར་འཇུགས་གནང་ཞིང་། རྒྱབས་དེར་
ནད་པ་བཟླ་དཔུང་ཁང་རྒྱུང་དུ་ཞིག་དང་སྤྱན་གསོག་འཛིན་དང་སྤྱན་
སྐྱོང་ཁང་གཅིག་ཚུགས་གཅིག་བཅས་ཁང་མིག་གཉིས། ༽ འགན་འཛིན་
དང་། སྤྱན་ཞབས་གཅིག་སྤྱན་སྐྱོང་པ་གཅིག་ཞེས་ལས་ཀྱི་གར་སྤྱན་
པ་གཅིག་གཞན་ཡང་ལས་རོགས་གཅིག་བཅས་ལས་བྱེད་མི་གྲངས་ ༥
ལས་མེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡ ཉིན་སྤྱན་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་

དང་སྒྲོད་བཅུད་ཡོངས་རྫོགས་བཅན་ཁྱོལ་པོད་གཞུང་ལ་ཅིས་འབྲུལ་
 ཞུས་རྗེས་སྒྲན་ཁང་གི་མིང་པོད་གཞུང་བདེ་ལེགས་སྒྲན་ཁང་ཞེས་མིང་
 བསྐྱར་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་འགན་འཛིན་ལས་བྱེད་ཁག་ཅིག་
 གཞུང་ནས་བསྐོ་འཇུགས་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་གོང་གསལ་ནད་པ་
 བཏག་དུབྱེད་ Outpatient Department ཁང་ལས་གཞན་སྡེ་ཆོན་གང་
 ཡང་མེད། དེ་རྗེས་དེ་མ་ཅལ་མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་བྲིམས་གཞིའི་འོག་
 དེབ་སྐྱེལ་ཞུས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་སྤངས་འཛིན་ཡང་བྲིམས་དོན་ལྟར་འགན་
 འཛིན་སྒྲན་ཆོགས་ནས་གནང་བཞིན་ཡོད།

འཕེལ་རིམ་ལོ་རྒྱུས། སྤྱི་ཆོགས་ནང་ནད་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་
 བཞིན་པ་མེད་པར་བཟོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟན་ཏེ་སྒྲན་ཁང་ཆད་
 ལྷན་ཞིག་ཡོང་བའས་སྤྱི་ནད་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་བཞིན་དུ་
 ཞུས་ཤིང་། ལྷག་པར་ ༡༩༥༦ ལོར་མེག་ལོར་དུ་ཡན་ལག་སྒྲན་ཁང་
 དང་ལས་ཤག་ཐོག་ཡོང་འབབ་འདུ་འགོད་སྤྱད་སྒྲ་གཏོང་ཁང་མིག་ཁག་
 ཅིག་བཅས་ཁང་པ་ཐོག་ཅིག་གསུམ་ཅན་ཞིག་གསར་ཀྱག་དང་།
 ༡༩༥༩ ལོར་གངས་སྐྱོད་དུ་སྒྲན་ཁང་འདབས་སྐྱར་དུ་ལས་ཤག་དང་།
 ཡོང་འབབ་འདུ་འགོད་སྤྱད་སྒྲ་གཏོང་ཁང་མིག་ཁག་ཅིག་བཅས་ཁང་པ་
 ཐོག་ཅིག་གསུམ་ཅན་ཞིག་གསར་ཀྱག་ཞུས། ར་ས་འདི་ཉིད་ལ་རྒྱལ་
 བའི་བཞུགས་སྐྱར་དང་བཅན་ཁྱོལ་པོད་གཞུང་གི་བསྐྱེད་གནས་ཡིན་པར་
 བརྟན་ཁྱུལ་སྒྲོད་པོད་མིའི་གངས་འཕོར་སྤར་བས་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱི་འགོ་
 བཞིན་པ་དང་། པོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱེད་ཁོངས་སྤྱི་
 བཅན་ཁྱོལ་པོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནས་འཕྲོད་བསྐྱེད་ཞབས་ཞུ་བ་ནམས་ལ་
 དུས་མཐུན་འཕྲོད་བསྐྱེད་སྒྲ་ཏོག་ལས་དོན་ཐོག་སྐྱོང་བཅར་སྒྲོད་ལྷལ་

བསྐྱེད་གནས་ཤིག་དཔེ་སྟོན་བྱ་དགོས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་འཕྲོད་
བསྐྱེད་ལས་གཞི་ཡར་སྐྱེལ་གཏོང་དགོས་བཅས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ད་དུང་སྒྲན་
ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་མ་བྱས་ཐབས་མེད་ཀྱུར་པ་བཞིན་ལས་འཆར་བཀོད་དེ་
རོགས་དངུལ་འབོད་བསྐྱེལ་ཐབས་ཤེས་ཞུས་པ་ལྟར། ཨི་ཌི་ལི་གཞུང་
ནས་ AISPO ཨམ་ཏི་ཨོགས་པའི་བརྒྱུད་རོགས་རམ་ཐོབ་སོན་བྱུང་
བ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ དང་ ༢༠༠༠ ལོར་དང་རབས་དང་མཐུན་
པའི་གཞི་རིམ་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོང་བའི་སྒྲན་
ཁང་ཐོག་བརྟེན་པའི་ཅན་རྒྱ་བསྐྱེད་གསར་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་ ༢༠༠༡
ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྒྲན་ཁང་གསར་སྐྱོས་བྱས་ཏེ། ད་ཆ་ཆོན་རིག་
དང་མཐུན་པའི་ནད་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་བརྟག་དཔྱད་སྐྱེ་འཛོམས་བྱ་རྒྱ་
ཡོད་པ། སྒྲན་སྐྱོད་དང་སྒྲན་མཛོད་ཁང་ཆོད་ལྷན། ནད་གསོ་ཁང་གི་
མཐུན་རྒྱུན་ཆོད་ལྷན་ཡོད་པ། སྒྲན་གཏུགས་བརྟག་དཔྱད་ཁང་སོགས་
སྤར་ལས་མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་པ་གསར་བསྐྱེད་བྱུང་ཡོད།

སྒྲན་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་། སྒྲན་ཁང་འདི་ནི་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་
འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་སུ་བྲིམས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་
པའི་བྱར་སྐྱོང་སྤྱི་ཚོན་གས་ཤིག་ཡིན། སྒྲན་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འགན་
འཁུར་དེབ་སྐྱེལ་ཚོགས་པའི་རྩ་བྲིམས་དགོངས་དོན་འགན་འཛིན་ལྷན་
ཚོགས་ནས་གནང་དགོས་པ་ལྟར། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
འདེམས་བསྐྱོད་གནང་བའི་སྒྲན་ཁང་འགན་འཛིན་ནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱ་སྒོ་
མཐའ་དག་རྒྱུན་དུ་འགན་འཁུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

སྒྲན་ཁང་གི་འདྲུ་འགོད་ཡོང་འབབ། སྒྲན་ཁང་འདི་བཞིན་བྱར་སྐྱོང་
སྤྱི་ཚོན་ཞིག་ཡིན་སྐབས་འཛིན་སྐྱོང་གིས་མཚོན་འདྲུགས་སྐྱེད་ཡར་

རྒྱལ་སྐོག་གི་ཆེད་དགོས་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱ་
 དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉེ་འདབས་ཉི་མ་ཙམ་མངའ་བྱུང་ཡོད་
 པའི་གཞིས་སྒར་ཁག་ ༡༧ ལའང་ཞོར་དུ་ལྷ་སྐྱོང་གྲེད་བཞིན་ཡོད། ལྷན་
 ཁང་གི་འགྲོ་གྲོན་ཆེད་འདུ་འགོད་ཡོང་འབབ་ཐད། ལྷ་གཡར་ཁང་
 བྱུངས་ཁག་ཅིག་གི་ཁང་སྒྲ་ཙམ་ལས་མེད་པར་བརྟེན་ཡོང་འབབ་
 རྒྱགས་ཆེ་བ་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཚོགས་དང་དགེ་སེམས་ཙན་གྱི་སྒྲིན་བདག་
 ཁག་གི་རོགས་རམ་བྱུང་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་བསྐྱད་ཡོད་རུང་། ད་ལྟའི་
 འཆར་སྒྲིན་ཁང་ལ་དགོས་དངུལ་དཀའ་ངལ་མེད་པ་མ་ཟད། མ་འོངས་
 པར་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཟོ་མ་མཛོན།

ལྷན་བཙོས་འགན་འབྲུང་།

༡། ལྷན་ཁང་ནས་ལྷན་བཙོས་དང་བརྟག་དཔྱད་སྐོག་སྐབས་མཐུན་ཁྱེན་
 ཇི་ཡོད་ལྷན་གཏུག་གྲེད་མི་སྲུ་ཡིན་རུང་རིགས་རྩས་དང་།
 ཚོས་ལྷགས། ཐོ་མོ། དཔལ་འབྱོར་གནས་སྒངས། ལུང་ཚན་
 སྐོག་སྐབས་དེ་བཙོས་པར་ཚང་མར་གཅིག་མཚུངས་འབྱུལ་
 ཐབས་ཁྱུ་རྒྱ། ལྷག་པར་ལྷན་བཙོས་རིན་འབབ་རང་ངོས་ནས་
 སྒྲོད་མི་བྱུང་པའི་དངོས་འབྲེལ་ཉམ་ཐག་རིགས་ལ་དམིགས་
 བསལ་ལྷ་རྟོག་གང་འོས་བྱ་རྒྱ།

༢། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་གི་ཁྱི་ནད་གཞི་ལྷན་བཙོས་དཀའ་སྐྱོད་
 མ་བྱུང་པ་ནམས་ལ་དམིགས་བསལ་ལྷན་བཙོས་བྱ་རྒྱ།

༣། བྱད་མེད་སྒྲུམ་མ་དང་ཕུ་གྱ་ལོ་ ༥ མན་ལ་ནད་གཞི་སྐྱོན་
 འགོག་གི་དམིགས་བསལ་ལྷན་བཙོས་བྱ་རྒྱ།

- ༡། གཞན་ཡང་དགོས་དབང་གིས་དམིགས་བསལ་གནང་འོས་
 རིགས་སྐབས་དུས་མོ་མོར་གནས་སྡངས་ལ་གཞིགས་པའི་སྒྲན་
 བཅས་ལྟ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ།

ཕྱི་ཆ་ན་ཁྱེ་ཡོད།

- ༡། ཕྱི་གཏུགས་སྒྲན་ཁང་། Out patient
༢། སྤྱིར་བཏང་ནད་གསོ་ཁང་། In patient
༣། ཀྱི་སྤྱི་བརྟག་དཔྱད་དང་ནད་གསོ་ཁང་། TB clinic & Wards
༤། སེའི་བརྟག་དཔྱད་ཁང་། Dental
༥། མིག་དབང་བརྟག་དཔྱད་ཁང་། Eye clinic
༦། ཕོ་ནད་འཕྲུལ་འཁོར་བརྟག་དཔྱད། (Endoscopy)
༧། ཁྲག་ལྷད་དང་བཅོག་གཅིན། སྙིང་། སྒྲིག་དཔར། (Labora-
 tory, Xray & ECG)
༨། དམིཌ་བསལ་སྒྲིག་པར་ (Ultrasound) བརྟག་དཔྱད་ཁང་།
༩། སྤྱི་ཚོགས་འཕྲོད་བསྐྱེད་སྒྲོ་བ་གསེའི་སྤྱི་ཚོན། (Health Media
 and Education)
༡༠། མེལ་ལྷན་ཡན་ལག་སྒྲན་ཁང་བཅས་ཡོད། (Delek Clinic, Mc-
 leod)

མཐུན་ཁྱེན་སྒྲིག་སྒྲོ་བ།

ནད་པ་བརྟག་དཔྱད་ཁང་དང་སྒྲན་སྒྲོ་བ་ཁང་། སྒྲན་ཁང་ནས་སྒྲན་བཅས་
བལྟ་ཞིགས་རྒྱུན་བསྐྱོང་དགོས་པའི་ནད་པའི་ཆེད་ཉལ་བྲི་གངས་ ༣༤
ཡོད་པའི་སྤྱིར་བཏང་ནད་གསོ་ཁང་ཁང་མིག་ ༥ ཅན་དང་སྒྲིག་དམིགས་

ནད་གསོ་ཁང་ ༡ གཤགས་བཅོས་དང་ཇ་དྲག་སྒྲན་བཅོས་ཁང་། ལྷ་གྲ་
སྒྲིས་བཅོས་ཁང་། ལོ་ ༥ མན་གྱི་བྲིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན། ཉལ་ཁྲི་གངས་
༡༩ ཡོད་པའི་གྲི་སྒྲི་ནད་གསོ་ཁང་ཁང་མིག ༥ ཅན་བཅས་དང་།

ནད་གཞི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་འགྲུལ་ཆས་འདྲ་མིན།

၅၂	X ray machine	၃
၅၃	Ultrasound machine	၅
၅၄	Videoendoscope	၃
၅၅	Microscope	၃
၅၆	Suction machine	၃
၅၇	Nebulizer	၅
၅၈	ECG	၅
၅၉	Sterilizer	၃
၆၀	Incubator	၅
၆၁	Oxygen concentrator	၃
၆၂	Elisa	၅
၆၃	RA 50 Chemical Analyzer	၅
၆၄	Automated Hematology Analyzer	
၆၅	Automatic X ray film processor	
၆၆	Phototherapy machine	
၆၇	Anaesthesia machine	

ནད་པ་ལོར་འདྲེན་ཆེད་སྐྱུམ་འཁོར་ཚུང་བ་ ༡ དང་སྤྱིར་བཏང་སྐྱུམ་འཁོར་ ༡ བཅས་ གསུམ་ཡིད།

སྒྲིག་བཅས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འབས་བྱ།

༡། ཏི་མ་ཅལ་མངའ་བུ་ལ་གཞིས་སྒྲུབ་ཁག་ནང་ལོ་ལྟར་སྒྲིག་བཅས་
བསྐྱོར་བསྐྱོད་གཏོང་བྱ་དང་། སྐབས་དེར་ནད་པ་བཏག་དཔུང་
དང་། འཕྲོད་ལས་པ་སོ་སོར་སྐབས་བབས་ལམ་སྒོན་བྱ་བྱ།

༢། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྒྲུབ་ཏེ་འཕྲོད་ལས་
པར་ Basic CHW Training & Refresher Course སྦྱོང་
བརྩར་སྦྱོང་བྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་བར་
སྦྱོང་བརྩར་བཅངས་ ༡༦ གོ་སྐྱེག་ཁུས་པའི་མི་གྲངས་ ༡༥༦
ལ་འཕྲོད་ལས་སྦྱོང་བརྩར་སྦྱོང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་པན་ལས་
འཁུར་བྱ་བཞིན་པའི་འཕྲོད་ལས་པ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་།
ཉམས་སྦྱོང་གོང་མཐོར་གཏོང་བའི་སྤྱི་བའི་སྦྱོང་བཅངས་ ༡༥
སྤྱད་ཡོད།

༣། འཕྲོད་བསྐྱེད་སྒྲོབ་གསའི་སྤྱི་ཚོན་འོག་ད་སྤྱི་བའི་བྱམས་པ་སྤྱི་བའི་གས་
གསོ་ཁང་གིས་གཅོས་ད་སའི་ཉེ་འཁོར་ས་ཁུལ་སྤྱི་ཚོན་ཁག་སོ་
སོར་དུས་ནས་དུས་སྤྱི་བའི་ཤེད་དང་། གཅིན་སྤྱི་བའི་ན་ཚ།
མཆིན་པའི་གཉན་ཚད། དེག་དུག་གི་ནད་ HIV/AIDS སོཏ་
ནད་རིགས་འདྲ་མིན་སྒྲོར་ལ་སྤྱི་བའི་འགོག་སྒྲོབ་གསོ་དང་། གོ་
རྟོགས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་ཆ་འདྲ་མིན་བཟོ་བསྐྱེད་འགྲེམས་སྤྱི་བའི་
བྱ་བཅས་ཡོད།

ལས་བྱེད་གནས་སྤྱངས།

ད་ཡོད་སྒྲིག་ཁང་འགན་འཛིན་གཅིག་དང་ཡིག་ཚང་ལས་བྱེད་བཞི། སྤྱི་

ཁྱབ་སྤེལ་པ་གཅིག་གི་འོག་སྤེལ་པ་གྲངས་དྲུག་འཕྲོད་བསྟེན་སློབ་སྦྱོར་པ་
གཅིག་སྤེལ་ཞབས་གྲངས་བཅུ་གཉིས། སྤེལ་སྲོད་གཅིག་དངུལ་འཛིན་
བཟོ་མི་གཅིག་ཕྱི་བཙོས་གསོ་ཐབས་མཁན་ Physiotherapist གཅིག་
མིག་བརྟག་དཔྱད་མཁན་གཅིག་རྩིས་སྦྱོར་བརྟག་དཔྱད་མཁན་གསུམ།
སྤེལ་ལས་བྱེད་གཉིས། རྟེན་འཕྲོད་ལས་གཅིག་མ་བྱེད་གསུམ། ཁ་
ལོ་བ་གཉིས། ཡིག་སྐྱེལ་གཅིག་གད་པ་གསུམ། མཚན་སྲུང་གཅིག་
བཅས་ཁྲིན་མི་གྲངས་ ༤༩ ནས་གོང་གསལ་ལས་དོན་རྣམས་སྤེལ་ཁང་
གི་དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བཟུང་འབྲས་ཤོར་མེད་པར་ཞབས་འདེགས་
སྤྱོད་བཞིན་ཡོད།

ན བོད་གཞུང་སྤེལ་ཅིས་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས།

༡། ལྷ་ས་སྤེལ་ཅིས་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༦ ལོར་ལྷ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་
པོའི་སྐུའི་ཁྲ་སྤེལ་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་གཅིག་ཕྱོགས་མཛད་
མཁན་མི་རྗེ་བཀྲས་ཁང་དངོས་གཞི་བུམས་པ་བྱུང་དབང་
མཆོག་གིས་ལྷ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་ལ་སྤེལ་
ཅིས་ཁང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས་སྐྱེ་དང་། དེའི་འགོ་
འཛིན་ཡང་ཁོང་གི་དངོས་སློབ་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་མཆོག་ལ་
འོས་བབ་ཆེ་ཆུ་ལ་བཅས་སྤེལ་ཞུ་གནང་བར། ལྷ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་
ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་སར་གཞི་རྒྱ་ཆུང་ཙམ་གྱི་སྤེལ་
ཅིས་ཁང་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གསར་འཛུགས་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་
གནང་བ་དང་། མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་མཆོག་ལ་གཞུང་ཞབས་ཅེ་
སྐོར་ལས་ཆན་པའི་གོ་གནས་ཐོག་སྤེལ་ཅིས་ཁང་དང་། ལྷ་གས་

པོ་རི་རིག་བྱེད་གྲུ་ཚང་གཉིས་ཀའི་དབྱ་འཛིན་གཅིག་ཚུགས་
གནང་དགོས་པའི་ཕྱག་རྟགས་ཐེབས་རྗེས་བཙུགས་པ་དང་།
སྒྲན་ཅིས་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དོ་དམ་བོད་གཞུང་ཅེ་ཡིག་ཚང་
ལས་བྱངས་ནས་གནང་གི་ཡོད།

༡། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྒྲན་སྒྲིན་ཁང་།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ ལོར་ལ་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་མ་ཅལ་མངའ་བུ་ལ་ ༧ལ་ ༩འོ་སེར་བོད་མི་སྐྱབས་
བཅོལ་བའི་འཛོལ་བའི་གནས་སྤངས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཆེད་ཐེབས་
སྐབས། བྱུང་དེར་གནས་སྤོད་གདན་ས་ཁག་གིས་གཙོས་བོད་
མི་སེར་སྐྱ་མང་ཆོགས་ལ་བཀའ་སློབ་དང་མཇལ་ཁ་གནང་
སྐབས། དེ་སྤོན་ལྷ་ས་སྒྲན་ཅིས་ཁང་ནས་ཐོན་པའི་གོང་དཀར་
བཤད་སྐྱབ་མིང་གི་སྒྲན་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡན་དེ་གའི་གཞིས་
ཁོངས་སྤྱི་ཡོད་པ་གཟིགས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས། ཆོས་དོན་ལས་
བྱངས་བརྒྱུད་ན་སར་བཀའ་འགྲུགས་ཀྱིས་སྒྲན་དགེར་བསྐོ་
བཞག་གནང་བ་དང་། དགེ་ཕྱག་ཏུ་རྒྱུ་བྱུང་གི་གསུང་
ཞབས་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་ ༩ཀན་རྩ་དབང་། དང་། བཀྲ་
ཤིས་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ཆེད་འཛུགས་གནང་ནས། དེར་སྐབས་
ན་ས་བོད་བྱིམ་གྱི་བཟོ་གྲུ་ཆགས་ཡུལ་གི་ཤོ་རྒྱ་བ་སྤྱ་ཞེས་པའི་
ས་གནས་དེར། དེ་སྤོན་དབྱིན་ངེས་རྒྱ་གར་ལ་དབང་བསྐྱར་
སྐབས་བཟོས་པའི་ཤིང་ཁང་རྒྱུང་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་། སྒྲན་
རྒྱུའི་མ་ཙ་རྒྱ་སྒྲེར་ནས་གསོལ་སྐྱེལ་གྱིས་རྒྱུན་བཀོལ་སྒྲན་སྒྲ་
བྱངས་འགའ་ཤས་སྤེལ་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། རོ་གཞིང་རྒྱུང་བྱ་ཞིག་གི་

ནང་དུང་སྐྱུར་བྱས་ནས་ནད་པ་ལ་སྤྲོད་སྤྲོད་གནང་འགོ་ཚུགས།
 རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ ༡༧༤༡ ལོར་དགེ་སྤྱོད་གསུམ་ཙམ་རྩ་དེ་
 སེ་ཞེས་དེ་སྤྲོད་དེ་ཞིང་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཤིང་ཁང་ཁང་
 མིག་འགའ་ཀྱང་གར་གཞུང་གིས་གནང་སོན་བྱུང་བ་དེའི་ནང་
 སྤྱོད་ཆགས་ལུ་ལ་དེ་ནི་མེ་ལ་ལོ་སྤྲོད་དེའི་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་
 མི་ཁར་གཅིག་ཙམ་གྱི་སར་ཡོད་ལ། ས་ཁང་མཐོ་ཞིང་མཐོང་
 ཀྱི་ཡངས་པ་དང་ཁུ་སེམ་པ། ཁོར་ལུག་ཀུན་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་
 བསྐྱོར་ཞིང་མཁའ་རྒྱུང་གཙང་ལ་མཛེས་སྤྱོད་ཡོད་དུ་འོང་བ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་། རང་གཞུང་ཆོས་དོན་སྤྲོད་ཁང་གི་སྤྱོད་
 ཆ་བ་དབྱ་བཞུགས་ཐོག་དབྱ་འབྱེད་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཁང་དངོས་སྤྱོད་གསར་འཛུགས་གནང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་
 ལྡན་མཆོག་ལ་ནད་པར་སྤྲོད་སྤྲོད་དང་། སྤྲོད་སྤྲོད་ཁང་གི་
 འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དག་ལ་དཔེ་བྱིད་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་
 གཅིག་སྤྱོད་སྤྱོད་གནང་ཀྱི་ལྷན་འགན་བསྐྱོར་བཞག་མཛད།
 སྤྱོད་སྤྱོད་དེར་སྤྲོད་སྤྲོད་ཁང་གི་འགན་འཁུར་གཙོ་བོ་རང་གཞུང་
 ཆོས་དོན་ལས་ཁུངས་ནས་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་
 ༡༧༤༣ ལོར་རང་གཞུང་ཆོས་དོན་སྤྲོད་ཁང་གི་བཀའ་འབྲེལ་
 བཞིན་གནང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཁང་དུ་གདན་
 ཞུས་ཀྱིས་སྤྲོད་སྤྱོད་གཞོན་པར་བསྐྱོར་བཞག་གནང་བས། སྤྲོད་པ་
 ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡན་ལགས་ཀྱི་ཕྱག་རོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་དག་ལ་
 དཔེ་འབྱེད་དང་། སྤྲོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་སྤྲོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཕྱར་བ་བྱུང་འདེགས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 འདོན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

ཆོས་དོན་ལྟན་ཁང་ནས་ཡང་བསྐྱར་ཁྲོད་གཤམ་བ་བསམ་འཕེལ་
 རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གོ་མོ་དྲུང་དཀར་དགོན་པའི་སྡན་པ་སྒོ་
 བཟང་བཀྲ་ཤིས། ས་སྐྱ་ཀྱ་རུང་དཔལ་ཅེའི་སྡན་པ་ཕུན་ཚོགས་
 རོར་བྱ་དག་འདུལ་བཅས་བྲེས་འབྱོར་སྡན་པ་གཤགས་ཅན་ཁག་
 ཅིག་སྡན་སྦྱིན་ཁང་ལ་གདན་ཞུས་གནང་སྟེ། ཁྲོད་གཤམ་བ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྒོའ་དག་དང་། གཞན་ཅམས་བདག་དཔྱད་སྡན་པ། སྡན་
 གཉེར་པ། བསྐྱར་སྦྱོད་སྡན་པ་བཅས་སོ་སོར་འགན་དཀྲིས་
 ཀྲིས་ལས་སྡེ་ཆ་བཞོས་གནང་བས། ད་ས་ཁུལ་གྱི་པོད་མིས་
 གཙོས་ཉམ་ཐག་ནད་པ་མང་པོར་ཕན་ཐོགས་སྒྱུ་ཆེ་བྱུང་བར་
 མ་ཟད། སྡན་པ་གང་འཆོམས་འདུས་ཤིང་ལས་གཞི་སྒྱུ་སྦྱོད་
 ཐུབ་པ་དེས་སྡན་སྦྱིན་ཁང་གཞི་རྒྱ་ཚུགས་པར་མང་གདན་
 གང་ལེགས་འདིང་ཐུབ་པ་བྱུང་། སྡན་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྟན་ལྟ་
 ཀྲིས་སྡན་སྦྱིན་ཁང་གི་འཛིན་སྦྱོང་དང་སྒོའ་བྲིད་ཀྱི་ཐུགས་
 འགན་གནང་མུར་ལོ་འདིར་ལྟ་བུའི་སྡན་པར་བསྐོ་བཞག་
 གནང་། དེ་ནས་བཟུང་སྡན་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྟན་མཆོག་ནས་
 ལྟ་བུའི་བ་ཐམས་ཅད་མཆེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་
 དང་ལྟ་བུའི་ཡོངས་འཛིན་ཅམ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱེའི་འཕྲོད་བཞེས་
 དང་མཐུན་པའི་ཐུགས་སྦྱིན་གསོལ་སྡན་ཅམས་སྐབས་འཕུལ་སོ་
 སོར་སྦྱོར་འབུལ་ཞུ་བྱུང་། སྡན་སྦྱིན་ཁང་གི་ཐུགས་འགན་
 ཡོངས་རྫོགས་བཞེས་སྒྱུ་སོགས་གཅིག་སྦྱོགས་གནང་བཞིན་
 ཡོད། སྡན་སྦྱིན་སྒོའ་ཁང་བཙུགས་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཉིས་ཀྱི་
 ཉམས་སྦྱོང་དང་བྱུང་འབྲས་ལེགས་ཐོན་ལ་གཞིགས་ཏེ། རང་
 གཞུང་ཆོས་དོན་ལྟན་ཁང་ནས་ལོ་དེའི་ཟླ་ ༦ ཆོས་ ༡༧ ཉིན་

༡༩༥༩ གྲོ་རིག་གཞུང་སྐྱོན་སྐྱོན་སྐྱོན་ཁང་། ཞེས་མཚན་གསོལ་གནང་བ་མ་ཟད། དགེ་ཆན་དང་སྐྱོན་པ། ལས་བྱེད། སྐྱོན་ཕྱག་བཙས་ཀྱི་སྐྱོན་མཐུན་འགོ་ལྷགས་བཙའ་ཡིག་གསར་དུ་བསྐྱེགས་ནས་ལོ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྐྱོན་འབུལ་གྱིས་ཕྱག་རྟགས་ཐེབས་རྒྱུ་ཡིན། བཙའ་ཡིག་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་འོག་སྐྱོན་སྐྱོན་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་སྐྱོན་གསོ་སོགས་སྒོ་གང་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་དང་། མང་གཙོའི་ངོ་བོའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་སྐྱབས་རྒྱ་མཁོགས་སུ་འགོ་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་འབུག་སྐྱོ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མཚོ་སྐྱོད་གོན་པའི་ཚེའི་སྐྱོན་པ་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་དོན་ལྷན་ཁང་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར། སྐྱོན་ཁོ་ནས་ད་ས་སྐྱོན་སྐྱོན་སྐྱོན་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སྐྱོན་སྐྱོར་འགན་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་པ་དང་། སྐབས་དེར་སྐྱོན་སྐྱོར་ཁང་དུ་གསོལ་སྐྱོན་སྐྱོར་བཟུང་མཐུན་ཆེན་དང་མི་འགོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷུང་མིན་ལ་བརྟེན། སྐྱོན་པ་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་དང་། སྐྱོན་སྐྱོན་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་གཉིས་ལོ་ལྟར་སྐྱོན་དབྱིད་མཚམས་སུ་འཆར་ཅན་ཉལ་དོར་ཁྲལ་དུ་སྐྱོན་སྐྱོར་གནང་བར་བསྐྱོད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེར་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་གྲ་རྒྱུན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རོགས་སྐྱེལ་ཞུས་པ་བཞིན། གྲ་རྒྱུན་ནམས་ཀྱིས་དྲང་ཆངས་ཀྱིས་སྐྱོན་ནམས་ལག་ཤུགས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ཤིང་དང་རྩོ་གདུན་སོགས་ནང་བརྟུངས་པ་དང་། རིལ་བྱ་བསྐྱེལ་བ། སྐམ་གསེད་སོགས་རོགས་རམ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ལས་གསོལ་

སྒྲིག་གི་ཕོན་འཕོར་དང་། སྒྲིག་གངས་མང་ཙམ་བཟོ་འགོ་ཚུགས་
 པར་གྲགས། ལྷ་བས་དེར་ད་དྲུང་དབྱར་དུས་འཆར་ཅན་སྒྲིག་པ་
 དང་། སྒྲིག་སྒྲོབ་ནམས་ད་སའི་གཡས་གཡོན་གྱི་རི་ཁྲལ་དང་
 རལ་ཉོར་ཁྲལ་སོགས་སུ་སྒྲིག་བཏོག་ལ་འགོ་བཞིན་ཡོད། དེ་
 ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྒྲིག་སྒྲོབ་ཁང་ལྷ་བས་དང་དུས་ལ་
 བསྒྲིག་པའི་ཡར་རྒྱས་ཆགས་འཆུང་དང་། སྤྱི་ནང་མི་རིགས་ཀྱི་
 ནད་པ་བསྐྱོན་གཏུགས་བྱ་མཁན་མང་དུ་འགོ་བཞིན་པའི་ལྷ་བས་
 སུ། རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་གི་འཕྲོད་བསྐྱོན་ལྟན་ཁང་གིས་རྟོགས་
 ཞིབ་ཆེད་སྐྱོ་ཆོབ་སྒྲིག་པ་རྟག་རྟ་ག་ད་རམ་ས་ལར་ཆེད་
 མངགས་བཏང་སྟེ། ཁོང་ནས་རྒྱ་གར་ས་ཐོག་དྲུ་དབྱས་འཕྲོད་
 བསྐྱོན་ལྟན་ཁང་གི་ཆོག་མཆན་མེད་པར་བོད་སྒྲིག་ལག་ལེན་
 བྱེད་མི་ཆོག་པར་བཤད་པ་དང་། བོད་སྒྲིག་འདིས་མི་མང་ལ་
 སུན་ཐོགས་ཇི་འདྲ་ཡོད་མེད་ཆོད་དཔག་ཆེད། སྤྱི་ནང་གསང་
 གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་ཉམས་སད་དང་། ཆོད་ལྷ། ཇི་ཅོད་སྤྱི་
 གནང་བར་སྒྲིག་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡན་ལགས་ཀྱིས་རྒྱུད་གཞུང་
 དང་མཐུན་པར་མཁས་མངས་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལན་འདེབས་
 འཕུག་མེད་གནང་བ་དང་། ལག་ལེན་ཁྲོད་ནད་པའི་ཐོག་
 ལའང་གདེང་ཁེལ་བའི་སུན་འབྲས་མངོན་གསལ་ཐོན་པས།
 མཐར་ཐོད་སྒྲིག་འདི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ཁྲུང་ས་བཙན་ལ་ཆོན་
 རིག་དང་མཐུན་པའི་རིག་གཞུང་ཆོད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་
 རྟོགས་དང་། ཡིད་ཆེས་རྟེན་དེ་འབྲེལ་ཡོད་ལ་དེ་དོན་སྒྲིག་སེང་
 ལུས་པ་བརྒྱུད་ལག་ལེན་བྱེད་པར་དགག་བྱ་མ་བྱས་པ་མ་ཟད།
 ཉམ་ཐག་ནད་པ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་རྒྱ་གར་གཞུང་འཕྲོད་བསྐྱོན་

ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་ནད་པ་བརྒྱའི་ཉལ་བྲི་དང་། ཉལ་ཆས།
གཤགས་བཅོས་ལོ་བྱད། ལས་ལྡེང་ཆ་བྱད་སོགས་དང་།
གཞན་ཡང་ནད་གཡོག་གཅིག མ་བྱན་གཅིག་གི་གྲོན་དངུལ་
བཅས་ཀྱང་གནང་བ་རེད། མེ་དྲ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་ལྷ་སྤྱི་
ཆེན་ལེ་ཤེས་དོན་ལྷན་ལགས་ནས་ལྷ་སྤྱི་ཆེན་ཞབས་ཞུ་དང་།
འཛིན་སྐྱོང་གནང་བྱ་སོགས་ཚུགས་མིན་གྱི་ཁྱེན་གྱིས་འགན་
འཛིན་ལས་འཁྲུང་ནས་དགོངས་ཞུ་གནང་རྗེས། ཆོས་དོན་ལྷན་
ཁང་ནས་སྤྱི་ཆེན་སྤྱི་ཁྲུང་དུ་ཡོག་ཆང་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་
འགོ་འཛིན་དུ་དགོ་ལྷགས་སྤྱི་འཇུགས་སྤྱི་ཁྲུང་མཁུན་རབ་དང་།
ཅིས་བྱང་ཁྲི་ཞབས་སྤྱི་ཆེན་ཆོགས་ནོར་བུ་བསྐོ་བཞག་གནང་། དེ་
རྗེས་འགན་འཛིན་ལས་ཆབ་ཆོས་དོན་ལྷན་ཁང་གི་བྱང་གཞིན་
བྱུང་བསྐྱོན་ཆེ་བ་ལགས་བསྐོ་གཏོང་གནང་སྟེ་ལས་འཁྲུང་ཞུས་
རིང་། ར་སའི་སྤྱི་ཆེན་ཁང་ནིང་པའི་མ་ཁང་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཆེན་སྤྱི་ཁྲུང་
བརྒྱ་བདུན་ལོད་པ་སྤྱི་ཆེན་གཞིགས་ཀྱིས་ཤིང་ཁང་ཐོག་བཅུགས་
གསུམ་ཞིག་གསར་བྱས་དང་། འཇུགས་འཁོར་སོགས་གསར་
འཇུགས་བྱུང་བ་དེས་སྤྱི་ཆེན་ཁང་གི་མཁུན་ཁྱེན་དང་། ལས་
ཆེད། སྤྱི་ཆེན་ལས་ཆེན་གྱི་ལས་ཁང་གི་དཀར་པོ་སོགས་སེལ་
བྱུང་བ་བྱུང་།

༩། ཅིས་རིག་སྤྱི་ཆེན་གཏོར་ཁང་།

ལྷགས་བྱི་ལོར་སྤྱི་ནོར་ལྷོང་ས་སྤྱི་ཆེན་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
གི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན། རང་གཞུང་ཆོས་རིག་ལྷན་ཁང་ནས་
དཀར་ནག་དབྱངས་གསུམ་ཅིས་གྱི་རིག་པ་མི་ཉམས་ཀྱིན་

འཛིན་དང་། ཉམས་པ་སྐྱར་གསལ་ཆེད་ཀྱི་སྒྲུག་ཁུལ་དུ་གནས་
 རྒྱུ་བྱེད་བཞིན་པ་མདོ་སྐྱོད་སྒྲུབ་བྱང་བཟུ་གིས་འབྲེལ་གྱི་མཛོད་
 ཟུར་དུས་འཁོར་བ་སློབ་གྲོགས་ཀྱི་མཆོ་མཆོག་ད་སར་ཆེད་
 འགྲུགས་གནང་སྟེ། མྱི་ལེན་མོར་ཞེས་པོད་བྲིས་དུ་འགྲོ་སའི་
 ལམ་ཟུར་གྱི་གིང་ནགས་ནང་དེ་སྡོན་དབྱིན་རིས་ཀྱི་གར་ལ་
 དབང་བསྐྱར་སྐབས་བརྒྱབ་པའི་ཁང་པ་དམར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་
 དེར་ཅིས་ཁང་ཟུར་འཇུགས་ཀྱིས་དུས་འཁོར་བ་སློབ་གྲོགས་ཀྱི་
 མཆོ་མཆོག་དག་གན་ཆེན་མོར་བསྐྱོ་བཞག་དང་། བྲག་གཡབ་
 ཆེ་ཆང་སློབ་ལུན་གཤེས་རབ་དང་། འབྲས་སློབ་ཆེན་གཤེས་འཁོར་
 མཁན་སྐུ་ལ་ཡེ་གཤེས་དཔལ་ལྷན་གཉིས་དག་ཕྱག་དུ་ཆེད་
 འཇུགས་གནང་སྟེ་ཅིས་སློབ་ཁང་གི་མང་གཞི་ཐོག་མ་དེ་འབྲུབ་
 གྱུ་བ་པ་བྱུང་།

ཕྱགས་སྐྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོར་དུས་འཁོར་བ་སློབ་གྲོགས་
 ཀྱི་མཆོ་མཆོག་ནས་ལགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུའི་དགྲུང་ཀྱིས་ཀྱིས་
 ཅིས་བཅི་ཀྱི་སྐོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཅིས་ཀྱི་བྲུ་སློབ་ཁང་དང་།
 དག་ཕྱག་གཉིས་ལ་སློབ་འབྲིད་གནང་ཞོར་ལ་ལོ་དེའི་ལོ་ཐོ་ཐོག་
 མར་འདོན་སྟེལ་གནང་བ་མ་ཟད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་དུག་པའི་ཆུ་
 སྐག་ནས་ས་སྟེལ་བར་གྱི་ལོ་ཐོ་འགྲེམ་སྟེལ་གནང་། ཆུ་སྐག་ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་བྲག་གཡབ་ཆེ་ཆང་སློབ་ལུན་གཤེས་རབ་མཆོག་
 ནས་དཀར་ནག་དབྱངས་གསུམ་གྱི་ཅིས་ལ་སྐྱངས་འབྲས་ཐོན་
 པའི་ཕྱག་འབུལ་དུ་ལོ་དེའི་ལོ་ཐོ་འདོན་སྟེལ་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་གཤེས་ཁྲིམས་མཁན་སྐུ་ལ་ཡེ་གཤེས་

དཔལ་ལྷན་མཆོག་ནས་ལོ་ཐོ་འདོན་སྤེལ་གནང་། ༡༩༦༧༥༡༡
 ཉིན་བྲག་མཐོན་བྱམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ཀྱང་ཅིས་ཁང་དུ་
 འཇུལ་བྱུགས་གནང་བ་བཅས་ཀྱིས་ཅིས་རིག་རྗེས་འཛིན་པ་
 རྒྱན་ཆད་ལ་ཉི་བའི་ཉིག་ཕྱའི་དཀའ་ངལ་སེལ་བྱུང་བ་བྱུང་།

༤། འགོ་ཕན་སྤྲོད་ཅིས་ཁང་།

བོད་གཞུང་ཆོས་དོན་ལས་ཁུངས་ནས་འཆར་འགོད་ལམ་སྟོན་
 གནང་བ་ལྟར། མེ་ལྷག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧༥༡༡༡ ཉིན་ཚོ་ར་རྟའོ་
 སེའི་སྤྲོད་སྤྲོད་ཁང་སྟོན་ཡོད་ཐོག་གི་ལིང་མོར་ནས་ཅིས་
 ཁང་ཡང་གིང་ཁང་གསར་བ་དེར་གནས་སྟོན་ཀྱིས་ཟླ་སྤེལ་
 གནང་སྟེ། ལྷ་ལྷན་སྤྲོད་ཅིས་ཁང་གི་ཆབ་དུ་འཕགས་ལུལ་བྱས་
 ཀྱི་རྒྱལ་ས་དྲ་རམ་ས་ལར་འགོ་ཕན་སྤྲོད་ཅིས་ཁང་ཞེས་མཆོན་
 གསོལ་གནང་། ས་སྤེལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་མཁས་དབང་
 བར་ཞི་ཕུན་ཆོག་གས་དབང་རྒྱལ་མཆོག་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་
 སྐང་ཏོག་དུ་བཅའ་བཞུགས་གནང་བཞིན་པ་རང་གཞུང་ཆོས་
 དོན་ལྷན་ཁང་ནས་མཁའ་ཏོག་གས་བྱུང་སྟེ་དྲ་སར་སྤྲོད་ཅིས་ཁང་
 གི་དག་ཅན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། ལོ་དེའི་ཟླ་
 ༡༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་ཀྱི་གསོ་དབྱེད་སྤྲོད་དང་། གཙུག་ལག་
 ཅིས་ཀྱི་སྟོན་ཆོད་སྟོན་སྤྲོད་སྤྲོད་ལྷན་ཞུ་གསར་བསྤྲོད་ཀྱིས་
 ལགོར་ས་སྤྲོད་མགོན་ཆོད་པོ་མཆོག་དང་། བོད་གཞུང་རྒྱན་
 ལས་ཆོག་གས་འདུར་སྤྲོད་ཞུས་ཀྱིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་སྟེ། ལྷན་
 ཅིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆོད་ལོ་རིམ་དང་པོ་ནས་བདུན་པ་བར་ཡོད་
 པ་ཞིག་གཏན་འབེབས་གནང་།

ཚུ་མང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱི་མཆོར་ནས་དངུལ་བྱན་
ཞུས་ཏེ་ད་ལྟའི་དབུས་སྤྱན་ཅིས་ཁང་ཆགས་ཡུལ་གངས་སྐྱིད་
ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་རྒྱ་ཁྱིན་ཨེ་ཀར་ལྷ་ཙམ་འདི་སྤྱི་ས་གཟིགས་གནང་
བ་དང་། དེ་སྤྱིང་ཨར་གཞི་འཇུགས་སྤྱན་གྱི་ལས་འཆར་བཀོད་
པར། འཇར་མན་རོགས་ཆོགས་སྤྱི་ལོ་རོར་ནས་རོགས་རམ་
ཞུས་སྤྱི་ལོ་བྱང་བ་དང་། བོད་བྱིས་གྱིས་ཀན་དངོས་གྲུབ་ལགས་
ཨར་ལས་གཟིགས་ཏོགས་པར་ཆེད་གཏོང་གིས་ད་ལོ་དབུས་
སྤྱན་ཅིས་ཁང་གི་ཡིག་ཆ་དང་ཆེན་མོ་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི་
འགོ་འཇུགས་བྱས། ལྷགས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་དབུ་
འཛིན་ཆ་རོང་འཛིགས་མེད་ལགས་དགོངས་པ་ཞུས་ཆབ་སྐྱབ་
སྤྱི་མོ་བཟང་བསམ་གཏན་མཆོག་དབུ་འཛིན་དུ་བསྐྱོ་བཞག་
གནང་། ལོ་མཇུག་ལ་ཁྱ་སྤྱན་པ་བསྐྱན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་
མཆོག་བོད་ནས་ཐེབས་པ་དང་།

ལྷགས་བྱ་ ༡༩༩༡ ལོར་སྤྱན་པ་བསྐྱན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་
ལགས་བོད་ནས་ཐེབས། ཚུ་བྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣༡༤༡༥ ཉིན་
གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་དགེ་བ་དང་བསྐྱན་ནས་ཁྱ་སྤྱན་པ་བསྐྱན་
འཛིན་ཆོས་གྲགས་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཕོ་བྱང་དུ། རིན་ཆེན་
དངུལ་ཚུ་བཙོ་བུ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་བཞེས་ཉམས་བསྐྱར་མཛད་
སྦྱོར་ལགོང་ས་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱངས།

མེ་ལོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥༡༩༡༩ ཉིན་རང་གི་མཆོན་
ཙམ་ཡང་འདོན་འདོད་མེད་པའི་གཏོང་ཕོད་ཅན། ཆེ་དང་ལྷན་
པ་ཨེ་ཏ་ལའི་མི་རིགས་ཤིག་ནས་སྤྱིན་བདག་གནང་བའི་སྤྱན་

ཅིས་མཐོ་སློབ་ཆོགས་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་རྒྱལ་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་
 པའི་དབྱ་འབྲེད་མཛད་སྒྲོལ་ལོང་ས་མཆོག་གི་ཞབས་བྲལ་
 བཀའ་གིས་ཀྱི་རེ་ཁ་མངོན་པར་འཁོད་པ་ཞེས་སློན་ནས་གསོལ་
 བ་བཏབ་པ་ལྟར། བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་སྤྱི་བོའི་རྒྱལ་དུ་སློན་ཏེ་
 ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་དང་བསྐྱར།
 བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱོང་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོ་གོ་
 སློག་ཁྱུས་ཏེ། སློན་ཅིས་ལས་སློབ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ནང་ཡུལ་
 གུ་སོགས་གང་ས་ནས་སློན་པ་མཁས་པ་མི་ཉུང་བ་ཆོགས་
 ཞུགས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་ཐུན་པ་ཞིག་ཆགས་སྟབ་
 ཡོད།

མེ་ཡོས་སློན་ལྷ་བའི་ཆེས་ ༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧།༧།༡༤
 རེས་གཟའ་ཕུར་བའི་ཉིན། དུས་སྟོར་དང་། སློན་དབྱེད་འཁོར་
 ལོ། བདུད་ཅི་ཐུན་མཆོམས་བཅས་གཟའ་སྐར་དགེ་བའི་དུས་
 དང་བསྐྱར། དབྱ་འཛུགས་ཀྱིས་སློན་སྟོར་འགན་འཛིན་སློན་པ་
 བསྐྱོར་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་ལགས་དང་། འགན་འཛིན་ལས་རྒྱགས་
 སློན་པ་ནམ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་ལགས་གཉིས་ཀྱི་གཟིགས་རྟོག་འོག་
 སློན་པ་སྤྱི་ལོ་ཆེ་རིང་ལགས་དང་། སློན་པ་བསྐྱོར་འཛིན་བདེ་
 བྱེད་ལགས། གཞན་ཡང་སློན་སྟོར་ལས་བྱེད་བརྒྱུད་བཅས་
 ཁྱོན་བཞེས་སློན་ལས་མི་གངས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཟ་འཆིང་
 ཁམས་སོ་སོའི་བཙོ་བསྐྱོག་ལེགས་བསྐྱབ་དང་། ཉེར་མཁོའི་སྒྲ་
 གོན་མཐའ་དག་འབྲས་ཆང་སློན་དུ་ཟིན་པའི་སློན་ནས་དངོས་
 གཞིའི་ལྷ་བ་གཅིག་ཙམ་ཀྱི་རིང་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་དབྱལ་རྒྱ་

བཙོ་བཀྱ་ཆེན་མོ་ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་བཞིན་ལམ་གྲོང་དང་ལྷན་
 པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཐེངས་འདིར་ལོ་ངོ་
 སྒྲོང་ལ་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཕྱི་བ་དང་སོལ་མེ་ཁོ་ནར་བཏེན་
 ནས་དངུལ་ཚུ་བཙོ་སྐྱུངས་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཛུགས་བསྐྱེལ་ཏེ།
 རྒྱུ་ལྡན་ཐབ་བེད་སྒྲིལ་ཆོད་ལྟར་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་དེ་ནི་
 བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་མདུན་མཆོངས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་།
 གསར་གཏོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་ཕྱིས་ཆོག་ཅིང་། དེས་ད་
 དུང་སྤྲོད་ལས་པའི་ལས་ཆོད་དང་ཆོད་ལྷན་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་
 བཏུན་སྐྱུང་བྱེད་དགོས་པའི་མེ་ལྷགས་རྩོག་འཛིང་གི་གནད་
 དོན་ཡང་སེལ་བྱུང་ཡོད། ཕྱིས་དཀར་ནག་མི་ཉམས་གོང་
 འཕེལ་ཡོང་སྤྱད་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༣།༣༠ ཉིན་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་
 ཕྱིས་པའི་ཆོགས་ཆེན་དང་པོ་བསྐྱོངས་འཆོགས་གནང་སྟེ་གྲུབ་
 འབྲས་ཀྱང་མི་དམན་པ་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༣།༣༥ ཉིན་
 ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐྱུངས་ཏེ་བསམ་ཚུལ་བགྲོ་སྐྱོང་
 སོགས་ལྷག་པོར་གནང་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད།

༥། བོད་གཞུང་སྤྲོད་ཕྱིས་ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་འཛུགས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ།

སྤྱི་ཁག

བོད་གཞུང་སྤྲོད་ཕྱིས་ཁང་ལ་སྤྱི་གཞི་གསལ་འཆོལ་ཞིབ་ཆོགས་
 རྒྱུ་ལྡན་འདེམས་ཐོན་འོས་དམིགས་ཁོངས་ནས་འགན་འཛིན་
 ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱོད་བཞག་གནང་བའི་ངེས་སྟོན་པ་དང་། ངེས་
 སྟོན་པ་གཞིན་པ། དུང་ཆེ་བཅས་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་འོག་འཛིན་
 སྒྲིལ་སྟེ་ཆོན་དང་། རིག་གཞུང་སྟེ་ཆོན་བཅས་ལས་འགན་གྱི་ངོ་

བོའི་ཐོག་ནས་ཕྱི་ཆོན་ཆེ་ཁག་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད།

འཛིན་སྐྱོང་གི་ཆོན་ཁོངས།

དབྱུས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དང་། རྒྱུ་ལས་སྐྱོང་བཞི་པ་སྐྱོང་
ཆོན་པ་དང་། ས་ཁང་ཆུ་སྐྱོག་ཆོན་པ། སྐྱོག་ཁྱད་ཆོན་པ།
སྒྲགས་ཁང་ཆོན་པ། འཆར་འགོད་ཆོན་པ། སློབ་ཡོན་འབྲེལ་
མཐུད་ཆོན་པ་བཅས་ཆུད་ཡོད། ་ ཡན་ལག་སྐྱོ་བྱེད་ཆོན།
དབྱེ་ཅིས་ཕྱི་ཆོན། ཕྱི་ལོ་ཆོང་དང་འབྲེལ་མཐུད། ནང་ཞིབ་
ཕྱི་ཆོན། སྐྱོན་མཛོད་དང་སྐྱོན་ཆོང་ཕྱི་ཆོན་བཅས་ཕྱི་ཆོན་ཁག་
དུག་ཡོད།

རིག་གཞུང་གི་ཆོན་ཁོངས།

སྐྱོན་ཅིས་མཐོ་སྐྱོབ་ཕྱི་ཆོན། རྒྱུ་ལས་ཁུངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ་
སྐྱོན་སྐྱོར་ཕྱི་ཆོན། ལྷན་དབྱུད་ཅིས་རིག་ཕྱི་ཆོན། རྒྱུ་ལས་
ལྷན་ཅིས་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུ་ཅིས་རིག་ཟབ་
འཇུག་ཆོགས་ཆུང་། ་ ནད་བཅོས་ཉམས་ཞིབ་ཕྱི་ཆོན། སྐྱོན་
རྒྱུ་ཅིས་ཞིབ་ཕྱི་ཆོན། གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཕྱི་ཆོན། སྐོ་
སྐྱོར་ཉམས་ཞིབ་ཕྱི་ཆོན་བཅས་ཕྱི་ཆོན་ཁག་བདུན་ཡོད། གཞན་
ཡང་འཛིན་སྐྱོང་ཆོགས་ཆུད་དང་མཉམ་རུབ་ཆེད་སྐྱོག་གསལ་
ལས་ཀྱི་འོ་བོའི་ཆ་ནས་དབང་ཆ་ད་བཞོ་འབྲེམ་བྱས་པའི་
ཆོགས་ཆུང་ཁག་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

ཁལ་ཉྱར་བོད་མིའི་སྡོད་སྤངས་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྟན།

༩ ཁལ་ཏོར་བོད་མིའི་སྡོད་སྡུག་གི་ཁྲི་ལྟ་སྤྲོད་པ་དང་། གནས་ཆགས་ཀྱི་
ཐུང་རིམ།

ཁལ་ཏོར་བོད་མིའི་སྡོད་སྡུག་འདི་ཀྱུ་གར་བྱང་ཕྱོགས་དེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་
H.P. Chamba རྫོང་གི་ཁྲུང་ས་སུ་གཏོགས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་
ཆད་མི་ཁྲར་ ༡༠༡༠ ཅམ་གྱི་སར་ཆགས་ཡོད། དབྱར་ཁ་ཆ་དྲོད་ཆེ་ཤོས་ 28
Celcius དང་དགུན་དུས་གང་ངར་ཆེ་ཤོས་ minus 2 Celcius བར་ཡོང་
གི་ཡོད། ཆར་ཆུ་ལོ་ལྟར་ ༡༡༤ cm འབབ་ཀྱི་ཡོད། ཡུལ་སྡོད་ས་བཞོད་པ་
མཛེས་ལ་ཆུ་རྒྱུད་གཙང་ཁིང་དབྱར་ཁའི་རིང་སྤང་རི་བཅས་ཅད་ཅི་ཤིང་མེ་
ཏོག་དང་། སྤང་སྡོམ། ཁམ་པ་དཀར་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད། ཤིང་ནགས་
ཕལ་ཆེ་བ་བཟུང་ཏོད་དང་། ཐང་ཤིང་། སྐག་མ་གསུམ་རེད། དབྱར་དུས་ཆ་དྲོད་
སྡོམས་པའི་དབང་གིས་ཀྱུ་གར་ནང་ཡུལ་སྡོར་སྡོམ་འཆམ་པ་ཡོང་སའི་ས་གནས་
གྲགས་ཆེ་བའི་གྲས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དགུན་དུས་གང་ངར་ཆེ་ལ་ཁ་
བ་ཡང་ཆེན་པོ་བབས་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ས་གནས་འདི་གའི་གཞུག་མར་
གནས་པའི་མི་རྣམས་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེ་བ་གང་གཡོལ་ཆེད་ས་གནས་གཞན་
ལ་འགོ་གི་ཡོད།

ཁལ་ཏོར་བོད་མིའི་སྡོད་སྡུག་འདི་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་
བཙན་བཟུང་བྱས་རྗེས་ཐོག་མར་དབྱ་བརྟེན་ཤིང་། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྡོད་
སྡུག་ཆེས་སྤྲོ་ཤོས་གྲས་ཤིག་ཡིན། འདི་གར་མི་ས་མ་རི་ནས་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༦
ཅམ་ལ་བོད་མི་གང་ས་ ༤༠༠ ཐོག་མ་ཆོ་ཁག་གཅིག་ཁལ་ཏོར་དུ་འབྱོར་བ་དང་།
དེ་རྗེས་བོད་མི་ཆོ་ཁག་གཅིག་བསྐྱར་དུ་མི་ས་མ་རི་ནས་འབྱོར་ནས་བོད་མི་ཁྱོན་
བསྡེམས་གང་ས་ ༡༥༠༠ ཅམ་ཁལ་ཏོར་དུ་འབྱོར་བ་དང་རོགས་ཆོགས་ Cen-
tral Relief Committee, New Delhi ནས་གཞུགས་ཡུལ་གོ་སྐྱོག་དང་བླ་ཆས་

སོགས་ཀྱི་འགོ་གྲོན་ནར་གཏོང་བ་གྲིན་ཆེ་བ་གནང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་ས་གནས་
 ལུ་བོད་མི་ཁྱོན་བཞུགས་གངས་ ༡༠༠ ཅུ་ཡོད། ལྷག་པོར་ཁུལ་ཏོར་ཁུལ་
 ཀྱི་མི་མང་གི་འཆོ་བ་ཏུ་ཅང་དཀའ་ངལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཁུལ་ཏོར་ལག་ཤེས་
 བཟོ་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་ལས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རིམ་བཞིན་རྒྱ་གར་གཞུང་
 དང་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཆོགས་ཁག་གིས་བཟའ་བཅའ་དང་སྒྲིབ་གསོ་ཐོབ་པ་དང་།

བྱིས་པ་ནམས་འདུག་ཡུལ་གྱི་བྱ་གསོ་ཁང་སོགས་གསར་རྒྱུ་གནང་།
 བཅན་བྱོལ་བོད་མི་དང་ས་གནས་ཡུལ་མི་གཉིས་དབར་འཕགས་བོད་གནའ་
 འབྲེལ་བཟང་པོ་བྱུལ་འཛིན་གྱི་སྒྲིན་ས་གང་ཅིའི་ཐད་འབྲེལ་ལམ་དམ་ཟབ་
 གནས་སྤྲོས་དང་། ས་གནས་ལུ་ཡུལ་མི་དང་བོད་མིའི་དབར་མི་རིགས་ཀྱིས་
 འབྲུག་བརྩོད་རིགས་བྱུང་སྤྱིང་མེད་པ་མ་ཟད། ས་གནས་ལུ་ཏིན་བོད་མང་འ་
 འབྲེལ་ཆོགས་པ་ཡང་ཆེད་འདུགས་གནང་ཡོད། འདི་གར་བོད་མི་ཕལ་ཆེ་བ་
 ནམས་ཀྱི་འཆོ་བ་ལས་ནི་དགྲན་དུས་སུ་ཆོང་དང་། དབྱར་ཁའི་རིང་ཁུལ་ཏོར་
 ཁྱོམ་གཞུང་དུ་གྲོན་ཆས་རིགས་འཆོང་རྒྱུ་ དེ་བཞིན་བཟོ་གྲུའི་ཆོགས་མི་ནམས་
 བཟོ་གྲུར་ཕྱག་ལས་གནང་གི་ཡོད། ཁུལ་ཏོར་ས་གནས་སུ་ཁྱེད་ཆེན་མ་སྤྱུལ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྤྱི་གོང་མ་དང་། སྤང་ནང་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱུ་ཕྱག་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་སྤྱུ་མ་ལུང་
 རྟོགས་རྒྱལ་མཆོན། འཇམ་མེད་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་བྱུར་དཔང་མགོན་
 རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་བློ་བཟོ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཁྱེད་མ་དུ་མ་ཞིག་འདི་གར་བཞུགས་
 གཤེགས་བྱུང་བ་རེད། ཡོངས་འཛིན་བྱི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱི་ཡུལ་ཆེན་
 སྒྲོབས་རྒྱུ་ལགས་དང་ཡུམ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ལས་ཁུལ་ཏོར་དུ་སྤྱི་
 འབྲུངས་པ་རེད། ལ་གོང་ས་ལྷ་སྤྱུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་འདི་གར་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༦༠ དང་ ༡༩༦༡། ༡༩༦༢ དེ་བཞིན་ ༡༩༩༩ བཅས་ལ་འཆོ་བས་གཟིགས་
 ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ལྷ་པལ་ལྷ་རྒྱལ་བ་ཀམ་

པ་སྐྱུ་ཕྱིང་བརྩུ་བདུན་པ་མཆོག་ ༣༠༠༥།༡༠།༩ ལ་ཏལ་ཏྲོར་དུ་ཞབས་བཅག་
གནང་ཡོད་པ་རེད།

ནྱ གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ།

༡། ས་གནས་འཕུས་ཆོགས།

ཏལ་ཏྲོར་དུ་ས་གནས་འཕུས་ཆོགས་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ ༧
ཆོས་ ༢༥ ནས་དབྱུ་འཇུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ད་བར་ས་གནས་
འཕུས་ཆོགས་སྐབས་གཉིས་ཤུང་ཡོད། སྐབས་དང་པོ་བཅའ་ཁྲིམས་
དོན་ཆོན་ ༥༤(ཁ) པ་གཞིར་བཟུང་བསྐྱོ་གཞག་ཤུང་ཡོད་པ་དང་།
སྐབས་གཉིས་པའི་ས་འཕུས་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཆོན་ ༥༤(ཀ) པ་གཞིར་
བཟུང་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་བསྐྱེའི་ལམ་ནས་བསྐྱོ་གཞག་ཤུང་
ཡོད། ས་གནས་འཕུས་མི་ཆོགས་འདྲའི་ཆོགས་མི་གངས་དགྲ་ཡོད།

ས་འཕུས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་རན་པོ་ཞིག་ཕྱན་ཆོགས་
སྤིང་བཟོ་གྲས་གཡར་པོ་གནང་ཡོད་པ་དང་། ལོ་གཅིག་ནང་སྤྱི་གཞི་
གཞིར་བཟུང་གི་ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་མ་ཆད་པར་བསྐྱོང་ཆོགས་གནང་
གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཆོམས་རེ་ཇ་དྲག་དང་སྤྱི་ཆོགས་བདེ་འཇགས་
ཆེད་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ཆོགས་འདྲུ་འཕར་མ་བསྐྱོང་ཆོགས་གནང་
གི་ཡོད། ས་གནས་འཕུས་ཆོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་གས་དང་། ས་
གནས་བདེ་དོན་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བདེ་སྤྱད་གཤམ་གསལ་སྤྱི་གཞི་
གཞི་ས་འཕུས་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད།

༣། ཏལ་ཏྲོར་ས་གནས་འཕུས་མིའི་ཆོགས་འདྲའི་འགོ་ལྷགས་དང་

316 | བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གནས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི།

ཁ གལ་ཏྲོར་ས་གནས་འཕུས་མིའི་ཚོགས་འདུའི་སྒྲིག་གཞི།

ག གལ་ཏྲོར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་བཅས་
ཡིན།

༡། བོད་གཞུང་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས།

གལ་ཏྲོར་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་སུ་གཞུང་བསྐྱོས་ལས་བྱེད་གཉིས་ཡོད་
པ་ནི་བདེ་དོན་དང་ཅིས་དྲུང་གཉིས་རེད། བདེ་དོན་བཟོ་གྲུའི་འགན་
འཛིན་གཅིག་ཕྱོགས་དང་། ཅིས་དྲུང་བཟོ་གྲུའི་ཅིས་དྲུང་གཅིག་ཕྱོགས་
ཟུ་བཞིན་ཡོད། འདི་གའི་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་གལ་ཏྲོར་
ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲུ་དང་། གཏན་སྒྲོལ། ཡན་ལག་སྒྲན་
ཅིས་ཁང་། འཕྲོད་བསྐྱེན་ཡན་ལག་སྒྲན་ཁང་བཅས་ཡོད་མཁས་ཐོག་ཁ་
ཐོར་མི་མང་གི་ཆེད་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་ ༢༠༠༧ ལོར་གནས་
ཆགས་གསར་རྒྱག་གནང་ཡོད།

གནས་ཆགས་འདི་གསར་རྒྱག་ཆེད་དཔལ་འབྱོར་རོགས་རམ་
གནང་མཁན་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། ཨ་རི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་རྩ། Narada
Production Inc. USA, ECH Eversdijk Smulders Stichting The
Netherland, Verein Tibet Freunde Switzerland. བཅས་ཡིན།
གལ་ཏྲོར་བདེ་དོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་འདི་གའི་ཁྱབ་
ཁོངས་བོད་མི་ནམས་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱ་དེ་རེད།

༡། གལ་ཏྲོར་བདེ་དོན་རིམ་བྱོན་གྱི་མཚན་གཞུང་།

ཡང་། མཚན། ལོ་དུས།

༡། ཆ་དོར་མཁན་ཁྱེད་། ༡༩༥༩ ནས་བདེ་དོན་དུ་བཟུང་མོད་ཀྱང་ག་
དུས་བཞེ་བོ་བརྒྱབ་མེན་གྱི་ལོ་དུས་མི་གསལ།

༢། མ་ཡར། ལོ་ཆོགས་མི་གསལ།

༣། ངག་དབང་དཔལ་མོ། ༡༩༥༩༡༣༡༡ ནས་ ༡༩༥༩༡༣༡༡༣༡

༤། ཆོས་མཛད་ཉིང་འགོག། ལོ་ཆོགས་མི་གསལ།

༥། རྩོམ་བཟང་ཉི་མ། ལོ་ཆོགས་མི་གསལ།

༦། ཆོས་འབྱོར་དཔལ་ལྷན། ལོ་ཆོགས་མི་གསལ།

༧། ཡེ་ཤེས་ཆེ་བཟན། ལོ་ཆོགས་མི་གསལ།

༨། སངས་རྒྱས་ཆེ་དབང་། ༡༩༥༩༡༣༡༣ ནས་ ༡༩༥༩༡༣༡༣༡

༩། ལྷལ་བཟང་གཡུ་སྒྲོན། ༡༩༥༩༡༣༡༣ ནས་ ༡༩༩༠༡༤༡༣༡

༡༠། བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། ༡༩༩༠༡༤༡༣ ནས་ ༡༩༩༩༡༣༡༣༠

༡༡། དཔོན་དབང་འདུལ། ༡༩༩༩༡༣༡༣ ནས་ ༡༩༩༩༡༣༡༣༠

༡༢། དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། ༡༩༩༩༡༤༡༣ ནས་ ༢༠༠༠༡༤༡༣

༡༣། ཆོ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཁྱིས། ༢༠༠༠༡༤༡༣ ནས་ ༢༠༠༣༡༤༡༣

༡༤། བད་མ་དོ་རྩེ་དོ་ཆོན་པ། ༢༠༠༣༡༤༡༣ ནས་ ༢༠༠༤༡༣༡༣

༡༥། ཆོ་རིང་བཀྲིས་དཔོན་པོ། ༢༠༠༤༡༣༡༣ ནས་ ༢༠༠༤༡༣༡༣

༡༦། ཆོ་བཟོན་འཛིན་མེད། ༢༠༠༤༡༣༡༣ ནས་ལས་ཐོག

༤། རང་བདེན་ཆོགས་ཁྱེད་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཆོས་ ༣༠ ཉིན་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་
ལས་འགྲུལ་ཆོགས་ཁྱེད་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུའི་གྲོས་ཆོད་གཏན་

འབེབས་ཐོག་མི་མང་གི་འཕྲུལ་ཕྱགས་པན་བདེའི་གཞི་ཅ་བཅན་ཕྱོལ་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་སྒོ་བས་སྤྱོད་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པ་དང་དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་གཞུང་གོགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་རག་ལུས་པ་སོགས་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་བཅན་ཕྱོལ་བོད་མི་གནས་ལུལ་ས་ཁུལ་ཚང་མར་ ༡༩༥༣ ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ས་གནས་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཚོགས་སྐྱོང་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུ་རྟེན་སྐྱོད་མ་བསྐྱལ་དུང་སྐྱོང་ཐོག་མི་རེ་ནས་ཟླ་རེར་གཏན་འབེབས་བཞིན་ཕྱག་དངུལ་འབྲུལ་ཐུས་དང་། ཐོགས་ཡོད་རྣམས་ནས་ཐོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་རེ་འབྲུལ་རྒྱུའི་གོས་ཚོད་གཏན་འབེབས་གཞི་བཟུང་༧ལ་དོར་ས་གནས་སྤྱ་ཡང་ ༡༩༥༣ ལོར་ས་གནས་ཚོགས་སྐྱོང་གི་འཕྲུལ་མི་འོས་བསྐྱུ་གནང་དེ་བཅན་ཕྱོལ་གཞུང་གི་སྤྱིགས་གཞི་གཏན་འབེབས་ལྟར་ལག་བསྐྱར་བྱ་ཐུས་འདུག།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ནས་ ༡༩༩༣ བར་བཅན་ཕྱོལ་གཞུང་གི་ལས་སྟོན་བཞོད་སྤྱིགས་ལྟར་རང་བཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་ཐོག་འཁུར་རྒྱུ་ལེན་བྱས་པ་དང་། ས་གནས་མི་མང་གི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་རྣམས་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་རང་གཞུང་བཅས་ལ་དགོངས་བཞིས་ཡོང་སྐྱོད་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་རྒྱུ་བཞིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་དང་སྤྱི་བའི་ལས་དོན་ཐོག་སྤྱི་བསམ་ཆེ་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་དོན་ལགོ་ས་མཚོག་ཕྱི་ཕེབས་སྐབས་སྤྱི་ལྷན་གཞུང་ནས་འཁེལ་ལ་བསང་གསོལ་དར་འཛུགས་སྐྱོད་ལས་འཁུར་རྒྱུ་བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མི་ས་མ་རི་ནས་བོད་མི་གྲངས་ ༡༥༠༠ ཙམ་
འབྱོར་རྗེས་འབྲལ་དུ་ཕྱི་ལོའི་རྒྱ་གར་མཉམ་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་གི་
ཚོགས་མི་ཁ་གསུམ་ཏལ་ཏོར་དུ་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་ཐོག་མ་བོད་མི་ནམས་
ལ་ལག་ཤེས་འདྲ་མིན་དཔེར་ན། འཆོམ་བཟོ་དང་ལྟ་བྱིས་། ལྟ་བཟོ།
སྤྲད་ཀར་སྦྲས་རྒྱ། བོད་ཤོག་བཟོ་རྒྱ། ཡི་རྩེ་བཟོ་རྒྱ། ཀམ་བལ་དང་
རུམ་གདན་ཐག་ལས། ལྟམ་བཟོ། ཤིང་བཟོ་སོགས་ཀྱི་བཟོ་བྲུ་གསར་
འཛུགས་གནང་སྟེ་བོད་མི་ནམས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱལ་བཤམ་བཀའ་
དྲིན་ཆེ་བ་གནང་།

དེ་རྗེས་བོད་མི་གྲངས་ ༤༠༠ ཙམ་བཟོ་བྲུའི་ནང་འཛུལ་
བཞུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་དེ་བྱིངས་ནམས་སྟོ་བྲོགས་གཞིས་ཆགས་སྤྱ་
གནས་སྟོས་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣༧ བར་བཟོ་
བྲུའི་འཛིན་སྐྱོང་རྒྱ་གར་མཉམ་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ནས་གནང་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ནས་བཟོ་བྲུ་འདི་བོད་གཞུང་ནང་སྤྲོད་ལས་ཁུངས་སྤྱ་རྩེས་
སྟོན་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༧ ཉིན་ནང་སྤྲོད་ལས་ཁུངས་ནས་
「ཏལ་ཏོར་བོད་མིའི་ལག་ཤེས་བཟོ་བྲུ་༽ ཞེས་ Society མིང་ཐོག་སེམ་
ལར་ཁྲིམས་མཐུན་དེབ་བསྐྱེལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་བཟོ་
བྲུའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཚོགས་བཟོ་བྲུའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཚོགས་མི་
ཡོངས་ནས་ལོ་གསུམ་རེ་མཆོམས་མང་མོས་འོས་འདེམས་གནང་སྟེ་
འགན་ལྟན་གྱི་གོས་ཆོད་གཞིར་བརྒྱུད་འཛིན་སྐྱོང་གནང་མུས་ཡིན།

བཟོ་བྲུ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་ཤེས་
སྤྲད་སྟོབ་དར་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་དང་། བོད་ཀྱི་རུམ་གདན་འཐག་ལས་ཐོག་

གྱོང་བདར་འབྲུལ་རྒྱ། དེ་བཞིན་པོད་མི་ནམས་ལ་འཆོ་བའས་བསྐྱུན་རྒྱ།
 བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་རེད། བཟོ་བྱ་འདི་ནས་ལ་དྲགས་བཤིང་
 ནམས་གྱིང་དང་། མེའི་ཆོས་འཕེལ་གྱིང་། ལྷན་དྲ་ར་ཞོར་རྒྱས་གྱིང་།
 རྩེལ་ཀོབ་བཅས་སྲུ་གནས་པའི་པོད་མི་མང་དག་ཅིག་ལ་རུམ་གདན་
 འབག་ལས་དང་ལག་ཤེས་གཞན་ཐོག་གྱོང་བདར་སྐྱུལ་ཡོད་པ་དང་།
 རུམ་གདན་འགྲེམ་སྟོན་སྐབས་དཔལ་ལྷན་རང་གཞུང་བཀའ་ཤག་ནས་
 ཐངས་གསུམ་ལ་ཨང་དང་པོའི་བྱ་དགའ་བསྐྱུལ་ཡོད།

ད་ལྟའི་འཆར་བཟོ་གྲུ་འཕྲུལ་ཁྲུངས་ནང་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༩
 དང་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༥༣ ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་མི་དང་དེའི་ནང་མི་
 རྒྱལ་ས་བཟོ་གྲུ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཡོད། བཟོ་གྲུ་ཚོང་ལས་རྒྱ་
 ཚོད་ཁག་གི་རྩམ་གདན་འབྲལ་ལས་རྒྱ་ཚོད་དང་། རིམ་བྱུག་རྒྱ་ཚོད་།
 རི་མོའི་རྒྱ་ཚོད་། འཚོམ་བཟོའི་རྒྱ་ཚོད་། ཐུག་པ་བཟོ་བསྐྱར་གྱི་རྒྱ་ཚོད་།
 སྤྱིར་ཚོང་ཁང་རྒྱ་ཚོད་བཅས་དྲུག་ཡོད།

[illegible]

བཟོ་འགོ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཆན་གཞུང་ག་ཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

ཨང་། མཆན། ལོ་དུས།

༡། བུ་ཁྱེས་ཆེ་དབང་། ༡༩༦༣།༥།༡ ཅས་ ༡༩༦༤།༡༡།༣༠

༣། ངག་དབང་དཔལ་མོ། ༡༩༥༤།༡༣།༡ ཟླ་ ༡༩༥༥།༡༡།༣༡

- ༡། རྡོ་རྗེ་དོན་འགྲུབ། ༡༩༤༤།༡༣།༡ ནས་ ༡༩༥༤།༤།༣༠
- ༤། ཆོས་འབྱོར་དཔལ་ལྷན། ༡༩༥༤།༥།༡ ནས་ ༡༩༥༩།༤།༡༣
- ༥། སངས་རྒྱལ་ཆོ་དབང་། ༡༩༥༩།༤།༡༣ ནས་ ༡༩༥༥།༡༣།༡༡
- ༦། ལྷལ་བཟང་གཡུ་སྒྲོན། ༡༩༥༤།༡།༡ ནས་ ༡༩༩༠།༥།༡༡
- ༥། བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། ༡༩༩༠།༤།༡ ནས་ ༡༩༩༩།༡༡།༣༠
- ༦། དཔོན་དག་འདུལ། ༡༩༩༩།༡༣།༡ ནས་ ༡༩༩༤།༤།༣༠
- ༧། དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན། ༡༩༩༤།༥།༡ ནས་ ༢༠༠༠།༧།༢
- ༡༠། ཆོ་རྒྱལ་སྤྲེལ་གཉིས། ༢༠༠༠།༧།༤ ནས་ ༢༠༠༣།༤།༡༣
- ༡༡། པད་མ་རྡོ་རྗེ་རྡོ་ཆོན་པ། ༢༠༠༣།༤།༡༣ ནས་ ༢༠༠༥།༡།༡༩
- ༡༣། ཆོ་རིང་བཀྲིས་དཔོན་པོ། ༢༠༠༥།༡།༣༠ ནས་ལྷུ་སྤྲུལ།

༥། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྷན་ཆོགས།

ས་གནས་བྱད་མེད་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་དབྱུང་འཛུགས་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ད་བར་རྒྱལ་ལས་ཐེངས་བདུན་བརྗེས་པ་དང་། ད་ལྟ་རྒྱལ་ལས་ཐེངས་བཅུད་པ་འགོ་བཙུག་ཡོད། ས་གནས་སྤྱི་ཆོས་ཕྱོགས་དང་། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བཞིན་པའི་ ཐོག་སྤྱི་ཆོགས་ཞབས་ཁྲུ་དང་། སྤྱི་ལེན་སོགས་གང་ཐུབ་ཁྲུ་བཞིན་ཡོད།

༩། ས་གནས་ཀྱི་དགོན་པ།

༡། དཔལ་ལྷན་རྣམ་གྲོལ་གླིང་དགོན།

ཐོག་མར་བོད་ནས་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་མ་ཐག་མི་ས་མ་རི་ལ་

སྒྲེབས་སྐབས་དེར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་གྲ་པ་ལོན་ཆུང་བ་ནམས་དཔེ་ཆ་
གཟིགས་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སྐག་ས་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བཏང་བ་རེད། གཞན་
མཁན་པོ་ཟུར་པ་དང་དགེ་འདུན་པ་བགེས་པ་ནམས་ཁལ་ཏོར་དུ་ཐེབས་
པ་རེད། དེ་རྗེས་ཁལ་ཏོར་དུ་ཨོ་ཀ་སེ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེ་ལ་གདན་ས་
གསུམ་དང་། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་མཉམ་འཛོམས་ཐོག་གྲ་རྩ་དང་
མང་ང། སྒོན་ལམ་སོགས་ཆོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ལོ་གསུམ་རྗེས་སྒྲོ་ཕྱོགས་གནས་ཆགས་ཁག་ལ་དགེ་འདུན་པ་
མང་དག་ཅིག་བཏང་བ་རེད། དེའི་ལྷག་མ་དགེ་འདུན་པ་དང་། མཁན་
ཟུར། དགེ་བཤེས། རྒྱ་སྤྱལ། ཏེ་ཏོར་སྒྲོར་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་དབྱས་
པའི་སྒྲོབ་མ་གངས་ ༤༤ ཡོད་པ་ནམས་ཁལ་ཏོར་ས་ནི་རྒྱག་ཅེས་པའི་
ས་ཆ་དེ་ལ་གནས་བཞུགས་ཀྱིས་ལགོ་དང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་
བཞིན་དགེ་བཤེས་སྤང་ནང་སྤྱལ་སྤྱིའི་དབྱ་འབྲིད་འོག་ད་བར་གནི་
གསུམ་ཆོག་དང་། གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་
བྱ་བ་གང་ཐུབ་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད།

ད་ལྟའི་འཆར་རྒྱ་སྤྱལ་དགེ་བཤེས་དང་དགེ་འདུན་པ་གངས་ ༡༤
ཡོད། གཞན་ཡང་མ་འོངས་པར་ས་གནས་མི་དམངས་ཀྱི་རེ་འདུན་
དང་དགོས་མཁོ་གཞིར་བཟུང་དགོན་པ་གསར་རྒྱག་གི་འཆར་གཞི་ཡོད་
བཞིན་པ་མ་ཟད་དགེ་འདུན་པ་གང་མང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་འཆར་ཡོད་
པ་དང་ལགོ་དང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་
ངང་རང་འབྲིའི་ལས་འགན་དང་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ནམས་དགའ་
བཞིན་སྒྲོ་བཞིན་བྱེད་ཐུས་སུ་ཡོད།

༡༥ སློབ་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་ཁང་གི་སྐོར།

༡༥.༡ གཏན་སློབ།

ཐུ་དམར་གྱིས་པོད་བཅན་བཟུང་བྱས་རྗེས་ལོ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
 པོ་མཆོག་གིས་བཅན་སྤྱོད་དུ་འབྱོར་བའི་པོད་རིགས་གཞིན་སྐྱེས་ནམས་
 ལ་དང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སློང་སློང་རྒྱ་ཡང་དང་པོ་ལ་གཟེགས་
 ནས་ཐོག་མར་མ་སྤྱི་རི་གཏན་སློབ་དང་དེ་ནས་ཤིམ་ལ་གཏན་སློབ་དབྱ་
 འཇུགས་གནང་བ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་ཡལ་ཏོར་གཏན་སློབ་
 འདི་བཞིན་འགོ་འཇུགས་གནང་ཞིང་སྐབས་དེར་ད་ས་བྱ་གསོ་ཁང་དང་
 ཉེ་འཁོར་བྱར་གསོག་ཁག་ནས་སློབ་ཕྱག་རིམ་འབྱོར་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤
 ནང་སློབ་ཕྱག་གངས་ལྗེ་བརྒྱ་བཀྲ་བཀྲ་ལ་བ་བྱང་ཡོད། ཐོག་མ་འཛིན་ཁང་
 དང་དེ་ནས་ཉལ་ཁང་སོགས་རིམ་བཞིན་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི་
 བརྒྱལ་ཏེ་ ༡༩༤༩ ལོ་ཙམ་ལ་ད་ལྟའི་འཛིན་ཁང་དང་ཉལ་ཁང་ཆང་
 མ་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཟིན་པ་མ་ཟད་སློབ་ཕྱག་གི་གངས་འཕོར་ ༤༠༠
 ལས་མང་བ་བྱང་ཡོད། དེའི་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཀ་སྐྱག་གཏན་
 སློབ་སློབ་བརྒྱབ་ནས་སློབ་གྲྭ་དེའི་འཛིན་རིམ་དུག་པ་ནས་བརྒྱད་པ་བར་གྱི་
 སློབ་ཕྱག་ནམས་སློབ་གྲྭ་འདི་ཉིད་ནང་ཆེ་སྤྱིལ་བྱས་པ་དང་དེ་བཞིན་
 ༡༩༥༣ ལོར་པན་ཆ་མ་རི་སློབ་གྲྭ་སློབ་བརྒྱབ་ནས་འཛིན་རིམ་དགུ་པ་
 མན་ཆད་ཀྱི་སློབ་ཕྱག་ཁག་ཅིག་ཆེ་སྤྱིལ་བྱས། ༡༩༥༣ ནང་འཛིན་རིམ་
 བརྒྱ་གཅིག་གི་ཡིག་རྒྱགས་སྤུལ་མཁན་སློབ་ཕྱག་སྤེ་ཁག་དང་པོ་དེ་བྱང་
 ཡོད། དེ་ནས་ ༡༩༥༣ དང་ ༡༩༥༤། ༡༩༥༥། ༡༩༥༦ བཅས་ཀྱི་
 ཡིག་རྒྱགས་སྤུལ་མཁན་སློབ་མའི་གངས་ཆད་མ་དེས་ཀྱང་ཡིག་རྒྱགས་
 སྐབས་སོ་སོར་བྱུང་འབྲས་གང་ལེགས་བྱང་ཡོད་ཚུལ་འདུག དེ་ནས་རྒྱ་

མཆན་གང་ཡིན་མ་གཤིས་ཀྱང་ ༡༩༥༥ ལོ་འཛིན་རིམ་ ༡༡ གི་ཡིག་
 རྒྱུགས་གཏོང་མཁན་སློབ་ཕྱག་ཚང་མ་མ་སྤུ་རི་གཏན་སློབ་དུ་ཆ་སྒྲིལ་
 གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་སམ་གཞི་
 རིམ་གོང་མའི་ལམ་ལུགས་དེ་བཞིན་གསར་གཏོད་གནང་པ་ནས་ད་ལྟ་
 ༢༠༠༩ ལོའི་བར་མུ་མཐུད་དེ་ཡིག་རྒྱུགས་ཕུལ་ནས་སློབ་ཐོན་པ་རྒྱུན་མ་
 ཆད་པར་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 ལྷག་བསམ་གཏམ་བཤེད་པའི་སློབ་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་
 རང་ཕྱག་ལས་ཀྱང་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆར་གཏན་
 སློབ་འདིའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་སློབ་མ་གྲངས་ ༡༩༡ ཡོད་པ་
 ནས་ཉལ་ཁང་ནང་ ༡༢༢ དང་གཞན་ནམས་ཉིན་སློབ་ཡིན། ད་ལྟའི་
 ཆར་སློབ་གྲྭ་འདི་ཉིད་ལ་འཛིན་ཁང་དང་ཉལ་ཁང་། དེ་བཞིན་ཅིང་ཐང་
 དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་ཕྱི་ལོ་མཐུན་རྒྱུན་གང་ལེགས་ཡོད་ནའང་།
 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་བཟུང་སློབ་ཕྱག་གི་གྲངས་འཕོར་ཉུང་དུ་ཕྱིན་པའི་
 རྒྱུ་ཀྱིས་འཛིན་གྲྭ་དང་པོ་ནས་ལྔ་པ་བར་སློབ་ཕྱག་དགོས་བྱུང་ཡོད། མ་
 འོངས་པར་སློབ་གྲྭ་འདི་བཞིན་རྒྱུན་གནས་བྱུང་མིན་ཡང་སློབ་ཕྱག་གསར་
 རྒྱགས་བྱེད་མཁན་ཡོད་མེད་ཁོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འབྲེལ་
 ཡོད་ཁག་ནས་དགོངས་བཞེས་རྒྱ་མི་རྒྱུང་བ་ཞིག་གནང་གལ་ཆེ་བ་
 མངོན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ རང་སློབ་སྦྱོང་གཅིག་དང་རིག་ཁྲར་གཅིག་དེ་
 བཞིན་ལས་བྱེད་གྲངས་ ༩༥ ཡོད་པ་ནས་དགེ་ལྡན་གྲངས་ ༡༩ ཡོད།
 མ་ཟད་དེ་དག་ནང་བོད་རིགས་དགེ་ལྡན་གྲངས་གསུམ་ཙམ་ཡོད།

༣༡ ཡན་ལག་སྒྲན་ཅིས་ཁང་།

སྒྲན་ཁང་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་

དངོས་སུ་དབྱ་འབྱེད་གནང་འདུག་པར་དེ་ཡང་སྤྲོད་ཅིས་ཁང་གི་ཁེ་ཕན་
 ལ་མ་གཟིགས་པར་ས་གནས་མི་མང་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་གསར་འཛུགས་
 གནང་བ་དང་། འོན་ཀྱང་སྤྲོད་ཁང་ཚུགས་ཡུལ་གཏན་འཇགས་མེད་
 པར་ས་གནས་ཁག་གསུམ་ཙམ་ལ་གནས་སྤོས་བྱ་དགོས་བྱུང་འདུག ད་
 ཡོད་སྤྲོད་ཁང་འདི་བཞིན་སྤྲོད་ཁང་གནས་སྤོས་བཅངས་བཞི་པ་རེད་འདུག
 གོང་དུ་ཁྱས་པ་བཞིན་ས་གནས་མང་ཆོགས་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཆེད་
 འཛུགས་གནང་བར་སོང་སྤྲོད་ཁང་ཚུགས་ཡུལ་དང་སྤྲོད་པའི་ལས་ཤག་
 བཅས་བཟོ་བྲལ་གཞུང་ནས་མཐུན་འགྱུར་གནང་བ་བཞིན་རེད་འདུག དེ་
 ཡང་སྤྲོད་ཁང་ཐད་དེ་ཡོད་བཞག་དབྱེད་ཁང་འདི་བཞིན་སྤྲོད་པ་ཉི་མ་ཆེ་
 རིང་ལགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་གཏོང་དགོས་བྱུང་འདུག་པར་མཁྱེན་
 གསལ་བཞིན་སྤྲོད་པའི་ལས་ཤག་དང་། སྤྲོད་ཁང་བཅས་པར་ཆར་ཞོད་
 སྐབས་ཁྱེད་བབས་ཆེ་བ་སོགས་ལ་བཞེན་ནས་བཟོ་བཅོས་བཅངས་མང་བྱེད་
 དགོས་བྱུང་ཞིང་དེང་གི་ཆར་སྤྱི་འགྲིག་ཙམ་ཡོད། དེ་ཡང་ད་བར་གྱི་
 བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྤྲོད་པ་རིམ་པ་བརྒྱུད་ས་གནས་སུ་ཞབས་འདེགས་མི་
 དམན་ཙམ་ཞིག་ཁྱེད་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། ཅུ་བའི་སྤྲོད་ཁང་གི་གནས་སྤངས་
 ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན་དུས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཙམ་མཐོང་གི་མེད་པ་
 སོགས་ལ་བཞེན་ནད་པ་མང་ཆེ་བ་བོད་མི་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྤྲོད་ཁང་གི་
 ཡོང་སྤོད་ཙམ་བཟང་ཁྱེད་མོད། སྤྲོད་ལས་པ་གསུམ་གྱི་གསོལ་
 སོགས་ཐེང་མིན་ལ་མ་ཁྱོས་པར་བོད་མི་རྣམས་ལ་སྤྲོད་སྤྱིན་གཏོང་གི་
 ཡོད།

༡། འཕྲོད་བསྐྱེད་ཡན་ལག་སྤྲོད་ཁང་།

འདི་གའི་ཕྱི་ལུགས་སྤྲོད་ཁང་རྒྱུ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་དབྱ་

འཇུགས་གནང་ཞིང་། དེ་སྐབས་བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། སྐད་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་བཟོ་གཏམ་གནང་གི་ཡོད་མོད། རྗེས་ནས་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་གནང་རྒྱུའི་འགན་བཞེས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་འདི་གའི་ཁྱབ་ཁོངས་འཛིགས་མེད་སློབ་མར་ཟླ་གསུམ་རིང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་འཕྲོད་ལས་པའི་ཟབ་སྦྱོང་གནང་རྗེས་འདི་གའི་འཕྲོད་ལས་པར་བསྐོས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲོད་ལས་པའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་རྣམས་ལ་ན་ཆ་འདྲ་མིན་སྒྲིར་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་དང་ནད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱན་བཅོས་གནང་རྒྱུ་དེ་རེད། མ་ཟད་སྐྱམ་མ་རྣམས་ལ་མ་དང་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་སྒྲིར་ལ་ཡང་ཡང་འཕྲོད་ལས་པས་སློབ་གསོ་དང་། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ན་ཆ་འདྲ་མིན་སྒྲིན་འགོག་གི་ཁབ་དང་དེ་བཞིན་སྐྱན་བཅོས་མཐུན་ཀྱིན་སྒྱུར་བཞིན་ཡོད།

༥ ཁ་འཕྲོར་མི་མང་།

བཟོ་ཁོངས་ནང་མེད་པའི་བོད་མི་དེ་སྤྱི་ལོ་ཕྱི་གསུམ་གཞིས་ཆགས་སུ་གནས་སྤོས་སྐབས་མ་བསྐྱོད་པའི་ཁ་འཕྲོར་མི་མང་རྣམས་ལ་ནད་སྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་གཞིས་ཆགས་གསར་རྒྱག་གིས་ ༢༠༠༢ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་དོ་བདག་སོ་སོ་ལ་བགོས་འགྲེམས་ཟེན་པ་དང་། ་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ ༢༠༠༢ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༩ ཉིན་དབྱེད་འབྱེད་རབ་གནས་བཀྱིན་ཆེ་བ་གནང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་འདི་གསར་རྒྱག་ཆེད་དཔལ་འབྱོར་རོགས་རམ་གནང་མཁན་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། ཨ་རི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་རྩ། Narada Production Inc.

USA, ECH Eversdijk Smulders, Stichting The Netherland, Verein Tibet Freunde Switzerland. བཅས་ཡིན་ནོ། །

སེམ་ལ་དབྱངས་ཅན་དགའ་ཚལ་སྒྲིང་
གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྒྲིང་བསྐྱས།

༩ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ནས་བཟུང་རང་གཞུང་གིས་སིམ་ལའི་གཡས་གཡོན་དུ་
གནས་པའི་བོད་མི་ཚོས་གནས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ཏེ་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་རྒྱུའི་
དགོངས་གཞི་ཡོད་པ་བཞིན་ཉེ་འཁོར་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་སྤུས་གཟིགས་གནང་འཆར་
བྱ་སྤྲོད་གནང་འདུག ༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༦༠ ལས་མས་ཅམ་ལ་སེན་ངོ་ལེ་ས་
གནས་ཀྱི་ Dogra ས་ཆ་ཞིག་སྤུས་གཟིགས་གནང་རྒྱུའི་གྲོས་འགོ་བཙུགས་
འདུག་ཀྱང་། སྐབས་མི་ལེགས་པའི་ཐོག་ས་ཆའི་གོང་ཆད་མཐོ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་
རང་གཞུང་གིས་སྤུས་གཟིགས་གནང་བྱུ་མི་འདུག དེའི་རྗེས་སུ་ Longwood
ཉེ་འགམ་དུ་གནས་སྡོད་དབྱིན་ཇི་སྐྱེད་མན་ཞིག་གིས་ས་ཆར་ལྷ་ཞིབ་གནང་
འདུག་ཀྱང་སྤར་བཞིན་རིན་གོང་མཐོ་དགས་པས་སྤུས་གཟིགས་གནང་བྱུ་མི་
འདུག

༡༩༦༡༠༣ ནས་སིམ་ལ་ཀུ་སྤུམ་གྱི་རུ་གནས་པའི་རུམ་གདན་ལག་
ཤེས་བཟོ་བའི་འཛིན་སྐྱོང་ཡོངས་རྫོགས་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་སུ་
སྤུལ་བ་རེད། དེ་དོན་རང་གཞུང་གིས་སིམ་ལའི་གཡས་གཡོན་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་
སྤུམ་གྱི་ས་ཆའི་ཐོག་འཛིན་གནང་མཛད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་གནང་བ་རེད།
༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༥༥ ཅམ་ནས་སིམ་ལའི་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་
རྣམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་བསྐྱར་བྱུ་བྱིས་ཞིབ་འཛུགས་གནང་འགོ་བཙུགས་པ་དང་།
སྐབས་དེར་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་རྒྱ་གར་དབྱས་
གཞུང་དང་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཚོགས་ཁག་ནས་དདུལ་གྲོན་གནང་སྟེ་གཞིས་ཁང་
འཛུགས་སྐྱོན་གནང་སྟེ་མཐའ་མ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ལོར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཁང་པ་
བཀོ་འགེམ་དང་སྤྲགས་ཀྱི་སྤུམ་གྱིར་གཞིས་ཆགས་འགོ་འཛུགས་བྱུང་འདུག
གཞིས་ཆགས་འདི་གསར་དུ་འཛུགས་སྐབས་གཞིས་ཆགས་གཞན་ནང་བཞིན་

ཤིང་ནགས་གཅོད་འབྲེག་སོགས་བྱ་དགོས་བྱུང་མི་འདུག སིམ་ལ་ཀྱུ་སྤུམ་གྱི་གནས་ཆགས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་དེ་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་སིམ་ལ་ནས་སྤུམ་འཁོར་ཐོག་ཚུ་ཆོད་ཕྱེད་དང་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་ལོ་མི་ཀྱར་ ༡ ཅམ་ཡོད། རྒྱ་མཆོ་ནས་མཐོ་ཆད་མི་ཀྱར་ ༣༣༡༩ དང་གནམ་གཤིས་དབྱར་དུས་ 14.27° celcius དང་། དགུན་དུས་ 3.10° celcius བཅས་ཡིན།

ནྟ རྫོག་མར་གནས་མི་རྣམས་གནས་ཆགས་སུ་སློབས་སྤངས་སྒྲོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༣༠༣ ཅམ་ནས་སིམ་ལའི་གཡས་གཡོན་དུ་བོད་ནས་འབྱོར་བ་ཁག་ཅིག་གནས་སྡོད་བྱས་འདུག་པ་དང་། དེའང་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་མ་ཡིན་པར་སིམ་ལ་རྒྱལ་སའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་ས་གནས་ Chotta Shimla, Sanjauli, Rohrupatta, Ladakimola, Bus-station, Nabh house, Longwood, Kenthu, Kharapathar, Narkanda, Sawra, Theog, Dharampur, Solan, Kasauli བཅས་སུ་གནས་སྡོད་བྱས་འདུག ༡༩༥༠ ལོའི་རྗེས་སུ་དེ་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ནང་ཡོད་པའི་ཀྱུ་རའོ་གནས་ཆགས་དང་ས་ཁྲོན་གནས་ཆགས་གཉིས་ནས་བོད་མི་བྱིས་ཆང་མང་པོ་ཞིག་སིམ་ལའི་སྤུམ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་ཀྱི་ཉི་འགམ་དུ་རང་འཆོམས་ཀྱིས་གནས་སྡོད་བྱས་འདུག

དེ་བཞིན་རྫོང་ཕྱོགས་གནས་ཆགས་མོན་རྫོང་མན་སྤར་ནས་ཀྱང་བོད་མི་བྱིས་ཆང་འགའ་ཤས་ཕྱིར་ལོག་གིས་གནས་སྡོད་བྱས་ཡོད། སྐབས་དེ་ནས་ ༡༩༥༩ དང་ ༡༩༦༠ བར་སིམ་ལའི་གཡས་གཡོན་དུ་བོད་མི་གནས་སྡོད་ཁག་བྱིས་ཆང་ ༡༠༩ ཅམ་ཡོད། གནས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་མི་གངས་ ༤༥༠ ཅམ་ཡོད། རྒྱ་མི་འབོར་གངས་ཐོའི་ནང་དེ་སྐབས་ཀྱི་བཞོ་གྲུའི་མི་འབོར་ ༡༥༠ ཅམ་དང་། ཁ་ར་སྤྲ་ཐར་དང་དེའི་གཡས་གཡོན་བོད་མི་འདུ་སྡོད་གངས་

༡༩༠ ཅམ་ཚུད་མེད་དེ། ད་ལྟའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་སེམ་ལ་གཞིས་ཆགས་
འདིར་མི་འབྱོར་གྲངས་ ༡༤༧༤ ལྷག་ཡོད་འདུག

ནྱ གཞིས་ཆགས་གསར་དུ་ཚུགས་དུས་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་རྩི་ཡོད་དང་།
དེའི་སྐབས་ཀྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་སྒྲོར།

སེམ་ལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འདིར་ཐོག་མ་ནས་བརྒྱུད་ཁང་ས་སྤྱི་སྡེ་ Bigha
༤༩༡༠༤ ཡོད། ༡༩༤༠ ལོ་གཞིས་ཆགས་མ་ཚུགས་གོང་བོད་མིའི་འཆོ་བའི་
གནས་སྤངས་ཏེ་ཅང་སྒྲིབ་བྱེད་དེ། ༡༩༤༥ ཅམ་དུ་ས་མར་ཉི་ལ་ཟེར་བའི་ས་
གནས་སུ་བོད་མི་ཆེན་བསྐྱེད་ཆོགས་པས་རུམ་གདན་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲ་ཞིག་
བཙུགས་ནས་བོད་མི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་རུམ་གདན་འབྲལ་ནས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བ་དང་
ཞོར་དུ་བྱམ་མེན་ལག་ཤེས་བདག་ཉེར་བྱས་ཡོད། ཡང་ཁྲིམ་ཚང་གསུམ་བཞི་
ཞིག་གིས་ Kalimpong ནས་བོད་ཀྱི་གྲོན་ཆས་དང་ཅ་དངོས་རྫིང་པ་ཆོང་ལས་
བྱས་འདུག ཡིན་ནའི་བོད་མི་ཕོན་ཆེ་བས་ལམ་བཟོའི་ལས་ཀ་བྱས་ནས་སོ་སོའི་
ཉིན་རེ་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བྱུང་བ་བྱས་འདུག དེའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་ལྷ་ཅམ་ཞིག་
Municipal Committee, PWD ལས་ཁྲུངས་ཁོངས་གཏོགས་ཁྲོ་གར་ཉིན་ལྷ་
སྒོར་ ༡ དང་ཕྱེད་ཀ་དང་། བྱད་མེད་རྣམས་ལ་སྒོར་ཕྱེད་ཀ་ཉུང་བ་རག་འདུག

དེ་མེན་སྒོར་ཀྱི་ལག་གཡོག་དུ་ལས་ཀ་ལས་སུ་སྤྱིན་པས་ཉིན་རེར་སྒོར་
ཕྱེད་ཀ་གཞུང་གི་ལས་ཁྲུངས་ལས་མང་བ་ཐོབ་འདུག ༡༩༧༥ དང་ ༡༩༧༦
ཅམ་དུ་བོད་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ Partnership ཐོག་ཀྱི་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ཡི་
Azad Market ནས་སྤྱི་རྒྱལ་བའི་སྒྲོབ་གསོའི་གྲོན་ཆས་རྫིང་པ་ཉོས་ཏེ་སེམ་
ལར་ཆོང་ལས་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཡོང་ཁུངས་རྩི་
བཟང་དུ་སོང་འདུག དེའི་ལོ་ཤས་རྗེས་སུ་གཞིས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ Ludhiana

334 | བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་གནམ་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

ནས་སྤྱད་ཆོང་འགོ་འདྲུགས་བྱས་ཤིང་འཆོ་བའི་དཀའ་ངལ་ཡང་ལོ་རེ་ནས་ལོ་
རེར་ཆུང་དུ་སོང་འདུག

༤ ས་གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་བྱུང་གི་མཆན་དང་ལས་ལྷན།

ཨང་།	མཆན།	ལས་ལྷན།
༡།	བསོད་ནམས་སྒྲོབས་རྒྱལ།	༡༩༥༣༥༡༡ ནས་ ༡༩༥༦༥༡༥
༢།	པ་སངས་ཆེ་རིང་།	༡༩༥༦༥༡༥ ནས་ ༡༩༥༩༥༡༥
༣།	སྐལ་བཟང་དབང་ཕྱུག	༡༩༥༩༥༡༦ ནས་ ༡༩༩༡༥༡༣༠
༤།	འཇམ་དབྱངས་ཆེ་རིང་།	༡༩༩༡༥༡༣༠ ནས་ ༡༩༩༣༥༡༣༠
༥།	འཆི་མེད་དོ་རྩེ།	༡༩༩༣༥༡༡ ནས་ ༡༩༩༤༥༡༡༤
༦།	བཀྲ་ཤིས་འོར་བྲ།	༡༩༩༤༥༡༡༥ ནས་ ༡༩༩༥༥༡༥
༧།	ཟླ་བ་དོ་རྩེ།	༡༩༩༥༥༡༥ ནས་ ༢༠༠༡༥༡༣༡
༨།	མདའ་བྱུར་ཀུན་དགའ་དོ་རྩེ།	༢༠༠༡༥༡༡ ནས་ ༢༠༠༥༥༡༡༥
༩།	བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་།	༢༠༠༥༥༡༡༥ ནས་ ༢༠༠༥༥༡༣༥
༡༠།	ངག་དབང་ཡོན་ཏན།	༢༠༠༥༥༡༣༥ ནས་ ༢༠༠༩༥༡༣༥
༡༡།	བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། (ལས་ཆབ།)	༢༠༠༩༥༡༣༥ ནས་ ༢༠༠༩༥༡༩
༡༢།	བསྟན་འཛིན་དངོས་གྲུབ།	༢༠༠༩༥༡༣༠ ནས་ ༢༠༠༩༥༡༣༥
༡༣།	དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ།	༢༠༠༩༥༡༣༥ ནས་ ༢༠༠༩༥༡༣༡༣
༡༤།	བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་།	༢༠༠༩༥༡༣༡༤ ནས་ལས་ཐོག

༥ ལ་གོང་ས་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱར་ལོ་དྲུས་ཞིབ་གསལ།

༡། ༡༩༥༤ ནས་ ༡༩༥༥ ལོར་ས་མར་ཉིལ་དུ་རྩམ་གདན་བཟོ་བྲ་གསར་
འདྲུལ་སྐབས་སུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་བ་དེ་ཐེངས་དང་པོ་ཆགས་འདུག

- ༣༡ ༡༩༥༤ ལོར་ཀུ་སུམ་གྱིར་བཟོ་གྲར་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས།
- ༣༢ ༡༩༥༩༡༥ པའི་ནང་ས་གནས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།
- ༤༡ ༡༩༩༣༡༦ པའི་ཟླ་མཇུག་དང་ཟླ་ ༤ པའི་ཟླ་འཁོའི་ནང་ཀུ་སུམ་གྱིར་གནས་པའི་སྐབས་ལུང་ཅི་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤྲག་དགོན་པའི་དབྱེ་འབྲེད་མང་དུ་སྒྲིའི་སྐབས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་ཡོད།
- ༥༡ ༢༠༠༣༡༦ པའི་ནང་སེན་ཏོ་ལིར་གནས་པའི་ཏོ་ནང་མ་དགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་སྐབས་དང་དེ་མིན་ལ་གོང་ས་མཆོག་ས་གནས་གཞན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་སྐབས་ཐེབས་ལམ་དུ་སིམ་ལ་མང་ཆོགས་དང་སློབ་ཤུག་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་།
- ༦༡ ༡༩༩༣༡༩༩ ཉིན་མཐུན་གྲོགས་ཀྱིས་ཁབ་བྱིས་པའི་ཕན་སློབ་ཆོགས་པའི་སིམ་ལའི་བྱ་གསོ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་ནང་སློབ་སྦྱོང་གནང་བཞིན་པའི་པོད་ཤུག་ ༣༥༠ ཅམ་ལ་བཀའ་སློབ་གསུང་བཤད་བསྐྱེད་ཡོད།
- ༧༡ ༡༩༩༠༡༡ པའི་ནང་དེ་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སློན་ཆེན་མཆོག་གིས་གདན་ཞུས་ཏེ་ས་གནས་རམ་སྐྱར་མ་ནི་སྐྱེ་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་སྐབས་སུ་སིམ་ལར་གནས་སྡོད་མི་མང་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་གསུང་བཤད་བསྐྱེད་གནང་ཡོད།

༤ བྱི་ནང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སུ་ཐེབས་ཀྱི་ལོ་བྱས་ནི་བ་གསལ།

- ༡༡ བྱི་ལོ་ ༢༠༠༡༩ པའི་ནང་ Mrs. Imtraut Wager འཇར་མན་ཨ་མ་ལྷེ་གར་རོགས་ཆོགས་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཟིགས་སྐོར་གནང་།

- ༣། ༢༠༠༣།^༧ པའི་ནང་སྤྱི་འཐུས་ཚོའ་གཞིན་གྱི་རི་སྒོལ་མ་མཆོག་དང་།
 སྤྱི་འཐུས་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་། དགེ་ལུགས་སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལགས་
 བཅས་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སྒྲིལ་གནང་།
- ༣། ༢༠༠༣།^༨ པའི་ནང་སྤྱི་འཐུས་ཚོའ་གཞིན་གྱི་རི་སྒོལ་མ་མཆོག་དང་།
 སྤྱི་འཐུས་སྒོལ་དཀར་ལྷ་མོ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་
 འབྲེལ་གཟིགས་སྒྲིལ་གནང་།
- ༤། ༢༠༠༤།^༩ ནས་ཆེས་ ༤ བར་རང་གཞུང་བཀའ་ཁྲིམས་ཁྲིམ་མཁུ་
 དབང་ཟུང་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་
 འབྲེལ་གཟིགས་སྒྲིལ་གནང་།
- ༥། གཞིས་ཆགས་སུ་ལས་སྤྱོད་བདག་ཁྲིམས་ལོ་ཆེ་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱར་
 བསྐྱར་ས།
- ༦། གཞིས་ཆགས་སུ་དཔལ་ལྷ་རྒྱལ་བ་ཀླུ་པ་མཆོག་གཞིས་ཆགས་སུ་
 ཆེབས་བསྐྱར་གནང་།
- ༧། ༢༠༠༦།^{༡༠} པའི་ནང་སྤྱི་འཐུས་ཚོའ་གཞིན་གྱི་མགྲིན་ཆེ་རིང་གིས་གཞིས་
 ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་ལྷ་སྒྲིལ་གནང་།
- ༨། ༢༠༠༦།^{༡༡} པའི་ནང་དབྱིན་ཇི་ཤོག་ཀླུ་ Thomas Kauffmann
 མཆོག་གིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཟིགས་སྒྲིལ་གནང་།
- ༩། ༢༠༠༧།^{༡༢} ནས་ཆེས་ ༩ བར་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཀླུ་ཆོས་
 འཕེལ་མཆོག་དང་། ཚོགས་གཞིན་གྱི་རི་སྒོལ་མ། སྤྱི་འཐུས་དག་དབང་
 ལྷ་མོ། སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་དབང་འབྲེལ། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་བླ་
 བསྟན་འཕེལ་རྒྱལ་བཅས་ཀྱིས་ཉི་མ་ཅལ་མང་འཛུའི་ཁྲོས་ཚོགས་སུ་བོད་
 རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲིལ་ཚོགས་པ་འདུགས་སྤྱད་གཞིས་ཆགས་སུ་ཐེབས།

- ༡༠། ༢༠༠༦།༡༡།༢༡ ཉིན་རང་གཞུང་བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ནོར་ས་གནས་སུ་མཇུག་སློལ་ཕྱེབས་སྐབས་ཕྱེབས་ལམ་དུ་གཞིས་ཆགས་སུ་ཉིན་གཅིག་བཞུགས།
- ༡༡། ༢༠༠༦ དང་ ༢༠༠༧ ལོར་འཇར་མན་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་ཕྲུག Anne Kuluczka (from Kurve Wastrow Education & Meeting Centre for peaceful & Non Violent Action) གཞིས་ཆགས་སུ་གཟིགས་སློར་གནང་།
- ༡༢། ༢༠༠༦།༧།༡༣ ནས་ཆེས་ ༡༥ བར་དབྱས་པོད་སློབ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་འགན་འཛིན་ S.P. Rana མཆོག་དང་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ཤེས་ཡོན་འགན་འཛིན་ཆེ་རིང་བསམ་འགྲུབ་ནམ་གཉིས་ནས་སློབ་གྲུར་གཟིགས་སློར་གནང་།
- ༡༣། ༢༠༠༦།༡༡།༡༣ ཉིན་དབྱས་པོད་སློབ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་པའི་ངེས་སློན་པ་མཆོག་གིས་གཞིས་སློབ་དུ་གཟིགས་སློར་གནང་།
- ༡༤། ༢༠༠༦།༡༡།༡༤ ཉིན་ཤེས་རིག་དུང་ཆེ་ཀམ་དགེ་ལེགས་ལགས་མངའ་སྡེ་སློན་ཆེན་ལས་ཁུངས་ལ་བཅར་སྐབས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཟིགས་སློར་གནང་།
- ༡༥། ༢༠༠༦།༡༡།༡༦ ནས་ཆེས་ ༡༧ བར་འཕྲོད་བསྟེན་དུང་ཆེ་བསྟན་པ་བསམ་མཁར་ལགས་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སློར་གནང་།
- ༡༦། ༢༠༠༦།༢༡ པའི་ནང་ནང་སྤྱད་དུང་གཞིན་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན་ལྟ་གྱིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་ལྟ་སློར་གནང་།
- ༡༧། ༢༠༠༦།༧ པའི་ནང་ལྷོ་ལོ་རི་དྲགས་སུ་སློབ་ཚོགས་པས་གཞིས་ཆུ་སུ་གཟིགས་སློར་གནང་།

- ༡༥། ༢༠༠༢།༤།༢༩ ཉིན་ད་ས་ནས་དགེ་བཤེས་དོ་རྩེ་དག་འདུལ་ལགས་གཞིས་ཆགས་སུ་ནང་ཆོས་སློབ་བྲིད་གནང་བར་ཆེད་ཕེབས་གནང་།
- ༡༧། ༢༠༠༢།༤།༢༩ ཉིན་ད་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་དབུ་འཛིན་དགེ་བཤེས་སྟག་དོར་ལགས་གཞིས་ཆགས་སུ་ནང་ཆོས་སློབ་བྲིད་གནང་བར་ཆེད་ཕེབས་གནང་།
- ༢༠། ༢༠༠༢།༥།༢༤ ཉིན་ད་ས་རིག་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གཞིན་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་དག་འདུལ་ལགས་གཞིས་ཆགས་སུ་ནང་ཆོས་སློབ་བྲིད་གནང་བར་ཆེད་ཕེབས་གནང་།
- ༢༡། ༢༠༠༢།༥།༢༤ ཉིན་ Shimla Mayor Narendra Kateria མཆོག་ལ་སྐྱེའི་འབྲུངས་སྐར་མཛད་སྒོའི་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོར་ཆེད་ཕེབས་གནང་།
- ༢༣། ༢༠༠༢།༥།༢༡ ནས་ཆོས་ ༢༣ བར་སྤྱི་དྲིལ་དུང་འཕར་ཆེ་བ་ཆོ་རིང་ལགས་དང་། དུང་གཞིན་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་པོ་ལགས་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སྐོར་གནང་།
- ༢༩། ༢༠༠༢།༡༠།༢ ནས་ཆོས་ ༡༣ བར་ཤེས་རིག་དུང་གཞིན་སློབ་དཀར་སྟ་མོ་ལགས་སློབ་ཕྲུག་དང་པ་མ་ནམས་ལ་མདུན་ལམ་སློབ་སྟོན་ཆེད་གཞིས་ཆགས་སུ་ཆེད་ཕེབས་གནང་།
- ༣༤། ༢༠༠༢།༥།༢༩ ཉིན་ད་ས་ཞོར་སྡིང་གཡུ་ཐོག་སྐྱེན་སྡིང་གི་སྐྱེན་པ་གཞིས་ཆགས་སུ་ཆེད་ཕེབས་གནང་།
- ༣༥། ༢༠༠༢།༥ པའི་ནང་སྤྱི་འཐུས་བསོད་ནམས་དག་འདུལ་ལགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ཆོ་རིང་པོ་ནམ་གཉིས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སྐོར་དུ་ཕེབས།
- ༣༦། ༢༠༠༢།༧།༡༥ ནས་ཆོས་ ༡༦ བར་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ཞིབ་འགན་འཛིན་སློབ་ཟུང་ཆེ་བ་དང་། དོན་འགྲུབ་དོ་རྩེ། Manager of District

- Industry Center, Manager of UCO Bank, Shimla མཆོག་བཅས་
གཞིས་ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་ཟབ་སྐྱོང་སྒྲོན་སྒྲུབ་ཆེད་ཕེབས་གནང་།
- ༣༥། ༢༠༠༥།༧།༢ ཉིན་བདེ་སྐྱེད་སྒྲིང་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་མཆོག་གཞིས་
ཆགས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་གཞིགས་སྒྲོར་དུ་ཕེབས།
- ༣༦། ༢༠༠༥།༥།༡༤ ནས་ཆེས་ ༥ བར་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཞིན་རྒྱ་རི་སྒྲོལ་
མ་མཆོག་དང་སྤྱི་འཐུས་ཡི་ཤེས་ཡུན་ཆོགས་ལགས་གཉིས་ཀྱི་གོ་སྐྱོག་
འོག Himalaya Parivaar ཉི་མ་ལ་ཡ་སྤྱང་སྐྱོབ་དང་པོད་དོན་སྒྲོར་
ཆོགས་འདུ་ལ་ཕེབས་སྐབས་གཞིས་ཆགས་སུ་གཞིགས་སྒྲོར་གནང་།
- ༣༧། ༢༠༠༥།༥།༡ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་ཀླུ་ཆོས་འཕེལ་མཆོག་དང་།
ཆོགས་གཞིན་རྒྱ་རི་སྒྲོལ་མ། སྤྱི་འཐུས་འཛིགས་མེད་དབང་རྒྱལ། སྤྱི་
འཐུས་སྒྲོལ་དཀར་རྩ་མོ། སྤྱི་འཐུས་སྒྲོལ་མ་ཆེ་རིང་། ཨ་རུ་ན་ཅལ་
ནས་ཡིན་པ་རྒྱ་གར་དབྱས་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མི་ཀེ་རན་རི་རུ་ཇི། ཟླ་
མ་སྒོ་བཟང་བཟོད་པ། ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྒོན་ཆེན་བྱར་པ་དང་གྲོས་
ཆོགས་འཐུས་མི་མཆོ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ། ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྒོན་ཆེན་
Prof. Prem Kumar Dhumal དང་སྒོན་ཆེན་ལས་རྟགས་བཅས་
སེམས་ལར་ཆིངས་ཡིག་བཞག་སྟེ་མི་ལོ་དྲིལ་པོ་ ༧༩ འཁོར་བའི་མཇུག་
སྒོར་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།
- ༣༨། ༢༠༠༥།༥ པའི་ནང་ International Tibet Support Network ཀྱི་
ཆོགས་མིས་པོད་རང་དབང་དཔལ་འབར་བྱེད་ཉེ་གཞིས་ཆགས་ནང་སྟེབས།
- ༣༩། རྟ་སར་གནས་སྡོད་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་ལས་འགུལ་ཁང་གི་ཆོགས་མི་སྤྱི་
འཐུས་རྩ་མོ་སྐབས་དང་། སྤྲན་ཅིས་ཁང་གི་སྤྲན་པ་མཁུན་རབ་རྒྱ་མཆོ་
གཉིས་ཀྱིས་མང་ཆོགས་ལ་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་སྒོར་གོ་ཉེ་གས་གསུང་
བཤད་སྒྲུབ་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕེབས།

340 | བཙན་གྱི་ལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

༡༣། ༢༠༠༡།༡༠།༢༤ ཉིན་མངའ་སྡེའི་གིང་ནགས་སྒོན་ཆེན་ J. P. Nadda
མཆོག་སིམ་ལ་གཏན་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་གྲུའི་ལོ་འཁོར་མཇུག་སྒོའི་ཉིན་ཕེབས།

༥ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་འཆར་ཁག

༡། ཁ་ར་སྤ་ཐར་གཞིས་ཁང་གསར་རྒྱག

ཁ་ར་སྤ་ཐར་གཞིས་ཁང་གསར་རྒྱག་གནང་ཆེད་རོགས་རམ་ཡོང་བའི་
སྐབས་འདྲག་ཁྱས་པ་བཞིན་རང་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་
གཉིས་ནས་མ་དངུལ་ ༡,༡༥,༧༡,༠༥༤།༠༠ གྱི་རོགས་རམ་གནང་བས་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འགོ་འདྲུགས་བྱས་ནས་ ༢༠༠༣ ལོར་ལེགས་པར་
གྲུབ་སྒྲེཁ་ཁ་ར་སྤ་ཐར་ཁོངས་གཏོགས་ཁ་འཐོར་ས་གནས་མི་མང་ཆོ་ཀྱ་
སྤུམ་གྱི་གཞིས་ཆགས་སུ་སྒྲིབ་བྱུང་བ་དང་། གདན་ས་ཆོས་སྒྲར་
དང་གཞིས་ཆགས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
རྒྱན་འཛིན་དང་། ཕུ་གུ་སྒྲིབ་གྲུར་གཏོང་བ་སོགས་ལ་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་
བྱུང་ཡོད།

༢། བཟོ་གྲུའི་ཁང་ཐོག་བཟོ་བཅོས།

བཟོ་གྲུའི་ལས་མིའི་ལས་ཤག་གི་ཁང་ཐོག་བཟོ་བཅོས་བྱེད་ཆེད་རང་
གཞུང་ནང་སྤྲོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མ་དངུལ་སྒྲོར་ ༥,༠༩,༧༤༡།༠༠
གནང་བ་ལྟར་ ༢༠༠༤ ལོར་བཟོ་གྲུའི་ལས་མིའི་ལས་ཤག་གི་ཁང་ཐོག་
བཟོ་བཅོས་བྱས་ཏེ་དབྱར་ཆར་པ་དང་། དགུན་ཁ་བའི་དཀའ་ངལ་
སེལ་བྱུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༣། བཟོ་གཞིས་ E Block གྲང་རྩིག་གསར་རྒྱག་ལས་འཆར།

བཟོ་གཞིས་ E Block གྱི་གྲང་ཅིག་གསར་པ་རྒྱག་སྒྲིང་རང་གཞུང་ནང་
སྤྱོད་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་མ་དངུལ་སྒོར་ ༡,༧༩,༩༥༧༠༠ གནང་སོན་
བྱུང་བས་བཟོ་གཞིས་ཀྱི་གྲང་ཅིག་གསར་དུ་བརྒྱབ་སྤྲོད་ཁང་པའི་མང་
གཞི་བཏན་དུ་ཕྱིན་ཡོད།

༤། བཟོ་གཞིས་སུ་ Septic Tank ལས་འཆར།

༢༠༠༤ ལོར་བཟོ་གཞིས་སུ་ Septic Tank ཆེད་རང་གཞུང་འཕྲོད་
བསྟེན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་མ་དངུལ་སྒོར་ ༡,༤༩,༠༠༠༠༠ གནང་བས་མི་
མང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༥། ས་འབྲས་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་ས་གནས་འབྲས་མིའི་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག་ཆེད་
Norwegian Church Aid (NCA) ནས་མ་དངུལ་སྒོར་ ༥,༤༩,༢༠༠༠༠
གནང་བས་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག་འགོ་འཛུགས་ཞུ་འཆར་ཡོད།

༦། འགོ་ལམ་གསར་བཟོ།

༢༠༠༥ ལོར་གཞིས་ཆགས་ནང་ཁྲལ་ལ་འགོ་ལམ་གསར་བཟོའི་ཆེད་
SOIR-IM, Dehradun ནས་སྒོར་ ༤,༠༠,༠༠༠༠༠ གནང་བས་འགོ་
ལམ་སྤྱར་བཟོའི་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཡོད།

༧། མི་མང་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག

མི་མང་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག་ལས་འཆར་འདི་གཅིག་བསྐྱས་འཆར་
གཞི་བཞི་བའི་ཁོངས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་སྤྲོད་མ་དངུལ་སྒོར་
༡༧,༥༩,༤༤༩༠༠ གནང་རྒྱ་གནང་བ་ལྟར་རོགས་དངུལ་ཐོན་མཚམས་

342 | བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

༥། བཟོ་གཞིས་ A-Block གྲང་ཅིག་གསར་རྒྱག

བཟོ་གཞིས་གྲང་ཅིག་གསར་རྒྱག་འཆར་གཞི་འདི་གཅིག་བསྐྱུས་འཆར་གཞི་བཞི་པའི་ཁོངས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་སྟེ་རོགས་དངུལ་སྒོར་ ༣,༤༤,༩༩༤།༠༠ གནང་རྒྱུ་ངེས་པ་རོགས་དངུལ་ཐོན་མཆོམས་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

༧། སངས་རྒྱུ་ཆོས་སྤྱིང་ཆོགས་ཁང་བཟོ་བཅོས་འཆར་གཞི།

སངས་རྒྱུ་ཆོས་སྤྱིང་ཆོགས་ཁང་བཟོ་བཅོས་འཆར་གཞི་འདི་གཅིག་བསྐྱུས་འཆར་གཞི་བཞི་པའི་ཁོངས་སུ་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་སྟེ་རོགས་དངུལ་སྒོར་ ༣,༤༤,༥༥༩།༠༠ གནང་རྒྱུ་ངེས་པ་བཞིན་རོགས་དངུལ་ཐོན་མཆོམས་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།

༨། སྟོན་ཉེས་དང་། རྒྱ་ལོག་སོང་འབྱུང་བའི་གནད་འཆེ་ཅི་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ནས་ ༡༩༩༩ ལས་མས་སུ་ཁ་ར་སྤྱ་ཐར་བྱུང་ཁོངས་ཅིར་སྤྱ་དོན་ཟེར་བའི་ས་གནས་སུ་རྒྱ་ལོག་བྱུང་སྟེ་དེར་གནས་བོད་མིའི་བྱིམ་ཆང་གཅིག་གི་བཟའ་ཆང་གཉིས་དང་སེར་མོ་བ་གཅིག་བཅས་ཁྱོན་མི་གསུམ་འཆི་སྟོན་བྱུང་འདུག

༩། ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་ཁག

༡། ས་གནས་འབྲུས་མི་ཆོགས་འདུ།

བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་བྱིམས་དོན་ཆན་དོན་བརྒྱད་པ་དང་དོན་

དགྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སིམ་ལ་ས་གནས་སྤྱི་མི་འཕྲོར་ལ་
གཞིགས་པའི་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༥ ཡོད་པ་དང་ཚོགས་འཐུས་ཀྱི་ཡུན་
ཚད་ལོ་གསུམ་ཡིན། གྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༤ པ་ནས་བཟུང་སྐབས་ལྔ་པའི་
ས་གནས་འཐུས་མིས་འགན་འཁུར་ཡོད།

༣། ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཁྲུང་།

བཅན་གྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་དྲུག་ཅུ་པའི་དགོངས་དོན་
བཞིན་སིམ་ལ་ས་གནས་འདི་ནི་ས་གནས་ཁག་དགྲ་ཅམ་དུ་ཁ་འཐོར་
ཡོད་ཀྱིན་ཚོགས་མི་གྲངས་དགྲ་ལས་མེད་པ་དང་ཚོགས་ཁྲུང་གི་ཡུན་
ཚད་ལོ་གསུམ་ཡིན། གྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༥ པ་ནས་བཟུང་སྐབས་ ༡༥ པའི་
རང་བདེན་ཚོགས་ཁྲུང་གིས་ལས་ཁུར་བྱེད་ཐུས་ཡིན།

༣། ས་མའི་ཚོགས་ཁྲུང་།

ས་གནས་སྤྱི་ཉིན་སློབ་སློབ་ཕྱག་ཚོའི་ངོ་ཚབ་མཆོན་ཆེད་དུ་ས་མའི་
ཚོགས་ཁྲུང་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། ཚོགས་པ་འདིའི་བྱ་ཕྱག་དག་
བདག་གཉེར་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་སློབ་གྲུའི་བྱེད་སློབ་ལ་འགན་ཁུང་
ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༤། སིམ་ལ་དྲང་བྱར་སྐྱོད་སྤྱད་

གྱི་ལོ་ ༢༠༠༣།༣།༢༤ ཉིན་སིམ་ལ་ས་གནས་ཡོད་དྲང་བྱར་ནམ་པས་
བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་ཐོག་དྲང་བྱར་སྐྱོད་སྤྱད་ཚོགས་པ་འདི་གསར་
འཛུགས་གནང་། སྐྱོད་སྤྱད་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་
སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བཅན་གྱོལ་བོད་གཞུང་གི་དབྱ་བྱིད་
འོག་དག་ཞབས་བྱར་པ་ཉམ་ཐག་རིགས་དང་ནས་བྱེད་བདག་མེད་

སྐོན་གསུམ་པམ་ཚུན་གཅིག་བསྐྱེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་རམ་གྱི་ཆུ་འཛིན་
 ཏུ་ཡིན། ཚོགས་པས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁྲལ་ཁག་ཏུ་སྒྲིམ་འབྲེལ་
 བཏུགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ རྒྱེན་ནས་ཙུ་དགོངས་མེདས་པ་དྲུང་བྱར་
 བྱངས་ ༡༦ ལ་དྲུང་སྒྲིབ་དམག་སྒར་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༡༥ པ་ནས་
 བྱུང་ཆུ་རེར་ཉིན་སྒོར་ ༡,༠༠༠༡༠༠ འཛོ་སྒྲིན་ཐོབ་བཞིན་འདུག
 ཚོཌ་པའི་ཡོང་འབབ་ནི་ཚོགས་མི་གསར་ཞུགས་སྐབས་ཚོགས་མི་རེ་
 ནས་ཉིན་སྒོར་ ༡༠༠༡༠༠ དང་དེའི་རྒྱུ་ལོ་རེའི་འགོ་གོན་གཏོང་
 དམིགས་སུ་ཚོགས་མི་རེ་ནས་སྒོར་ ༡༢ བརྒྱ་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ད་
 ལུང་ཆར་སྐྱེད་སྐྱུག་ཁོངས་སུ་ཚོགས་མི་འགོ་འཛིན་གཅིག་དང་། འགོ་
 འཛིན་ལས་རྟོགས་སྤྱིང་དཔོན་གཅིག་བཅུ་དཔོན་བཅུ་གསུམ། དམག་
 དཀྱུས་བཞི་ཚུ་ཞེ་བཞི་བཅས་ཁྱོན་བསྒྲིམས་ཚོགས་མི་བྱངས་བདུན་ཚུ་
 འདུག སྐྱེད་སྐྱུག་གི་རྒྱུན་ལས་ཁོངས་སུ་ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་
 གཞིན། དྲུང་གཞིན། དཔུལ་གཉེར། ཅིས་པ་བཅས་རྒྱུན་ལས་བྱངས་
 རྒྱ་འདུག་པ་དང་། རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཡུན་ཆད་ལོ་གསུམ་ཡིན།

79 བ་གནས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

༡། ལག་ཤེས་བཟོ་གྲུའི་བྱང་རིམ།

ཐུ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་པོད་རིགས་ཆོལ་གསུམ་གཅིག་རྒྱུ་ཆོགས་པའི་
 ཡུན་ལས་ནམས་ནས་བྱུགས་འགན་ཀང་བཞེས་ཀྱིས་སེལ་ལ་བྲལ་ཙམ་
 མ་ཟད་པོད་རིགས་གང་ན་ངི་ཡོད་མང་ཆེ་བ་སྐབས་དེར་ལམ་ལས་ཁོ་
 ཅར་བཞེན་ཏེ་ཉིན་རྒྱེ་ཉིན་འཆོལ་ལྟ་བུའི་པོད་རིགས་ནམས་ཀྱི་དཀའ་
 འལ་སེལ་སྒྲན་དང་། ལྷག་དོན་པོད་ཀྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་

གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆས་དང་གོམས་གཤིས། ལྷན་ཡིག དེ་བཞིན་
 ལག་ཤེས་རུམ་གདན། ཤིང་བཟོ། འཛོམ་བཟོ། ལྷམ་བྱ་འཐག་ལས་
 སོགས་མི་ཉམས་རྒྱན་གནས་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་སིམ་ལ་རྒྱལ་སའི་རྒྱབ་
 ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་ཆད་ཀེ་ལོ་མི་ཀྱར་ ༥ ཙམ་སར་ས་མར་ཉིལ་ Sum-
 mer Hill ཞེས་པའི་ས་ཆར་ལག་ཤེས་བཟོ་བྱ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུའི་འཆར་
 གཞི་གོ་སྒྲིག་གནང་འདུག ཐོག་མའི་མ་རྩ་ལ་གོང་ས་རྒྱབས་མགོན་ཆེན་
 པོའི་རྒྱ་སྒྲེར་ཡིག་ཆ་དེ་ནས་སྤྱི་བཞུགས་མ་དངུལ་ཉིན་སྟོར་
 ༤༠༠༠༠།༠༠ དང་། སིམ་ལ་ཁྲལ་གནས་སྟོན་པོད་རིགས་འབྱོར་ལྷན་
 ལྷག་བསམ་ཅན་ནམ་པས་སྟེད་མེད་མ་དངུལ་བྱན་གཡར་གནང་བ་རོབ་
 ཅིས་སྟོར་ཉིས་ཁྲི་བཞུལ་བ་བྱུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥
 ལོར་པོད་རིགས་ཆོལ་གསུམ་གཅིག་སྒྲིལ་ཆོགས་པའི་ལག་ཤེས་བཟོ་བྱ་
 ཞེས་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་གནང་བ་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་མཇུག་དུ་རྒྱལ་སའི་གར་ཕྱོགས་སུ་ཀེ་ལོ་མི་
 ཀྱར་ ༤ ཙམ་སར་ཀུ་སུམ་གྱི་ཞེས་པར་རྒྱབ་སྐྱོང་སྒྲལ་ནས་ཡིན་པ་རྒྱ་
 ཞབས་སྟེ་ནར་ངི་ Banerji ཞེས་པར་སྒྲེར་བདག་ས་ཆ་སྤྱི་ལྷ་ ༤༩།༠༤
 ཡོད་པ་གསར་ཉོས་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བཟོ་བྱ་ཆ་ཆང་ས་
 མར་ཉིལ་ནས་ཀུ་སུམ་གྱིར་སྟོས་བ་དང་། རང་གཞུང་ནང་སྟོན་ལྷན་
 ཁང་གིས་ལམ་སྟོན་བྱས་པ་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མངའ་སྟེ་དེབ་
 རྒྱལ་ལས་ཁུངས་སུ་དེབ་རྒྱལ་བྱས་ཏེ་དེབ་རྒྱལ་ཨང་གངས་ ༡༥༥།༥༩
 ཐོབ་ཡོད་འདུག ལྷབས་དེར་བཟོ་བྱའི་འཛིན་སྐྱོང་ཆེག་སྒྲིལ་ཆོགས་པ་
 ནས་གནང་བཞིན་ཡོད་མོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ དང་ ༡༩༥༦ ཙམ་ནས་
 བཟོ་བྱའི་འཛིན་སྐྱོང་ཐད་ཅོད་རྟོག་བྱུང་སྟེ་མཐའ་མར་བཟོ་བྱའི་མི་

མང་ནས་བཟོ་གྲུ་འཛིན་སྐྱོང་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་སུ་
 ཅིས་འབྲུལ་བྱ་རྒྱུའི་ཡིག་ཐོག་སྟན་ཟུ་ཕུལ་བ་ལྟར་བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ་
 ནས་བཟུང་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བཟོ་གྲུ་འཛིན་སྐྱོང་
 གནང་ཐུས་ཡིན།

༡། ལས་ཤེས་བཟོ་གྲུ་འཛུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ།

སིམ་ལ་རུམ་གདན་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲུ་བཙུགས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་
 བོ་ནི་བོད་མི་ཚོ་བཅན་གྱི་ལ་དུ་འབྱོར་ན་ཡང་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་དང་
 རུམ་གདན་ལག་ཤེས་མི་ཉམས་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་སྒྲུབ་དང་། དེ་སྐབས་
 གྱི་མང་ཚོགས་ལ་འཚོ་ཉེན་བསྐྱུན་ཐབས་སུ་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་ཡིན།
 བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བཟོ་གྲུ་ཐོག་མར་བཙུགས་དུས་ཚོགས་མི་བྱིམ་
 ཚང་གངས་ ༣༠ ཅམ་དང་། རུམ་འཐག་ལས་མི་མང་ཤོས་ ༡༠༠
 ཅམ་བྱང་འདུག ད་ལྟོ་ཆར་བཟོ་གྲུའི་ནང་རུམ་འཐག་མི་གངས་ ༣༠
 དང་ཚོགས་མི་བྱིམ་ཚང་གངས་ ༤༠ ཡོད། སིམ་ལ་རུམ་གདན་ལས་
 ཤེས་བཟོ་གྲུ་ནས་ཚོགས་མི་ཚོར་རུམ་གདན་འཐག་ཁང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་
 རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དང་མཉམ་དུ་སོ་སོའི་ལག་ཤེས་བདག་ཉར་ཐུབ་
 པ། ལོ་རེའི་གཙང་ཁེའི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ རུམ་འཐག་ལས་མི་སོ་སོའི་ལས་
 རྒྱུགས་ལ་དཔག་པའི་བགོ་འགྲེམ་བྱེད་ཐུས་ཡིན། དེ་མིན་བཟོ་གྲུའི་ངོས་
 ནས་སོ་སོའི་ཚོགས་མི་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཆེད་སྡེ་འཛོམས་ཚོང་
 ཁང་དང་ཐུག་བཟོའི་ལས་གཞི་སོགས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༢། མཉམ་འབྲེལ་དང་བཟོ་ཚོགས་འགན་ལྔ་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་ཆད་གཞི།

བྱེ་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་སིམ་ལ་རུམ་གདན་བཟོ་གྲུ་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པ་ནས་

བཟུང་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་བཟོ་འགོ་དང་ཅིས་
 ཏུང་། དངུལ་གཉེར། གཞན་ཡང་བཟོ་གྲུའི་ཚོགས་མི་རང་ངོས་ནས་
 མི་གྲངས་ ༥ བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་འགན་འཛིན་འཐུས་མི་གྲངས་ ༡༠
 ཅམ་བྱང་འདུག་པ་དེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོ་བར་མུ་མཐུད་ཕྱག་ལས་
 གནང་འདུག་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོའི་ནང་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་བསྐྱར་
 གསོ་གནང་སྟེ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཁོངས་སུ་ས་
 གནས་འགོ་འཛིན་བཟོ་གྲུའི་ཚོགས་གཙོའི་ངོ་བོ་དང་། ཅིས་ཏུང་།
 དངུལ་གཉེར། བཟོ་གྲུའི་ཚོགས་མིའི་ཁོངས་ནས་མི་གྲངས་ ༤ འོས་
 འདེམས་གནང་སྟེ་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༥ ཡོད། ད་ལྟའི་
 ཆར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་ལས་དུས་ཡིན་པ་དང་།
 འགན་འཛིན་འཐུས་མི་ནི་བཟོ་གྲུའི་རྩ་ཁྲིམས་དགོངས་དོན་ལྟར་ཚོགས་
 གཙོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་། གཞན་ཚོགས་མི་དྲུག་བཟོ་གྲུའི་ཚོགས་
 ཆེན་ཐོག་འོས་འདེམས་གནང་སྟེ་དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་གནང་མུས་ཡིན།

༤། མཉམ་འབྲེལ་དང་བཟོ་ཚོགས་ཁོངས་ཀྱི་ལས་འཆར་ཁག

རུམ་གདན་བཟོ་གྲུ་འདི་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་ས་མར་ནིལ་དུ་བཟོ་
 གྲུ་འཇུགས་སྐབས་ཆིག་བསྒྲིལ་ཚོགས་པ་དང་། ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་པོད་
 མི་ཁག་ཅིག་ནས་ཞལ་འདེབས་ཀྱིས་བཟོ་གྲུ་གསར་འཇུགས་གནང་བ་
 དང་། དེ་ནས་རིམ་པས་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཞིང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་བཟོ་
 གྲུ་ས་མར་ནིལ་ནས་ཀྱ་སུམ་གྱིར་སྟོ་སྐབས་སྟུ་སྟེར་ཡིག་ཆང་དང་རང་
 གཞུང་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རོགས་རམ་འོག་ས་ཆ་སྟུས་གཟིགས་
 གནང་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་ཁུངས་དང་བཟོ་གྲུ་ལས་
 བྲག་བཅས་འཇུགས་སྟུན་བྱེད་ཆེད་ནང་སྤྱིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་སྤྱི་

རྒྱལ་རོགས་ཚོགས་ United Nation's High Commission for Refugees, Canadian Refugee Aid Society, German Aid to Tibetans
བཅས་ནས་རོགས་རམ་གནང་ཐོབ་བྱུང་འདུག།

ཐུག་བརྒྱུ་ལས་གཞི།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ World Vision, England རོགས་སྐྱོར་འོག་
ཐུག་བརྒྱུ་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱས་ཤིང་ཐོན་སྐྱོད་ལ་དཔག་པའི་
ཁྲིམ་རེའི་གནས་སྤངས་འགྲིག་ཅུང་ཡོད།

སྤྱི་འཛུལ་སྤྱོད་ཆོང་ཁང་།

༢༠༠༢།༥།༢༥ ཉིན་བཟོ་གྲུའི་སྤྱི་དངུལ་བཀོལ་ཏེ་སྤྱི་འཛུལ་སྤྱོད་ཆོང་ཁང་
སྤྱི་ལེགས་ཤིག་གསར་རྒྱུག་བྱས་པས་ས་གནས་མང་ཚོགས་དང་
མཉམ་འབྲེལ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཅུང་ཡོད།

༥། བཟོ་གྲུའི་ཁེ་ཕན།

བཟོ་གྲུ་དེབ་སྐྱེལ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ས་ཆ་ཉོས་ཚོག་
པའི་ཚོག་མཆན་ཐོབ་སྤྱི་ཐུག་གར་སྒྲིལ་བདག་ཅིག་ནས་ཀྱུ་སྐྱུ་ཀྱིར་ས་
ཁྲིམ་སྤྱི་སྤྱོད་ ༤༩།༠༤ ཉིན་བྱུང་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༤ ལོར་རུམ་གདན་སྤྱི་ཐུག་དུ་ཆོང་བསྐྱར་ཚོག་པའི་ཚོག་མཆན་
ཞུས་ཐོབ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་བཟོ་གྲུ་འདི་ Small Scale
Industries ཁོངས་སྤྱི་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་ཏེ་ཐོབ་ཐང་ཕན་བྱུ་ཞུས་ཐོབ་བྱུང་
ཡོད་འདུག།

སེམ་ལ་ས་གནས་སུ་གདན་ས་ཚོས་སྒྲར་ཀྱ་སྒྲུལ་གྱི་རུ་སྒྲུག་ལྷང་ཅེ་སྒྲུལ་རིན་པོ་
 ཆེའི་ཉིང་དགོན་དེ་རྗེ་བྲག་དང་། སེན་རི་ལིར་རྩོམ་མ་དགོན་ནང་མ་དགོན་
 རྟག་བརྟན་སྤྱན་ཚོགས་ཚོས་སྒྲིང་དགོན་པ་བཅས་གཉིས་ཡོད། དེ་རྗེ་བྲག་དགོན་
 བར་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༡༩༦ ཡོད་པ་ལས་དེ་དག་གི་ཡོངས་ཁྲུངས་བོད་
 རིགས་གྲངས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་དང་། ལ་དྲགས་པ་དྲུག ཁུ་ལྷ་པ་ལྔ། སྤྱི་ཉི་པ་
 གཉིས། འབྲས་ལྗོངས་པ་དང་རྩོམ་སྒྲིང་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ། རྒྱ་གར་ཁམས་པ་
 གཅིག འབྲུག་པ་ཉི་ཤུ། བལ་པོ་གར་པ་དང་ཡོལ་མོ། རྟ་མང་སོགས་ལྔ་བརྒྱ་དང་
 ལྔ་ཡོད།

རྩོམ་མ་དགོན་པར་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་ ༡༩༠ དང་དེ་དག་གི་ཡོངས་
 ཁྲུངས་བོད་རིགས་དྲུག་ཙུ་དང་སོགས་པོ་སྒྲུལ་ཙུ་སོ་གཉིས། མོན་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 བདུན། ཁུ་ལྷ་པ་གཅིག་བཅས་ཡོད།

༡༩ སྒྲོབ་གྲ་དང་སྒྲུན་ཁང་གི་སྒྲོར།

༡། སེམ་ལ་གདན་སྒྲོབ།

བོད་ཚོས་སྤྱི་དགཉིས་ཀྱི་དབྱ་ཁྲིད་ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་བྱགས་འདུན་ལྟར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་མཐུན་
 འགྱུར་འོག་སེམ་ལ་རྩོང་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་བོད་མི་སྐྱབས་
 བཅོལ་བའི་བྱིས་པ་ན་གཞོན་ཚོས་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཡོན་ཏན་དང་།
 བོད་རང་གི་སྤྱི་ལྗོན་རིག་གཞུང་ནམས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཆེད་
 དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣།༣།༡ ཉིན་དབྱ་འཇུགས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། ཐོག་
 མར་དབྱ་འཇུགས་སྐབས་སྒྲོབ་སྤྱག་གྲངས་ ༡༥༥ བྱུང་ཡོད། ༡༩༦༩
 ལོའི་ནང་ CBSE ཁྲོབ་ཁོངས་སུ་དེབ་སྐྱེལ་འཇུགས་བྱས་པ་ཞིག་

ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ནས་ ༡༠༠༩ ལོའི་ནང་གནི་རིམ་སློབ་ཕྲུག་
གྲངས་ ༥༡༩ ནང་། སློན་སློབ་གསུམ་གྱི་ནང་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༤༤
ཡོད་པ་ལ་དགོ་ཆན་གྱི་གྲངས་འཕོར་ ༩༩ ནང་ལས་བྱེད་ ༡༤ བཙས་
ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ལོར་སློབ་མཐར་དང་པོ་ཕྱིན་པ་ཡོད། སློབ་གྲ་
འདི་གཏན་འཇགས་ཉིན་སློབ་ཡིན་པ་དང་དུས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སློབ་ཕྲུག་
གྲངས་ ༤༡༧༡ ཙམ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་སྤུལ་ཡོད། སློབ་གྲུའི་ས་
ཁྱོན་ལ་ཨེ་ཀར་ ༡༡༩༠ ཡོད་པ་ད་ལྟ་ཡང་བདག་གཙུག་བྱེད་སྤུས་ཡིན།

སློབ་གྲ་འདིའི་འཇུགས་སྒྲིན་བྱས་པ་ཁག་

- ༡། འཛིན་ཁང་དང་ཆོགས་ཁང་ཐོག་བརྟེན་པ་ཙན།
- ༢། བྱ་ཆུང་བའི་ཉལ་ཁང་དང་ལས་ཤག་ཉིས་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་
བརྟེན་པ་ཙན།
- ༣། བྱ་མའི་ཉལ་ཁང་ཐོག་བརྟེན་པ་ཙན།
- ༤། སློབ་གྲུའི་ཐབ་ཆང་ཐོག་བརྟེན་པ་ཙན།
- ༥། བྱའི་ཞལ་ལག་མཆོད་ཁང་།
- ༦། སློབ་སྦྱུའི་ལས་ཤག་ཐོག་བརྟེན་པ་ཙན།
- ༧། མ་བྱན་གྱི་ལས་ཤག་དཀྱུས་ཙན་གཅིག་
- ༨། ལས་བྱེད་ལས་ཤག་ཐོག་བརྟེན་པ་ཙན།
- ༩། ཁང་རྩིང་ཐོག་བརྟེན་པ་ཙན།
- ༡༠། བྱ་དང་བྱ་མའི་གསང་སྦྱོད་བྱུར་བཙད་ཙན།

ཁང་པ་གསར་རྒྱག་ཟིན་པ།

- ༡། སློབ་སྦྱུའི་ལས་ཁུངས་དང་འཛིན་ཁང་ཐོག་བརྟེན་པ་ཙན།

- ༣། དཔེ་མངོད་ཁང་དང་དམའ་རིམ་འཛིན་ཁང་ཐོག་བརྟེགས་ཅན།
 ༣། ཚན་རིག་སྡེ་ཚན་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཁང་པ་ཐོག་བརྟེགས་ཅན།
 ༤། བྱ་དང་བྱ་མིའི་ཉལ་ཁང་ཐོག་བརྟེགས་ཅན།
 ༥། ཉིན་སློབ་ཀྱི་ཞལ་ལག་མཆོད་ཁང་དང་ཆོགས་ཁང་ཐོག་བརྟེན་ཅན།
 ༦། ཐོག་བརྟེགས་གསུམ་ཅན་གྱི་ལས་ཤག་དུག

ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་དང་འཛུགས་སྐྱོན།

- ༡། ཨང་ཉིས་སྒྲིང་བཅུ་ལྔ་ཁང་།
 ༣། དམའ་རིམ་ཤེས་ཡོན་མཁོ་ཆས།
 ༣། ཚན་རིག་བརྟག་དབྱེད་ཁང་།
 ༤། སྒྲིག་ཁྲད་སྒྲིང་བཅུ་ལྔ་ཁང་།
 ༥། དཔེ་མངོད་ཁང་།
 ༦། སྤྱི་ཆོགས་རིག་གནས་སྡེ་ཚན།
 ༧། འབྲི་དེབ་དང་སྒྲིང་དེབ།
 ༨། ཆོགས་ཤོག་དུས་དེབ།
 ༩། ཤེས་ཡོན་སྡེ་ལ་རེས།
 ༡༠། བྱ་དང་བྱ་མིའི་ཉལ་ཁང་དཔེ་མངོད་ཁང་།

དེ་མིན་སློབ་གྲུའི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཞན།

- ༡། གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོགས་པ་ཁག་གིས་གོ་སྒྲིག་འོག་འགན་བསྐྱར་དུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བྱ་དགའ་འདྲ་མིན་ཐོབ་པ།

- ༡། སི་ཁྱི་ཨ་ས་ཨིའི་ཅེད་འགན་ཁང་དུ་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པ།
- ༡། ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་དང་ཚུ་སྒོག་བདག་འཛིན་གྱི་བརྗོད་གཞིའི་
སྤང་རི་མོ་འགན་བསྐྱར་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།
- ༡། རིག་གཞུང་འབྲལ་སྒོན་དང་། ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཁག་དེ་
བཞིན་རིགས་ལམ་སྦྱོབ་བྱིད།
- ༡། སྤང་ཤིང་སྤང་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྤངས་སྦྱོང་བཅས་དང་ལས་
འགུལ་ཆོགས་པ་ Seeds India ཡི་ཆོགས་མེར་འཇུག་ཞུགས་
བྱ་ཡོད། སིམ་ལ་སྦྱོབ་གྲ་འདིར་སྤང་བྱ་འདྲ་མིན་ཐོག་མཐོ་
སྦྱོབ་ཐོན་མི་གངས་བཙོ་བརྒྱད་ཅུ་མ་ཡོད།

༡། སིམ་ལ་ཡན་ལག་སྒྲན་ཅིས་ཁང་།

སིམ་ལ་ཡན་ལག་སྒྲན་ཅིས་ཁང་འདི་ནི་ཐོག་མར་སིན་ཇོ་ལེར་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༥ ལོར་དབྱ་འཇུགས་གནང་ཡོད་མོད། རྗེས་སུ་ནད་པའི་འགྲོ་འོང་
 སྐབས་བདེ་ཡོང་ཆེད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༡༠།༡ ཉིན་ཀྱ་སུམ་གྱིའི་ཁྲོམ་
 གཞུང་དུ་སྒོས་བྱགས་ཀྱིས་དེང་སྐབས་དེར་གནས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦
 ལོར་ཉི་འཁོར་དུ་ལས་ཤག་སྤྱོད་གཟིགས་གནང་སྟེ་སྒྲན་ལས་ནམས་
 ཐོག་མར་དབྱ་བརྒྱུགས་གནང་ནས་བཟུང་ད་བར་སྒྲན་པ་གངས་བདུན་
 ཅུ་དང་ལས་བྱེད་གཞན་ནམས་བརྗེ་ལེན་མང་པོ་བྱུང་འདུག སྤྱིར་ས་
 གནས་སུ་ནད་པ་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གར་བ་དང་བརྒྱ་ཆ་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་བོད་པ་ཡིན།

ས་གནས་སུ་ནད་གཞི་གཙོ་བོ་ལྗེ་ནི།

༡། ཐོ་བ་སྤྱོད་པོ་ནད།

༡། གུམ་བུའི་ནད།

- ༡། ཙ་དཀར་ནད།
 ༢། རྒྱག་རྒྱང་སྟོད་འཛང་ནད།
 ༣། མོ་ནད་བཅས་ཡིན།

གོང་བཞེད་ནད་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕོ་བ་སྤྱུག་པོ་དང་ཙ་དཀར་ནད་
 གཞི་གཉིས་ལ་བོད་སྤྱན་གྱིས་པན་བསྐྱེད་མངོན་གསལ་བྱུང་བཞིན་
 འདུག གཞན་ཡང་གྲུམ་གསར་དང་རྒྱང་གས་ཆེ་བའི་སྟོད་འཛང་། མོ་
 ནད་ཁག་ལའང་བོད་སྤྱན་གྱི་དྲག་བསྐྱེད་གང་ལེགས་ཡོང་བཞིན་འདུག
 དེ་མིན་ཁྲག་ཆེ་ལ་ངན་ཁྲག་གི་སྟོད་འཛང་གེད་ཆེ་བ་ཁྲག་ལ་བོད་སྤྱན་
 གྱིས་ལམ་སེང་པན་ངོ་མ་མངོན་པས། སྤྱི་ལྷགས་དང་བོད་སྤྱན་རྒྱང་
 འབྲེལ་ཐོག་སྤྱན་བཙུག་བྱས་བས་སྟོ་བྱར་གྱི་ཁྲག་གི་བ་ནད་གཞི་ཁག་མི་
 འབྱུང་བའི་དགོ་མཆན་ཆེ་བར་འདུག འཇམ་སྒྲིང་འཕྲོད་བསྟེན་ཉིན་མོ་
 དང་མ་དང་གྱིས་པའི་ལས་གཞིར་སྤྱི་ལྷགས་སྤྱན་ཞབས་མཉམ་མི་མང་
 ལ་ནད་རིགས་སྟོན་འགོག་སོགས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་
 སྟོན་ལྷ་མུས་ཡིན། ཟླ་རེའི་ནང་ཆེས་ཤར་ནམ་ཡིན་ལ་སོ་ལན་བོན་
 གཞིས་སྤྱན་སྤྱན་བསྐྱོར་དུ་བསྐྱོད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། སན་ངོ་ལི་རྩན་
 གསོ་ཁང་དུ་ཟླ་རེར་བེངས་གཉིས་ལ་སྤྱན་བསྐྱོར་བྱེད་མུས་ཡིན་འདུག

- ༡། སེམ་ལ་བོད་གཞུང་ཡན་ལག་སྤྱན་ཁང་།

བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁྲུངས་ཁོངས་སྤྱི་གཏོགས་
 པའི་ས་གནས་སྤྱི་ཡན་ལག་སྤྱན་སྟོར་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྤྱན་སྟོར་
 ཁང་དུ་འཕྲོད་ལས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་མང་
 རྣམས་ལ་སྤྱན་སྟོར་གྱི་མཐུན་ཁྱེན་དང་། གཞན་ཡང་ཉི་འཁྲིས་སྤྱི་ཡོད་
 པའི་སྤྱན་ཁང་ཆེ་བར་བསྟེན་གྲུགས་སྐབས་སྤྱི་ལྷག་རོགས་གནང་རྒྱ།

354 | བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

རང་གཞུང་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་མི་མང་
ལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་སློབ་གསོ་ལམ་སྟོན། ནད་གཞི་ཚབས་ཆེན་ལ་
སྟོན་འགོག་སྟོན་ཁབ་རྒྱལ་རྒྱ་དེ་བཞིན་མ་དང་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་
སྐོར་ལ་བྱུགས་ཁུར་གནང་མཁས་བཅས་ཀྱིས་མང་ཆོགས་ལ་ཁེ་ཕན་
བྱུགས་ཆེ་ཐོབ་མཁས་ཡིན་ནོ། །

བོན་གཞིས་ཐོབ་ཀྱིས་གསར་པའི་
ལོ་ཀྱིས་སྒྲིང་བསྐྱས།

༩ བོན་གཞིས་ཐོབ་ཀྱིས་གསར་བ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་པོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་དྲག་པོས་དཔུང་
 འདྲུག་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་ཆོས་སྤྱོད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་བཟུངས་
 ཏེ་ལྷ་སྤྱི་མོར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་རིས་མེད་རྒྱལ་
 བསྐྱོན་འཛིན་པའི་སྐྱེས་མཆོག་ཇི་སྟེད་ཅིག་དང་། པོད་མི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་པལ་
 ཡུལ་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་། འབྲུག་ཡུལ་བཙས་ཀྱི་ས་ཁོངས་སུ་ཐེབས་
 དགོས་བྱུང་སྐབས། ལགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་མཛུགས་
 འཕྲིན་འོག་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོལ་ཁའི་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་པོད་མི་སོ་སོའི་
 འཛིན་ཐང་ལ་དཔག་པའི་ལས་རིགས་ཁ་གསུམ་འགོ་བཙུགས་ཏེ། པོད་མི་སྐྱབས་
 བཙུན་བ་སྤྱི་བྱིངས་ལ་གང་ཅིའི་ཐད་ཕན་རྐྱབས་རྒྱ་ཆེར་སྒྲིན་པ་དང་། ལྷག་པར་
 ཏུ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་ཉེར་ལེན་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་དམ་ཆོག་ཟབ་མོའི་
 ཉག་ཐག་ལ་བརྟེན་ནས་མཁན་སྤྱོད་དང་པོན་བསྐྱོན་འཛིན་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་གསུམ་གྱི་
 པོན་འབངས་སེར་སྐྱ་པལ་ཆེ་བ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ནི་མ་ཅལ་གྱི་
 མངའ་ཁོངས་མ་ན་ལི་རུ་མ་པོས་ངང་གིས་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་འཛོམས། པོན་
 འབངས་དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལ་པོན་གྱི་རྒྱ་གར་དང་མི་
 མང་གང་ཡོད་རྣམས་བཞུགས་ཡུལ་ངེས་མེད་ཡིན་པ་ཙམ་མ་ཟད། པོན་
 འབངས་སེར་སྐྱ་རྣམས་ཆགས་ས་རྟེན་ཡུལ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁ་འཐོར་དུ་
 བྱུར་ནས་ཉུང་བ་མང་བའི་སར་ཐིམ་སྟེ་རིག་གཞུང་སྤྱོད་གསོ་དང་། པོན་བསྐྱོན་
 འདྲུགས་རྒྱ་པར་ཞོག་པོན་པོ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཙམ་ཡར་དཀོན་པོར་འགོ་རྒྱུའི་
 ཉེན་ཁ་འབྱུང་ཉེའི་གནས་སྤངས་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། ཡུལ་བྱོལ་པོད་མོའི་
 གནས་ཡུལ་གཞིས་ཆགས་ཤིག་དང་པོན་གྱི་རིག་གཞུང་སྤྱོད་གསོའི་དགོན་སྡེ་

ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པར་གྱུར་བར་བརྟེན། དེའི་སྐབས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་ལ་སྐབས་ཇེ་སྤུན་རིའི་དཔོན་སློབ་བསྟན་འཛིན་ཅམ་དག་རིན་པོ་ཆེའི་བྱགས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་གཞི་འབྲུངས་ཏེ་རོགས་རམ་འཆོལ་བའི་སྤྱོད་ལ་ཞུགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༡ ལོར་ལ་སྐབས་ཇེ་སྤུན་རིའི་དཔོན་སློབ་བསྟན་འཛིན་ཅམ་དག་རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་བཞུགས་རིང་རོགས་སྐྱོར་ཆོགས་པ་དང་བྱགས་གོགས་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱབས་གྱུར་བོན་འབངས་ཅམས་ཀྱི་ཆེད་རྫོང་གནས་ཤིག་གསར་འཛུགས་གནང་རྒྱུའི་རོགས་རམ་ཐོབ་སྟེ། ༡༧༦༤ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཆེད་ཐེབས་གནང་ཞིང་ལ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ལ་སྤྱོད་ཅོར་ལ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོར་མཇུག་ཁ་ཞུས་ནས་ལ་སྐབས་ཇེ་མཆོག་གིས་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ཇི་ཡོད་སྟུན་གསན་ཞུས་འཕྲལ། ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ཀྱང་གཡུང་དྭང་བོན་གྱི་དགོངས་གཞི་ཇི་ཡོད་གསན་རྗེས་ལ་གོང་ས་མཆོག་ནས་གཡུང་དྭང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་འདི་བོན་པོ་ཆོ་རང་གིས་ཉམས་ལེན་དང་འཛིན་སྐྱོང་གནང་དགོས་པ་ལས་གཞན་སྲུས་ཀྱང་མི་བྱེད། དེ་ནི་ཉིད་ལ་འབྲི་བའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་གང་དགོས་གཟབ་ནན་གྱིས་གནོངས་དང་། རོས་ནས་ཅི་བྱུང་གང་བྱུང་གྱིས་རོགས་པ་བྱེད་རེས་ཞེས་སོགས་བྱགས་དམ་གཅིག་འདུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀའ་སློབ་ཐབ་ཅིང་རྒྱས་པ་གནང་།

ལ་སྐབས་ཇེ་སྤུན་རིའི་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་བོན་པོའི་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་བྱེད་ཆེད་དུ་བོན་འབངས་སེར་སྐྱ་ཅམས་བསྐྱུ་རྒྱུ་དང་བྱག་འཕྲད་དུ་ཀ་སྒྲོན་སྐྱག་དང་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་སོགས་སྐྱ་རིམ་བཞིན་ཐེབས་ནས་མ་འོངས་པར་བོན་གྱི་བསྟན་གནས་ཞིག་འཛུཾ་རྒྱུའི་བཀའ་སློབ་གནང་། དེ་མཚུངས་སྐྱ་ལ་སྐབས་ཇེ་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་པོད་ཀྱི་བོན་པོ་ཆོགས་པ་ཞེས་

པའི་ཚོགས་སྡེ་ཞིག་གསར་འཛུགས་ཆེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དོན་ལྟར་ཙ་ཁྲིམས་
 ཡིག་ཆ་གཏན་འཁེབས་གནང་ཞིང་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ལ་སྟན་ཞུ་ཡུལ་ཏེ་
 ༡༩༦༥ ལོའི་ཟླ་བ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༢༩ ཉིན་རྒྱ་གར་དུ་དབང་ཆེད་ལྷན་པའི་དེབ་
 གྲུལ་ཞུས། དེའི་སྐབས་ས་འདི་ཡིན་ཞེས་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་ཞིག་མེད་པས་
 ལ་སྐབས་མེ་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གཞིས་ས་འཛོལ་ཆེད་ཏི་མ་ཅལ་གྱི་ས་
 ཁོངས་མང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དེ་ར་རྟུན་བཅས་སུ་ཕེབས་ནས་ས་ཆ་མང་པོར་
 ཞིབ་གཟིགས་མཛད་ཀྱང་འགའ་ཤས་ས་ཆ་བཟང་པོ་ཡོད་ནའང་རིན་གོང་མཐོ་
 དཀའ་པ་དང་། ལ་ཤས་རྩོད་རྟོག་ཅན་སོགས་ཡིན་པས་ས་ཆ་རན་པོ་ཞིག་རྟེན་
 རྒྱུར་སྐྱེད་ལ་ཆད་མེད་བསྐྱོན་མཐར་སྐྱིན་བདག་སན་སི་ཡིས་སོ་ལན་ཀེ་ཐོ་ཡིག་
 གི་སློབ་གྲུའི་དབུ་འཛིན་བརྒྱུད་ནས་སིམ་ལའི་གཡས་གཡོན་རྣམས་སུ་ས་ཆ་ཉི་
 རྒྱུ་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཆེས། ལ་སྐབས་མེ་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གནད་
 ཡོད་གྱི་མི་སྣ་འགའ་ཆེད་ཕེབས་གྱིས་སྐྱིན་བདག་སན་སིས་བརྒྱུད་ནས་ཏི་མ་
 ཅལ་མངའ་ཁུལ་ཏོ་ལན་ཇི་ཞེས་པའི་ས་བདག་ས་རྩར་ནོ་ཏན་སེང་དང་ཐུག་
 འཕྲད་གྱིས་ས་ཆར་གཟིགས་པར་ཕེབས་པ་དང་། ས་ཆ་ལ་གཟིགས་བསྐྱོར་བྱས་
 ཏེ་ས་ཆ་དེ་གཞིས་སར་འཛུམ་པ་ཐུགས་ལ་བབ་པོ་བྱུང་། གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་
 རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཆེད་ཕི་ཏེ་ ༡༩༩༩ དང་། ཁྲོང་ཁྱེར་སོ་ལན་ནས་ལེ་དབར་
 ༡༩ དང་། ལོ་རེར་འབྲས་བུ་ཐེངས་གཉིས་རེ་སྐྱེ་བའི་གནམ་གཤིས་ཆ་གང་
 སྟོམས་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་ཤིག་ཡིན་པ་རེད། གཞིས་སའི་རྒྱ་ཁྲིན་ལ་ནི་ག ༢༡༢
 བདུན་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་ནམ་ཨེ་ཀར་ ༡༥༠ ཡོད་ལ་ས་ཆའི་ཡུལ་མིང་ལ་ཏོ་ལན་
 ཇི་དང་། བོད་མིང་ལ་བོན་གཞིས་ཐོབ་རྒྱལ་གསར་པ་ཞེས་པའི་གཞིས་ས་དེ་ཕྱི་
 རྒྱལ་རོགས་སྐྱོར་ཚོགས་པས་མ་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་
 ཐོབ་པ་དང་། བོན་གཞིས་འཛུགས་སྐྱོན་ཆེད་དུ་ཐུག་རོགས་སུ་རྒྱ་གར་བ་རོ་མི་
 ལ་ཀ་ཤར་ཆེད་བཏང་མཛད་དེ་གཞིས་ས་ཉོས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བོན་

འབངས་སེར་སྐྱ་མི་མང་ནམས་བྱང་བ་ཅི་ལ་འཁོར་བ་བཞིན་ས་ཤྱོགས་གང་ས་
ནས་འདྲུ་འཛོམས་བྱང་སྟེ། མ་ན་ལི་སོགས་སྤྱ་བཞུགས་པའི་བོན་གྱི་གདན་ས་
འོག་མ་རབ་ལེགས་གཡུང་བྱང་སྤྱིང་གི་མཁན་ཆེན་གྱིས་དབྱུས་པའི་བྲ་སྤྱལ་དག་
བཤེས་དང་བོན་འབངས་སེར་སྐྱ་མང་པོ་གཞིས་ས་ཏོ་ལན་ཇི་ལ་རིམ་བཞིན་
འདུས་ཏེ། ཁྱིམ་ཆང་དགྲ་བརྩ་ཐམ་པ་དང་། མི་གངས་བཞི་བརྩ་ལྟ་ཅམ་བྱང་
བས་མི་རེ་ལ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཏེན་སྒོར་ཆེག་སྟོང་བཞི་བརྩ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་
ནས་ཁང་པ་དང་། བུ་སྤྱུགས། ལྷ་སྤྱུགས། འཕྱལ་འཁོར། ཤིང་གཏུབ་
འཕྱལ་འཁོར་ནམས་གང་འདོད་བེད་སྟོད་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། དེའང་ཐོག་
མར་རས་གྱུར་དང་ལྷགས་ཤོག་གི་སྟོད་ཁང་ནས་རིམ་བཞིན་ས་གནས་ཆེ་ཆུང་
དང་མི་འབྲོར་གངས་ཀ་ལ་འཆོམས་པའི་སྟོད་ཁང་གསར་བསྐྱུན་བྱེད་འགོ་
བརྩམས། བུ་སྤྱུགས་ཀྱི་འཕྱལ་འཁོར་བེད་སྟོད་བྱས་ཏེ་ལོ་རེར་འབྲུ་རིགས་
ཐངས་གཉིས་ལ་གྲོད་དང་། ནས་སྤྱན་མ། མ་མོས་ལོ་ཏོག་ ཏོ་མ་ཏོ་སོ་ཏ་དང་།
སྟོ་ཆལ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་རིགས། དེ་མིན་ཤིང་ཏོག་ཀྱ་བྱ་དང་། ལི། པ་ལམ། ཁམ་
བྲ། ཨ་རུ། སྐྱ་རུ། བ་རུ། རག་ཤ། ལྷར་ཁ། གཡེར་མ། སེ་འབྲུ་སོགས་སིལ་
ཏོག་རིགས་སྟོ་ཆོགས་སྟེ་བ་མ་བཟད། བྱང་ཆུབ་ལྗོན་ཤིང་དང་། སེང་ལྗེང་། སྟོན་
མི་ཤིང་། ཨ་ལྷའི་སྟོང་པོ། པརྒྱ་གེ་སར་གྱི་སྟོང་པོ། རྒྱག་པའི་སྟེད་ཆལ་སོགས་
མཛེས་ཤིང་ཡོད་འོང་གི་བསྐྱེ་གནས་སྤྱ་བོན་གཞིས་ཐོབ་རྒྱལ་གསར་པ་གཞིས་
ཆགས་ཡོད།

ལ་སྐྱབས་ཇི་དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་ཏི་མ་ཅལ་མངའ་
སྟེའི་སྟོན་ཆེན་ཏག་ཏར་སྤར་མར་སོགས་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་ཐོག་གཞིས་སའི་
གནས་དོན་གྱི་སྟོར་ལ་ཆོག་མཆན་རིམ་བཞིན་ཐོབ་སྟེ། ལེ་དབར་གཉིས་ཅམ་
ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཀ་ལ་རྒྱ་ཏ་ནས་བོན་གཞིས་ཏོ་ལན་ཇི་ །Dolanji། བར་མི་

མང་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་སྐྱུམ་འཁོར་འགོ་ལམ་གསར་བཟོ་བྱ་བ་ནས། སྤྱིན་བདག་
 སྐྱུ་ཞབས་སིན་སི་མཆོག་ལམ་ཁ་སྒོ་འབྲེད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ལ་གདན་འདྲེན་བྱས། དེ་
 ནས་རིམ་བཞིན་ལྷ་སྐྱབས་རྗེ་དཔོན་སྒོ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་རོ་མི་ལ་ཀ་ཕྱར་
 སོགས་ཀྱིས་པོན་གཞིས་སྒོ་བ་གྲུ་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་ཐོག་མར་རས་གྱར་ནང་
 སྒོ་བ་གྲུ་འཆོགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཏེ་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་སོགས་
 བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་ལྷ་སྐྱུ་མོར་ལོ་གོང་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 གཞིས་ཆགས་སུ་ཐོག་མར་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐྱབས་པོན་གཞིས་ཀྱི་བྱང་རབས་
 རྣམས་སྟན་གསན་བྱས་མཐར་མ་འོངས་པོན་པོའི་སྒོ་བ་ཕྱག་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་ཁང་
 ཞིག་དགོས་མཁོའི་རེ་འདུན་བྱ་ལན་ལམ་སྒོན་བཀའ་སྒོ་བ་དང་ཉེན་ཅ་ཉིན་སྒོར་
 ཆོག་བྲི་ཐམ་པ་གསོལ་རས་སུ་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་རང་གཞུང་
 དང་ཡུལ་མི། དམིགས་བསལ་སྒོ་བ་གྲུའི་དགེ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་ཕྱར་གྲུ་མཉམ་འདེཌ་
 ལ་བཏེན་ནས་དགོན་པ་དང་། བཙུན་དགོན། སྒོ་བ་གྲུ། སྒོ་བ་ཕྱག་སྔོན་ཁང་།
 སྤྱན་ཁང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་། མགོན་ཁང་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་
 འགོ་བཞེན་ཡོད། པོན་གཞིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཡང་ཐོག་མར་གཞིས་མི་
 རང་ངོས་ནས་འོས་འདེམས་ཀྱིས་སྐྱ་མེད་ཞབས་བྱ་བསྐྱབས་པ་གཞུག་ཡིན་པ་
 དང་། བར་ལམ་ནས་བཅན་བྱོལ་བོད་མེའི་བཅའ་བྲིམས་དགོངས་དོན་བཞིན་
 འོས་འདེམས་གནང་བ་ནས་བཟུང་། རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལ་སྟན་གསན་བྱས་
 ཏེ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་སྐྱ་ཐོགས་གསོལ་བསྐྱལ་གནང་སོན་བྱུང་ཡོད། དེ་
 ནས་བཟུང་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁུབ་འོག་རང་
 ཁོངས་ནས་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་པས་འཛིན་སྐྱོང་
 དང་། ནང་གི་ཁ་དབང་རྣམས་བོད་ཀྱི་པོན་པོའི་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་ལྷ་སྐྱབས་
 རྗེ་སྤྱན་རིའི་བྲི་འཛིན་མཁན་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཡུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་
 རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་བགྲས་

362 | བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

གྲས་བྱུགས་རྒྱུས་ཡོད་མཁན་བརྩ་གསུམ་གྱིས་ས་ནིང་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དབང་
ནམས་བདག་དབང་གིས་ཕྱི་ནང་གང་ཐད་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་དང་གནང་
མཁས་ཡིན།། །།

ཕྱུ་རུ་ཕྱ་ལ་ས་སྐྱ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱས།

༩ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱང་རིམ།

འཁོན་རིགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་མཆོན་མཆོག་གསུམ་ལྟན་ལ་དཔལ་ལྟན་
 རྣམས་འཆང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ཐོག་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་པ་ལ་སྤྱི་བས་མགོན་
 ལ་གོང་མ་ཁྱི་འཛིན་དོ་རྩེ་འཆང་ངག་དབང་ཀྱན་དགའ་ཐེག་ཆེན་དཔལ་འབར་
 འཕྲིན་ལས་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལོ་གས་རིང་མ་སྤྱི་རིར་བཞུགས་
 རྣམས་ཡུ་པི་དང་ རྩ་ལྷ་ཏ་ར་ཁརྩ་ Uttrakhand ་ ཟེར་མངའ་སྡེའི་སྡེ་ར་ལྟན་
 རྩེང་ཁོངས་ས་གནས་རྩ་ཇ་བྱར་དུ་ས་དགོན་བཙེ་ཆེན་བསྟན་པའི་དགའ་ཆལ་
 བཤད་སྤྱབ་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་ཕྱག་བཏབ་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་བྱང་བ་དང་དུས་
 མཉམ་ཙམ་དུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་རྒྱ་མིས་བཙན་བཟུང་བྱས་པའི་རྩེས་
 བོད་དབྱས་གཙང་ཆོལ་ཁའི་ཁྲངས་གཏོགས་ས་སྤྱི་ཁལ་ནས་ས་སྤྱིའི་ཆོས་བརྒྱུད་
 ཀྱི་རྩེས་འཇུག་པ་མི་མང་བརྒྱ་ཕྱག་གང་འཆོམ་ཞིག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནས་ ༡༩༦༣
 ནང་ཚུན་རྒྱ་གར་དུ་བྱོས་བྱོལ་དུ་སྤྱི་བས་པ་ནམས་དེ་སྤྱི་བས་བོད་དང་རྒྱ་གར་
 གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ལ་ཆེན་ལ་ཚུང་སོགས་སྤྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ལམ་
 བཟོའི་གས་སྤྱི་ཞུགས་ཏེ་གནས་བཞིན་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ། ས་སྤྱིའི་ཆོས་
 གཞིས་ཤིག་གསར་དུ་འཇུགས་རྒྱུའི་དགོངས་པ་འཁྲངས་རྩེས་དེ་སྤྱིར་ལ་གོང་ས་
 ལ་སྤྱི་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྟན་མེང་དགོངས་བསྐྱོར་ཞུས་ཏེ་ལ་གོང་ས་
 མཆོག་ནས་བཀའ་བཞེས་ཟབ་མོ་ཐོབ་པ་དང་བསྟུན། གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་
 གཞུང་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གཞིས་ཆགས་རྒྱུགས་ཡུལ་ས་ཆ་འཆོལ་
 ཞིབ་གནང་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱི་དུས་འགོར་གང་ཙམ་བྱང་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ནང་ད་སྡེའི་ལྷ་ཏ་ར་ཀན་ཏི་མངའ་སྡེ་དང་ཏི་མ་ཙལ་
 མངའ་སྡེ་གཉིས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་རྒྱུགས་ཡུལ་ས་ཆ་འཆོལ་ཞིབ་སྤྱི་སྤྱི་ཆབ་
 ཆེད་གཉེར་གནང་མཐར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ལོའི་ལོ་མཇུག་ཙམ་དུ་ཏི་མ་ཙལ་

མངའ་སྡེའི་སི་ཨུར་རྫོང་ཁོངས་སུ་རུ་ལུ་ལ་གོང་གསེབ་འདིའི་ནང་ Dhan Singh ཞེས་པའི་ས་བདག་ཅིག་ཡོད་པ་ནས་རང་གི་ས་ཆ་དང་སྡོད་གནས་ཁང་པ་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་བཅོངས་འདུན་ཡོད་མཁན་ཞིག་རྟེན་སོན་བྱུང་སྟེ། ༡༩༤༩ ལོར་ Dhan Singh ས་ནས་ཁོང་གི་སྡོད་གནས་ཁང་པ་དང་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༡༤༠ ཅམ་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་གཞིས་ཆགས་ཚུགས་ཡུལ་དུ་ཉོས། ས་ཆ་དང་ཁང་པ་བཅས་ཅིས་ལེན་བྱས་རྗེས་ཁང་པ་དང་ས་ཆ་ནམས་ལ་ལྟ་ཉོག་ས་ཆེད་བོད་མི་བྱིས་ཆང་འགའ་ཤས་ཤིག་རྩ་རྒྱུར་ནས་སུ་རུ་ལུ་ལ་ར་སྡོད་དུ་འབྱོར་ཏེ་སུ་རུ་ལུ་ལ་ས་གནས་སུ་གནས་སྡོད་བྱས་བ་རེད། ས་ཆ་ཉོ་རྒྱུའི་ས་རིན་དང་མི་མང་གི་སྡོད་ཁང་གིས་མཆོན་བོད་མིའི་ལག་རྒྱུན་རུམ་འཐག་བཟོ་བྲལ་དང་། སློབ་བྲ། སླན་ཁང་། བྱ་བཅོལ་ཁང་སོགས་ཆགས་ཡུལ་ཁང་པའི་མཐུན་ཆེན་ནམས་གསར་རྒྱག་བཅས་ཀྱི་སྦྲད་ European Refugee Campaign, Swiss Aid to Tibetans, Catholic Relief Services (CRS) སོགས་ནས་དེ་སྐབས་ཕྱི་ལོར་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་བཟོ་ལས་ཆོགས་པ་དབྱིན་སྐད་དུ་Tibetan Industrial Rehabilitation Society (TIRS) ཞེས་པ་བརྒྱུད་རོགས་རམ་དོན་སྒྲིལ་བྱུང་ཡོད། བོད་མིའི་བཟོ་ལས་ཆོགས་པ་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་དེ་སྐབས་ཀྱི་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཡུ་པི་དང་ཏི་མ་ཅལ་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་བཟོ་གཞིས་ཁག་གི་ཆེད་ལྟ་ཉོག་ས་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུར་ཆེད་བཅུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན།

ཐོག་མའི་ཆར་ཆོགས་པ་དེའི་བྱགས་འགན་གཙོ་བོ་བཞེས་མཁན་World Council ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཆབ་ཡིན་པ་སྐུ་ཞབས་ G. Brewster ནས་གནང་ཡོད། ཁོང་ནས་ལགོ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་། ས་གནས་རྒྱ་གར་གཞུང་བཅས་ལ་འབྲེལ་མེལ་ཞུས་ནས་རྒྱ་

གར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཟོ་གཞིས་ཁག་གི་ཆེད་
 རོགས་སྐྱོར་གནང་རྒྱུར་བོད་མིའི་བཟོ་ལས་ཆོགས་པ་དེ་ཆེད་འཇུགས་གནང་བ་
 ཞིག་རེད། ཆོགས་པ་དེའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ Governing Body ཁོངས་
 སུ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་གར་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་གར་དབུས་གཞུང་ནང་སྲིད་བྱང་ཆེ་
 དང་། ཀྱང་གར་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆ་བ་སོགས་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་
 དང་། བོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་ལློན་
 དང་ཁྲི་ལི་དོན་གཙོད་སོགས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་ཡོད། བོད་མིའི་བཟོ་ལས་
 ཆོགས་པའི་གཟིགས་ཉོགས་རོགས་སྐྱོར་འོག་ཡོད་པའི་བཟོ་གཞིས་ཁག་རང་
 འཆོ་བྱུང་བའི་གནས་སྤངས་ཐོག་སྐབས་སྐབས་ TIRS ཆོཌ་པ་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠
 ལོར་སྒྲོ་བརྒྱབ་ཡོད།

༩ གཞིས་ཆགས་སུ་མི་མང་གནས་སྐྱོས་སྤངས།

གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧༡༢༡༣ ཉིན་སིམ་ལར་ཡོད་པའི་དེ་མ་ཅལ་
 མངའ་སྡེའི་དེབ་སྐྱེལ་ལས་ཁུངས་སུ་དབྱིན་སྐད་དུ་ Sakya Tibetan Society
 ཞེས་པ་དང་བོད་སྐད་དུ་ས་སྐྱ་བོད་མིའི་ཆོགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོག་ཏུ་བྲིམས་
 མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་བྱང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱི་ཚུ་ལུ་
 ལ་ས་སྐྱ་གཞིས་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་མི་མང་
 བྱིངས་མ་ན་ལི་ནས་སྤྱི་ཚུ་ལུ་ལར་གནས་སྐྱོས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧༡༡༡༡༠
 ཉིན་ལྷ་སྐབས་མགོན་ལགོང་མ་བདག་ཁྱིམ་པོ་ཆེ་མཆོག་གཞིས་ཆགས་སུ་ཐོག་
 མར་ཆེབས་བསྐྱུར་བཀའ་བྲིན་བསྐྱངས་ཏེ་དུས་ཡུན་བདུན་ཕྱག་གསུམ་ཙམ་
 རིང་གཞིས་ཆགས་སུ་བཞུགས་འཇགས་བསྐྱངས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧
 ༡༡༡༡ གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྐྱོར་དགེ་འཛོམས་ཉིན་ལྷ་སྐབས་ཐོག་མ་བདག་ཁྱིམ་
 པོ་ཆེ་ནས་གཞིས་ཆགས་སྒོ་འཕྲེད་གནང་རྗེས་གཞིས་མི་མང་ཆོགས་ལ་

རྗེས་འཛིན་བྱགས་བསྐྱེད་ཟབ་མེད་བཀའ་སློབ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་སྟེ། ཆོས་
 ༡༩ ཉིན་གསར་དུ་ཚུགས་མ་ཐག་པའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཆེད་སྤྱོད་བསངས་དང་།
 ཉིན་ཁྲུས་ཡུལ་ཁྲུས། སྤྱིན་སྟེག་ ཆོགས་བརྒྱ་མོགས་ཆོས་སྤྱོགས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་ཕུན་
 སུམ་ཆོགས་པ་གནང་།

ཟླ་ ༡༩ པའི་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་གཞིས་ཆགས་མི་མང་གི་སྤྱོད་ཁང་གསར་
 རྒྱུ་བྱ་ཡུལ་ས་གནས་སུ་ས་ཆོག་གནང་སྟེ་མདོ་དོན་གསར་དུ་བཅུགས་པའི་
 གཞིས་ཆགས་འདིའི་འཕུལ་ཕྱགས་ཀྱན་དུ་འགལ་ཆེན་བར་ཆད་ཡོངས་སུ་ཞི་
 ཞིང་། བཀྲ་ཤིས་དགེ་མཚན་གཡང་དུ་འབྱེལ་བའི་བྱགས་སྒྲིམ་བྱིན་རྒྱབས་བཀའ་
 དྲིན་ཆེ་མེད་བསྐྱེད་སྟེ་རྗེས་དེ་ཉིན་ཕྱི་དོ་རྒྱ་རྒྱ་ཕྱར་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་
 བསྐྱེད་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོ་སྤྱོད་དུ་གཞིས་མི་རྒྱུས་གཞིས་ཆགས་སུ་འབྱོར་
 རྗེས་དུས་ཡུན་ལོ་ངོ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཅུ་ལ་རིང་གཞིས་མི་མང་ཆེ་བ་རྩ་གྱུར་
 བཅས་ཀྱི་ནང་འདུག་དགོས་བྱུང་ཡོད། ཁང་པ་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་ལས་དོན་
 རྒྱུ་ལྡན་ཀྱི་ཁོངས་ནས་སློབ་གྲྭ་དང་། སྤྱི་ཁང་། བྱ་བཅོལ་ཁང་བཅས་སྤྱོད་དུ་
 གསར་སྐྱོན་བྱས་པ་དང་། དེ་སྤྱོད་ས་བདག་རྩིང་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁང་ཁྲུངས་རྩིང་
 བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་བོད་མིའི་ལག་རྒྱུན་རུམ་གདན་འཐག་ལས་ལས་གཞི་འགོ་
 འཛུཾ་བྱས་ཡོད། གཞིས་འབྱོར་གཞིས་མི་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་གང་འཆོམས་
 ཤིག་གིས་མི་མང་སྤྱོད་ཁང་གསར་རྒྱུ་གི་ཨར་ལས་ནང་ཞུགས་ཡོད་པ་དང་།
 གན་གས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཞིང་ལས་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁག་
 གཅིག་ནས་རུམ་གདན་ཐག་ལས་བྱས། དུས་ཡུན་ལོ་གཉིས་ནང་མི་མང་སྤྱོད་
 ཁང་གསར་རྒྱུ་ཟིན་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་མི་མང་ཆོར་སྤྱོད་ཁང་རྒྱན་
 བརྒྱབ་སྟེ་ཆ་བཞོས་བྱས་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཆགས་ཡུལ་སྤུ་རུ་ལུ་ལས་ཆ་འདི་
 རི་རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཆད་ཕི་ཏི་ ༣༥༠༠ དང་། གནམ་གཤིས་ཆ་གང་ཐད་
 དབྱར་ཁ་ཆད་མཐོ་ཤོས་ Celsius ༤༠ ཡིན། དགུན་དུས་སུ་གང་ངར་གྱི་

ཚད་ Celsius གྲུ་ཡས་མས་བར་སྤྱི་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ཆ་ནས་གནས་གཞིས་ཡག་པོ་ཡོད།

ནྟ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མི་འབྲེལ་དང་ད་ལྟའི་མི་འབྲེལ།
སྐབས་དེའི་འཆོ་བའི་གནས་སྤངས།

ཀ གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་ཚུགས་པའི་སྐབས་སྤྱི་གཞིས་མི་ཁྱིམ་ཆང་གངས་ ༡༡༠ དང་མི་འབྲེལ་ ༤༥༠ ཡོད་པ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་ཏེ་ད་ལྟ་ ༣༠༠༥༡༡༣༡ ཉིན་བར་ཁྱིམ་ཆང་གངས་ ༡༥༣ དང་མི་འབྲེལ་གངས་ ༤༥༥ ཡོད། གཞིས་མི་མང་ཆེ་བ་ས་སྤྱི་ནས་ཡིན་ཡང་ཚུ་བའི་གཞིས་ཁོངས་སྤྱི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མི་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ལ་ས་ཁྱིམ་ཨེ་ཀར་ ༡༦༠ ཡོད་ཁོངས་ནས་ཁང་ས་ཨེ་ཀར་ ༣༥ དང་གིང་འཛུགས་ལས་གཞིའི་ཐད་ཨེ་ཀར་ ༣༥ མོང་། དེ་འཕྲོས་ཨེ་ཀར་ ༡༡༠ ཞིང་སར་བཅད་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། གཞིས་མི་སྤྱི་ཆོལ་ཐོག་མའི་འཆོ་བ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཆོལ་ནི་མི་རེ་བྱང་ཕྱད་དེ་བྱིངས་གཞིས་མི་མང་ཆེ་བའི་འཁོས་འབྲེལ་གནས་སྤངས་སྤྱི་བོ་ཡིན་ཞིང་། བོད་མི་རྣམས་བཅན་བྱོལ་དུ་འབྲེལ་བ་ནས་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་མ་སྤྱི་བར་དུས་ཡུན་ལོ་ངོ་དྲུག་རིང་མི་མང་རྣམས་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་ལ་ཆེན་ལ་ཆུང་སོགས་སྤྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ལམ་བཟོར་བརྒྱུགས་ཏེ་གནས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ཅམ་ལས་དེ་མིན་ཆོང་ལས་སོགས་ལས་རིགས་གཞན་བྱས་པའི་ཤེས་སྤྱོད་གང་ཡང་མེད། གཞིས་ཆགས་སྤྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་ལོ་ཤས་རིང་འཆོ་བའི་ཐབས་ཞིང་ལས་དང་། རུམ་འཐག་བཅས་ངལ་ཚོལ་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཏེ་གནས་ཡོད། གཞིས་མི་རྣམས་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་ལོ་ཤས་ནས་རིམ་པས་དགུན་དུས་སྤྱི་ཆོང་ཆེད་འགྲོ་འགོ་

ཚུགས་ཡོད་པ་ནས་དེང་གི་ཆར་གཞིས་མི་བྱིམ་ཚང་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ ཡས་
མས་ཤིག་མ་གཏོགས་དེ་བྱིངས་ནམས་མང་ཆེ་བའི་འཛོལ་བའི་གནས་
སྤངས་ལེགས་པོ་ཆགས་ཡོད། དེའི་ཐོག་གཞིས་ཁོངས་བྱིམ་ཚང་ཁ་
གས་ཀྱི་ནང་མི་ཨ་རིས་གཙོས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་ཚོའི་དཔལ་
འབྱོར་གནས་སྤངས་དེ་བས་ཀྱང་གྲ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེང་སྐབས་གཞིས་
ཁོངས་གཞིན་སྦྱེས་མཐོ་སྦྱོར་ཐོན་རིགས་ཁོངས་ཆ་གས་མང་བ་བཅན་
བྱོལ་སྦྱི་ཚོགས་ཁོད་དང་། གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་གྱི་གོང་སྤྱིར་ཁག་ནང་
ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཞིས་མི་བྱིམ་ཚང་ཁག་གཅིག་བོད་པའི་ལོ་
གསར་སྐབས་ལྷ་བ་རེ་བྱང་མ་གཏོགས་དབྱར་དགུན་སྡོད་དེ་བྱིད་ཀྱན་ཏུ་
གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སེམ་ལ་དང་། ཏར་རྩ་ཤར་སོར་སུ་གནས་
ཏེ་ཆོང་ལས་ཙག་ཙིག་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་དབྱར་སྡོད་དེ་བྱིད་གསུམ་
རིང་རུམ་འཐག་བཟོ་གྲའི་ནང་རུམ་གདན་འཐག་ལས་བྱེད། དེང་
གཞིས་མི་ནམས་ཀྱི་འཁོས་འབྱོར་གནས་སྤངས་བཟང་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གཞིས་མི་ཉུང་གས་འདྲ་མ་གཏོགས་སྡོན་མ་བཞིན་ཁིང་ལས་
དང་། ངལ་ཚོལ་རིགས་བྱེད་མཁན་མི་རྙེད་པའི་གནས་སྤངས་ལ་སྦྱོར་
ཡོད།

ཁ གཞིས་ཆགས་སྦྱི་པའི་ཡོང་འབབ་བཟོ་སྐྱན་གྱི་ལས་གཞི།

གཞིས་ཆགས་སྦྱི་པའི་ཆེད་ཡོང་འབབ་བཟོ་སྐྱན་གྱི་ལས་གཞིའི་ཁོངས་
སུ་ད་ལྟའི་ཆར་རུམ་འཐག་བཟོ་གྲའ་དང་། ཤིང་ག་ཤགས་དང་ནས་ཐག་
ལས་གཞི། ཤིང་སྒྲ་འདེབས་འཛུགས་ལས་གཞི་བཅས་ཡིན། ཡོང་
འབབ་བཟོ་སྐྱན་གྱི་ལས་གཞི་དེའི་ཁོངས་ནས་གལ་འགངས་དང་
དམིགས་ཡུལ་བཟང་ཤོས་དེ་ཤིང་སྒྲ་འདེབས་འཛུགས་ཀྱི་ལས་གཞི་

ཡིན། འོན་ཀྱང་གིང་འཇུགས་ལས་གཞི་ནས་ཡོང་འབབ་ཆད་ལྔ་ཞིག་
ཡོང་བར་ད་དུང་དུས་ལུན་ལོ་ངོ་བདུན་བརྒྱད་ཅུ་མ་འགོར་ངེས་ཡིན།

༥ ས་ཆའི་སྐྱོར་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་མེད།

བོད་མིའི་ཞིང་ས་ནམས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉི་འཁོར་གྲོང་གསེབ་ཁག་བཞི་ནང་ཁ་
ཐོར་ཆེ་བའི་ཁར་བོད་མིའི་ཞིང་ས་མང་པོ་ཞིག་ཡུལ་མིའི་གྲོང་གསེབ་པའི་ཞིང་
ཁ་དང་ས་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྲིས་ཞིང་སའི་ས་མཆོམས་སྐྱོར་ཡུལ་མི་དང་
མཉམ་ལབ་རྟོག་རིགས་ཡོང་དང་ཡོང་མཁུས་སྤྱི་ཡོད་ནའང་། ལབ་རྟོག་དེ་རིགས་
ཕན་ཚུན་ཞི་འཇམ་གྱི་སྐྱོན་ས་འགྲིག་བྱུང་པ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ཕན་ཚུན་
སྤང་མོལ་སྐྱོན་ས་འགྲིག་ཐབས་མ་བྱུང་བའི་དོན་གནད་ཆེ་རིགས་ནམས་ཀྱི་ཐད།
ཕན་ཚུན་ཚིད་སྤང་མ་བྱས་པར་རྒྱུན་དུ་བྲིམས་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་ཡོང་ཐབས་
འབད་བཅོན་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་མཁུས་སྤྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་ས་ཆའི་སྐྱོར་ཡུལ་མི་
དང་ས་ཆའི་འབྲུག་ཚིད་ཆེ་རིགས་གཏན་ནས་བྱུང་ཕྱིང་མེད།

༥ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་མཆན་དང་ལས་ལུན།

ཨང་།	མཆན།	ལས་ལུན།
༡།	མཐུ་སྒྲོབས་སྤྱི་སྤྱི་	༡༩༦༥།༦།༡༢ ནས་ ༡༩༧༠།༣།༣
༢།	བྱེ་གཞིང་ཆེ་དབང་རྟ་མགྲིན།	༡༩༧༠།༣།༣ ནས་ ༡༩༧༠།༩།༣༠
༣།	འཇིགས་མེད་རྒྱལ་མཆན།	༡༩༧༠།༡༠།༡ ནས་ ༡༩༧༡།༤།༡༠
༤།	དགེ་འདུན་རིན་ཆེན།	༡༩༧༡།༤།༡༡ ནས་ ༡༩༧༣།༣།༡༤
༥།	ཕུན་ཚོགས་ཆེ་རིང་།	༡༩༧༣།༣།༡༥ ནས་ ༡༩༧༤།༣།༣༡
༦།	དོན་ཁང་དབང་རྒྱལ།	༡༩༧༤།༤།༡ ནས་ ༡༩༩༧།༣།༣༡

- པ། ངག་དབང་རྣམ་རྒྱུ། ༡༩༩༥།༤།༡ ནས་ ༢༠༠༡།༤།༢༤
 ག། རོན་ཁང་དབང་རྒྱུ། ༢༠༠༡།༤།༢༥ ནས་ལས་ཁུར་བྱ་ཁྲིམས་ཡིན།

གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་ཚུགས་པ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠།༥།༢༡ བར་གཞིས་
 ཆགས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་རིམ་བྱུང་རྣམས་འགན་འཛིན་བྱུང་ཆེའི་ General Sec-
 retary ལས་གནས་ཐོག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་མཆོན་བཞེས་པ་དཔལ་
 ལྷན་ལ་གོང་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཡེ་ཤེས་དགོངས་དཔྱད་ཐོག་ནས་
 བསྐྱོད་བཞག་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ནང་ལྷ་སྐབས་མཆོག་
 ལ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལ་གོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་སྙན་
 མེང་དང་འབྲེལ་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་དང་སྙན་དུ་ཞི་མོལ་གྱིས་
 སྐད་འབྱུང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་བྱུང་ཆེ་
 གཅིག་ཕྱོགས་ཤིག་དགོས་པ་གཞུང་ནས་བསྐྱོད་གཏོང་གནང་བྱུང་ཐག་གཅོད་
 བསྐྱུངས་ཤོན་ལྟར། གཞུང་བསྐྱོས་འགོ་འཛིན་དང་པོ་དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠།༥།༡
 ཉིན་རོན་ཁང་དབང་རྒྱུ་བསྐྱོད་བཞག་བསྐྱུལ་ཡོད་པ་ལྟར། གཞུང་བསྐྱོས་འགོ་
 འཛིན་རིམ་བྱུང་གིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་བྱུང་ཆེའི་ལས་
 གནས་བྱང་འབྲེལ་གཅིག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལས་འགན་ཁུས་དང་བྱ་ཁྲིམས་ཡིན།

༥ ལ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱུར་བསྐྱུངས་ དུས་ཀྱི་ལོ་དུས།

གཞིས་ཆགས་ཆགས་ཡུལ་སྤུ་རུ་ལུ་ལ་ས་གནས་སུ་དཔལ་ས་སྐྱའི་མ་དགོན་ཐུབ་
 བསྐྱུན་རྣམ་རྒྱུ་གྱིང་བཤད་བྲ་གསར་བཞེངས་སྒོ་འབྲེད་མཛད་སྒོར་འཁོན་
 རིགས་བསྐྱུན་པའི་མངའ་བདག་ལྷ་སྐབས་མཆོག་ལ་གོང་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་ཤོན་བཞིན་ལྷ་སྐྱེ་ཞོར་ལ་གོང་ས་སྐབས་

མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལོ་ ༡༩༤༣༡༤༡༤ ཉིན་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་
 ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་སྟེ་དུས་ཡུན་བདུན་ཕྱག་གཅིག་རིང་གཞིས་
 རང་བཞུགས་འཇགས་ཀྱིས་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་དང་གཞིས་མི་མེར་སྤྱི་ཀྱན་ལ་
 ཆེས་དགེ་བའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ཡོད། སྤྱི་ཆེས་ ༡༤ ཞོགས་པ་ཐེབས་ལམ་དུ་
 སློན་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་ཡོད། ཆེས་ ༡༥
 ཉིན་འདི་གའི་བྱིས་མཆོས་གཞིས་ཆགས་ཀམ་རེ་སྤྱི་གཞིས་དང་། ས་ཁོན་
 ཁམས་ཀུ་ཐོག་གཞིས་ཆགས་གཉིས་སྤྱི་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་ཡོད། ཆེས་ ༡༦
 ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་བསྐྱོམས་གསན་བཞེས་དང་།
 གཞིས་མི་མང་ཆོགས་ལ་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ཆེས་ ༡༧
 ཉིན་གཞིས་མི་མེར་སྤྱི་མང་ཆོགས་ལ་ཏེ་མགྱིན་ཡང་གསང་གི་བཀའ་དབང་
 བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་རྒྱུ་འདུས་ཆོགས་དང་ལྷན་དུ་སྤྱང་བསྐྱེད་གནང་།
 ཆེས་ ༡༨ ཉིན་ཁམས་གསུམ་ཐེལ་གཞོན་གྱི་དབང་གནང་། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
 གྱི་ཞོགས་པར་བདུན་བཞུགས་བསྐྱར་འབྲུལ་ཞུས་པ་དང་། ཉིན་རྒྱུ་འདུས་
 ཆགས་ནང་གཟིགས་བསྐྱོར་བསྐྱེད་སྤྱི་ཆེས་ ༢༠ ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་ས་གནས་
 རས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་།

༥ གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ཐེབས་པའི་གནད་ཡོད་མི་སྤྱི་ཁག

ཐུ་ཆེན་ཁོངས་ནས་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ལོང་མ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་
 གཙོས་ལྷ་ཕུན་པོའི་སྤྱི་བས་མགོན་དང་། ལྷ་ཕུན་པོའི་ལག་དྲུང་སྤྱི་སྤྱི་བཞུགས་ནམ་
 གཉིས། ལྷ་སྤྱི་པོའི་འཁོན་གདུང་ནམ་གཉིས། ལྷ་བཙོ་བཀྱུད་ཁྱི་ཆེན། ལྷ་ལྷུ་ལྷིང་
 མཁན་ཆེན། ལྷ་འབྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་ལྷུ་ལྷིང་མཁན་པོ། ལྷ་ཐར་ཅེ་མཁན་
 པོ། ལྷ་པད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཐེབས་ཡོད། རྒྱ་གར་དཔོན་རིགས་ཁོངས་
 རས་ཏི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཆེན་གཙོ་བོ་ Thakur Ram Lal. Taja Vir-

Bhadra Singh, Prem Kumar Dhumal, DC Ashok Thakur and DC R.S.

[illegible]

༡། ས་གནས་གཞིས་ལས་ཁང་།

གཞིས་ལས་ཁང་ནང་གཞུང་བསྐྱོད་སྤྱི་གནས་འགོ་འཛིན་དང་། སྤྱི་གནས་རང་གི་ལས་བྱེད་ཁོངས་སུ་འགོ་འཛིན་ལས་རིགས་སྐོས་ལས་བྱེད་ཞིག་དང་། ཅིས་པ། དངུལ་གཉེར། འབྲེལ་མཐུད་ལས་བྱེད་གཅིག་འཛིན་ཆས་དངོས་རིགས་དང་བཟའ་རིགས་ཉི་གཉིད་བདག་གཉེར་ལས་བྱེད་གཅིག་ཡིག་གད་རྒྱ་གར་བ་གཅིག་ཤིག་ཤར་དང་འཛིབ་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་གཅིག་སྟོན་རྒྱ་གར་བ་གཅིག་བཅས་ཁྲིན་ལས་བྱེད་གངས་ ༩ ཡོད། གཞིས་ལས་ཁང་གི་ལས་འགན་ནི་བཅན་ཤོལ་གཞུང་ནས་གཏན་འབེབས་བཀའ་ཕེབས་བྱུང་བའི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་འཆར་ཁག་གཞུང་གི་བཀོད་ཁྲབ་ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་ལག་བསྟར་ཞུ་དགོས་པ་དང་། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་ཅ་བྲིམས་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྐབས་བཞི་པའི་ས་འཐུས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ས་ཁང་དང་མི་མང་སྤྱིག་གཞི། སྐབས་མགོན་བདག་བྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་སྐྱ་མེད་དབྱ་བྲིད་ལོག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་

ལྷན་ཚོགས་རིམ་བྱོན་གྱི་གྲོས་ཚོད་རིགས་བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དག་
ལ་ཙུ་འཛིན་གྱིས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་
དོན་ཐད་སྒྲུངས་འཛིན་ལག་བསྟར་ཞུ་དགོས་ཐམས་ཅད་ས་གནས་འགོ་
འཛིན་ནས་འགན་འཛིན་དུང་ཆེའི་སྒྲུངས་འཛིན་འོག་ས་གནས་གཞིས་
ལས་ཁང་ནས་འགན་འཁུར་ཞུ་དགོས་དང་། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་
འཁོར་རྩོན་ཕྱིས་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་བཀའ་
འབྲེལ་འཆར་འབུལ་ཞུ་དགོས། དེ་བཞིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ནས་ས་
གནས་གྲོས་ཚོགས་ཐོག་འགན་འཁུར་ལེན་དགོས།

༣། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་ནམ་ཚོགས་
གཙོའི་ Chairman/President མཆན་གནས་ལ་སྤྱབས་མགོན་ལ་གོང་
མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བྱུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོས་འགན་བཞེས་བཀའ་
དྲིན་བསྐྱུངས་སྤྲུལ་ཡིན། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་
ཁོངས་སུ། གཙོ་འཛིན་དང་། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་
དུང་ཆེ་གཅིག་ལྗོངས། འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་སམ་ལས་དུང་བཅས་
གསུམ་ནི་གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ་ལམ་ནས་སྤོལ་འབྲེད་ཚོགས་མི་གསུམ་
Three Founding Memders དང་། གཙོ་འཛིན་ནས་ཐད་བསྐྱོས་
ཚོགས་མི་གཉིས་ Two nominated Members གཞིས་མི་མང་
ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འཕེན་ལམ་ནས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ཚོགས་མི་
བཞི་ Four Elected Members བཅས་ཁྱོད་ཚོགས་མི་གངས་ །
ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཚུགས་པ་ནས་ད་བར་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་སམ་
འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བཅུ་གསུམ་བར་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ད་

ལྷའི་ཆར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ ༡༩ པས་ལས་ཁུར་གྱི་
བཞིན་ཡོད།

འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ནི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
ལོ་འཁོར་སྡོད་ཅིས་འཆར་འབྲུལ་སྐོར་བཀའ་བསྟར་ཆོད་དཔག་གིས་
མོས་མཐུན་གཏན་འབེབས་ཇི་བྱུང་ས་གནས་གྲོས་ཚོགས་སུ་བཀའ་
འཁྲོལ་ཆེད་རྒྱབ་གཉེར་གནང་རྒྱ་དང་། དེ་མིན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གནད་
དོན་གལ་གནད་ཆེ་རིགས་ནམ་བུར་སྐབས་དེ་སྐོར་འགན་འཛིན་ལྷན་
ཚོགས་ནས་བཀའ་བསྟར་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱ་དང་། འགན་ལྷན་ནས་
གྲོས་ཆོད་ཇི་གནང་ལག་བསྟར་ཆེད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་
ཐོག་འགན་འཁུར་གནང་རྒྱ། ས་གནས་གྲོས་ཚོགས་ཐོག་འཛིན་སྐྱོང་དང་
འབྲེལ་བའི་གང་ཅིའི་གནད་དོན་སྐོར་ལན་འདེབས་ཁྱུ་རྒྱུའི་འགན་
འཁུར་བཞིས་རྒྱ་བཅས་ཡིན།

༩། ས་གནས་འབྲུས་མིའི་ཚོགས་འདུ།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་འབྲུས་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱིལ་འཇུགས་འདི་ནི་
༡༩༩༥།༩།༡ ཉིན་གསར་འཇུགས་བྱས། ས་གནས་འབྲུས་ཚོགས་ནང་
ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་གཞོན། ཚོགས་མི་དགུས་མ་གངས་ ༥
བཅས་ཁྱོན་བསྐྱེམས་ས་འབྲུས་གངས་ ༩ ཡོད། ས་གནས་གྲོས་ཚོགས་
ཚུགས་ཡུལ་ཚོགས་ཁང་ཆེ་ཆུང་རན་འཆམ་ཞིག་དགོས་གལ་སྟེན་ཕྱི་ལོ་
༢༠༠༩ ལོར་གཙོ་བོད་པལ་ས་སྐྱ་སྐྱོལ་མ་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་ཁང་
ནས་རིགས་སྐོར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཡོད། དེས་མ་ཐུང་བའི་ཨར་གྲོན་
ཁ་སྐྱོན་ནང་སྟོན་ལས་ཁུངས་བརྒྱད་ཨ་རི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུ་དང་། དེ་
ཐོག་ནི་མ་མེ་གོགས་དང་ཆར་པ་རྒྱ་གོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སུ་རྒྱ་ལན་ཉིར་

གནས་བཞུགས་ས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་དང་། རྒྱ་ཇ་
 ཕུར་དཔལ་ས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་དང་། རྒྱ་ཇ་ཕུར་ས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 ནས་ཞལ་འདེབས་མཐུན་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
 ཆོགས་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ལས་དོན་ལེགས་གྲུབ་རྒྱུ་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 ཉིན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དོན་ལེགས་གྲུབ་རྒྱུ་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 བའི་དུས་ཆོགས་ཁང་ཕུར་ཕན་གྱི་ཉིན་དཔལ་ས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 ཉིན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དོན་ལེགས་གྲུབ་རྒྱུ་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 ཆགས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ནས་ད་བར་མི་ལོ་ ༡༤
 ཐོག་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ནས་བཅུ་གཉིས་
 བའི་མིའི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་ས་གནས་གཞིས་
 ཆགས་ཀྱི་འཛིན་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་མི་མང་གི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 ས་གནས་ཁོ་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ལ་འགན་འཁུར་ལན་འདེབས་ཁྱུ་དགོས་དང་།
 ས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་མང་ཆོགས་ལ་འགན་འཁུར་ལན་འདེབས་ཁྱུ་
 དགོས། ས་གནས་འཕུས་མི་ཆོགས་འདུ་ནས་ས་གནས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་
 སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
 ཐང་ཉམས་ཞིབ་ལོ་བསྐྱུང་དང་བཀའ་འཁུར་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་
 ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ཕྱི་ཟླ་ ༡༧ ནང་ཁོ་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཐང་གཉིས་རེ་
 སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 ཞིག་ཕྱག་བསྐྱུར་གནང་བུའི་ལོ་འཁུར་འོན་ཀྱང་ ༢༠༠༩།༩།༡ ཉིན་ས་
 འཕུས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་
 ནང་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་དབང་གཞིར་བཟུང་
 ས་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐུ་ཐ་ལ་ས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་

༥ སྤྱི་གཤམ་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྒྲིམ་གཞི།

༡། ས་གནས་གཞིས་ལས་ཁང་།

གཞིས་ལས་ཁང་ནང་གཞུང་བསྐྱོས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་། ས་གནས་རང་གི་ལས་བྱེད་ཁོངས་སུ་འགོ་འཛིན་ལས་རོགས་སྐྱོང་ལས་བྱེད་ཁོངས་དང་། ཕྱི་ལ་དངུལ་གཉེར། འབྲེལ་མཐུད་ལས་བྱེད་གཅིག་འཛིན་ཆས་དངོས་རིགས་དང་བཟའ་རིགས་ཉོ་གཏོང་བདག་གཉེར་ལས་བྱེད་གཅིག་ཡིག་གད་སྒྲ་གར་བ་གཅིག་ཀྱི་ཀྱོང་དང་འཛིན་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་གཅིག་སྐྱོང་སྐྱོང་གར་བ་གཅིག་བཅས་ཁྲིམ་ལས་བྱེད་གངས་ ༡ ཡོད། གཞིས་ལས་ཁང་གི་ལས་འགན་ནི་བཅོན་ཕྱི་ལ་གཞུང་ནས་གཏན་འབེབས་བཀའ་ཕྲེངས་བྱུང་བའི་གཞུང་འབྲེལ་མཛད་འཆར་ཁག་གཞུང་གི་བཀོད་ཁྲུབ་ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་ལག་བསྟར་བྱ་དགོས་པ་དང་། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དེབ་སྐྱེལ་ཅུ་བཅའ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྐབས་བཞི་པའི་ས་འཕུས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ས་ཁང་དང་མི་མང་སྤྱི་གཞི། སྐབས་མགོན་བདག་གི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་སྐྱོད་དཔྱད་བྱེད་འོག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་རིམ་བྱོན་གྱི་གྲོས་ཆོད་རིགས་བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དག་ལ་ཅུ་འཛིན་གྱིས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་དོན་ཐད་སྒྲུངས་འཛིན་ལག་བསྟར་བྱ་དགོས་ཐམས་ཅད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ནས་འགན་འཛིན་བྱུང་ཆེད་སྒྲུངས་འཛིན་འོག་ས་གནས་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་འགན་འཁུར་བྱ་དགོས་དང་། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་སྟོན་ཕྱི་ལ་བཟོ་འགོད་ཀྱིས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་བཀའ་

འཁྲོལ་འཆར་འབྲུལ་ཁྱེད་གོས། དེ་བཞིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ནས་ས་
གནས་གོས་ཚོགས་ཐོག་འགན་འཁུར་ལེན་དགོས།

༡། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་ནམ་ཚོགས་
གཙོ་འཛིན་ Chairman/President མཆོན་གནས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ལགོ་བོ་
མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོས་འགན་བཞེས་བཀའ་
དྲིན་བསྐྱེད་སྤྲུལ་ཡིན། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་
ཁོངས་སུ། གཙོ་འཛིན་དང་། ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་འགན་འཛིན་
དྲུང་ཆེ་གཅིག་ལྗོངས། འགོ་འཛིན་ལས་རྒྱུ་སྤྲུལ་སྤྱད་དང་བཅས་
གསུམ་ནི་གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ་ལམ་ནས་སྤྱོད་འབྲེད་ཚོགས་མི་གསུམ་
Three Founding Memders དང་། གཙོ་འཛིན་ནས་ཐད་བསྐྱོས་
ཚོགས་མི་གཉིས་ Two nominated Members གཞིས་མི་མང་
ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འཕེན་ལམ་ནས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ཚོགས་མི་
བཞི་ Four Elected Members བཅས་ཁྲོན་ཚོགས་མི་གྲངས་ ༧
ཡིད། གཞིས་ཆགས་ཚུགས་པ་ནས་ད་བར་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་སམ་
འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བརྒྱ་གསུམ་བར་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ད་
ལྟོ་ཆར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ ༡༩ པས་ལས་ཁུར་བྱེད་
བཞིན་ཡོད།

འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ནི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
ལོ་འཁོར་རྩིན་ཅིས་འཆར་འབྲུལ་སྐོར་བཀའ་བསྐྱེད་ཆོད་དཔག་གིས་
མོས་མཐུན་གཏན་འབེབས་ཇི་བྱུང་ས་གནས་གོས་ཚོགས་སུ་བཀའ་
འཁྲོལ་ཆེད་རྒྱུ་གཉེར་གནང་རྒྱ་དང་། དེ་མིན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་

གནད་དོན་གལ་གནད་ཆེ་རིགས་ནས་བྱུང་སྐབས་དེ་སྐོར་འགན་འཛིན་
 ལྷན་ཚོགས་ནས་བཀའ་བསྐྱར་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱ་དང་། འགན་ལྷན་
 ནས་གོས་ཚོད་ཇི་གནང་ལག་བསྐྱར་ཆེད་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་
 ཁང་ཐོག་འགན་འཁུལ་གནང་རྒྱ། ས་གནས་གོས་ཚོགས་ཐོག་འཛིན་སྐྱོང་
 དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཅིའི་གནད་དོན་སྐོར་ལན་འདེབས་ཞུ་རྒྱུའི་འགན་
 འཁུར་བཞེས་རྒྱ་བཅས་ཡིན།

༡། ས་གནས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་འདུ།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཤམ་འཛུགས་འདི་ནི་
 ༡༩༩༥།༩།༡ ཉིན་གསར་འཛུགས་བྱས། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ནང་
 ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་གཞིན། ཚོགས་མི་དགུ་མ་གངས་ ༥
 བཅས་ཁྲོན་བསྐོས་ས་འཐུས་གངས་ ༩ ཡོད། ས་གནས་གོས་ཚོགས་
 ཚུགས་ཡུལ་ཚོགས་ཁང་ཆེ་ཆུང་རན་འཆམ་ཞིག་དགོས་གལ་སྟེན་ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༠༩ ལོར་གཙོ་བོད་པལ་ས་སྐྱེལ་མ་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་ཁང་
 ནས་རིགས་སྐྱོར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཡོད། དེས་མ་ཐུང་བའི་ཨར་གྲོན་
 ཁ་སྟོན་ནང་སྤྱོད་ལས་ཁུངས་བརྒྱད་ཨ་རི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུ་དང་། དེ་
 ཐོག་ནི་མ་མེ་གོགས་དང་ཆར་པ་རྒྱ་གོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་ལན་ཤིང་
 གནས་བཞུགས་ས་སྐྱེལ་སྐྱེལ་མ་ཕོས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་ལགས་དང་། རྩ་ཇ་
 དུར་དཔལ་ས་སྐྱེལ་ཚོས་སྐྱར་དང་། རྩ་ཇ་དུར་ས་སྐྱེལ་མཐོ་སྐྱོབ་བཅས་
 ནས་ཞལ་འདེབས་མཐུན་སྐྱོར་གནང་ཡོད། ས་གནས་གོས་ཚོགས་ཀྱི་
 ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་ལས་དོན་ལགས་གྲུབ་རྗེས་ ༢༠༠༩།༩།༢
 ཉིན་བཅོན་བྱོལ་ནང་བོད་མང་གཙོ་དབྱ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༩༥ འཁོར་
 བའི་དུས་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་དཔལ་ས་སྐྱེལ་བདག་ཡུམ་བཀྲ་

ཞེས་ལྟ་སྤྱི་མཆོག་ནས་སྤོད་བྱེད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་སྡོད། གཞིས་
 ཆགས་སྤྱི་ས་འབྲུས་ཀྱི་སྤྱི་འཇུགས་ཚུགས་ནས་ད་བར་མི་ལོ་ ༡༤
 ཐོག་སྤོབས་ཡོད་ནའང་ས་འབྲུས་སྤྱི་འཇུགས་ངོས་ནས་བཅན་བྱོལ་
 བོད་མིའི་བཅའ་བྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་ས་གནས་གཞིས་
 ཆགས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ནས་ས་གནས་མི་མང་གི་སྤྱི་ཚབ་ས་འབྲུས་སམ་
 ས་གནས་གོས་ཆོགས་ལ་འགན་འཁུར་ལན་འདེབས་ཞུ་དགོས་དང་།
 ས་འབྲུས་ནས་ས་གནས་མང་ཆོགས་ལ་འགན་འཁུར་ལན་འདེབས་ཞུ་
 དགོས། ས་གནས་འབྲུས་མི་ཆོགས་འདུ་ནས་ས་གནས་ཀྱི་ལོ་འཁོར་
 རྩིན་ཅིས་ཐད་སྤངས་འཛིན་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་རྒྱ། ས་གནས་འཛིན་
 སྐྱོང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་དོན་དང་ཅིས་ཁྲ་དེ་བཞིན་རྩིན་ཅིས་བཅས་ཀྱི་
 ཐད་ཉམས་ཞིབ་ལོ་བསྟངས་དང་བཀའ་འཁྲོལ་སྤངས་འཛིན་གནང་སྤྱད་
 ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་ཕྱི་ཟླ་ ༩༡༧ ནང་གོས་ཆོགས་ཐོངས་གཉིས་རེ་
 སྤྱི་ཆགས་སྤྱི་འཆོགས་རྒྱ་བཅས་ལོ་རྒྱུན་གང་འཆོམ་རིང་ཆ་ཆང་བ་
 ཞིག་ཕྱག་བསྟར་གནང་བྱུང་མི་འདུག འོན་ཀྱང་ ༢༠༠༩།༩།༡ ཉིན་ས་
 འབྲུས་སྐབས་བཞི་པའི་ལས་ཡུན་འགོ་བཙུགས་རྗེས་སྤྱི་བཅའ་བྲིམས་
 ནང་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ས་འབྲུས་ཀྱི་འགན་དབང་གཞིར་བཟུང་
 ས་འབྲུས་ཀྱི་གོང་བརྗོད་ལས་དོན་ཆ་ཆང་བ་ཕྱག་བསྟར་ཞུ་ཐུས་རེད།

༥ རང་བྱུང་འབྲུང་བ་དང་མིའི་བྱེད་ལས་ལས་བྱུང་བའི་གནད་
 འཆེ།

༡། ས་ཞིང་ཆུས་ཁྲིར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩།༩།༩ དང་ཆོས་ ༩༡༥ གསུམ་ལ་བསྟུན་མར་ཆར་ཞོད་

གྲགས་ཆེན་བབས་པ་དང་ས་ཤོན་གྱི་ཕུ་རུ་ཡོད་པའི་རི་རྒྱ་ཀའི་ཆུ་མཛོད་
 Dam མོད་པ་མཉམ་འཁེལ་གྱིས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་འཁྲིམ་སྤྱི་ཡོད་
 པའི་གཙང་གཞུང་ནང་ཆུ་ལོག་རྒྱས་ཏེ་ཡུལ་མི་དང་བོད་མི་བཅས་ཀྱི་
 ས་ཁིང་བསྐྱེམས་སྤྱི་ག་གྲངས་ ༥༥ ཙམ་ཆུ་ལོག་གིས་འབྲེར་ནས་རྩ་
 མེད་སོང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གཞིས་མི་སྡེ་ཆོན་གསུམ་གྱི་ཁིང་ས་སྤྱི་
 ག་གྲངས་ ༡༥ ཡང་ཆུ་ལོག་གིས་འབྲེར་ནས་ཁིང་ཁ་རྩོམ་བྱའི་གཙང་
 གཞུང་དུ་གྱུར། དེ་སྐབས་དོ་ཕོགས་གོད་ཆགས་བྱུང་བའི་གཞིས་མི་
 ཆོར་ནང་སྤེལ་ནས་གུན་གསལ་རྩོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསལ་གྲོ་ཆག་དང་།
 ལྷུ་མ། རོགས་དངུལ་ཕན་བྱ་བཅས་གནང་སོན་བྱུང་ཡོད་འདུག

༣། ས་ཁིང་གཞན་ཤོར།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་ཆ་ནམས་ཉོས་ཡུལ་ས་བདག Dhan Singh ནས་
 དེ་སྡོན་གྱིང་ནགས་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ས་གང་འཆམ་ཞིག་བདག་བཟུང་
 བྱས་ནས་ལོ་རྒྱུན་མང་འཆམ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ས་ཆ་དེ་དག་ཆེད་
 Dhan Singh དང་། ས་གནས་གྱིང་ནགས་ལས་ཁྲུངས་གཉིས་ཀྱི་
 དབར་སེམ་ལ་མངའ་སྡེའི་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཁང་ High Court དུ་
 ཁ་མཆུ་ཐུག་ཡོད་འདུག ༡༩༧༤ ལོར་བོད་པས་ས་བདག Dhan
 Singh གི་ལག་ནས་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཉོས་རྗེས་ Dhan Singh
 ནས་གྱིང་ནགས་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་ས་ཆ་དེ་དག་ཀྱང་བོད་པར་རྩིས་སྤྲོད་
 བྱས་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ས་བདག་ Dhan Singh ནས་ས་ཆའི་
 རྫོར་སེམ་ལ་ཆེས་མཐོའི་བྲིམས་ཁང་དུ་དེ་ལྟར་ཁ་མཆུ་ཐུག་ཡོད་རྫོར་
 དེ་བོད་པ་ཆོར་བརྗོད་མེད་སྐབས། ཕྱིས་སུ་བྲིམས་ཁང་ནས་ Dhan
 Singh ཡམ་པའི་བྲིམས་ཐག་བཅད་ཁྲ་ཐོན་པའི་རྗེས་སུ་མ་གཏོགས་

པོད་པ་ཆོས་དེ་སྐོར་གཤམ་ཏྲིགས་བྱང་མེད། སེམ་ལ་བྲིམས་ཁང་གི་
 བཅད་བྲ་དེ་བཞིན་ས་གནས་གིང་ནགས་ལས་ཁྲུངས་བརྒྱད་འདི་གའི་
 འགོ་འཛིན་བྱུང་པ་དག་དབང་ནས་ཀྱུ་ལ་ལགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྱོར་
 ཡོད། དེ་སྐབས་གཞིས་ཆགས་ངོས་ནས་དེ་སྐོར་བཟང་ཞན་མ་ཆོད་བར་
 ཁ་མཆུ་ཀྱག་ཀྱའི་བསམ་སྒྲུབ་ཞིག་འཁོར་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གནང་མ་
 ཐུབ་པར་མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༤།༢༢ ཉིན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གཞིས་
 མི་སྡེ་ཆོན་གསུམ་གྱི་ས་ཁོང་སྤྱི་ག་གྲངས་ ༤༧ གིང་ནགས་ལས་ཁྲུངས་
 སུ་ཉིན་གཅིག་ལ་གོར་ཏེ་གྲོང་གྲུང་ཆོན་པོ་བྱང་ཡོད། ད་ལྟའི་འགོ་
 འཛིན་ལས་ཐོགས་པ་ས་གནས་ཀྱི་ལས་ཀར་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ག་གས་
 ཐོགས་པའི་གཞིས་མི་མང་ཆོགས་ངོས་ནས་རེ་སྤྱི་བྱང་དོན་ལྟར། ས་
 གནས་འགོ་འཛིན་ནས་འགོ་འཛིན་གོང་མའི་སྐབས་གཞིས་མི་སྡེ་ཆོན་
 གསུམ་གྱི་ཁོང་ས་སྤྱི་ག་གྲངས་ ༤༧ ས་གནས་གིང་ནགས་ལས་ཁྲུངས་
 སུ་གོར་བའི་གནས་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་སྟན་སེང་དང་འབྲེལ་གོད་ཆགས་བྱང་
 བའི་གཞིས་མི་ཆོར་རོགས་སྐྱོར་ཡོང་བ་ཞེས་ནང་སྤྱི་བཀའ་སྒྲོན་སྒོ་
 བཟང་ཉི་མ་མཆོག་དང་། དེའི་རྒྱུ་དང་ལྟའི་བཀའ་སྒྲོན་བཅས་གདོང་རིན་
 པོ་ཆེ་མཆོག་ བྱང་ཆེ་ཆེ་རིང་དོན་འབྱུང་བཅས་ཀྱི་མཆོན་ཐོག་རོགས་
 སྤྱི་ག་སྟན་འབྲེལ་སྤྱི་ག་རྒྱུ་ལོད་ཀྱང་། མཐར་དེ་སྐོར་བཀའ་
 བཞིས་མ་ཐོབ་པས་ས་གནས་ནས་ཁྱེད་ཐབས་གང་ཡང་མ་རྟོད་པར་གྱུད་
 ཆགས་ཆེ་གྱུར་གྱི་གནས་སྤངས་དེ་སྤྱི་ག་ལོད།

༡༩ ཁྲུང་ཁོངས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ཁག

༡། གདན་ས་ཆོས་སྒར།

ས་སྐྱ་བྱུང་བསྟན་ནམ་རྒྱལ་སྤྱི་ཅི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉི་འཁྲིས་གྱུར་གྱུ་ལུ་
 ལ་གྲོང་གསེབ་ནང་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣།༣།༡༥ ཉིན་གཟའ་
 སྐར་འཕྲོད་སྤྱིར་དགེ་འཛོམས་ཉིན་བཅེ་ཆེན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
 དཔལ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མགོན་ལགོང་མ་བདག་ཁྱིམ་པོ་ཆེ་
 མཆོག་དབྱ་བཞུགས་ཐོག་ཆོག་གྲུ་རྒྱུས་འཛོམས་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་
 བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟོན་གནས་མ་དགོན་བཤད་གྲུ་འདི་ཉིད་བཞེངས་གནས་སྤྱི་ས་
 ཆོག་བྱིན་རྒྱབས་རྒྱུས་པར་མཛད་རྗེས་རིམ་པས་བཤད་གྲུའི་གྲུ་ཤག་
 རྒྱུས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱི་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་
 འགོ་རྒྱལ་ས་ཡོད། དེ་བཞིན་དེ་སྐབས་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་སྐར་རང་གི་
 དགེ་འདུན་པ་བཙུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་སྤྱི་མེད་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་བསྐྱབས་ནས་
 གསར་བཞེངས་ཞུས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། མ་དགོན་གསར་བཞེངས་ཀྱི་
 ཡུལ་ལས་བྱུགས་འགན་གཙོ་བོ་དེ་སྐབས་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོས་སྐར་དབྱ་
 འཛོན་ཕྱི་དབང་སྤྱི་སྐྱུ་མཆོག་ནས་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་
 མ་དགོན་བཤད་གྲུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཉིན་དང་བཞེན་པ་བཅས་ལེགས་
 པར་གྲུབ་ཐོག་སྐྱབས་མགོན་ལགོང་མ་བདག་ཁྱིམ་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་།
 བསྟན་པའི་དཔལ་མགོན་བཙུན་ཁྱིམ་པོ་ཆེ་མཆོག་སྤྱི་མེད་མཁན་
 པོ་མཆོག་བཅས་རྒྱུས་པ་གསུམ་གྱིས་དབྱས་ས་པོར་ཆར་གསུམ་སྤྱི་སྤྱི་
 ཆོག་གྲུ་རྒྱུས་འཛོམས་གྱིས་རབ་གནས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོག་ལེགས་པར་
 གྲུབ་པ་དང་བསྟན་འཁོན་རིགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་འཇམ་མགོན་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོན་གདུང་ཁྱིམ་པོ་ཆེ་བཙུན་ཞེ་གཙུག་པ་སྐྱབས་རྗེ་
 ལགོང་མ་ཁྱིམ་པོ་ཆེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ ༡༩༥༡།༤།༣ ཉིན་
 གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྤྱིར་དགེ་འཛོམས་ཉིན་དབྱ་འཕྲེད་བསྐྱབས་ཡོད།

དེ་རྗེས་འཇམ་མིང་གི་བདེའི་དེད་དཔོན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་
སྤྱི་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༣།༤།༡༤ ཉིན་འདི་ག་གཞིས་
ཆགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་སྤྱི་བས་མ་དགོན་བཤད་
གྲུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སྤྱི་བ་གཟིམ་ཆུང་ནང་དུས་ཡུན་བདུན་
ཕྱག་གཅིག་རིང་བཞུགས་འཇགས་མཛད་དེ་མ་དགོན་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོ་
དང་གཞིས་མི་མང་ཆོགས་ལ་གསུང་ཆོས་བཀའ་སློབ་གསུང་གི་བདུད་
ཅི་གྲ་ནོམ་པ་བསྐྱེད་ཏེ་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་
སྐལ་བཟང་བྱིན་རྒྱལ་བ་ཐབས་ཐབས་མེས་ཡོངས་སུ་སྤྱི་བ་པར་མཛད་ཡོད། མ་
དགོན་འདི་ཉིད་བཞེངས་བསྐྱེད་བྱེད་སྤྱི་བས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་
ལ་གོང་མ་བདག་གི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་སྤྱི་གས་ནས་ནར་གཏོང་གནང་ཡོད།

མ་དགོན་འདིར་ཐོག་མའི་ཆར་སློབ་གཉེར་བ་དག་འདུན་པ་
གྲངས་ ༤༠ སྐོར་ཞིག་ཡོད་མོད། དེར་གི་ཆར་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་
ཀྱི་དག་འདུན་པ་གྲངས་ ༤༥ ཡོད། དེ་ཁོངས་ནས་དག་འདུན་པ་
གྲངས་ ༣༠ ཙམ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མི་ཡིན་འདུག བཤད་
གྲུ་འདི་ཉིད་ནས་ད་བར་དག་བཤེས་དཀའ་བཅུ་བ་ཐོན་མཁན་མི་གྲངས་
༤༤ དང་། དག་བཤེས་སློབ་དཔོན་ཐོན་མཁན་མི་གྲངས་ ༣༧ བཅས་
ཁྱིན་བཤད་གྲུ་འདི་ཉིད་ནས་ད་བར་གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་མཐར་མོན་
བྱུང་བའི་དག་བཤེས་གྲངས་ ༡༣༥ ཡོད།

༣། རུ་མ་འཐག་བཟོ་གྲུ

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་རུ་མ་འཐག་བཟོ་གྲུ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༤༧ ལོར་གསར་
འཛུགས་བྱས། ཐོག་མའི་སྤྱི་བས་དེ་སྤྱི་བས་བདག་རྫིང་པའི་ནས་འབྲུ་
འཇོག་ཡུལ་ཁང་ཁྲུང་ས་རྫིང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཆུགས་ཡོད། དེ་

རྗེས་ ༡༧༥༡ ལོར་དེ་སྐབས་བཟོ་ལས་ཚོགས་པའི་རོགས་སྐྱོར་ཐོག་
ནས་རུམ་གདན་འཐག་ཡུལ་ཁང་པ་དཀྱུས་ཞིང་ལ་ཕི་ཏེ་ ༥༥་༣༥ ཅན་
ཞིག་དང་ལས་ཁུངས་ཚུང་དུ་ཞིག་བཅས་གསར་རྒྱག་བྱས་ཡོད། རུམ་
འཐག་བཟོ་བྲ་གསར་དུ་ཚུགས་དུས་རུམ་དགེ་གཉིས་དང་རུམ་འཐག་
པ་མི་དུག་བདུན་ཞིག་ལས་མེད། དེ་རྗེས་རིམ་པས་གཞིས་མི་གཞོན་
སྐྱེས་གང་འཆམ་ཞིག་ལ་རུམ་གདན་སྐྱོང་བདར་སྤྲད་དེ་ལས་མི་མང་དུ་
སོང་སྟེ། དེང་གི་ཆར་བཟོ་བྲའི་ཁོངས་སུ་བཟོ་བྲའི་འགན་འཛིན་དང་།
རུམ་དགེ་གཉིས། ཤོག་དཔེ་འབྲི་མི་གཅིག་རུམ་འཐག་པ་བོད་མི་ ༣༥
དང་ཡུལ་མིའི་བྱ་མོ་ ༡༠ བཅས་ཁྱོན་རུམ་འཐག་པ་གྲངས་ ༣༥ རུམ་
གདན་རིམ་རྒྱག་པ་གྲངས་ ༥ སྤྱན་དོག་སྐྱེལ་མི་ ༡ བཅས་ད་ལྟའི་ཆར་
ལས་བྱེད་དང་ལས་མི་བཅས་ཁྱོན་བཅོ་མས་མི་གྲངས་ ༤༦ ཡོད། རུམ་
གདན་འཛོང་ཡུལ་ཁྲི་ལི་དྲི་མ་ལ་ཡ་གདན་ཚོང་ཁང་དང་། ས་རན་སིར་
ཡོད་པའི་ས་སྐྱའི་ཁྲ་མ་གཤམ་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ཀྱི་གདན་འཛོང་
ཁང་སོགས་ཡིན། དེ་བཞིན་འདི་ག་ས་ཁུལ་ནས་ཀྱང་རུམ་གདན་བཀའ་
མངགས་གནང་མཁན་ད་བར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོང་དང་ཡོང་མུས་ཡོད་
པས་བཟོ་བྲའི་ལོ་རྒྱུས་ད་བར་རུམ་གདན་མངགས་མི་མ་རག་པའི་
དཀའ་ངལ་བྱུང་སྟེང་མེད། སྤེལ་ ༡༩༩༣ ལོར་འཇར་མན་རོགས་
ཚོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་འོག་བཟོ་བྲའི་ཆེད་རུམ་གདན་དང་སྤྱན་དོག་
འཛིན་ཡུལ་ཁང་ཁུངས་ཆེ་ལེགས་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་མདུན་སྔོགས་སུ་
ཕྱགས་ཁའི་རུ་བསྐྱོར་བཅས་ཡོད་པ་ཞིག་གསར་རྒྱག་བྱས་ཡོད། བཟོ་
བྲའི་འགན་འཛིན་བྱུང་རིམ་ནི། སྤྱན་གྲགས་ལོ་གཅིག་ལ་བསྟན། བར་
འཛོལ་ཆེན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་ལོ་གསུམ་ལ་བསྟན། སྤུ་རུབ་ན་དབང་ལོ་བཅུ་
གཉིས་ལ་བསྟན། བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་ལོ་གཅིག་ལ་བསྟན། རྒྱལ་བྲིམས་

ཀྱི་མཆོ་ལོ་ནི་བྱ་ཅ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད། ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་
མཆོ་ལགས་ཀྱིས་ནི་ཆར་ ༡༠༠༥།༧༡༩༠ ཉིན་ཅ་དགོངས་ཁྱུས་འཁྲོལ་
སོང་བའི་རྗེས་སུ་ད་ལྟ་འགན་འཛིན་གསར་པ་བསྐྱོད་གཞག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན།

༩། བྱ་བཅོལ་ཁང་།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱ་བཅོལ་ཁང་ནི་ ༡༩༥༠ ལོ་ནང་དེ་སྐབས་ཕྱི་ལོ་བཟོ་
ལས་ཆོགས་པའི་རོགས་སྐྱོར་ཐོག་ནས་ཚུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་
བཟོ་ལས་ཆོགས་པ་སྒྲོ་མ་བརྒྱབ་པར་བཟོ་ལས་ཆོགས་པའི་གཟིགས་
རྟོགས་རོགས་སྐྱོར་འཛིན་སྐྱོང་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ནང་བཟོ་ལས་
ཆོགས་པ་སྒྲོ་བརྒྱབ་རྗེས་ལོ་རྒྱུན་འགའ་ཤས་རིང་གཞིས་ཆགས་རང་གི་
མཐུན་སྐྱོར་འགན་འཁུར་ལྟ་སྐྱོང་འོག་འཛིན་སྐྱོང་བྱས། བར་ལམ་ཞིག་
ནས་བྱ་བཅོལ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་སྐྱོད་རོགས་ཆོགས་ནས་མཐུན་སྐྱོར་
རོགས་རམ་འོག་གནང་འགོ་ཚུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་ད་
བར་རོགས་ཆོགས་ཀྱི་མཐུན་སྐྱོར་རོགས་སྐྱོར་ཐོག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་
བཞིན་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནང་རོགས་ཆོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་འོག་བྱ་
བཅོལ་ཁང་གི་ཆེད་ཁང་པ་གསར་པ་ཞིག་འཛུགས་སྐྱོན་བྱས་ཡོད།
དེང་གི་ཆར་ཅ་བ་གཞིས་ཆགས་ནང་བྱ་ལྷག་རང་ལོ་ ༩ མན་གྱི་བྱ་
ལྷག་གངས་ ༩༥ ཡོད་ནའང་། བྱ་བཅོལ་ཁང་ནང་དངོས་སུ་བཅོལ་
མཁན་བྱ་ལྷག་གངས་བརྒྱ་ཡས་མས་ཤིག་ཡོད་པར་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་
མ་མ་གཅིག་ཡོད།

༡༩ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་གཞི་ཁག

༡། ཞིང་ག་ཤག་དང་ནས་འཐག་ལས་གཞི།

གཞིས་ནང་གི་དང་གཤག་དང་ནས་འཐག་ལས་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལོར་ཚུགས་ཡོད་པ་དང་། ལས་གཞི་འདི་བཞིན་སེམ་ལར་
 ཡོད་པའི་ Chief Inspector of Factories ཞེས་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་
 ལག་ཁྱེར་ Licence ཐོག་ཚུགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གི་དང་གཤག་ལས་
 གཞིའི་ཆེད་མངའ་སྡེའི་གིང་ནགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལག་འཁྲེར་མེད་ན་
 ལས་མི་ཚོག་པའི་སྐོར་བར་ལམ་ཞིག་འབྲེལ་ཡོད་གིང་ནགས་ལས་
 ཁུངས་ཀྱི་མི་སྡེའི་ཐོག་ནས་བཀའ་འཁྲོར་རྗེས་ས་གནས་གཞིས་ཆགས་
 ལས་ཁང་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་ཐོབ་ཐབས་སུ་བར་ལམ་ཐབས་ཤེས་རིམ་
 པར་ཁྱས་ཡོད་ཀྱང་ད་བར་འབད་པ་དོན་འཁྲོལ་བྱུང་པ་བྱུང་མེད་པས་
 དེ་ཐད་འབད་བཅོན་སུ་མཐུད་ཁྱེད་བཞིན་ཡོད། གིང་ནགས་ལས་ཁུངས་
 ནས་ལག་འཁྲེར་བཀའ་འཁྲོལ་མ་ཐོབ་པར་གིང་གཤག་རྒྱུའི་ལས་དོན་
 མཆོམས་འཛོག་བྱས་ཏེ་ནས་འཐག་དང་འབྲས་སོག་གསལ་རྒྱ་བཅས་
 ཀྱི་ལས་དོན་ལག་བསྐྱར་འགྲོ་སྐྱུས་ཡིན། ལས་གཞི་འདི་ནི་ད་ལྟའི་ཆར་
 ཡུལ་མི་རྒྱ་ཁར་བ་ཞིག་ལ་བོགས་གཏོང་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རེའི་
 ཆར་བོགས་མའི་སྒོག་ཆ་སྒོར་ ༡༣༠༠༠།༠༠ ཡིན།

༣༡ སློབ་ཕྲུག་ཉལ་ཁང་།

གཞིས་ཁོངས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ལོགས་བོད་མིའི་བྱ་ཕྲུག་ཉར་འཇུག་སྡེ་
 གཞིས་ནང་སློབ་ཕྲུག་ཉལ་ཁང་ཞིག་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད། སློབ་ཕྲུག་
 ཉལ་ཁང་ལས་གཞི་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤།༡༡༡༥ ཉིན་གསར་དུ་འགོ་
 འཇུགས་བྱས། ༢༠༠༤།༡༡༡༥ ནས་ ༢༠༠༦།༤།༡༤ བར་སློབ་ཕྲུག་
 ཆོའི་ཉལ་ཁང་འཕུལ་སེལ་ཁང་ཁུངས་རྒྱུ་དང་པ་ཞིག་ནང་འཇུག་དགོས་
 བྱུང་ཡོད། ༢༠༠༥ ནང་དབྱེན་ཡུལ་བོད་ཀྱི་དགེ་ཅའི་རོགས་རམ་ཐོག་

ནས་སློབ་ཕྱག་ཉལ་ཁང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་འོས་འཛམ་ཞིག་གསར་རྒྱག་
 བྱས་ཡོད་པའི་ནང་བྱ་གངས་ ༡༤ དང་བྱ་མོ་གངས་ ༡༤ ཡོང་བའི་
 ཉལ་ཁང་དང་། ཆོགས་ཁང་། ཐབ་ཆང་། ཟ་འབྲུ་འཛོག་ཡུལ་གཉིས་
 ཆང་། བྱས་ཁང་གསར་སྤྱོད། བ་ཚབ་མ་ཚབ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཤག་
 བཅས་ཡོད་པའི་སློབ་ཕྱག་ཉལ་ཁང་བཀོད་དབྱིབས་སྤྱས་ཁ་དང་ཆེ་ཆུང་
 རན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་གསར་རྒྱག་བྱས། ཉལ་ཁང་འདི་ ༡༠༠༥།༤།༡༧
 གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྤྱིར་དགེ་འཛོམས་ཉིན་དཔལ་ས་སྤྱིའི་འཁོན་གདུང་
 སྤྱི་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་སློབ་འབྲེད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས། སློབ་
 ཕྱག་ཉལ་ཁང་གསར་རྒྱག་སྤྱོད་དབྱིན་ཡུལ་པོད་ཀྱི་དག་ཅ་ནས་རོགས་
 རམ་དངུལ་སྒོར་ ༡༥,༢༡,༥༥༤༡༠༠ གནང་སོན་བྱུང་ཡོད། སློབ་ཕྱག་
 ཉལ་ཁང་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་རྗེས་ཐོག་མའི་ཆར་སློབ་ཕྱག་གངས་ ༡༥
 ཡོད་པ་ནས་ད་ལྟའི་སློབ་ཕྱག་གངས་ ༤༡ ཡོད། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སློབ་
 གྲུའི་ནང་བར་ལམ་ཞིག་ནས་སློབ་ཕྱག་གི་གངས་འཕོར་ཉུང་རྒྱུན་གྱིས་
 སློབ་གྲྭ་སློབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིན་ཁའི་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་
 ཆང་མར་སེམས་འཚབ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བཞིན་ཡོད་མོད། སྤྱིས་སྤྱི་སློབ་ཕྱག་
 གི་ཉལ་ཁང་གི་ལས་གཞི་གསར་བསྐྱུན་བྱས་རྗེས་ས་གནས་ནས་སློབ་གྲྭ་
 སློབ་ཕྱོགས་དགོས་ཀྱི་ཉིན་ཁའི་གནས་སྤངས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཐབས་སྤྱི་བཅས་
 ཆེན་པོ་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདི་ག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཉི་
 འདབས་སྤྱི་གནས་འཁོད་པོད་མི་དང་ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་པོད་མི་བྱིམ་ཆང་རི་
 སྤོང་ཅིག་ལ་རང་གི་བྱ་ཕྱག་འཛོག་ཡུལ་ཉལ་ཁང་གི་མཐུན་རྒྱུན་ཡོད་
 པའི་སློབ་གྲྭ་སྤྱོད་བའི་ཞིག་ཡོད་པ་འདིས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཤིང་ཕྱ་འདེབས་འཇུགས་ལས་གཞི་འདི་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ནས་ལོ་
གསུམ་གྱི་ནང་ད་ལྟའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དོན་ཁང་དབང་རྒྱལ་སྐབས་
ལག་བསྟར་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩།༩།༡༡ འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་
འཛོམས་ཉིན་ལྷ་སྐབས་མགོན་ལགོང་མ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་
སྒོ་འབྲེད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་སྟེ་ལོ་དེ་ལས་གཞི་འདི་ནི་རོགས་ཆོགས་
ཀྱིས་རོགས་རམ་ཐོག་ནས་གསར་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་གཞི་
འདི་ལག་བསྟར་བྱ་བར་རོགས་ཆོགས་ནས་ཉིན་སྟོར་ ༡༩,༧༩,༩༩༥།༠༠
གནང་སོན་བྱུང་བའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༧ ཡུལ་སྤོང་པོ་འདེབས་འཇུགས།

ཤིང་འཇུགས་ས་ཁུལ་དང་པོ་གཞིས་སྒར་གྱི་ཉི་འཁྲིས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། དེའི་ནང་ཡུལ་སྤོང་རིགས་འདྲ་མིན་བཞི་ཡོད་པའི་ཡུལ་
སྤོང་གངས་ ༦༠༥ གསར་འཇུགས་བྱས་ཡོད་པ་ཚང་མ་མགོ་
ཐོན་ལམ་སྤོང་བྱུང་ཡོད། ལོ་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོ་ནས་བཟུང་ཡུལ་
འབྲས་བཙོང་འགོ་ཚུགས་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་ཐོན་འབབ་ཉུང་བས་
རིན་འབབ་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡུལ་སྤོང་རྣམས་རིམ་
པས་འཆར་ལོངས་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་ཡུལ་འབྲས་ཀྱི་ཐོན་
འབབ་ཀྱང་ལོ་རེ་བཞིན་རྗེ་བཟང་དུ་འགོ་རྒྱུའི་ཆོད་དཔག་བྱེད་
བཞིན་ཡོད།

ཁ ཤིང་ཕྱ་གཞན་འདེབས་འཇུགས།

ཤིང་འཇུགས་ས་ཁུལ་གཉིས་པ་གཞིས་སྒར་ནས་རྒྱུ་ཁང་ཁད་མི་
ཀྱར་ ༥༠༠ ཙམ་གྱི་སར་ཡོད། ཤིང་འཇུགས་ས་ཁུལ་གཉིས་

པ་དེའི་ནང་ Popular ཞེས་པའི་ཤིང་སྤྱོད་གྲངས་ ༡༠,༠༠༠
 དང་། Eucalyptus ཞེས་པའི་ཤིང་སྤྱོད་གྲངས་ ༣,༥༠༠༠
 བཏབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་མཐའ་བསྐྱར་དུ་ Teak ཞེས་པའི་ཤིང་
 སྤྱོད་གྲངས་ ༡༥༠ དང་། ཤིང་འབྲས་ལི་ཅིའི་ཤིང་སྤྱོད་གྲངས་
 ༡༥༥ བཅས་འདེབས་འཛུགས་བྱས་ཡོད། ས་ཁྲལ་གཉིས་པའི་
 ཤིང་སྤྱོད་ནམས་ནས་ཡོང་འབབ་ཡོང་རྒྱར་ད་དུང་དུས་ཡུན་ལོ་
 བདུན་བརྒྱད་འགོར་ངེས་རེད། ཤིང་སྤྱོད་ནམས་ལ་ལྟ་སྤྱོད་
 བྱེད་མི་ས་ཁྲལ་རེའི་ནང་ལས་མི་གཉིས་རེ་བསྟོ་འཛོག་བྱས་
 ཡོད། ཤིང་འཛུགས་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཆང་མ་དེ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡིན་
 པས་སྤྱོད་ཐོག་འདེབས་ཉན་མེད་པས་དེ་སྤྱོད་ལོ་མང་པོའི་རིང་
 ས་སྤྱོད་དུ་ལུས་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་སྤྱི་གཞིས་མི་ཆོས་རྩི་ཡོངས་
 རྩོགས་བཏོན་ཏེ་གཙང་མ་བཟོས་པ་དང་། ཤིང་འབྲས་ཨ་མ་
 དང་ལི་ཅི་བཅས་འདེབས་སྐབས་ས་དོང་ནང་ས་གཞན་ནས་
 འོར་འདྲེན་གྱིས་བཀང་པ་སོགས་གཞིས་མི་ཆོས་མཉམ་རུབ་
 གྱིས་དཀའ་ལས་དུ་མ་བརྒྱབ་སྤྱོད་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པའི་ལས་གཞི་
 ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

༤། སྤྱི་ཐུན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཆོད་ལྟ།

སྤྱི་ཐུན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཆོད་ལྟའི་ལས་གཞི་ཞིག་གཞིས་ནང་
 ༢༠༠༥ དང་ ༢༠༠༩ ལོར་ནང་སྤྱོད་སོ་ནམ་རོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་
 རོགས་འདེགས་ཐོག་འགོ་འཛུགས་གྱིས་ད་ལྟ་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་འགོ་
 ཟུས་ཡིན། ལས་གཞི་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ནས་ ༢༠༡༠ བར་གྱི་
 ཆོད་ལྟའི་ལས་གཞི་ཡིན། ལས་གཞི་འདིའི་ཆེད་གཞིས་མི་ཀ་ལ་སྤྱོད་ཆེན་

གྲི་ས་ནས་ཞིང་ས་སྤྱི་ཀ་དྲུག་ཟུངས་ཏེ་སྤྱི་ཚན་ཐོག་ཞིང་ས་སྤྱི་ག་རེར་ལོ་
 རེ་གྲུན་གསལ་བ་སྤྱི་ག་ཆ་སྤྱིར་ ༡༩༠༠ རེ་སྤྱོད་དགོས་ཡོད། སྤྱོལ་རྒྱན་སོ་
 ནམ་འདེབས་ལས་ཆོད་ལྟའི་ལས་གཞི་འདི་དང་མཉམ་དེང་གཞིས་ནང་
 འབྲུ་ལུད་ལྷུགས་ལུད་བཅས་བཟོ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་ཡང་ལག་བསྟར་འགོ་
 བཞིན་ཡོད། ལུད་བཟོའི་ཆེད་ལུད་སྤྱོམ་ Vermi, Nadep, 4 Cham
 ber བཅས་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཡོད། ལུད་རྒྱ་གད་སྤྱི་གས་བྱར་གསོག་
 གྲི་ཆེད་གཞིས་སྤྱར་ནང་གཞིས་མི་བྲིམ་ཆང་ཡོངས་ལ་གད་སྤྱོད་འགྲིག་
 གི་སྤྱ་ཀྱིང་རེ་སྤྱོད་འཆར་ཡིན། ལུད་ཀྱི་ཐོན་འབབ་རྣམས་འདི་གའི་
 སྤྱོལ་རྒྱན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཆོད་ལྟའི་ལས་གཞི་དང་གིང་འཛུགས་
 ལས་གཞིའི་གིང་སྤོང་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་ལྷག་འཕྲོས་
 རྣམས་ལུད་ཀེ་ལོ་རེའི་ཆེད་བཟོས་ཏེ་བཅོང་འཆར་ཡོད་འདུག ནང་
 སྤྱོད་ལས་ཁུངས་སྤྱ་རོགས་སྤྱལ་ཐོག་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཆེད་
 རིང་མིན་ལུལ་གྱི་བ་ལྷུགས་ལེགས་གས་བཞི་ལྷ་ཞིག་ཉོ་འཆར་ཡོད།
 ལྷུགས་གསོའི་ལས་གཞི་དེའི་ཐོག་ནས་འོ་མ་ཇི་བྱང་བཅོང་སྤྱོའི་རིན་
 ཐོག་ནས་ལྷུགས་ལས་པའི་སྤྱ་རོགས་ཀྱིས་གཙོས་ལྷུགས་གསོའི་འགོ་
 ཐོན་རྣམས་ཐོན་ཐབས་བྱ་རྒྱ་དང་། སྤྱི་བ་གང་བྱང་རྣམས་འདི་གའི་
 ལུད་བཟོའི་སྤྱོད་བེད་སྤྱོད་ཡོང་རྒྱུའི་དགེ་ཕན་ཐོབ་རྒྱ་ཡིན། ༥་སྤྱར་
 འདོད་རྒྱ་གཡལ་རྒྱལ་སྤྱིང་དང་འདི་གཞིས་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ནང་སྤྱོད་
 ནས་སྤྱོལ་རྒྱན་སོ་ནམ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཞིག་༥་སྤྱར་དུ་ཆེད་འཛུགས་
 གནང་ཡོད་པ་ནས་འདི་གའི་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཆོད་ལྟའི་
 ལས་གཞིའི་ཆེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་གནང་དང་གནང་སྤྱས་ཡོད། གཞིས་
 ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷན་སོ་ནམ་འདེབས་ལས་ཆོད་ལྟའི་ལས་གཞིའི་ཞིང་ཁ་
 འདེབས་ལས་དང་ལུད་བཟོའི་ལས་གཞི་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལས་མི་རྒྱ་

གར་བ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པར་ཉིན་ཟླ་སྟོར་ ༢༥་༠༠ སྟོང་གི་ཡོད། སྤྱིར་
རྒྱ་གར་གྱི་ལས་ཀ་ནམས་ལས་མི་རྒྱ་གར་བ་དེས་ལས་ཟུས་ཡིན་
ཡང་ཞིང་ཁར་བྱུང་སྟོར་དང་། ཞིང་ཁ་འདེབས་དུས་ལ་སོགས་པའི་
ལས་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས་གཞིས་མི་སྡེ་ཆེན་ཁོངས་ནས་མི་འགོ་
ཆེད་གཏོང་གིས་མཉམ་རུབ་གིས་ལས་ཟུས་སུ་ཡོད།

༡༩ གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་ཁག

༡། ས་གནས་འཕུས་ཆོགས།

ས་གནས་འཕུས་ཆོགས་ཁོངས་ཆོགས་གཙོ་དང་ཆོགས་གཞོན་བཅས་
ཆོགས་མི་གངས་ ༧ ཡོད། ད་ལྟའི་ལས་ཁུར་ས་རྒྱ་སྐབས་ལྔ་པས་
འཁྲར་བཞིན་ཡོད། ས་འཕུས་སྐབས་བཞི་པ་ནས་བཟུང་བཅའ་ཁྲིམས་
དགོངས་དོན་ལྟར་ས་འཕུས་གི་འགན་དབང་གཞིར་བཟུང་ས་འཕུས་
སློག་འཛུགས་ངོས་ནས་ས་གནས་གི་སྡེ་ཅིས་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་སྤངས་
འཛིན་དང་། ས་གནས་འཛིན་སྐྱོང་ནས་ཁྲིམས་སློག་གཞིར་བཟུང་
འཛིན་སྐྱོང་ལས་དོན་གནང་མིན་ཐད་ཉམས་ཞིབ་གནང་རྒྱ། ལོ་འཁོར་
ནང་གོས་ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་འཆོགས་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་ས་འཕུས་
གི་བྱེད་སྒོ་མཐའ་དག་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༢། ས་གནས་རང་བདེན་ཆོགས་རྒྱུང་།

ས་གནས་རང་བདེན་ཆོགས་རྒྱུང་ཁོངས་ཆོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་དབུས་
ཆོགས་མི་བཞི་ཡོད། ས་གནས་རང་བདེན་ཆོགས་རྒྱུང་གི་སློག་འཛུགས་
འདི་ ༡༧༢༩༡༧༣ ཉིན་འགོ་རྒྱུགས་པ་ཡིན། ས་གནས་རང་ཆོགས་གི་
སྐབས་བཅོ་ལྔ་པས་ད་ལྟའི་འགན་འཁུར་བྱ་ཟུས་ཡིན།

༡། ས་གནས་གཞིན་རྒྱ་ཆོགས་པ།

ས་གནས་གཞིན་རྒྱ་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༠།༡།༣༠ ཉིན་གསར་
འཇུགས་བྱས་ཤིང་། ཐོག་མར་ཆོགས་མི་གངས་ ༡༥ ཡོད། ༥་ལྟའི་
ཆར་ཆོགས་མི་གངས་ ༤༣ ལྟ་ཡོད། རྒྱན་ལས་ཁོངས་སུ་ཆོགས་གཙོ་
དང་། ཆོགས་གཞིན། ནུང་ཆེ། ཅིས་པ། ༥དུལ་གཉེར། རིག་གཞུང་
འགན་འཛིན། འབྲེལ་མཐུད་འགན་འཛིན། འཛིན་ཆས་དོ་དམ་པ་
བཅས་རྒྱན་ལས་ ༩ ཡོད། ༥་ལྟའི་རྒྱན་ལས་དག་སྐབས་བརྒྱུ་པ་ཡིན།

༢། ས་གནས་བྱད་མེད་ཆོགས་པ།

ས་གནས་བྱད་མེད་ཆོགས་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥།༣།༣༠ ཉིན་གསར་
འཇུགས་བྱས་ཤིང་སྐབས་དེར་ཆོགས་མི་གངས་ ༣༥ ཡོད། ༥་ལྟའི་
ཆར་ཆོགས་མི་གངས་ ༥༧ ཅམ་ཡོད། རྒྱན་ལས་ཁོངས་སུ་ཆོགས་
གཙོ་དང་། ཆོགས་གཞིན། ནུང་ཆེ། ཅིས་པ། ༥དུལ་གཉེར། རིག་
གཞུང་འགན་འཛིན། འབྲེལ་མཐུད་འགན་འཛིན། འཛིན་ཆས་དོ་དམ་
པ་བཅས་རྒྱན་ལས་ ༩ ཡོད། ༥་ལྟའི་རྒྱན་ལས་དག་སྐབས་བརྒྱུད་པ་
འགོ་སྤྱོད་ཡིན།

༡༣ ཆོགས་ཚུང་ཁག་དང་དེ་དག་གི་ལས་འགན།

༡། ཉམ་ཐག་ཞིབ་འཇུག་ཆོགས་ཚུང་།

ཉམ་ཐག་ཞིབ་འཇུག་ཆོགས་ཚུང་ནང་ཆོགས་གཙོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
དང་། ཆོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་ལས་བྱེད་དང་། སྤྱི་མི་གཉིས། གཞིས་མི་
མང་ཆོགས་ནས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགན་ལྡན་གྱི་ཆོགས་མི་བཞི་

ཡོད་ཁོངས་ནས་སྤྱི་ཆབ་གཉིས་བཅས་ཁྱོན་ཆོགས་མི་དྲུག་ཡོད་ཅིང་།
 ཆོགས་པ་འདིས་གཞིས་ཆགས་ནང་དངོས་འབྲེལ་ཉམ་ཐག་སྤྱི་དང་སྤྱི་
 ཡོད་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཟུར་འདོན་གྱིས་དེ་དག་ལ་གཞུང་ནས་རོགས་སྐྱོར་
 རག་ཐབས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གཞིས་ཁོངས་ལས་འཕེར་ཉམ་ཐག་ནམས་
 གྱིས་གཞུང་ནས་རོགས་སྐྱོར་ཞུས་ལེན་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དུ་ཉམ་
 ཐག་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་རང་གི་རྒྱས་པས་སྤྱོད་ཆོད་བྱས་ཏེ་རང་གི་
 མི་ཆེའི་མདུན་ལམ་ཆེད་རང་དོན་རང་གཅེས་གྱིས་དྲུག་ལས་ཀ་དུར་
 ཐག་བྱས་ཏེ་ཉམ་ཐག་གི་གནས་བབ་དེ་བཟང་སྤྱོད་སྤྱི་འགྱུར་བར་
 ལམ་སྟོན་དང་སློབ་གསོ་རྒྱུ་སྤིང་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

༣། གསུང་ཆོས་དང་སྤྱི་ཞབས་འགན་འཁུར་ཆོགས་ཕྱི་དང་།

གསུང་ཆོས་དང་སྤྱི་ཞབས་འགན་འཁུར་ཆོགས་ཕྱི་དང་ནང་ས་གནས་འགོ་
 འཛིན་དང་། ལས་བྱུང་། ཞབས་རིམ་དོ་དམ་པ་གཉིས་བཅས་ཡོད་ལ།
 ཆོགས་ཕྱི་དང་གི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྤྱི་ཕྱི་དང་།
 བོད་བསྟན་སྤྱི་ཆེད་གཞུང་གིས་དུས་ནས་དུས་སྤྱི་བཀའ་ཕྱེད་ཀྱི་སྤྱི་
 ཞབས་ཁག་དང་། ལྷན་པས་རྒྱ་ལྷོང་མ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་
 སྤྱི་ཕྱི་སྤྱི་ཞབས་རིམ་སྤྱི་བྱུང་། ལྷན་པས་མཆོག་ལ་བྱུགས་དམ་ཞུས་
 ནས་བྱུགས་དམ་དགོངས་དོན་གྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་རིམ་ནམས་སྤྱི་བྱུང་
 རྒྱུ་དང་། ལོ་ལྟར་ལོ་གསར་རྒྱུ་ལྷན་པས་མཆོག་ནས་སྤྱི་ནང་དད་ལྡན་
 མང་ཆོགས་ལ་ཆེད་བང་སོགས་བཀའ་དབང་ཆོས་སྤྱི་ལ་གསོལ་འདེབས་
 ཞུ་རྒྱུས་མཆོན་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཁག་ནམ་གར་ལ་སྤྱི་ལ་དགེ་
 བཤེས་ཁག་ས་གནས་སྤྱི་གདན་ཞུས་ཐོག་གཞིས་མི་མང་ཆོགས་ལ་ཆོས་
 འབྲེལ་བཀའ་སློབ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན་པ་རེད།

༣། ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་འགན་འཁུར་ཆོགས་ཕྱི་དུང་།

ཆོགས་པ་འདིས་གཞུང་ནས་ལམ་སྟོན་བྱུང་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་ཐེབས་
ལམ་སྟོན་གཞིར་བཟུང་། གཞིས་ཁོངས་གཞིན་སྐྱེས་ནམས་ལ་ནང་ཆོས་
ངོ་སྤྲོད་ཁྱུ་ལྟའི་ལས་འཆར་ཆེད་ཆོགས་ཕྱི་དུང་དུ་འཇུགས་མ་དགོས་
པར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྐབས་དུས་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ནས་
འགན་འཁུར་ཁྱུ་ལྟས་ཡིན།

༤། ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་ཆོགས་ཕྱི་དུང་།

ས་གནས་འཕྲོད་བསྟེན་ཆོགས་ཕྱི་དུང་ནང་ཆོགས་གཙོ་ས་གནས་འགོ་
འཛིན་དང་། ཆོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་
ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་ཁག་གི་ཆོགས་གཙོ་ནམས་དང་། མ་དགོན་བཤད་
གྲུའི་སྐྱེ་ཆབ་གཅིག་ས་གནས་སྟོན་གྲུའི་འགན་འཛིན། ས་གནས་འཕྲོད་
ལས་པ་བཅས་ཆོགས་མི་བདུན་ཡོད་ཅིང་། ཆོགས་མི་དག་གིས་ས་
གནས་གཞིས་མི་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཅིའི་
གནད་དོན་སྐོར་དུས་ནས་དུས་སུ་གོ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་ལྷན་ཞོག་འགན་
འཁུར་ཁྱུ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

༥། དགེ་ལྡན་པ་མའི་ཆོགས་ཕྱི་དུང་།

ཆོགས་ཕྱི་དུང་འདིས་སྟོན་གྲུའི་བྱིས་པ་ཆོ་བདུག་སྐྱོང་གནད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་
ཐད་འགན་བཞེས་བཞིན་ཡོད་ལ། ཆོགས་ཕྱི་དུང་གི་ཆོགས་གཙོ་ས་གནས་
འགོ་འཛིན་དང་། ཆོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་ས་གནས་སྟོན་གྲུའི་འགན་
འཛིན་སོགས་ཆོགས་མི་དུག་ཡོད་འདུག།

༦། བེས་ཡོན་ཆོགས་ཕྱི་དུང་།

ཆོགས་ཕྱི་འདིས་དགུན་དུས་སྤྱད་ཆོང་རིང་ཕུད་དེ་མིན་གཞིས་མི་ལོ་
 ༡༥ མན་ཆད་ནམས་ལྷ་རེའི་ནང་ཆོགས་འདུ་ཐངས་རེ་འཆོགས་ཏེ་
 ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་དང་། ཆབ་སྲིད། ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་
 བསྟེན། མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་སོགས་ཀྱི་སློར་ལ་རེས་བསློར་གྱི་གཏམ་
 བཤད་བྱ་རྒྱ་དང་། གཏམ་བཤད་རྗེས་སྐབས་འབྲེལ་བརྗོད་གཞི་གང་
 ཡིན་ཐོག་བཀོ་སྐྱོང་བསམ་བསྟར་བྱ་རྒྱ་བཅས་ཡིན་པ་རེད། ཆོགས་པ་
 འདིའི་ཆོགས་གཙོ་ས་འབྲུས་ཆོགས་གཙོ་དང་། ཆོགས་མིའི་ཁོངས་སྤྱི་
 ས་གནས་འགོ་འཛིན། ས་འབྲུས་ཆོགས་གཞིན། སློབ་གྲུའི་འགན་འཛིན།
 ས་གནས་རང་ཆོགས། ས་གནས་གཞིན་ཅུ། ས་གནས་བྱད་མེད་བཅས་
 ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་རྣམ་པ་བཅས་ཆོགས་མི་བདུན་ཡོད།

༢། ས་གནས་བྱན་གཏོང་སྤངས་འཛིན་ཆོགས་ཕྱི་འདི་

ཆོགས་པ་འདིས་ནང་སྤྱད་ན་གཞིན་རམ་འདེགས་ལས་གཞིའི་རོགས་
 སློར་འོག་དུས་བྱང་སློང་བདར་ཐོན་པའི་གཞིས་ཁོངས་གཞིན་སྤྱི་
 རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་གཞིས་ནང་ལས་འཕེར་ལས་མེད་གཞིན་སྤྱི་
 ལོན་གཏོང་འོས་དང་བྱ་ལོན་ཁྱུ་འདོད་ཡོད་སྤྱད་སྤྱད་མཆིས་ཞིབ་
 འཇུག་ཐོག་དེ་རིགས་ནང་སྤྱད་ན་གཞིན་རམ་འདེགས་ལས་གཞིའི་ཐོག་
 བྱ་ལོན་རག་ཐབས་ཁྱུ་རྒྱ་དང་། བྱ་ལོན་ཁྱུས་ཐོབ་བྱུང་རིགས་རྣམས་
 རས་བྱན་དཔུལ་མ་སྤྱོད་དུས་ཐོག་སོ་སོར་འབྲེལ་བྱུང་པ་དགོས་རྒྱ་
 བཅས་ཀྱི་ཐད་སྤངས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཆོགས་ཕྱི་འདི་ནང་ས་
 གནས་འགོ་འཛིན་དང་། ས་གནས་གཞིས་མི་མང་ཆོགས་ནས་འོས་
 འདེམས་བྱས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་བཞི་བཅས་
 ཆོགས་མི་ལྔ་ཡོད།

༡༥ ཡུལ་མི་དང་འབྲུག་ཚྭ་བྱང་ཡོད་མེད།

གཞིས་ཆགས་ཚུགས་པ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་གྲངས་ ༤༩ སོང་བའི་དུས་ཡུན་རིང་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཡུལ་མི་དང་སྐབས་བཅོལ་གཞིས་མི་གཉིས་ཀྱི་དབར་འབྲུག་ཚྭ་ཆེ་རིགས་བྱུང་ཁྱོད་མེད། སྐབས་རེར་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གཞིན་སྦྱོར་ཕན་ཚུན་དབར་སྐད་ཆ་མོད་སྦངས་སོགས་ཀྱི་ཕན་བྱ་སྦྱོད་ཚུལ་བསྐྱེད་སྦངས་འགྲིག་མིན་འབྲུག་ཚྭ་རིགས་བྱུང་ཡོད་ནའང་། དེ་དག་བྱུང་སྐབས་སྦྱོགས་སོ་སོའི་འགན་ཡོད་ཆོའི་ཐོག་ནས་འགྲིག་འདུམ་ཞི་ཐབས་བཟོས་ཏེ་མདོ་དོན་ཡུལ་མི་དང་བོད་མི་དབར་འབྲུག་ཚྭ་ཉིན་ཁ་ཆེ་བ་དེ་རིགས་གཏན་ནས་བྱུང་མེད། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ལ་སྐབས་མགོན་ལ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལོ་ལྟར་འཆར་ཅན་བོད་པའི་ལོ་སར་རྗེས་གཞིས་ནང་དད་ལྡན་ཕྱི་ནང་མང་ཆོགས་ལ་བཀའ་དབང་ཆེ་དབང་སོགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་སྐབས་མང་ཆོགས་ལ་གང་ཅིའི་བླང་དོར་བཀའ་སློབ་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་སློབ་གནང་ཁོངས་ནས་དོན་གནད་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་སྐབས་བཅོལ་བོད་མི་ཆོས་ཉལ་ཏུ་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་འཆམ་མཐུན་གནང་སྦྱོགས་སྐོར་ལ་བཀའ་སློབ་རིམ་པར་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་སུ་ཡུལ་མི་དང་བོད་མིའི་དབར་འཆམ་མཐུན་གྱི་གནས་སྤངས་སྤར་ལས་བཟང་དུ་ཕྱིན་ཡོད།

༡༥ ད་ཡོད་དཀའ་ངལ་རིགས།

༡། མི་མང་ལ་སྡོད་ཁང་མ་ལྡང་བའི་དཀའ་ངལ།

གཞིས་ནང་ཕྱིས་སུ་མི་འབོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཉེན་གྱིས་ནང་མི་ཁ་གྲས་ཏེ་བྱིམ་ཆང་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་དང་ཡོང་མུས་ཀྱིས་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྡོད་ཁང་མ་ལྡང་བའི་དཀའ་ངལ་ཅི་ཆེ་མཆིས། གཞིས་ཆགས་

ཀྱི་ད་ཡོད་དཀའ་ངལ་ཁོངས་ནས་མི་མང་སྡོད་ཁང་མ་ལྷང་པའི་དཀའ་
ངལ་འདི་དཀའ་ངལ་ཆེ་གོས་ཡིན་འདུག།

༡། རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་ལྷ་ཕོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།

གཞིས་ཆགས་རང་ཁོངས་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་ལྷ་ཕོགས་གཞིས་ཆགས་
ཀྱི་མ་དངུལ་ཕྱན་བྱ་ཡོད་སྤང་ནས་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་མིན་ལས་
བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཕོགས་ཆེད་གཞན་པའི་ཡོང་ཁུངས་མེད་སྟབས་གནས་སྟངས་
འདིའི་ཐད་འགན་ཡོད་མཁན་ཚོར་སྟོ་འཆབ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བཞིན་འདུག།

༡། ལས་ཤག་མེད་པའི་དཀའ་ངལ།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ཡུལ་ལས་ཤག་མེད་
སྟབས་རྗེས་ནས་གཞིས་ཁོངས་མ་ཡིན་པའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གསར་
པ་ཐོན་ཆེ་ལས་ཤག་གི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་ཡོད།

༢། མགོན་ཁང་གི་དགོས་མཁོ།

འདི་ག་གཞིས་ནང་མགོན་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ད་ལྟའི་ཆར་མི་
གཉིས་བཞུགས་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཁང་ཁུངས་རྫིང་པ་ཁེར་རྒྱུ་ཞིག་ལས་
མེད་པས་མི་གཉིས་ལས་མང་བ་བཞུགས་དགོས་སྟབས་དང་། དེ་མིན་
གཞིས་ཆགས་སྤྱི་གནད་ཡོད་ལྷ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་མི་སྡེའི་རིགས་ཐེབས་
སྟབས་དེ་དག་གི་མཆན་མཐོང་དང་འཆམ་པའི་བཞུགས་ཡུལ་མགོན་
ཁང་མེད་རྒྱུ་གྱིས་དཀའ་ངལ་དུས་ནས་དུས་སྤྱི་འཕྲད་དང་འཕྲད་
བཞིན་ཡོད།

༣། སྤྱི་ཐུ་ཐ་གསར་རྒྱག་

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྲོད་ཁང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ནང་གཞིས་ཆགས་
 ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས་སུ་ Cement Block བཅོས་ནས་བརྒྱབ་པ་
 ཞིག་ཡིན་པས། ད་ཆ་ Cement Block དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་རྒྱུ་གས་ཏེ་
 མར་ཟགས་ཡོང་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྲོད་ཁང་གི་ཐོག་ཀྱང་དེང་དུས་ཀྱི་
 Lentel ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་སི་མེན་ཏེ་ཅ་དར་ Cement sheets
 ཡིན་པ་ད་ཆ་གང་སར་གས་སྤྲོད་ཤིང་ཏེ་དབྱར་ཁ་ཆར་དུས་སྐབས་
 ཐིགས་པ་བརྒྱབ་པ་དང་། ཐོག་གི་ཤིང་ཆ་ནམས་འབྲས་ཟས་ཏེ་གོག་
 རུལ་ཆགས་པ་དང་། ཐོག་གསེབ་ཏུ་བྱེད་དང་ཅི་ཅིས་ཆང་བཅོས་པ་
 སྤོངས་ཀྱི་ཀྱེན་གྱིས་སྤྲོད་ཁང་ནང་གང་སར་བཅོག་པ་བཅོ་བ་དང་།
 ཆབས་ཅིག་ཅ་དངོས་དེབ་རིགས་སྤོངས་ལ་གཞོད་པ་གཏོང་བ་སྤོངས་
 དཀའ་ངལ་ཆེ་བས། སྤྲོད་ཁང་གསར་པ་ཆེ་ཆུང་འོས་འཚམས་ཡོད་པ་
 ཞིག་རྒྱག་རྒྱ་མིག་ལྟེ་གནད་དོན་གལ་ཆེན་གཅིག་ཡིན་འདུག

༡༥ སྤྲོད་ཁང་དང་སྤྲོད་ཁང་གི་སྐོར།

༡། ས་གནས་སྤྲོད་ཁང་

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་སྤྲོད་ཁང་འདི་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧།༡༩༦༣ ནིན་
 དབྱ་བརྟེས་ཤིང་། ཐོག་མའི་ཆར་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་གསུམ་དང་།
 སྤྲོད་ཁང་གྲངས་ ༤༩ ཡོད། དེང་གི་ཆར་འགན་འཛིན་དགེ་ཆེ་དང་།
 གཞན་སྤྲོད་དགེ་བརྒྱད། སྤོངས་གར་དགེ་རྒན་བཅས་གྲངས་བརྒྱ་དང་།
 ཅིས་པ་གཅིག་ཡིག་གད་གཅིག་མ་བྱུན་གཅིག་བཅས་ཁྱོན་དགེ་ལས་
 བརྟེས་ ༡༩ དང་། སྤྲོད་ཁང་ཨ་མ་ རྒྱ་སྤྲོད་ཁང་ཨ་མ་ནང་འཛིན་རིམ་
 དང་པོ་ནས་ལྔ་བར་ཡོད། ནང་སྤྲོད་ཁང་གྲངས་ ༥༥ དང་། སྤོན་

སློབ་ནང་སློབ་ཕྱག་གངས་ ༡༥ བཅས་ཁྱོན་བརྩིས་སློབ་ཕྱག་གངས་
 ༡༠༡ ཡོད། སློབ་གྲྭ་འདི་ནི་བོད་མིའི་བཟོ་ལས་ཆོགས་པའི་རོགས་སྐྱོར་
 འོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནང་གསར་དུ་ཚུགས་ཡོད་པ་ནས་ ༡༩༩༩ བར་
 བོད་མིའི་བཟོ་ལས་ཆོགས་པའི་ TIRS རོགས་སྐྱོར་འོག་འཛིན་སྐྱོར་
 བྱས། དེ་རྗེས་ ༡༩༩༩ ནས་ ༡༩༩༡ བར་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་བོད་སློབ་
 འཛིན་ཆོགས་དང་ནང་སློབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བོད་མིའི་ངལ་སེལ་ཆོགས་
 པ་གཉིས་མཉམ་རུབ་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་འོག་འཛིན་སྐྱོར་བྱས་པ་ཡིན་མོད།
 ༡༩༩༣ ནས་བཟུང་བོད་གཞུང་གིས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བོད་སློབ་
 འཛིན་ཆོགས་གཉིས་མཉམ་རུབ་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་འོག་འཛིན་སྐྱོར་བྱས།
 དེ་ནས་བཟུང་སློབ་གྲྭ་འདི་ནི་གེས་རིག་གི་ཐད་ཀའི་འཛིན་སྐྱོར་ཁོངས་
 གནས་ཡོད། ༢༠༠༠ ལོ་ནང་སམ་རྟོ་ཏའི་རོགས་རམ་ཐོག་སློབ་གྲྱི་
 ལས་ཁུངས་དང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་གསར་རྒྱག་བྱས། ༢༠༠༣
 ལོར་སམ་རྟོ་ཏའི་རོགས་རམ་ཐོག་སློབ་གྲྱི་དགེ་ལས་རྒྱུ་དང་སློབ་
 ཕྱག་རྒྱུ་བཅས་སྤྲོ་ཆོན་སོ་སོའི་ཆེད་གསང་སྤྱོད་གསར་རྒྱག་བྱས།
 སློབ་གྲྭ་འདི་ནས་ད་བར་དུ་སློབ་གྲྭ་འདིར་འཇུག་ཞུགས་བྱས་པའི་སློབ་
 ཕྱག་གི་གངས་འབོར་ ༤༡༩ བྱུང་ཡོད། སློབ་གྲྭ་འདི་ནས་གཞི་རིམ་
 འོག་མའི་མཐའ་མའི་འཛིན་རིམ་ལྔ་པ་ཐོན་མཁན་སློབ་ཕྱག་གངས་
 ༤༡༩ བྱུང་ཡོད། ས་གནས་སློབ་གྲྭ་ནས་གཞི་རིམ་འོག་མ་ཐོན་པའི་སློབ་
 ཕྱག་གངས་ ༤༡༩ ཀྱི་ཁོངས་ནས་དམའ་རིམ་དགེ་འོས་སོགས་ལས་
 རྒྱུད་སློབ་སྐྱོར་ཐོན་པ་དང་མཐོ་སློབ་ཐོན་པ་བརྩིས་མི་གངས་ ༤༩
 བྱུང་ཡོད།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱོད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ནང་ཕྱི་ལོ་བོད་མིའི་བཟོ་ལས་
 ཚོགས་པ་ TIRS རོགས་སྐྱོར་ཐོག་ནས་འགོ་ཆུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་
 རྗེས་ ༡༩༩༠ བར་དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ཡང་བཟོ་ལས་ཚོགས་པའི་རོགས་
 སྐྱོར་སྒོ་ནས་བྱས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ནང་བཟོ་ལས་ཚོགས་པ་སྐོ་
 བརྒྱབ་རྗེས་སུ་དབྱིན་ཡུལ་གྱིས་པའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་ཐོག་
 འཛིན་སྐྱོང་བྱས། དེ་ནས་བར་ལམ་ཞིག་ནས་དབྱིན་ཡུལ་གྱིས་པའི་
 རོགས་སྐྱོར་ཕྱིར་བསྐྱུ་བྱས་རྗེས་ IM, Sweden རོགས་ཚོགས་ཀྱི་
 མཐུན་སྐྱོར་རོགས་སྐྱོར་ཐོག་ནས་ད་བར་ཐོན་སྐྱོད་འདིའི་འཛིན་སྐྱོང་མུ་
 མཐུད་བྱེད་མུས་སུ་ཡོད། ད་ལྟོའི་ཆར་ཐོན་སྐྱོབ་ནང་ལོ་རིམ་དང་པོ་
 དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་བྱ་སྤྱད་གངས་ ༣༩
 ཡོད། ཐོན་སྐྱོབ་དགེ་འཕེལ་ཐོན་པའི་དགེ་ཆན་གསུམ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ནང་དབྱིན་ཡུལ་གྱིས་ཚོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་ཐོག་ནས་ཐོན་སྐྱོབ་ལོ་རིམ་
 གསུམ་གྱི་འཛིན་ཁང་ཁག་གསར་རྒྱག་བྱས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན།
 ༡༩༩༠།༤།༡༩ ཉིན་ཕྱི་ལོ་དབྱིན་ཡུལ་གྱིས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་ Field
 Director སྐུ་ཞབས་ C.J.K. Campbell མཚོག་ནས་སྐོ་འབྱེད་གནང་
 ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦།༤།༣༩ ཉིན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱོབ་འདི་བཞིན་
 སམ་རྩོུ་ཁ་ནས་རྩིས་བཞེས་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་སམ་རྩོུ་ཁ་
 ནས་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་མུས་ཡིན།

༣། འཕྲོད་བསྟེན་སྒྲིན་ཁང་།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྒྲན་ཁང་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ནང་དེ་སྐབས་ཇི་ལི་ཏ་
ཡོད་པའི་པོད་མིའི་བརྗོལས་ཚོགས་པའི་རོགས་སྤྱོར་ཐོག་ནས་ཚུགས་
ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ བར་པོད་མིའི་བརྗོལས་ཚོགས་པ་སྤྱོ

མ་བརྒྱབ་པར་གཞིས་ཆགས་སྒྲན་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་ཡང་བཟོ་ལས་
 ཆོགས་པའི་རོགས་སྐྱོར་ཐོག་ནས་བྱས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཙམ་ནས་ས་
 གནས་སྒྲན་ཁང་ཐོག་པོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྐྱེན་ལས་ཁུངས་ནས་གཟིགས་
 རྟོགས་གནང་རྒྱ་འགོ་འཇུགས་བྱང་ཡོད། དེ་ཡང་འཕྲོད་བསྐྱེན་ལས་
 ཁུངས་ནས་ཐོག་མར་སྒྲན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་འཕྲོད་ལས་པའི་ཆེ་ཐོགས་
 དང་དེ་ནས་རིམ་པས་སྒྲན་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང་སྒྲན་གྱི་དགོས་མཁོ་
 ཉི་བྱེད་བཅས་ཀྱི་ཐོག་དགོས་དངུལ་མཐུན་སྐྱོར་གནང་འགོ་ཚུགས་
 ཡོད། ཐོག་མ་ནས་ད་ལྟའི་བར་གཞིས་ཆགས་སྒྲན་ཁང་གི་འཕྲོད་ལས་
 པའི་ཁོངས་སུ། བསྐྱེན་འཛིན་སྐྱོལ་མ། ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་བ་བཀྲ་
 བྱིས། ཀམ་སྐྱོལ་མ། ཀམ་དག་འདུལ། སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་། ད་ལྟའི་
 འཕྲོད་ལས་པ་རིག་འཛིན་རྟོ་རྟེ་བཅས་བདུན་བྱང་ཡོད་ཅིང་། འཕྲོད་
 ལས་པ་རྒྱ་བ་བཀྲ་བྱིས་ནས་བཟུང་དེ་འོག་འཕྲོད་ལས་པ་ནམས་ཆང་མ་
 འཕྲོད་བསྐྱེན་ལས་ཁུངས་ནས་བསྐྱོས་གཏོང་གནང་བ་གསལ་ཡིན་པ་
 བཅས་སོ།། །

སྒོ་ན་ཏ་ཆོལ་གསུམ་གཞིས་ཆགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱུས།

༩ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱང་རིམ།

སྟོན་ཏེ་གཞིས་ཆགས་འདི་བཞིན་གཙོ་ཆེ་ལགོང་ས་མཆོག་གི་བྱགས་བརྩེ་བའི་བཀའ་དྲིན་དང་། རང་གཞུང་གི་མཛད་བཟང་ལ་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ལོར་དབྱ་འཛུགས་བསྐྱེད་སྤེལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་མངའ་གཞུང་ནང་བཟོ་ཆོགས་མིང་ཐོག་དེབ་སྐྱེལ་བྱས། སྐབས་དེར་མི་མང་གི་འཆོ་རྟེན་གཙོ་བོ་གོ་ཤེལ་བཟོ་གྲུའི་ཐོག་ནས་གནང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ལྟར་བཟོ་གྲུ་གསར་འཛུགས་བསྐྱེད་སྤེལ་གྱི་མང་ཆོགས་སྒྲིབ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་གཞི་ཐོག་ཤེས་མྱོང་མེད་རྒྱུ་གིས་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་བར་སྒྲོ་བརྒྱབ་དགོས་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་རང་གཞུང་ནས་རྒྱལ་འབྲེལ་བཟོ་གྲུ་ཆེད་འཛུགས་བསྐྱེད་སྤེལ་ནས་ད་བར་ལས་གཞི་འགོ་ཁྲུས་ཡིན། སྟོན་ཏེ་ས་ཁུལ་འདི་བཞིན་མངའ་སྡེ་དེ་མ་ཅལ་གྱི་སིར་མོར་རྫོང་ཁོངས་ཡིན། རྒྱ་མཆོ་ནས་མཐོ་ཆད་མི་ཁྲི་ ༩༠༠ དང་ཆར་ཆད་མི་ལེ་མི་ཏཱ་ ༡༣༠༠ གནམ་གཤིས་ཆ་གྲངས་ནི་ 47c ནས་རྒྱང་མཐའ་ 2c བར་གནས་ཀྱི་ཡོད། ཐོག་མར་གཞིས་མི་རྒྱལ་གཞིས་ཆགས་སུ་འབྱོར་རྒྱུ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་དམར་པོས་བོད་ལ་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བོད་མི་རྒྱལ་དམུལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་མྱོང་དགོས་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡོད།

བོད་མི་རྒྱལ་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལས་བྱལ་ཐབས་ཆེད་ལྟུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་ནས་རང་ཡུལ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་བ་བཞིན་གཞིས་མི་ཐལ་ཆེར་ད་སར་འབྱོར་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཨར་ལས་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་སྟོན་ཏེ་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་གྲགས་གཏམ་གོ་ཐོས་ལྟར་ས་གནས་སུ་འབྱོར་ཏེ་ཐོག་མར་སྡོད་ཁང་གསར་རྒྱག་གནང་། གཞིས་ཆགས་འདི་གསར་འཛུགས་སྐབས་TIRS གྱི་མཐུན་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ཡུལ་མི་ Kalyan Singh ཞེས་པ་ཞིག་ནས་

དེམ་སྤྱིར་ ༥༠,༠༠༠།༠༠ ཐོག་ས་གཞིས་ནམས་ཉོས་པ་ཞིག་རེད་འདུག ལྷན་དེར་གཞིས་ལས་ཁང་དང་ TIRS དབར་གན་ཡིག་འཛོག་པའི་ནང་གསལ་རིན་འབབ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ TIRS ནས་གསོལ་བསྐྱལ་དང་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ལས་ཁུངས་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་འཇལ་དགོས་པའི་མོས་མཐུན་བྱུང་ཡང་། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོ་ཙམ་ལ་ཆོགས་པའི་མ་ཙཱ་དྲི་པ་ཏེ་ལས་མི་ནམས་ལ་སྐྱེལ་ཕུལ་མ་བྱུང་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཆགས་འདུག

མཐར་གཞིས་མི་ནམས་སྤེ་ཆོན་བཞི་རུ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་བྱ་ལོན་ནམས་སྤེ་ཆོན་ནས་གསལ་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་གཞིར་བཟུང་ལོ་གཉིས་གསུམ་ཟུ་མཐུད་བྱ་ལོན་འཇལ་ཡོད། དེ་ནས་ ཅག་སྤྱི་བརྒྱུ་བསྐྱེ་བྱ་ལོན་འཇལ་དགོས་བྱུང་མེད། ལྷན་དེར་བྱ་གར་གཞུང་ནས་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག འདི་ག་སྤོན་ཏེ་གཞིས་ཆེད་ཀྱི་ཐོག་མའི་མི་འབོར་གངས་ ༤༥༤ ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མི་འབོར་འཕེལ་རིམ་གྱིས་ཟ࿳་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟ࿳་ ༩ ཆོས་ ༡༡ བར་མི་གངས་ ༤༡༩ ཡོད།

ནྱ ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ཇི་ཡོད།

སྤྱི་ཡོངས་གཞིས་ཆགས་སྤེ་ཆོན་བཞི་རུ་དབྱེ་སྤོང་ས་ཁྱོན་བསྡོམས་ཨེ་ཀར་ ༤༠ སྤོ་ཁ་ ༡ སྤོ་ས་ ༤ སྤོང་བྱིམ་ཆོང་གངས་ ༡༠༥ ཡོད། ཨེ་ཀར་ ༡༡ སྤོང་གཞིས་གོང་དང་ལམ་གཞུང་། སྤོབ་གྲ་བཅས་ཡོད། སྤེ་ཆོན་བཞི་ལ་ཨེ་ཀར་ ༣༥ ཆ་བགོས་ཀྱིས་ཨམ་འབྲས་འདེབས་ལས་གནང་བཞིན་ཡོད། ལྷན་དེར་མི་མང་གི་འཆོ་རྟེན་གོང་དུ་བཀོད་བྱིན་པ་ལྟར་གོ་ཤེལ་བཟོ་གྲ་བཅུགས་ཀྱང་ལམ་སྤོང་མ་བྱུང་བས་ལོ་གཅིག་རིང་གཞིས་མི་ཁག་ཅིག་སེམས་ལ་དང་། མ་ན་ཡིད་ སྤོན་ཏེ་ས་གནས་ཉེ་འགྲམ་བཅས་ལ་ལམ་བཟོ་ལས་རིགས་བྱས་ཤིང་། དེ་

ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་རུམ་འབྲག་བཟོ་བྱ་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་མི་མང་གི་འཆོ་
རྟེན་ཆེད་པན་གྲོགས་གང་ལེགས་ཡོད་མུས་ཡིན།

༩ ས་ཆའི་སྐོར་ཡུལ་མི་དང་དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་མེད།

སྟོན་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་གཞིས་ཆགས་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་
མཉམ་མཐུན་འབྲེལ་གང་ལེགས་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༩
ཉིན་ས་གནས་ཉི་འདབ་ཀྱི་ཡུལ་མི་ Dev Ram / Sita Ram ཞེས་པས་ས་ཆ་
དམ་བཟོས་ཀྱིས་རྟོག་སྒྲུབ་བསྐྱངས་པར་འདི་ལས་ནས་ཉི་མ་ཅལ་མང་འགཞུང་
ལས་ཁྲུངས་སུ་ཞུ་གཏུགས་གནང་པས་སིམ་ལ་ནས་རྟོགས་ཞིབ་མི་སྣ་བཏང་སྟེ་
གནས་སྐྱངས་ཇི་ཡིན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཁས་ལེན་ནམས་
ཐོ་བཞོད་ཀྱིས་ད་ཆ་ལན་གསལ་གྱི་ཐག་གཅོད་གང་ཡང་འབྱོར་མེད།

༩ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་བྱུང་རིམ་གྱི་མཆན་དང་ལས་ཡུན་ གསུམ་གསལ།

ཨང་།	མཆན།	དུས་ཡུན།
༡།	ཆོ་རིང་ཆོས་འཕེལ	༡༩༦༥།༩།༡༠ ནས་ ༡༩༥༥།༡༡།༣༠
༢།	ཟླ་བ་དར་རྒྱལ།	༡༩༥༥།༡༢།༡ ནས་ ༡༩༥༠།༡༡།༣༡
༣།	སྟོ་བཟང་ཐར་འདོད།	༡༩༥༠།༣།༡ ནས་ ༡༩༥༤།༤།
༤།	དངོས་གྲུབ་ཆོ་རིང་།	༡༩༥༤།༩།༡ ནས་ ༡༩༥༥།༣།༤
༥།	ཆོས་འབྱོར།	༡༩༥༥།༣།༩ ནས་ ༡༩༥༩།༤།༦
༦།	བར་འཆོ་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ།	༡༩༥༩།༤།༥ ནས་ ༡༩༩༤།༣།༣༡
༧།	ཕུར་བུ་སྤྱི་ཐར།	༡༩༩༤།༣།༣༣ ནས་ ༡༩༩༥།༣།༤
༨།	ཆོས་འབྱོར་དཔལ་ལྷན།	༡༩༩༥།༣།༩ ནས་ ༡༩༩༥།༤།༤

༧།	དབང་འདུད་ཆེ་རིང་།	༡༩༩༧།༥༥	ནས་ ༡༩༩༩།༧༡༧
༡༠།	ཀམ་སེང་ག།	༡༩༩༩།༧༡༩	ནས་ ༡༩༩༩།༡༣༤
༡༡།	བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།	༡༩༩༩།༡༣༥	ནས་ ༢༠༠༡།༥༡༢
༡༣།	མིག་དམར་སྒྲིལ་མ།	༢༠༠༡།༥༡༧	ནས་ ༢༠༠༣།༣༣༢
༡༤།	སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་།	༢༠༠༣།༣༣༧	ནས་ ༢༠༠༤།༡༣༣
༡༥།	ཆོ་བཟང་ཆོས་འབྱེར།	༢༠༠༥།༡༡༣	ནས་ ༢༠༠༦།༣༣༡
༡༥།	ཆོ་བཟང་ཆོས་གྲགས།	༢༠༠༦།༣༣༣	ནས་ ༢༠༠༧།༡༡༩
༡༦།	ཕུན་ཆོགས།	༢༠༠༧།༡༡༣༠	ནས་ ༢༠༠༩།༧༡༢
༡༧།	བསྐྱེད་འཛིན་ཆོས་རྒྱ།	༢༠༠༩།༧༡༧	ནས་ ༢༠༠༩།༩༡༣
༡༨།	ཀམ་སྒྲིལ་མ།	༢༠༠༩།༩༡༣	ནས་ལས་ཐོག

ཕྱི་ལོ་འུ་མ་མཆོག་གི་ཆེ་བས་བཞུར་བཞུར་ས་ལོ།

ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་ཕོ་ ༡༩༥༡ ནང་ ༡༩༩༥ ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ས་གནས་
སྤྱི་ཆེན་པོ་འབྲུག་པ་འབྲུག་པ་ཡིད།

[illegible]

ཨང་།	ལོ་དུས།	མཆོན།
༡།	༡༩༩༧།༤།༡༤	ཤེས་རིག་རྩུང་ཆེ་དང་བོད་སློབ་འཛིན་ཆོག་མཁན་རྩུང་ཆེ།
༢།	༡༩༩༧།༡༠།༢༧	ནང་གྲིང་རྩུང་ཆེ།
༣།	༡༩༩༧།༨།༠༥	ཆེ་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་པ་མདོ་སྡུག་ས་བསྐྱེན་འཛིན།
༤།	༡༩༩༩།༨།༢༩	དབུས་སྐྱེན་ཅིས་ཁང་འགན་འཛིན་པ་དང་མ་དག་འདུལ།
༥།	༡༩༩༩།༨།༢༥	བཀའ་སློན་བསྟོན་ནམས་སློབས་རྒྱལ་མཆོག་

- ༤། ༣༠༠༠།༣༡༡༤ ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་ཆེ་རིང་དབང་གྱུ་ལ།
- ༥། ༣༠༠༠།༣༡༡༥ ནང་སྲིད་བཀའ་ལློན་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་།
- ༦། ༣༠༠༠།༣༠༡༡༠ མི་རྗེ་བཀའ་ལློན་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་།
- ༧། ༣༠༠༡།༧༡༡༤ མི་རྗེ་བཀའ་ལློན་བྲི་བ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
- ༨༠། ༣༠༠༣།༤༡༡༤ བཀའ་ལློན་ལྷོ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་དང་ནང་སྲིད་བྱང་དྲུང་
.....སྟོན་པ་ཆོས་ཆེ་རིང་།
- ༩༡། ༣༠༠༣།༣༠༡༣༧ ཆོས་ཤེས་བཀའ་ལློན་ཐུབ་བསྟན་ལྷུང་རིགས།
- ༩༢། ༣༠༠༣།༤༡༡༥ ཆོས་མཐོའི་བྲིམས་ཞིབ་པ་ནམ་གྱུ་ཆེ་རིང་དང་རྗེ་ར་ལྷན་
.....བྲིམས་ཞིབ་པ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན།
- ༩༣། ༣༠༠༣།༤༡༡༤ ལྷ་རྗེ་ལྷ་དབང་ལྷ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལྷོ་བཟང་ཞོར་བྱ།
- ༩༤། ༣༠༠༣།༥༡༡༤ སྤྱི་འབྲུས་སྤྱི་ཞབས་ཆེ་རིང་ལྷན་ཆོགས།
- ༩༥། ༣༠༠༣།༧༡༡༧ ས་སྤྱི་སྤྱི་རུ་ལྷ་ལ་མཁན་རིན་པོ།
- ༩༦། ༣༠༠༣།༧༡༣༤ སྤྱི་འབྲུས་ཆེ་རིང་ཞོར་འཛོམས།
- ༩༧། ༣༠༠༤།༡༡༡༤ འཕྲོད་བསྟེན་བཀའ་ལློན་ལྷོ་བཟང་སྟན་གྲགས།
- ༩༨། ༣༠༠༤།༤༡༠༣ ལྷ་གྱུ་བ་ཀམ་པ་ཨོ་ལྷན་འཕྲིན་ལས་རྗེ་ཆེ་མཆོག་
- ༩༩། ༣༠༠༤།༥༡༡༤ ལྷ་གར་ཞི་བདེ་དེད་དཔོན་ Acharya Shri Yaspal
..... Mittal དང་ལས་རིགས།
- ༡༠༠། ༣༠༠༤།༥༡༡༤ སྤྱི་འབྲུས་ནམ་གྱུ་དབང་འདྲད།
- ༡༠༡། ༣༠༠༤།༣༡༡༤ མི་རྗེ་བཀའ་ལློན་བྲི་བ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
- ༡༠༢། ༣༠༠༤།༣༡༡༤ དཔལ་ལྷན་ལས་སྤྱི་བདག་བྲི་བ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
- ༡༠༣། ༣༠༠༤།༣༡༡༤ ཆོས་རིག་བཀའ་ལློན་ལྷོ་བཟང་ཉི་མ་
- ༡༠༤། ༣༠༠༤།༤༡༠༡ ནང་སྲིད་དྲུང་ཆེ་དངོས་གྱུ་ལྷན་རྗེ།

412 | བཅོན་བྱིལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

༣༥། ༢༠༠༦།༧།༠༡ འཕྲོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་བསྟན་པ་བསམ་མཁའ།

༣༦། ༢༠༠༧།༧།༣༦ Shri Yaspal Mittal, the leader of Yatra.

༣༧། ༢༠༠༩།༣།༠༣ ལ་རྒྱལ་བ་ཀུམ་པ་ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས་དོ་རྩེ་མཆོག

ལྷ དེ་སྡོན་དང་ད་ལྟའི་ཆར་གཞིས་ལས་ཁོངས་ལས་འཆར།

སྡོན་གྱི་ལས་འཆར་རགས་བསྟུས།

༡། འདུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་གསར་ཉོའི་ལས་གཞི།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ I. Wager, Germany རོགས་ཆོགས་ཀྱི་མ་དངུལ་
༣,༠༩,༠༠༠།༠༠ བཏང་སྟེ་འདུད་འཐེན་འཁོར་ལོ་གསར་ཉོ་བྱས་པས་ཞིང་
ཁ་མོ་རྒྱ་དང་གཞིས་མི་འདས་གྲོངས་སྐབས་ཤིང་འོར་འདྲེན་སོགས་བྱས་ཏེ་
མང་ཆོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༢། འཕྱང་ཆུའི་ (Lift Drinking Water) ལས་འཆར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ SOIR IM རོགས་ཆོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་
༡༠,༣༠,༩༧༠།༠༠ བཏང་སྟེ་ས་གནས་སུ་འཕྱང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་བྱུབ་
པ་བྱུང་ཡོད།

༣། Iron Looms ལས་འཆར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ I. Wager, Germany རོགས་ཆོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་
༧༣,༩༦༠།༠༠ བཏང་སྟེ་ Iron Loom བསྐྱབས་པས་གདན་ནམས་དུས་
ཐོག་དང་སྤྱི་ཚད་ཡར་རྒྱས་འགོ་བར་མཐུན་ཤིང་གང་ལེ་འབྲས་བྱུང་ཡོད།

༤། Orchard Plantation ལས་འཆར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ Royal Danish Govt. of Netherland) through DoHome རོགས་ཆོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་ ༡,༣༠,༠༠༠།༠༠ བཏང་སྟེ་ Orchard Plantation ཉེས་པས་མང་ཆོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༥། གློག་ཁྲད་ལས་གཞི།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ Alexender David Neel, France རོགས་ ཆོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་བཏང་སྟེ་གློག་ཁྲད་གསར་ཉོ་བྱས་པས་ལས་ ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀ་ནམས་ཆོགས་ཚུད་དང་དུས་ཐོག་ལག་བསྟར་བྱེད་ ཐུབ་པའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཡོད།

༦། Tata Sumo གསར་ཉོའི་ལས་གཞི།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ Alexender David Neel, France རོགས་ ཆོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་ ༡,༣༩,༩༥༩།༠༠ བཏང་སྟེ་ Tata Sumo གསར་ཉོ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེས་ནད་པ་ཇ་དག་ནམས་དུས་ཐོག་སྟེན་ ཁང་དུ་སྐྱེལ་བ་དང་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་ཀ་གང་ཡིན་ལ་བཅུད་སྟེད་ བཏང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༧། སྟོས་བཟོ་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་ SOIRIM, Rajpur རོགས་ཆོགས་ཀྱིས་མ་དངུལ་ ༣,༥༡,༡༩༣།༠༠ གནང་སྟེ་སྟོས་བཟོ་ཁང་གསར་རྒྱུག་བྱས་པས་མང་ ཆོགས་ལ་ལས་ཀའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༨། Clinic Labouratory ལས་གཞི།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མ་དངུལ་དེན་སྒོར་
 ༥༥,༡༤༡,༠༠༠ བཏང་སྟེ་ Clinic Laboratory ཞིག་གཞིས་ཆགས་སུ་
 བཅུགས་པས་ནད་པ་རྒྱུ་ཆགས་རིགས་ཐག་རིང་དུ་འགོ་མི་དགོས་པར་
 གཞིས་ཆགས་སུ་སྒྲིན་གཏུགས་བྱེད་ཆོག་པའི་མཐུན་ཀྱིན་བཟང་བོ་བསྐྱུན་
 ཡོད།

༧། རྒྱ་ཡུལ་ལས་གཞི།

༡༠༠༠ ལོར་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མ་དངུལ་ ༤༥,༠༠༠,༠༠༠
 གནང་སྟེ་རྒྱ་ཡུལ་གསར་རྒྱུ་བྱས་པས་གཞིས་ཆགས་ཉི་འཁོར་དུ་རྒྱ་རྟོག་
 མེད་པར་ནད་འབྱུང་ཞིང་མི་མང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
 བྱུང་། དེ་བཞིན་ཁང་པ་གསར་རྒྱུ་དང་སྒྲིན་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་སོགས་ལ་རང་
 གཞུང་དབྱས་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་། རོགས་ཆོགས་ཁག་ནས་རོགས་རམ་
 བྱས་འོག་མ་དངུལ་འབོར་ཆེན་བཏང་སྟེ་ལས་གཞི་མཐུག་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད་
 མོད། ལོ་དུས་སོགས་རེ་རེ་ནས་འགོད་མི་དགོས་བར་འབྱས་བར་བྱས་ཡོད།

མ་འོངས་ལས་འཆར་གཤམ་གསལ།

- ༡། བཅོམ་ཆོགས་ཁོངས་ཀྱི་ཆོང་འབྲེལ་ཆན་པ་དེ་དག་ཡུལ་ཁྲིམས་ལྟར་ཆོང་
 ཁལ་དེབ་སྒྲིལ་ཞུས་མེད་པའི་འབྱུང་འགྱུར་རྒྱ་གར་གཞུང་ཁལ་བསྐྱེད་ལས་
 ཁུངས་ནས་དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་སྟེ་ཆོང་ཁལ་དེབ་བསྒྲིལ་ཞུ་དགོས་གལ་
 འགངས་ཆེན་པོར་སོང་འབད་བཅོམ་བྱ་རྒྱ།
- ༢། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་གཅིག་བསྐྱེད་ལས་ལྟར་འཆར་གཞི་བཞི་པ་
 IDP-IV/2007-2011 ཁོངས་འདི་གའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཁག་
 གསུམ་།

- > གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཁང་ཐོག་གུངས་ ༡༠ ཅམ་ཉམས་བཟོ།
- > གཞུང་ལམ་ཆེད་ཉི་འོད་ཀྱི་སྟོན་ (Solar Street Lighting)
- > ལས་ཁུངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཁང་ཆེན་བཟོ་བཅས་ཀྱིས་ཆོང་ཁང་ ༥
 ཅམ་བཟོ་བསྐྱོན་ཉུ་རྒྱུ་བཅས་པ་དབུས་ནང་སྟོན་ལས་ཁུངས་སུ་
 དུལ་ཟིན་པར་མཇུག་སྟོང་གནང་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

༥ ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ ལོ་རྒྱུས།

༡། ས་གནས་གཞིན་རུ།

སྟོན་ཏེ་ས་གནས་གཞིན་རུ་ལྟན་ཆོགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཟླ་ ༡༣ ཚེས་
 ༡༩ ཉིན་འགོ་རྒྱགས་ཤིང་། དེའི་སྐབས་ཆོགས་མི་གུངས་ ༤༥ དང་
 རྒྱན་ལས་ ༦ ཡོད། ད་ལྟོ་ཆར་ཆོགས་མི་གུངས་ ༩༡ དང་རྒྱན་
 ལས་ ༥ ཡོད་འདུག།

༢། ས་གནས་བྱད་མེད་ལྟན་ཆོགས།

སྟོན་ཏེ་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་ལྟན་ཆོགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་འགོ་བཙུགས་
 ཤིང་། དེ་སྐབས་ཆོགས་མི་གུངས་ ༣༥ དང་རྒྱན་ལས་གུངས་ ༤ ཡོད་
 འདུག ད་ལྟོ་ཆར་ཆོགས་མི་ ༤༥ དང་རྒྱན་ལས་གུངས་ ༥ འདུག།

༣། བྱ་བཅོལ་ཁང་།

གཞིས་ཆགས་སུ་བྱ་བཅོལ་ཁང་ཞིག་ ༡༩༥༩ ལོར་གསར་འཇུགས་
 བྱས་ཤིང་། དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་བཟོ་གྲུ་མ་འཐག་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་

ཕྱིར་འཐག་མའི་ཕུ་གྱ་དང་དེ་བཞིན་དགེ་ལས་ཀྱི་ཕུ་གྱ་རྣམས་ལྟ་སྦྱོར་
 ཆེད་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆར་ཕུ་གྱ་གྲངས་ ༡༩ དང་མ་མ་ ༡ ཡོད། ཕུ་གྱ་
 རྣམས་ལ་ཉིན་དགུང་གསོལ་ཆོགས་དང་དེ་བཞིན་འཛིན་སྦྱོར་གི་འགོ་
 གོན་བཙན་གཞིས་ལས་ཁང་ནས་རོགས་རམ་ཐབས་འཛོལ་གྱི་ཨ་ཡི་
 ཨམ་དང་ཨ་རི་ནང་པའི་རོགས་ཆོགས་གཉིས་ནས་གནང་ཐུས་ཡིན།

༥། བཟོ་ཆོགས།

༡། སློན་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་བོད་མིའི་མི་མང་གི་འཛོ་རྟེན་ཆེད་ཐོག་
 མར་གོ་ཤེལ་བཟོ་གྲྭ་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ནང་འགོ་འཛུགས་
 གནང་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་བཟོ་
 ཆོགས་ཁོངས་སུ་མངའ་གཞུང་ནས་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་པའི་ཨང་
 Society Registered No. 46/48 ཡིན། ས་གནས་སུ་ཤེས་
 མྱོང་མེད་པས་གོ་ཤེལ་བཟོ་གྲྭར་ལམ་སྟོང་མ་བྱུང་བར་སྒོ་
 བརྒྱབ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་རུམ་གདན་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་
 འགོ་འཛུགས་བསྐྱུངས།

༢། སློན་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་བརྒྱུགས་པའི་དམིགས་
 ཡུལ་ནི་མི་མང་རྣམས་རིམ་པས་འཛོ་བའི་གནས་སྤངས་གོང་
 འཕེལ་གྱིས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་པས་འཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་
 ཞིག་བསྐྱུན་ཐབས་དང་། བོད་མི་རྣམས་ས་གནས་གཅིག་ཏུ་
 གནས་ཏེ་བོད་པའི་གོ་མས་གཤེས་དང་རིག་གཞུང་བཟང་པོ་དེ་
 དག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐབས་སུ་ཆེད་འཛུགས་
 གནང་བ་ཡིན། དེའི་སྐབས་ཆོགས་མི་གྲངས་ ༩༧༦ དང་ད་
 ལྟའི་ཆར་ཆོགས་མི་གྲངས་ ༥༤༠ ཡོད།

ག བཟོ་ཆོགས་མ་དངུལ་ནས་ཆོགས་མི་ནམས་ལ་ལོ་ལྟར་རྒྱ་རིན་
དང་ལམ་གཞུང་གྲོག་རིན་འབབ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ནར་གཏོང་
གིས་ཕན་ཐོགས་སྤྱད་བཞིན་ཡོད་ནའང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧|༠༩
ལོར་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་བཞིན་བརྒྱ་ཆ་ལ་
འགྱུར་བཅོས་ཀྱིས་རིན་འབབ་བརྒྱ་ཆ་ ༣༥ ལི་ཕན་ཐོགས་
གནང་ཐུས་ཡིན།

ང གཞིས་ཆགས་སུ་ཞིང་ས་ཨེ་ཀར་ཁྲིན་བཞེསས་ ༣༠ ཡོད་པ་
ནས་གཞིས་ཆགས་མི་མང་སྡེ་ཆན་བཞི་ལ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་
དབྱར་དུས་འབྲས་དང་དགུན་དུས་གོ་འདེབས་ལས་བྱ་བཞིན་
ཡོད། སྟོན་འབྲས་འདེབས་ལས་ལྟེ་བ་ད་དེ་གཉིས་དང་ཐོན་
སྐྱེད་ནམས་སྟོན་ཏེ་རྒྱ་གར་ཁྲོམ་ར་གཡས་གཡོན་དུ་སྡེ་བ་ཆོང་
གནང་ཐུས་ཡིན་འདུག

ཅ འདི་ག་བཟོ་ཆོགས་འགན་ལྷན་གྱི་ལས་རྒྱ་ཆ་ཆད་གཞི་ནི་ལོ་
གསུམ་ཡིན། ད་བར་འགན་ལྷན་ཐེངས་ ༡༩ འཕྲོ་ལེན་ཟིན་
ཡོད།

ཆ བཟོ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་ནི་ད་བར་བོད་གཞུང་སྤྱི་ཆབ་ས་
གནས་འགོ་འཛིན་ནས་གཅིག་ཕྱོགས་གནང་ཐུས་ཡིན། བཟོ་
གཞིས་འདི་འོ་འགོ་འཛིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་གནང་
བཞིན་ཡོད།

ཇ འདི་ག་སྟོན་ཏེ་བཟོ་ཆོགས་ཁོངས་ཆོང་འཁོས་ལས་གཞི་ནི་རུམ་
གདན་བཟོ་བྲ། སྟོས་བཟོ། ཐུག་བཟོ། ཐུགས་གསོ་ཁང་བཅས་

ཡོད། དེ་དག་གི་འཇུག་པ་ལོ། ལས་འཆར་དངུལ་གྱི་ནང་
 ཐོན་སྐྱེད་ནུས་གངས་དང་སྒྲིམ་རེའི་གནས་སྤངས་གཤམ་
 གསལ།

རྩམ་གདན་བཟོ་བྱ།

སྒོན་ཏེ་ཆོས་གསུམ་རྩམ་གདན་བཟོ་བྱ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་གསར་འཇུག་ས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་བཟོ་བྱའི་ནང་འགན་འཛིན་ཐོན་སྐྱེད་དོ་དམ་པ་གཅིག་དང་། དགེ་
 གན་གཉིས། ཐག་མ་དང་རིམ་གྱི་པ་བཅས་སྒྲིམ་མི་གངས་ ༣༥ ཡོད། ལས་
 འཆར་དངུལ་གྱི་ནང་ཐད་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཛིན་འབྲུས་མི་ལྟན་འཛོམས་ཐོག་
 བཀའ་བསྐྱེད་དང་བཅའ་སྒྲིམས་དགོངས་དོན་བཞིན་ས་གནས་འབྲུས་ཚོགས་
 ནས་སྒོན་ཅིས་བཀའ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར་གནང་ཐུས་ཡིན། ཅིས་ལོ་
 ༢༠༠༥་་་༠༥ ལོར་འདི་གའི་རྩམ་གདན་ཐོན་སྐྱེད་ཐེ་གྲི་བྱ་བཞི་མ་ ༣༥༥༡༡༦༥
 གྲུང་ཡོད། ཚོང་འགྲུམས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་འདི་ལོ་ནང་གཙང་ཁེ་འབབ་སྒོར་
 ༣༥,༠༠༠༡༠༠ ཙམ་གྲུང་ཡོད། རྩམ་གདན་ཚོང་འབྲེལ་བྱེད་ས་ནི་སིམ་ལ་ཁྲལ་
 ཀེ་མོ་རི་དང་པི་ཏི་བཅས་ཡིན།

སྒོས་བཟོ་ཁང་།

འདི་ག་སྒོས་བཟོ་སྒྲིལ་ཚན་དེ་དག་ SOIR IM རོགས་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
 མཐུན་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ནང་གསར་འཇུག་ས་བསྐྱེད་ས།

ལས་གཞི་འདི་འོ་ནང་བཟོ་ལས་པ་གངས་ ༩ ཡོད། སྒོས་ཤུབས་ཆེ་བ་
 ཐུམ་ཤོག་ཅན། སྒོས་ཤུབས་ཆེ་བ་ཐུམ་མེད། སྒོས་ཤུབས་ཅན་ཆུང་བ། སྒོས་
 ཤུབས་ཐུམ་མེད་འབྲིང་བ། སྒོས་བསངས། ཐུག་ཏུགས་ཅན་སྒོས་བཅས་ཐོན་
 སྐྱེད་ནུས་གངས་ ༥ ཙམ་སྒྲིམ་ལྟན་བཟོ་སྒྲིལ་ཁྲུས་ཏི་ཏི་འཁོར་ཡུལ་མི་དང་

གཞིས་མི་ནམས་ལ་ཆོང་འགྲེམས་ཞུ་མུས་ཡིན།

ཐུག་བཟོ་ཁང་།

ཐུག་བཟོ་ཁང་འདི་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ཟླ་ ༤ པའི་ནང་གསར་འཛུགས་གྲིས་
ད་ལྟའི་ཆར་ལས་མི་ ༥ ཡོད། ཐུག་པའི་ཐོན་བསྐྱེད་ཐུག་ཆག Gram 400 སྟོ་
ང་ཅན་གྱི་ཐུག་དང་ཆེ་ཇི་སྤྱད་ཐོན་བཟོ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་སྟོན་ཏེ་གཏན་སྟོབ་དང་
གཞིས་མི། དེ་བཞིན་ཉི་འཁོར་པོད་མི་ནམས་ལ་ཆོང་འགྲེམ་གང་ལེགས་འགྲོ་
བཞིན་ཡོད། ལས་མི་ནམས་དགུན་དུས་ཟླ་བཞི་ཙམ་རིང་སྤྱད་ཆོང་དུ་བསྐྱེད་གྱི་
ཡོད་སྟབས་ལས་མཆམས་འཛིག་གི་ཡོད།

ཐུགས་གསོ་ཁང་།

སྟོན་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་ཐུགས་གསོ་ཁང་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་འགོ་འཛུགས་
གནང་། བཟོ་གཞིས་སྤྱི་ནས་འཛིན་སྟོང་སྤངས་འཛིན་གྲིས་རྒྱན་གཏན་གྱི་གར་
ལས་ཀྱི་གཉིས་ནས་འགན་འཁུར་དང་། གཞིས་མིར་འོ་མ་ཆོང་བསྐྱར་བགོས་
སྟོང་མཚོན་པས་ཐུགས་ལྟོའི་ལྟོ་ཉི་ཤེས་ཆེད་འགན་འཁུར་མི་གཉིས་ནས་ཟླ་རེ་འཕྲོ་
ལེན་གྲིས་གནང་མུས་ཡིན། འདི་ལོའི་ཆོང་འབབ་ཁེ་ཕན་གྲིས་འདས་ལོ་གྱིང་
གྲུན་སོང་བ་ཕལ་མོ་ཆེར་ཁ་གསབ་བྱུང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཟད་བཟོ་གཞིས་ཡོང་
འབབ་ཐོག་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རེ་ཡོད།

༥ ས་གནས་ཀྱི་དགོན་པ།

ཞ་ལུ་དགོན་པ་དེ་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་
ལ་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་སྒྲིལ་ཡིག་ཆ་ནས་རོགས་དངུལ་གསོལ་བསྐྱེད་གྲིས་ཕྱི་ལོ་
༢༠༠༥ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་བཞེངས་གནང་མཛད། ད་ལྟའི་ཆར་དགེ་འདུན་

པ་བོད་རིགས་གྲངས་ ༡ དང་མོན་པ་ ༡༠ བཅས་བྱོན་བསྐྱེམས་ཞལ་གྲངས་
 ༡༡ ཡོད་འདུག སློབ་གཉེར་བ་ ༧ ཙམ་ཞོར་ལ་སློན་ཏེ་གཏན་སློབ་ཏུ་ཉིན་སློབ་
 ཁོངས་དང་དུས་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་མུས་རེད་འདུག

༡༩ སློབ་གྲྭ་དང་སློབ་ཁང་གི་སྐོར།

༡༡ གཏན་སློབ།

གཞིས་ཆགས་ནང་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་སློན་ཏེ་གཏན་སློབ་འདི་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལོར་ཐོག་མར་འགོ་རྒྱུགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་འཛིན་རིམ་ ༡
 པོ་ནས་ ༩ བར་ལས་མེད་སྐབས་དགེ་ལས་དང་སློབ་སྦྱོང་གཉེན་གསུང་གས་
 ལས་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱུང་ནས་ད་ཆ་བཅན་བྱོལ་
 ནང་ཤེས་རིག་གི་མིག་དཔེ་ལྡན་པའི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད།
 གཏན་སློབ་ནང་སློབ་སྦྱོང་དང་དགེ་ཆེ་གཙོས་དགེ་ལས་གྲངས་བསྐྱེམས་
 ༥༧ དང་སློབ་སྦྱོང་བྱོན་བསྐྱེམས་གྲངས་ ༤༥༩ ཡོད་འདུག་ སློན་ཏེ་
 བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་གཏན་སློབ་ནི་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁང་
 བརྒྱུད་སམ་སྟོ་ཏེ་འོག་ཐད་ཀར་སྤངས་འཛིན་གནང་མུས་དང་རང་
 གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་བྱུས་ལག་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་འདུག སློན་ཏེ་
 གཏན་སློབ་འདི་བཞིན་འཛིན་རིམ་ ༡ ནས་ ༡༡ བར་ཡོད་འདུག

༡༢ སློན་སློབ།

སློན་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སློན་སློབ་དེ་བཞིན་ ༡༩༩༩ ལོར་
 འགོ་རྒྱུགས་པ་དང་། བྱད་མེད་དགེ་ཆན་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྟོག་འོག་ད་
 ལྱིང་ཆར་སྦྱ་གྲྭ་གྲངས་ ༡༡ སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། སྦྱ་གྲྭ་ཆོར་ཉིན་
 དགྲང་གསལ་ཆོགས་དང་དེ་བཞིན་འཛིན་སྦྱོང་གི་འགྲོ་གྲོན་རྣམས་

གཞིས་ཆགས་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་སྒངས་འཛིན་ཐོག་ཨ་ཡི་ཨེམ་རོགས་
 ཆོགས་དང་ཨ་རི་ནང་པའི་རོགས་ཆོགས་གཉིས་ནས་རོགས་རམ་
 གནང་མུས་ཡིན། སྟོན་སྟོབ་རིམ་པ་ ༡ ནས་ ༩ པའི་ནང་སྟུ་གུ་ལོ་
 བཞི་ནས་དྲུག་བར་ཡོད། སྟོན་སྟོབ་རིམ་པ་ ༩ པ་ཐོན་རྗེས་སྟོན་ཏེ་
 གཏན་སྟོབ་དྲུ་སྟོབ་འདུག་གྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ག་སྟོན་ཏེ་གཞིས་
 ཆགས་སུ་ད་ལྟའི་བར་མཐོ་སྟོབ་ཐོན་པ་གངས་ ༣༥ ཡོད།

༩། སྟན་ཁང་།

སྟོན་ཏེ་ཆོལ་གསུམ་སྟན་ཁང་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྟེ་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་
 འགོ་རྒྱགས་ཤིང་། སྟེ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་གཞུང་འཕྲོད་
 བསྟེན་ལས་ཁྲུངས་ཁྲུབ་ཁོངས་ཆེ་བསྐྱེལ་གྱིས་སྟན་ཞབས་པ་གཅིག་ཡོད།
 སྟན་ཁང་མཉམ་བཅུག་དཔྱད་ཁང་དང་ལས་ཤག་བཅས་ཡོད་དོ། །

ས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་མཐོང་གཞི་སྒྲིག་ཆགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིག་བསྒྲིག་

༩ གཞིས་ཆགས་འགོ་འཇུགས་བྱང་རིམ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལས་མས་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་ཀུན་གྱི་ཐོག་དཔོན་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
 སྐབས་དེའི་འགན་འཁུན་གྱི་འགན་འཁུར་ཀླང་བཞེས་ཀྱིས་ཀྱང་གར་དེ་མ་ཅལ་
 མང་འཇུག་སེལ་མུར་རྫོང་ཁོངས་ས་ཤོན་ཞེས་པའི་རི་དང་གིང་ནགས་ཀྱི་ལྷང་
 གཤོངས་གཤིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ནས་མཐོ་ཆད་མི་ཉུར་ ༣༥༠༠ དབུར་
 དུས་སུ་ཆར་ཆད་མི་ལེ་མི་ཉུར་ ༡༣༠༠ དང་། གནམ་གཤིས་ཆ་གྲང་ ༣༥
 ནས་ ༤༠ བར་ཡིན་འདུག གཞིས་ཆགས་དང་དགོན་པ་ཆགས་ཡུལ་ས་ཆ་འདི་
 བཞིན་དེ་སྤྱི་ལོ་གར་ཡུལ་མིའི་ཞིང་ས་ཡིན་འདུག་པར་བརྟེན་ཕྱན་བྱས་འཁོད་
 རྩོམས་དགོས་བྱུང་འདུག ཐོག་མའི་མི་འཕོར་བྱིན་བརྩོམས་མི་གྲངས་ ༥༠༠
 སྟོར་ཡོད་པ་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་སྐབས་དེར་དེ་མ་ཅལ་མང་འཇུག་ཅམ་པ་ས་
 གནས་སུ་རང་རིགས་མང་ཆོགས་ནམས་ལམ་བཟོའི་གཞིས་གྲོང་ཁོངས་ནས་
 འདུ་སྐྱོད་ཞུས་པ་ཁག་ཅིག་དང་། རྩེ་ར་ལྷན་ཀ་ལ་མན་གྲོན་ནས་འཕྱོར་བ་དང་
 རིམ་པས་གནས་རྒྱལ་ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་སྟེ་ལ་ལ་རང་མོས་ཀྱིས་ས་ཁུལ་འདྲ་མིན་
 ནས་འཕྱོར་བ་རེད་འདུག ཕྱི་རྒྱལ་རིགས་ཆོགས་ཁག་ལ་འབོད་བསྐྱུལ་ཞུས་ཏེ་
 (TIRS) རིགས་ཆོགས་ཞེས་པ་ནས་མཐུན་འགྱུར་རིགས་རམ་ཐོག་ས་ཆ་རྒྱ་
 ཁྲོན་རྩི་གླ་ ༡༥.༤ ཅམ་དང་། དེ་རྗེས་ཁམས་ཀུན་གྱི་ཐོག་ཆོགས་པའི་མིང་ཐོག་ལ་
 ས་ཆ་རྒྱ་ཁྲོན་རྩི་གླ་ ༤༡.༡༧ བཅས་གོང་ཁག་གཉིས་བརྩོམས་ས་ཁྲོན་རྩི་གླ་ ༥༧
 ༡ ཅམ་པ་ས་གནས་ཡུལ་མི་འགའ་ཤས་བརྒྱུད་ནས་ཁྲོན་བརྩོམས་ས་རིན་དེ་ན་
 སྟོར་ ༢༩,༣༤༠,༠༠ ཐོག་ས་ཆ་སྤུས་གཟིགས་ཞུས་ཡོད་པའི་ས་ཆའི་བྲིམས་
 མཐུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཆ་ཆ་ཡོད། དེ་སྐབས་གཞིས་ཆགས་མི་མང་གི་འཛོལ་རྟེན་སྤྱད་
 རྩོམ་པའི་བཟོ་བྱ་དང་། གཞིས་དགོན། གཞིས་མིའི་སྤྱོད་གནས་ཁང་པ་བཅས་
 གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི་འགོ་མཉམས་སྐབས་སྟོན་བྱུར་དུ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དབུ་

འཛིན་དཔོན་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ཀམ་ཐོག་དྲི་མེད་ཞིང་སྐྱོང་ནམ་གཉིས་
གཙང་ཆུར་སྤྱུ་བྱས་བསིལ་སྐབས་དཔོན་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆུས་འབྱེར་ཏེ་དགོངས་
པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་འདུག

དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༣ ཉིན་སིམ་ལ་ནས་ཁྲིམས་
མཐུན་ Kham Kathok Tibetan Society ཁམས་ཀམ་ཐོག་ཆོགས་པ་དེབ་
བསྐྱེལ་ཞུས་པའི་ཨང་ ༤༩༡༥༩ ཞུས་ཐོབ་བྱུང་འདུག ཆོགས་པའི་དབུ་འཛིན་
དྲི་མེད་ཞིང་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་མི་འབྲུས་ ༡༩
ཡིད་ཁོངས་ནས་རེ་ཁེ་ཨ་ནམ། ཉག་རོང་རྩེ་རྩེ་མགོན་པོ། གཉིས་ Life Mem-
bership ཡིན་འདུག ཆོགས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་ཆགས་ཚུད་མ་བྱུང་བའི་གནས་
ཚུལ་རྒྱ་མཚན་མང་དག་ཅིག་བྱུང་བྱེན་གྱིས་མཐར་རྩི་ཞིའི་བརྗོད་གྲོ་སྒྲིག་
དགོས་བྱུང་འདུག གཞིས་ཁོངས་མི་མང་གི་འཆོ་རྟེན་རྩེ་ཞི་སྒྲིག་བྱས་ནས་གཞིས་
མི་རང་མགོ་ཐོན་པ་ནམས་ས་གནས་ལྗེ་ལོ་དང་། སིམ་ལ། གཞན་ཡང་ཉི་
འཁོར་རྩེ་ལྷན་ཁུལ་ཀལ་མིན་གྲོན། ར་ར་སྤྱར་ལ་སོགས་པ་ས་ཕྱོགས་གང་སར་
ཁ་འཐོར་དུ་གནས་ཡོད། དེ་འཕྲོས་ས་གནས་རང་དུ་གཞིས་མི་གཏན་སྡོད་བྱིས་
དུད་གངས་ ༤༩ ཅམ་ལས་མེད་པ་དང་། གཞིས་ཆགས་དབུ་འཛིན་དྲི་མེད་
ཞིང་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་འཕོ་འགྱུར་ཕྱིན་པའི་རྩེ་ས་སུ་ཆོགས་ཁག་བཅུ་གསུམ་ནས་
ནང་ཆེན་ནམ་རྒྱལ་དབང་འདུད་མིང་ཅན་ཆེད་མངགས་གཞིས་ཆགས་འགོ་
འཛིན་དུ་བཏང་ཡང་རིང་པོར་མ་སོང་བ་སྒྲོན་ཆུང་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ས་གནས་
ཉིན་སྐོབ་གྱི་འགན་འཁུར་དང་ཞོར་དུ་གཞིས་ཆགས་གྱི་འགན་འཛིན་གནང་
འདུག དེ་ནས་ས་གནས་མི་མང་གི་འཆོ་རྟེན་ཡོང་སྒྲོག་ཡང་མེད་སྐབས་མི་
འབྲུས་ཉག་རོང་རྩེ་རྩེ་མགོན་པོ་དང་། རེ་ཁེ་ཨ་ནམ། སྡོད་པ་གྲུ་རྩེ་རྩེ། ཡང་
སྐབས་གཅིག་ལ་མི་འབྲུས་རེ་ཁེ་ཨ་ནམ། འདྲ་པ་ཤེས་རྟོ། ཆ་མ་གོན། གཡུང་

དུང་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཐེངས་འགའ་གས་ཆེད་མངགས་བཞུགས་སྐར་ད་ས་
 བོད་གཞུང་ནང་སྲིད་ལྷན་ཁང་དུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཁམས་ཀམ་ཐོག་གཞིས་ཆགས་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙན་སེང་དང་འབྲེལ། མ་འོངས་གཞིས་ཆགས་མི་མང་གི་དཀའ་
 སེལ་སྒྲུབ་རང་གཞུང་ནས་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་གཟིགས་
 སྤྲོད་ས་ཡོང་བའི་འཕྲོད་བསྟུལ་ཞུས་དོན་བཞིན། འདི་ག་ས་ཁོན་ཁམས་ཀམ་ཐོག་
 གཞིས་ཆགས་སུ་རང་གཞུང་ནས་གཞིས་འགོ་དང་པོ་རྒྱུ་བྲིམས་བསྟན་འཛིན་
 ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༥ ནས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བ་ནས་
 འགོ་འཛིན་རིམ་བྱོན་རང་གཞུང་གིས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བཞིན་ཡོད།

ནྟ ས་གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་བྱོན་གྱི་མཚན་དང་ལས་ཡུན།

ཡང་།	མཚན།	ལས་ཡུན།
༡།	རྒྱལ་བྲིམས་བསྟན་འཛིན།	༡༩༥༣།༣།༡༥ ནས་ ༡༩༥༣།༡།༣༣
༢།	གྲི་གྲི་ཁང་གསར།	༡༩༥༤།༥།༣༣ ནས་ ༡༩༥༤།༥།༣༥
༣།	སྒོ་བཟང་ངག་དབང་།	༡༩༥༤།༥།༣༩ ནས་ ༡༩༥༥།༡༠།༠༥
༤།	ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ།	༡༩༥༥།༡༡།༠༡ ནས་ ༡༩༩༣།༣།༡༩
༥།	ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས།	༡༩༩༣།༤། ནས་ ༡༩༩༣།༥།༢༡
༦།	འབྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།	༡༩༩༣།༥།༢༣ ནས་ ༡༩༩༥།༡།༡༤
༧།	ཀམ་དམ་ཚོས།	༡༩༩༥།༡༡།༡༥ ནས་ ༡༩༩༥།༡༠།༣༡
༨།	མགོན་པོ་དབང་ཕུག	༡༩༩༥།༡༡།༠༡ ནས་ ༡༩༩༥།༡༡།༠༣
༩།	ཆེ་དབང་སྒྲོལ་མ།	༡༩༩༥།༡༡།༠༣ ནས་ ༡༩༩༩།༣།༡༣
༡༠།	བསོད་ནམས་དབང་འདུས།	༡༩༩༩།༣།༡༣ ནས་ ༡༩༩༩།༥།༢༡
༡༡།	རྣམ་རྒྱལ་དབང་འདུས།	༡༩༩༩།༥།༢༣ ནས་ ༢༠༠༠།༩།༡༣
༡༢།	རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མ།	༢༠༠༠།༩།༡༣ ནས་ ༢༠༠༣།༥།༢༥

428 | བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

- ༡༣། བསྟན་འཛིན་ཆོ་དཔག་ ༣༠༠༣༡༢༡༣༢ ནས་ ༣༠༠༥༡༤༡༥
༡༤། རྫོང་བཟང་དོན་འགྲུབ། ༣༠༠༥༡༤༡༥ ནས་ ༣༠༠༧༡༣༡༣༠
༡༥། ཡེ་ཤེས། ༣༠༠༧༡༣༡༣༡ ནས་ལས་ཐོག

ནྱ ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆེབས་བསྐྱར་རི་
བསྐྱར་ས་ཀྱི་ལོ་བྱས།

༡༩༤༣ གྱི་ཟླ་ ༤ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་སུ་ཞབས་སོར་བཀྱིན་བསྐྱར་ས་འདུག་པ་ལས་
གཞན་ས་གནས་འདིར་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱར་ས་མེད།

ལྷ བྱི་ནང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ས་གནས་སུ་ཕེབས་པ་ཁག་

- ༡། ༡༩༤༤ ལོར་རང་གཞུང་བཀའ་རྫོན་མདོ་སྐྱེས་བསྟན་འཛིན་མཆོག་
ཕེབས་ཡོད།
༢། ༡༩༤༤ ལོར་སྐྱབས་རྗེ་དོ་བྲག་སྐྱེས་ལུང་ཅེ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ས་
གནས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་གཟིགས་བསྐྱོར་དུ་ཕེབས་འདུག་ སྐབས་དེར་ས་
གནས་ཀྱི་གར་ཨེས་ཏེ་ཨེམ་མཆོག་མངོན་སྟོན་སྐྱོ་མགོན་དུ་ཕེབས་འདུག་
༣། ༣༠༠༠ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༤ ཉིན་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་གསར་
ཀྱི་ག་དབུ་འབྲེད་སྐབས་ས་གནས་རྫོང་དཔོན་སྐྱོ་ཞབས་ཨར་ཀེ་ཤར་མ་
མཆོག་ཕེབས་ཡོད།
༤། ༣༠༠༠ གྱི་ཟླ་ ༣ ནང་རང་གཞུང་ནང་སྤྱིད་བཀའ་རྫོན་བསྟན་པ་ཆེ་
རིང་མཆོག་དང་། དུང་འཕར་འཛིགས་མེད་འབྲུང་གནས་ནམ་གཉིས་
འཆམས་གཟིགས་གནད་ཡོད།

༥༡ ༢༠༠༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་རང་གཞུང་དཔལ་འབྲིང་བཀའ་སློན་
སློབ་ཐང་སྟེན་གྲགས་མཆོག་འཆམས་གཞིགས་སུ་ཐེབས་ཡོད་འདུག

༥༢ **ས་ཆའི་སྐོར་ཡུལ་མི་དང་དཀའ་ངལ་ཇི་འབྲད།**

བཟོ་གཞིས་ཆོགས་པའི་ས་ཆ་བཅའ་མེད་ཁག་ཅིག་ས་འཁོར་བའི་སྒྲིམས་ཀྱིས་
ཆོགས་པར་ཡོང་འབབ་སྤྱད་ཀྱང་གར་ཡུལ་མི་ཇ་ལིམ་སིར་དང་མཉམ་དུ་ཆོགས་
པའི་ས་ཆ་བོགས་མ་གཏོང་ལེན་གྱི་བྲིམས་ཐོག་གན་ཀྱི་ (Lease Agreement)
ཐོག་ནས་བཞག་འདུག་ཀྱང་། སྤྱིས་སུ་ཇ་ལིམ་སིར་ནས་བྲིམས་མཐུན་གན་
ཀྱི་རོལ་ལེན་བཅི་སྤྱད་མ་བྱས་སྐབས་བྲིམས་གཏུགས་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
ལྟར་རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ནས་ཇ་བར་སྤྱི་གསུམ་འདི་ཐོག་མཐུན་
འགྱུར་དགོངས་བཞེས་དང་། ལས་དོན་ཁྱུ་སྤྱོད་ལམ་སྒོན་འོག་སྐབས་དེའི་ས་
གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་པས་འགན་འཁུར་རྒྱུ་དང་བཞེས་ཀྱིས་ས་ཆའི་ཚོད་སྟོན་
སྐོར་ཡུལ་བྲིམས་ལ་གཏུགས་བཞེས་གནང་སྟེ་ཁག་ཆ་ཆང་གནང་བས་གོང་
གསལ་ཆོགས་པའི་ས་ཆ་སྟེ་སྤྱི་ ༡༠་༡༠ ཆ་ཆང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ནང་གྱུན་
གསལ་དོན་སྐོར་འབྲུམ་གསུམ་དང་བཅས་ཀུན་གྱི་ཐོག་ཆོགས་པར་ཁ་མཆུ་བྱལ་ཁ་
ཐོབ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད། དེ་མིན་པོ་དེ་མིའི་སྟོན་ཕྱགས་ཡུལ་མིའི་ཁོང་ཁར་སོང་བའི་
ཡུལ་མི་དང་འབྲུག་ཚོད་ཆུང་ཅག་རིགས་ཤོར་སྐབས་ནང་འགྲིག་གི་འཆར་
གཞིའི་འོག་ཕན་ཚུན་འགྲིགས་འཇགས་བྱུང་ཡོད།

༥༣ **འབྲུག་ས་སྐོར་ལས་གཞི་ཁག**

༡༡ གཞིས་དགོན་འདི་ཉིད་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་སྤུལ་སྤྱོད་དབང་སྐྱེས་དང་།
དཔོན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ཀྱི་ས་
གནས་ཞལ་འདེབས་བསྟུ་སྟོང་གནང་ཐོག་ཁྱབ་ཁོངས་མང་ཆོགས་རོལ་

ནས་ཨར་ལས་དྲ་མཆོད་གིས་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད་འདུག། ནང་
 རྟེན་གཙོ་བོའི་བྱུང་པ་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེས་བཙུགས་མར་གྲགས་པ་དང་།
 ༡༩༥༩་ལ་བཞེད་གཞུགས། རིག་འཛིན་སྒྲོལ་གསལ་སྤྱི་ལོའི་སྐུ་བརྟན།
 གསུང་རྟེན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བསྐྱོན་འགྱུར་
 བཅས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྒྲུགས་བཅ་ནམས་ཀ་ཐོག་ཆོགས་པ་རང་ནས་
 མཐུན་འགྱུར་སྐྱུར་ཡོད་འདུག།

༣༡ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་རྟོ་མོ་བཟོ་བྲ་གསར་རྒྱག་ཁུས་ཡོད་མོད། རྟེན་
 དབང་སྐྱེ་ཆོགས་ཞིག་གི་དབང་གིས་ ༡༩༧༧ ལོའི་ནང་བཟོ་བྲ་སྐྱོ་རྒྱུ་
 དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

༣༢ གཞིས་མེད་སྤྱོད་ཁང་བཅུ་ཁང་ ༥༠ སྐྱོར་གསར་རྒྱག་བྱུང་ཡོད།

༤༡ CCF རོགས་ཆོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་འོག་ས་གནས་ཉིན་སྒྲོབ་འཛིན་བྲ་
 ༥ པ་བར་འཛིན་ཁང་དང་ལས་ཤག་ཆ་ཆ་ཆ་འཛུགས་སྐྱོན་བྱུང་འདུག་
 ཀྱང་སྒྲོབ་བྲ་མེད་པའི་དབང་གིས་ལོ་གས་སྤོན་ནས་སྤོན་སྒྲོབ་ཅམ་ལས་
 གཞི་རིམ་སྒྲོབ་བྲ་སྐྱོ་བརྒྱུ་དགོས་བྱུང་འདུག།

༥༡ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོའི་ནང་རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཐུན་
 འགྱུར་འོག་གཞིས་མེ་མང་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཁང་ ༣༩ སྐྱོར་གྱི་ཁང་པའི་
 ཐོག་གསར་བརྗེ་དགོས་དངུལ་འབབ་སྒོར་ ༧,༧༩,༠༧༠༡༠༠ འཆར་
 སྤུལ་ལས་གཞི་འཛུགས་བསྐྱོན་ཁུས་འདུག།

༦༡ བྲ་གསོ་ཁང་དང་། སྐྱུགས་གསོ་ཁང་། འཆོམ་བཟོ་ཁང་། རྟོ་ལོར་
 འབྲེན་སྤྱད་ཀྱག་འཁོར་། རུམ་གདན་བཟོ་བྲ་བཅས་འཛུགས་སྐྱོན་ལས་
 གཞི་ཁག་ནས་རུམ་གདན་བཟོ་བྲ་ལུ་མཐུད་འཛིན་སྒྲོལ་བཞིན་པ་

ལས་དེ་འཕྲོས་ནམས་ས་བབས་གནས་སྒངས་དང་མི་འབོར་ཉུང་བའི་
 རྒྱུན་གྱི་དོན་འབྲས་སོན་པ་མ་གྱུར་སྒྲུབས་སྒྲིབ་དགོས་ཀྱིས་དེ་
 ཆར་གཞིས་ལས་ཁང་གི་ལས་འཆར་གཙོ་བོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ དང་
 ༡༠༠༩ ལོའི་ནང་གནས་ཆགས་གཞུང་ལམ་གསར་བཟོར་ཚོགས་པའི་
 ཡོང་འབབ་དངུལ་ལྷག་བྱུང་བཅད་ནས་འཆར་གསལ་སྒྲིབ་
 ༡,༩༠,༠༠༠།༠༠ ལས་གཞི་འཛུགས་སྐྱོན་ཐོག་སྒྲིག་གསལ་ལག་བསྟར་
 ཞུས་ཡོད།

- ༥༡ རྩེ་ར་ལྷན་ར་ཇ་སྤྱི་ར་ (I.M.) རོགས་ཚོགས་སུ་ཨ་མ་གཤིང་འདེབས་
 འཛུགས་ཞུ་རྒྱུར་འཆར་གསལ་རོགས་དངུལ་སྒྲིབ་ ༡,༤༠,༠༠༠།༠༠
 གནང་སོན་ལྟར་གཤིང་འབྲས་འདེབས་འཛུགས་ཞུས་ཡོད། བོད་གཞུང་
 འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁྲུངས་ནས་གནས་ཆགས་ནང་ཁྲུལ་ཁྱེད་འགོ་ལྟར་
 གསར་རྒྱག་ལས་གཞིར་སྒྲིབ་ ༡,༡༩,༤༡༩།༠༠ གསོལ་བསྐྱེད་ལྟར་
 གསར་རྒྱག་ཟིན་ཡོད། འདི་ལོ་ ༡༠༠༩།༠༧ པའི་ནང་གནས་ཆགས་
 འཕྲུང་ཁྱེད་ལས་འཆར་ཐོག་རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁྲུངས་བརྒྱུད་ཉི་
 ཉོང་རོགས་ཚོགས་ (Artic) སུ་རོགས་དངུལ་འཆར་གསལ་སྒྲིབ་
 ༩,༠༩,༧༩༩།༠༠ ཞུས་བསྐྱེད་གྱིས་ལས་འཆར་མཛུགས་བསྐྱེད་ཟིན་ཡོད།

མ་འོངས་ཞུ་འཆར་ལས་གཞི་ཁག་ནི།

- ༡༡ བཅན་གྱི་ལོ་བོད་གཞུང་གི་གཅིག་བསྐྱེད་ཡར་རྒྱས་འཆར་གཞི་བཞི་པའི་
 རང་གཞིས་ཆགས་མཐའ་བསྐྱོར་ས་མཆོམས་ཀྱི་རྩ་བ་བསྐྱོར་རྒྱུར་
 འཆར་གསལ་དངུལ་འབབ་སྒྲིབ་ ༡,༤༥,༥༧༩།༠༠ རོགས་དངུལ་
 ཐབས་འཚོལ་ཆེད་འཆར་སྤུལ་ཞུས་ཡོད།

- ༡། གཞིས་སྤྱིའི་ཡོང་འབབ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཨ་མ་གཤིང་འདེབས་འཛུཾ་ཆེད་
འཆར་ཉེས་སྒྲོར་ ༡༧,༡༠༧༡༠༠ དང་། ག་མོ་འདེབས་ལས་ (Mushroom
Project) ཆེད་འཆར་ཉེས་སྒྲོར་ ༡,༡༩,༠༩༡༠༠ ལས་འཆར་ཡོད།
- ༡། གཞིས་དགོན་དུ་གྲ་རྒྱ་སྒྲོབ་གཉེར་བ་གྲངས་ ༡༠ སྒྲོར་གསར་འཛུགས་
ཆེད་གྲ་གསར་དང་། སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་གསར་རྒྱག་ལས་འཆར་ཆེད་སྒྲོར་
༡༧,༧༡,༧༡༧༡༠༠ བཅས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཁག་རོགས་རམ་དོན་སོན་
ལག་བསྐྱར་བྱུང་ཆོ་གཞིས་ཁོངས་མང་ཆོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་
གཞིས་ཆགས་འཛོ་གནས་བྱུང་པའི་རེ་བ་ཡོད།

རོགས་ཆོགས་ཁག་

- ༡། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོ་ནས་བཟུང་དང་ཐོག་མི་གྲངས་ ༡༩ ལ་ (Helpage,
London) རོགས་ཆོགས་བརྒྱུད་ Helpage India, Chandigarh
ནས་འཛོ་སྒྲོན་ཐོབ་བཞིན་པའི་ད་ཆ་ནས་འཁོག་མི་གྲངས་ ༤༧ ལ་འཛོ་
སྒྲོན་ལོ་རེའི་ནང་སྒྲོར་ ༡,༦༩,༧༡༡༠༠ ཙམ་གནང་བཞིན་ཡོད།
- ༡། རང་གཞུང་ནང་ཤེས་འཕྲོད་གསུམ་ནས་ཉམ་ཐག་མི་གྲངས་ ༤ ལ་
འཛོ་སྒྲོན་གནང་ཐུས་ཡིན།
- ༡། Swedish Organization for individual Relief (SOIR-IM) སྤེ་ར་
ཐུན་ར་ཇི་སྤར་ནས་ལོ་མང་སྒྲོན་ནས་ཉམ་ཐག་ནས་འཁོག་མི་གྲངས་
༩ ལ་འཛོ་སྒྲོན་དང་། ཁྱབ་ཁོངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་གྲོན་མཐུན་
འགྱུར་ཆེད་ལོ་རེར་སྒྲོར་ ༡༠,༠༠༡༠༠ གནང་བཞིན་ཡོད། གཞན་
ཡང་འཛུགས་སྐྱོན་ལས་གཞི་སྒྲོ་ཆོགས་ཐོག་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་
གནང་དང་གནང་ཐུས་སུ་ཡོད།

- ༤། ཨ་རི་ནི་བདེ་སྐྱོན་ཆོག་ལས་ (Buddhist Peace Fellowship) ནས་ད་
སྟེ་ཆར་སྤྲུག་གངས་ ༥ ལ་ལོ་རེར་ཨ་སྒོར་ ༩,༠༠༠།༠༠ སྒོ་བ་ཡིན་
གནང་གི་ཡོད།
- ༥། རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་བརྒྱུད་འཇར་མན་རོགས་ཆོག་ལས་ཨ་
མ་ལྷོ་སྤྲུག་མཆོག་ནས་ཇ་དྲག་རོགས་དངུལ་ལོ་རེར་སྒོར་
༡,༠༠,༠༠།༠༠ ཙམ་གནང་ཐུས་ཡིན།
- ༦། རང་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁྲུངས་བརྒྱུད་ (CRS) ལས་འཆར་སྐྱོབས་
ཕོགས་ཁྲོ་ཆག་དང་སྐྱུ་མ་གནང་ཐུས་ཡིན།
- ༧། འཕྲོད་བསྟེན། ས་གནས་སྤྲོད་ཁང་དུ་འཕྲོད་ལས་པ་གཅིག་ཡོད། འཕྲོས་
ལས་སྤྲོད་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་བློན་དང་། དགོས་ངེས་སྤྲོད་ཁྲོན་ཅིས་
འགོ་དང་། མ་དང་བྱིས་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་མཐུན་འགྱུར་དགོངས་
བཞེས་གནང་བཞིན་ཡོད།

འཇིན་ལྷོ་ལེ་ཆ་ན།

- ༡། གཞིས་ཆུང་ས་ལས་ཁྲུང་ས་ནང་གཞུང་བསྐྱོས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་།
 ཕྱིས་དྲུང་། ས་གནས་རང་ཁོངས་ཁ་ལོ་པ་བཅས་ལས་བྱེད་གསུམ་ཡོད།
 གཞིས་ཆགས་སྤྱིའི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་རིགས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་
 ཆོགས་འདུ་གཙོ་སྤྱོད་ཐོག་ཆོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་མི་
 འཕུས་ ༥ དང་རང་འཕུས་ཆོགས་གཙོ་བཅས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་གྲོས་
 གཞི་གྲོས་ཆོད་གཏན་འབེབས་བྱ་སྒྲིལ་ཡོད།
 ༢། ས་གནས་འཕུས་མིའི་ཆོགས་འདུ། བཟོ་གཞིས་ཆོགས་པའི་མི་འཕུས་

གཅིག་ཕྱོགས་ལོ་གསུམ་རེའི་མཆོམས་ཆོགས་མི་གངས་ ༥ འོས་བསྐྱུ་
 ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་ལྟར་འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་ ༦ པའི་ནང་གསར་དུ་འོས་འདེམས་
 ཟིན་པའི་ཆོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་ད་ལྟའི་
 ཆར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དང་ཆོགས་གཞིན་ས་གནས་འཕུས་ཆོགས་
 ཀྱི་ཆོགས་གཙོ་བཙས་བྱོན་བཞུགས་འགན་འཛིན་ལྟན་ཆོགས་མི་གངས་
 ༩ ཡོད་ཁོངས་ནས་གཅིག་བྱེད་ཡིན།

༩། བཟོ་གནའི་ཆོགས་པའི་རང་ཁོངས་ལས་བྱེད། ཕྱིས་པ། རུམ་དགེ།
 ཨམ་ཤིང་སྒྲིང་ལ་ལྟ་ཉོག་པ། ཡིག་གད། ཁང་སྤྱང་།

༡༠། ས་གནས་རང་དབང་བདེན་པའི་ཆོགས་ཚུང་གོང་མཚུངས་ལོ་གསུམ་
 རེའི་མཆོམས་འོས་འདེམས་ཞུས་པའི་མི་འཕུས་གངས་གསུམ་ཡོད།།།

ཀུམ་རའོ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱུས།

༩ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱང་རིམ།

ཀྲུམ་རའོ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་རྒྱ་གར་གྲང་
 སྤྱོད་པ་ཉི་མུ་ཅལ་མང་འཛུལ་སེམས་མུར་རྫོང་ཁོངས་ཀྲུམ་རའོ་གྲོང་ཁྲའི་ཉི་འགམ་
 ཏུ་གསར་འཛུགས་གནང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༡༡༡༩ ཉིན་རང་གཞུང་ནང་
 སྤྱིད་བཀའ་ཁྲོན་ཕྱག་རོགས་མ་བྱ་ཆོད་བང་འགྱུར་མེད་མཆོག་ནས་ཀྲུམ་རའོ་
 གཞིས་ཆགས་འདི་རྟོག་ཏེར་བཟོ་གཞིས་ངོ་བོར་གསར་འཛུགས་བྱེད་ལ་ཉི་བའི་
 སྐབས་དེར་གྲུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་ལགས་པོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་སྐབས་
 གསུམ་པའི་འབྲུས་མི་གནང་མུས་ཐོག་ཁོང་ལ་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་
 འགན་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་བའི་འཕུལ་མར་ལྗེ་ལེར་ཐོན་ཏེ་གཞིས་ཆོགས་ Tibetan-
 an Industrial Rehabilitation Society (TIRS) པར་འབྲེལ་གྲུགས་ཀྱིས་
 བཟོ་ལས་འགོ་འཛུགས་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་ལྟར། ར་ས་ནས་ཐོན་ཏེ་ལས་
 ཀ་འགོ་འཛུགས་ཞུས་འདུག་པས་ཕྱི་ཟླ་ ༩༡ ཉིན་ལྗེ་ལེ་དོན་གཅོད་བྱུང་བསྟན་
 ཉིན་བྱེད་མཆོག་དང་གྲུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་བཅས་ནས་གཞིས་ཆགས་
 རྒྱག་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ཉོས་པ་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༣ ཉིན་ནང་སྤྱིད་
 བཀའ་ཁྲོན་དབང་རྟོག་མཆོག་དང་སྐྱ་ལྟ་སྤྱས་གསུང་བསྐྱར་བཅས་ལྗེ་ལེ་བཟོ་
 ཆོགས་ལ་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་མི་གྲངས། ས་ཁོན་རྟོག་
 བཟོ་གྲུ་བཅས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཁག་ཐོག་གོས་བསྐྱར་གཏན་འབེབས་གནང་།
 གཞིས་ཆགས་འདི་ཉི་མ་ཅལ་མང་འཛུལ་དེབ་སྐྱེལ་ལས་ཁུངས་སུ་བོད་མི་གྲུ་
 དཔོན་སྐུ་པ་བདེ་དོན་ཆོགས་པ་ཞེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༡༡༡༩ ཉིན་དེབ་སྐྱེལ་བྱས་
 པའི་ཆོགས་པའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་གཞིས་ཆགས་འདི་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་ལས་
 འགོ་བཙུགས་ནས་རྟོག་ཏེར་ཁང་དུ་རྫོན་མི་རྒྱང་ལམ་ལས་མེད་སྐབས་བྱག་སྒོ་
 གཤགས་ཏེ་ཀྲག་འཁོར་འགོ་ལམ་གསར་བཟོ་བྱས་པ་དང་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་

ཡུལ་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༡༩ གསར་ཉིས་ཀྱིས་མི་མང་སྡོད་ཁང་ལྔ་ཁང་གཉིས་
 བསྐྱེལ་ཅན་བརྟུ་ཁང་གངས་ ༣༧ ནང་། སློབ་གྲྭ། སློབ་དགེའི་ལས་ཤག་བཟོ་
 གཞིས་གཉེར་བའི་ལས་ཤག་ལས་ཁུངས། བྱ་བཅོལ་ཁང་། སྤྱོད་ཁང་། སྤུ་གྲུ་
 སྡོད་ཁྱིམ། བཟའ་བཅའ་ཆོང་ཁང་། ཟ་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱ་རྒྱུའི་ལས་ཀ་ཡོངས་
 རྫོང་ཆོགས་པ་རང་ཁོངས་ནས་སྒྲུངས་ཏེ་འགན་འཁུར་དམ་པོ་ཞུས། དེ་བཞིན་
 ལག་ཤེས་རུམ་འཐག་བཟོ་གྲུའི་ཁང་པ་ཕི་ཏེ་ ༡༠༡༡ ཅན་གསར་རྒྱག་དང་།
 ཡང་ས་ཏོན་དུ་ས་ཆ་སྤྱི་ཀར་ ༤ གསར་ཉིས་ཐོག་མི་མང་སྡོད་ཁང་ ༤ ནང་།
 འཕུལ་བཟོ་ཁང་སྤྱི་ལེགས་གཅིག་ མོ་ཀྱ་འདེགས་འགྲོག་གི་རྒྱ་མ་གཅིག་ རྫོ་
 གཉེར་ཁང་དུ་མཐུན་རྒྱུན་མོ་ཀྱ་ཀྱག་འཁོར་དང་། སྤྱི་སྤྱི་ཀྱ་འཛིན་འཁོར་བཅས་
 ཁྱོན་འཕུལ་ཆ་བརྟུ་གཉིས། རྫོ་སྤྱི་ཀྱ་འཕུལ་ཆ་བཅས་གསར་བསྐྱར་གྱིས་གཞིས་
 ཆགས་འཛུགས་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། གསར་དེར་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་སྤྱོད་གྱི་
 ལས་གཞིའི་ཐད་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་བྱུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ལྷི་ལི་བཟོ་གཞིས་
 ཆོགས་པ་བརྒྱད་ནས་མ་འཕོར་ཁྱོན་བསྡོམས་ཉིན་སྟོར་འབྲམ་ ༡༧ ཅམ་བྱུང་
 འདུག ཐོག་མའི་ཆར་གཞིས་ཆགས་འདིར་མི་གངས་ ༥༠༠ ཅམ་ཆད་གཞི་
 ཡིན་པར་བརྟེན། ཀྱ་ལུ་དང་། སེམ་ལ་ཁུལ་བཅས་ནས་མི་མང་འདུ་བསྐྱོང་གིས་
 གོང་གསལ་མི་གངས་ཁ་བསྐྱོང་ཐབས་འཆོལ་ཞུས། དེ་བཞིན་མཆོད་པའི་རྟེན་
 དུ་བཙེ་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་སྐྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་
 གསར་བཞེངས་ལེགས་འགྲུབ་བྱས་པ་དང་། ལྷི་ལི་བཟོ་ཆོགས་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
 མཐུན་རྒྱུན་སྤྱོད་ཏེ་རི་མགོའི་རྒྱ་མིག་སར་རྒྱ་མཛོད་གསར་བཟོ་བྱས་ནས་
 འབྲང་རྒྱུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད། གཞིས་ཆགས་འདིའི་ཆགས་
 ཡུལ་ཏེ་ལོར་མ་དར་ཞེས་པ་ཀུམ་རའོ་གོང་གསེབ་གྱི་ཉེ་འགམ་གྱི་རི་འབྲུར་ཞིག་
 གི་སྒྲོང་ན་ཆགས་ཡོད།

ས་གནས་འདི་རྒྱ་མཆོ་ངོས་ནས་མཐོ་ཆད་ཕི་གི་ ༥༧༤༠ ཅམ་དང་། དབྱར་

དུས་ཚེ་ཚད་སེལ་སེས་ ༡༡།༡༤ བར་ཡིན་ལ། དགུན་དུས་གང་ཚད་སེལ་སེས་
 ༤་༠ བར་དུ་ཡིན། སྤྱི་ཟླ་ ༡ དང་ ༡ པ་ནས་ཁ་བ་འཕྲན་བྱ་འབབ་ཅིང་། སྤྱི་
 ཟླ་ ༥ ནས་ ༧ བར་ཆར་ཚད་དང་རྒྱང་གྲགས་ཆེ་ལ་སྤྱག་པ་སྤྱག་པོ་འཐིབས་
 གི་ཡོད།

ནྟ གནས་མི་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་རྟེན་རྟོག་ཏེར་ལས་ཀའི་སྐོར།

༡། རྟོག་ཏེར་སྐོར་ཁྲི་ལེ་བཟོ་གནས་ཆོགས་པ་དང་། རྟོག་ཏེར་ཁྲག་ཀྱུར་རྟོག་
 སིང་དབར་གན་འཛོག་འབྲུ་དོན་བཞིན་ཁྲི་ལེ་བཟོ་ཆོགས་ནས་རྟོག་ཏེར་
 ལས་གནས་འགན་དབང་ཆ་ཚད་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་ནས་བྱས་པ་དང་།
 འདི་གནས་མི་མང་དང་ས་ཁང་བདག་ཉར་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་རང་རྟོག་
 འགོ་འཛོན་ནས་བྱེད་དགོས་ལྷགས་གསལ་བ་བཞིན་མོས་མཐུན་ཞུས།
 སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་གར་བ་འགན་འཛོན་ནས་སྤྱི་ནང་བྱ་ལོན་སྐོར་
 ༡,༥༠,༠༠༠།༠༠ ལྷག་ཙམ་དང་ལས་བྱེད་ལས་མི་བཅས་ཀྱི་ཟླ་ལོགས་
 མ་སྤྱད་པར་སྤྱིར་ལོག་སྐོར་བས་དེ་བར་ལོ་ངོ་ ༥ རིང་གྱིང་གུན་སྐོར་
 འབྲུམ་ ༥ ལྷག་ཙམ་ཆགས་ཡོད།

ཁྲི་ལེ་བཟོ་ཆོགས་ནས་ཀྱང་ཀྱག་འཁོར་སོགས་ཆོང་བསྐྱར་གྱིས་
 ཁ་གསལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྟོག་ཏེར་ཁྲག་ཀྱུར་རྟོག་
 སིང་ནས་ཀྱང་བསྟོན་འཇུགས་ཀྱིས་ལོ་ངོ་ ༡ རིང་རྟོག་ཏེར་སྐོར་རྒྱུ་
 པར་བཞེན། འདི་གནས་ཆགས་ལུལ་ས་ཁྲགས་ས་བབ་མཐོ་བ་དང་།
 རྟོག་ཏེར་ལས་ཀ་ལས་གཞན་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཆོ་བའི་རྟེན་གནི་མེད་ཀྱིན་
 གནས་མི་རྣམས་དཀའ་ངལ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་རེ་ཞིག་ཁྲི་ལེ་དང་།
 སེམས་ལ། རྟོག་ཏེར་སྐོར་སོགས་ས་གནས་གཞན་ལ་རང་རང་སོ་

སེའི་འཆོ་ཐབས་འཆོལ་སྐྱབ་ཆེད་ཁ་འཐོར་དུ་འགོ་དགོས་བྱུང་བཞིན་
འདུག།

༡། གཞིས་མི་ནམས་བསྐྱར་དུ་དོ་གཏེར་ལས་གཞིར་ཞུགས་སྐྱོར།

ཐོག་མའི་འཆོ་ཐབས་དམིགས་ཡུལ་འཆར་གཞི་དོ་གཏེར་རང་ཡིན་
སྐབས་ ༡༩༥༩ ལོར་དོ་བདག་དང་ཕན་ཚུན་དབར་ནང་འགྲིག་གིས་དོ་
དཀར་པོ་དོ་བདག་ལ་ཕར་སྐྱད་དགོས་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དོ་ནག་
པོ་གཞིས་ཆགས་ཀྱིས་བཏོན་ཆུ་བྱས་ཏེ་དོ་གྲོན་རེར་བོགས་དོད་སྐྱོར་ ༡
རེ་སྤར་ཆ་བྱས་ཏེ་བོགས་དོད་སྐྱོར་ ༩༥༠ སྤྱོད་རྒྱུའི་ཐག་ཆོད་ཀྱིས་དེ་
ནས་བཟུང་དོ་གཏེར་རང་ཁོངས་ནས་རང་མི་རང་ལས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་
བྱས་ཏེ་ཉམས་སྦྱང་རིམ་བསགས་བྱས་པ་དང་། དེར་མཐུན་རྒྱུན་ལག་
ཆ་ཀྱག་འཁོར་སོགས་སྡོན་མ་ལྟར་བྱུང་ཆེ་ཁེ་འབབ་ཡོང་རྒྱུར་སྒྲོས་མེད་
ཡིན་སྐབས། སྐབས་དེའི་རང་གཞུང་ནང་བྱུང་བཀྲ་གིས་སྒོ་བས་རྒྱལ་
ལགས་ལ་འདིའི་སྐྱོར་གྱི་གནས་སྤངས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་ཞུས་ཏེ་
ཁོང་ནས་ཀྱང་མི་མང་གི་དཀའ་ངལ་བདེ་ཙམ་གཟེགས་ཏེ་དགོས་
དངུལ་སྤྲུལ་འདོན་གནང་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་འདི་གཞིས་སྤྱད་དགོས་མཁོ་
གནད་ཆེའི་ཀྱག་འཁོར་དང་། དོ་སྤྱུག་འཕུལ་ཆས། དེ་བཞིན་བཟོ་བྱ་
ཁག་གཉིས་ཀྱི་མ་བསྐྱོར་བཅས་ཀྱི་སྐྱོར་སྤྱི་རྒྱལ་རོགས་ཆོགས་ཁག་ལ་
འབོད་སྐུལ་གནང་རྒྱུ་སོགས་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་དོ་གཏེར་ནས་དོ་དཔོན་འབྲེན་གྱི་དཀའ་
ངལ་ཆེ་འཕྲད་ལ་བརྟེན་ཀྱག་འཁོར་ཞིག་གསར་ཉི་མེ་བྱ་མཐུ་མེད་བྱུང་
བས་ཀྱག་འཁོར་གཅིག་ལ་མ་གནས་སྐྱོར་ ༡༦,༧༠༠༠༡༠༠ གནས་ཀྱི་
ཡོད་སྐབས་འདི་གཞིས་ལ་མ་དངུལ་མེད་པས་སྤྱི་ནང་ཁག་ནས་སྤྲུལ་

གཡམ་ཁུམ་ཀྱང་མ་ལུང་བས་ནང་སྤྱད་བརྒྱད་ལ་གོང་ས་ལྟུབས་མགོན་
 ཆེན་པོར་སྤྲོད་སེང་སྤྲོད་དགོས་བྱུང་བས། ལྟུ་སྤྲོད་ཡིག་ཆང་ནས་དྲིན་
 སྤྲོད་ ༥༠,༠༠༠།༠༠ ཐམ་པ་དངུལ་སྤྲོད་ཐོག་སྤྲོད་གཡམ་ཁུམ་ལུག་
 གནང་བའི་ལྟུ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱག་འཁོར་གཅིག་གསར་ཉི་མུལ་པ་
 བྱུང་། ལོ་དེར་དེ་ཆོང་བསྐྱར་དཔོར་འདྲེན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཕྱན་བྱ་སེལ་
 བར་བརྟེན་ ༡༩༥༡།༡༠།༡ ནས་བཟུང་དོ་གཏོར་ཆོང་འགྲེམས་གྱི་ལས་
 གནའི་འགོ་འདྲུགས་བྱས།

- ༩། དོ་གཏོར་ལས་གནའི་ཆགས་ཚུད་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་བྱུང་བའི་སྤྲོད་།
- གནའི་ཆགས་སྤྲོད་ལ་གོང་ས་ལྟུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱར་
 བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་དོ་གཏོར་གྱི་
 ལས་གནའི་ལོ་རེ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་གྱི་ཕྱོགས་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་དེར་
 ཆོགས་པར་ཀྱག་འཁོར་གྲངས་ ༩ དང་། འཛིབ་འཁོར་གཅིག་ས་
 སྤྲོད་འཕུལ་ཆས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཀྲུམ་རའོ་
 ཆོགས་པའི་ལས་ཁུངས་བསྐྱར་བཟོའི་སྤྲོད་མགོན་ཁང་གསར་རྒྱག་སྤྲོད་
 འཁོར་འཛིན་ཡུལ་ཁང་པ་དང་ས་ཆར་རྩ་བ་བསྐྱར་བ་དང་། ས་ཁོར་དུ་
 ཆོགས་པའི་ལས་ཁུངས་དང་ལས་ཤག་ཐོག་བཅུགས་ཅན་གསར་རྒྱག་
 གིས་གཞན་གྱིས་བསྐྱུགས་འོས་སྤྲོད་བྱུར་བ་མ་ཟད། མི་མང་གི་བདེ་ཆ་
 མང་དག་ཅིག་ལ་ཆོགས་པ་རང་ངོས་ནས་རྒྱན་མར་སྤྲོད་ཐུབ་པ་བཅས་
 གྱིས་སྤྲོད་དེར་སྤྲོད་པ་བདེ་དོན་ཆོགས་པའི་འགན་འཛིན་དང་། འགན་
 འཛིན་ལས་རྒྱལ་ཁྲུང་དུ་དྲུལ་གཏོར། འཕུལ་མི་གྲངས་ ༩
 བཅས་དང་། དོ་གཏོར་ལས་ཁྲུང་ཁོངས་སྤྲོད་རྒྱ་གར་རྩིས་པ་གཅིག་དང་།
 དཔྱེན་དུང་གཅིག་དོ་ཆང་ལྟ་དོག་པ་གཏོས། དོ་སྤྲོད་འཕུལ་ཆའི་ཁ་ལོ་

བ་གཅིག་སེ་ཁོན་རྒྱ་མ་དོ་དམ་པ་གཅིག་རྒྱ་ཆོང་འགྲམ་སྒྲེལ་འཛིན་
སྒྲིད་མཁན་གཅིག་ཀྱག་འཁོར་དོ་དམ་པ་གཅིག་བཅས་འགན་འཁུས་
དང་ལས་བྱེད་མང་དག་ཅིག་ཡོད།

སྐབས་དེར་དེ་མི་མ་ཅལ་མང་འཕྲི་གཞུང་གི་རོགས་སྐྱོར་འོག་
འབྲུང་ཆུའི་ཆུ་མཛོད་གཅིག་དང་། རི་མགོའི་ཆུ་མིག་ནས་གཞིས་ཆའ་
ཆུ་མཛོད་དབར་གྱི་ཆུ་སྐྱག་འགྲིག་ཡིན་པ་དེ་ལྷགས་སྐྱག་ཏུ་བརྗེ་ལེན་
གནང་སྟེ་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་
རྟེན་ལས་གཞིའི་བསྐྱར་རྒྱལ་མ་དདུལ་ཆེད་རང་གཞུང་ནས་བྱན་གཡར་
ཡོང་བ་སྟན་སེང་བྱས་འབྲས་བྱན་གཡར་གནང་བབས་མེད་ཀྱང་མང་
ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་རྟེན་ལས་གཞིའི་ཆེད་རང་གཞུང་ནང་སྤྱོད་ནས་སྐྱོར་
༣,༥༠,༠༠༠།༠༠ དམིགས་བསལ་མཐུན་འགྱུར་གནང་བས་ཕན་ཐོགས་
ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༥ གཞིས་སྤྱིའི་ར་རྩི་རྩན་ས་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་ཕྱི་ལི་བཟོ་གཞིས་ཆོགས་པ་བརྒྱད་ནས་རོགས་རམ་གནང་
སྟེ་གཞིས་ཆགས་ཉི་འགྲམ་ར་རྩི་རྩན་དུ་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༡༡ ཅམ་ཉོས་པ་དང་།
ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ནས་ཁིང་ཁ་འདེབས་ལས་བྱས་ཡོད། རྗེས་ནས་
གཞིས་མི་ནང་ཁུལ་ལ་བོགས་མར་བཏང་འདུག ད་ལྟོའི་ཆར་ཁིང་ལས་བྱ་རྒྱུར་
ཆུའི་མཐུན་རྒྱུན་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་། དེ་བཞིན་དེ་དག་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིས་
དམ་བཟུང་བྱེད་ཉེན་ཆེ་སྐབས་ས་ཆ་སྤྱང་མཁན་ཞིག་ཆེད་དུ་བཙུགས་ཏེ་ལྷ་རྟོག་
བྱེད་ཐུས། ཆོགས་པས་ས་ཆའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་གཞི་
སྒྲེལ་མ་བྱུང་པ་ནི་ཆོགས་པར་མ་དདུལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པས་རེད། ཁིང་ཆུ་

འདྲན་གཏོང་ལ་སོགས་ཀྱི་འཆར་འབྲལ་བྱས་འདུག་ཀྱང་ད་བར་དུ་དོན་འབྲས་
བྱུང་མེད།

༤ གཞིས་ཆགས་སུ་རུམ་འབྲག་བཟོ་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོར།

ཐུ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་གཞིས་མི་རྒྱལ་སྤྱི་བསྐྱོད་གིས་རུམ་འབྲག་བཟོ་བྱ་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་གཞི་ལ་བཞག་སྟེ། རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་པལ་ཏོར་གདན་འབྲག་རུམ་དགེ་འཇམ་དཔལ་
མཁས་མཆོག་ལགས་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕྱེབས་འཕྲོར་གྱིས་གཞིས་ཁོངས་ཕོ་མོ་
གྲངས་ ༩༠ སྒོར་ལ་སྒྲོང་བཅར་གནང་བས་གཞིས་མི་རྒྱལ་ལ་ཕན་ཐོགས་
གང་ལེགས་བྱུང་། ལྷག་དེར་བཟོ་བྱའི་མ་ཙཱ་སྒོར་ ༤༩,༡༥༩,༠༠ དང་
གདན་འབྲག་མི་གྲངས་ ༤༩ རེམ་རྒྱག་མི་གྲངས་ ༥ དགེ་ཤོན་གཅིག་གཉིས་
པ་གཅིག་ཅིས་པ་གཅིག་ སོག་དཔེ་འབྲི་མཁན་གཅིག་བཅས་ཡོད། ལས་མིའི་
དཀའ་ངལ་གྱིས་ད་ལྟའི་ཆར་ལས་མི་གྲངས་ ༡༩ དང་། རེམ་རྒྱག་ ༤ དེ་
བཞིན་འབྲག་མི་ ༥ བཅས་ཡོད། བཟོ་བྱའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་སོས་ནི་རུམ་གདན་
ཕན་བྱ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཆོང་བསྐྱར་མ་བྱུང་པར་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་ཟླ་གྲག་
ཕོན་ཆེ་ཡོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བཞུགས་ནས་འཛིན་སྒྲོང་ལས་བྱེད་པར་གསོལ་སོགས་
རྒྱག་སྒྲོང་མ་བྱུང་པའི་ཁར་དགྲན་དུས་ཟླ་བ་གསུམ་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་བཟོ་བྱ་སྒོ་
བརྒྱབ་དགོས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཆགས་ཡོད།

༥ རང་གཞུང་ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་བྱར་འབྱུགས་ གནང་སྒོར།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དོ་གཏོར་ལས་གཞིར་འགོག་རྒྱུང་རྗེས་གཞིས་མིའི་འཆོ་

རྟེན་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པར་བརྟེན། རང་གཞུང་ལ་སྔ་རྗེས་ལྷན་གྲུགས་ཀྱིས་
 ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༣ ལོར་བཅན་གྱི་ལ་བོད་མིའི་བཅའ་བྲིམས་དོན་ཆན་གཉིས་པའི་
 དགོངས་དོན་ལྟར། གཏུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆེ་རིང་ལགས་སུ་མང་མོས་འོས་ཐོབ་
 བྱུང་བ་ལྟར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་དུ་བསྐོས་བཞག་གནང་། ཀམ་རའོ་སྐ་བདེ་ཆོཌ་
 གཙོ་ལོ་ན་ནས་པས་སུ་མཐུད་ཆོགས་པ་འཛིན་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དཀའ་བས་རང་
 གཞུང་སྐྱེ་ཆབ་ནས་ཆོགས་པ་འདི་འཛིན་སྐྱོང་ཡོང་བ་ལྷན་སྐྱེའི་ཐག་གཅོད་ལ་མང་
 ཆོགས་ནས་མོས་མཐུན་བྱུང་བར་བརྟེན། འགན་འཛིན་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་གོས་
 ཆོད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་རང་གཞུང་ནང་སྤྱི་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་ས་གནས་སུ་ངོ་ཕེབས་
 སྐབས་སྟན་མིང་ལྷན་འདུག རང་གཞུང་ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བཀོད་གཏོང་
 གནང་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་གནང་ཡོད་ཀྱང་། ཆོགས་པ་དེབ་སྐྱེལ་གྱི་ངོ་བོར་མོར་
 གནས་ཐོག་ས་གནས་མི་མང་གི་འཆོ་རྟེན་ལ་ཕན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་སུ་མཐུད་
 གནང་རྒྱུ་གནང་བ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥༡༢༡༣༠ ཉིན་ས་ཁོན་ས་གནས་འགོ་
 འཛིན་ནས་ཀམ་རའོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་གཅིག་ལྷོགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཅིས་
 བཞེས་གནང་བ་རེད། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཆེད་སྐ་བ་བདེ་དོན་ཆོཌ་
 པས་ལས་ཁུངས་དང་། མགོན་ཁང་། ལས་ཤག་སྐྱུ་འཁོར་འཛོག་ཡུལ་བཅས་
 ཁང་པ་ཁག་གསུམ་ལ་ས་ཁྱོན་ཕི་གི་བྱ་བཞི་མ་ ༡༢༡༩ ཅན་ཞིག་ ༡༠༠༦༡༡༠༡༡
 ནས་བཟུང་ལོ་ ༧༧ རིང་བོགས་མ་མཆོན་ཆེད་ལོ་རེར་ཁང་སྐྱོར་ ༥༠༠ རེ་
 འབྲུལ་རྒྱར་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༢༡༩༡༡ འཁོད་བྲིམས་ཐོག་ཆོད་གན་འཛོག་གནང་
 མངོད། ༡༠༠༤༡༢༡༡༤ ཉིན་ཀམ་རའོ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བྱར་དུ་བསྐོས་བཞག་
 གནང་བ་དང་། ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱིས་ལས་དོན་ཆེ་ཕྱ་རྒྱུང་གསུམ་གང་
 བསྐྱབ་དགོས་ཐམས་ཅད་མི་མང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ངོ་ཆབ་འགན་འཛིན་ལྟན་
 ཆོགས་དང་ལྟན་དུ་གོ་བསྐྱར་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་བཞིན་པ་ཡིན། གཞིས་མི་
 རྣམས་ཀྱི་དཀའ་སེལ་སྒྲད་འཆར་གཞི་ཁག་གི་མ་དངུལ་དང་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་

འཆོ་སྡོན་དང་སྡོན་བཅོས། སྤྱ་གྲུ་སྡོབ་ཡོན་དང་འཆོ་སྡོན། གྲུ་བཙུན་ནམས་ལ་
སྡོབ་ཡོན་དང་འཆོ་སྡོན་བཅས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱིན་རིམ་པ་བཞིན་གནང་དང་གནང་
མུས་ཡིན།

ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་མཆན་དང་། ལས་ཡུན་གཤམ་གསལ།

ཨང་། མཆན།

ལས་ཡུན།

༡།	གཏུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་།	༢༠༠༣།༡༠།༡༤ ནས་ ༢༠༠༥།༢།༢༠
༢།	སྡོབ་ཐང་དོན་འགྲུབ།	༢༠༠༥།༢།༢༠ ནས་ ༢༠༠༦།༢།༢༠
༣།	དངོས་གྲུབ་འོད་ཟེར།	༢༠༠༦།༢།༢༡ ནས་ ༢༠༠༧།༡༡།༢༠
༤།	ཀམ་དར་རྒྱས།	༢༠༠༧།༡༢།༡ ནས་ལས་ཐོག

༥ ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གཞིས་ཆགས་སུ་
ཕེབས་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣།༩།༡༥ ཉིན་སྤྱི་ལོ་ཕྱག་ཚོད་ ༡༠ ཙམ་ལ་བོད་མིའི་ཆོས་སྲིད་
གཉིས་ཀྱི་དབྱུང་འབྲིད་ལ་སྐྱེ་ནིར་ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་འདི་
གཞིས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བསྐྱབས་ཀྱིས་གཞིས་དགོན་བརྩེ་ཆེན་
བསམ་འགྲུབ་སྤྱིང་དུ་ཞབས་འཁོར་དང་སྐྱབས་བསྐྱར་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་
ཁོངས་སྡེ་ཆེན་ཁག་ལ་བྱུགས་ཞིབ་དང་། སྐ་པ་བདེ་དོན་ཆོགས་པའི་འགན་
འཁུལ་ནམས་ལ་མངལ་ཁ། དེ་བཞིན་སེར་སྐྱ་པོ་མོ་གྲངས་ ༣༠༤ ཙམ་ཡོད་
པ་ནམས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་བཀའ་སྡོབ་དང་། ཆོགས་པའི་འགོ་འཛིན་ནས་གཞིས་
ཆགས་འདི་ཐོག་མ་གསར་དུ་འཛུགས་བྱས་པའི་སྐོར་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་
དོན་ཇི་བྱས་ཆ་ཆང་བའི་ལས་བསྡེམས་སྤྱིང་བསྐྱས་ཤིག་ལ་སྐྱེན་སྡོན་ལྷན་པ་ཁག་
ལ་གསན་བཞེས་གནང་བ་དང་། སྐག་པར་དུ་དོ་གཏོར་ཁང་དུ་ཞབས་བཅག་

446 | བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

གིས་བྱགས་སྒོན་སྡུལ་གྲུབ་མཚམས་དེ་ཉིན་ཉིན་རྒྱབ་ཕྱག་ཚོད་ ༣༡༣༠ ཐོག་
སྤྱར་སྡུལ་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་གནང་མཛད་འདུག།

༥ གཞན་སྤྱི་ནང་གནད་ཡོད་མི་སྡུ་སྤྱད་སྤྱི་ཕེབས་ཀྱི་མཚན་
དང་ལོ་ཆེགས།

ཨང་། མཚན། ལོ་ཆེགས།

༡། ལྷུ་པལ་ས་སྤྱད་བདག་ཁྱི་དོ་རྩེ་འཆང་མཆོག་ ༡༩༤༩

༢། ནང་སྤྱིད་བཀའ་སྒོན་སྤྱད་དབང་དོར། ༡༩༥༣

༣། ལྷུ་པལ་ས་སྤྱད་བདག་ཁྱི་དོ་རྩེ་འཆང་མཆོག་ ༡༩༥༤

༤། སྤྱི་འབྲས་བྱ་དྲུར་བཟང་པོ་དང་། ཆོ་རིང་དོན་འབྲུག། ༡༩༥༧༥༡༣༥

༥། ལྷུ་པལ་ས་སྤྱད་སྤྱན་ཆོགས་ཕོ་བྲང་གི་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ ༡༩༩༣

༦། སེས་རིག་བཀའ་སྒོན་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་ ༡༩༩༦༥༡༡༩

༧། བདེ་སྤྱང་བཀའ་སྒོན་མདོ་སྤྱགས་བསྐྱར་འཛིན། ༡༩༩༦༥༡༣༡

༨། སྤྱི་འབྲས་ཀྱི་རྟ་སྒོལ་དཀར་སྒྱུ་མོ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༡༩༩༦

༩། ལྷུ་པལ་ས་སྤྱད་སྤྱན་ཆོགས་ཕོ་བྲང་གི་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ ༡༩༩༧༡༡༡༣

༡༠། སྤྱི་འབྲས་བྱ་དྲུར་བཟང་པོ་དང་། སྒོ་གྲོས་མཐར་ཕྱིན། ༡༩༩༧༥༡༡༡

༡༡། ནང་སྤྱིད་བཀའ་སྒོན་སྤྱི་བཟང་ཉི་མ། ༢༠༠༣༥༡༣༣

༡༢། སྤྱི་འབྲས་ཆོ་རིང་སྤྱན་ཆོགས། ༢༠༠༣

༡༣། སྤྱི་འབྲས་ནམ་རྒྱལ་དབང་འདུས། ༢༠༠༤༥༡༡

༡༤། དཔལ་འབྱོར་བཀའ་སྒོན་སྤྱི་བཟང་སྤྱན་གྲགས། ༢༠༠༦

༡༥། སྤྱི་འབྲས་རྒྱ་རི་བྱ་སྤྱག་དང་། བོ་རི་འཛིགས་མེད་དབང་རྒྱལ། ༢༠༠༧༡༣

༦ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ལས་འཆར་ཁག

༡། རྒྱ་སྐད་བརྒྱ་ལེན་དང་རྒྱ་མཚོན་གསར་རྒྱག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤།༡༡།༡ ཉིན་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
སྒོར་ ༡,༥༡,༩༠༠།༠༠ གནང་སྟེ་རྒྱ་སྐད་ཉིང་སོང་བརྒྱ་ལེན་དང་རྒྱ་
མཚོན་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ་འབྲུང་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་སེལ་བྱུང་
ཡོད།

༢། རྒྱ་འགོར་རྒྱ་མཚོན་བཟོ་བཅོས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༡༡།༣ ཉིན་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
སྒོར་ ༣༡,༢༥༠།༠༠ གནང་སྟེ་རྒྱ་འགོར་རྒྱ་མཚོན་བཟོ་བཅོས་བྱས་
པས་གཞིས་མི་དང་ཡུལ་མི་གཉིས་ཀའི་འབྲུང་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་སེལ་
ཡོད།

༣། གསང་སྟོན་གསར་རྒྱག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༡༡།༩ ཉིན་ USHA རོགས་ཚོགས་ནས་བོད་གཞུང་
འཕྲོད་བསྟེན་བརྒྱད་སྒོར་ ༩,༡༤,༢༡༠།༠༠ གནང་སྟེ་བྱིས་ཆང་ ༡༢
ཅམ་ལ་གསང་སྟོན་གསར་རྒྱག་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

༤། བྱང་ཕྱི་གསར་རྒྱག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༡༡།༡༩ ཉིན་བོད་གཞུང་ནང་སྟོན་བརྒྱད་ CRS རོགས་
ཚོགས་ནས་སྒོར་ ༤༣,༣༣༡།༣༥ གནང་སྟེ་བྱང་ཕྱི་གསར་རྒྱག་བྱས་
པས་གཞུང་ལམ་སྤྱང་སྤྱོད་ཆེད་པའི་ཐོགས་བྱུང་ཡོད།

༥། གཞིས་ལས་ཀྱི་འཛིན་ཆས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥།༡༡།༡༤ ཉིན་བོད་གཞུང་ནང་སྟོན་ནས་སྤྱོད་འགོ་

448 | བཅོན་པོ་འཕྲུལ་པོ་མེད་ཀྱི་མཁུ་སྒྲིལ་ཆགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་ཆས་སྤྱི་ལོ་ཆེད་སྒྲིལ་ ༥,༤༣,༤༤༣༠༠
གནང་བས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲིལ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

༦། བཟོ་གྲུ་ཉམས་གསོ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦།༧།༢༤ ཉིན་བོད་གཞུང་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
རོགས་དངུལ་སྒྲིལ་ ༤༣,༧༧༤༠༠ གནང་སྟེ་བཟོ་གྲུ་ཉམས་གསོ་ཞུས་
ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

༧། ཆོགས་པའི་ལས་ཁུངས་བཟོ་བཅོས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧།༤།༡༤ ཉིན་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོགས་དངུལ་
སྒྲིལ་ ༤༣,༧༠༠༠༠ གནང་སྟེ་ལས་ཁུངས་བྱུང་འདྲུགས་བྱས་པས་
ཡིག་ཆ་དང་འཛིན་ཆས་སོགས་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་
ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༨། ལྷགས་རའི་འཆར་གཞི།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧།༦།༢༧ ཉིན་ནང་སྤྱི་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ CRS རོགས་
ཆོགས་ནས་འབྲས་ལྷན་གིང་སྤྱི་ལོ་ཆེད་ལྷགས་ར་བསྒྲིལ་བར་
སྒྲིལ་ ༥༡,༧༤༤༠༠ གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༩། རྒྱ་ཡུལ་གསར་བཟོ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༨།༤།༡༣ ཉིན་བོད་གཞུང་འཕྲིད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
རྒྱ་ཡུལ་གསར་བཟོ་ཆེད་སྒྲིལ་ ༧༤,༠༠༠༠༠ གནང་བས་ཁང་པར་
ཆར་རྒྱས་ཉིན་ཁ་མེད་པ་དང་། གཙང་འཕྲིད་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
བྱུང་ཡོད།

༡༠། ཀྲང་ལམ་གསར་བཟོ།

བོད་གཞུང་ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡།༩།༢༤ ཉིན་ཀྲང་
ལམ་གསར་བཟོ་ཆེད་སྒྲོར་ ༡,༠༡,༧༧༧༡༠༠ གནང་བས་ཀྲང་ལམ་
གསར་བཟོ་བྱས་ཏེ་གནེས་མི་དང་ཡུལ་མི་གཉིས་ཀར་ཀྲང་བཟོད་བདེ་
བའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༡༡། རྒྱ་སྐད་གསར་བཟོ།

དེ་མ་ཅུ་མངའ་གཞུང་ P.W.D ནས་རྒྱ་འགྲོ་ནས་གནེས་ཆགས་
དབར་ཕི་གི་ ༢༤༠༠ ཅུ་གི་རྒྱ་སྐད་འགྲིག་ནས་ལྷགས་ལ་བཟོ་ལེན་
གནང་བས་རྒྱ་འགྲོ་བརྒྱུ་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། འབྲུང་རྒྱ་མེད་པའི་དཀའ་
ངལ་སོགས་སེལ་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

༡༢། གཞུང་ལམ་ཉམས་གསོ།

དེ་མ་ཅུ་མངའ་གཞུང་ P.W.D ནས་འགྲོ་གྲོན་ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ་
གནེས་ཆགས་ཀྱི་ལམ་ཆེན་ཐངས་གཉིས་ཅུ་མ་ཉམས་གསོ་གནང་བས་
འགྲོ་ལམ་ཐད་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༤ ས་གནས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཆོགས་པ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས།

༡། ས་གནས་རང་བདེན་ཆོགས་རྒྱུང་།

རང་གཞུང་གི་བཀའ་འབྲེལ་ ༡༩༥༣ ལོར་རང་བདེན་ཆོགས་རྒྱུང་
གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བས་སྐུ་པ་བདེ་དོན་
ཆོགས་པའི་འགན་འབྲས་ནམས་ནས་བྱུགས་འགན་ཀྲང་བཞེས་ཀྱིས་

དཔུ་ཁལ་དངུལ་འབབ་བསྐྱུ་རུབ་ཀྱིས་འབྲུལ་ལམ་ཁྱས་ཡོད། དེ་རྗེས་
 ༡༩༥༣ ལོར་ཀྲུམ་རའོ་ས་གནས་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་
 འགུལ་ཚོགས་ཚུང་དངོས་སུ་བཅུགས་ནས་ད་བར་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་
 བཅའ་བྲིམས་དགོངས་དོན་ལྟར་ཚོགས་མི་ནམས་གཞིས་མི་མང་ཚོགས་
 ཀྱིས་འོས་བསྐྱུའི་ལམ་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་གནང་ཞིང་། མདོར་ན་
 བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་བྲིམས་དགོངས་དོན་དང་རང་གཞུང་གི་
 ལམ་སྟོན་རིམ་ཐེབས་ལྟར་ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་དོན་གྱི་སློབ་ཁག་ཚོགས་
 མི་ཚང་མས་འགན་འཁུར་མཉམ་ལེན་ཐོག་ནས་བྲིམས་སྒྲིག་ལྟར་དཔུ་
 ཁལ་དང་། ཟས་བཅད་། ཡོང་འབབ་བརྒྱ་ཆ་། ཐོགས་འབབ་བརྒྱ་ཆ་
 སོགས་ལོ་རྒྱུར་བྱུང་ཁོངས་མི་མང་གི་དཔུ་འབབ་ཁག་ཆད་ལྷན་མེད་
 པར་བསྐྱུ་རུབ་ཁྱས་ཏེ་རང་གཞུང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་སུ་དུས་
 ཐོག་ཅིས་འབྲུལ་ཁྱ་བཞིན་ཡོད།

དེ་མཚུངས་རང་གཞུང་གི་ལམ་སྟོན་ལྟར་ས་གནས་སུ་ཉམ་ཐག་
 ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས་རིགས་དང་། འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་ཐད་ཚོགས་
 ཚུང་དགོས་རིགས། གཞན་ཡང་མི་མང་ཁོངས་ནས་བདེ་སྐྱེད་སྟོན་སེང་
 ལྷ་མཁན་ཁག་གི་གནས་སྡངས་ཞིབ་འཇུག་གིས་དངོས་འབྲེལ་དཀའ་
 ངལ་འཕྲད་པ་བདེན་འཛིན་འཕེར་བ་ཁག་ལ་རྒྱབ་གཉེར་སློབ་དགོས་ལ་
 སོགས་གོང་རིམ་ནས་ལམ་སྟོན་ཇི་ཐེབས་དྲུང་ལེན་ཁྱ་བཞིན་ཡོད།

༣། ས་གནས་འབྲུས་ཚོགས།

བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་བྲིམས་དགོངས་དོན་རང་གཞུང་ནས་ས་
 གནས་འབྲུས་མི་ཚོགས་འདུ་འདི་བཞིན་ཤིན་ཏུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་མང་
 གཙོའི་ལས་རིམ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མི་མང་ནས་དོ་སྣང་ཆེ་བཞིན་

ཀྲིས་ས་གནས་སོ་སོར་དངོས་བཅུགས་དགོས་སྐོར་བཀའ་སློབ་རིམ་
 ཐེབས་དགོངས་དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥།༩།༢༥ ཉིན་ཀྲམ་རའོ་ས་
 གནས་འབྲུས་མིའི་ཆོགས་འདུ་སྐབས་དང་པོའི་འབྲུས་མི་རྣམས་མི་མང་
 གི་འོས་འདེམས་གནང་བ་ནས་ད་ལྟ་སྐབས་གསུམ་པའི་ལས་འཁུར་སྐྱོང་
 བཞིན་པ་ཡིན།

ས་འབྲུས་སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དབུས་ནས་ས་འབྲུས་ཀྱི་
 བྱེད་སྒོ་ལམ་སྟོན་མེད་པ་དང་། ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པའི་མདུན་དམ་
 འབྲུལ་ཞུ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་མང་དག་ཅིག་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐབས་དང་པོའི་ས་འབྲུས་རྣམས་ཀྱི་ལས་དོན་ཇི་བཞིན་
 འབྲུས་ཆང་མ་བྱུང་བས་ནར་ལུས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ བར་ས་
 འབྲུས་ནས་ལས་དོན་འདི་བྲས་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲས་མེད་པར་བར་འགྱུངས་
 སུ་མོང་འདུག ས་འབྲུས་སྐབས་གཉིས་པའི་ཆོགས་གཙོ་དང་། ཆོགས་
 གཞིན། འབྲུས་མི་རྣམས་པ་བཅས་ནས་སྡེ་སྡུན་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་
 མཆོག་གི་བྱང་དུ་དམ་བཅའ་ཕུལ་རྗེས། ས་འབྲུས་སྐབས་གཉིས་པའི་
 ཆོགས་ཐེངས་དང་པོ་ ༢༠༠༩།༡།༢༥ ཉིན་དབུ་འཛུགས་ཀྱིས་ས་
 གནས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་དཀའ་ངལ་དངོས་འཕྲད་བཅས་ཀྱི་ཐོག་གྲོས་
 བསྐྱར་དང་ས་འབྲུས་ཆོགས་ཁང་། འཛིན་ཆས། ཡིག་ཆས་སོགས་ཀྱི་
 མཐུན་འགྱུར་དབུས་སུ་འབོད་སྐྱུལ་ཞུས་དོན་ལྟར་རོགས་སྐྱོར་གྱིས་ས་
 འབྲུས་སུ་མཐུན་རྒྱུན་གང་ལེགས་བསྐྱུན་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ས་
 འབྲུས་ཆོགས་འདུ་སྐབས་བདུན་ཙམ་བསྐྱུངས་པའི་ནང་ས་གནས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་དང་མི་མང་གི་བདེ་སྤྱད་འབྲུང་རྒྱུའི་དཀའ་ངལ་སོགས་
 རྒྱུ་མང་ཐོག་གྲོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་གནད་དོན་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་གྲོས་བསྐྱར་

གནང་བ་དང་ས་འབྲུས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་བཅས་གཏན་འབེབས་གནང་། དེ་
བཞིན་ས་འབྲུས་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་ཁག་ཅིག་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འབྲུས་ཚོགས་ཐེངས་ཐོག་བྱུང་ཉན་དང་བྱུང་མོགས་སུ་བསྐྱོད་པ་
བཅས་བྱུང་ཡོད།

ས་འབྲུས་སྐབས་གསུམ་པའི་འབྲུས་མི་རྣམས་ ༡༠༠༦༡༥༡༣༤
ཉིན་མང་ཚོགས་ནས་འོས་འདེམས་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༦༡༥༡༥ ཉིན་
ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་གཞིན། འབྲུས་མི་རྣམས་ས་གནས་ཁྲིམས་
ཞིབ་པ་མཆོག་གི་བྱུང་ནས་དམ་འབྲུལ་གྱིས་ས་འབྲུས་སྐབས་གསུམ་
པའི་ལས་དོན་འགོ་སྐྱོད་ཡིན།

༩༡ | སྐ་པ་བདེ་དོན་ཚོགས་པ།

ཀྲུམ་རའོ་བོད་མིའི་གཏུ་དཔོན་སྐ་པ་བདེ་དོན་ཚོགས་པ་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༣༡༩༥༣ ཉིན་དེ་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཚོགས་པའི་དེབ་སྐྱེལ་ལས་
ཁུངས་སུ་དེབ་སྐྱེལ་ཨང་གུངས་ ༤༡༤༥ ཐོག་དེབ་སྐྱེལ་བྲས་པའི་
ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། ཚོགས་པ་འདི་འདྲུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་
ནི་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱར་གསོའི་ཆེད་ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་བཟོ་བྱ་དང་སོ་ནམ་
ལས་གཞི་སོགས་ལས་ཀ་སྤྱོད་རྒྱ། རིག་གཞུང་དང་རིག་ཅུལ་སྤྱོད་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་འཕྲོད་བསྐྱེད་ཐོག་ཕན་པ་ངེས་བཟོན་བཟོ་
རྒྱ། དགོན་པ་དང་། སློབ་གྲྭ། སློབ་ཕྲུག་སྤྱོད་ཁང་། བྱ་བཅོལ་ཁང་།
སྐན་ཁང་། དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཆགས་སྡེ་ཆོན་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་
འཛིན་སྐྱོང་སྤངས་འཛིན་གནང་རྒྱ། གོང་གསལ་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་
ཐབས་སུ་མ་དངུལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་བཅས་ཡིན།

ཚོགས་མི་ཇི་ཡོད།

རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡན་གཞིས་མི་ཚང་མ་ཆ་རྒྱན་ལྡན་ཆོ་ཚོགས་མིར་འདྲུལ་
 བྱུགས་ཆོག་རྒྱ་ཞེས་ཚོགས་བྲིམས་ནང་གསལ་ཡོད། དེ་སྤྱོད་དང་ད་ལྟ་
 བཅས་ལ་གཞིས་མི་ཚང་མ་ཚོགས་ཚུལ་གནང་གི་ཡོད། ཚོགས་པའི་
 དམིགས་ཡུལ་དགོངས་དོན་བཞིན། མི་མང་གི་འཆོ་ཐབས་ཆེད་དེ་སྡོན་
 རོ་གཏེར་ལས་ཀ་དང་། དགོན་པ། སློབ་གྲྭ་སྤྱན་ཁང་། ལས་ཤག
 བཟའ་བཅའ་ཆོང་ཁང་། བཟོ་གྲྭ་ཀྲམ་རའོ་གཞིས་ས་དང་། ས་ཁོན།
 ར་ཇི་སྤྱན་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་ཚོགས་པའི་སྤྱི་ས་གསར་ཉི་དང་འདྲུགས་
 བསྐྱུན་གྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཚུར་ཡན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། ད་ལྟའི་
 སྐབས་སུ་འང་བཟོ་གྲྭ་དང་། བཟའ་བཅའ་ཆོང་ཁང་། ས་ཆ་དང་ཁང་
 ཁུང་ཁག་ནས་བོགས་རིན་བཅས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ཐོག་ནས་ཚོགས་པའི་
 ལས་དོན་སྤྱབ་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་རང་གཞུང་གི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་
 ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང་། མགོན་ཁང་། ལས་ཤག་སྤྱི་
 འཁོར་འཛིག་ཡུལ་བཅས་ཚོགས་པའི་མཐུན་འགྱུར་གནང་ཡོད།

སྡོན་འབྲས་འདེབས་ལས།

ཀྲམ་རའོ་གཞིས་ཆགས་སུ་མི་མང་སྡོད་ཁང་འབྲིས་སུ་ཆ་ལ་ཁིང་ཡོད་པ་
 དེའི་ནང་འབྲུ་དང་། མ་ཚེས་ལོ་ཉོག་ཆ་ལ་རིགས་འདེབས་ལས་གནང་
 བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་རང་རང་ནང་མིའི་བཟའ་བཅས་སུ་བཅད་སྡོད་
 གཏོང་བཞིན་ཡོད། ར་ཇི་སྤྱན་ཏུ་སྤྱི་ས་ཨེ་ཀར་ ༡༡ ཙམ་ཡོད་རུང་དེ་
 གར་ཆུ་འབྲེན་དཀའ་ངལ་རྒྱུན་པས་ཡུལ་མིར་ས་སྤྱང་དང་སྤྱགས་
 བོགས་མར་གཏོང་བཞིན་ཡོད།

ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་ཡོངས་ལྟངས་དང་བསྐྱོ་ཕྱགས།

ཆོགས་པའི་བྲིམས་སྒྲིག་གཞིར་བཟུང་འགན་འཁུན་འབྲུས་མི་གྲངས་
 ༡༠ དགོས་པའི་ནང་ཆོགས་པ་རྩ་འཛུགས་གནང་མཁན་གཏན་འཇགས་
 ཆོགས་མི་གསུམ་དང་། ཆོགས་གཙོའི་འགན་འབྲུས་གཉིས་ཐད་བསྐྱོ་
 ཆོག་པ། འགན་འབྲུས་ལྷ་ཆོགས་ཆེན་ཐོག་མི་མང་ནས་འོས་འདེམས་
 གནང་དགོས་ཞིང་། གཏུ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཆོ་རིང་ལགས་ནི་གཏན་
 འཇགས་ཆོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་བརྟེན་དེ་བར་དུ་ཆོགས་གཙོའི་
 ལས་འཁུར་སུ་མཐུད་གནང་བཞིན་ཡོད།

ཆོགས་པའི་བྱུང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོང་འབྲེལ་ཞེ་ཆན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་ཆོགས་པ་རང་ནས་འགྲོ་སོང་བཏང་སྟེ་བཙུགས་
 པའི་བཟའ་བཙའ་ཆོང་ཁང་འདི་ནིད་དེ་ལྷའི་སྐབས་སུ་གཞིས་དགོན་ལ་
 བོགས་མར་བཏང་ནས་གཞུང་གི་གཏན་འབེབ་རིན་ཆད་ལྟར་མི་མང་ལ་
 ཆོང་བསྐྱར་བྱེད་བཞིན་པའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༧༩ ལོར་ཆོགས་པས་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་རུམ་གདན་བཟོ་གྲ་
 འདིའི་དེ་ལྷའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་པོས་ནི་རུམ་གདན་ཕྱིར་ཆོང་བྲ་རྒྱར་
 དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད།

༡༩ གཞིས་དགོན་བཙེ་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་སྤྱིང་།

གཞིས་དགོན་བཙེ་ཆེན་བསམ་འགྲུབ་སྤྱིང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་སྐབས་ཇེ་ཕན་
 བདེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཐེབས་པ་བཞིན། ཀྲུམ་
 རའོ་གཞིས་ཁོངས་སུ་སྐྱེ་དགོན་གཏུ་ཨ་ཁང་པར་དོན་འགྲུབ་ཀྱིས་འགོ་འཁྲིད་དེ་

ཀྱི་དོར་འཛིགས་བྱེད་ཀྱིན་རིག་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་མཆོམས་ལེགས་པར་གྱུ་བ་པའི་
གྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དང་། རྒྱབས་རྗེ་ཕན་བདེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
ནས་བཀའ་མངགས་ལྟར་བྲི་འདུ་སྐལ་བཟང་དགོན་པའི་གྲ་མང་དང་ཐར་ལམ་
དགོན་པའི་གྲ་བ་བཅས་ནས་འཁྲུང་མཉམ་བཞེས་ཀྱིས་བོད་མི་འདུས་སྡོད་ཁག་
ནས་ཞལ་འདེབས་བསྐྱེད་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་འདི་ག་གཞིས་ཆགས་ནས་
ཀྱང་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་དགོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་
བཙུགས་གཉིས་ཅན་སྐྱེས་ལེགས་ཤིག་བཞེངས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་རེད།

གཞིས་ཁང་ནས་གྲ་གག་ཁ་གས་དང་། རོར་མཁན་རབས་ ༥༩ པ་
རྒྱབས་རྗེ་ལྷ་མྱེང་མཁན་ཆེན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྐུ་བྱང་གཟིམ་ཆུང་ཁང་མིག་
གསུམ་དང་དགོན་གཞུང་གི་གསོལ་ཐབ་བཅས་བཞེངས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་རེད།
གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ཏེན་ལ་དབུས་སྐུ་ཏེན་གཙོ་སྟོན་འདམ་ལས་གྲུབ་པའི་
སྟོན་པའི་སྐུ་མི་ཆད་ཅན་གཅིག་གིས་གཙོས་པའི་འདུ་སྐྱེད་མ་དང་། བཀའ་
འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར། རྒྱུད་རྗེ་ཀྱན་བདུས་དང་ལམ་འབྲས་གཙོས་པའི་པོ་ཏྲི་
གང་མང་བཞུགས་ཡོད། དགོན་པའི་བྲི་བ་དབོན་པོ་རྒྱབས་མགོན་ཉི་དུས་ཟིང་
སྐབས་སྐུ་ཆེ་མ་ཟིན་པས་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་ས་སྐྱེའི་ལྷ་བྲི་འཛིན་མཆོག་ལ་བྱས་
འབྲས་ཡང་སྲིད་རོ་མ་རོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠།༦།༩ ཉིན་ན་བཟའ་
མཆོན་གསོལ་གནང་། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡།༡༡༥ ཉིན་གཞིས་དགོན་འདི་གར་
བྲི་སྟོན་མངའ་གསོལ་བྱས་པ་དང་། གཤུ་མེ་གན་འཁྲུག་ཡོང་སྐབས་འདས་
གོངས་སོང་བས་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་སྐྱོར་ཀྱང་ས་སྐྱེ་ལ་བདག་བྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
ལ་བྱས་པས་བཀའ་ལླང་ཐེབས་དོན་བཞིན། ཅུད་གཙོད་བྱས་ཏེ་ ༡༩༩༥ ལོར་
གཞིས་དགོན་དུ་བྲི་སྟོན་མངའ་གསོལ་བཅས་གནང་། ད་ཆ་དཔལ་ས་སྐྱེ་མཐོ་
སྟོབ་དུ་གསན་བསམ་གནང་བཞིན་ཡོད། བཙུ་ཆེན་བསམ་འགྱུར་མྱེང་དགོན་གྱི་

གྲུ་ཤག་རྟིང་བ་དག་ལ་ཆར་ཕྱུ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་གྲུ་རྒྱུ་དག་ལ་དཀའ་ངལ་མང་
 བོ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པ་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ལ་སྟན་འབྱུང་ཞུས་འབྲས་སུ་ཆོས་
 རིག་ལས་ཁྲུངས་ནས་གྲུ་ཤག་རྟིང་པ་ཉམས་གསོའི་ཆེད་ཉིན་སྟོར་འབྲམ་གཉིས་
 དང་། ལྷག་པར་དུ་ཉེ་བའི་ཆར་དགོན་པའི་གསོལ་ཐབ་གསར་རྒྱག་ཆེད་ཉིན་
 སྟོར་ ༡,༠༥,༡༣༥།༠༠ བསྐྱལ་བ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ད་ཆ་དཔོན་
 པོ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་འཛིན་སྐྱོང་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་
 གྲུ་ཤག་ཐོག་ཅིག་ཅན་སྐྱུས་ལེགས་ཤིག་གསར་རྒྱག་གནང་ཡོད། ད་སྐབས་གྲུ་བ་
 ཆེ་ཕྱུང་ ༥༠ ཙམ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ལོ་འཁོར་སྐབ་མཆོད་སོགས་ཕྱག་
 ལེན་ཁག་མཉམ་བཞེས་གནང་བཞིན་ཡོད།

༡༣ སྟོབ་གྲུ་དང་སྟོན་ཁང་གི་སྟོར།

༡། ས་གནས་ཉིན་སྟོབ།

ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་བཟོ་གཞིས་
 ཆོགས་པའི་འཆར་གཞི་ཁོངས་སུ་གཞིས་ཆགས་སུ་སྟོབ་གྲུ་གསར་
 འཛུགས་གནང་བ་དང་རིམ་པས་རང་གཞུང་གེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་
 གིས་འཛིན་སྐྱོང་འོག་རྒྱ་གར་དགེ་ཆེ་གཅིག་དང་། དབྱིན་པོད་དགེ་
 ཅན་གཅིག་ སྤྱི་ལོ་བཟོ་གཞིས་ཆོགས་པའི་ཁོངས་ནས་སྟོབ་འབབ་བྱུང་བ་
 ལྟར་སྐྱ་གྲུ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཆོར་སྟོན་འགྲོའི་དགེ་ཅན་གཅིག་ཡོད། དེ་བཞིན་
 སྟོབ་གྲུར་འཛིན་གྲུ་དང་པོ་ནས་སྟོབ་བར་ཡོད་པ་དེའི་ནང་སྟོབ་ཕྱག་
 གྲངས་ ༥༠ ཙམ་ཡོད། ཉི་མ་ཅལ་མང་འཕྲེ་བདེ་དོན་ཆོགས་པ་ནས་
 འགྲོ་གྲོན་གནང་བའི་བྱ་བཅོལ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་མ་ཆ་བ་
 གཅིག་དང་། ཕྱ་གྲུ་གྲངས་ ༡༠ སྟོར་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ཡོ་ཆས་དང་སྟོན་

དོད་བཅས་གནང་བཞིན་ཡོད། གཞིས་ཁོངས་ཀྱི་མི་ཚུལ་སྤྱི་རེལ་དུ་
 ཚོང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་ཚུལ་ཀྱི་བྱ་སྤྲུག་གངས་ ༡༥ དང་མ་ཆ་བ་ ༡ དེ་
 བཞིན་མ་བྱན་ ༡ བཅས་ཀྱི་འགོ་གོན་ཆ་ཆང་དབྱིན་ལེན་བྱས་ཚོགས་
 ནས་ནར་གཏོང་གནང་བཞིན་ཡོད། སྐབས་དེར་སློབ་སྤྲུག་གངས་ ༢༠
 ཁོངས་ནས་སྤྱ་བྱ་གངས་ ༣༥ ཙམ་སློབ་སྤྲུག་སྤྱི་ཁབ་དུ་གཏན་སྤྱོད་
 དང་། དགེ་ཆན་གངས་ ༢ བཅས་ཆད་ལྡན་ཡོད་སྐབས་ཚོགས་པ་རང་
 ནས་ལས་ཤག་དང་སྤོན་འགོའི་སློབ་ཁབ་བཅས་གསར་རྒྱལ་གིས་རྒྱ་
 བརྒྱད་གནང་། རང་གཞུང་གིས་རིགས་ལས་ཁུངས་ནས་འཛིན་ཁབ་
 གཉིས་གསར་རྒྱལ་མཐུན་འགྱུར་གནང་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་པས་རང་
 གཞུང་གིས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་དུས་བརྒྱུད་བཅོས་ལྟར་སློབ་གྲི་
 ནང་འཛིན་གྲ་རེར་སློབ་སྤྲུག་གངས་ ༡༥ གཞིར་བཟུང་གངས་ཆད་མ་
 ཡོང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ ༢༠༠༣ ལོ་ནས་བཟུང་རིམ་པས་སློབ་སྤྲུག་ནུས་
 བྱིར་མ་སྤྱི་རེལ་གཏན་སྤྱོད་དུ་ཆ་སྤྲོད་གནང་སྟེ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སློབ་གྲ་
 སློབ་རྒྱུ་དགོས་པའི་གནས་སྤྱི་ལྟར་ཡོད། ད་ལྟོ་སྐབས་སྤྱོད་གྲ་
 འདིར་སློབ་དགེ་གཅིག་དང་སྤོན་འགོར་བརྒྱད་བཞིན་པའི་སློབ་སྤྲུག་
 གངས་གཉིས་ལས་མེད་པར་བཞེན་རིམ་པས་སློབ་གྲ་མཐུག་བསྐྱེད་ལ་
 ཉེ་བའི་གནས་སྤངས་ཆགས་ཡོད་འདུག གཞིས་ཆགས་འདིའི་ཁོངས་
 སྤང་བུ་འདྲ་མིན་ཐོག་མཐོ་སློབ་ཐོན་པ་གངས་ ༡༦ ཙམ་ཡོད།

༣༡ རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ཡན་ལག་སྤྲོད་ཁབ་སྐོར།

གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་ཁོངས་སྤྱི་རྒྱལ་བཟོ་
 གཞིས་ཚོགས་པ་ནས་སྤྲོད་ཁབ་གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་གཏན་
 འཛགས་སྤྲོད་ཞབས་པ་གཅིག་དང་། བདུན་རེའི་ཐོངས་གཅིག་སྤྲོད་པ་

བསྐྱོར་བསྐྱོད་ཀྱིས་མང་ཚོགས་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་གཟིགས་ཏོགས་གནང་
 ཡོད། བཟོ་གཞིས་ཚོགས་པའི་འཆར་གཞི་མཐུག་སྤྱིལ་རྗེས་རང་གཞུང་
 འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་བདེ་ལེགས་སྒྲན་ཁང་
 ནས་ཆེ་གསུམ་རེར་སྒྲན་པ་བསྐྱོར་བསྐྱོད་གནང་བཞིན་ཡོད། དེ་རྗེས་
 འཕྲོད་ལས་བ་ཆེད་བཅུགས་ཐོག་སྒྲན་ཁང་གི་རྒྱུན་ཤོན་དང་། ཉམ་ཐག་
 རྣམས་ལ་སྒྲན་རིན་ཆག་ཡང་། དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་ལ་གཟིགས་སྐྱོང་།
 གཞིས་ཆགས་ནང་ཚུ་ཡུར་གསར་བཟོ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་རིམ་པ་
 གནང་བ་མ་ཟད། སྒྲན་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འགོ་ཤོན་མུ་མཐུད་གནང་
 ཟུས་སུ་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་ས་གནས་སུ་ཕྱི་ལྷགས་སྒྲན་པ་བསྐྱོར་བསྐྱོད་
 གནང་མཁན་མེད་ནའང་། ཆེ་རེའི་མཆོམས་སྡོན་ཏེ་ཡན་ལག་སྒྲན་ཅིས་
 ཁང་གི་སྒྲན་པ་དང་སྒྲན་སྡོད་པ་བཅས་ས་གནས་སུ་ངོ་བཅར་བྱས་ཏེ་
 ནད་པར་བཏག་དཔུད་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་སོ།། །།

སྒྲིབ་སྒྲེ་དག་བརྗོད་ལས་གཞིས་ཆགས་
ཀྱི་ལོག་རྒྱས་སྒྲིབ་བསྐྱས།

༡ གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་གྱི་བྱུང་རིམ།

པོད་ཁམས་བཟོ་ལས་ཚོགས་པ་ Tibetan Khampa Industrial Society ཞེས་
 སྤྱི་ཤིང་དང་ནང་ཆེན་མི་མང་ལས་གྲུབ་པའི་དེབ་སྐྱེལ་ཚོགས་པའི་མིང་ཐོག་ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཐོག་མར་སྤྱི་ཤིང་གི་ཐུག་པར་བྱུང་ཕྱོགས་ནི་མ་ཅལ་མངའ་
 སྡེའི་ཀར་ར་རྫོང་ཁོངས་སུ་མི་མང་གི་འཛོལ་ཉན་དང་། གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་གྱི་ཆེད་རྒྱུ་
 ཞིང་དང་། ར་བཟོའི་བཟོ་གྲུབ་ཐུགས་པ་དང་། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་མན་
 རྫོང་ཁོངས་ཅན་ཏ་ར་ཞེས་པར་གོང་བཞིན་རྒྱུ་ཞིང་དང་། བཟོ་གྲུབ་ཐུགས་མཁོ་
 སྐྱབ་ཐོག་ནས་གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་འགོ་འཛུགས་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད།

སྤྱི་ཤིང་གི་པའི་ས་བབས་ནི་ད་ས་བཞུགས་སྐར་ནས་ཤར་ངོས་ཀྱི་ལོ་མི་
 ༧ར་ ༥༥ ཅམ་གྱི་བྱུང་ཁད་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཆད་མི་ཀར་
 ༡༥༠༠ ཅམ་ཡིན། གནམ་གཤིས་ཆ་གྲང་ཆེ་དུས་ཤིག་རི་སེལ་སེས་ ༩༠ ནས་
 དམའ་ཆད་ ༥༡༡༠ བར་ཡིན། ལོ་རེར་ཆར་ཆད་ཆ་སྟོམས་སིན་ཤི་མི་༧ར་
 ༩༡༠ བཅས་ཡིན།

ཐོག་མར་གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་སྐབས་སྤྱི་ཤིང་གི་སྐབས་དེར་མང་ཚོགས་ནས་དཀའ་
 ངལ་གཅིག་མཚུངས་དང་། དེ་བཞིན་འདོད་ཚུལ་ཡང་གཅིག་གྱུར་འཛིན་མཁན་
 རྣམས་ཚོགས་པའི་ཁོངས་རང་གཞིན་རང་མོས་ཀྱིས་མཉམ་འདུག་བྱུང་བ་ཞིག་
 ཡིན་འདུག་ཅིང་། ཐོག་མའི་སྐབས་མི་འཕྲོད་ཆེ་ཆུང་གྲངས་ ༥༥༠ ཅམ་ཡོད།

གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་སྐབས་ཐུག་པར་དབུས་གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལྟར་པོད་མིའི་བཟོ་གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་ཚོགས་ཕྱི་ལོར་ཉན་
 གཞི་བྱས་པ་ Tibetan Industrial Rehabilitation Society (TIRS) ཞེས་པའི་
 མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་འོག་བཟོ་གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་པའི་བཟོ་ལས་གཞི་རྒྱུ་ཆ་གསལ་ཁག་བདུན་

གྲི་གས་སུ་ཚུད་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་མིའི་བཟོ་གཞིས་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་བྱེ་ལོ་
 ༡༩༤༤ ལོར་སྤེལ་བྱས་ནས་གཉིས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་ཆེད་ས་ཁྱོན་ཨེ་ཀར་ ༡༩༧
 ཅམ་དང་། བྱེ་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་ཅོན་ཏི་རར་ས་ཁྱོན་ཨེ་ཀར་ ༡༧༧ ཅམ་
 བཅས་བྱེ་ཀྱལ་གྱི་རོགས་ཚོགས་ཁག་གི་རོགས་དངུལ་གྱིས་དེབ་སྐྱེལ་ཚོགས་
 པའི་མིང་ཐོག་མཁོ་ཉོས་ཐོག་གཞིས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་བས་དེར་ས་ཁྱལ་
 གཉིས་ནང་ཇ་བཟོའི་བཟོ་གྲུ་ཡོད་སྐབས་འཛིན་སྐྱོང་བདེ་ཆེད་སྤེལ་བྱེ་ལོ་
 བཟོ་གྲུ་ཅོན་ཏི་ར་བཟོ་གྲུར་ཆེ་སྐྱེལ་བཏང་སྟེ་བོད་ཁམས་བཟོ་ལས་ཚོགས་པ་དེ་
 ཇ་ཞིང་བཟོ་ལས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མཚོན་པ་ཞིག་འདུག།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མི་འབོར་ནས་ད་ཡོད་མི་གངས་ ༤༩༡ གཉིས་
 བསྐྱར་ན་མི་གངས་ ༡༡༩ ནུང་དུ་བྱེན་ཡོད་འདུག འོན་ཀྱང་ཁྱབ་ཁོངས་མི་མང་
 ཁྱོན་ཡོངས་ནས་བྱས་ན་མི་གངས་ ༡༩༠༩ ཅམ་འཕར་ཡོད། ད་དུང་གཞིས་
 ཁོངས་སུ་གནས་སྡོད་རང་རིགས་གསར་འབྱོར་གངས་ ༡༩༠ ཅམ་ཡོད་པ་དང་།
 ཁྱབ་ཁོངས་ཅོན་ཏི་ར་བོད་བྱིམ་ཡན་ལག་ནང་དགེ་ལས་སྒྲོབ་སྒྲུག་བཅས་གངས་
 ༡༠༤༤ ཅམ་ཡོད་པ་ནམས་འདི་ཁོངས་ཚུད་མེད། ཐོག་མར་གཞིས་ས་གོང་དུ་
 གསལ་ཞུས་ལྟར་སྤེལ་བྱེ་ཁང་པ་དང་ཇ་ཞིང་བཅས་ཨེ་ཀར་ ༡༩༧ དང་། ཅོན་ཏི་
 ར་ཁང་པ་དང་ཇ་ཞིང་བཅས་ཨེ་ཀར་ ༡༧༧ བཅས་བསྡེམས་སྟེ་ནང་གཞིས་ཁག་
 གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ཨེ་ཀར་ ༩༩༤ ཅམ་ཡོད་པ་གསལ་ཞིང་། ༡༩༧༡ ལོར་ས་བགོས་
 བརྒྱབ་སྟེ་གཞིས་ཆགས་སོ་སོ་བཟོ་སྐབས་མཛུབ་མོ་རི་སྒྲོན་ལས་དམིགས་བསལ་ས་
 ཆ་ཆད་འཇལ་བྱས་པ་བྱུང་མེད་སྐབས་སྟེ་དགེ་གཞིས་ཆགས་ལ་ས་ཁྱོན་འདི་ཅམ་
 འདུག་ཅེས་ཞུ་ཆོད་མ་ཐིག དེ་སྐབས་མང་ཚོགས་ཁག་གཅིག་ཇ་ཞིང་ལས་ཀ་དང་
 ཁག་གཅིག་ལམ་བཟོའི་ངལ་ལས་ཡིན། དགུན་དུས་སུ་ད་ཆོང་འགོ་རྒྱ་འགོ་རྒྱུགས་
 འདུག་པ་བཞིན་དེའི་ལམ་ནས་འཛོལ་བ་བསྐྱེལ་ཡོད་པ་རེད།

སྒྲིལ་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་མཆོན་དང་ལས་ལྟན།

མཆོག་གི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གྲེ་དགེ་བྱ་ཤོད་ནམ་ཁྱུ་ལ་དེ་རྗེ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་སོ་
སོ་འཛིན་དང་། རིག་གཞུང་། མི་རིགས་གོམས་གཤིས་བཅས་སྤྱང་སྦྱོབ་རྒྱ་
འཛིན་ཆེད་སྐབས་དང་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དུ་མར་དགོངས་ཏེ་བོད་ཁམས་བཟོ་
ལས་ཆོགས་པའི་མོང་ཐོག་རྩ་ཞིང་བཟོ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐོག་གཞིས་ཆགས་ཐོག་
མར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལ་འགོ་འདྲུགས་བྱུང་བ་ནས་ ༡༩༥༧ བར་དབུ་འཛིན་བྱ་
ཤོད་ནམ་ཁྱུ་ལ་དེ་རྗེ་མཆོག་གིས་གནང་། ལོ་དར་ཁོང་དགོངས་པ་རྩོགས་རྗེས་
གྲེ་དགེ་ནང་ཆེན་གཉིས་ས་བགོས་བརྒྱབ་སྤེ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འཛིན་སྦྱོང་ལས་
ཁྲུངས་སོ་སོས་བཟོ་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། དབུ་འཛིན་འདས་ཆབ་དུ་སྤྲུམ་ཁ་མགོན་པོ་
མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་བཞིན་ ༡༩༥༩ བར་དབུ་འཛིན་ལས་འཁྲུང་
གནང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༥༩ བར་འབར་ཆུང་མཐུ་སློབས་
མགོན་པོ་མང་མོས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ལམ་ནས་དབུ་འཛིན་སྤྱ་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༥༥ བར་དབུ་འཛིན་འོས་འདེམས་བྱུང་བ་ཀུ་ཐོག་ཕྱིར་པ་
འཕྲིན་ལས་དང་། ༡༩༥༥ ནས་ ༡༩༥༥ བར་དབུ་འཛིན་ཆུ་རྩོད་དབང་དགའ་
ནས་གནང་། ༡༩༥༥ ནས་ ༡༩༥༥ ནས་ ༡༩༥༥ བར་མང་མོས་རེ་འདུན་བྱུང་བ་
ལྟར་བྱ་ཤོད་དོན་འོད་ནས་གནང་། ༡༩༥༥ལོ་༡༩༥༥ ནས་ ༡༩༥༥ལོ་༡༩༥༥ བར་
བསོད་ནམ་སློབས་དགའ་ནས་གནང་། ༡༩༥༥ལོ་༡༩༥༥ ནས་བྱ་ཤོད་དོན་འོད་ནས་
ལས་འཁྲུང་བྱ་སྤྲུལ་ཡིན།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
नमस्तस्मै श्रीभगवते ।

ཐུམ་རྟེན་གྱི་མང་ཆ་ལས་བཟོ་གཞིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དབྱ་འབྲེད་དུ་རི་རྩུབ་གསལ་

བ་བྟབ་པ་བཞིན་ལྷ་སྤྱི་མོར་ལགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༡།༧༡༤ ཉིན་སྤྱིར་དང་ཙོན་ཏྲ་ར་ས་ཁྲུལ་གཉིས་ཀར་ཞབས་མོར་འཁོད་
 སློག་དབྱ་འབྱེད་རབ་གནས་གནང་།

དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧༡༣༡༥ ཉིན་རྒྱུ་དགོན་དཔལ་ཡུལ་ཆོས་འཁོར་གླིང་
དབྱ་འབྲེད་བཀའ་བློ་ཆེ་ཐོག་ཉིན་གཉིས་རིང་བཞུགས་ཞག་གནང་ཡོད།

དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧༡༡༡༧ ཉིན་ཙན་ཏ་ར་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་ཚོས་གྱི་ཚོ་
ཁོས་དབུ་འབྱེད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས།

ལྷོ་ནང་གི་གནང་ཡོད་མི་རྣམས་ཕྱི་ལོ་ལྷན་ཞིབ་གསལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོ་དང་ ༡༩༥༦ སོ་སོར་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་སྐྱེ་སྤང་ ༡༥ པ་
 རང་བྱུང་རིག་པ་དོན་རྒྱུ་མཆོག་འདི་གཞིས་སྤྱུ་ཆེད་ས་བསྐྱར་གནང་བ་དང་། སྐྱེ་སྤང་
 ༡༥ པ་ཡོལ་རྒྱུ་འཕྲིན་ལས་དོན་རྒྱུ་མཆོག་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩།༦།༡༥ ཉིན་མཆོག་
 མྱིང་པ་རྒྱ་ལེ་ལུ་མ་འགྱུར་མེད་མྱིང་ཆོས་བརྩུའི་གར་འཆམ་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་
 འཁོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ཡ་དཔལ་ས་སྐྱུའི་ཕུན་ཆོག་ས་པོ་བྱང་ངག་དབང་
 ཀུན་དགའ་དབང་ཕུག་མཆོག་འདི་གཞིས་སྤྱུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཡོད། དེ་བཞིན་
 ཡ་དཔལ་ས་སྐྱུའི་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོ་དང་ ༡༩༥༥ ལོ། ༡༩༥༥
 ལོ་དང་ ༡༩༠༥ ལོ་བཅས་སྤྱུ་འདི་གཞིས་སྤྱུ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་གསུང་ཆོས་དང་
 བཀའ་མྱོང་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་ས་གནང་མཛད་ཡོད། ཕྱི་གས་མཚུངས་ལྷོ་མྱིང་ཁྲི་
 ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་སྤང་ ༡༡ མཆོག་དང་། དཔལ་ལུལ་ཡ་གྲུབ་དབང་པ་རྒྱ་མོར་བྱ།
 ཡ་འབྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ། ཡ་སྐྱུ་ལུང་ཅེ་སྐྱུལ་རིན་པོ་བཅས་འདི་གཞིས་སྤྱུ་ཡང་
 ཡང་ཞབས་སོར་འཁོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ཟླ་ ༣ པའི་ནང་ཡ་འབྲི་གྲང་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེ་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་ས་གནས་སྤྱུ་བེད་ས་དང་པོ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཡོད།

ལྷ་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ ཆོག་པ་ལ།

༡། ས་གནས་འབྲེལ་ཆོག་པ་།

ས་གནས་འབྲེལ་ཆོག་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འགོ་འཛུགས་བྱུང་
འདུག་ཅིང་། སྐབས་འགར་ཆོག་པ་མི་སྲུང་ཅུ་ལས་བཞུལ་བ་ཡང་བྱུང་
ཡོད། ད་ལྟོ་སྐབས་ཆོག་པ་མི་གྲངས་ ༡༥ ལས་བྱུང་པའི་འབྲེལ་
ཆོག་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། འབྲེལ་ཆོག་པ་གི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཆོག་པ་
པའི་དཔལ་འབྱོར་སྒྲངས་འཛིན་དང་ལས་འཆར་རྒྱ་ནག་གི་བཅས་འགོ་
གོན་ནམས་བཀའ་འབྲེལ་བསྐྱེད་རྒྱུ། གཞན་ཡང་གལ་ཆེའི་དོན་གནས་
ཁག་གོ་བསྐྱར་ཐག་གཙོད་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

༢། རང་བདེན་ཆོག་པ་རྒྱུ་ལ།

འདི་ག་རང་བདེན་ཆོག་པ་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མར་ ༡༩༩༩ ལོར་གསར་
འཛུགས་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་ཆོག་པ་མི་གྲངས་ ༩ ཡོད། ཆོག་པ་
རྒྱུ་གི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་དཔུ་དེབ་ལྷ་སྒྲོན་བྱ་རྒྱུ་དང་།
དཔུ་ཁལ་བསྐྱེད་འབྲེལ་ལྷ་སྒྲོན་དེ་ཡིན། སྐབས་དེར་དཔུ་ཁལ་གཙང་འབྲེལ་
བྱུང་བའི་དག་མཆན་སྒྲོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

༣། རིག་གཞུང་ཆོག་པ་ལ།

རིག་གཞུང་ཆོག་པ་ལ་འདི་ཐོག་མར་ ༡༩༩༩ ལོ་ཙམ་ནས་འགོ་
འཛུགས་བྱུང་འདུག་ ཆོག་པ་ལ་འདིར་ཆོག་པ་མི་ན་གཞན་གྲངས་ ༤༠
ཙམ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། འདིའི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་ནི་སོ་སོའི་ཡུལ་གྱི་

གོམས་གཤིས་དང་། ཆས་གོས་རྒྱ་ཆ་སོགས་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་དང་
སྦྱོང་བརྒྱུད་འབྲུབ་སྟེན་མཆོན་པས་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆ་གནས་ཡོང་བའི་
ལས་གཞིའི་ཐོག་འབད་བརྩོན་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ཡིན་འདུག།

༤ གདན་པ་ཆོས་ལུང་གི།

༡། དཔལ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་གྱིང་།

ཐུ་འབྱུར་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་དཔལ་ལུལ་ཚོས་འཁོར་སྤང་བཤད་གྲ་
 དང་སྦྱབ་གྲ་གཉིས་ནང་དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་ ༡༩༩ ཡོད། བསྟན་
 བདག་རི་མགོ་མཆོག་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གནང་བཞིན་ཡོད་ལ་
 རྫོབ་གཉེར་གྱི་སྤྲུགས་ནས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་སུ་འགོ་བཞིན་ཡོད། དགེ་
 འདུན་པ་དག་ནི་ཐོད་རིགས་གངས་ ༥༩ དང་། འབྲུག་པ་གངས་ ༥༠
 དེ་བཞིན་བལ་པོ་གངས་ ༤༩ ཏི་མ་ལ་ཡི་རི་བརྒྱད་ནས་ཡིན་པ་གངས་
 ༥༩ བཅས་ཡིན།

༣། རྫོང་གསར་བཤད་གྲུ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་གྲོས།

རྩོམ་གསལ་ར་བཤད་གྲུ་ཆོས་ཀྱི་མྱོ་གོས་ནི་འངས་དབྱངས་མཁུན་བཙེ་སྐྱུ་
 སྤང་གསུམ་པ་བྱུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་བདག་སྐྱོང་འོག་
 བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་དང་བསྟན་པའི་གཞི་མ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་
 བཞིན་ཡོན་ལ། ད་ལྟའི་ཆར་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༥༦༩ ཡོད། དེ་
 དག་གི་ཡོང་ཁུངས་ནི་རྒྱ་གར་དང་། འབྲུག་པ། བལ་པོ་གཙོས་མི་
 རིགས་གཞན་ ༡༦༩ ཡོད་ཅིང་དེ་འཕྲོས་བོད་རིགས་ཡིན།

༣། གདན་ས་ཤེས་རབ་སྒྲིང་།

དུགས་པོ་ལྷ་རྩེ་ལས་བརྒྱད་པ་བཀའ་རྒྱུད་ཆེ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཀྱི་མ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་དཔལ་སྤྲུངས་བྱུང་བསྟན་ཆོས་
འཁོར་སྤྲུང་བྱེས་ཀྱི་གདན་ས་ཤེས་རབ་སྤྲུང་ནི་ཏུ་སི་ཏུ་པ་པར་དོན་ཡོད་
ཉིན་བྱེད་མཆོག་གིས་བདག་སྤྲུང་གནང་བཞིན་ཡོད། དགོན་པ་འདིའི་
བཀའ་རྒྱུ་བ་སྤྲུག་གསུམ་ནང་དགོ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༥༩༩ ནང་དེ་མ་
ལ་ཡི་རི་བརྒྱུད་ནས་ཡིན་པ་ ༩༡༥ དང་། བལ་པོ་ ༡༠༩ བོད་རིགས་
དགོ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༡༡༥ བཅས་ཡོད།

༥ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ལས་འཆར་རགས་བསྟུས།

གཞིས་ཆགས་འདིས་གཅིག་བསྟུས་ཡར་རྒྱས་འཆར་གཞི་གསུམ་པའི་གོང་
འཆར་གཞི་བསྟུ་རུབ་གནང་བ་དང་། འགོད་འབྲུལ་ཞུས་པ་བྱུང་མེད་ཅིང་།
འཆར་གཞི་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ནང་ལས་འཆར་མང་དག་ཅིག་འགོད་
འབྲུལ་ཞུས་ཡོད། དེའི་ནང་གི་རེ་བྱུང་ཞིག་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་པ་བྱུང་ཡོད་
མོད། བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་པ་ཁག་ལ་རོགས་དངུལ་མ་ཐོབ་ཅིང་ལས་གཞི་ཁག་
ཅིག་ལག་ལེན་ཞེས་བ་བྱུང་མེད། ལས་ཤག་གསར་རྒྱག་ལས་གཞིའི་ཐོག་དཔལ་
ལྷན་ནང་སྤྲོད་ལས་ཁྲུངས་ནས་རོགས་དངུལ་སྒོར་ ༥,༩༥,༥༣༥༡༠༠ ཐབས་
འཛོལ་གནང་བས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༦ སློབ་གྲ་དང་སྟན་ཁང་གི་སྒོར།

༡། སློབ་གྲ་

མིར་དུ་མེ་ནང་གཞིས་ཆགས་ཁག་གསུམ་ཆེད་ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་
ཚུགས་སྐབས་རོགས་ཆོགས་ནས་དམའ་རིམ་སློབ་གྲ་ཞིག་འགོ་འདྲུགས་

གནང་ཡོད། གྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ཙམ་ནས་རིམ་པས་འཛིན་རིམ་སྤར་ཐོག་
 ལྷབས་གིག་རིང་འཛིན་རིམ་བདུན་པ་བར་འཕར་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད།
 ལྷབས་དེར་སློབ་གྲུའི་འཛིན་སྐྱོང་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཆོགས་ནས་
 གནང་། གྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཚིས་བཞེས་
 གྱིས་ཤེས་ཁོངས་སམ་རྫོ་ཏ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་ཆ་ཆང་འགན་བཞེས་
 གནང་ལྷབས་དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཆོགས་ནས་དགེ་ཤུགས་གཅིག་གི་ལྷ་
 ཐོགས་དང་། ཉིན་མའི་ཞལ་ལག་དོད་བཅས་སམ་རྫོ་ཏ་བརྒྱུད་གནང་
 གི་ཡོད་པ་ལས་ཐད་འབྲེལ་བྱུང་མི་འདུག ད་ཆ་སློབ་གྲུའི་རིང་འཛིན་
 རིམ་བཞི་པ་ལས་མེད་ཅིང་བཞི་པ་ཐོན་རྗེས་ཙན་ཏ་ར་སམ་རྫོ་ཏ་ར་སློབ་
 གྲུའི་སྤེལ་ནང་ཡར་མར་འགོ་རྒྱུའི་ལམ་སློབ་བྱུང་ཡོད། འདི་གའི་ཁྱབ་
 ཁོངས་ཙན་ཏ་ར་ར་བོད་བྱིམ་ཡན་ལག་སློབ་གྲུ་ཞིག་རྒྱག་སའི་ས་ཆ་འདི་
 གའི་གཞིས་ཆགས་ནས་གནང་སྟེ་བོད་བྱིམ་ནས་འཛིན་རིམ་བརྒྱུ་པ་བར་
 ཡོད་པའི་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲུ་ཞིག་ལེགས་གྲུབ་གྱིས་ ༡༠༠༩ ལོར་དབུ་
 འབྲེད་གནང་ཡོད། ད་ལྟའི་བར་གཞིས་ཁོངས་ནས་སྤྱང་བྱུ་འདྲ་མིན་
 ཐོག་མཐོ་སློབ་ཐོན་པ་གྲངས་ ༩༩ ཙམ་བྱུང་ཡོད།

༡། སྤྲོན་ཁང་།

གཞིས་ཆགས་ལ་ཐོག་མར་རོགས་རམ་གནང་མཁན་བོད་མིའི་བརྗོ་
 ལས་གཞིས་ཆགས་ཆོགས་པ་ནས་ ༡༩༤༧ ལོར་གཞིས་ཁག་གསུམ་གྱི་
 ཆེད་སྤྲོན་ཁག་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་བརྒྱུགས་ཏེ་ཆོགས་པ་རང་ནས་འཛིན་
 སྐྱོང་དང་སྤྱངས་འཛིན་གནང་འདུག གྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཙམ་ལ་རོགས་
 ཆོགས་སློབ་རྒྱུབ་སྟེ་ནང་སྤྱི་ནས་ཚིས་བཞེས་ཐོག ༡༩༥༩ ལོར་འཕྲོད་
 བསྟེན་ལས་ཁུངས་སྤྱི་ཚིས་སློབ་བྱས་པ་ནས་བརྒྱུང་འབྲེལ་ཡོད་འཕྲོད་

བསྐྱེད་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ཞིང་། ༡༩༩༡ ལོར་སྐྱོན་ཁང་གི་བསྐྱེད་
 བྱས་ཏེ་ཁང་པ་གསར་པར་སྐྱོས་རྗེས་རིམ་པས་སྐྱོན་སྐྱེད་མི་འཁོར་
 འཕེལ་བྱས་ལ་གཞིགས་པའི་སྐྱོན་ཁང་གི་རྗེ་ཆེན་བཏང་སློང་ཆ་སྐྱོན་
 ཁང་དུ་སྐྱོན་པ་གཅིག་ འགན་འཛིན། སྐྱོན་ཞབས། འཕྲོད་ལས་པ་ལྟ།
 སོ་ལས་ཁྲག་ལྷན་བཏགས་དབྱེད་པ་དང་། སྐྱོན་པར་བྱས་མཁན་ཅིས་
 བ། སྐྱེད་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་གཅིག་ ཡིག་གད་གཉིས་བཅས་བསྐྱོམས་ལས་
 བྱེད་གངས་ ༡༩ ཡོད། གསོ་རིག་སྐྱོན་ཁང་དེ་བཞིན་གསོ་རིག་སྐྱོན་
 ཁང་ཚུགས་ལུ་ལ་བྱ་གར་སྐྱོན་ཁང་རྗེས་པ་གཞི་སྒྲིག་ཁག་གསུམ་ནས་
 མཐུན་འགྱུར་ཞུས་པ་བཞིན་བྱེད་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་གསོ་རིག་སྐྱོན་ཁང་
 ཡན་ལག་ཅིག་འགོ་འཛུགས་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ༢༠༠༩ ལོར་སྐྱོན་ཁང་
 གི་བསྐྱེད་གསར་བྱས་བྱས་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

སྒྲིབ་ཅོན་ཏ་རའི་ནང་ཆེན་གཞིས་ཆགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱས།

༩ སྤྱི་ཚུན་ཏ་ར་གཞི་སྒྲིལ་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་རིམ།

ནང་ཆེན་གཞི་སྒྲིལ་ཆགས་འདི་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོར་ནང་ཆེན་གཏེར་ཆེན་མཆོག་འགྱུར་བདེ་ཆེན་སྤྱི་གི་ཡང་སྤྱད་ཆོས་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྤྱི་བཞུགས་སྐབས་ཚུན་ཏ་ར་སྤྱི་ནང་མི་མང་འཛོལ་འདྲི་ཆེན་གཞི་ཆེད་ཇ་ཞིང་ཨེ་ཀར་ ༡༥༥ ཙམ་མན་ཏེ་ཀྱུལ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཞབས་ར་ཇ་ཀྱུ་མར་ཨ་ཤོག་ལལ་སིང་མཆོག་ནས་སྤྱི་གཟིགས་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༥ ལོར་སྤྱི་སྤྱི་ནང་མི་མང་ཆེད་ཇ་ཞིང་ཨེ་ཀར་ ༡༩༥ གསར་གཟིགས་ཀྱིས་བོད་ཁམས་བཟོ་ལས་ཆོགས་པ་ (Tibetan Khampa Industrial Society) ཞེས་མིང་ཐོག་བྲིམས་མཐུན་དེབ་སྤྱུལ་བྱས། སྐབས་དེའི་རིང་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཛོལ་སྤྱུལ་སྤངས་ནི། ཇ་ཞིང་ལས་ཀ་དང་། རུམ་འཐག་བཟོ་བྱ་ལས་བཟོ། དེ་ནས་རིམ་པས་དགུན་དུས་སྤྱི་སྤྱད་ཆོང་སོགས་ཡིན་འདུག་ཅིང་། གཞི་སྒྲིལ་ཆགས་འདིའི་ཆགས་ལྷུལ་དེ་མ་ཅལ་མང་འཁོངས་མན་ཏེ་རྫོང་ཚུན་ཏ་ར་བྱེད་དང་། སྤྱི་ཀང་ར་རྫོང་བཅས་གཉིས་ཡིན། ས་ཆའི་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་མངོས་སྤྱུག་ལུན་པ། རྒྱུ་རི་གངས་རིས་བསྐྱར་བ་དང་། མདུན་རི་ནགས་ཆལ་ལྗོན་ཤིང་སྤྱི་ཆོགས་ལུན་པས་དབུས་སྤྱི་སྤྱི་དང་ཚུན་ཏ་ར་ནང་ཆེན་གཞི་སྒྲིལ་ཆགས་ཆགས་ཡོད།

ས་ཆའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཆོ་ནས་ཕི་ཀྱི་ ༤༩༩༠ དང་། ཆ་ཆད་མཐོ་ཤོས་ཏེག་རི་ ༩༠ དང་། དམའ་ཤོས་ཏེག་རི་ ༤ ཙམ་ཡོད། ལོ་རེར་ཆར་ཆད་ཆ་སྤྱི་མས་སེན་ཀྱི་མི་ཏར་ ༩༡༠ བཅས་ཡིན། སྤྱི་དང་ཚུན་ཏ་ར་ཞེས་པའི་ས་བབས་ནས་བཞུགས་སྐར་ད་ས་བར་གི་ལོ་མི་ཏར་ ༥༩ ཙམ་གྱི་འགྲུངས་ཁད་ལ་ཅིས། རང་གཞུང་གི་བཀའ་དགོངས་ལམ་སྤྱོད་འོག་རྒྱ་གར་དབུས་གཞི་སྒྲིལ་ཆགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལམ་སྤྱོད་བཞིན་བོད་མིའི་བཟོ་གཞི་སྒྲིལ་རོགས་ཆོགས་ལྷི་ལེར་ཆེན་གཞི་བྱས་པ་ (Tibetan Industrial Rehabilitation Society) ཞེས་

པའི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་འོག་བཙུགས་པའི་བཟོ་ལས་གཞིས་ཆགས་ཁག་
བདུན་གྱི་གས་ཤིག་ཡིན། མཆོག་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཞིང་ག་ཤེགས་རྗེས་སུ་སྡེ་
ནང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འདི་ག་སྤྱིར་ཅོན་ཏེ་ར་ནང་ཆེན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མི་མང་
ཡོངས་ནས་རང་གཞུང་ལ་འབོད་བསྐྱེད་ཞུས་དོན་བཞིན་ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཕྱི་ཟླ་
༥ ཆོས་ ༡༠ ནས་བཟུང་གཞིས་ཆགས་འདིའི་འཛིན་སྐྱོང་ཆ་ཆང་རང་གཞུང་
ནང་སྤྱད་ལྟན་ཁང་གིས་འགན་བཞེས་གནང་བ་ནས་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་མཆུངས་
བཞིན་གཞིས་འགོ་དང་ཅིས་དྲུང་རང་གཞུང་ནས་བསྐོས་བཞག་གིས་མང་ཆོགས་
ཀྱི་བདེ་ཅུའི་སྤྱད་ཤེས་ཡོན་དང་། འཕྲོད་བསྟེན། མང་ཆོགས་ཀྱི་འཛོ་བའི་རྒྱལ་
རྟེན་ཆེད་རྟེན་གཞི་གསར་འཛུགས་དང་། ལྷག་པར་ངེས་ཅན་ཉམས་ཐག་རིགས་
ལ་དམིགས་བསལ་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་དང་གནང་ལུས་སུ་ཡོད།

ནྟ ས་གནས་འགོ་འཛིན་གྱི་མཆན་དང་ལས་ཡུན།

ཨང་།	མཆན།	ལས་ཡུན།
༡།	མདོ་སྤྱགས་བསྐྱར་འཛིན།	༡༩༥༦ ནས་ ༡༩༥༣
༢།	སྒོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་།	༡༩༥༣ ནས་ ༡༩༥༦
༣།	ཆོས་འབྱོར་དཔལ་ལྷན།	༡༩༥༦ ནས་ ༡༩༩༠
༤།	མཐུ་སྒོ་བས་དོ་རྗེ།	༡༩༩༠ ནས་ ༡༩༩༣
༥།	བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་།	༡༩༩༣ ནས་ ༡༩༩༥
༦།	ངག་དབང་རིན་ཆེན།	༡༩༩༥ ནས་ ༢༠༠༠
༧།	སྐལ་བཟང་ཆེ་རིང་།	༢༠༠༠ ནས་ ༢༠༠༣
༨།	ཕུན་ཆོགས་ཆེ་རིང་།	༢༠༠༣ ནས་ ༢༠༠༤
༩།	སྒོ་བཟང་ཡོན་ཏན།	༢༠༠༤ ནས་ ༢༠༠༤
༡༠།	ཆེ་རིང་དབང་འདུས།	༢༠༠༤ ནས་ལས་ཁྲར་ཁྲུ་མུས།

༥ ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཆེབས་བསྐྱར་རི་
བསྐྱརས་དང་ཡོད་ཀྱང་།

༡། ༡༩༦༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༩ ཉིན་སྤྱིར་དང་ཅོན་ཏེར་གཞིས་ཁག་གཉིས་
ནས་རི་ལྷོ་གསེལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དབུ་འབྱེད་དང་འབྲེལ་རབ་
གནས་བཀྱིན་ཆེ་གནང་མཛད་འདུག

༢། ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་སྤྱིར་དགོན་དཔལ་ཡུལ་ཆོས་འཁོར་
སྤྱིར་དབུ་འབྱེད་མཛད་པ་དང་བཞུགས་ཞག་གཉིས་གནང་འདུག སྐབས་
དེར་ཅོན་ཏེར་རར་ཞབས་སོར་འཁོད་མི་འདུག

༣། དེའི་རྗེས་སུ་རི་ལྷོ་གསེལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༡༡
ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཅོན་ཏེར་རྫོང་གསར་བཤད་གྲྭ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་དབུ་
འབྱེད་བཀྱིན་ཆེ་གནང་གིས་ཉིན་གསུམ་རིང་བཞུགས་ཞག་གནང་འདུག

༦ ཕྱི་ནང་གནད་ཡོད་མི་ལྷ་སྐྱུ་ཕེབས་ཀྱི་མཆོན་དང་ཡོད་ཀྱང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ དང་ ༡༩༧༠ བཅས་སོ་སོར་སྤྱིར་སྤྱོད་གཞིས་ཆགས་སུ་ལྗེས་
དབང་ཀམ་པ་སྐྱུ་ཕྱིར་ ༡༦ པ་མཆོག་ཆེབས་སྐྱར་བསྐྱར་ས། ༢༠༠༩ ཟླ་ ༩
ཚེས་ ༢༧ ཉིན་སྐྱུ་ཕྱིར་ ༡༧ པ་ལོ་རྒྱུན་འཕྲིན་ལས་རྩི་རྗེ་མཆོག་སྤྱིར་མཆོག་
དགོན་ཨེ་ཤམ་འགྲུར་མེད་སྤྱིར་གི་ཆོས་བཅུ་ཉི་གར་འཆམ་ཀྱི་མཛད་སྒོར་ཞབས་
སོར་འཁོད། ལ་དཔལ་ས་སྐྱུ་ཕྱི་ཕྱན་ཆོགས་ལོ་བྱང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་
ཕུག་མཆོག་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ལོར་ཞབས་སོར་འཁོད་ཡོད་འདུག དེའི་རྗེས་
ལ་དཔལ་ས་སྐྱུ་ཕྱི་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ དང་། ༡༩༧༩།
༡༩༩༩། བཅས་སོ་སོར་ཆེབས་བསྐྱར་དང་། མཐའ་མའི་ཅོན་ཏེར་རྫོང་གསར་

བཤད་གྲུང་ ༣༠༠༩ ཟླ ༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཞབས་བཀོད། དེ་ནས་གསུང་
 ཚོས་བཀྱིན་བསྐྱེད་སྤྲོད་ ༣༠༠༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢ ཉིན་ཚེན་ཏཱ་ར་ནས་ཆིབས་
 ཞལ་བསྐྱེད། མིན་མིང་ཁྱི་ཆེན་སྐུ་ཐེང་ ༡༡ པ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷལ་གྲུབ་
 དབང་པ་ཆུ་མོར་བྱ། འབྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ། ལྷག་ལུང་ཅེ་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་
 དུས་ནས་དུས་སུ་ཞབས་སོར་འཁོད་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༣༠༠༩ ཟླ་བ་གཉིས་པའི་
 ནང་འབྲི་གྲུང་ལ་སྐྱེད་སྤྲོད་མཁོན་རིན་པོ་ཆེ་སྤེལ་ནང་གཞིས་ཆགས་གཉིས་སུ་ཐེངས་
 དང་པོར་ཆིབས་བསྐྱེད་གནང་ཡོད།

༥ ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་ པའི་ཆོགས་ཤི།

མིར་དང་ཚེན་ཏཱ་རའི་བཟོ་གཞིས་ནང་མི་འཕོར་ལ་གཞིགས་པས་མི་གངས་བརྩ་
 གཅིག་ལས་གྲུབ་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ས་གནས་འཕུས་ཆོགས་དང་། སྤྱོགས་
 མཚུངས་ས་གནས་རང་བདེན་ཆོགས་ཆུང་། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ནང་
 ཆེན་རིག་གཞུང་ཆོགས་པ་དང་། གཞིན་ནུ་བཅས་ཡོད།

༦ ཆས་གསོ་ཁང་།

དཔལ་ལྷན་ནང་སྤྱི་ཐད་ཀའི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་དོན་ལྡན་ཆས་གསོ་ཁང་ཞིག་
 རྩ་ལོ་འདུགས་སྐྱུན་ལེགས་འགྲུབ་ཐོན་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༣༠༠༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢ ཉིན་
 དཔལ་ལྷན་འཕྲོད་བསྐྱེད་བཀའ་སློན་མཆོག་ནས་དབུ་འབྱེད་གནང་བ་དང་། ད་
 ལྱིང་ཆར་ཆེན་མོ་མི་གངས་ ༩༠ དང་། ལས་བྱེད་ ༩ ཡོད། ཆས་གསོ་ཁང་
 འདི་བཞིན་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆས་གསོ་ཁང་དང་མི་འདྲ་བར་
 དམིགས་བསལ་སློལ་རྒྱུན་ལྡན་པ་ཞིག་དང་། ཕྱི་ནང་སྐྱེད་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་དུ་
 འོང་བ་ཞིག་ཡོད།

ལྷོ་གནས་སྤྱི་ཡོད་པའི་དགོན་པ།

སྤྱི་མཐུན་ཆེན་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཐོག་ལྷོ་ཕྱོད་ལྷོ་ཕྱོད་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཁོང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་བསྟན་བུམ་གཏེར་སྟོན་མཆོག་སྤྱི་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཡིན། དགོན་པ་དེའི་ནང་བོད་རིགས་ཀྱིས་གཙོས་ཀྱི་གར་མི་སེར་དེ་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱུད་དང་། ཨ་རུ་ན་ཅལ་མངའ་ཁོངས་བཅས་སོ་སོ་ནས་བྱ་གཞིན་གང་འཆམས་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གནང་ལམ་ཡོད་པ་བཞིན་ད་ལྟོ་རྒྱ་ཆེ་གནང་བཞིན་ཡོད། དགོན་པ་འདི་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་གསར་བཞེངས་གནང་བ་དང་། ལྷོ་ཕྱོད་དེའི་རིང་ཆུ་སྤྱི་ལ་དགོ་འདུན་པ་ཞལ་གངས་ ༣༠ ཅམ་ཡོད། རིམ་བཞིན་སྤྱི་ནང་གི་འཆོ་བ་གང་ས་ནས་ཡར་རྒྱས་སྤྱི་ན་ཏེ་ད་ལྟོ་ཆར་དགོན་པ་འདིར་ཆུ་སྤྱི་ལ་དགོ་འདུན་པ་ཞལ་གངས་ ༤༠ དང་། སྤྱི་ནང་གྲ་གཞིན་གངས་ ༩༠ ཅམ་བཅས་ཁྱོན་བསྟོམས་དགོ་འདུན་ཞལ་གངས་ ༡༣༠ ཡོད།

སྤྱི་ལྷོ་གྲ་དང་སྟན་ཁང་གི་སྟོན།

༡། སྟན་ཁང་གི་

སྤྱི་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ལྷོ་ནང་གཞིས་ཁག་གསུམ་གྱི་ཕུ་གྲ་སྟན་ཁང་གི་འགོ་ལུ་ཆེད་ཐོག་མར་ Tibetan Industrial Rehabilitation Society (TIRS) རོགས་ཆོགས་ནས་དམའ་རིམ་སྟན་ཁང་གི་ཞིག་འཇུགས་སྟན་གྱིས་རིམ་པས་འཛིན་རིམ་བདུན་པ་བར་མཐུན་ཀྱིན་བསྟན་འདུག ལྷོ་ཕྱོད་དེར་སྟན་ཁང་འཛིན་སྟོང་ཐ་དག་དབུས་བོད་སྟན་ཁང་ཆོགས་ནས་གནང་བཞིག་ཡིན་འདུག འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་བོད་གཞུང་གིས་རིག་འོག་སམ་རྩོུ་ནས་སྟན་ཁང་གི་དེའི་འཛིན་སྟོང་ཆ་ཆང་འགན་

བཞེས་གནང་བ་ནས་བཟུང་བོད་སློབ་འཛིན་ཆོག་མཁན་ནས་དགེ་ཤུན་གཅིག་གི་གསོལ་ཤོགས་དང་། ཉིན་མོའི་ལྷོ་དོད་བཅས་སམ་རྩོེ་ཏེ་བརྒྱུད་གནང་གི་ཡོད་པ་ལས་སློབ་གྲུ་ཐད་འབྲེལ་མེད་པ་བྱུང་འདུག ད་ལྟའི་ཆར་སློབ་གྲུ་དེར་འཛིན་གྲུ་བཞི་པ་བར་དང་། སློབ་ཕྱག་ ༡༧ དང་དགེ་ལས་ ༡༩ བཅས་ཡོད། དེ་དང་སྤྱོད་མཁུངས་ཅོན་ཏེ་ར་རྩེ་ནང་གཞིས་ཆགས་ནང་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༩ ལོར་རྩེ་ནང་མི་མང་གི་ཆེད་དུ་བོད་གཞུང་གིས་རིག་བྱུ་ཁོངས་འཛིན་རིམ་ལྗེ་པ་བར་གྱི་ཉིན་མོའི་སློབ་གྲུ་ཞིག་འཛུགས་སྐྱུན་དང་། སྐབས་དེར་སློབ་ཕྱག་གངས་ ༤༠ ནས་ ༤༥ བར་ཡོད་སྐད་འདུག དེའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༧༡ ལོར་གེས་རིག་བྱུ་ཁོངས་སམ་རྩོེ་ཏེ་ལ་ཅིས་སློབ་དང་། རྗེས་སུ་སློབ་གྲུ་དེ་བཞིན་བྱ་བ་སྦྱེད་ཀྱིས་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲུ་ཞིག་དུ་བསྐྱུར་ཏེ་དེར་གི་ཆར་སློབ་ཕྱག་གངས་ ༤༠༠ ལྷོར་དང་། དགེ་ལས་ ༩༥ ཅམ་ཡོད། དང་ཐོག་སློབ་གྲུ་བྱུ་ལུ་ལ་ས་ཆ་ནང་ཆེན་ནས་རིན་མེད་ཕུལ་བ་ཞིག་ལ་བཏེན་སློབ་གྲུ་འདི་བཞིན་ཅོན་ཏེ་རའི་ནང་ཆེན་གྱི་བྱུངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ནང་ཆེན་གཞིས་ཁོངས་སུ་ད་ལྟའི་བར་མཐོ་སློབ་ཐོན་པ་ཕོ་མོ་གངས་ ༤༥ ཡོད།

༡། སྐན་ཁང་།

ཅོན་ཏེ་ར་རྩེ་ནང་མི་མང་ཆེད་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྐྱེན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་འོག་སྤྱི་ལུགས་སྐན་ཁང་རྒྱུ་དུ་ཞིག་དང་འཕྲོད་ལས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར། ཆམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནད་གཞི་རྒྱུ་ཅག་རིགས་བསྐྱེན་གཏུགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༧༩ ཡུལ་མི་དང་འབྲུག་ཚྱོད་བྱུང་བའི་སྐོར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༩ རང་རང་རེའི་ན་གཞིན་བསམ་མེད་འགས་ཡུལ་མིའི་ན་གཞིན་ཁ་གས་ལ་འབྲུག་ཚྱོད་ཤོར་ཏེ་སྐབས་མ་ལེགས་པར་ཡུལ་མི་ཀྱ་གར་བ་མི་གཅིག་ཀྱིས་འདས་སྲུ་གུར་པའི་ཀྱིན་གྱིས་མཐར་ཆོས་ ༩༠ ཉིན་མཆན་མོར་ཚོན་ཏུ་ར་ནང་ཆེན་དུད་ཚང་ ༩༩ ཅུ་མེད་མེར་བསྐྱེད་སྐྱོད་ཡུལ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་བཟོས་འདུག འོན་ཀྱང་ཐོད་གཞུང་ནང་སྤྱོད་དང་། གནས་ཡུལ་ཀྱ་གར་དཔོན་རིགས། ཕྱི་ཀྱུ་ལ་རོགས་ཆོགས་སོགས་ཀྱི་བཀྱིན་ལ་བཞུགས་ནས་སྤྱོད་ཁང་དེ་དག་སྤར་སྐྱེད་སྐྱེད་གསོ་བྱུང་བ་བྱུང་འདུག བྱུང་ཀྱིན་དེའི་རྗེས་ཡུལ་མི་དང་མཉམ་འབྲུག་ཚྱོད་ཆབས་ཆེ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་ཡུལ་མི་དང་འཆམ་མཐུན་ཡོད་མུས་ལས་འབྲུག་ཚྱོད་ངན་པ་བྱུང་མེད།

༧༩ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མི་འབོར།

གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མི་འབོར་ནི་ ༡༠༩༥ ཅམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་མི་གངས་ ༩༠༠ ལ་ཉེ་བ་ཞིག་གོ་ལེ་སྐྱེད་གཞིས་ཆགས་སྲུ་གཞིས་སྤོས་བྱས་རྗེས་མི་འབོར་ ༥༩༥ ཡོད་སྐད་ལས་ཞིབ་ཕྱི་ཐོ་གཞུང་སོགས་མི་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༩༡ ལོ་མཆམས་ཀྱི་མི་འབོར་ ༩༩༥ ཡོད། མི་འབོར་འདིའི་ནང་ཚོན་ཏུ་རའི་ཤེས་རིག་སྤོང་གའི་ནང་ཏུ་ཀྱིང་ནས་ཡོང་བའི་སྤོང་ཕྱག་ནམས་ཚུད་མེད་ཅིང་། དེ་མཚུངས་ཚོན་ཏུ་ར་དོན་ལྡན་ནས་ཁང་གི་ནས་འཁོགས་ནམས་ཀྱང་ཚུད་མེད།

༧༩ འབྲུག་སྐྱེད་ལས་གཞིའི་ཐད།

ནང་ཤེས་འཕྲོད་གསུམ་གྱིས་འཇུགས་སྐྱན་གནང་བ་ལས་ཁྲུངས་དང་ལས་ཤག།
 མི་མང་སྡོད་ཁང་། ཀས་ཁང་། ཟམ་ཆུང་། སྡོབ་གྲ་སྐྱན་ཁང་། གྲོང་སྡེའི་ནང་
 རྒྱ་ཡུར་དང་། མི་འགྲོའི་ལམ་ཆུང་སོགས་མི་མང་ལ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་གྱིས་
 བཅན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། གཅིག་བརྒྱས་འཆར་གཞི་བཞི་པའི་ཁོངས་སུ་
 འཆར་ཁག་འགའ་ཙམ་སྤུལ་ཁོངས་ནས་། འབྲུང་འགྱུར་མི་མང་སྡོད་ཁང་
 ཉམས་གསོ་དང་། མི་མང་འབྲུང་རྒྱ། ལས་ཁྲུངས་དང་ལས་ཤག་གསར་རྒྱག་
 བཅས་ལ་ངོས་བཞེས་ཐོབ་ཡོད་པས་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁྲུངས་ཁག་ནས་དགོས་
 དངུལ་འབྱོར་བ་དང་ལས་གཞི་ཁག་ལག་བསྟར་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། བཀའ་ཤག་གི་
 བཀའ་འཁྲོལ་འོག་ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་ཆོགས་ཀྱི་རོགས་དངུལ་ཐབས་འཆོལ་གྱིས་
 འགྲོ་ལམ་གསར་བཟོ་དང་། ཁྲིན་པ། (Bore well) མགྲོན་ཁང་། འཛིབ་
 འཁོར་བཅས་ལས་ཁྲུངས་ནས་མཐུན་ཁྱེན་བསྐྱུན་ཡོད་དོ། །

སྒྲིབ་བོད་ཚོགས་གཞིས་ཆགས་གྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་བསྒྲུབ།

༡། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་བྱང་རིམ།

སྤྱིར་བོད་ཚོགས་གཞིས་ཆགས་ནི་ཐོག་མར་སྒྲུ་མ་དང་དཔོན་པོ་རེ་བྱང་ནས་སྤྱིར་
 ཁུལ་དུ་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིའི་ལག་ནས་ས་ཆ་ཉོས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་གསར་
 འཛུགས་གནང་། གཞིས་ཆགས་འདི་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེ་ཀང་ར་རྫོང་ཁོངས་སུ་
 ཡོད་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཆད་མི་ཀྱར་ ༡༩༠༠ ཡིན་ལ། དབྱར་ཁ་ཆ་
 བ་ཆེ་བའི་དུས་སུ་ཆ་ཆད་ ༩༩ དང་། དགུན་དུས་གང་ཆད་ཀྱི་མ་པི་རེ་ཆར་
 ༡༠ ཡིན། དེ་དུས་གཞིས་ཆགས་ལ་སྤྱི་ས་ཨེ་ཀར་ ༡༤ ཅམ་ཡོད། ཐོག་མར་
 གཞིས་མི་ནམས་བོད་མི་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཀྱུ་ལུ་མ་ན་ལའི་ཕྱོགས་ལམ་བཟོའི་
 ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་གཞིས་ཆགས་སུ་འབྱོར་ཞིང་། གཞིས་མི་མང་ཆེ་བ་སྒྲུ་མེད་
 དྲང་སྒྲངས་སྡེ་ཁལ་ཅམ་གྱི་ངང་ནས་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད། གཞིས་ཆགས་དངོས་
 གཞི་ཆགས་ནས་ལོ་གས་རིང་གཞིས་མི་མི་རྒྱུད་བ་ཞིག་བལ་ལས་བཟོ་གྲུའི་ནང་
 ལས་ཀ་ཐོབ་ཡོད། ཡིན་ནའང་གཞིས་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་
 ནས་ལས་ཀ་རག་གི་མེད་སྐབས་ལོ་མང་རིང་ལམ་བཟོའི་ལས་ཀ་མུ་མཐུད་དུ་
 བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད་འདུག སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དབྱས་གཞིས་ཆགས་ལས་
 ཁུངས་དང་སྤྱི་རྒྱལ་རོགས་ཚོགས་ TIRS (Tibetan Industrial Rehabil-
 itation Society) ཞེས་པས་མི་མང་ལ་སྤྱོད་ཁང་དང་འཛོ་བའི་མཐུན་ཀྱིན་ཆེད་
 བལ་ལས་བཟོ་གྲུ་ཞིག་ཀྱང་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད། རིམ་བཞིན་འཛོ་བ་
 ཡར་རྒྱས་དང་བསྐྱོན་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་མིས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ས་དམ་བཟུང་
 བྱས་ཀྱིན་ཕན་བྱའི་མི་མཐུན་པ་བྱུང་མོད་དོན་དག་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད། ཐོག་མར་
 གཞིས་ཆགས་གསར་དུ་འཛུགས་དུས་མི་གངས་ ༤༥༠ ཅམ་ཡོད་པ་རིམ་
 བཞིན་འཕེལ་ཏེ་ ༣༠༠༥༡༩༩ ལ་མི་འབྲོར་གངས་ ༤༤༡ ཡོད།

ནྟ ས་གནས་འགོ་འཛིན་རིམ་བྱུང་གི་མཆན་དང་ལས་ལྷན།

ཨང་།	མཆན།	ལས་ལྷན།
༡།	ནང་ཆེན་གྱལ་པོ།	༡༩༤༧ ནས་ ༡༩༧༧
༢།	ཆོས་འཕེལ་བསྟོན་ནམས།	༡༩༧༤།༡༡༡ ནས་ ༡༩༧༩།༡༣༡༤
༣།	ཟླ་བ་དར་རྒྱས།	༡༩༧༩།༡༣༡༣༥ ནས་ ༡༩༨༤།༤༡༣༡
༤།	སློབ་ཐང་ཐར་འདོད།	༡༩༨༤།༡༠༡༡༠ ནས་ ༡༩༩༠།༡༡༡༡༤
༥།	སྤང་ས་ཆོས་སློན།	༡༩༩༠།༡༡༡༡༥ ནས་ ༡༩༩༣།༤༡༦
༦།	ཆེ་རིང་དོན་འགྲུབ།	༡༩༩༣།༤༡༧ ནས་ ༡༩༩༤།༥༡༣༠
༧།	འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ།	༡༩༩༤།༦༡༡༥ ནས་ ༡༩༩༧།༣༡༣༥
༨།	སྡེ་པ་སྤིང་ཐར།	༡༩༩༧།༣༡༣༦ ནས་ ༡༩༩༩།༡༡༤
༩།	ཆེ་དབང་བཀྲ་ཤིས།	༡༩༩༩།༧༡༧ ནས་ ༢༠༠༠།༡༣༡༤
༡༠།	འཆི་མེད་རིག་འཛིན།	༢༠༠༠།༡༣༡༡༩ ནས་ ༢༠༠༣།༣༡༡༤
༡༡།	བསྟོན་འཛིན་ལུང་རྟོགས།	༢༠༠༣།༣༡༡༥ ནས་ ༢༠༠༤།༥༡༡
༡༢།	ཀམ་སེང་གེ	༢༠༠༤།༦༡༡ ནས་ ༢༠༠༤།༡༣༡༣༡
༡༣།	སངས་རྒྱས་ཤེས།	༢༠༠༥།༡༡༡ ནས་ ༢༠༠༥།༣༡༡༣
༡༤།	བསྟོན་ནམས་སྟོན་གྲགས།	༢༠༠༥།༥༡༡༤ ནས་ ༢༠༠༦།༣༡༣༣
༡༥།	དཀོན་མཆོག་ཞེས་བྱ།	༢༠༠༦།༣༡༣༣ ནས་ ༢༠༠༩།༣༡༡༣
༡༦།	ཆེ་རིང་ལྷ་མོ།	༢༠༠༩།༣༡༡༤ ནས་ལས་ཐོག་པ།

ནྟ ལ་གོང་ས་མཆོག་གཞིས་ཆགས་སུ་ཆེབས་བསྐྱུར་བསྐྱུངས་བྱས་
བྱི་ལོ་ཆེགས།

སྤྱིར་གཞིས་ཆགས་བྱལ་བུ་ལ་གོང་ས་ལྷ་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཐེངས་

གཉིས་ལ་ཞབས་སོར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་གནང་མཛད་འདུག ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་དབུ་འབྱེད་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩།༩།༩ ཉིན་དང་། ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧།༣།༡༤ ཉིན་སྤར་བྲལ་དུ་ཡོད་པའི་དཔལ་ཡུལ་རྫིང་དགོན་གསར་བཞེངས་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་པའི་མཛད་སྒོར་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱངས་པ་བཅས་ཡིན།

༥ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དེ་སྔོན་དང་ད་ལྟའི་ལས་འཆར་ཁག

༡། གཞིས་ཆགས་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་གཞིས་མི་ཡོངས་ཀྱི་འབྲུང་ཆུའི་དཀའ་ངལ་སེལ་སྤྱད་ཆུ་མཛོད་ལི་ཀར་གསུམ་ཁྲི་ཅན་ཞིག་རྒྱག་རྒྱར་རང་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རོགས་དཔུལ་གནང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༢། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་གཞིས་མི་མང་དག་ཅིག་གི་སྡོད་ཁང་གི་ཐོག་ཁེབས་ལྗགས་ཤོག་བརྗེ་བསྐྱར་ཆེད་རང་གཞུང་ནང་སྤྱད་ལས་ཁུངས་སུ་སྤྱི་རིམ་པས་འཕྲོད་སྐྱལ་ཞུས་དོན་ལྟར། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གཞིས་ཁང་གངས་ཉི་གུ་ཙམ་ཀྱི་ཐོག་ཁེབས་ལྗགས་ཤོག་བརྗེ་བསྐྱར་གནང་བས་མང་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

༣། ད་ལྟའི་ཆར་གཞིས་ཆགས་ལ་དགོས་གལ་ཆེ་བས་ལས་འཆར་ཁ་ཤས་ལོ་གསུམ་གྱི་གཅིག་བསྐྱུས་ཡར་རྒྱས་འཆར་གཞི་བཞི་བའི་ཁོངས་སུ་ཕུལ་ཟིན་ཁོངས་ནས་གཞིས་ཆགས་ནང་ལམ་བུར་གཡས་གཡོན་དུ་ཉི་འོད་སྟོག་འཛུགས་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་འབུལ་ལམ་ཞུས་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཐོག་མར་གཞིས་ཆགས་འཛུགས་དུས་ཆུ་མཛོད་དེས་ད་ལྟ་མི་འཕྲོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་འབྲུང་ཆུ་སྤང་མིན་ལ་སོང་།

ཆུ་མཛོད་ལི་ཀྱར་འབྲུམ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཅན་ཞིག་གསར་རྒྱག་ཆེད་
 ལས་གཞི་ཞིབ་ཕྱོ་གསུམ་ཆོན་གྱི་གཅིག་བརྒྱས་འཆར་གཞི་བཞི་པའི་
 ཁོངས་སུ་ཕྱུལ་ཟེན། གཞན་ཡང་གནའི་སྐྱེས་ཆགས་ནང་གནས་སྡོད་དུད་
 ཆང་དབུལ་ཕོངས་རིགས་ཀྱི་སྡོད་ཁང་གི་ཐོག་ཁེབས་ལྷགས་ཤོག་བརྗེ་
 ལེན་ཆེད་ལས་འཆར་ཞིབ་ཆགས་ལོ་གསུམ་གཅིག་བརྒྱས་ཀྱི་འཆར་
 གཞི་བཞི་པའི་ཁོངས་སུ་ཕྱུལ་ཟེན།

༥ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ ཆོགས་པ་ཁག་

༡། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་གསར་འཛུགས་
 གུས་ཤིང་ད་ལྟའི་ཆར་ཆོགས་མི་ ༥ ཡོད།

༢། ས་གནས་འབྲུས་ཆོགས་སྐབས་དང་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གསར་
 འཛུགས་གུས་ཤིང་ད་ལྟའི་ཆར་ཆོགས་མི་གངས་ ༡༥ ཡོད།

༣། ས་གནས་བོད་རང་དབང་བདེན་པའི་ལས་འགུལ་ཆོགས་ཆུང་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༧༣ ལོར་གསར་འཛུགས་གུས་ཤིང་ད་ལྟའི་ཆར་ཆོགས་མི་ ༩
 ཡོད།

༤། ས་གནས་གཞོན་ནུ་ཆོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་གསར་འཛུགས་གུས།

༥། ས་གནས་བྱད་མེད་ཆོགས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་གསར་འཛུགས་གུས།

༦ རྒྱུར་བོད་ཆོགས་གནའི་སྐྱེས་ཆགས་ཀྱི་བྱུང་ཁོག་ཏུ་ཡོད་པའི་དགོན་ རྒྱུ་ཁག་

དཔལ་ས་སྐྱེ་འབྲི་རུ་བསམ་འགྲུབ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་དགོན་ནང་དགེ་
འདུན་གྲངས་ ༧༥ ཡོད། དེ་དག་གི་ཡོང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ནི་བོད་དང་། ཤར་པ།
ལ་རྒྱ་གསུམ་བཅས་ནས་ཡིན། དེ་བཞིན་འབྲི་གྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་ནང་དགེ་
འདུན་པ་གྲངས་ ༤༤ བཞུགས་ཤིང་དེ་དག་གི་ཡོང་ཁུངས་ནི་གོང་དང་གཅིག་
མཚུངས་ཡིན།

༥ སློབ་གྲྭ་དང་སྒྲིག་ཁང་གི་སྐོར།

༡། སྐར་ཉིན་སློབ།

སྐར་ཉིན་སློབ་འདི་བཞིན་སྤེལ་ནང་བོད་ཚིག་མཛུགས་བཅས་གཞིས་ཁག་གསུམ་
གྱི་སློབ་གྲྭ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧།༡༡།༡ ཉིན་ TIRS ཞེས་པའི་བོད་མི་
བཟོ་ལས་གཞིས་ཆགས་གྱི་ཚོགས་པ་དེའི་རོགས་སྐྱོར་འོག་དབྱ་
འཇུགས་གནང་ཞིང་འཛིན་སྐྱོང་ཡང་དེ་ནས་གནང་འདུག དེའི་སྐབས་
སློབ་ཕྲུག་གྲངས་བདུན་ཙམ་ཡོད་པ་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་རྒྱུ་
པས་ ༢༠༠༤།༡༡།༡༡ བར་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༤༧ ཙམ་དང་། ལས་
བྱེད་གྲངས་ ༡༣ ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་བོད་གཞུང་འཕྲོད་བསྟེན་
ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་གསང་སྤྱོད་བཞི་གསར་རྒྱག་གིས་རོགས་དངུལ་
གསོལ་རས་གནང་འདུག དེ་བཞིན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་གྱི་རོགས་
རམ་འོག་འཛིན་ཁང་གཉིས་དང་ཡིག་ཆ་དང་གཅིག་བཅས་གསར་རྒྱག་
གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ནས་ ༢༠༠༤ བར་ཉིན་སློབ་འདི་ནས་འཛིན་
རིམ་མཐའ་འཁྲོལ་བྱུང་བས་སློབ་མ་གྲངས་ ༡༠༠༠ ཙམ་བྱུང་ཡོད།
༡༩༩༩ ལོར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སློབ་གྲྭའི་ཆེད་ལས་ཁུངས་

གསར་པ་སམ་རྫོང་པོད་གཞུང་སློབ་གྲིའི་སྤྱི་ཁབ་ཡིག་ཚང་ཞེས་བྱ་ར་དུ་
གསར་འཛུགས་གནང་ནས་ཡར་རྒྱས་འགོ་བཙེན་ཡོད། ད་བར་དུ་
གཞིས་ཆགས་ཁོངས་ནས་སློབ་སྦྱོང་འདྲ་མིན་ཐོག་མཐོ་སློབ་ཐོན་པ་
གྲངས་ ༡༧ ཙམ་བྱུང་འདུག

༡༡ སྤྱིར་ཡན་ལག་སྤྱོད་ཁང་།

སྤྱིར་གཞིས་ཆགས་ཁག་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཁང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་
འགོ་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། སྤྱོད་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ TIRS དང་སྤྱིར་སྡེ་
དགེ་གཞིས་འགོ་བྱ་ཤིང་ནམ་རྒྱལ་དེ་རྗེ། ནང་ཆེན་དབུ་འཛིན་ལ་སྐབས་
རྗེ་མཆོག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། སྤྱིར་བོད་ཆོགས་གཞིས་འགོ་
རྒྱལ་པོ་ལགས་བཙས་ནས་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཙམ་ལོའི་འགོ་
སློང་ཙམ་ནས་རོགས་ཆོགས་ TIRS ནས་རྒྱ་གར་སྤྱིར་གྱི་སྤྱོད་པ་ཞིག་
བཏང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ རོགས་ཆོགས་ TIRS (Tibetan In
dustrial Rehabilitaion Society) གྱིས་རོགས་དངུལ་ཐོག་ཁང་མིག་
བཞི་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཁང་ཞིག་བརྒྱུ་བྱས་པ་བྱུང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩།༡
པོའི་བར་དུ་དབྱིན་ཇི་སྤྱོད་ཞབས་པ་ Jean Anderson ནས་དྲང་
སྤངས་ཐོག་ཆུ་རོ་ཁ་གས་རིང་སྤྱོད་ཁང་འགན་འཛིན་གྱི་འགན་ཁུར་
བྱས་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་ཁང་འདིའི་འགན་འཛིན་ཐོག་མ་ཆགས་འདུག
ཁོང་གིས་སློན་ཤིང་སྤྱི་འགོ་སྤྱོད་རིགས་སེམ་ལར་ JUBRA སྤྱོད་ཁང་
དུ་བཏང་བ་དང་། སྤྱོད་པར་བརྒྱུ་བྱས་རིགས་ནམས་ཀྱང་ར་ཁུལ་
དུ་ཡོད་པའི་ Mission Hospital ལ་བཏང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩
ལོར་སྤྱོད་ཁང་འགན་འཛིན་གསར་པ་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་ཏཱ་ར་བརྟོ་
བཞག་གནང་། ལྐབས་དེ་ནས་ཤི་སྤྱོད་པ་ནམས་ལ་རྒྱ་གར་ཤི་སྤྱོད་

ཁང་ MANDI ནས་སྒྲུབ་བཅོས་ཐོབ་བཞིན་འདུག ནད་པ་ཏ་ཅང་ཇ་
 དག་ག་ལག་བཅོས་བྱ་དགོས་རིགས་ Brown Hospital, LUDHIANA
 ཁུལ་དུ་ཆེད་གཏོང་གིས་ TIRS རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་འགྲོ་སོང་ཆ་ཆང་
 གཏོང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་ནད་པ་བརྟག་དཔྱད་གནང་
 མཁན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཆད་ལྔ་མེད་པར་སོང་འགན་འཛིན་བསོད་ནམས་
 མགོན་པོ་ཏ་ར་ནས་ TIRS རོགས་ཚོགས་ལ་སྒྲུབ་ཞུ་ཐེངས་མང་པོ་
 ཕུལ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་བདུན་ཕྱག་རེར་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་བསྐྱོར་
 བསྐྱོད་གནང་འདུག སྒྲུབ་ཁང་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆེ་ཕོགས་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱུང་བས་ TIRS རོགས་ཚོགས་ལ་གཞིས་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་གཞིས་འགོ་
 ནམ་པའི་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་ཏེ་ཆེ་ཕོགས་ཕན་བྱ་སྤྱོད་ཆ་གནང་བྱུང་པ་
 བྱུང་། དེ་དུས་ Baijnath གཞུང་གི་སྒྲུབ་ཁང་ནས་འཇིགས་སྐྱོན་འགོག་
 ཁབ་ BCG དང་ལྷ་འབྲུམ་ནག་པོའི་སྐྱོན་འགོག་ཁབ་རྒྱུ་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་མི་མང་ནས་ཡིད་ཆེས་མ་གནང་བས་དཀའ་ངལ་ཕན་བྱ་
 འཕྲད་འདུག་མོད་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཁབ་རྒྱུ་ཕྱུང་ཙམ་
 བྱུང་། དེ་ལྟར་ལོ་མང་རིང་དཀའ་ལས་བརྒྱུ་པའི་འབྲས་བྱར་སྒྲུབ་
 ཁང་འདིའི་ངོས་ནས་མི་མང་ལ་ཞབས་འདེགས་གང་ལེགས་ཞུ་བྱུང་པ་
 བྱུང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་འབྲིང་སྒྲུབ་ཁང་དུ་འགན་འཛིན་གཅིག་དང་།
 ཚིས་པ་གཅིག་སྒྲུབ་ཞབས་པ་གཅིག་སོའི་སྒྲུབ་པ་གཅིག་ཁག་ལྷན་
 བརྟག་དཔྱད་པ་གཅིག་འཕྲོད་ལས་པ་གངས་གསུམ་དང་ཡིག་གད་པ་
 གཅིག་བཅས་བརྒྱུ་ལས་བྱེད་གངས་དགྲ་ཡོད།

༡། སྒྲུབ་ཡན་ལག་སྒྲུབ་ཚིས་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏགས།

སྒྲུབ་ཡན་ལག་སྒྲུབ་ཚིས་ཁང་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢།༡༡༤ ཉིན་གསར་

འཇུགས་བྱས། ཐོག་མར་སྤྲོད་ཁང་འགོ་འཇུགས་བྱེད་སྐབས་སྤྱིར་བཏགས་
 ལས་ཆོགས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་གཅིག་ནང་སྤྲོད་པ་བསྤྲོད་འཛིན་
 དཔལ་མཆོག་དང་། ཅིས་པ་དང་སྤྲོད་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཕྱོགས་བཞད་སྐབ་
 སང་གི་བཅས་སྤྲོད་ལས་པ་གཉིས་ལས་མེད། སྐབས་དེར་སྤྲོད་པ་དང་
 སྤྲོད་ལས་པ་གཉིས་སུ་ང་སྤྱོད་བྱ་དང་ཅོན་ཏྲ་ར་གཞིས་ཆགས། པ་ལམ་
 སྤྱིར་མཛོ་ནད་སྤྲོད་ཁང་བཅས་ལ་སྤྱོད་བསྤྱོད་དུ་འགོ་བཞིན་འདུག ཟླ་
 ལོ་ ༡༩༩༡ ནས་ ༢༠༠༩ བར་གཞིས་སྤྱིར་གསུམ་ནས་མཐུན་འགྱུར་
 གནང་བའི་ཁང་མིག་དྲུག་ཅན་ཞིག་གི་ནང་ཁང་སྤྱོད་ ༤༥༠༡༠༠
 བྱས་པ་ཞིག་གོ་སྤྱོད་ཞུས། ༡༩༩༢༡༩༡༢ ནས་སྤྲོད་པ་པར་དབྱངས་
 འཛོམས་བསྤྱོད་གཏོང་གནང་བ་ནས་བཟུང་སྤྲོད་ཁང་རྒྱུ་དང་པ་བཟོ་བཅོས་
 དང་ཉམས་གསོ་ཡར་རྒྱས་གང་ལེགས་བྱུང་ཡོད། མཆོ་པར་དང་།
 སྤྱོད་ཤོ་བཟ་གིས་སྤྱོད་། སྤྱོད་དར་རྒྱ་གར། རི་ཁྲོད་བཅས་སུ་སྤྱོད་ཤོ་
 ཐངས་ཤོ་དང་དེ་བཞིན་བཟ་གིས་སྤྱོད་ས། ཤེས་རབ་སྤྱོད་། པ་ལམ་སྤྱིར་
 མཛོ་ནད་སྤྲོད་ཁང་བཅས་ལ་ཐངས་ཤོ་བསྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།
 ལྷག་པར་དུ་སྤྱོད་པོད་བྱིས་སྤྱོད་བྱ་དང་། རྒྱུ་སར་བཞད་བྱ་ ཅོན་ཏྲ་
 ར་གཞིས་ཆགས་བཅས་ལ་སྤྱོད་ཤོ་ཐངས་གཉིས་ཤོ་བསྤྱོད་བསྤྱོད་བྱས་
 ནས་ནད་པ་འགོ་མི་ཐུབ་མཁན་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་
 ཡོད་པ། སྤྱོད་མི་ཤེས་པ་སོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཆང་
 མས་བསྐྱུགས་བཞིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཟླ་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་བཏགས་
 གཞིས་འགོ་བཞུགས་སའི་ས་ཆ་དང་སྤྱིར་སྤྲོད་ཁང་རྒྱུ་དང་པ་བཟོ་བོ་བཟུབ་
 ནས་སྤྲོད་ཁང་ལས་ཤག་གསར་བྱུག་གནང་སྟེ་ ༢༠༠༩༡༠༡༡ ཉིན་
 སྤྲོད་ཁང་གསར་པ་སྤྱོད་བྱེད་གནང་། སྤྲོད་ཁང་གི་མདུན་གྱི་ས་ཆ་ནི་
 སྤྱིར་བཏགས་ཆོགས་པའི་གཞུང་གོ་ཆེ་རྒྱལ་ལགས་ནས་ལྷག་བསམ་

ནམ་དག་གིས་ཞལ་འདེབས་གནང་བ་དང་། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་འགན་
འཛིན་སྐྱོན་རམས་པ་པར་དབྱངས་འཛོམས་དང་། འཚོ་བྱེད་སྐྱོན་པ་ཆེ་
རིང་དོ་རྩེ། ཉམས་གསོག་སྐྱོན་པ་ལྷན་ཚོགས་དོན་འགྲུབ། ཕྱིས་པ་
བཤད་སྐབས་མེད་གེ་སྐྱོན་སྒྲོན་པ་སངས་སྒྲོལ་མ། བསྐྱོན་འཛིན་བདེ་
སྦྱིད། གད་པ་ཁུང་སྒྲོན་བཅས་བདུན་ཡོད། ཉིན་རེར་རྒྱ་གར་ནད་པ་
དང་ཕྱི་རྒྱལ་ནད་པ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ ཙམ་འབྱོར་བཞིན་ཡོད་ཅིང་ཁྱེད་རེར་
ནད་པ་ཆ་སྒྲིམས་གངས་ ༡༡༣༠ ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད།

༥ མི་མང་མཉམ་འབྲེལ།

སྒྲིབ་མི་མང་མཉམ་འབྲེལ་ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢།༡༠།༣༠ ཉིན་ཉི་
མ་ཅལ་གྱི་མངའ་སྡེ་སིམ་ལར་དེབ་སྒྲིལ་ཨང་ ༤༩།༩༢ ཐོག་དེབ་སྒྲིལ་བྱས་ཏེ་
འགོ་འཇུགས་གནང་། ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་འཇུགས་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི།

- ༡། ས་མ་མེད་པའི་དྲ་ཕྱག་དང་། མོ་ཤིང་བདག་མེད། ལས་མེད་འབྲམ་
ཉལ་བྱེད་མཁན། ཉམ་ཐག་དབྱལ་པོ་སོགས་བདག་གཉེར་བྱ་བ།
- ༢། གཞིས་ཆགས་སུ་སྐྱོན་ཁང་གསར་བྱས་བྱེད་བྱ། ནད་པ་ལྷ་སྒྲོང་ལྷ་སྒྲོང་
སོགས་འཕྲོད་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་རིགས་བྱ་བ།
- ༣། སྐྱོན་རྩ་ལི་ལག་ལེན་བོད་སྐྱོན་བཟོས་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོབ་ཁང་བྱས་བྱ།
- ༤། བོད་མི་སྐབས་བཅོལ་བའི་དཔལ་འབྱོར་དང་འཚོ་བ། རིག་གཞུང་། སྒྲོབ་
སྒྲོང་སོགས་ཡར་བྱས་གཏོང་བྱ་མ་ཟད། གཞིས་ཆགས་རྒྱ་ཏེ་ཆེར་གཏོང་
ཐབས་གྱི་ལས་དོན་ཆེད་དུས་དེབ་དང་། དཔར་སོགས་འགྲེམ་སྤེལ་གནང་བྱ།
- ༥། སོ་ནམ་པ་དང་ཞོར་ཕྱགས་ལ་བདག་ཉར་བྱ་བ།

༦། སྤྱི་ཟླ་༥་པ་ལྷན་པ་གཞུང་། ཆོགས་པ་ཁག་སོགས་ནས་རོགས་རམ་
བྱེད་པར་འཕོད་སྐུལ་བྱ་བ།

དངོས་པོ། ས་ཆ། རྫོང་ཁང་། ཟ་ཆས་བཅས་ཀྱི་རོགས་རམ་སྐྱབས་
འཇུག་བྱ་བ་དང་རོགས་རམ་ལེན་ཀྱི་སོགས་ལ་གཙོ་བོ་དམིགས་ཏེ་བཟོ་
གྲ་འདི་གསར་དུ་བཅུགས་པ་ཞིག་ཡིན། ལག་ཤེས་བཟོ་གྲ་འདི་འགོ་
འཇུགས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ད་ཕན་ཆོགས་མི་རྣམས་ལ་རང་ཁ་རང་
གསོ་ཡོང་ཆེད་རུམ་གདན་ཐག་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་བསྐྱུན་བྱུང་པ་བྱུང་
ཡོད། གཞན་ཡང་ཆོགས་པའི་ངོས་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱུང་ཆེད་
གཞིས་ཆགས་ནང་ཆོང་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཁག་འདྲ་མིན་གསར་བྱ་གིས་
ཆོགས་མི་རྣམས་ལ་ལྷ་རེར་ཁང་སྐྱ་ཆུང་བའི་ཐོག་ཐོགས་གཏོང་བྱེད་
བཞིན་ཡོད།

ཆོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིན་
ལོ་གསུམ་རེ་ཡིན། ད་བར་འགན་ལྷན་འཐུས་མི་ཐེངས་ ༡༣ འཕེ་ལེན་
བྱེན་ཡོད། ཆོགས་གཙོ་ནི་ཆོགས་པའི་རྒྱུན་མཁའི་སྤྱི་གཞི་དོན་ཆན་
༡༠ པའི་ནང་གསལ་ལོ་གོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱོ་ཆབ་ནས་གནང་བྱུ་འཁོད་
ཡོད་པ་ལྟར་སྐྱ་མཐུད་ལག་བསྟར་བྱ་བ་སྤེལ་བཞིན། ཆོགས་པའི་ཆོང་
འཁོས་ལས་གཞི་ཁག་རེ་བྱུང་ཡོད་ཁོངས་ནས་ཐོག་མར་རུམ་གདན་
བཟོ་ཆོང་གི་སྤྱི་ཆན་དང་། ཐུག་པ་བཟོ་ཆོང་གི་སྤྱི་ཆན་བཅས་ཡོད།

རུམ་གདན་བཟོ་གྲ་དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་འགོ་འཇུགས་བྱས་པ་
དང་། ཐུག་པ་བཟོ་ཆོང་སྤྱི་ཆན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བཅུགས་པ་ཡིན།
རུམ་བཟོ་སྤྱི་ཆན་ལ་ TIRS (Tibetan Industrial Rehabilitation So-
ciety) ནས་རོགས་པ་གནང་བཞིན་པ་དང་། ཐུག་པ་བཟོ་སྤྱི་ཆན་ལ་

SARD (Social and Resource Development) རོགས་
 ཚོགས་ནས་རོགས་དངུལ་གནང་སྟེ་འགོ་འཇུགས་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད།
 རུམ་གདན་བཟོ་གྲུ་ཁྲིམ་ར་ས་གནས་རང་ནས་ཐབས་འཚོལ་གྱིས་དེ་
 མ་ཅལ་མངའ་སྡེ་ནང་ཁྲུལ་དང་། གཞན་ཡང་ལ་དྲགས་ཁྲུལ་དུ་ཚོང་
 འགྲམས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

བྱག་བཟོ་སྡེ་ཚན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དེ་མངའ་སྡེ་ནང་ཁྲུལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་
 པའི་བ་ཁང་དང་། ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲ་ཇ་ཅན་ཏ་ར་བཅས་ཀྱི་ཁྲུལ་
 དུ་ཡོད་པའི་བ་ཁང་ཁ་གསལ། དེ་བཞིན་བོད་ཁྲིམ་སློབ་གྲྭ་དང་རྫོང་སར་
 བཤད་གྲྭ་གཤམ་རབ་སྒྲིང་། མཚོ་པ་ལྷ། པ་ལམ་སྤྲུལ། ན་ས་ཉེ་འཁོར་གྱི་
 ས་ཁྲུལ་ཁག་དུ་ཚོང་འགྲམ་བྱེད་ཐུས་ཡིན། ཚོགས་པ་འདི་ཐོག་མར་
 འགོ་འཇུགས་སྐབས་ཚོགས་མི་ ༤༥༠ ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་
 ཚོགས་མི་གངས་ ༥༥༥ ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་བསྐྱུས་སོ། །